

www.duzgun.ir
<http://seyedazim.blogfa.com>

دیوان اشعار ترکی

سید عظیم شیروانی

(با کشف الایات)

تدوین، مقدمه و حواشی:

دکتر حسین محمدزاده صدیق

تبریز - ۱۳۸۶

انتشارات ندای شمس

سرشناسه: شیروانی، عظیم بن محمد، ۱۲۵۰-۱۳۰۵ ق.
 عنوان قراردادی: [دیوان]
 عنوان و پدیدآور: دیوان اشعار ترکی سید عظیم شیروانی (با کشف الایات): تدوین، مقدمه و
 حواشی حسین محمدزاده صدیق.
 مشخصات نشر: تبریز، ندای شمس، ۱۳۸۵.
 مشخصات ظاهری: ۷۲۴ ص. : نمونه.
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۸۸-۰۱-۲
 یادداشت: فیبا.
 یادداشت: نمایه.
 موضوع: شعر ترکی - ایران - قرن ۱۳ ق.
 شناسه افزوده: محمدزاده صدیق، حسین، ۱۳۲۴ -
 رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۵ ۹۵۴۹ش۳۱۴ PL
 رده‌بندی دیوبی: ۸۹۴ / ۳۶۱۱
 شماره کتابخانه ملی: ۳۹۹۴۷-۸۵ م

ندای شمس

تبریز: خیابان جمهوری اسلامی، پایین تر از مسجد انگجی، پاساژ استاد شهریار، طبقه پایین، پلاک ۳.

تلفن: ۵۲۵۸۴۱۸

nedaye_shams_publication@yahoo.com

دیوان اشعار ترکی سید عظیم شیروانی

تدوین، مقدمه و حواشی: دکتر حسین محمدزاده صدیق

شمارگان: ۱۵۰۰ / سال نشر: ۱۳۸۶ / محل نشر: تبریز / نوبت چاپ: اول /

حروفنگاری، طرح جلد و نظارت چاپ: تکدرخت / لیتوگرافی و چاپ: طیف نگار

ISBN: 978- 964- 2688- 01- 2

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۸۸-۰۱-۲

www.duzgun.ir
 http://seyedazim.blogfa.com

بِحَمْدِ اللَّهِ كى قالدی یادگار اشعار جانبخشیم،
اگر چه سیّد، نه مولک و مال و نه زریم قالدی.

مؤت جیسمانی ایله سانما منیم اؤلمه گیمی،
سیّد اؤلمهرم، عالمده سسیم وار منیم!

فهرست

مقدمه فارسی	۳۱
I. بۆلۈم. مقدمه	۳۵ - ۱۲۳
۱. سىندىلر و قىيىدىلر	۳۶
۱ - ۱. فرىدون كۆچرلى	۳۶
۲ - ۱. شىخ آغا بىزگ	۳۷
۳ - ۱. خانبايا مشار	۳۷
۴ - ۱. محمد على تربىت	۳۷
۵ - ۱. فىض الله قاسىم زاده	۳۸
۶ - ۱. جواد هىئت	۳۸
۷ - ۱. آ. زاخاروف	۳۹
۸ - ۱. تىكرارچىلار	۳۹
۹ - ۱. عزيزه جعفرزاده	۴۰
۲. باشايشى	۴۴
۱ - ۲. دوغومو	۴۴
۲ - ۲. تىخلىس و آدى	۴۵
۳ - ۲. آتا و آناسى	۴۵
۴ - ۲. اوشاقلىق ايامى	۴۵
۵ - ۲. سفرلىرى	۴۶
۶ - ۲. پىشەسى	۴۷
۷ - ۲. مەكتىدارلىق	۴۷
۸ - ۲. اۆلۈمى	۴۸
۳. اردىبىل علمى سفرى	۵۰
۱ - ۳. اردىبىل سىيد عىظىم دىلىجه:	۵۰
۲ - ۳. شاه ختايى	۵۱
۳ - ۳. نصرتعلى شاه	۵۲
۴ - ۳. شاهى اردىبىلى	۵۳
۵ - ۳. قۇمرى اردىبىلى	۵۳
۶ - ۳. ناصر اردىبىلى	۵۳
۷ - ۳. فىكرى اردىبىلى	۵۴
۸ - ۳. ذىكرى اردىبىلى	۵۴
۹ - ۳. شمس اردىبىلى	۵۵
۱۰ - ۳. گىنجى اردىبىلى	۵۶
۱۱ - ۳. غائب اردىبىلى	۵۶
۱۲ - ۳. صراف اردىبىلى	۵۷
۱۳ - ۳. ناظىم اردىبىلى	۵۷

۴. بیت الصفا.....	۵۸
۴-۱. محمد صفا.....	۶۱
۴-۲. ملا آقا بیخود.....	۶۲
۴-۳. علی اکبر غافیل.....	۶۴
۴-۴. غفار راغیب.....	۶۴
۴-۵. محمد ضوئی.....	۶۵
۴-۶. آقا بابا ظهوری.....	۶۶
۵. مطبوعات فعالیتی.....	۶۷
۵-۱. سید عظیم و مطبوعات.....	۶۷
۵-۲. حسن بیگ زردابی.....	۶۷
۵-۳. اکینچی غزنی نین بؤلوملری.....	۶۷
۵-۴. اکینچی ده سید عظیم.....	۶۸
۵-۵. منظوم یازیشمالار (مکتوبات منظومه).....	۶۹
۵-۶. ضیا نشریه سی.....	۷۲
۶. سید عظیم چاغی و چاغداشلاری.....	۷۳
۶-۱. باهار شیروانی.....	۷۳
۶-۲. علی اصغر نورس.....	۷۵
۶-۳. عاصی قاراباغی.....	۷۶
۶-۴. علی حیدر فروغی.....	۷۷
۶-۵. محمد تقی قمری.....	۷۷
۶-۶. ناجی.....	۷۸
۶-۷. سید ابوالقاسیم نیاتی.....	۷۹
۶-۸. فانی تبریزی.....	۸۰
۶-۹. راجی تبریزی.....	۸۱
۶-۱۰. دلسوز تبریزی.....	۸۲
۶-۱۱. اسماعیل ناکام.....	۸۳
۶-۱۲. محمد آقا جرمی.....	۸۴
۶-۱۳. شاگردلری و پیرولری.....	۸۵
۷. کتچمیش دایاناجاغی و ایلهمالاری.....	۸۷
۷-۱. سید عظیم و نسیمی.....	۸۷
۷-۲. سید عظیم و فضولی.....	۸۸
۷-۳. سید عظیم و فارس شاعیرلری.....	۹۰
۸. سید عظیم شیروانی نین اثرلری.....	۹۴
۸-۱. دیوان قصائد تورکی.....	۹۴
۸-۲. دیوان غزلیات تورکی.....	۹۴
۸-۳. مکتوبات منظوم.....	۹۵
۸-۴. حکایات منظوم.....	۹۵
۸-۵. حکایات منثورہ.....	۹۵
۸-۶. سیجان و پیشیک.....	۹۶

- ۸-۷. هجویه لر ۹۶
- ۸-۸. فارس دیلیندن ترجمه لر ۹۷
- ۸-۹. پریشان نامه ۹۸
- ۸-۱۰. کلیات فارسی ۹۸
- ۸-۱۱. قصص الانبیاء (فارسجادان ترجمه) ۹۸
- ۸-۱۲. غزوات حضرت علی (علیه السلام) ۹۸
- ۸-۱۳. مقتل ۹۸
- ۸-۱۴. شیروان نامه ۹۸
- ۸-۱۵. روس دیلیندن ترجمه لر ۹۹
۹. دیوانی نین بیر پارا مضمونلاری ۱۰۰
- ۹-۱. تحمیدیه و نعت ۱۰۰
- ۹-۲. شراب ۱۰۲
- ۹-۳. عالیملره حؤرم ۱۰۳
- ۹-۴. عاغیلچیلیق ۱۰۵
- ۹-۵. تجلی ۱۰۵
- ۹-۶. وارلیق بیرلیگی (وحدت وجود) ۱۰۸
- ۹-۷. فخریه و اویونمه ۱۰۹
- ۹-۸. مسجد ۱۱۰
- ۹-۹. فلسفی دوشونجه لر ۱۱۱
- ۹-۱۰. مداحلیق ۱۱۱
۱۰. دیل و ادبی اسلوب ۱۱۲
- ۱۰-۱. دیل ساده لیگی ۱۱۲
- ۱۰-۲. شعرلری نین اؤلچولری ۱۱۳
- ۱۰-۳. ایشلندیگی بدیع صنایعی ۱۱۴
- ۱۰-۴. آتالار سؤزو ۱۱۵
- ۱۰-۵. سید عظیم و موسیقی ۱۱۷
- ۱۰-۶. دیل بیلمه قابیلیتی ۱۱۸
۱۱. دیوانین نشره حاضیرلانماسی ۱۱۹
- ۱۱-۱. ایلک نشر ۱۱۹
- ۱۱-۲. تبریز نشری (داش باسماسی) ۱۱۹
- ۱۱-۳. اکینجی تبریز نشری (داش باسماسی) ۱۱۹
- ۱۱-۴. غزلیات سید عظیم ۱۲۰
- ۱۱-۵. اؤچونجو تبریز نشری ۱۲۰
- ۱۱-۶. دۆردونجو تبریز نشری ۱۲۰
- ۱۱-۷. سچیلیمیش اثرلر ۱۲۰
- ۱۱-۸. لاتین حرفلری ایله ایلک نشر ۱۲۰
- ۱۱-۹. سچیلیمیش شعرلری ۱۲۰
- ۱۱-۱۰. فیض الله قاسیم زاده نین نشری ۱۲۱
- ۱۱-۱۱. ایلک تنقیدی نشر ۱۲۱

۱۱-۱۲. بیزیم نشریمیز ۱۲۱

II. بۆلۈم. دیوانین متنى ۱۲۳

دیاچه ۱۲۴

۱. قصیدەلر ۱۵۲-۱۲۷

- ۱-۱. موزخان وصایای قیلەى عالم، ۱۲۷
- ۱-۲. یئیشدى گوشیمه الهام غیب بهجتله، ۱۳۱
- ۱-۳. ای کی رشک عارضیندن ماه تابان تره شیر، ۱۳۴
- ۱-۴. کعبهى حقه مقام باصفاسان، یا علی! ۱۳۷
- ۱-۵. عالم ایچره مطلق انوار سنسن، یا علی! ۱۳۹
- ۱-۶. گتیر ساقی قدح کیم موسم عشرت مهتادیر، ۱۴۲
- ۱-۷. هر کیمین مولاسی عالمده شه مردان اولور، ۱۴۷
- ۱-۸. ای نوربخش بارگه کبریا، علی! ۱۵۱

۲. غزللر ۵۶۱-۱۵۳

- ۲-۱. توتدو قرار تا کی کۆنول زولف یاردا، ۱۵۳
- ۲-۲. گۆز کی توتوبدور قلم، یئر لب جاناندا، ۱۵۴
- ۲-۳. بوگون اول ماه گول چهره گلیبدیر سئیر گولزارا، ۱۵۴
- ۲-۴. قَدْ تَجَلَّى مِنْ شُعَاعِ الْكَأْسِ أَنْوَارُ الْبَهَاءِ، ۱۵۵
- ۲-۵. خواه موسا دامنین توت، خواه عیسا، ای فتا، ۱۵۶
- ۲-۶. ای تار سر زولفون، واللّیل اذا یغشی، ۱۵۶
- ۲-۷. خالین قارادی، زولف قارا، گۆزلرین قارا، ۱۵۷
- ۲-۸. بیر عهدیه سن ائتمه دین ای بی وفا، وفا، ۱۵۸
- ۲-۹. گذرین دوشه در دلبره، ای باد صبا، ۱۵۸
- ۲-۱۰. اولما سایدی غم عشقی دل ویرانیمدا، ۱۵۹
- ۲-۱۱. قالیبدی سن گئدهلی خاطریم خیالیندا، ۱۶۰
- ۲-۱۲. گۆرنده خامه نی اول نوخطین بنانیندا، ۱۶۰
- ۲-۱۳. اکرام ائدر اول گون منه اغیار یانیندا، ۱۶۱
- ۲-۱۴. گئجه گۆردوم سنی، ای آفت دؤران! یوخودا، ۱۶۲
- ۲-۱۵. نندیم کیم خلق آرا اول گۆزلری جلاد اولور پئیدا، ۱۶۲
- ۲-۱۶. ایا ذاتین نیهاندر، اول نیهاندا هر نیهان پئیدا، ۱۶۳
- ۲-۱۷. ای خیال قامتین، دانیم الیف تک جان آرا، ۱۶۴
- ۲-۱۸. نولا خطدن اوللا گر عارض دلبرده قارا؟ ۱۶۵
- ۲-۱۹. وئرمنم کۆنلومو بیر دلبره بوندان سونرا، ۱۶۵
- ۲-۲۰. جان نه لازیمدیر اگر منظور جانان اولماسا، ۱۶۶
- ۲-۲۱. بو قدهر کیم گۆرونور عارض دلبرده صفا، ۱۶۷
- ۲-۲۲. نه قدهر گر اوللا بو چرخ جفا جودا بلا، ۱۶۷
- ۲-۲۳. خوشا اول عاشیقه کیم مجلسینده یاری اوللا، ۱۶۸
- ۲-۲۴. کۆنول تا وار الینده جام مئی، سبحه شمار اولما، ۱۶۸

- ۲-۲۵. اگر گولوم! اولاً مئیل شراب ناب سنا، ۱۶۹
- ۲-۲۶. کؤنول! بوگون کی میسردی وصل یار سنا، ۱۷۰
- ۲-۲۷. باعث تسخیر ایکن زولف پریشانلار سنا، ۱۷۰
- ۲-۲۸. ای گؤزون عین خدائین قلم و قاش سنا، ۱۷۱
- ۲-۲۹. نه لطافتدی بو، ای شوخ گول اندام! سنا، ۱۷۲
- ۲-۳۰. بو نقص حوسن دگیلدیر دئدیمسه ماه سنا، ۱۷۳
- ۲-۳۱. مندن اگر کی عاردر ای سیمتن سنا، ۱۷۳
- ۲-۳۲. اگر چه جمله ی عالمده یوخ نشانه سنا، ۱۷۴
- ۲-۳۳. بس کی وئریر جفالاری هر دم صفا منا، ۱۷۴
- ۲-۳۴. زاهید کی آتدی سنگ جفا مئی سبوسونا، ۱۷۵
- ۲-۳۵. گول غنچه لیکده گر چه اولور خارا آشینا، ۱۷۶
- ۲-۳۶. قوی واعیظا! مئی یئتیشیم خُم آیاغینا، ۱۷۶
- ۲-۳۷. قویموشدو گر فلک منی حسرت جمالیوا، ۱۷۷
- ۲-۳۸. انفعال خط رویندن توتولدو آفتاب، ۱۷۸
- ۲-۳۹. غم چکمه یین بوگون کی غروب اتندی آفتاب، ۱۷۸
- ۲-۴۰. نصف شبده ایسته سن کیم چیخسین ای مه! آفتاب، ۱۷۹
- ۲-۴۱. عارض پاکیندی، ای نور خدا! أم الکتاب! ۱۸۰
- ۲-۴۲. رَبِّ آرْنی سؤیله دیم، ساقی منه قیلدی عیتاب، ۱۸۰
- ۲-۴۳. اولسا نظاره سیننه اول مهین عشاقدا تاب، ۱۸۱
- ۲-۴۴. ائتمز حیا، دوشر روخ دلدارا آفتاب، ۱۸۲
- ۲-۴۵. گؤره سن کیم نه ایمیش حؤرمت صهبایا سبب، ۱۸۳
- ۲-۴۶. غمزه پئیکانین چکیب هر دم بیزه، ای نوش لب! ۱۸۳
- ۲-۴۷. لب لعلینده خس، ای مئهر سما! گؤزدوم، عجب! ۱۸۴
- ۲-۴۸. چیخیر جان جیسمدن، بیر دم یئتیر جانانیمی، یارب! ۱۸۵
- ۲-۴۹. عارض آیین او شوخون خط ریحانین توتوب، ۱۸۵
- ۲-۵۰. اولور قدیم خم، او مهروی بی نیقاب گؤروب، ۱۸۶
- ۲-۵۱. اولدو سونبوللر خجیل، زولف پریشانین گؤروب، ۱۸۷
- ۲-۵۲. اول آهو گؤزلو، دئییرلر، بوگون شیکارا گندیب، ۱۸۷
- ۲-۵۳. توتدو بیر آئینه کیم، گؤر صورتیم، اول دا، فریب، ۱۸۸
- ۲-۵۴. بو نامه نی کی یار دلارام گؤنده ربیب، ۱۸۹
- ۲-۵۵. بو گلن کیمدی کی یوز ولوله شیروانا سالیب، ۱۸۹
- ۲-۵۶. ماشاء الله بو گؤزل کیمدی کی شیروانا گلیب، ۱۹۰
- ۲-۵۷. کؤنول! ووروب باشیما تیشه، نؤحه بونیاد ائت، ۱۹۱
- ۲-۵۸. ای خسته کؤنول! عزم سر کوی نیگار ائت، ۱۹۱
- ۲-۵۹. نه توتموسان کؤنول غوربت دیارین، عزم شیروان ائت، ۱۹۲
- ۲-۶۰. اغیاری کی گؤزدوم ائله ییر یارا محبت، ۱۹۳
- ۲-۶۱. شب وصل اولسا او مهن مننه بیر جام برات، ۱۹۳
- ۲-۶۲. دؤنر راییمله بیر دمده، بو چرخ کجمدار، البت، ۱۹۴
- ۲-۶۳. کؤنول اولوبدو فراقیندا بی قرار، ای دوست! ۱۹۵

نولا دیل بیللمهسه رمز روخ جانانی دوروست،.....	۶۴-۲
یار ائیلهسه عشاق دل افکارا عداوت،.....	۶۵-۲
ای کؤنول! مسجد یولون ترک ائت، ره میخانه توت،.....	۶۶-۲
موژده ای دل! گلهجک بو گنجه جانان خلوت،.....	۶۷-۲
ائیلر شراب لعل لیلنه مدام بحث،.....	۶۸-۲
حوسنده یوسینو دوشمز انده جانان ایله بحث،.....	۶۹-۲
گؤزک میئیدن نه فیتنه اولدو حادث،.....	۷۰-۲
قیزاردی لیلرین ای گول! شراب نابدر باعیت،.....	۷۱-۲
کؤنلومون دؤقونه بیر قونچا دهندر باعیت،.....	۷۲-۲
ای قویان باشینا عزتله لَعْمُکدن تاج،.....	۷۳-۲
من حکیم روزگارام، دهره حؤکمودور رواج،.....	۷۴-۲
ای زولف تابداردا روخساری گوی عاج،.....	۷۵-۲
منقلب اولدو حوادثله من زارا مزاج،.....	۷۶-۲
وفا رسمین توتوب، گل، ای پری! جؤر و جفادان گنج!.....	۷۷-۲
ای باد صبا! قاصد مشکینه روایح،.....	۷۸-۲
او گوندور عاشیق مسکینه روز استفتاح،.....	۷۹-۲
ساقی! صبح ترکینی قیلما علی الصّباح،.....	۸۰-۲
ماه بی مئهریم اگر کیم گؤستریر روخسار، صبح،.....	۸۱-۲
بادهی گول فامدان رنگین گولوستاندیر قدح،.....	۸۲-۲
شیکست صبحه وئریر رؤنق صفای قدح،.....	۸۳-۲
دندیلر خلق کی وار بادهی حمرادا فرح،.....	۸۴-۲
سنسبز فضای جنت مأودا یوخ فرح،.....	۸۵-۲
نئیله بیرسن مصحفی زاهید! جمال یارا باخ،.....	۸۶-۲
زاهیدا اول صنمین زولف چلیپاسینا باخ،.....	۸۷-۲
دولانیم باشینا، ای نازلیجا یاریم! بری باخ!.....	۸۸-۲
اول لاله روخون عیشوه و نازی چوخ ایمیش، چوخ،.....	۸۹-۲
ای کؤنول! سیرر دهان یاردان آثار یوخ،.....	۹۰-۲
گدای کوی یارام تخت و تاجا احتیاجیم یوخ،.....	۹۱-۲
باهار اولدو، کؤنوللر شاد اولان موسم دی، یاریم یوخ!.....	۹۲-۲
ای زاهید خودبین، بیلیرم کیم هونرین یوخ،.....	۹۳-۲
من تک باهاردار هر او شخصین کی یاری یوخ،.....	۹۴-۲
هر عاشیقین کی سن کیمی بیر مه جمالی یوخ،.....	۹۵-۲
عشقدیر ائیلهین عالمده بالالار ایجاد،.....	۹۶-۲
ششدر هجرینده قالدی خسته کؤنلوم ناموراد،.....	۹۷-۲
شادام کی خاک اولام، اول اول خاک گردباد،.....	۹۸-۲
تا شانه اوروب اولفت زولفوندن اولام شاد،.....	۹۹-۲
چکدی باغا فرش رنگارنگ چرخ لاجورد،.....	۱۰۰-۲
گر چه مندن اتندی سرکشلیک او سرو سربلند،.....	۱۰۱-۲
کنار لعل لیلنده سیاه خال محمد ﷺ،.....	۱۰۲-۲

- ۱۰۳-۲ ای خداوند قادر موجود!..... ۲۲۲
- ۱۰۴-۲ اَلْمِنَّهُ لَہ کی اولوب بخت مساعید،..... ۲۲۲
- ۱۰۵-۲ لبین کی شکر ایدی ائیلہدی عیتاب لذیذ،..... ۲۲۳
- ۱۰۶-۲ ای لبین دوشنامی اهل عشقه شکردن لذیذ،..... ۲۲۴
- ۱۰۷-۲ چون خاکا تجلی ائلہدی خالق جبار،..... ۲۲۵
- ۱۰۸-۲ رومی روح اوزره فوج خط اتندی عبورلار،..... ۲۲۵
- ۱۰۹-۲ او ریحانی خطیندن اوزلرین کیم رنگ توتوموشلار،..... ۲۲۶
- ۱۱۰-۲ یادا سالدیقدا سنی، دیدہی خونبار آغلار،..... ۲۲۷
- ۱۱۱-۲ قیلدی منی هلاک بو بی مہر ماہلار،..... ۲۲۷
- ۱۱۲-۲ شراب نابدا هر چند ذوق بهجت وار،..... ۲۲۸
- ۱۱۳-۲ شرابخانہده واعیظ نیگار و ساغر وار،..... ۲۲۹
- ۱۱۴-۲ فرہاد منم کیم بئلہ شیرین سخنیم وار،..... ۲۲۹
- ۱۱۵-۲ شوکر ائیلہ، کؤنول! صحبت جانانا یولون وار،..... ۲۳۰
- ۱۱۶-۲ کؤنول! الینده کی بیر جام خوش گوارین وار،..... ۲۳۱
- ۱۱۷-۲ گر چه دل صئیدینہ، ای گول! خط ایلہ خالین وار،..... ۲۳۱
- ۱۱۸-۲ خط گلدی روی دلبرہ، ای دل! حیجابی وار،..... ۲۳۲
- ۱۱۹-۲ کیمین کی سن کیمی بیر یار سرو قامتی وار،..... ۲۳۳
- ۱۲۰-۲ هر عاشقین کی سن کیمی بیر گول یاناغی وار،..... ۲۳۴
- ۱۲۱-۲ اولسون گونوم او گون کی گلہ یاردان خبر،..... ۲۳۴
- ۱۲۲-۲ گلدی فیکرین کؤنلومہ، یارب! اولا جان بی خبر،..... ۲۳۵
- ۱۲۳-۲ بو پیر کؤنول، تازہ بیر اهل نظر ایستر،..... ۲۳۶
- ۱۲۴-۲ منی گدالیغا اول یار پُر ستیز ایستر،..... ۲۳۶
- ۱۲۵-۲ یوز سرو خورامان اول، کؤنلوم سنی ایستر،..... ۲۳۷
- ۱۲۶-۲ لعل لبین صفادا کیم بادهی نابدان کتچر،..... ۲۳۷
- ۱۲۷-۲ عشق اہلی یارسیز کی مئی ارغوان ایچر،..... ۲۳۸
- ۱۲۸-۲ اوزون حدیثینی دون سؤیلہدیم بیر آبا قدہر،..... ۲۳۸
- ۱۲۹-۲ اوزون اگر چه بهشتین باہارینا بنزہر،..... ۲۳۹
- ۱۳۰-۲ صبادان کیم اوزونده طوررہی عنبرفیشان تیتہرہ،..... ۲۴۰
- ۱۳۱-۲ رویون شعاعی کیم مئیہ، ای دل روبا دوشر،..... ۲۴۰
- ۱۳۲-۲ چون گلیر روخسارا خط، حوسنون لطافتدن دوشر،..... ۲۴۱
- ۱۳۳-۲ عشق اہلی کی خال لب جانانی اوپرلر،..... ۲۴۱
- ۱۳۴-۲ هر ایل کی کعبہیہ حجاج تازا- تازا گئدرلر،..... ۲۴۲
- ۱۳۵-۲ ای گول! سنہ حال دل شئیدانی دئمزلر،..... ۲۴۳
- ۱۳۶-۲ ہانی اول گوشہی مئیخانہده شاد اولدوغوم گونلر،..... ۲۴۴
- ۱۳۷-۲ ہانی او ماہا ہم آغوش اولدوغوم گونلر،..... ۲۴۴
- ۱۳۸-۲ ای گول! نہ روادیر سنی مئیخوارہ دئسینلر،..... ۲۴۵
- ۱۳۹-۲ یوز گونه منہ خلق گر افسانہ دئسینلر،..... ۲۴۵
- ۱۴۰-۲ ہانی او ماہ ایلہ من عیشرت اتدیگیم گنجہلر،..... ۲۴۶
- ۱۴۱-۲ سارالمیش رنگیمی آتش صیفت جام شراب ائیلر،..... ۲۴۷

- ۱۴۲-۲. قتلیمه مئیل اگر اول دلبر نوشاد ائیلر،..... ۲۴۷
- ۱۴۳-۲. کونول اومید وصل ایله غم هيجرانا صبر ائیلر،..... ۲۴۸
- ۱۴۴-۲. او کس کیم، نازنینیم، کعبه‌ی کویون طواف ائیلر،..... ۲۴۹
- ۱۴۵-۲. قونچانین باغیرینی ازلده فلک قان ائیلر،..... ۲۴۹
- ۱۴۶-۲. گهی چشمین، گه ابرون، گاه غمزهن قصد جان ائیلر،..... ۲۵۰
- ۱۴۷-۲. ابر نئيسان سویونو تاکا گر افشان ائیلر،..... ۲۵۱
- ۱۴۸-۲. دونیادا عشق قدرینی هشیار اولان بیلر،..... ۲۵۱
- ۱۴۹-۲. قیمت لعل لیلین صرافلار جان ائتدیلر،..... ۲۵۲
- ۱۵۰-۲. سانما غم دفعینی دلدن مئی گولگون ائیلر،..... ۲۵۳
- ۱۵۱-۲. دهنین دلبری مین چشمه‌ی حیوان دتدیلر،..... ۲۵۳
- ۱۵۲-۲. تا قئید دل اول سیلسیله‌ی پرخم اولودور،..... ۲۵۴
- ۱۵۳-۲. آفتاب زرفیشان یا باده‌ی یاقوتدور،..... ۲۵۴
- ۱۵۴-۲. بوگونکو بزمده جام شرابیمیز یوخدور،..... ۲۵۵
- ۱۵۵-۲. گوزون قوربانی، ساقی! دور منه رطل گیران دولدور،..... ۲۵۶
- ۱۵۶-۲. دئمک حال دل زاری او گول روخسارا موشکولدور،..... ۲۵۶
- ۱۵۷-۲. چشمینده غضب یوخسا، دل زاریم ایچوندور،..... ۲۵۷
- ۱۵۸-۲. ای مه! سنه بو آو دمادم نه ایچوندور،..... ۲۵۸
- ۱۵۹-۲. ریندلر مئیکخانه‌ی جنت کی دئرلر، دوغردور،..... ۲۵۸
- ۱۶۰-۲. ایسترم بیر گولونه باغ و نه بستان گولودور،..... ۲۵۹
- ۱۶۱-۲. گوستریر مسجیدی زاهید کی بو ایمان یولودور،..... ۲۶۰
- ۱۶۲-۲. آلان قراریمی اول زولف عنبرین مودور،..... ۲۶۰
- ۱۶۳-۲. رمز روخسارینی یارین، من مضطردن سور،..... ۲۶۱
- ۱۶۴-۲. هر دم کی مئیدن اول بت طناز مست اولور،..... ۲۶۱
- ۱۶۵-۲. اگرچه حشرده پئیدا او سرو قامت اولور،..... ۲۶۲
- ۱۶۶-۲. عاشیق اگر چه یاری گوزوب کونلو شاد اولور،..... ۲۶۳
- ۱۶۷-۲. همدم شیتادا گر منه اول گول عذار اولور،..... ۲۶۳
- ۱۶۸-۲. هر اهل حوسن کیم من بدبخته یار اولور،..... ۲۶۴
- ۱۶۹-۲. اول سرکشیده قد کیمی آز سرو ناز اولور،..... ۲۶۴
- ۱۷۰-۲. هر چند خوب رودا بو عادتدی ناز اولور،..... ۲۶۵
- ۱۷۱-۲. دشت ختادا شوهرتی وار چوخ غزال اولور،..... ۲۶۶
- ۱۷۲-۲. لیلینی آجسا او گول محفيله شکر توکولور،..... ۲۶۷
- ۱۷۳-۲. هر کیمین جامی وار الله، گوزونه جم گوزونور،..... ۲۶۸
- ۱۷۴-۲. اول ایکی زولفده روخساره‌ی جانان گوزونور،..... ۲۶۸
- ۱۷۵-۲. آلان قراریمی، اول کاکیل مطرادیر،..... ۲۶۹
- ۱۷۶-۲. اول خانه کیم اول کعبه‌ی ارباب صفادیر،..... ۲۷۰
- ۱۷۷-۲. اول عیسی شش ماهه کی خورشید لیقادیر،..... ۲۷۰
- ۱۷۸-۲. تا کی دل نؤکته‌ی موهمدان انکاردادیر،..... ۲۷۱
- ۱۷۹-۲. شراب ناب کی خورشید عالم آرادیر،..... ۲۷۲
- ۱۸۰-۲. دؤر روخساریندا مشکین سونول پرتابدیر،..... ۲۷۲

- ۲- ۱۸۱. عنبر ساچیلیر، قافیلہی عود گلیدیر،..... ۲۷۳
- ۲- ۱۸۲. قصد جان ائیلر، او قتان گوزلرین بیداددیر،..... ۲۷۳
- ۲- ۱۸۳. دئرلر کی ایچمه بادہنی، اُمُ الفسادی،..... ۲۷۴
- ۲- ۱۸۴. روخسار یار زینت خط غوباردیر،..... ۲۷۵
- ۲- ۱۸۵. دلاک پسر کاینہی اهل نظر دیر،..... ۲۷۵
- ۲- ۱۸۶. خیال زولف رویون روز و شب کؤنلومده مُصمردیر،..... ۲۷۶
- ۲- ۱۸۷. بیز اول آلودہی دردیک کی جام مئی دوامیز دیر،..... ۲۷۷
- ۲- ۱۸۸. دئرسن منہ کیم حوری و غیلماں اولاجاقدیر،..... ۲۷۸
- ۲- ۱۸۹. دهرین منہ سنسیز بو باہاری نہ گر کدیر،..... ۲۷۸
- ۲- ۱۹۰. روحون غذاسی اگر چه مئی لعل فامدیر،..... ۲۷۹
- ۲- ۱۹۱. بساط عئیشیمیز ہیجرینده، ای گول! بزم ماتمدیر،..... ۲۷۹
- ۲- ۱۹۲. سئودالارا دوشلوم، دئدیم: الله کریمدیر،..... ۲۸۰
- ۲- ۱۹۳. او قارا گؤز کی منیم عشقده سلطانیمدیر،..... ۲۸۱
- ۲- ۱۹۴. نہ زخم غمزہسی نہ تیر دلستانیمدیر،..... ۲۸۱
- ۲- ۱۹۵. بو نامہ کیم منہ اول شوخ دل روباداندیر،..... ۲۸۲
- ۲- ۱۹۶. تصور ائتمہ فغانیم هلاک جاناندیر،..... ۲۸۳
- ۲- ۱۹۷. قاداتان آلیم ای قارا گؤز! سنہ بو ادا نئچیندیر،..... ۲۸۳
- ۲- ۱۹۸. کؤنلومو شورا سالان، پستہی خندانیندیر،..... ۲۸۴
- ۲- ۱۹۹. ای حوروش! کی عکس روخون ساغریمدہ دیر،..... ۲۸۵
- ۲- ۲۰۰. اهل عشقین، زاهید! جیسمنده کی جان اوژگہ دیر،..... ۲۸۵
- ۲- ۲۰۱. ماہ نو بحثی ائشیتدیم کی او مہرو ایلہ دیر،..... ۲۸۶
- ۲- ۲۰۲. دل کی شمع رویوتا بیر دلبرین پروانہ دیر،..... ۲۸۷
- ۲- ۲۰۳. ای گول! اوزون معاینہ فیردوس باغیدیر،..... ۲۸۷
- ۲- ۲۰۴. ای ملک سیما! جمالین رشک جنت باغیدیر،..... ۲۸۸
- ۲- ۲۰۵. اول اوزو خورشید کیم عاشیقلرین جانانیدیر،..... ۲۸۹
- ۲- ۲۰۶. دئدیم: «ای گول! نییہ ائتدین منی زولفونده اسیر؟»..... ۲۸۹
- ۲- ۲۰۷. قبر ائوینہ او کی بیر شیشہ مئی ناب آپاریر،..... ۲۹۰
- ۲- ۲۰۸. خلقین ایمانینی گر مکر ایلہ شیطان آپاریر،..... ۲۹۰
- ۲- ۲۰۹. مسکین کؤنول یئنہ اوزونو بارا گؤستریر،..... ۲۹۱
- ۲- ۲۱۰. دئرلر کی بادہ روحا جلا، جیسمنہ جان وئیر،..... ۲۹۲
- ۲- ۲۱۱. ساقی کی الہ بادہی مرجان دولاندیریر،..... ۲۹۲
- ۲- ۲۱۲. سانماکی چئشمین اوزومہ اشک تر گلیر،..... ۲۹۳
- ۲- ۲۱۳. سینہ دن گوشوما فریاد دل زار گلیر،..... ۲۹۴
- ۲- ۲۱۴. کؤنول تپیدہ لہنیر، یوخسا نازلی یار گلیر،..... ۲۹۴
- ۲- ۲۱۵. ہر لحظہ کیم خیالیمہ اول سیمبر گلیر،..... ۲۹۵
- ۲- ۲۱۶. کؤنول! اول ماہلیقا صؤحبتیمیز عار بیلیر،..... ۲۹۶
- ۲- ۲۱۷. کیم کی سید اوزونہ بیر گؤزلی یار بیلیر،..... ۲۹۶
- ۲- ۲۱۸. بولبولون حال دلین نوگول گول زار بیلیر،..... ۲۹۷
- ۲- ۲۱۹. سندہ، ای لعلی شکر! بونجا وجاہت قالماز،..... ۲۹۷

- ۲۰-۲۲۰. بو حسن و لطافتده یقیندیر بشر اولماز،..... ۲۹۸
- ۲-۲۲۱. تیغ ائتسه خطین پاک، سنه بیر ضرر اولماز،..... ۲۹۹
- ۲-۲۲۲. منی ایچمه‌ین، بو مشخص‌دی، اهل حال اولماز،..... ۲۹۹
- ۲-۲۲۳. منه اول ماو بی‌مهریم، یقینمدیر کی رام اولماز،..... ۳۰۰
- ۲-۲۲۴. یاریم کیمی بیر سرو قد و گول بدن اولماز،..... ۳۰۱
- ۲-۲۲۵. ای خیضیر! ظلمت زولفو سنه آسان اولماز،..... ۳۰۲
- ۲-۲۲۶. هانسی بیر عاشیقه کیم سن کیمی جانان اولماز،..... ۳۰۲
- ۲-۲۲۷. یوز ایل گر هیجر چکسه، قلب عاشیقدن صفا گتمز،..... ۳۰۳
- ۲-۲۲۸. مهر روخساریوی دل ماه سمدان سچمز،..... ۳۰۴
- ۲-۲۲۹. چکر جاندان الین کونلوم، لب دلداران کتچمز،..... ۳۰۵
- ۲-۲۳۰. خبر اول سرو قامتدن منه باد صبا وئرمز،..... ۳۰۵
- ۲-۲۳۱. دم به دم ناله قیلیر هیچ هوادان دوشمز،..... ۳۰۶
- ۲-۲۳۲. دل صد چاکا زولفوندن گلن غم شانه‌دن گلمز،..... ۳۰۷
- ۲-۲۳۳. هرکس کی اوزونده خط ریحانی بگنمز،..... ۳۰۷
- ۲-۲۳۴. عالم عشق ایچره جانانین سئون، جان ایسته‌مز،..... ۳۰۸
- ۲-۲۳۵. چرخ دون عشق اهلی‌نین کامینجا دؤران ائیه‌مز،..... ۳۰۹
- ۲-۲۳۶. باغلار سبز اولدو، اولماز خاطیریم خورره‌م هنوز،..... ۳۱۰
- ۲-۲۳۷. نؤبهار ایامیدیر، من زار قالدیم یارسیز،..... ۳۱۰
- ۲-۲۳۸. کونولده یوخ قرار و صبر، ای آرام جان! سنسیز،..... ۳۱۱
- ۲-۲۳۹. نخل اندوه و بلاییق، درد و غمدیر توشه‌میز،..... ۳۱۲
- ۲-۲۴۰. قورتاردی نصف شامدا ساقی! شرابیمیز،..... ۳۱۲
- ۲-۲۴۱. تاپدی لعلیندن شفا، درد دل بیماریمیز،..... ۳۱۳
- ۲-۲۴۲. گلدی باهار، گلمه‌دی اول گول عذاریمیز،..... ۳۱۴
- ۲-۲۴۳. اولدو سنسیز چمن ای گول! من شئیدایا قفس،..... ۳۱۴
- ۲-۲۴۴. طاووسدا شراب ایدی یا دیده‌ی خروس،..... ۳۱۵
- ۲-۲۴۵. آخر اولدوردو منی بو غم هیجران، افسوس!..... ۳۱۶
- ۲-۲۴۶. قند و نبات میصره ائیدیدیر مگر هوس،..... ۳۱۶
- ۲-۲۴۷. ای کونول! لعل لب جانانا ائیلرسن هوس،..... ۳۱۷
- ۲-۲۴۸. آه، صد آه! کی دلداران اولدوم مأیوس،..... ۳۱۸
- ۲-۲۴۹. نیقایین اوزدن آج، ای گول کیم اولسون دل‌گوشا مجلس،..... ۳۱۸
- ۲-۲۵۰. آلیشیدیم اودلارا الدیم دل دیوانه‌دن آتش،..... ۳۱۹
- ۲-۲۵۱. چمنده نرگس شهلا گوزون یاديله مست اولموش،..... ۳۲۰
- ۲-۲۵۲. ائشیتدیم اول قارا گوز دلبریم ساغرپرست اولموش،..... ۳۲۰
- ۲-۲۵۳. نئچه مه‌رو گوزل شیرواندا کونلومدن قرار آلمیش،..... ۳۲۱
- ۲-۲۵۴. سنی اهل وفا بیلیمشدیم، ای گول! بی‌وفاسنمیش!..... ۳۲۱
- ۲-۲۵۵. فقر و فنانی بیلیمز ایدیم کیمیا ایمیش،..... ۳۲۲
- ۲-۲۵۶. زولفوه ظولمت دؤران دئدیر، گئرچک ایمیش،..... ۳۲۳
- ۲-۲۵۷. منی جاناندان ائتن دور کی بو جان و تن ایمیش،..... ۳۲۳
- ۲-۲۵۸. ساری گول تک لیباس اگنینه اول سرو روان گنیمیش،..... ۳۲۴

- ۲- ۲۵۹. دل اولماسین او زولفِ گرہ گیردن خیلاص،..... ۳۲۵
- ۲- ۲۶۰. دُرّ معنایا اولوب بحرِ سخنده غواص،..... ۳۲۵
- ۲- ۲۶۱. چاغیردی یاریمی اغیار، قالدی اولفتیم ناقیص،..... ۳۲۶
- ۲- ۲۶۲. مست لعلین ساغر و صهبایا ائیلر اعتراض،..... ۳۲۷
- ۲- ۲۶۳. حالیمی بیل ای صبا! ائتمگه جانانا عرض،..... ۳۲۷
- ۲- ۲۶۴. زاهیده جنت تمنا سیندا حورادیر غرض،..... ۳۲۸
- ۲- ۲۶۵. باغ عالمده منه بیر گول رعنادی غرض،..... ۳۲۹
- ۲- ۲۶۶. جنت اولورمو گوشه‌ی مئیکانه‌دن عوض،..... ۳۲۹
- ۲- ۲۶۷. تا کی گلدی ابر تک روخسار ماو یارا خط،..... ۳۳۰
- ۲- ۲۶۸. کیم کی آغزین قونچه‌ی خندان گومان ائیلر غلط،..... ۳۳۱
- ۲- ۲۶۹. ائیلهدی وصف کؤنول عارض جانانی غلط،..... ۳۳۱
- ۲- ۲۷۰. خیال یار ائدیپ آلدیم بو شب اول دل روبادان حظ،..... ۳۳۲
- ۲- ۲۷۱. سالیبدیر مسجیده اوصاف دوزخدن شرر واعیظ،..... ۳۳۳
- ۲- ۲۷۲. عالمه فیتنه سالان معدن شردیر واعیظ،..... ۳۳۴
- ۲- ۲۷۳. نشیمنین کی سنین بوریادیر، ای واعیظ!..... ۳۳۴
- ۲- ۲۷۴. خط اوزون توتدو، وار ابروی هیلالیندا شعاع،..... ۳۳۵
- ۲- ۲۷۵. عطری، سر زولفوندن ائدر شانه توقّع،..... ۳۳۵
- ۲- ۲۷۶. دل اولمادی او سیرر لب یارا مطّلع،..... ۳۳۶
- ۲- ۲۷۷. گورجک جمال یاریمی گلدی زبانا شمع،..... ۳۳۶
- ۲- ۲۷۸. ائتدیم آخر نفیسمده لب جانانا طمع،..... ۳۳۷
- ۲- ۲۷۹. کسمک اولماز آرزوی لعل جاناندان طمع،..... ۳۳۸
- ۲- ۲۸۰. تا گریب مئیکانه ایچره باشیما چکدیم ایاغ،..... ۳۳۹
- ۲- ۲۸۱. آیریلدی مندن اول گول بی خار، ای دریغ!..... ۳۳۹
- ۲- ۲۸۲. عشقده مجنون کیمی عالمده چوخلار ووردو لاف،..... ۳۴۰
- ۲- ۲۸۳. بی جا دگیل کی رویوی زولفون ائدر طواف،..... ۳۴۱
- ۲- ۲۸۴. وئردی کؤنلوم اؤزون اول طورده‌ی طرّار طرف،..... ۳۴۲
- ۲- ۲۸۵. ائتدیگیم ناله‌لر اولمازدی بو سئودادا تلف،..... ۳۴۲
- ۲- ۲۸۶. ایسم اؤزو بیر ایسمدیر، امّا مُسمّا مختلیف،..... ۳۴۳
- ۲- ۲۸۷. بلادیر حال بیلیمز یارا، ای دل! مبتلا اولماق،..... ۳۴۴
- ۲- ۲۸۸. نه خوشدور بیر زامان بیر دلبرین عشقینده زار اولماق،..... ۳۴۵
- ۲- ۲۸۹. دگیلدر عئیب اگر چه خوبلار طبعینده ناز اولماق،..... ۳۴۶
- ۲- ۲۹۰. ای ائیله‌ین جاهاندا منی بی‌قرار عشق،..... ۳۴۶
- ۲- ۲۹۱. تا دهانین سیررینه پنهان طلبکار اولموشوق،..... ۳۴۸
- ۲- ۲۹۲. بیر ماهی سئویب چرخه تمّنادان اوسانددیق،..... ۳۴۸
- ۲- ۲۹۳. گتیردی تنگه منی روزگار، ای خالیق!..... ۳۴۹
- ۲- ۲۹۴. گدای کوی یارم، ائیلرم آفاقا سولطانلیق،..... ۳۵۰
- ۲- ۲۹۵. بو بزم جانفزایا باده‌ی گولفامدیر لاییق،..... ۳۵۰
- ۲- ۲۹۶. زولفونو تا شانه افشان ائتدی، من اولدوم هلاک،..... ۳۵۱
- ۲- ۲۹۷. یوز فئضین اولسا خلقه اگر آفتاب تک،..... ۳۵۲

- ۲- ۲۹۸. جان تازه‌لنیر لعل ڈر افشانینی گۆزجک..... ۲۵۲
- ۲- ۲۹۹. ای ساریان! قطاریمیزی کوی یارا چک،..... ۲۵۳
- ۲- ۳۰۰. ای سؤیله‌ین: «اول طورره‌ی طزاردان ال چک»..... ۲۵۴
- ۲- ۳۰۱. ال اوز ای دل! وفادان، بسدی کوی یاردان ال چک..... ۲۵۴
- ۲- ۳۰۲. گرکدی کیم سالا حال اهلینی بلایا فلک..... ۲۵۵
- ۲- ۳۰۳. شراب وصلیوی قیلدی منه حرام، فلک..... ۲۵۵
- ۲- ۳۰۴. بیر زامان بیز داخی اول ماه ایله همخانه ایدیک،..... ۲۵۶
- ۲- ۳۰۵. ڈرد مئی تا واردیر، بیز درد عالم چکمه‌ریک،..... ۲۵۷
- ۲- ۳۰۶. واعیظ شهر اؤزو اقرارینا اتئسئیدی عمل،..... ۲۵۷
- ۲- ۳۰۷. منه هیجرینده او نؤع ایله دگیل صورت حال،..... ۲۵۸
- ۲- ۳۰۸. گل ای جمالی اولان زیب جان و زیور دل،..... ۲۵۹
- ۲- ۳۰۹. هزار شوکر گلیب نؤباهار، ای بولبول!..... ۲۵۹
- ۲- ۳۱۰. آچیبیدی چره گول گولسیتانین، ای بولبول!..... ۲۶۰
- ۲- ۳۱۱. گولشنلر ایچره گر آچیلا صد هزار گول،..... ۲۶۱
- ۲- ۳۱۲. مدتدی زولف یاردا سان مبتلا، کؤنول!..... ۲۶۲
- ۲- ۳۱۳. تا کی سن اولدون اسیر زولف یارین، ای کؤنول!..... ۲۶۳
- ۲- ۳۱۴. چو مندن اولدو او محبوب دل روبا غافیل،..... ۲۶۴
- ۲- ۳۱۵. هر کؤنول کیم خط سبزیندن اسیر غم دگیل،..... ۲۶۴
- ۲- ۳۱۶. سرو هر چند رعوتنده قدین تایی دگیل،..... ۲۶۵
- ۲- ۳۱۷. شادام کی کؤنلوم اولدو اول زولف و خلا مائیل،..... ۲۶۵
- ۲- ۳۱۸. رشک لیبنله باده ایچر خون دل مدام،..... ۲۶۶
- ۲- ۳۱۹. اگر چه سنسیر اولور اهل عشقه باده حرام،..... ۲۶۷
- ۲- ۳۲۰. خیضر تک توتدو کؤنول ظولمت زولفونده مقام،..... ۲۶۸
- ۲- ۳۲۱. حسرت ایدیم او هیلال ابرویا بیر ماه تمام،..... ۲۶۸
- ۲- ۳۲۲. یئتدی رقیب شومون الی یارا آغلارام،..... ۲۶۹
- ۲- ۳۲۳. دوشدو کجه یادیم او سهی قامت، آغلارام،..... ۲۷۰
- ۲- ۳۲۴. بی‌جا دگیل کی هیجرده، ای آفت! آغلارام،..... ۲۷۱
- ۲- ۳۲۵. تا عاشیق اول شوخ جفا گوستر اولموشام،..... ۲۷۱
- ۲- ۳۲۶. خوش اول زامان کی اول شه ایله هم‌زبان اولام،..... ۲۷۱
- ۲- ۳۲۷. بولبول شوریده‌یم من، فصل گولزار ایستهرم،..... ۲۷۲
- ۲- ۳۲۸. سانما کیم من بیشه ایچره اژدهادان تیتهرم،..... ۲۷۳
- ۲- ۳۲۹. یار ایله فورصت تاییب بیردم کی گوفتار ائیلهرم،..... ۲۷۳
- ۲- ۳۳۰. هر زامان کیم حلقه‌ی زولف کجی یاد ائیلهرم،..... ۲۷۴
- ۲- ۳۳۱. سندن اؤترو نئچه مدتدی ملامت چکیرم،..... ۲۷۴
- ۲- ۳۳۲. ساقی! مئی وئر! یئنه بیر تازه گونا ایسته‌ییرم،..... ۲۷۵
- ۲- ۳۳۳. عاشیقیم، عاشیقیم نیگارا قسم،..... ۲۷۶
- ۲- ۳۳۴. قاشیوا ائیلرم نظر، فیکر هیلالا دوشموشم،..... ۲۷۷
- ۲- ۳۳۵. تا کوی یاردا اؤزومه منزیل ائتمیشم،..... ۲۷۷
- ۲- ۳۳۶. غوبار مقدمیه دون کی توتیا دئتمیشم،..... ۲۷۸

- ۳۳۷-۲. واعیظ اسرار لب دلداری بیلمز، بیلیمش، ۳۷۹
- ۳۳۸-۲. تا او ماهین خط و خالینا نیگاه ائیلهمیشم، ۳۷۹
- ۳۳۹-۲. آلاندا دستینه اول شوخ گول عذار قلم، ۳۸۰
- ۳۴۰-۲. کؤنول! سنی او سر کویا محرم ایسته منم، ۳۸۱
- ۳۴۱-۲. لب لعلین هوه سین مونس جان ائیلهمش، ۳۸۱
- ۳۴۲-۲. باغ ایچره گلیب یاریمی اغیار ایله گۆردوم، ۳۸۲
- ۳۴۳-۲. بیر لاله روخو پیرهن آل ایله گۆردوم، ۳۸۳
- ۳۴۴-۲. گیریب حَمَام آرا دلداری گۆردوم، ۳۸۳
- ۳۴۵-۲. خیلقتده فلاتون ایله گر من تن اولوردوم، ۳۸۴
- ۳۴۶-۲. بیر لئیلی سئویب عشقده سؤدالارا دوشدوم، ۳۸۵
- ۳۴۷-۲. ازلدن چونکی من مئی خواره ی بزم الست اولدوم، ۳۸۶
- ۳۴۸-۲. اسیر درد و غم هیجر جان شیکار اولدوم، ۳۸۶
- ۳۴۹-۲. نتیجه ایللر کی مقیم درِ حَمَار اولدوم، ۳۸۷
- ۳۵۰-۲. جاوانلار گلدی دونیایا، قوجالیدیم، حثیف! پیر اولدوم، ۳۸۸
- ۳۵۱-۲. زمان مرگ روخسارین گۆروب محو جمال اولدوم، ۳۸۸
- ۳۵۲-۲. ای گول! سنه اولده خریدار من اولدوم، ۳۸۹
- ۳۵۳-۲. منی هر کیم ائدیپ اول ماه لیقادان محروم، ۳۹۰
- ۳۵۴-۲. اوگون اولسون کی سنی مجلس صهبا دا گۆروم، ۳۹۰
- ۳۵۵-۲. تا سحر شام فراقین کؤکب افشاندیر گۆروم، ۳۹۱
- ۳۵۶-۲. یوخدور علاج، چوخدو بو کؤنلومه حسرتیم، ۳۹۲
- ۳۵۷-۲. خاک راه اولدوم، او گول روخ گوذر اتمز نه ائدیم؟ ۳۹۲
- ۳۵۸-۲. زمان احتضاریمدیر، بوگون مئیل شراب ائتدیم، ۳۹۳
- ۳۵۹-۲. گۆردوم کی گلیر تنگه نیگاریم، سفر ائتدیم، ۳۹۳
- ۳۶۰-۲. مئیل مئی گولقام کی آخر نفس ائتدیم، ۳۹۴
- ۳۶۱-۲. شب هیجران او قدەر ناله و افغان ائتدیم، ۳۹۵
- ۳۶۲-۲. نتیجه ردیف غزل ائتدیم انتخاب، دئدیم، ۳۹۶
- ۳۶۳-۲. سیاه زولفون اولوب رویووا نیقاب دئدیم، ۳۹۶
- ۳۶۴-۲. یازیب درد دل پورخونومو دلدارا گۆندر دیم، ۳۹۷
- ۳۶۵-۲. ال چاتسا، فدا جانیمی جانانا ائده ردیم، ۳۹۸
- ۳۶۶-۲. وصلینده ایدیم مؤحنت هیجرانی بیلیر دیم، ۳۹۹
- ۳۶۷-۲. شوکر لله کی جمادی وئربین جان آلدیم، ۴۰۰
- ۳۶۸-۲. چیخیان شهردن، ای ماه! جیگر قان گلدیم، ۴۰۰
- ۳۶۹-۲. جانان یولونا وئرمگه من جان یئنه گلدیم، ۴۰۱
- ۳۷۰-۲. دون کی بیر فرصت تاپیب یار ایله گؤفتار ائیلهدیم، ۴۰۲
- ۳۷۱-۲. تا گیریب مئیکانه یه مئی ساغرین نوش ائیلهدیم، ۴۰۳
- ۳۷۲-۲. بو گئجه بیرمه ایله اوج تُرپادا ایدیم، ۴۰۳
- ۳۷۳-۲. اؤزومله اولسا ایدی، من جاهانا گلمز ایدیم، ۴۰۴
- ۳۷۴-۲. سندن ای کعبه ی عشاق! جفا گۆرموش ایدیم، ۴۰۵
- ۳۷۵-۲. ای کؤنول! سرو سمنده سن ایدین یا من ایدیم؟ ۴۰۵

- ۳۷۶-۲. گئیدی غنیر ایله گولزار سئیرینه یاریم، ۴۰۶
- ۳۷۷-۲. صید دله اول زولف گرھگیر نه لازیم؟ ۴۰۷
- ۳۷۸-۲. دندیم کی یارا غم هیجر داستانی یازیم، ۴۰۷
- ۳۷۹-۲. او نونهال کی سرو روانیمیزی بیزیم، ۴۰۸
- ۳۸۰-۲. امرم لیلرینی تا نفسیم وار منیم، ۴۰۹
- ۳۸۱-۲. نه بوگون باغدا یاریم، نه مئیم وار منیم، ۴۱۰
- ۳۸۲-۲. نیلیرم گولزاری کیم سن گول عذاریمسان منیم، ۴۱۰
- ۳۸۳-۲. شرح زولفونده نه لازیمدی کی اطناپ ائله ییم، ۴۱۱
- ۳۸۴-۲. ساقی، لوطف ائت منه بیر جام مئی صهیادان، ۴۱۱
- ۳۸۵-۲. واحسرتا! اوزوللو الیم وصل یاردان، ۴۱۲
- ۳۸۶-۲. ای دل! هزار شوکر، خبر گلدی یاردان، ۴۱۳
- ۳۸۷-۲. ماهیم بیخیلدی بستره عین الکمالدان، ۴۱۴
- ۳۸۸-۲. منی دؤر فلک آواره قیلدی کوی یاریمدان، ۴۱۴
- ۳۸۹-۲. نه مجنونام کی وحشت ائله ییم لئیل جفا سیندان، ۴۱۵
- ۳۹۰-۲. نه دست یاردان اویدوک، نه بیر ساقی آیاغیندان، ۴۱۶
- ۳۹۱-۲. گر چه قارا گونم او مه کج کلاهدان، ۴۱۶
- ۳۹۲-۲. اومارکن آشینالیق اول مهین چشم سیاهیندان، ۴۱۷
- ۳۹۳-۲. من اؤیله بیلردیم کی منه یار اولاجاقسان، ۴۱۷
- ۳۹۴-۲. ای نور سماوات و زمین، گر چه نهانسان، ۴۱۸
- ۳۹۵-۲. عیان گؤزله باخان شخصه نهانسان، ۴۱۹
- ۳۹۶-۲. دون ائشیتدیم بیر سیه زولفه گیرفتار اولموسان، ۴۲۰
- ۳۹۷-۲. ای همنشین کی سن منه غمخوار اولموسان، ۴۲۰
- ۳۹۸-۲. یوز یارا دگسه چشیممه گر نوک تیردن، ۴۲۱
- ۳۹۹-۲. جان مشامینا گلیر بوی ریا مسجیددن، ۴۲۲
- ۴۰۰-۲. آنجاق او مهین زولفونه ایمان آلیر الدن، ۴۲۲
- ۴۰۱-۲. اگر سردابه ی قیریم اولا مئیکانه خشتیندن، ۴۲۳
- ۴۰۲-۲. تا کی اولدو مست یار مهلیقامیز باده دن، ۴۲۳
- ۴۰۳-۲. ایسته مز نرگسی، اول دیده ی شهلا نی گؤرن، ۴۲۴
- ۴۰۴-۲. سن منیم، ای لب جانبخش! کی جانانیمسان، ۴۲۵
- ۴۰۵-۲. ای قان اولان کؤنول! نییه دوشدون بو حالا سن؟ ۴۲۵
- ۴۰۶-۲. کؤنول تا وار النده جام مئی، سولطان عالم سن، ۴۲۶
- ۴۰۷-۲. روخسارین آچیپ، بولبولو شئیدا ائله دین سن، ۴۲۷
- ۴۰۸-۲. ایسته مم استبرق فردوس اعلا دان کفن، ۴۲۸
- ۴۰۹-۲. ای دلبر سیتمگر و معشوق دل شکن! ۴۲۸
- ۴۱۰-۲. تا عاشیق اولدوم اول بوت قونچه دهانا من، ۴۲۹
- ۴۱۱-۲. دلبسته اولماسایدیم اگر زولف یارا من، ۴۳۰
- ۴۱۲-۲. منم کی یوز غم و یوز درده مبتلایم، من! ۴۳۰
- ۴۱۳-۲. گر چه هامیدان صفحه ی دونیادا کم من، ۴۳۱
- ۴۱۴-۲. کئچن شب بیر مکاندا، بیر نیگار ساده گوردوم من، ۴۳۲

- ۴۱۵-۲. گل بیر یانیمای ای گۆزو بیمار! اۆلورهم من، ۴۳۲
- ۴۱۶-۲. گۆروب ضیای روخون کوی یارا گلدیم من، ۴۳۳
- ۴۱۷-۲. ای کۆنول! عشق ایچره اولدون خوارسن، دیوانه من، ۴۳۴
- ۴۱۸-۲. چشمه لر سانمین تۆکر گۆز یاشی، آغلار بیستون، ۴۳۴
- ۴۱۹-۲. واعیظ مئین مذمتین ائتمز ثواب ایچون، ۴۳۵
- ۴۲۰-۲. اول ماه روخ خیالیمی بیلجک وصال ایچون، ۴۳۵
- ۴۲۱-۲. ایسته دیم چاره خطین بو دل صدپاره ایچون، ۴۳۶
- ۴۲۲-۲. شمع کیم رۆشن اولوب یانماغا پروانه ایچون، ۴۳۶
- ۴۲۳-۲. خط گلیب مصحف روخسارینا معناسی ایچون، ۴۳۷
- ۴۲۴-۲. یئنه ای گۆز! نه گۆزدون کیم بو نۆعی خون فیشان اولدون، ۴۳۸
- ۴۲۵-۲. بیرده گۆرسم، گۆز آچیب، گر اول گول رعنا اوزون، ۴۳۸
- ۴۲۶-۲. ایسترسن اگر ای دل شئیدا! فرح اولسون، ۴۳۹
- ۴۲۷-۲. اهل تقوانین اگر مسجیدی بر باد اولسون، ۴۴۰
- ۴۲۸-۲. نئیه ییم مجلس آرا اولسادا اغیار، اولسون، ۴۴۰
- ۴۲۹-۲. گۆزوم سندن سیوای روخساره یه گر باخسا، کور اولسون، ۴۴۱
- ۴۳۰-۲. شیوه سی گاه غضب، گه روشی ناز اولسون، ۴۴۲
- ۴۳۱-۲. شوکر ای دل! گلیر اول ماه بیزیم ساری بوگون، ۴۴۲
- ۴۳۲-۲. واعیظ بو قدهر ذمتی ائتمزدی شرابین، ۴۴۳
- ۴۳۳-۲. حبیبیم حددن آشدی عاشیق مسکینه بیدادین، ۴۴۳
- ۴۳۴-۲. دۆمه ییب هیجره، کۆنول! هر گئجه فریاد ائتدین، ۴۴۴
- ۴۳۵-۲. بیلدین گلیرم هر یتره گئتسن، سفر ائتدین، ۴۴۴
- ۴۳۶-۲. بس کی، ای دل! هوهس زولف گرگیلر ائتدین، ۴۴۵
- ۴۳۷-۲. هر نه اغیار دئدیه سنه، باور قیلدین، ۴۴۶
- ۴۳۸-۲. تا کۆنول مئیل سر زولف سیه تار ائیلهدین، ۴۴۶
- ۴۳۹-۲. جمع ایکن، روخساریو زولفون پریشان ائیلهدین، ۴۴۷
- ۴۴۰-۲. دوشه گر سایه سی کویونداکی دیوارا دلدارین، ۴۴۸
- ۴۴۱-۲. نولا چوخ اولماق ایسترسه حبیبیم عاشیق زارین، ۴۴۹
- ۴۴۲-۲. اولوب نرگیسلرین دؤورونده اهل عشق بیمارین، ۴۴۹
- ۴۴۳-۲. عیادت ائیلمز اولدو مسیحیم عاشیق زارین، ۴۵۰
- ۴۴۴-۲. هانی بیر کس کی یئتیرسین منه جانان خبرین، ۴۵۰
- ۴۴۵-۲. چکمیشدی قتلیم ائتمگه یوز تیر گۆزلرین، ۴۵۱
- ۴۴۶-۲. بینای زؤهدومو مئی سئیلی بیرله آبا وئرین، ۴۵۲
- ۴۴۷-۲. ای لعل لبین شیرهی شکر تکی شیرین، ۴۵۲
- ۴۴۸-۲. قونچا تک سیرر لبین، عشق اهلی خلوت ساخلا سین، ۴۵۳
- ۴۴۹-۲. ای هم نیشینلر، او یادین یار یاتماسین، ۴۵۴
- ۴۵۰-۲. ایسته رم گۆرمک سنی بیر شخصه ایمکان اولماسین، ۴۵۴
- ۴۵۱-۲. یارب! کیم اولور عرضیمی جانانا یئتیرسین، ۴۵۵
- ۴۵۲-۲. دل عاشیق اولوب زولفووه سؤدالارا دوشدو، ۴۵۶
- ۴۵۳-۲. تا مندن ایراق اول بوت گول پیرهن اولدو، ۴۵۷

- ۴۵۴-۲. خال و خطین اولوب دل ویرانه اوغروسو،..... ۴۵۷
- ۴۵۵-۲. من اولدوم اوستومه دلدار گلین،..... ۴۵۸
- ۴۵۶-۲. اوگون اولسون کی یئنه مجلسه دلبر گلین،..... ۴۵۹
- ۴۵۷-۲. اوگون اولسون کی ای رتیم! سفردن دلبریم گلین،..... ۴۵۹
- ۴۵۸-۲. کیم کی ایستر اوزونو سرور ایام ائله سین،..... ۴۶۰
- ۴۵۹-۲. پیغام گونده رین بو گنجه یارا گلمه سین،..... ۴۶۱
- ۴۶۰-۲. گر ایسته سن کی خسته کونول قانا دؤنمه سین،..... ۴۶۱
- ۴۶۱-۲. اوج آیدی هیجرینی چکیرم گول عذاریمین،..... ۴۶۲
- ۴۶۲-۲. دوشه لی عارضیه طورره ی مشک افشانین،..... ۴۶۳
- ۴۶۳-۲. میسر اولسا اگر طوف کوی جانانین،..... ۴۶۳
- ۴۶۴-۲. تاثیر عشقین اولدو دله کارگر سنین،..... ۴۶۴
- ۴۶۵-۲. ای کونول! بس وصل یارا نولو تدبیرین سنین؟..... ۴۶۵
- ۴۶۶-۲. جیسمدن جان آلماغا گر اولسا فرمانین سنین،..... ۴۶۵
- ۴۶۷-۲. نه نزاکت، نه وجاهت، نه ملاحظتیر بو،..... ۴۶۶
- ۴۶۸-۲. گورن زولف سیاهین اوزده سؤیلر مشک تردیر بو،..... ۴۶۷
- ۴۶۹-۲. حلقه ی سیلسیله ی زولف پریشانیدیر بو،..... ۴۶۸
- ۴۷۰-۲. دگیلیدیر ساغر ایچره باده، یاقوت رواندیر بو،..... ۴۶۸
- ۴۷۱-۲. دون دولانیدیم باشینا سؤیله دی پروانه دی بو،..... ۴۶۹
- ۴۷۲-۲. گو کوکب باختیمدا منیم رفعت اولوردو،..... ۴۷۰
- ۴۷۳-۲. ای دل! یئنه اول شعیده گر یادیما دوشدو،..... ۴۷۰
- ۴۷۴-۲. بیلیم کی بو نه فیتنه ی دؤر قمر اولدو،..... ۴۷۱
- ۴۷۵-۲. تا کونول صئیدینه صیاد او گؤز و قاش اولدو،..... ۴۷۲
- ۴۷۶-۲. زولال لیلرین عیناً تسمی سلسیل اولدو،..... ۴۷۲
- ۴۷۷-۲. ای ساقی گول چهره! ماه رمضان اولدو،..... ۴۷۳
- ۴۷۸-۲. دئردیم کی کونول زیر و زیر اولماسین، اولدو،..... ۴۷۴
- ۴۷۹-۲. غمیندن قونچه تک دل قانا دؤندو،..... ۴۷۴
- ۴۸۰-۲. گورمه ییب سن کیمی، ای مه! چرخ مینانین گؤزو،..... ۴۷۵
- ۴۸۱-۲. لیلرین اؤپلو کونول اولدو منی ناب اوغروسو،..... ۴۷۶
- ۴۸۲-۲. بوی زولفون سنه تاپشیردی او مشکین گیسو،..... ۴۷۶
- ۴۸۳-۲. بیرده بزمیمده منیم اول بوت نوشاد اولومو؟..... ۴۷۷
- ۴۸۴-۲. ائدییدیر نافه تک قان کونلومو بو گوزلری آهو،..... ۴۷۸
- ۴۸۵-۲. تا کی تاپدی سندن، ای مه! زینت و زیور کولاه،..... ۴۷۹
- ۴۸۶-۲. ایچیپ هر شام منی یار ایله، ائتدیم هر سحر توبه،..... ۴۷۹
- ۴۸۷-۲. من دئدیم دلبره: «قیل جؤور و جفادان توبه»،..... ۴۸۰
- ۴۸۸-۲. منه مئهمان ایدی اول سرو خورامان بو گنجه،..... ۴۸۱
- ۴۸۹-۲. اول آهو گؤز ایشی گر چه جفادی، قویما گنده،..... ۴۸۱
- ۴۹۰-۲. جفادی کاری دئییب اول نیگاری قویما گنده،..... ۴۸۲
- ۴۹۱-۲. ایسته ییر شهردن اول دلبر مه پاره گنده،..... ۴۸۳
- ۴۹۲-۲. او رنجی، دل کی چکیر چین زولف پورخمده،..... ۴۸۳

- ۴۹۳-۲. نذر ائیلہ میشم وئرمگہ جان یار گلندہ..... ۴۸۴
- ۴۹۴-۲. حشردن سؤیلر، سالیب واعیظ قیامت مسجدہ..... ۴۸۵
- ۴۹۵-۲. صد شوکر، کؤنول! یئتدی الین دامن یارہ..... ۴۸۵
- ۴۹۶-۲. عذارین زولف آرا خورشید انوردیر سحاب ایچرہ..... ۴۸۶
- ۴۹۷-۲. خال سیھین عکسدی بو چشم تر ایچرہ..... ۴۸۷
- ۴۹۸-۲. خال عنبرشکن اول عارض گولنار اوزرہ..... ۴۸۷
- ۴۹۹-۲. هر زمانی کیم گلیر اول قامت دلجو گؤزہ..... ۴۸۸
- ۵۰۰-۲. زاهید کی دئمز آد بیزہ ناپاکدن اؤزگہ..... ۴۸۹
- ۵۰۱-۲. واعیظ دئمہ کیم زائیل ائدر عاغلی پیالہ..... ۴۸۹
- ۵۰۲-۲. دؤنوم سنین باشیوا، ساقی! آل ایاغی الہ..... ۴۹۰
- ۵۰۳-۲. نولایدی بزمیمہ اول گول عذار بیردہ گلہ..... ۴۹۱
- ۵۰۴-۲. آلدیم الہ پئیمانہ، تَوکَلْتُ عَلَی اللّٰہ..... ۴۹۲
- ۵۰۵-۲. از بس کی کؤنلو غارت ائدییدیر جفا ایلہ..... ۴۹۲
- ۵۰۶-۲. زاهید شرابی کیم گؤرہ بو آب و تاب ایلہ..... ۴۹۳
- ۵۰۷-۲. لعلین کی بحتلر قیلیر آب حیات ایلہ..... ۴۹۴
- ۵۰۸-۲. خوش اول زامان کی دوشہ وصل او سرو قامت ایلہ..... ۴۹۴
- ۵۰۹-۲. واعیظ مذمت ائیلہ سئیدی عیناد ایلہ..... ۴۹۵
- ۵۱۰-۲. اول کی گؤزلر بیر هیلال ابرونو یوز اومید ایلہ..... ۴۹۵
- ۵۱۱-۲. خوش کئچئیدی گونوم اول ماه وفادار ایلہ..... ۴۹۶
- ۵۱۲-۲. جان یاندی شمع تک بو گئجہ انتظار ایلہ..... ۴۹۷
- ۵۱۳-۲. ای باد صبا! کوی حبیبہ گوذر ائیلہ..... ۴۹۷
- ۵۱۴-۲. میخانہ طرف، ساقی! آماندیر گوذر ائیلہ..... ۴۹۸
- ۵۱۵-۲. گؤندہریر وصل پیامین منہ اغیار ایلہ..... ۴۹۹
- ۵۱۶-۲. ایستر آج ماه روخون، ایستر نہان ات ناز ایلہ..... ۴۹۹
- ۵۱۷-۲. فلک عداوت ائدر خاطر مشوش ایلہ..... ۵۰۰
- ۵۱۸-۲. اگر یاریم عیادتچین گلئیدی بیر ایاغ ایلہ..... ۵۰۰
- ۵۱۹-۲. رویو زیبالاندی یارین خط عنبرفام ایلہ..... ۵۰۱
- ۵۲۰-۲. یئنہ ہم بزم ایدیم اول زولف سیہ تاریم ایلہ..... ۵۰۲
- ۵۲۱-۲. زمانہ قویمادی بیر دم منی نیگاریم ایلہ..... ۵۰۲
- ۵۲۲-۲. ای قیلان بحث قد سرو، اوزو سوسن ایلہ..... ۵۰۳
- ۵۲۳-۲. خوشام کی جان چیخا بو حسرت عذارین ایلہ..... ۵۰۴
- ۵۲۴-۲. آئینہ سین سیاه ائلہ دی دود آہ ایلہ..... ۵۰۴
- ۵۲۵-۲. لبین قیزاردی گول آل کیمی بادہ ایلہ..... ۵۰۵
- ۵۲۶-۲. ملال و مؤحتیمین فرقی وار سیتارہ ایلہ..... ۵۰۵
- ۵۲۷-۲. گلدی گؤفتارا خیالین، دل دیوانہ ایلہ..... ۵۰۶
- ۵۲۸-۲. توتوم کی وصلیوہ جان یئتدی یوز فسانہ ایلہ..... ۵۰۷
- ۵۲۹-۲. گؤردوم آیی، دئدیم: «ای گول! گؤروم آیی نہ ایلہ؟»..... ۵۰۷
- ۵۳۰-۲. الیندہ یار گلیب مجلسیہ ایاغی ایلہ..... ۵۰۸
- ۵۳۱-۲. نیگارا! بزم غمدہ چشم مخمورون پورآب ائتمہ..... ۵۰۹

- ۵۰۹..... ۵۳۲-۲ او مہوشین لب لعین شرابا بنزتمہ.....
- ۵۰۹..... ۵۳۳-۲ دئدیم: ای سرو روان! گول کیمی خندان گزمہ،.....
- ۵۱۰..... ۵۳۴-۲ ترازو الدہ دوشدو گؤزلریم اول ماہ تابانہ،.....
- ۵۱۱..... ۵۳۵-۲ ائیلہ بیلدیم ائدرم تاب غم ہیجرانہ،.....
- ۵۱۱..... ۵۳۶-۲ لعل مئیگونون نہدیر دوشموش سیہ خال اوستونہ؟.....
- ۵۱۲..... ۵۳۷-۲ بنزر ابروی کجین ہر بیرى آى پارہ سینہ،.....
- ۵۱۳..... ۵۳۸-۲ وئردى مئی جامینی ساقی، یئنہ جانان الینہ،.....
- ۵۱۳..... ۵۳۹-۲ سالدی یارین گول روخسارہ سینہ مو سایہ،.....
- ۵۱۴..... ۵۴۰-۲ جفا اوخونو آتیر غئیرہ اول یگانہ، ہارای!.....
- ۵۱۵..... ۵۴۱-۲ ای رویون آسیمانین خورشید نور تابى!.....
- ۵۱۶..... ۵۴۲-۲ تا دوشدو دیلرہ غم عشقین حکایتی،.....
- ۵۱۶..... ۵۴۳-۲ ای کؤنول! اول گول ایچون نالہ و زار اتمہ داخی،.....
- ۵۱۷..... ۵۴۴-۲ دئرلر کی خلق: «اؤچ یوز ایلی آدم آغلادی.».....
- ۵۱۸..... ۵۴۵-۲ ای عندلیب! رؤنق گولزار قالمادی،.....
- ۵۱۸..... ۵۴۶-۲ خط گلدی روخ یارا فیزون اولدو سوادى،.....
- ۵۱۹..... ۵۴۷-۲ زولف آراسیندا کؤنول عارض دلبر تاپدی،.....
- ۵۲۰..... ۵۴۸-۲ کیم کی مئیخانہنى بو دہردہ بونید ائتدی،.....
- ۵۲۰..... ۵۴۹-۲ نولا قان آغلاسان، ای گؤز! کیم اول حوری لیقا گئتدی،.....
- ۵۲۱..... ۵۵۰-۲ باغدان فصل باہار اول گول رعنا گئتدی،.....
- ۵۲۲..... ۵۵۱-۲ نئیلرم گولشنی کیم اول گول احمر گئتدی،.....
- ۵۲۳..... ۵۵۲-۲ رحم اتمہدی احوالیم یاریم، بئلہ کنچدی،.....
- ۵۲۴..... ۵۵۳-۲ قاصید! اول سبز خط و زولف چلیپا نہ دئدی؟.....
- ۵۲۴..... ۵۵۴-۲ تا نیقاب عارضینہ زولف دوتاوان سالدی،.....
- ۵۲۵..... ۵۵۵-۲ اؤزوم گئتدیمسہ اول کودا، دل غمپروریم قالدی،.....
- ۵۲۶..... ۵۵۶-۲ ہر عاشیق دل سوختہ بیر میئلہ قالدی،.....
- ۵۲۶..... ۵۵۷-۲ بیر بیلیمہدی آخرنیہ بو قاش گؤزہ گلدی،.....
- ۵۲۷..... ۵۵۸-۲ اَلْمِنَّۃُ للہ غمہ غمخوار تاپیلدی،.....
- ۵۲۸..... ۵۵۹-۲ اینتظاریم حددن اؤتدو، گول عذاریم گلیمہدی،.....
- ۵۲۸..... ۵۶۰-۲ روخساری گرچہ چاہدا پور آب و تاب ایدی،.....
- ۵۲۹..... ۵۶۱-۲ سنسیر ای روح و روان! تندہ توانیم یوخ ایدی،.....
- ۵۲۹..... ۵۶۲-۲ ای خوش اول گونلر کی بزمیمہ نیگاریم وارا ایدی،.....
- ۵۳۰..... ۵۶۳-۲ خوش اول زامان کی قاپیندا گدالغیم وار ایدی،.....
- ۵۳۱..... ۵۶۴-۲ دونن گنجہ منہ ہم بزم بیر سمندر ایدی،.....
- ۵۳۱..... ۵۶۵-۲ نولوردو بزمہ یارب! منیمدہ یاریم اولاییدی،.....
- ۵۳۲..... ۵۶۶-۲ دوستلار! من گؤرن اول دلبر زیبا کیم ایدی،.....
- ۵۳۳..... ۵۶۷-۲ دل و جان والہ ہر گول روخ جانانہ ایدی،.....
- ۵۳۴..... ۵۶۸-۲ کیمین آئینہی روخسارینا دوشموش نظری،.....
- ۵۳۵..... ۵۶۹-۲ گر وصل یار اولماز، من نئیلرم باہاری،.....
- ۵۳۵..... ۵۷۰-۲ زاہیدین گر گؤذری بیر دوشہ مئیخانہ ساری،.....

- ۵۷۱-۲. سنہ اولسایدی، ای گول! یوسفین فی الجملہ اوخشاری،..... ۵۳۶
- ۵۷۲-۲. نہ حددی بیر احد اولسون، سنہ حوسن ایله اوخشاری،..... ۵۳۶
- ۵۷۳-۲. گؤرہندہ جیلوہدہ بو سرو گول عذارلاری،..... ۵۳۷
- ۵۷۴-۲. عشق اہلی اولدو ہر بیر بی بی جانا مشتری،..... ۵۳۸
- ۵۷۵-۲. باد صبا شو کوفتہ اندر گر چہ گوللری،..... ۵۳۸
- ۵۷۶-۲. پرتو حوسنون پوزوبدور نور مٹہر انوری،..... ۵۳۹
- ۵۷۷-۲. دل کیمدی زولف یاردا دیوانہنین بیر،..... ۵۴۰
- ۵۷۸-۲. آخر دہر نہ مومکوندو فنادر غئیری،..... ۵۴۰
- ۵۷۹-۲. دون قیسمت اولدو چٹشمیمہ خالین نظارہسی،..... ۵۴۱
- ۵۸۰-۲. ای روضہی بہشت جمالین نشانہسی،..... ۵۴۲
- ۵۸۱-۲. تۆکولور گؤزلریمین، خطینی گؤرچک، یاشی،..... ۵۴۳
- ۵۸۲-۲. اولونجہ چکمہرم مٹخانہدن ہرگیز قدم، ساقی!..... ۵۴۳
- ۵۸۳-۲. اولمایایدی مندہ، یارب! بو محبت کاشکی،..... ۵۴۴
- ۵۸۴-۲. بیر کؤنول کی اول اول ماہلیقادان خالی،..... ۵۴۵
- ۵۸۵-۲. چیخماز دل زاریمدان او روخسار خیالی،..... ۵۴۵
- ۵۸۶-۲. مگر بزم عزادا اول مہین زولف سیہفامی،..... ۵۴۶
- ۵۸۷-۲. آشوفتہ لیگیم زولف سیہتاری بیلیرمی؟..... ۵۴۷
- ۵۸۸-۲. صبا! کؤنلوم پریشان اولدوغون دلدار بیلیرمی؟..... ۵۴۷
- ۵۸۹-۲. قوربان اولوم او گؤزلرہ کیم گؤردو یاریمی،..... ۵۴۸
- ۵۹۰-۲. غئیر ایلہ یاریم گزیر، گردن چکیب بیر قو کیمی،..... ۵۴۹
- ۵۹۱-۲. ہر دمہ قیلام، نئی تک نوانی،..... ۵۵۰
- ۵۹۲-۲. یانیمدا ائیلہمہیین عئیب او ماہ تابانی،..... ۵۵۱
- ۵۹۳-۲. دئدیم: «قوی کویون بیر من اولوم ای گول! نیگہبانی»..... ۵۵۱
- ۵۹۴-۲. بیر کیمسہیہ شرح ائیلہمہدیم سیرر دہانی،..... ۵۵۲
- ۵۹۵-۲. ننجہ ہمتای توتوم ہر بوت زیبا سنی؟..... ۵۵۳
- ۵۹۶-۲. گیزلہدیردیم بیر زامان بو چشم رؤشن سنی،..... ۵۵۳
- ۵۹۷-۲. دون، ای صفا! کی ائتمیش ایدین خوش صفا منی،..... ۵۵۴
- ۵۹۸-۲. آلیب قراریمی، گل بی قرار قویما منی،..... ۵۵۵
- ۵۹۹-۲. سانما گولدر گتیرن صحن گولوستانا منی،..... ۵۵۵
- ۶۰۰-۲. چکمہ ای دوست! بوگون دامن صحرا یا منی،..... ۵۵۶
- ۶۰۱-۲. یئنہ بیر نامہ ایلہ یادا سالیب یار منی،..... ۵۵۷
- ۶۰۲-۲. اولدورور گر چہ کؤنول! حسرت یابوس سنی،..... ۵۵۷
- ۶۰۳-۲. ائیلہدی آخر فلک اول گول عذاریمدان منی،..... ۵۵۸
- ۶۰۴-۲. تصور ائیلہمہ کیم مست اندیددی بادہ منی،..... ۵۵۹
- ۶۰۵-۲. بودور او فیتنہ کی سیز ائیلہدیز فسانہ منی،..... ۵۵۹
- ۶۰۶-۲. دل یاریمین دیلرسہ خیلاف رضا سینی،..... ۵۶۰
- ۶۰۷-۲. اوزدن چکنہ ناز ایلہ ماہیم نیگاہینی،..... ۵۶۱
۳. قطعہ لر ۵۶۶-۵۶۲
- ۳-۱. رسم و رہ اشعار ی تعلیم تالیپ مندن،..... ۵۶۲

- ۳-۲. انتقام ایله كۆنول گرچه اولور شاد، ولی..... ۵۶۲
- ۳-۳. فوت شه حوسن ایچون توتوموش ایکن خط عزا..... ۵۶۳
- ۳-۴. قاردا گر آجلیغیندان اولسا هلاک، ۵۶۳
- ۳-۵. وار نیچه شاعیر کی رسم شعرى مندن اؤیره نیپ..... ۵۶۳
- ۳-۶. بیز ایکی شاعیریک، فلک، آخر، ۵۶۴
- ۳-۷. بیخود ظاهیرپرست ظاهیریمه بند اولوب، ۵۶۴
- ۳-۸. دئیلر دون او شکرلر منه دوشنام وئریب..... ۵۶۵
- ۳-۹. وصال یار گول روخسار آخر دؤندو هیجرانا..... ۵۶۵
- ۳-۱۰. ساقی! هانی خورشید مئی آخر کی صاباحدان، ۵۶۵
- ۳-۱۱. كۆنول تاپمازدی یول لعل لیبندن کاما یتمک چون..... ۵۶۶
- ۴. ترجیع بندلر ۵۶۷-۵۶۷**
- ۴-۱. ائیلهدیم مدرسه لر ایچره مقر..... ۵۶۷
- ۴-۲. ساقیا! جاما ائیلمه امساک، ۵۷۱
- ۵. ترکیب بندلر ۵۸۰-۵۹۲**
- ۵-۱. ای خوش اول گونلر کی بزمیمده نیگاریم وارایدی، ۵۸۰
- ۵-۲. امهاتا اولوبان سبعة رخشان شوهر، ۵۸۲
- ۶. مستزادلار ۵۹۳-۵۹۵**
- ۶-۱. ای عارضی اهل نظره کعبه ی غلیا، کعبه سنه شئیدا!..... ۵۹۳
- ۶-۲. دونیادا جفاسیز بیزه بیر یار تاپیلماز، دلدار تاپیلماز..... ۵۹۴
- ۶-۳. ای دوستلار! اول سرو خورامان سیزین اولسون، جانان سیزین اولسون..... ۵۹۴
- ۶-۴. شیروانا سنی ائیلرم، ای نامه! روانه، دؤن آب روانه..... ۵۹۵
- ۷. مربع (دؤردلوک) ۵۹۶**
- ۷-۱. بحمدالله یولوندا عاقیبت خاک اولدو جان، تن هم، ۵۹۶
- ۸. مخمسلر (بشلیکلر) ۶۱۰-۶۱۰**
- ۸-۱. غم ائیلهرم چرخ آلا سیم و زری مندن، ۵۹۷
- ۸-۲. معنبر کاکیلین کیم رسته ی جان ایله توأمدر، ۵۹۸
- ۸-۳. مگر بنفشه معطر قیلیب گولوستانی، ۵۹۹
- ۸-۴. بلای عشقه دوشدو ای بوت مهبارة! صبر ائیله، ۶۰۱
- ۸-۵. گوش قیل ای کی بیلیرسن اؤزونو واقیف کار، ۶۰۲
- ۸-۶. شهر شیروانین عجب دلبر دلجولاری وار، ۶۰۴
- ۸-۷. قدحدره حوباب آسا كۆنول دوشموش هاوالاردان، ۶۰۶
- ۸-۸. غائب اولدو تا امام عصریمیز، عنقاکیمی، ۶۰۸
- ۹. مسدس (التیلیق) ۶۱۱-۶۱۲**
- ۹-۱. خوش اول زامان کی یار منه هم زبان ایدی، ۶۱۱
- ۱۰. روباعیلر ۶۱۳-۶۲۹**
- ۱۰-۱. انگوردا مئی شیره سی، ای اهل صفا!..... ۶۱۳
- ۱۰-۲. ای قدرتین آثاری سنین ارض و سما، ۶۱۳
- ۱۰-۳. ای حوسنو اولان زیب جمال عذرا، ۶۱۳

- ۱۰-۴. محشرده خلل یئتمسه ادارکیمیز!..... ۶۱۳
- ۱۰-۵. سید غم و مؤختله پریشان اولما..... ۶۱۴
- ۱۰-۶. صبر ائيله کؤنول درد و غم پنهانا..... ۶۱۴
- ۱۰-۷. هنگام طرب، ای بوت سیمین غغب!..... ۶۱۴
- ۱۰-۸. ای رعدی قیلان روباب عشقینده کباب،..... ۶۱۴
- ۱۰-۹. سن غئیر بوساطیندا کی ایچدین مئی ناب،..... ۶۱۴
- ۱۰-۱۰. سرمست نامازا گلمه سئیدی اصحاب..... ۶۱۵
- ۱۰-۱۱. دوشدو الیمه بیر گنجه بیر شیشه شراب،..... ۶۱۵
- ۱۰-۱۲. قویموشدوم ائوه بیر گنجه بیر شیشه شراب،..... ۶۱۵
- ۱۰-۱۳. قوربانین اولوم ای بوت شیرین حرکات!..... ۶۱۵
- ۱۰-۱۴. ای خضر خط، ای شاه رفیع الذرجات!..... ۶۱۵
- ۱۰-۱۵. ای باد صبا! کویونا یارین گوذر ائت،..... ۶۱۶
- ۱۰-۱۶. کسدیم او لب لعل فشانندان رغبت،..... ۶۱۶
- ۱۰-۱۷. ای قانا دؤن رشک لیپندن یاقوت،..... ۶۱۶
- ۱۰-۱۸. وئردیم کؤنول او شوخ دل آزارا عبث،..... ۶۱۶
- ۱۰-۱۹. گر اولدو منیم جانیم جانان وارث،..... ۶۱۶
- ۱۰-۲۰. ای کعبه ی وصلیوه ملائیک حجاج،..... ۶۱۷
- ۱۰-۲۱. ای فئضیوه مجموعه ی عالم مؤحتاج،..... ۶۱۷
- ۱۰-۲۲. گل قیلما طیبیا! منه افسانه علاج،..... ۶۱۷
- ۱۰-۲۳. گر ائتسه طیب درد پنهانا علاج،..... ۶۱۷
- ۱۰-۲۴. ال توتمادی بیر کیمسه دم عسرو حرج،..... ۶۱۷
- ۱۰-۲۵. ائیلر منه خنده یار گیر یان گؤرگج،..... ۶۱۸
- ۱۰-۲۶. ای عاشیق زار، وصل جانانندان کئچ،..... ۶۱۸
- ۱۰-۲۷. وئردی منه اول یار وفادار قح،..... ۶۱۸
- ۱۰-۲۸. ای یوسف میصردن جمالین املج،..... ۶۱۸
- ۱۰-۲۹. سوندو منه پیر مئیکده جام صبح،..... ۶۱۸
- ۱۰-۳۰. گلدیم، گؤردوم کی باغدا یاریم یوخ،..... ۶۱۹
- ۱۰-۳۱. ای معجز انفاسینا شاگیرد مسیح!..... ۶۱۹
- ۱۰-۳۲. محرابدا سجده ائتدین عادت، ای شئخ!..... ۶۱۹
- ۱۰-۳۳. شهر قاراباغ شیشه قویموشلار آد،..... ۶۱۹
- ۱۰-۳۴. ای خاک روخ جمیع کشور، باغداد!..... ۶۱۹
- ۱۰-۳۵. سؤز یوخ کی شکر دندی لب یار لذت،..... ۶۲۰
- ۱۰-۳۶. گؤندرمسه گر اول لبی شکر کاغیز،..... ۶۲۰
- ۱۰-۳۷. هر کیمسه کی سئیر خاک باغداد ائیلر،..... ۶۲۰
- ۱۰-۳۸. در بند حصاری سئ اسکندر دیر،..... ۶۲۰
- ۱۰-۳۹. عالمده هانی او کیمسه کی خوررهمدیر،..... ۶۲۰
- ۱۰-۴۰. هر بولبول زاری عشق گول زار ائتمز،..... ۶۲۱
- ۱۰-۴۱. گئتدین، دل زاردان خیالین گتتمز،..... ۶۲۱
- ۱۰-۴۲. ای دل! نه گر کدیر منه بو جان سنسیر،..... ۶۲۱

- ۴۳-۱۰. شیروان گۆزەلی بیر خوش ادا بیلمز ایمیش،..... ۶۲۱
- ۴۴-۱۰. ائتدیم اونا هر دقیقه یوزمین اخلاص،..... ۶۲۱
- ۴۵-۱۰. اول زولفدن اولماز دل بیمار خیلاص،..... ۶۲۲
- ۴۶-۱۰. هر دلشده بیر مئیلده قالدی ناقص،..... ۶۲۲
- ۴۷-۱۰. بیر گنجه ابولهب تاییب کعبه یه ال،..... ۶۲۲
- ۴۸-۱۰. سۆز یوخ کی گولستان ارمذیر قودیال،..... ۶۲۲
- ۴۹-۱۰. خاک نجف اشرفه اولدوم واصل،..... ۶۲۲
- ۵۰-۱۰. انگور یئنه باغدا گۆستردی شیکم،..... ۶۲۳
- ۵۱-۱۰. شعرای یمانی دی شراب گولقام،..... ۶۲۳
- ۵۲-۱۰. بیر گنجه چکیب باشیما مئیدن نچجه جام،..... ۶۲۳
- ۵۳-۱۰. تیفلیسده بیر سرو قد و سیم اندام،..... ۶۲۳
- ۵۴-۱۰. مندن یئتیرین احمد مختارا سلام،..... ۶۲۳
- ۵۵-۱۰. بیر آی رمضان اوروج توتوب هر آخشام،..... ۶۲۴
- ۵۶-۱۰. قُمری، سنه خئیلی واخت حسرت چکدیم،..... ۶۲۴
- ۵۷-۱۰. مین اوج یوز ایدی، اللیه یئتدی یاشیم،..... ۶۲۴
- ۵۸-۱۰. شیرواندا اگر بیر گۆزله یار اولاسان،..... ۶۲۴
- ۵۹-۱۰. ای شئیخ نیظامی! ای نیظامی داغیلان!..... ۶۲۴
- ۶۰-۱۰. دنیا اوزو سر به سر اگر حور اولسون،..... ۶۲۵
- ۶۱-۱۰. هر شهردن افزوندو صفاسی میصرین،..... ۶۲۵
- ۶۲-۱۰. ای شهر مدینه! کیمیادیر خاکین،..... ۶۲۵
- ۶۳-۱۰. تا گول اوزونه گلدی خط ربحانین،..... ۶۲۵
- ۶۴-۱۰. جنت کیمدیر هاواسی گورجوستانین،..... ۶۲۵
- ۶۵-۱۰. اوْپدوم لیبنی، دئدیم کی: شکر دیر بو،..... ۶۲۶
- ۶۶-۱۰. یاریم گندیین اوزگه لره یار اولدو،..... ۶۲۶
- ۶۷-۱۰. تبریزده تبیدن جیگریم قان اولدو،..... ۶۲۶
- ۶۸-۱۰. دردا کی فراق ایله جیگر قان اولدو،..... ۶۲۶
- ۶۹-۱۰. ای گنجه نی آباد قیلان مسجد شاه،..... ۶۲۶
- ۷۰-۱۰. هنگام هیلال عید اول مه ناگاه،..... ۶۲۷
- ۷۱-۱۰. باشندان آياغا ائيله دیم آفاقا نیگاه،..... ۶۲۷
- ۷۲-۱۰. چون صوبح ازل ائيله دیم اقرار سنه،..... ۶۲۷
- ۷۳-۱۰. تا منزل اولوب مسجد و مئخانه سنه،..... ۶۲۷
- ۷۴-۱۰. چوخ لوطفلر ائتدی یئنه جانانه منه،..... ۶۲۷
- ۷۵-۱۰. گوردوم سنی ای گول! اختیاریم گتندی،..... ۶۲۸
- ۷۶-۱۰. بو گنجه ده بیر گنج نهانیم قالدی،..... ۶۲۸
- ۷۷-۱۰. خئیلی اولودور دمشق حماملاری،..... ۶۲۸
- ۷۸-۱۰. وار اردبیلین خئیلی گۆزل توپراغی،..... ۶۲۸
- ۷۹-۱۰. مئخانه طرف اماندی وار، ای ساقی!..... ۶۲۸
- ۸۰-۱۰. ساقی! اوخودوم نقل ابو قبشان،..... ۶۲۹
- ۸۱-۱۰. گتندیم، آرادیم کعبه ی علیادا سنی،..... ۶۲۹

- ۱۰-۸۲ زاهد آرایی مسجد اقصا سنی، ۶۲۹
- ۱۰-۸۳ ای بسته قیلان چاه زرخدانا منی، ۶۲۹
- ۱۱. دوبیتی لر (قوشا بیٹیلر) ۶۳۶-۶۳۰**
- ۱۱-۱. نه غم اگر چیخا جانیم غم فراقیتلا، ۶۳۰
- ۱۱-۲. ظولم ائتمه دئم من سنه، ای دلبر نوشادا! ۶۳۰
- ۱۱-۳. نه مهرولار جفا سین چکمه تاب و توانیم وار، ۶۳۰
- ۱۱-۴. گورچک آئینه روخون، آه ائله مک موشکولدور، ۶۳۱
- ۱۱-۵. روسوالیغیم اولدو سبب شوهرت دلدار، ۶۳۱
- ۱۱-۶. گورسئیدیم اگر یاریمی، بیللم نه دئیردیم! ۶۳۱
- ۱۱-۷. عشق اودونا یانماغی پروانه دن اؤیرندیم، ۶۳۲
- ۱۱-۸. آغلادیرسان سئوینیر کیم من سرگردانی، ۶۳۲
- ۱۱-۹. گوزوم کور اولدو هیجرین گیریه ی بی منتها سیندان، ۶۳۲
- ۱۱-۱۰. اگر بیر بوسه آلسام لعل یار نوشخندیمدن، ۶۳۳
- ۱۱-۱۱. قیلیب هر تارینا بیر بی نوانی مبتلا زولفون، ۶۳۳
- ۱۱-۱۲. بیر چاره ائله یین بو گئجه یار، گئتمه سین، ۶۳۳
- ۱۱-۱۳. بولبول دل گولشن روخسارین ائبلر آرزو، ۶۳۴
- ۱۱-۱۴. حاکیم کی تازه وارد اول بیر ولایت، ۶۳۴
- ۱۱-۱۵. واعیظ! دئمه کیم زایل ائدره عاغلی بیاله، ۶۳۴
- ۱۱-۱۶. عاغلیمی الیمدن نه گول یاسمن آلدی، ۶۳۵
- ۱۱-۱۷. ای گولشن بهشت، جمالین نیشانه سی، ۶۳۵
- ۱۱-۱۸. ایچدیم کی باده رفع ائده درد و ملالیمی، ۶۳۵
- ۱۱-۱۹. دئدیم: «قوی کویون بیر من اولوم، ای مه! نیگاهبانی»، ۶۳۶
- ۱۱-۲۰. یارب! گتیردی تنگه بو درد و بلا منی، ۶۳۶
- ۱۲. تک بیٹیلر ۶۴۴-۶۳۷**
- ۱۲-۱. ای عزیزیم! حساب یوخ یاشدا، ۶۳۷
- ۱۲-۲. دیلردی توستودن اولماق کنار، ۶۳۷
- ۱۲-۳. سید او نوع وئرمه دی جان درد یاردان، ۶۳۷
- ۱۲-۴. اگر وصالیوی هر خلقه قیسمت ائتسئیدی، ۶۳۷
- ۱۲-۵. ائشیدیب اولمه گیوی شهرن اولدوم، گئتدیم، ۶۳۷
- ۱۲-۶. اُم صبیان اوخویوب، بنت العنب نوش اتسن، ۶۳۷
- ۱۲-۷. هر یئرده تۆکسه قانیم، اول شوخ سرو قامت، ۶۳۷
- ۱۲-۸. وعده ی دیداری فردای قیامت سؤیله دین، ۶۳۸
- ۱۲-۹. یار هر نامه کی هر عاشیق بی یارا بازار، ۶۳۸
- ۱۲-۱۰. سازی سکسنده اؤیره من ادبار، ۶۳۸
- ۱۲-۱۱. دئمه فراق اوتونون دوزخه شباهتی وار، ۶۳۸
- ۱۲-۱۲. چمن شاهیدلری کیم سر به سر توپراغا یاتمیشدی، ۶۳۸
- ۱۲-۱۳. یوز ماما اولسا ای گروه بشر! ۶۳۸
- ۱۲-۱۴. اولمازام وصل ایله آسوده کی هنگام وصال، ۶۳۸
- ۱۲-۱۵. بیر یاخش ایچون یامان سئورلر، ۶۳۸

- ۱۲- ۱۶. سنی حوسن ایله بی نظیر گۆروب،..... ۶۳۸
- ۱۲- ۱۷. همدم یار اگر فرشته اول،..... ۶۳۹
- ۱۲- ۱۸. ائشیتدیم تا قیامت قامتیندن بیر علامتدیر،..... ۶۳۹
- ۱۲- ۱۹. اۆلمه ائشه گیم، صاباح اولور یاز،..... ۶۳۹
- ۱۲- ۲۰. چیخارمی خاطیریمدن بوسه ی لعل لب جانان؟..... ۶۳۹
- ۱۲- ۲۱. تا گیرفتارینام عشقین منی دلشاد ائتمیش،..... ۶۳۹
- ۱۲- ۲۲. جمال یوسفه یعقوب مئیلیندن عیاندیر کیم،..... ۶۳۹
- ۱۲- ۲۳. سید اۆتنده گوشه ی چشمیله باخد یار،..... ۶۳۹
- ۱۲- ۲۴. ایسته سن ای ملک الموت کی جانیم آلاسان،..... ۶۳۹
- ۱۲- ۲۵. من سنی اغیارا مایل سئومزم منع ائده لی،..... ۶۳۹
- ۱۲- ۲۶. روز قتلی سیدین ائیلر نئجین یار اضطراب،..... ۶۴۰
- ۱۲- ۲۷. خارغیمدن دگیلم شاد، ولی اغیارین،..... ۶۴۰
- ۱۲- ۲۸. هر زامان دئرلر کی، قیل بیر تازه دلبر آرزو،..... ۶۴۰
- ۱۲- ۲۹. جان کوی نیگارا اولدو عازم،..... ۶۴۰
- ۱۲- ۳۰. یاد اول گونلر کی باور ائيله مزدیم، ای کۆنول!..... ۶۴۰
- ۱۲- ۳۱. او مه یانیندا بیر گون قیصه ی توفانی کشف ائتدیم،..... ۶۴۰
- ۱۲- ۳۲. داخی مئهر و وفا آختارما اهل حوسندن، سید،..... ۶۴۰
- ۱۲- ۳۳. الا ای تیر دلبر کیم کۆنولده میهمانیمسان،..... ۶۴۰
- ۱۲- ۳۴. هر گولون هیجرینده شاهیم بیر قیامت ائتمیسن،..... ۶۴۰
- ۱۲- ۳۵. بوندان بیل اشتیاقیمی کیم بونجا رشک ایله،..... ۶۴۱
- ۱۲- ۳۶. علاج دردیله سعی ائتمه، ای طیب! داخی،..... ۶۴۱
- ۱۲- ۳۷. آپاردیم قیره مئهر رویون، آما قورخوم اونداندر،..... ۶۴۱
- ۱۲- ۳۸. خوبلار کۆنلومو ایستلله کی سندن آلا لار،..... ۶۴۱
- ۱۲- ۳۹. رقیبیم رشک ائدر کیم سیده دلبر جفا قیلماز،..... ۶۴۱
- ۱۲- ۴۰. اؤل منه بیر لوطف ائدیپ سونرا قیلیر بیدالار،..... ۶۴۱
- ۱۲- ۴۱. یات راحت ایله توت اؤز سایاغین،..... ۶۴۱
- ۱۲- ۴۲. بو قانلار تۆکمه گیندن رشکیم آرتیر کیم قیامتده،..... ۶۴۱
- ۱۲- ۴۳. گؤفت و گو ائیلردی اغیار ایله گۆرچک گۆز یاشیم،..... ۶۴۱
- ۱۲- ۴۴. قامت و قاشیندان اولموش ازبریم نون القلم،..... ۶۴۲
- ۱۲- ۴۵. بونجا داش آتما فلک سید دیوانه یه کیم،..... ۶۴۲
- ۱۲- ۴۶. قاشیندا زخم گۆروب ای بوت هیلال ابرو،..... ۶۴۲
- ۱۲- ۴۷. وصف رویوندا بو روشن غزل، ای ماه بوگون،..... ۶۴۲
- ۱۲- ۴۸. غئیرلر مئیل ائتمه گیندن یارا بی حال اولموشام،..... ۶۴۲
- ۱۲- ۴۹. بو صفه ده پیری توللا گورگه،..... ۶۴۲
- ۱۲- ۵۰. بیر گئجه هیجران جزاسیچون اگر محشر گونو،..... ۶۴۲
- ۱۲- ۵۱. قاصید منی بهانه قیلیب گئتدی کویوا،..... ۶۴۲
- ۱۲- ۵۲. یاغوردان ائيله یین فراری،..... ۶۴۲
- ۱۲- ۵۳. تعجبودور کی مجنون قالدی زینده هیجر لئیلادا،..... ۶۴۳
- ۱۲- ۵۴. لب بسته دیر اهل حال آغزی،..... ۶۴۳

- ۱۲-۵۵. بلی، هر بیر کسین وار بیر سایاگی،..... ۶۴۳
- ۱۲-۵۶. نه یاخشی وصلده نامئهربان دئدین منه کیم،..... ۶۴۳
- ۱۲-۵۷. عباسینی رد ائدن سیپاهی،..... ۶۴۳

III. بۆلوم. علاوهلر ۶۴۵-۷۲۴

۱. آیات، احادیث و عبارات عربی:..... ۶۴۶
۲. آچیقملار ۶۴۹
۳. شخص آدلاری ۶۵۳
۴. یئر آدلاری ۶۵۵
۵. کشف الابیات ۶۵۶
۶. قایناقلا ۷۱۹
۷. وثیقهلر ۷۲۱

مقدمه فارسی

شیروان، ولایتی کهن تاریخ از سرزمین آذربایجان است که از سده‌ی دوم هجری به این سوی، در کتب جغرافیا و تاریخ و رجال و انساب وارد شده است. روزگاری مرکز فرمانروایی آذربایجان بود و فرمانروایان آن پیش از صفویان، خود را شیروانشاه می‌نامیدند و قلمرو آنان تا دربند گسترده بود.

در طول تاریخ، شیروان مرکز ادب و دانش شمرده شده است و شعرای صاحب سبک چندی در این دیار پیدا آمده‌اند. مانند بدر شیروانی که در سده‌ی هشتم و نهم هجری جامعه‌ی ادبی عصر خود را مرهون استعداد خویشتن ساخت، و یا بهار شیروانی که محمد تقی ملک الشعرا بهار پیش وی تلمذ کرد و نام از او گرفت و دیوانش را نیز به نام خود اشتهار داد. و یا قبولی شیروانی که در نیمه‌ی اول سده‌ی نهم هجری شعر ترکی آذربایجان را به اوج خود رسانید و زبانی روان در غزل برگزید که هنوز نیز برای مردم آذربایجان بسیار آشناست. مانند این غزل:

غنچه‌وش هر دم نیکارا کؤنلومو خون ائیلمه،

بزم دؤوراندا شراییم اشک گولگون ائیلمه.

خسته اولدو هیجرده جانیم، شفایا چاره ائت،

سن مسیحاسان طیبیم! ترک قانون ائیلمه.

دال انده رسن زولفونو هر دم جفا و جور ایچون،

ای الیف قد! بار غمدن قامتیم نون ائیلمه.

تاب وئرمه دم به دم زنجیر کیمی اول زولفونه،

ای بوت لئیلی و شیم، عشاقی مجنون ائیلمه.

طعن ائتمه جوهر نظم قبولی‌یه، رقیب!

بد گوهر سنسن، شیکست در مکنون ائیلمه.

اما در تاریخ ادبیات ما، خطه‌ی شیروان با نام دو شاعر نام‌آور شده است:

نخست: افضل الدین خاقانی شیروانی، و دیگر: حاج سید عظیم شیروانی.

خاقانی به چکامه‌های فاخر، آورنده‌ی سبکی نوین در شعر سده‌ی ششم، و سید عظیم با غزل‌های لطیف عرفانی، موجد جولانگاه درون نگرانه در شعر سده‌ی سیزدهم تاریخ ادبیات آذربایجان است.

در میان صدها شاعر، ادیب، طبیب، منجم و رساله‌نویس برخاسته از این دیار، خاقانی و سید عظیم، جایگاهی ویژه دارند. هر دو سخن فاخر دارند، هر دو کلام موزون سروده‌اند و هر دو مظلوم و ستمدیده‌ی روزگار خود بودند.

خاقانی را بارها به زندان انداختند، در پنجاه سالگی نیز به او رحم نکردند و او، فراوان حبسیه‌ها سرود:
فلک کز تو تر است از خط ترسا،
مرا دارد مسلسل راهب آسا ...

راحت از راه دل چنان برخاست،
که دل اکنون ز بند جان برخاست ...

غصه بر هر دلی که کار کند،
آب چشم آتشین نثار کند ...

هر صبح پای صبر به دامن در آورم،
پرگار عجز گرد سر و تن در آورم ...

صبحدم چون کله بند آه دود آسای من،
چون شفق در خون نشیند، چشم خون پالای من ...

ولی هیچگاه به صاحبان زر و زور و تزویر نزدیک نشد و فریاد برآورد:
خاقانیا ز خدمت شاهان کران طلب،
تا از میان موج سیاست برون روی.

سید عظیم را نیز که درونمایه‌ی شعرش مبارزه با ستم و فساد و ریا است، بارها آزرده و سرانجام در شب ۲۱ رمضان سال ۱۳۱۵ هـ. در شهر شماخی هنگام خروج از مسجد، شهیدش کردند.
سید عظیم فرزند سید محمد در سال ۱۲۵۱ هـ. (۱۸۳۵ م.) در شهر شماخی چشم به جهان گشود. در هفت سالگی از پدر یتیم ماند و پیش جد پدری‌اش: ملاحسین، به تحصیل پرداخت. در جوانی برای تکمیل تحصیلات خود به نجف، کربلا، شام، قاهره و بیت المقدس رفت و روزگاری نیز در بغداد و استانبول رحل اقامت افکند و نیز به زیارت حج رفت و مانند سلف خود خاقانی، در مکه و مدینه چکامه‌های غزایی در توحید و

نعت پیغمبر سرود. پس از بازگشت به زادگاه خویش به تدریس روی آورد. بزرگانی چون میرزا علی اکبر صابر (هوپ هوپ) و سلطان مجید غنی‌زاده را تربیت کرد و چند انجمن ادبی از جمله «بیت الصفا» را پی افکند. سید عظیم گذشته از دیوان، دارای آثاری با نام‌های قصص الانبیاء، غزوات حضرت علی، ربع الاطفال، شیروان نامه، حکایات منظوم و غیره است.

من با شعر سید عظیم و با نام او در دوران نوجوانی آشنا شدم. با شنیدن دو بیت زیر:

من اؤیله بیلردیم کی منه یار اولاجاقسان،

عالمده منه یار وفادار اولاجاقسان.

من اؤیله خیال ائتمیش ایدیم، ای گول رعنا!

سربسته اولان غملره غمخوار اولاجاقسان. . .

که خواننده در فیلم جاودانی «او اولماسین، بو اولسون» به نوایی بسیار حزین می‌خواند، به دنبال دیوانش گشتم و در سال ۱۳۳۹ توانستم آن را در کتابخانه‌ی «تربیت» تبریز به چنگ آورم. سال‌ها با همین نسخه مأنوس بودم و غزل‌های سوزناک و نابش را منبع الهام خود قرار دادم. در فراز و نشیب سال‌های عمرم، یکی از آرزوهایم کار علمی بر روی دیوان وی بود و اینک کم و بیش به آن دست یافته‌ام. و ثمره‌ی تلاش خود و این حاصل ناچیز تکاپوهایم را نثار صفت نعال عاشقان صافی ضمیر و پرشور و حال دیوان شورانگیز سید عظیم می‌کنم.

دکتر حسین محمدزاده صدیق

دی ماه ۱۳۸۵

I. بۆلۈم. مۇقۇدۇمە

www.duzgun.ir
<http://seyedazim.blogfa.com>

۱. سندر و قئیدلر

۱-۱. فریدون کؤچرلی

فریدون بیگ کؤچرلی (۱۲۴۲-۱۲۹۹ ش.) یوز ایل بوندان قاباق یازدیغی و نشر ائدیگی «آذربایجان ادبیاتی تاریخی ماتریاللاری» کیتابی نین ایکینجی جیلدینی «نصراالله باهار ایامی و حاج سید عظیم دؤرو» آدلانديرير. همین کیتابدا اوتوز صحیفه دن زیاده سید عظیم شیروانی حاققیندا یازی و اونون شعرلریندن سئچمه لر واردیر. اونون حاققیندا یازدیغی بؤلومو بئله باشلاير:

«حاج سید عظیم شیروانی نه اینکه یالنیز شیروان ولایتی نین، بلکه تامام آذربایجان تورکلری نین اعظام شعراسیندان بیر اولوب، اونون نام و شؤهرتی و شأن و روتبه سی حال حاضیردا ابنای وطنیمیز مابئنینده کمالینجا اشتهار اولمایسادا، گله جکده اولماسینا شوبهه یوخدور. حاج سید عظیم شیروانی نین و قاسیم بیگ ذاکر قاراباغی نین بو حالا کیمی نه ترجمه ی حاللاری و نه اشعار و آثاری کمالینجا اؤیره نیلمه یییدیر و بو غفلت و کم اعتنالیق بیزیم حالا جهالت و کسالت ایچره یاشاییب قالماغیمیزا بؤیوک دلیلدر . . .»

فریدون کؤچرلی نین سید عظیم حاققیندا یازدیغی اوتوز صحیفه لیک یازی، اونون حاققیندا اولان یگانه معتبر منبع ساییلیر. اوندان سونرا گلن تدقیقاتچیلار، عمومیتله اونون سؤزلرینی مختلیف فورمالاردا تکرار ائتمیشلر. بیزده سید عظیمین «یاشاییشی» بؤلومونو یازاندا، همین قایناغی گؤز اؤنونه آلدیق. آشاغیدا اونون یازبسی نین بعضی جمله لرینی نقل ائدیریک:

«... بیچاره شاعیرین قدر و قیمتی حیاتیندا ساخلانمادیغی، بیزیم ایچون، بؤیوک بیر توهمت و باعیث خجالتدیر. اونون واختسیز وفاتی قلبیمیزی خزن ایله دولدورور.

... او مرحومون آداب و اخلاقی داخی اعلا درجه ده مستحسن اولدوغوندان، فضلا و عرفا مجلسینده همه وقت صدرنشین اولوب، فنون شعرده بی نظیر اولدوغوندان ماعدا بدیهه گولوقدا تورک شاعیرلری آراسیندا میثل و برابری یوخ ایدی. بو باره ده حاج سید عظیم، روسلارین پوشکینینه، انگلیسلرین بایرونونا و پولیاکلارین میسکوچیچینه برابر ایمیش. بعضی وخت، مجلسین قیزغین حالیندا، شاعیر ذوق و شوقه گلیب و اونون طبع گؤهرریزی نین چشمه سی آچیلیب، پیی در پیی، بلافاصله، گؤزل، مسلسل و مؤزون شعر دئیرمیش کی، تمام مجلس اهلینی حثیره گتیره رمیش.

آذربایجان شاعیرلریندن هئچ بیرسی مرحوم حاج سید عظیم یازدیغی قده رده اثرلر وجودا گتیرمه یییدیر. اونون هر قیسیم کلامی واردیر و بیر- بیریندن گؤزل و دلپذیردیر.

... حاج سید عظیم اؤز عصری نین آئینه‌ی حقیقت نوماسی اولوب ...
 ... انصاف و حقیقت مقامینا گلدیکده، سیدین سؤزلرینده نزه‌جه افترا و یالان یوخدور ...
 ... هئج بیر اسلام شاعیری، حاج سید عظیم کیمی ملّتين غثیرت و تعصبون چکمه‌ییدیر، اونون اودونا
 اؤز جانینی یاخما یییدیر»^۱.

۱-۲. شیخ آغا بزرگ

مرحوم شیخ آغا بزرگ تهرانی، الذریعه الی تصانیف الشیعه کیتابی نین ۹- نجو جیلدی ۴۸۲- نجی صحیفه‌سینده، ۲۷۳۳ ماده‌ده «دیوان سید شیروانی» عنوانی ایله، سید عظیمین دیوانی نین نشریندن سؤز ائدیر و اونون حاققیندا معلومات وئردیر:
 «... و اسمه الحاج السید عظیم الشیروانی المتخلص سید، ولد ۱۱۵۱ و توفی ۱۳۰۸ ق. طبع دیوانه بتبریز فی ۱۳۱۳- ۱۳۵۱ بخط احمد بصیرت فی مجلدين فیہ اسماء جمع من شعراء معاصریه و معاصریه: نورس، عاصی، صفا، جرمی، یوسف، سالک، ثریا، مصور»
 شیخ آغا بزرگ بو سؤزلره قایناق اولاراق، فریدون کؤچرلی نین یوخاریداکی کیتابینی گؤستریر.

۱-۳. خانبابا مشار

رحمتلی شیخ آغا بزرگون قیمتلی الذریعه کیتابیندان سونرا، خانبابا مشار، اونون آدینی و دیوانی نین چاپلارینی اؤز «فهرست کتاب‌های چاپی» کیتابی نین مختلف چاپلارینا، حؤرمته داخل ائدیر و اونو «حاج سید عظیم شیروانی متخلص به سید» آدلاندیریر. دیوانی نین ۱۳۱۳ هـ. ایلینده تبریزده داش باسماسی اصولیه نشر اولماسیندان سؤز ائدیر.^۲

۱-۴. محمد علی تربیت

رحمتلی محمد علی تربیت اؤز نوبه‌سینده «دانشمندان آذربایجان» کیتابیندا سید عظیم ایچون حؤرمته بسله‌ییر و اونون حاققیندا بو سؤزلری یازیر:
 «حاج سید عظیم شیروانی متخلص به سید، از مشاهیر آن ولایت است. در سنه‌ی ۱۱۵۱ تولد یافته و در سنه‌ی ۱۳۰۸ مرحوم شده [است]. صاحب دیوان و مثنوی است. کلیاتش در تواریخ ۱۳۱۳ و ۱۳۱۵ در تبریز به خط میرزا احمد بصیرت خوشنویس [در] دو جلد چاپ شده و معروف است و در ضمن اشعارش،

^۱ فریدون کؤچرلی نین، آذربایجان ادبیاتی کیتابیندان نقل اولوندو.

^۲ باخین ← خانبابا مشار، ۲۳۲۰.

بعضی از سخنوران معاصرین خود، مانند: نورس، عاصی، صفا، جرمی، یوسف، سالک، ثریا، مصور را اسم برده و تعریف از آن‌ها کرده است. و مخفی نماند که در عهد این شاعر نامی، در آن ولایت دو انجمن شعرا و ادبا، یکی به عنوان **مجلس خاموشان** در قاراباغ و دیگری به اسم **بیت الصفا** در شاماخی تأسیس و دایر شده بود که سید عظیم مزبور و عاصی، نورس، ضوی، صفا، سالک، غافل، ظهوری، راغب، بیخود و غیر آن‌ها از اعضاء نامی آن دو مؤسسه محسوب بوده و پیوسته آن دو مجمع با هم مطارحه و مشاعره داشته و با یکدیگر مکاتبه و مراسله رد و بدل می‌کرده‌اند.^۳

مرحوم تربیت بو یازی‌نین سونوندا فریدون کؤچرلی‌نین **آذربایجان ادبیات تاریخی ماتریاللاری** کیتابینی قایناق اولاراق ذکر ائدیر.

۱- ۵. فیض الله قاسیم زاده

۱۹۶۰- نجی ایله نشر اولان آذربایجان ادبیاتی تاریخی کیتابی‌نین ۲- نجی جیلدینده یئرلشن ۲۵ صحیفه‌لیک سید عظیم شیروانی بؤلومونو فیض الله قاسیمزاده یازمیشدیر.

قاسیمزاده بو بؤلومه بئله باشلاییر:

« سید عظیم شیروانی ۱۹ عصر آذربایجان ادبیاتی‌نین گؤرکملی سیمالاریندان بیریدیر. او، عاشیقانه لیریک غزللری ایله، فضولی عنعنه‌لرینی دوام ائتدیرن شاعیر، معارفچی شعرلری و ساتیرالاری ایله دؤورونون رئالیست صنعتکاری اولموشدور.»

او، یازدیغی بو اوزون- اوزادی تحلیلی مقاله‌سی‌نین سونوندا دئییر:

«سید عظیم شیروانی‌نین یارادیجیلیغی، ۱۹ عصر آذربایجان ادبیاتی تاریخینده شرفلی بیر یئر توتور. او، محبتی ترنم ائدن، فضولیه غزللری ایله، استعدادلی لیریک شاعیر، معارفچی شعرلری، تمثیل، منظوم حکایه و ساتیرالاری ایله گؤرکملی رئالیست صنعتکار کیمی تانییر. اونون ذاکر ایله صابر آراسیندا کؤرپو تشکیل ائدن ساتیریک شعرلری، ۱۰ عصر ساتیریک شعرینی ایله‌یا- بدیعی منبع‌لریندن بیر اولموشدور.»^۴

۱- ۶. جواد هیئت

جواد هیئت ۱۳۵۸- نجی ایله تهراندا نشر ائتدیگی «آذربایجان ادبیات تاریخینه بیر باخیش» کیتابیندا، فریدون کؤچرلی‌نین و فیض الله قاسیم زاده‌نین یازیلاریندان استفاده ائدرک، سید عظیمدن حؤرمته یاد ائدیر و کیتابی‌نین ۵ صحیفه‌سینی بو معلوماتی تکرار ائتمگه و شاعیری اوخوجولارینا دوزگون تانیتمه‌ییرماغا سعی گؤستریر و سؤزلری‌نین سونوندا دئییر:

^۳ دانشمندان آذربایجان، ص ۱۸۶.

^۴ فیض الله قاسیم زاده، ۳۱۸- ۲۹۱.

«سید عظیم شیروانی ادبیات تاریخیمیزده آخوندزاده دن سونرا، استعدادلی لیریک، گؤرکملی بیر معارفچی ساتیریک شاعیری کیمی یوکسلمیشدیر. اونون قدرتلی و زنگین یارادیجیلیغی میرزا علی اکبر صابر کیمی داهی بیر شاعیرین یئتیشمه سینده بؤیوک رول اوینامیشدیر.»^۵

۱-۷. آ. زاکاروف

آ. زاکاروف آدلی بیر روس معلم و سیاحی، ۱۸۸۷ م. ایلینده نشر اتدیگی «قافقاز تورکلری آراسیندا خلق تحصیلی» اثرینده یازیر:

«... حاجی سید عظیم ۱۸ ایلدیر کی مکتبی اداره ائدیر. داغستاندا تحصیل آلمیشدیر. فارس، عرب دیللرینی و بیر نجه داغستان لهجه لرینی بیلیر. او، بیرینجی درجه لی شاعیر کیمی تانینمیشدیر. اونون بدیعی اثرلریندن **ایلهام لحظه لری** آدلی اثری، تبریزده نشر ائدیلیمیشدیر. **شیروان خانلیغی نین تاریخی** آدلی بیر اثرده یازمیشدیر کی حله ایندییه دک نشر اولونمامیشدیر. اونون مکتبینه ۳۳ شاگرد اوخویور، اونلاردان ۱۱ نفری هفته ده ۱۵ و ۹ نفری ۱۰ و ۱۱ نفری ۱۵ قپیک وئریر کی ۶ منات ۶۰ قپیک توپالیر»^۶.

۱-۸. تکرارچیلار

سید عظیم حاققیندا، دوست، دشمن هر کیم قلم اله آلیب یازی یازمیشلار. ولاکین عمومیتله یوخاریدا قئید اتدیگی قاینالاردان آلدیقارینی تکرار و بعضا تحریف اتمیشلر. میثال ایچون: دانشنامه ادب فارسی در قفقاز،^۷ سرایندگان شعر فارسی در قفقاز،^۸ آموزش زبان فارسی در جمهوری آذربایجان،^۹ تذکره ی شعرای آذربایجان^{۱۰} کیتابلارینا اشاره ائتمک اولار. بو کیتابلارین مؤلفلری یالنیز قاینالارین وئردیکلری معلوماتی دولاندیریب تکرار ائدیرلر و شاعیریمیزی گویا تقلیدچی، اقتباس چی و ترجمه چی کیمی گؤستریرلر. اونلارین تحقیقاتینا حاکیم روح، سطحی لیک، تکرار، فورمالیته چی لیک و تحریفدیر. بو تحریفدن و خبرسیزلیکدن نمونه اولاراق آشاغیداکی جومله نی نقل ائدیریک:

«در میان آثار شاعر، یک کتاب درسی با نام **ربیع الاطفال** وجود دارد که برای تدریس زبان فارسی (؟)

تألیف شده است!»^{۱۱}

^۵ جواد هیئت، ۱۷۶.

^۶ آذربایجان ادبیاتی تاریخی، باکی، ۱۹۶۰، ج ۲، ص ۲۹۲ (روسجادان نقل و چنوبری).

^۷ نشر سال ۱۳۸۵.

^۸ انتشارات اوقاف افشار.

^۹ انتشارات شورای گسترش زبان فارسی.

^{۱۰} انتشارات محمد دیهیم.

^{۱۱} آموزش زبان فارسی در جمهوری آذربایجان، ص ۳۹.

۹-۱. عزیزه جعفرزاده

چاغداش یازبچمیز عزیزه خانیم جعفرزاده ۱۳۵۹ - نجو ایلهده عالمده سسیم وار منیم عنوانلی سید عظیم شیروانی نین یاشاییش ماجرالارینی قاپسایان ۳۰۰ صحیفه‌لیک بیر تاریخی رومان یایینلادی. بو کیتابدا رومان دیلی ایله سید عظیمین دوغوموندان شهادتینه قده، یاشاییشی شرح ائدیلمیر. رومان ۲۳ فصله بۆلۈنمۈشدور:

۱- شاماخی یوللاردان باشلار، ۲- ایلک امتحان، ۳- گۆروش یئری، ۴- مصلحت، ۵- پریلر سولطانی، ۶- بستی، ۷- یئنه شاماخیدا، ۸- آند، ۹- مکتوبلاشما، ۱۰- بیت الصفا، ۱۱- غمزه، ۱۲- گوللوبگیم، ۱۳- وداع، مصیبت، ۱۴- زمانه‌نین ایکینجی لئیلی‌سی، ۱۵- سونا، ۱۶- چیلله چیخارتماق، ۱۷- مصلی، ۱۸- اصلان و ایکی اؤکوز، ۱۹- یئنه‌ده سونا، ۲۰- ضدیتلر ایچینده، ۲۱- آنا دوعاسی، ۲۲- قاراوللی‌ده، ۲۳- میزان ترازی یاخود دؤرد رمضان.

همین رومانین میزان ترازی یاخود دؤرد رمضان عنوانلی سون فصلیندن بیر پارچانی نقل ائدیریک.

... قیرمیزی قولامین سسی جینلادی... ایلهام پریسی‌نین خیلاصکار سسی کیمی ائشیدیلدی:

«الله اؤزو یاخشی بیلیر کی بنده‌لرین توتدوغو هر بیر ایش، بؤیوک خالق لم یزله عائددر. بیز نه کاره‌ییک کی اونون ال‌نین اوستونده ال اولمایان خالقین بیلدیکلرینی تکرار ائیله‌یک. الله اعلم دئییلر آخی. او اؤزو هامی‌نین ثوابینا گوناھینادا عالیمدیر. جناب شاعیر آقا سید عظیم شیروانی ائله اوزوده بو خصوصدا یازیب‌لار. ایندی کی شعر و نظم اوخوماغا منیدان وئریلدی، حضراتین اجازه‌سی ایله بیرینی‌ده من دئییرم. جناب آقا سید عظیم اؤزو دئییر کی:

قرین مغرتین ائله جومله ظاهریدیر،

نه ایش کی توتموشام، ای خالق یگانه، سنا!

نصیب، سیده توحید ذاتین انت، یارب!

چیخیب بدنن اولان دم روان روانه سنا.

هر بیر بنده‌سی‌نین خئیر و شرّ عمللریندن خبردار اولان خالق، اؤزو سیده ایلهام وئریب، بو سؤزلری دئدیتدیریدیر. یوخسا نجه دئییه بیلردی؟ نییه بیز بوگون اینانما یاق کی بایاق شیخ اوخویان شعر، آقا جاوانلیغیندا، من ایندی اوخودوغومو ایسه حاضیردا یازماییب و خالق‌ده اونو عفو ائله‌مه‌ییب، هه؟»

دوستلار راحت بیر نفس آلدیلار. «الله آتانا رحمت ائله‌سین مشهدی قولام، یاخشی گیریرسن آتانین قانی‌نین آراسینا.»

... هر نه ایسه بیردن سید عظیم و دوستلاری یئرلریندن قالخدی‌لار. اونلار آرتیق مسجیده قالماغی بی‌معنا حساب ائدیردی‌لر. چونکی مباحثه‌نین سونو گۆرونموردو. اوزان‌دقجا، آجی باغیرساق کیمی اوزانا بیلردی. .. سید عظیم، مشهدی قولام و بیر نجه تانیس، باشماق گئییلن بالا دهلیزه چیخاندا، آلیشین گیزلی

ایشاره سی ایله علی، منسیم، آقا حسین و عابید افندی نین بیر نئچه ثابت و صادق موریدلری ده قالدیلار. مسجد جماعتی نین چوخو یئرلریندن قالمیشدی یار. هامی بیردن- بیره قاپیا طرف اوز قویدو. سید عظیم، آرا قاریشا، مشهدی قولامدان آرالی دوشدو. و اوزونو چوخ غریبه حسن ائتدی. بیردن بیره شعر باقلار ائوی نین کله سینده، عابید افندی نین موریدلری نین احاطه سینده اولدوغو کیمی تک، یالقیز، یاد روحلار، بیگانه جیسملر، دوشمن مخلوقلار آراسیندا! . . . اونو قاباقلارینا قاتاراق، سیخ دائره ایچه ریسینه آلیب، مسجیدین دهلیزینه، باشماق چیخاریلان یثره آپاریردی یار. بلی، بلی، محض آپاریردی یار. چونکی آرتیق آياغی یثردن اوزولموشدو. چیگنی اوستونده آلیشین عفونتلی نفسی، گوجله ائشیدیلن پیچیتیسینی دويدو: «هه، جزانی چکه جکسن!» او، سونرادا هئچ بيلمه دی کی بو سؤزلر اونا دئییلدی می، یا خود او بو کلمه لری آلیشین آچیق دان آلیشیب یانان گؤزلریندن می اوخودو؟

باشسیز کوتله اونو سیم - سیخ دمیر منگنه ایچه ریسینده ایمیش کیمی سیخیب، دار قاپیدان باشماق چیخاریلان دهلیزه سالدی. آرا بیر اونو احاطه ائندلر سسله نیردی:

- آده یاواش، آقا قاباقدادی. . .

بیر باشقاسی:

- ایتله شمه بین آده، کیشینی سیخیرسیز آخی. . .

- آی الله بنده لری، یاواشون آخی، آقا قاباقدادی. . . جدینه قوربان اولدوغومو اینجیده رسیز آخی!

بو سون سؤزلری ده آلیش دئییردی. آلیش سید عظیمی آرخادان برک قوجا قلامیشدی، ساغینجا آقا حسین، سولونجا منسیم گئدیردی. قارشیدا و آرخادا بیر- بیرینی باسان، ایتله شن آداملار. . . دوستلار آرخادان غریبه بیر حسن قبل الوقوع ایله نیگران قالمیش، آداملارین آرخاسیندان بویلا نیر، گؤزلری ایله سید عظیمی آختاریردی یار. لاکین اؤزلرینی اونا چاتدیرا بيلمیردی لر.

مشهدی قولام شاعیردن ختیلی دالدا قالمیشدی. شیرین عبدالله ایسه ایره لی باسیلیب باشماق چیخاریلاندان چؤله مسجیدین قباغینا سالینمیشدی. شیرین، قاپیدان بویلا نیر «آقا، آقا» دئییه اوره گینده پیچیلدا بیردی. لاکین ایچه ریده نه لر باش وئردیگینی باشا دوشه بيلمیر، یامان بیر شئی یو و تومور، آمما انتظار ایچه ریسینده سیدین چیخماسینی گؤزله ییردی. باشماق چیخاریلندا ایسه غریبه آنلا شیلماز حادثه باش وئیردی. سید عظیم، بیردن نئجه اولدوسا، آلیشین قوللاری آراسیندان چیخا، آرخاسینی باشماقچی نین سیخیلیب دوردوغو دیوارا سمت چئویره بیلدی. . . باشماق رفلری اوستونه دیکلمیش قوجا باشماقچی وضعیتی چوخ گئج درک ائله دی:

- آیه، نه قاییردیغوزدو؟

دئییه، هیجانلا سسلندی. . .

- آیه، آقا حسین، منسیم. . . اکیشی. . . آقا، باشیوا دؤنوم. . . آی جماعت! کؤمک ائله بین!

سید عظیم نفسی دارالبردی. عابد افندی نین موریدی و قاپاقلی نین نؤکرلری نین الی وجودوندا گزیر، دیرسکلر بؤیورلرینی دئشیر، بارماقلار گاه بوغازینی، گاهدا کؤکسونو آراشدیریردی . . . جاناور نفسی قولاغی نین دیینده، دوداقلاری نین اوجوندا خیریلتی ایله سسله نیردی . . . سید عظیم نفسی کسلیردی. دالان آلیشی ایتله ییب شاعیره کؤمکه گلیمگه جان آتالار، وضعیتیه داهادا پیسلشدیریردی. چونکی آلیش و آقا حسین بو حالدا داها آرتیق استفاده ائدیر و گویا جانی یانانلیق ایتله یهرک تنز- تنز سس چیخاریردیلاز:

- گئری دورون آده! ایتلشمه یین، دئمیرم!

- ایتلشمه یین، یول وئرین آده، آقانی سیخیرسیز . . .

- آده کیشی نین نفسینی کسدوز کی!

کؤهنه قاپی داوام وئرمه دی، جیریلدادی. آلیش، منسیم، آقا حسین، موریدلر گورولتو و تاپیلتی ایله چؤله تۆکولدولر. ایندی سید عظیم آرخادان اونو بؤیوک بیر محبتله قوجاقلایب ساخلايان و گؤزلری نین یاشی قلبی نین ایچهریسینه تۆکولن قوجا باشماق ساخلايانا بیرلیکده قالمیشدی. آداملار سنیره لنه یاخین، قیرمیزی قولام اونا یئتیشدی. شیرین ایسه حله ده جماعت چؤله جومدوغوندا آداملاری یاریب ایچهری گیره بیلیمیردی.

باشماق ساخلايان و قیرمیزی قولام شاعیرین قولونا گیریب حیه طه چیخاراندا، مسجیدین صحنه ده آرتیق اولاردا هئچ بیرسی یوخ ایدی. قارا گروه قارا نیتینی حیاتا کئچیریب اورتادان چیخمیشدی. شیرینین گؤزلری سید عظیمین اوزونه ساتاشاندا اوره گی اویچالانندی. شاعیرین رنگی کهریا کیمی ساپساری ایدی. ائله بیل اوزونه زعفران ایسلادیب چکمیشدیلر. آباق اوسته گوجلره دورموشدو. کسبک- کسبک نفس آلیردی، نه دئیه جگینی، کیمدن نه دن شیکایت ائده جگینی بیلیمیردی . . . دوستلار شاعیرین قولتوغونا گیریب ائوه یوللانیدیلر . . .

. . . باییردا قاپی نین اؤنونده خئیلی آدام توپلانمیشدی. غم دریاسینا غرق اولموش شیرین عبدالله، «جعفر، ای قونچه ی گولستانیم» دئیه آدی ایله بوتون گنج نسله خیطاب ائتدیگی میر جعفر، صفادان دوشموش بیت الصّفانین مایوس قوجامان عضولریندن آقا بابا ظهوری، علی اکبر غافیل، شاعیرین توی مراسیمینده اشتراک ائتمیش یاخین دوستو غفار راغیب . . . جاوان شاعیرلردن شاگیردی علی اکبر صابر، آقا علی بیگ ناصح . . . بورادا ایدیلر.

. . . رضا بیگ دئدی: حنیف! عمللری پوچ اولدو آقانین . . . اولی و سونو هئچ پوچ اولان دونیادا . . .

یاخشی دئییب:

بی کسم عالم آرا، درد و غمیندن اؤزگه،

نه هاوادار و نه یاور، نه کسیم وار منیم.

. . . باشقا بىر سس: - آرخاين يات آقا، علكمين يئنه گۇيلره يوكسله جك. شاگيردى نين، آمالينى وصيت
اىتدىگى صابرى نين الينده.
بىر سس گلدى پريلر سولطانيمى، سىد اوزومو، اوز مراسيمينده اوخويور:
موت جيسمانى ايله سانما منيم اولمه گيمى،
سىدا اولمرم، عالمده سسيم وار منيم.»

۲. ياشايىشى

۲-۱. دوغومو

سېد عظيم، هيجرى ۱۲۵۱ ھ. (شمسى ۱۲۱۴-۱۸۳۵) ميلادى ايلينده، فريدون كۆچرلى نين قئيدينه گۆره: ربیع الاول آبی نین ۱۴- نجو گونو، شاماخی شهرينده دونيايا گۆز آچمیشدیر!
دوغولدوغو شیروان ولایتینی چوخ سئون سېد عظیم، اورانین تعریفینه بیر نئچه شعر حصرا ائتمیشدیر.
نئجه کی اونون سلفی خاقانی شیروانی، اؤز آنا یوردونو تعریف ائدرکن دئیر:
گر چه تبریز شهره تر شهری است،
لیک شروان شریف تر ثغر است.

سېد عظیم ایسه شیروان حاققیندا دفعه لر تعریف لر یازیب دیر و بیر نئچه قصیده، غزل و قطعه ده بو حاقدا دانیشیب دیر. میثال ایچون:
زمانه، تک یتیریب حوسنده بو شیروانی،
گزین، تفحص ائدین، الی مین ولایت وار.
دئیرلر عاقبت الامر بیر قیامت اولور،
بو شهر ایچره ولی گونده مین قیامت وار...

اونون شیروانا فخر ائدیگی بیرده اونا گۆره دیر کی بو بۆلگه علم و ادب گهواره سی حساب اولور:
ایکی یوز الی بیرده بعد هزار،
عصر سولطان محمد قاجار،
روما عبدالمجید ایدی سولطان،
اولدو دارالولاد تیم شیروان.
هانسی شیروان؟
او گولستان قدیم،
اوندا شیروان شهیلر اولدو مقیم.

نه شامخی کی اوند ا عز الدین،
 نظمندن ظاهیر اتندی سحر مبین.
 مسقط الرأس پاک خاقانی،
 هونرین ذوالفقار برّانی.
 نه شامخی که اوند طبع باهار،
 اتندی یوزمین باهارلار اظهار.

۲-۲. تخلص و آدی

عمومیتله شعر آدی و تخلصی سید دیر و بوتون قایناقلا و شاعیرلرین دیلینده بو آد ایله تانییر. ولاکین غزللرینده گاه حاجی تخلصوده گوژه دهییر:
 حاجی! علی محبتینه گئتمه کعبه یه،
 میخانه نی طواف ائله کیم بوندادیر ثواب!

۲-۳. آتا و آناسی

سید عظیمین آناسی سید محمد آدی، شامخی شهرین محترم روحانیسی ایدی و اؤز زامانیندا شوهرت و اعتبار صاحبی ایدی.
 اونون آناسیدا روحانی قیزی ایدی. ملا حسین آدی بو روحانی، داغیستاندا، آذربایجانلیلارین یاشادیقلاری دربند شهرینه باغلی یاق سای کندیپنه مکتبدارلیق ائدهردی.^{۱۲}

۲-۴. اوشاقلیق ایامی

سید عظیم یئددی یاشیندا ایکن، آناسی سید محمد وفات ائتمیشدیر. آنا باباسی ملا حسین، اونو آناسی ایله بیرلیکده اؤز یانینا آپارمیش و حیمایه سی آلتینا آلمیشدیر.
 اون بیر ایل داغیستاندا اقامت ائدن کیچک سید عظیم، تورک، عرب و فارس دیلرینی اوخوموش و صرف، نحو، ادبیات متنلری و دینی علملر ایله تانییش اولموشدور.
 اون بیر ایل سونرا دوغولدوغو شامخی یا قاییتیمیش و ۲۰ یاشلاریندا درس لرینی تکمیل ائتمه مقصدیله نجف شهرینه گئتمیش، اورادا تحصیل آلمیش و سونرا بغداددا تحصیلینی دوام ائتدیرمیش و شامدا یئرلشمیشدیر.

^{۱۲} فریدون کؤچرلی، آذربایجان ادبیاتی تاریخی ماتریاللاری، ص ۳۰.

شعرلریندن آیدین اولور کی اونون گونلری شام ولایتینده آغیر کئچیرمیش:
 دیار شاما اول گون کی منی حؤکم قضا چکدی،
 نه مؤحتدیر گؤر اول ویرانه دن بو بینوا چکدی.

۲-۵. سفرلری

سید عظیم، تحصیلینی قورتاردیقدا سونرا، وطنه قایتمیش و سونرا مکه یه زیارتہ گئتمیشدیر. همین سفر اثناسیندا، مدینہ ده، حضرت پیغمبر ﷺ بن مزاری باشیندا، معروف یا رسول الله قصیده سی یازمیشدیر:
 فدا بو آستانین خاکینا جان، یا رسول الله!
 کی اهل درده دیر بو درده درمان، یا رسول الله!

حج زیارتیندن سونرا مصره سفر ائدی، بیر مدت قاهره شهرینده ساکین اولموشدور. اؤزو سفرلری حاققیندا یازیر:

ائله دیم عارفانه کسب علوم،
 گاه بغداد مسکنیم، گاه روم.
 ائله دیم میصر و شامدا مأوا،
 گاه یریم یثرب اولدو، گاه بطحا.
 اوخودوم صرف و نحو و فیه و اصول،
 حکمت و هیئت ائله دیم محصول.
 تا کی مستجمع علوم اولدوم،
 نظر اهل عصره شوم اولدوم.
 ائله دیم تا کی هر بوساطا گؤذر،
 منی گؤردو کده خلق، سؤیله دیلر:
 بودو گلدی سفاهتین کافی،
 حاجی سید عظیم شیروانی!

نجف، کربلا، شامات، قاهره و بیت المقدس سفرلریندن علاوه، سید عظیم ۴۰ یاشیندا اردبیل شهرینده علمی سفر ائتمیش و بیر مدت اورادا قالمیشدیر کی، باشقا بؤلومده بو حاقدا دانیشاغیق.

۲-۶. پېشەسى

سید عظیم سفرلریندن سونرا، شاماخی شهرینده یئرلشدیکدن سونرا، مکتبدارلیق ائتمیش و درس دئیمیشدیر. او، اؤزو **اصول جدید** شیوهسی ایله مکتب آچمیش و درسلیک یازمیشدیر. ولکین مکتب آچمادان قاباق آرا- سیرا تاجیرلر و خانلار یانیندا میرزالیق ائتمیش و معاش آلمیشدیر. مادی دورومودا هئج زامان یاخشی اولمامیشدیر. اؤزو دئمیشکن:

چوخ ائتدیم دهرده هر کارا خیدمت،
گهی خانا، گهی تجارا خیدمت.
بیریندن اولمادی رفع ملالیم،
کئچیندی مؤحت و غسرتده حالیم.

عومرونون سون ایگیرمی ایلینی ایسه مکتبدارلیق ایله کئچیرمیشدیر.

۲-۷. مکتبدارلیق

سید عظیمین اساس ایشی **مکتبدارلیق** ایدی. سندلرده گؤسترديگیمیز کیمی، اونون چاغداشلاری، مکتبدارلیغینی سیتایش و تعریف ائتمیشلر. او، اؤز مکتبیندن باشقا، دؤلت طرفیندن آچیلان رسمی مکتبلرده ده معلملیک وظیفه سینده ایشله میشدیر.

سید عظیم، حاج میرزا حسن رشديه نین یئنی اصول ایله آچدیغی مدرسه لره بنزهر مکتب آچمیشدیر. او، رشديه کیمی اؤز مکتبینده درس وئرمه درسلیگینی ده اؤزو یازمیشدیر. فریدون کؤچرلی بو حاقدا دئیر:

«مرحومون ترتیب ائتدیگی کیتابچادان، بیر نوسخه سی اؤز دستخطی ایله یازلمیشدیر . . . بو مجموعه اوج دفتردن عبارتدیر:

اولینجی دفترده یازیلیبدیر: شیخ سعدی نین **گولوستان و بوستان** کیتابلاریندان و بعضی حکمانین اثرلریندن، ساده و آچیق تورک دیلینه ترجمه اولونموش نصیحت آمیز حکایه لر.

ایکینجی دفترده همچنین بو قیسم حکایه لر و ۵۱ اؤیود و نصیحت لردن عمله گلیر.

اؤچونجو دفترده مندرجاتی نظم ایله یازلمیش اخلاق و اطوارا دائر تمثیللردن عبارتدیر. بونلاردان علاوه، بیر پارچا خیرداجا مضحکه لر و گولمه لی حکایه همین دفترده یازلمیشدیر کی اونلارین حیصه سی و نتیجه ی کلامی دوروست و صحیح ایسه ده، اؤزلری تعلیم ایچون یاراماز. بو مضحکه لر و گولمه لی حکایه لر و باشقا، اؤچونجو دفترده بیر نجه گؤزل غزل . . . و بیر پارا قیطعه لر و رباعیات یازلمیشدیر.»^{۱۳}

^{۱۳} فریدون کؤچرلی. **آذربایجان ادبیاتی تاریخی ماتریاللاری**، باکی، ۱۹۲۶، ایکینجی جیلده، ص ۴۰.

قئیدلره گۆره، سید عظیم ۱۸۷۷ م. (۱۲۵۱ ش.) ایلینده روس دۆلتی طرفیندن شاماخی-نین شههر مدرسه-سینده شرعیات و لسان تورکی تدریسی ایچون، رسمی معلم-لیگه تعیین اولوندو و عؤمرونون سونونا قده ۱۵ ایله یاخین همین مدرسه-ده درس دئدی. اونون دوستو شاعیر عاصی قاراباغی سید عظیمین روس دۆلتی طرفیندن ایشه دعوت اولونماسی ایله علاقه-دار مزهلی شعر یازمیشدیر:

شیده-ام که به پیری کشیش دیر شدی،

خوشا به حال شما، عاقبت به خیر شدی!

بو ۱۵ ایل ایچینده، دۆلت طرفیندن اونو چوخ اینجیدیب و دفعه-لر بهانه-لر ایله ایشدن اخراج ائدیب و استنطاق ایچون تیفلیس شهرینه آپاریردی-لار. بو سفر-لرین بیرینده، تیفلیسه گئتدیگی واخت، گنجه-ده نظامی-نین مزاری اوسته بو روباعینی یازمیشدیر:

ای شیخ نظامی! ای نظامی داغیلان،

ای گنجه-ده عزّ و احتشامی داغیلان!

اولموبدو سنینه من کیمی عالمده،

بئیتی، ائوی، مکتبی، کلامی داغیلان!

۲-۸. اؤلومو

سید عظیم شیروانی ۱۳۰۵ هـ. (۱۲۶۷ ش. - ۱۸۸۸ م.) ایلی رمضان آیی-نین ۲۱-نجی گونو، ۵۳ یاشیندا شاماخی شهرینده وفات ائتمیش و اورادا شاه خندان مزارلیغیندا دفن ائدیلیمیشدیر. اونون آجی اؤلومو، او زامان هر کسی ناراحات ائتمیشدی و بیر چوخ شاعیرلر بو حاقدا مرثیه یازمیشلار. اونلاردان بیرى ناصح شیروانی دیر. اونون مرثیه-لری نین بیرسی بئله-دیر:

قان آغلا گؤزوم! سرور دؤران گئتدی،

سر دفتر اهل فضل و عرفان گئتدی.

افسوس، او شاعیر و ادیب و کامل،

احبابین ائدیپ زار و پریشان گئتدی.

آئینه ی اوقات ایدی اول ذات شریف،

سنگ اجل ایله سیندی، الان گئتدی.

حئیرتده-یم، ای خاک! نجه سیندیردین،

آغوشونا تا او بحر عمّان گئتدی.

جوفوندا چوخ ایدی گر چه کان زر و لعل،
 دفن اولماغا سنده باشقا بیر کان گتیدی.
 ائتمیشدی قضا گر سنی امواتا مقام،
 فخر ائت کی بوگون جیسمین ایچون جان گتیدی.
 ناصح دندی تاریخ وفاتین غم ایله:
 صد حیف اولا، سید شیروان گتیدی!^{۱۴}

دیوانیندا، بیر چوخ یئرده اؤزونون یاشینا اشاره ائتمه‌گینی گؤروروک. میثال ایچون بیر غزلی بئله باشلائییر:
 جاوانلار گلدی دونیا یا، قوجالیم، حئیف! پیر اولدوم،
 قووالار دوشدو قوه‌تدن، یامان یئرده فقیر اولدوم.
 یئتیشدی اللی یه یاشیم، تۆکر سو چئشم خون یاشیم،
 آغاردی برف تکک یاشیم، دؤنوب بیر زمهریر اولدوم.

بیر روباعی ده اؤزوده دوغومونا اشاره ائتمیشدیر:
 مین اوچ یوز ایدی، اللی یه یئتیدی یاشیم،
 کافور کیمی غمدن آغاردی یاشیم.

^{۱۴} ماده تاریخین ایجد حسابی ایله دوز چیخماسی ایچون ایکی شیروان و گتیدی کلمه‌لرینی، شیروان و گیتیدی فورماسیندا یازمالیق.

۳. اردبیل علمی سفری

سید عظیم، اردبیلین علمی - ادبی محیطی ایله تانیس اولماق ایچون ۱۲۸۲ هـ. ایلینده اورایا سفر ائتمیشدیر. بو سفرده بیر چوخ شاعیر و ادیبیلر ایله گۆروشموش و بو گۆروشلرین حاصیلینی، اؤز تذکره سینده قئید ائتمیشدیر. او، اؤزونون اردبیل سیاحتی حاققیندا دئیر:

«حقیر، تاریخ هیجرت ۱۱۸۱ - ده سیاحت عزمی ایله اردبیله وارد اولوب، جویای شعر اولدوقدا،
جومله سیندن نشان وئردیلر . . .»^{۱۵}

همین تذکره نین اردبیل بۆلومونده: شاه اسماعیل ختایی، نصرت اردبیلی، ملا باباشاهی، محمد بزاز اردبیلی، زین العابدین فکری، حسن ذکری، اسد شمس، محمد باقر گنجی، عبدالرحمان غائب، عیسی صراف، محمد شفیع ناظم و سائردهن آد آپاریر و اونلارین حاققیندا یازی یازیب، شعرلریندن نمونه لر گتیریر. سید عظیمین اردبیل ایله باغلیلیغی و اؤز چاغیندا بورانین شاعیرلری ایله علاقه ده اولماسینی گؤسترمک ایچون، همین بۆلومون خلاصه سینى آشاغیدا تقدیم ائدیریک:

۳- ۱. اردبیل سید عظیم دیلیجه:

«اردبیل، کیسخر بن سیاوشون بینالارینداندیر. کوه ساوالانین ۴ فرسنگلیگینده واقعیدیر و اقلیم پنجمه داخلیدیر. و یوز پاره قریه دیر، تماما سردسیر، هاواسی غایتده سرتدیر، سویو گوارادیر هاضم. بو سببدن او شهرین اهلی چوخ اکولدورلار. هاواسی سببی ایله سایر فواکه نایابدیر. چوخ لطیف گیلاسی اولور. قلعه ی مشهور روپین دز همان داغدا اولوبدور کی فریبرز ایله کیخسروون امر سلطنتینده معارضه لری همان قلعه نین فتحینه قرار اولموشدو. اول فریبرز، طوس ایله گئدیپ مایوس قایتیدی. اوندان سونرا کیخسرو، گودرز ایله گئدیپ همان قلعه نی تسخیر ائدیبلر. و همان وقتده دارالارشاد اردبیلین طرحینی تۆکوبلر. دؤلت صفویه زامانیندا چوخ معمور ایدی. الان یمن دؤلت قاجاریه دن، یئنه معموریتی زیاده اولماقدادیر. و مزار کثیرالانور جناب قطب الاولیاء شیخ صفی الدین اسحاق اردبیلی اول شه هرده دیر. و جناب لطفعلی بیگ بن آقاخان آذر بیگدیلی اؤز آتشکده سینده اول شه هردن اولان شاعیرلری بو قرار ایله ذکر ائتمیشدیر: جامی، راغیب، محوی، میرزا حاتم بیگ و شاه ختایی دیر.»

^{۱۵} تذکره، ص ۲۱۷.

۳-۲. شاه ختایی

«شاه ختایی نین اسم شریفلری جناب خاقان کبیر اسماعیل صفویدیر. سلسله‌ی نسبی آتا طرفیندن بئش واسیطه ایله حضرت قطب العارفین شیخ صفی الدین اسحاق اردبیلی‌یه یتیشیر کیم، او بزرگوارین‌دا نسبی اون آلتی پشت‌دان امام هفتم سید الابرار موسای کاظم - علیه السلام - ه یتیشیر. نسبت والده‌سی حسن بیگ تورکمانا یتیشیر کی اولوس تورکمانین اعظیم‌لریندندیر. ممالیک ایرانین بعضی یئرلرینه پادشاه اولوبدور، و تاریخین ۹۷۰- نجی سنه‌سینده ۱۵ سنینه اراده‌ی جهانگشالیق ائدیب اکثر ولایت آذربایجان و دارالمرز خوراسان و عراق عرب و عجم و فارسی، گردنکش اولان سولطانلارین تصرف‌وندن چیخاریبدیر. آفتاب عؤمرو ۹۷۵- نجی سنه‌ده، عقده‌ی کسوف اجلده منکسف اولوبدور. تورکیا و فارسیا شعر دنمیشدیر . . . و بو بیر نچه شعر تورکی، جناب خاقان اعظم شاه اسماعیل ختایی تخلصون کلاملارینداندیر کی زینت تذکره ایچون او بزرگواردان تبرکا ثبت اولوندو:

غزل

ای مسلمانلار اسیر زولف یارام دوغروسو،
 بو سیه‌کارین النده بی‌قرارام دوغروسو!
 دئردیم اول دلبر یانیندا اعتباریم وار منیم،
 یوخلادیم، ائتدیم یقین، بی‌اعتبارام دوغروسو.
 بیر قورو جان‌دان نولور قوربان ائدم جانانیم؟
 اول پری روخساردان چوخ شرمسارام دوغروسو.
 شاه ختایی گشته چیخدی، آچدی حرّون قبرینی،
 بار الهی عفو قیل کیم، توبه‌کارام دوغروسو.

روبعی:

تا باده‌ی خوشگوار وار، ای ساقی!
 بیر دم منی قویما هوشیار، ای ساقی.
 بیر دؤر ائله کیم، بو دؤرو دؤنموش دؤران،
 نه باده قویار، نه باده‌خوار، ای ساقی!

۳-۳. نصرتعلی شاه

«قطب العارفین و کھف المساکین و الفقرا مولانا نصرتعلی شاه اردبیلی مشاہیر عرفاد اندیر و اعظم وزرادان. تولد شریفلری ۱۱۱۵- نجی سنہ دارالارشاد اردبیلہ واقع اولوب، محمد شاه جنت مکان او بزرگوارا کامل ارادت یتیریب و صفای باطنلرینی ادراک ائتدیکده، جناب نصرتعلی شاهی اؤزلرینه وزیر اعظم قرارداد اتمیشدیر. و او بزرگوارین اوصاف کمالی اوندان زیاده دیر کی، قلم شیکسته زیان، تحریرینه قادر اولای بیلسین. و کتاب مثنوی سی، دارالارشاد اردبیلہ اولدوغوم زامانلار نظر حقیرہ یتدی. گومانیم بودور کی، نه ملای رومی و نه ملا احمد نراقی اول مطالیبده عالی مضمون و شیرین کلام دئمه میشدیر. صد حثیف کی او جنابین عؤمرلری وفا اتمه ییب، همان کیتاب ناتمام قالمیشدیر.

و ملا نباتی اوشتویونلو و عاجیز خلخالی و فیکری اردبیلی کی بوندان سونرا ذکر اولاجاقدیر، او بزرگوارین شاگیردلریندیر.

و تاریخ هجری نین ۱۱۶۷- نجی سنہ سینده دارالسلطنه ی تهراندا وفات ائدیدی. و بو غزل تورکی او بزرگواراندیر کی، اؤز شاگیرد ی عاجیرین غزلی نین موقابلینده ایرادا و تنبیھ بویورموشلار، تبرکث ثبت اولوندو:

شوکر لله! کی کؤنول اولدو تجلی دلیسی،
 یئنه اؤز قویدو بیابانا بو لیلا دلیسی.
 غل و قلاده و زنجیره مگر بند اولور،
 بیر کؤنول کیم اولای بیر زولف چلیپا دلیسی.
 یا مگر نرگس بستانا سالیر طرف نظر،
 بیر کؤنول کیم اولای بیر گؤزلری شهلا دلیسی؟
 عشقین آداینی فرهاد ایله مجنون نه بیلیر،
 بیرسی داغ آیی سیدیر، بیر ی صحرا دلیسی!
 داغ ایله باغ، گؤزوم! عاشیق ایچون یکساندیر،
 هرہ بیر یانا گئدیر واحد و یکتا دلیسی.
 عاغلا گل، واعظ و زاهد سؤزونه توتماقولا،
 بیر دونه دلیسی دیر بیر عقیبا دلیسی.
 عاجز آثار ره عشقه قدم باسمادی، حیف!
 بو سؤزو خبط خیال ائتدی او سئودا دلیسی.»

۳-۴. شاهی اردبیلی

«اسم شریفی ملا بابا دیر و شهر اردبیلین تاجیرزاده لریندندیر. الحق کی منیم تصوّرومه گؤره، رسم غزلده، غزل سرا شاعیرلرین شاهیدیر و قصیده گولارین قیبله گاهی. توگلدو ۱۱۱۷، وفاتلاری ۱۱۶۹- نجو سنه ده دارالارشاد اردبیلده واقع اولوب. میرزا خلیفه عاجیز خلخاللی ایله معاصریدیر. زمان دؤلت فتحعلیشاهدا و محمد شاهدا اولوبدور. و بو غزل تورکی جناب شاهی دندیر کی، ثبت اولدو:

ای زولف! بوینو کج دولانیرسان، گدایسان؟
آشوفته اولماغین نه، هم آغوش آيسان.
طرّارسان، دیل اوغروسو، آرام رهزه نی،
دل آهنین اولا اگر، آهن روبایسان! . . .»

۳-۵. قمری اردبیلی

«محمد حسن بن شیر علی اردبیلی، تولدلری ۱۱۳۰- نجو سنه ده اولوبدور. جناب فیکری نین شاگیردلریندندیر. قوّه ی طبعیندن حسن روخساری زیاده دیر. بو نچه بیت آبدار زاده ی طبع مشحونلارینداندیر کی، ثبت اولوندو:

بو گنجه خاطیریم پریشان دیر،
زولف جانان مگر نومایاندیر!
الله! الله! بو مجلس عیشرت،
رشک نزهت سرای رضوان دیر.
مجلس عیش غنیردن خالی،
بیر من خسته، بیرده جانان دیر.»

۳-۶. ناصر اردبیلی

«کربلایی محمد بزاز اردبیلی، توگلدو ۱۱۳۱- نجوی سنه ده دارالارشاد اردبیلده واقع اولوبدور. الان حکیم لیک اندیر . . . بو نچه بئیت اونداندیر کی، ثبت اولوندو:
ای کؤنول! گشت ائله، بیر سرو خورامان اله سال،
سئیر گولزار ائله، بیر قونچه ی خندان اله سال!
توتما، ای زاهید کج بین! بو قدهر تسبیحی،

ائله زوناره هوهس، زولف پریشان اله سال.
 اولما مغرور ریایی اولونان طاعتیوه،
 باش اگیب اول خم ابرویا، بیر ایمان اله سال.
 پند وئرمه منه ناصح، سنی تانری، یئری گت،
 بیرجه تک من دئیهلیم، اؤزگه مسلمان اله سال.»

۷-۳. فیکری اردبیلی

«کربلایی زین العابدین اردبیلی الاصل، تولدو ۱۱۳۰ سنهده، بیر پیردیر معشوقه باز و بیر رینددیر اهل راز.
 نچه کیتاب مدح و منقبت مولای متقیان امیرالمؤمنینده ترتیب ائتمیشدیر. ولکین اوتوز بئش سنینه گؤزلری
 کور اولوب، الان اردبیلده درویش دلریشدیر . . .
 و بو بیر نچه بئیت فیکری اردبیلی نین کلاملارینداندیر کی، ثبت اولوندو:
 تۆکولموش هر طرفده زولف عنبر فامی رو توتوموش،
 تعالی الله نه سان مو آتش سوزانه خو توتوموش!
 گذرگاهیندا ای دلبر! منیم اشک ایله موژگانیم،
 هزاران شووق و ذؤوق ایله خیال روفت و رو توتوموش.
 گؤتورمز دامنندن ال اؤلونجه فیکری محزون،
 جمالین عاشیقی اولموش، تمنای نکو توتوموش.»

۸-۳. ذکری اردبیلی

«کربلای حسن بن ابراهیم اردبیلی الاصل، تولد شریفلری ۱۱۴۰ سنهده دارالارشاد اردبیلده واقع اولور.
 ابتدا قواعد نظمی ملا فیکری دن تحصیل ائتمیشدیر.
 سنه ۱۱۷۷- ده دراویش خاکسارلار ایله عازم کربلای معلا اولوب، همان سنهده نجف الاشرفده وفات
 ائدیبدیر.
 دیوان شعرى پراکنده قالمیشدیر. بو بیر نچه غزل او بزرگواردندیر کی اردبیلده جویا اولدوغوم زامان،
 جناب فیکری دن حاصیل اولوب، بو تذکره یه ثبت اولوندو:
 طنبیا! عشق دردین دفع ائدنمزن مزاجیمدان،
 منی بو درد بیللم اؤلدوره، ال چک علاجیمدان.

علاج دردیمه جانان لبیندن احتیاجیم وار،
 علاجیم حاصل ائیله، ای معالیم! احتیاجیمدان.
 کؤنول گوزگوسونه خاکستر فقریم جیلا وئرمیش،
 غنا ژنگین قناعت صیقلی سیلدی جمالیندان،
 فقیرم، گرچه قدریم یوخ، ولاکین عشق فیضیندن،
 شرافت کسب ائدهر تاج کیان پشمینه تاجیمدان.
 تنور صوبلدن پنجه کش خورشیده مثیل ائتمز،
 یئسه بیر نان جو، هر کیم منیم بو قارا ساجیمدان.
 مقرر روزونو روزی رسان واردیر، وئره ذکر!
 دنیلر متنی چکمه رم گر اؤلسم آجیمدان،»

۳-۹. شمس اردبیلی

«اسم شریفی اسدیر. بیر جواندیر عطار و غایتده دیندار. صراف ایله دوستلوقلاری درجه‌ی کمالدیر و درویشلیگه مئیللی زیاده‌دیر.
 تولد شریفی ۱۱۴۰- نجی سنه‌ده دارالارشاد اردبیلده واقع اولوبدور. اکثر کلامی عارفانه‌دیر. شمس تبریزی و شیخ عطار رسمی ایله دئیمیشدیر. بو غزل تورکی او جناباندیر کی، بو تذکره‌یه ثبت اولوندو:
 بو محبت بازلیقدان بیر پریشان اول، کؤنول!
 کوفر دئرلر، ائل گؤزونه بیر مسلمان اول کؤنول.
 بوت پرستلیک ترکین ائت، خال و خطه قیلما هوه‌س،
 سن‌ده بو مخلوق تک بیر اهل ایمان اول، کؤنول!
 اؤزلوگوندن کئچ فنا شهرینه بیر دم منزیل ائت،
 جنّ و انسانا بو تدبیر ایله سولطان اول، کؤنول!
 لاف اوروب، دئردیز کی سنسیر ائتمه‌ریز دیرلیک هوه‌س،
 گئتمه‌لی اولدوم من ایندی، یان، جیگر قان اول، کؤنول!
 آشینا اولدو کراما کاتبینه شمس‌دن،
 هر نه بیلسن ائیله، قورخما، شیر غزان اول، کؤنول!»

۳- ۱۰. گنجی اردبیلی

محمد باقر بن کاظم اردبیلی بیر جاواندیر بزاز، رسم غزلده صاحب اعجاز. توگدو ۱۱۴۰- نجی سنهده دارالارشاد اردبیلده واقع اولوبدور. بو بیر نچه غزل، زاده‌ی طبع بلاغت مشحونلارینداندیر کی ثبت اولوندو:

عشق مثیدانین گزیرسن، ای کؤنول! تحسین سنه،
 کیم اولوب جولانگه اول اعلا‌ی علیین سنه.
 کئچ جاها‌ن مولکوندن، اول مولک قناعت سروری،
 بسدی بیر تاج نمد، بیر خیرقه‌ی پشمین سنه.
 عافیت رختین اونوت، ویرانه‌لر کونجون گؤزه‌ت،
 بوریا‌سین بستر ائت، زانوی غم بالین سنه.
 اول پلاس فقره قانع، منکر دونیاپرست،
 قوی حقارت چشمی ایلن، باخسین اول کج‌بین سنه،
 چوخ جاها‌ن مولکونو تسخیر ائيله‌دین، ای شه! قدین.
 رؤیت نصرتدی، پرچیم کاکل مشکین سنه.
 گنجیا! تسبیح و تهلیل و تکبر ترکی‌ن ائت،
 گؤستریر جام مئی رنگین ریا رنگین سنه.»

۳- ۱۱. غائب اردبیلی

«عبد الرحمان بن محمد اردبیلی، توگدو ۱۱۴۰- نجی سنهده دارالارشاد اردبیلده واقع اولوبدور. بیر جاواندیر مؤذب و بیر رفیق‌دیر خوش مشرب. جناب فیکری‌نین شاگردلرینداندیر. بو نچه بییت او جنابین زاده‌ی طبعی‌دیر:

بلادان حیفظ قیل عشق اهل‌ی‌نین دلدارینی، یارب!
 شوکوفته ائيله گون- گوندن گول روخسارینی، یارب!
 خزان تفرقه سالسا باهار وصله هر کیمسه،
 مبدل قیل خزان سن اونون گولزارینی، یارب!
 اوزونده زولف مشکین رشته‌ی جان‌دیر، نولار حالیم،
 داغیتسا گر صبا گول اوزره زولفو تارینی، یارب!
 ایچیپ غم ساغیرینی، یاردان غائب جدا دوشدو،
 منیم تک ائتمه درهم هیچ عاشیق کارینی، یارب!»

۳-۱۲. صراف اردبیلی

«صراف بیر جاواندیر عیسی نام و مسیح کلام، فرزند ارجمند حاجی عبدالرحیم اردبیلیدیر. تولدو ۱۱۴۱- نجی سنهده دارالارشاد اردبیلده واقع اولوبدور. و اول صفحاتدا نشو و نومایا یتمیشدیر. الان اردبیلده عطارلیقلا مشهوردور. و بو نچه غزل اونداندیر کی ثبت اولوندو.

اولدو اول ماهدان اؤترو هامی بدخواه بیزه،
 هامی بدخواهدان اولدو بتر اول ماه بیزه!
 صؤحبت اهل زمانه گتیریب جانا بیزی،
 بینواییق، کؤمک ائتسین اؤزو الله بیزه.
 تانری شاهیددیر اگر طالیب عزّ و حشم ایک،
 بوریا فرشیدی اورنگ شهنشاه بیزه.
 اول کؤنول! منزل مقصودا یئتیشمک مؤشکول،
 اولماسا پیر موغان شفقتی همراه بیزه.
 جومله عالم، نه غم اولسون بیزه دوشمن، صراف!
 بسدی مولامیز علیّ ولیّ الله بیزه.»

۳-۱۳. ناظم اردبیلی

«ملا محمد شفیع، ولد ملا الله وئردی اردبیلی، تخلصو ۱۱۴۱- نجی سنهده دارالارشاد اردبیلده واقع اولوب، الان اردبیلده مکتبهداردیر. ملا فیکری نین شاگردلریندندیر.

و بو نچه بیئت اونداندیر کی ثبت اولوندو:
 گؤزلریمه گؤرونور یار قاشی میثل هیلال،
 ماشاء الله نه گؤزل حق یارادیب حوسن جمال!

دئدیم: ای شمع! اوزون گؤرمک ایله بیرجه نظر،
 یاندیریب آتش هیجرین منی پروانه میسن؟»

۴. بیت الصفا

سید عظیم شیروانی نین یاشادیغی چاغی، ادبیات تاریخیمزین قالخینما چاغی سایا بیلهریک. بو چاغدا، اوتایدا و بوتایدا بؤیوک شاعیرلر ظهور ائدیرلر. بیر طرفدن شاعیرلر شعریمیزده فضولی - نباتی عنعنهلرینی ساخلاییب دوام ائتدیریر و باشقا طرفدن یاواش - یاواش یئنی لیگه مئیل گؤسترلیردی. مکتبخانالار آچیلیر و شاعیرلر طرفیندن شعر توپلولوقلاری قورولوردو، مطبوعات انکشاف تاپیر، نشریهلر بوراخیلیردی. سید عظیم بو ساحهلرین هامیسیندا فعالجاسینا اشتراک ائدیردی. یوخاریدا گوردوگوموز کیمی، سید عظیم بیر طرفدن مکتب آچیب، درس کیتابلاری حاضیرلاییردی و باشقا طرفدن ادبی محفیللره باشچیلیق ائدیر و نشر اولان مطبوعات اورگانلاریندا اؤز شعرلرینی چاپ ائتدیریردی. اونون تأسیس ائتدیگی ان مهم ادبی محفیل بیت الصفا آدلانیردی.

بو ادبی انجمن عضولریندن: آقا بابا ظهوری، ضوی، علی اکبر غافیل، ملا آقا بیخود، غفار راغیب و محمد صفانی آد آپارماق اولار.

سید عظیم بو ادبی محفیلی، اؤزونون یاخین دوستو و چوخ سؤدیگی شاعیر محمد صفانین ائوینده تشکیل وئرمیشدی. بیت الصفا ادبی انجمنی، قاراباغدا قورولان مجلس خاموشان و باکی شهرینده تشکیل تاپان مجمع الشعرا ایله علاقه ساخلاییردی. اونلارین او زامان، اورتاق اجلاسلاری اولورموش. دربند شهرینده یاشایان تانینمیش نوحه شاعیریمیز میرزا محمد تقی قمری ده گاهدان بو محفیلده اشتراک ائدیردی. او زامان آذربایجانین مختلف شههلرینده یاشایان شاعیرلر، ادبی انجمنلر و محفیللر یارادیردیلار کی بیت الصفا اونلارین باشیندا گئدیردی و بو محفیلین رئیسی سید عظیم، هامی ایچون احترام و سایغی صاحیبی ایدی. سید عظیم حتی نجف و شاماتدا یاشادیغی زامان، بیت الصفانی یاددان چیخارتمیردی. اونون: شیروانا سنی ائیلرم ای نامه روانه

مطلعلی مستزادی اصلینده بیت الصفا عضولرینه خطابدیر. او بئله لیکله ضوی، بیخود و غافیل ایچون بیر مکتوب یازیب، اورهک دردلرینی بیان ائتمیشدیر. بو منظوم مکتوبدا بیت الصفانی مقدس بیر مکان حساب ائدیب، دئییر:

اول مجلسه کیم روح الامین آلماسا روخصت،	یوخ گیرمگه فورصت!
توپراغا دوشوب عجز ایله اوز قوی او مکانا،	تاپ اونا بهانه.
ضوی نین آیاغیندان اؤپوپ کسب ضیا قیل،	اظهار ثنا قیل.
احوالیمی چکک بیخودا رمز ایله بیانه،	شرح ائله فسانه.

اول واخداکی حالیم ائله دین غافیلہ اظهاری،
 احبابدا محرم اودو بو سیرر نهانه،
 بیر گیزلی سؤزوم وار.
 کشف اتمیشم آنه.

سید عظیم، قاراباغدا تاسیس ائدیلن **مجلس خاموشان** عضولری، خصوصیلہ **عبدالله عاصی** (۱۸۴۰-۱۸۷۴) باکی شهرینده قورولان **مجمع الشعرا** عضولریندن عبدالخالق یوسفی (۱۸۴۹-۱۹۲۴) لئکراندا اسماعیل قاصیر (۱۸۲۴-۱۸۹۷)، نوخالی اسماعیل ناکام (۱۸۲۹-۱۹۰۵)، دربندلی میرزا محمد تقی قمری (۱۸۱۹-۱۸۹۲)، گنجہلی میرزا مہدی حاجی. و باشقالاری ایله شعرله شیردی. معاصرلری اونو **سرآمد دؤران** آدلاندیرمیشدی.

سید عظیم بیت الصفا شاعیرلری ایله چوخ یاخیندان دوستلوق ائدیردی و عمومیتله اؤزو ایله اونلارین آراسیندا معنوی و درین بیر احبابلیق یاراتمیشدیر. دیوانی نین مختلیف یئرلرینده اونلارین اؤلوب الدن گتتمه لریندن درین کدرلنمہ سی حس اولونور. شوشا شهرینده محفیل خاموشان عضوو **نورس قاراباغی** یه یازدیغی بیر قصیده، بو باخیمدان چوخ سچیوی دیر. بو قصیده باشدان آياغا سوزناک شیکایتلر ایله دولودور. قصیده دن بیر نئچه بئیتی گتیربرہم:

سلام اولسون سنہ ای کعبہ ی اهل صفا، نورس!
 منای کویووا اولسون دل و جانیم فدا، نورس.
 منہ بیگانه دن بیگانه اولدون عاقیت، ای شه!
 سنینله اولمایا دیدیم کاش ازلدن آشینا، نورس!
 مگر یوخ مهربانلیق شوشانین آب و هوا سیندا؟
 دؤنودور داشا کؤنلون ای رفیق بی وفا، نورس!
 نه بیر پیغام گؤنده ردین بو ملتده نه بیر قاصید،
 مگر بؤیله اولورموش آشنالیق، مرحبا! نورس!
 اگر چه دهر دونون انقلابیندان پریشانام،
 اولوب جمعیتیم برہم، فلک اتمیش جفا، نورس!
 داغیلدی یار و انصاریم باشیمدان، فرد قالدیم من،
 الیمدن گتندی **عاصی**، اول رفیق خوش ادا، نورس!
 صفا دوشدو صفادان، زمزم اشکیم روان اولدو،
 بو غمدن خانہ ی دل کعبہ تک گئیدی قارا، نورس.

نه آگه، آگه اولدو حالت پُر اختلالیمدان،
 نه رفع ائتدی ملالیم صفحه‌ی دلدی فنا، نورس!
 مگر بؤیله اولورموش آشینالیق، ای گوزوم نورو،
 جمال باکمالیندان گوزوم گورمز ضیا نورس.
 بیز آخر بیر گولوستانین گولودوک روز اولده،
 حوادث صرصری سالدی بیزی آخر جدا، نورس.
 اول اوستاد مکرم، یوسفی، اول مرشد کامیل،
 اونو گرگ اجل صئید ائتدی، حثیف اول مقتدا، نورس.
 اولوب بو عالم احبابدا هر ساده رخ یارا،
 بیز ائتدیک دامن معشوقه‌نی الدن رها، نورس!
 حیات مستعار دهردن مطلب دگیل حاصل،
 گره ک کسب ائيله مک یوز سعی ایله فئض بقا، نورس.
 . . . چکیل عنقای قاف اول بیر قناعت ایچره سید تک،
 وئرهر مقسومو اول خالق ارض و سما، نورس!^{۱۶}

سید عظیم، بیت الصفا و باشقا اشتراک ائتدیگی ادبی محفیللرین شاعیرلری نین آدلاری و اثرلریندن
 نمونه‌لری اؤز تذکره‌سینده ذکر ائتمیشدیر.
 بیر باشقا غزله اؤز چاغداشلاری نین آدلارینی نظمه چکیب و اونلاری بیر به بیر یاد ائتمیشدیر:
 نئچه ردیف غزل ائتدیم انتخاب، دئدیم،
 نظیره‌ی شعرای فلک جناب، دئدیم.
 اولار کی هر بیرى بیر آفتاب رخشاندير،
 بو ذره تا اول خورشیده انتساب دئدیم.
 نظیره‌ی غزل جرمی به اندیب اقدام،
 هزار جورمو، قصور ایله بیر جواب دئدیم.
 حیجاب ائيلمه‌دیم گوفته‌ی ثریادان،
 جواب اول اختر تابانا بی حیجاب دئدیم.

^{۱۶} دیوان چاپ سنگی، ص ۱۵۲.

مُنیری نیر اعظمدی چرخ نظم أوزره،
 نه عثیب گر اونو نیسبتده آفتاب دئدیم؟
 جیگرده داغ نهان بیر جواب دلخون-ه،
 خجالت آتشیته دل اولوب کباب دئدیم.
 کؤنولده وار نهان اشتیاق مشتاق-ا،
 اولور کی بیرگون اولا وصله فتح باب دئدیم.
 اومید وار کی ائده عفو جورمومو جُرمی،
 خطالاریمی بیلیم سئیدا جواب دئدیم.

آشاغیدا بیت الصفا عضولری و سید عظیمین علاقه ساخلادیغی معاصیری اولان بعضی شاعیرلردن آد
 آپاریریق:

۴-۱. محمد صفا

محمد صفا (۱۲۶۸-۱۲۹۳ هـ. / ۱۸۳۲-۱۸۷۶ م.) نین پئشه‌سی بزازلیق ایدی. اونون اؤز عصرینده
 چاغداشلاری آراسیندا چوخ حؤرمتی اولموش، بئله کی فریدون کؤچرلی دئمیشکن:
 «شاماحی شعراسی اونون آدینا بیر منزیل بینا اندیب بیت الصفا آدی ایله اونو آدلاندیرمیشلار. شعرا و
 عرفا اورایا جمع اولوب، شعر و غزل دئمکله و روحانی صؤحبتله صرف اوقات ائده رلرمیش».^{۱۷}

کؤچرلی، سؤزلری نین دوامیندا یازیر:
 «صفا، اؤزو غایتده گؤزل، نازنین و غیور بیر اوغلان ایمیش. اونا قارا لقبی قویولموشدو. نئجه کی افصح
 شعرا حاجی سید عظیم اکثر کلامیندا اونا نسبتا ایما و اشاره لر یازیبیدیر. او جومله دن:

قادران آلیم آی قارا گؤز! سنه بو ادا نئچوندور؟
 نه اوزون آرائیق اتدیم، منه بو جفا نئچوندور؟
 یاناغیندا لاله نیسبت، دوداغین عقیق مانند،
 بدنین سفید و صافی، بس آدین قارا نئچوندور؟
 منه ده قارا گره کدیر، کی منیم گونومدو قارا،
 بو آدی، وفالی دلبر ده گوروم سنا نئچوندور؟
 بو، داهی سید مرحوم بیر غزلینده صفانین حاققیندا دئییدیر:

^{۱۷} کؤچرلی، ۹۵.

سنسن بو عصرین، ای بوت زیبا! محمدی،
سید هم آستانینا کمتر بیاللدیر.

محمد صفانی ۱۱۹۳ هـ. ایلینده قتله یتیرمیشلر. سید عظیم اونون اولومو ایله علاقه دار دئیر:
صفا برفت دگر جام عشرتم بشکست،
مگر برای من، ای پیر! بد دعا کردی؟!^{۱۸}

۴-۲. ملا آقا بیخود

ملا آقا بیخود شیروانی، (۱۲۴۷-۱۳۱۰ هـ. / ۱۸۳۰-۱۸۹۲ م.) سید عظیمین دلیجه دئسک:
«بیر جواندیر پاک سیرت و پاکدامن، تجارت پیشه و خیر اندیشه، نجیب خصلت و درویش طبیعت،
فہیم و زیرک و عرفا مسلک».
بیخودون اکثر شعرلری عاشیقانه دیر. سید عظیم اؤز تذکره سینده اوندان بیر چوخ شعر نقل و تفسیر
اؤدیبیدیر:

کؤنول آلوده قلیب بیر بوت عیارا منی،
اؤدیب آشوفته عجب دلبر خوانخوارا منی!
غم رویله گونوزلر جیگیریم قانا دؤنر،
گئجه لر زولفو خیالیله باسار قارا منی.
دئدیم: ای دل! حذر ائت نائره ی عشقیندن،
یاخما آلاهی سئوهرسن یانار اودلارا منی.
الله! الله! نه کؤنولدور کی اوسانماز بیر دم،
لحظه-لحظه گتیره ر ناله ایله زارا منی.
دئدیم: آلدانما کؤنول نرگس جادولارینا،
حق رضاسینا اسیر ائتمه بو سخارا منی.
سالاجاق چؤلرله مجنون کیمی آخر، بیلیرم،
بو قان اولموش، غمه یاتمیش، دل صدپاره منی.
نولا بیخود کی او بی مئهر و بوت عاشیق کش،
بیر نیگاه ایله آلیب جانیمی قورتارا منی.

^{۱۸} همان یئر.

ملا بیخود بیت الصفا عضوو ایدی و سید عظیم دفعه‌لر اونون آدینی شعره سالیبدیر. فریدون کؤچرلی اونون حاققیندا یازیر:

«مرحوم بیخود غایتده خوش خاصیت، با تواضع، گشاده جبین و سلیم النفس بیر شخص اولوب، مدت عؤمرونده، جومله مناهیلردن و شرب خمر و غیر مذموم عمللردن اوزاق ایمیش. ولکین هم مسلک ادبا و عرفا و هم جلیس شعرا اولوب، اکثر کلاملاریندا حکمت‌آمیز مطلبلر سؤیله‌دیگیندن ظاهیرپرست، یک چشم و فاناتیکلر آراسیندا متهم اولموشدور».

ملا آقا بیخود، غزللرینی فضولیانہ یازمیشدیر و اونون کیمی حکمت‌آمیز عیاره‌لری غزللره داخل ائتمیشدیر. میثال ایچون یاریشا قویولان فضولی‌نین:

طریق فقر توتسام، طبع تابع، نفس رام اولماز،
غنا قیلسام طلب، اسباب جمعیت تامام اولماز.^{۱۹}

مطلعلی غزلی استقبالیندا دئییر:

ریاضت‌سبز کؤنول بو نفس بیر تۆسندی، رام اولماز،
بونا جولانگه عرصه ارض اولما، سئیری تامام اولماز.
جهانی دوست توتدوقجا ائده‌ر دوشمن چیلیک پئیدا،
بو دوشمن کامدان ای نفس! حاصل، هیچ کام اولماز.
جهان معموره‌سینده کونج عوزلت اختیار ائله،
قناعت اهلینه، ای دل! بئله راحت مقام اولماز.
آیاقدان دوشمه‌میش سعی ائله‌الدن وئرمه مئی جامین،
جوانلیق شور و قالماز باشدا بو نشئه مدام اولماز.
بورونمه خیرقه‌ی سالوسا بیخود! طعنه‌دن قورخوب،
کی مئیدان محبتدیر، بو یئرده ننگ و نام اولماز.

اونون سید عظیم شیروانی‌یه خیطاب یازدیغی بیر مستزاد معروف‌دور. بو مستزاد بئله باشلاییر:

کیم وئردی دونن بزمینزه باغدا زیور، هانسی قدر عرعر؟
کیم ائله‌دی روخساری ایله باغی منور، هانسی مه انور؟

^{۱۹} دیوان اشعار ترکی فضولی، تصحیح و تدوین حسین محمدزاده صدیق، اختر، تبریز، ۱۳۸۴، ص ۱۹۱.

۴-۳. علی اکبر غافیل

بیت الصفا مجلسی نین عضولریندی بیررسی ناماز اوغلو علی اکبر غافیل ایدی. اودا شاماخی شهرینده (۱۲۴۴-۱۳۰۹ هـ. / ۱۸۲۸-۱۸۹۲ م.) دوغولموشدور. اونو شعرشناس و غایت فصیح بیر وجود^{۲۰} اولاراق وصف ائدیرلر. سید عظیمین تأثیری آلتیندا و اونو سیتایش ائدن شاعیرلردندیر. آشاغیداکی غزل اونون بیت الصفا قاراباغلار طرفیندن یاریشا قویولان فضولی نین، قابدادا یازدیغیم غزلینه نظیره دیر:

منه اول دلبر آهو نیگه مدّتی رام اولماز،
نه بیر وصلی منه مقدور، نه ده عؤمروم تامام اولماز.
کؤنول! او دلبر خود کامه دن کنچ کامه یتیمکدن،
نئچون ناکاملیقدا یاخشی هئچ عالمده کام اولماز.
حبیبم کعبه ی کویوندا سرگردان اولان عاشیق،
دولانیب باشینا قوربانین اولسا، بی مقام اولماز.
حرام اولموش اگر قان تۆکمک، ای مه! لئیک عشاقین،
گؤزون قوربان، تۆک قانین، حاللیندیر، حرام اولماز.
اولا هر مولک دل کیم، لشکر غمزه ن گذرگاهی،
دوشر رؤونقدن اصلا، اوندان قانون و نظام اولماز.
وئریب جانانا جان، غافیل! گل ایندی سن ده بیر آدات،
کی اهل عشق نامیندان سوا عالمده نام اولماز.

۴-۴. غفار راغیب

فریدون کؤچرلی غفار راغیب (۱۲۳۴-۱۳۰۹ هـ. / ۱۸۱۸ - ۱۸۹۱ م.) حاققیندا یازیر:
«بیت الصفانین خوش باطن، خوش خلق، مؤدب، باکمال، سلیم و صامت عضولریندن بیررسی اولوب،
هم عصرلری آراسیندا گؤزل نام و حؤرمّت کسب ائتمیشدیر».
غفار راغیب سید عظیمین ادبی اجلاسلا ریندا اشتراک ائدیردی. اونون قاراباغ یاریشینا یازدیغی غزلدن بیر
نئچه بئیت نقل ائدیریک:

منیم روحمدو بیر دلبر، ولی جیسیمه رام اولماز،
عجب کیم روحسوز جیسم ایله عؤمروم هم تامام اولماز.

^{۲۰} کؤچرلی، ۹۲.

يىخار كۆنلوم ئۆين بىر مەلىقا، غافىلدىر آندان كىم،
 منىم كۆنلوم يىخان، دونيا ئۆينده شادكام اولماز.
 گۆروب روخسارى أوزره زولفونو، بىلدىم غلطدىر بو،
 كى دوزخ اهلينه دئرلرسه گر جنت مقام اولماز.
 ائدهر سولطان حوسنون چوخ سياست، قورخوم اولدور كىم،
 بئله سولطان ظاليم هيچ مولك ايچره مدام اولماز.
 ملامت ائيله ين راغيپ منى، شرم ائيله مز، بيلمەز،
 طريق عشقه بو رسمدير كىم ننگ و نام اولماز.

۴-۵. محمد ضوئى

ملا محمد ضوئى بيت الصفا انجمنى عضولرىندن و سید عظیمین اعتنا و احترام ائتدیگی او چاغین
 شاعیرلریندن بیرسی دیر. سید عظیم یازیر:
 «تولد شریفلىرى مین ایکی یوز اللى دوققوزونجو ایلینده خطه‌ی شیرواندا واقع اولوب، تا بو گونلرده کی
 ایگیرمی بش سنینه قدم باسمیشدیر، علم عرب و فارس فیضین طالبلیره یتیرمکده و طلبابلاردان گولستان
 ذاتیندا گول معرفت یتیرمکده دیر . . . الحق خط شیکسته‌ده عمادا، نسخ تعلیقه رشید و یاقوتا برابر دیر».^{۲۱}
 سید عظیم اؤز دیوانیندا گاهدان ضوئى‌نى یاد ائدیر:
 شؤوقدن کۆهل صیفاهان کیمی دورتر گۆزونه،
 سیدا یتسه اگر ضوئى زارا بو غزل!

و اونا چوخ حؤرمّت بسله‌ییر. اؤزونون گۆنده‌ردیگی بیر نامه‌سینه خطاب دئیر:
 ضوئى نین آياغیندان اؤپوپ کسب ضیا قیل،
 اظهار ثنا قیل. . .

کۆچرلى نین یازدیغینا گۆره، اونون یاشادیغی زاماندا «موغاندا، نباتی نین وطنینده، خانلیق کندینده
 مکتبدارلیق ائدیردی».^{۲۲}

^{۲۱} تذکره‌دن نقل.

^{۲۲} کۆچرلى، ۹۷.

۴-۶. آقا بابا ظهوری

آقا بابا بن عبدالله ظهوری ۱۲۶۵ هـ. (۱۸۴۹ م.) ایلینده دوغولموش و ۱۳۱۰ هـ. (۱۸۹۲ م.) ایلیندن سونرا وفات ائتمیشدیر. بیت الصّافین فعال عضولریندن ایدی. اونون قاراباغ شاعیرلری طرفیندن یاریشا قویولان فضولی غزلینه یازدیغی نظیره بئله دیر:

نه وحشی کؤنلوم اول آهو نیگه دن غئیره رام اولماز،
 نه آتین هیجری نین نۇقصان اولان آیی تامام اولماز.
 مورادیم جان فدا قیلماقدی یئتجک وصل جانانا،
 اگر حاصل اوللا، عشق عالمینده بؤیله کام اولماز.
 صفای وصله یئتدین، ائله ییب چوخ سعیر، ای دل!
 بیان ائت بیر به بیر هیجران غمین، بؤیله مقام اولماز.
 وصال یارا یئتدین، بیر ایاق توت، باده قیل حاضیر،
 دور ای ساقی! باشینچون بؤیله دم هر گیز مدام اولماز.
 بو بزم وصل جنت، ساقیسی غیلما طوبا قد،
 منی منع ائتمه زاهید! منی بهشت ایچره حرام اولماز.
 گؤزون منع ائتمگه مولک روخوندان لشکر خطی،
 ائدیب موژگانلارین صف-صف کی دعوا بی نیظام اولماز.
 گدالیق رسمینی توت کیم، در جانانا یئتمکچون،
 ظهوری، ننگ قیلما، عاشیق ایچون ننگ و نام اولماز.

۵. مطبوعات فعالیتی

۵-۱. سید عظیم و مطبوعات

سید عظیم شیروانی اۆز زامانیندا نشر اولان مطبوعات اورقانلاری ایله سیخ علاقهده اولموشدور. او جملهدن **اکینچی، ضیا و کشکول** ادلی مجلهلرده بعضی شعرلرینی نشر ائتدیرمیشدیر. بو نشریهلر آراسیندا اکینچی نشریهسینی داهادا چوخ سئویردی و اونون بانیسی و باش یازاری **حسن بیگ زردابی** (۱۸۳۷-۱۹۰۷م.) ایله دوستلوق ائتمیشدیر. اکینچی دن علاوه، او ضیا و کشکول نشریهلرینده فعال اشتراک ائتمیشدیر.

۵-۲. حسن بیگ زردابی

حسن بیگ زردابی آذربایجان تورکجهسی ایله ایلیک مطبوعات اوراقینی یارادا بیلیمیشدیر. او ۱۸۷۵-نجی ایله، یعنی یوز اوتوز ایل بوندان قاباق اکینچی آدیندا مجلهنین نشرینه باشلامیشدیر و آنا دیل مطبوعاتینین اساسینی قویموشدور. حسن بیگ ملک زاده زردابی، شمسی ۱۲۱۶ (۱۸۳۷ م.) ایلینده گۆی چای ماحالی-نین زرداب کندینده آنادان اولموش، درس لرینی کند مکتبی، سونرا شاماخی دا رسمی مدرسهده اوخوموش، تیفلیس شهرینده دیپلم آلمیش و ۱۲۴۰ ش. (۱۸۶۱ م.) ایلینده مسکو دانشگاهینا داخیل اولموش و دۆرد ایل سونرا ریاضیات و طبیعیات علملریندن فارغ التحصیل اولموشدور. سونرالار اۆز وطنینه قاییدان زردابی معلم لیک ایشی ایله مشغول اولموش و ۱۲۵۴ ش. (۱۸۷۵ م.) ایلینده غزّت نشر ائتمه اجازهسی آلمیش و اکینچی-نین نشرینه باشلامیشدیر. ۱۲۵۶ ش. (۱۸۷۷ م.) ایلینده روس دۆلتی اونون دفتربانی باغلامیش و اۆزونوده تبعید ائتمیشدیر. او ۱۲۸۶ ش. (۱۹۰۷ م.) ایلینده فلج اولموش و وفات ائتمیشدیر.

۵-۳. اکینچی غزّتی-نین بؤلوملری

اکینچی غزّتی-نین یازیلاری بّش اساس بؤلومه بؤلونوردو:

۱. داخیله.

۲. اکین و زراعت خبرلری.

۳. مکتوبات.
۴. علمی خبرلر.
۵. تازه خبرلر.

۱- نجی بؤلوم داخلیه آدلانیپ و اصلینده سرمقاله حساب اولونوردو. ۲- نجی بؤلوم یعنی اکین و زراعت خبرلری غزتیپ ان مهم بؤلومو سایلیلیدی. بورادا اکین، باغ، بستان، مالدارلیق، قوشچولوق، آری چیلیق و سائره موضوعلار عائد علمی- کوتلهوی مقالهلر درج اولونوردو کی چوخونو **زردابی** اؤزو یازیردی. ۳- نجو بؤلومون اساس یازچیسی **حاج محمد صادق احسن القواعد** ایدی. او بورادا تیفلیسده چیخان ارمنی غزتیپنی تنقید و نصیحت ائدهرک یازیردی:

«بنی آدم هامی قارداشیدیر. گرهک قارداشلار آراسیندا صلح وئرمک. فیکرین بو اولسون کی قارداشیمیزین آراسیندا صلح وئرهسن، نه اینکه بو قیسیم مطالبی غزته یازاسان، قارداشلار آراسیندا عداوت دوشسون».^{۲۳}

همین بؤلومده مختلیف یئرلردن گلن مقالهلر، شعرلر و یازیلار درج اولونوردو. سید عظیمین شعرلری ده ائله بو بؤلومده نشر ائدیلمیشدیر. ۴- نجو بؤلومده دونیادا باش وئرن علمی نائیلیتلر حاققیندا دانیشیلیردی. بورادا اونون اساس تخصصی اولان طبیعیات علملریندن بحث اولونوردو. میثال ایچون بیرنجی نومرده **اؤلری سئل باسماغی نین ضرری** و ۲- نجی نومرده **مئشه سالماقدان دانیشیلیر** عنوانی ایله مقالهلر گئیدیدیر. ۵- نجی بؤلومده قیسا خبرلر نشر اولوردو. میثال ایچون ۱- نجی نومرده ۲۰ تزه خبر درج اولموشدور. اونلاردان ایکسینی آشاغیدا اوخویورسونوز:

- بو ایل آوروپادا و آمریکادا بوغدا آز اولماق سببی ایله گرهک بیزیم بوغدا آرتیق قیمته گئتسین.
- ایتالیدان و فرنگستاندان خبر وار کی، بو ایل داغ و سرین اولان یئرلرده باراما چوخ اولوب، آمما اونلارین چوخو خراب اولدوغونا، اونلاردان ایپک آز چیخیب. بو سببه بو ایل ایپک، کئچن ایلدن آز اولاجاق.

۵- ۴. اکینچی ده سید عظیم

سید عظیم، ایکی هفتهلیک اکینچی غزتیپ نین ۶- نجی نومره سیندن امکداشلیغا باشلامیشدیر. بورادا اونون آشاغیداکي غزلی، مکتوبات بؤلومونده نشر اولموشدور:

هزاران شوکر کیم بیر شخص عالی قدر هیمتدن،
غزت بونیادینا روسیه ده اذن آلدی دؤولتدن.

^{۲۳} اکینچی، ش ۲۲.

ملک زاده حسن بیگ عارف دنیای زردابی،
 گۆتوردو اهل اسلامی بوگون خاک مزلتدن.
 زبان تورک ایله آگاه ایلر اهل قفقازی،
 گهی تازه خبرلردن، گه آثار حؤکومتدن.
 اولوب سوداگر خیر، اول مکرم اهل اسلام،
 خبردار ایلهدی هر نفع و هر کسب و تجارتدن.
 نسیم صبح تک فیضی اولوب بو عالمه ساری،
 اویاتدی لوطف الیه غفلت اهلین خواب غفلتدن ...

۵-۵. منظوم یازیشمالار (مکتوبات منظومه)

سید عظیم، اکینچی غزتی یولو ایله خلقی علم و معارفه ساری یؤنلیدر و اونلاری دنیانین یئی
 علملرینی کسب ائتمگه تشویق ائدیردی و شعر دیلی ایله اونلارلا دانیشیردی. زردابی یه یازدیغی مکتوبلاری دا
 منظوم قلمه گتیریردی:

- ۱ -

ای حسن بیگ، معلم دانا!
 ای ائدن اهل عالمی احیا!
 ای چاتان عالمه صفا سندن،
 ایله ییر سید التجا سندن،
 کیم بو مکتوبو کیم خیالیمدیر،
 اهل قفقازا عرض حالیمدیر،
 ائده سن چاپ، ای گۆزوم نورو!
 تا اولا روزگار مشهورو.

اونون زردابی یه گۆندردیگی منظوم مکتوبلار دالبادال اکینچی غزتینده نشر اولوردو. بوردا همین
 یازیلاردان بعضی جزیی پارچالار نقل ائدیریک:
 داد و فریاد، ای گروه عظام!
 اولدو ضایع بو ملت اسلام.

گونو گوندن ذلیل و خوار اولوروق،
 مؤحت قوصصه یه دوچار اولوروق.
 بو قده درد کیم اولور حادث،
 اونا بی علم لیک اولور باعیت.
 بیر بلادیر بو درد نادانی،
 کی اونون علم اولوبدو درمانی ...
 ایندی ناخوشدو ملت اسلام،
 اونا لازیمدی ائيله مک انجام.
 دردی میزدیر بو درد نادانلیق،
 کی توتوبدور بیزی پریشانلیق ...
 ایها الناس! کیمیادیر علم،
 مظهر ذات کبریادیر علم ...

- ۲ -

دو سؤال ائتدی بیر نفر جاهیل،
 کی غزئتدن نه دیر بیزه حاصل؟
 بو حسن بیگ نه ایسته بیر بیزدن،
 دولدوروب عالمی قورو سؤزدن!
 داد اندیر کی گره کدی علم اوخوماق،
 چکمه تیکمک و یا کی بئز توخوماق.
 دانیشر گاه اکین زراعتدن،
 گاه ماشین گاه اؤز گه صنعتدن ...

دئدیم: ای جاهیل کریه خطاب!
 گر چه نادانا یوخدو هیچ جواب،
 لئیک واجیبدی شرح ائدیم حالی،

سنی فی الجملة ائبله بیم حالی ...

- ۳ -

السلام ای اهالی ذی شأن!
ای اولانلار بلا اوخونا نیشان!
نه بلا؟ جهل و درد نادانلیق،
ای توتان جمعینی پریشانلیق.
ننچه مدتدی کیم حسن بیگ زار،
حُسن تدبیر ایله او فخر کبار،
اؤز قدیمی لسانیمیزدا همان،
غزئته چاپینی اندیب عنوان.
اؤزونه گر چه یوخدو فائدهسی،
لئیک وار خلقه فئض زائدهسی ...
اولوروق حال عالمه واقیف،
بو بیزه بس دگیلمی، ای عاریف! ...

- ۴ -

ای بیزه خئیر خواه اولان محسن،
اهل احسان و خوش نیشان محسن!
ملّتین غئیرتین چکن قارداش،
تخم خوشبخت لیگی اکن قارداش.
سؤزلرین دون گتیردی تورا منی،
شاد قیلسین گؤروم ایلاهی سنی.
یازمیش ایدین کی ای گروه بشر،
اهل اسلام و قوم پاک سیر!
آییلین بیرجه خواب غفلتدن،
گئری قالدیق تمام ملتدن.

آفرین، ای یگانه‌ی دوران!
 پندینه یو خدو شک و ریب و گومان.
 مثلین خوب، سۆزلرین مرغوب،
 ذوق ائدهر گوش ائدنده اهل قلوب.
 فی الحقیقه درخت ناکامیل،
 تربیت فیضینه اولور شامل.
 نوع انسان دگیل آغاجدان کم،
 قابل تربیتدی هر آدم ...

۵-۶. ضیا نشریه‌سی

اکینچی باغلانیدقدان سونرا، آنا دیلیمیزده ضیا ادلی نشریه نشر اولدو، سید عظیم بو نشریه‌دهده اشتراک ائتمیش دیر. بو نشریه حاققیندا یازدیغی شعردن بیر نتیجه بئیت گتیریریک:
 ایلاهی! بو ضیا آفاق آرا گون تک ضیالانسن،
 ضیاء طلعتیندن دیدهی عالم جیلالانسن.
 اونا بانی اولان حاجی سعیدین کوب بختی،
 سعادت مطلعیندن ظاهر اولسون، انجلالانسن.
 غزئت بیر هدهد زیبا، غزئت خوانلار سولیمانیر،
 یئتیب بلقیس معنایا، گره ک اونلار سیبالانسن.
 غزئتدیر پیک روحانی، کی سؤیلر سیرر پنهانی،
 نه لازیم پیک حق کونج خفادا اختفالانسن؟
 ...
 ایلاهی سیدین قیل بو دوعاسین سن اجابت کیم،
 ضیا گون تک ضیالانسن، جهان منجلالانسن.^{۲۴}

همین نشریه‌ده اونون بیر چوخ شعرلری چاپ اولموشدور.

^{۲۴} دیوان، ج ۲، ص ۶۰

۶. سید عظیم چاغی و چاغداشلاری

سید عظیم شیروانی، بیت الصفا عضولریندن علاوه، قاراباغ شاعیرلری خصوصیه عبدالله عاصی (۱۲۵۶/ ۱۲۹۱ هـ. / ۱۸۴۱-۱۸۷۴ م.) دریندلی میرزا محمد تقی قمری (۱۲۳۵-۱۳۰۹ هـ. / ۱۸۱۹-۱۸۹۲ م.)، نوخالی اسماعیل ناکام (۱۲۵۵-۱۳۲۴ هـ. / ۱۸۳۹-۱۹۰۶ م.) تبریزی محمد امین دلسوز، مجمع الشعرا عضولریندن عبدالخالق یوسفی (۱۳۰۵-۱۳۴۴ هـ. / ۱۸۴۹ / ۱۹۲۴ م.) عصری نین بؤیوک شاعیرلری میرزا نصرالله باهار شیروانی، آقا علی ناصح ایله دوستلوق ائدیپ و اونلارلا شعرله شیر و یازیلاشیردی.

اصلینده اونون یاشادیغی چاغ یعنی ناصرالدین شاه قاجار دؤورونو آذربایجان ادبیات تاریخی آراشدیریجیلاری، سید عظیم چاغی آدلاندیرمیشلار. اونون اؤز زمانه سینده اولان تأثیر، شعریمیزین انکشافی و یئنی حال و هوا ایله دولماسینا سبب اولموشدور. نتیجه کی فضولی شعر تاریخیمیزده دؤنوش نؤقطه سی ساییلیر، سید عظیمده اونون کیمی شعر تاریخیمیزین بیر دؤنوش نؤقطه سی حساب اولور.

ادبیات تاریخیمیزده سید عظیم چاغی نین اؤزه للیکلریندن ان اؤنملیلرینی بئله سایماق اولار:

۱. غزل دیلی نین ساده لیک و روانلیغا ساری چکیلمه سی.
۲. شاعیرین اجتماعی و سیاسی موضوعلارلا یاناشماسی.
۳. قصیدهلر و مثنویلرده خلقالین حیاتیندان و یاشاییشیندان جانلی تابلولارین وئرلمه سی.
۴. شعر دیلی نین خلقالین دیلینه یاخینلادیلماسی و شعر ایله یازیشمالارین چوخالماسی.
۵. انتقادی شعرین کوتله ویلشمه سی و شعر وسیله سی ایله عئیه جرلیکلرین تنقیدی.

بو چاغین آدلیم شاعیرلریندن آشاغیدا آد آپاریریق:

۶-۱. باهار شیروانی

ابوالقاسیم اوغلو میرزا نصرالله باهار شیروانی ۱۲۴۷ هـ. ایلینده شاماخی شهرینده دونیا یا گلمیش و ۱۳۰۰ هـ. ایلینده مشهد شهرینده محمد تقی بهارین آتاسی ملک الشعرا محمد کاظم صبوری ائوینده وفات ائتمیشدیر. تهراندا رضا قلی خان هدایت و اصفهاندا ایرج میرزائین آتاسی غلامحسین میرزا صدر الشعرا و تبریزده ادیب ناصر ایله یازیلاشاردی. ایرج میرزا و محمد تقی بهار اونون شاگردلری اولوبلار. محمد تقی بهار

اؤز تخلص و شعر قابلیتی نی اوندان آلمیشدیر. اونون فارسجا دیوانی، اؤلدو کدن سونرا صبورینین ائوینده قالمیش و محمد تقی بهار او دیوانین شعرلرینی اؤز آدینا مشهور ائتمیشدیر.^{۲۵}

سید عظیم اؤز تذکره سینده اونو بئله آدلاندیریر:

«استاد ماهر، حکیم باهر، ادیب فاضل و کامل، افصح الشعرا و املح الفصحا مولانا باهار»

و اوندان بیر نتیجه غزلی تذکره نین زینتی ایچون گتیریر.

فریدون کؤچرلی یازیر:

«آذربایجان شاعیرلری تاریخینه آز- چوخ بلدیاتی اولانلارا، باهارین نام محترمی و کلام دلپذیری معلوم

اولمالمیش دگیل».^{۲۶}

باهار شیروانی تهرانا گلیب و ناصرالدین شاه درباریندا ملک الشعرا لقبی آلمیشدیر.

اونون تورکجه غزللری اویناق و آخیجی لهجه لیدیر:

مئی نورو جیلوه ائله دی جام بیلوردان،

جام بیلورو گؤر کی لبالبدی نوردان.

ناز ایله بیر خوراما گل، امواتا قیل گذر،

تا مرحبا! سسی گله اهل قبوردان.

زاهید سؤزیله کیم بوت میخانه دن کنچر؟

اؤزو گؤره ک کنچیرمی بهشت ایله حوردان؟

اول بی وفا توتارمی وفا ایله دستیمی؟

باسماز آیاغینی گؤزومه چون غروردان.

میخانه یه باهار غرور ایله مثیل ائدهر،

زاهید قصورا مثیل قیلارمیش قصوردان!

فارسجا غزللریندن نمونه:

ریختی، بر هم زدی گیسوی عنبرفام را،

باز رسوای جهان کردی من بدنام را.

وعده دادی صبح بر و صلم، مگر دانسته ای،

هجر تو بر من برابر کرد صبح و شام را؟

^{۲۵} عبرت نائینی **مدینه الادب** تذکره سینده یازیر: «اکثر اشعار محمد تقی بهار که از سبک او بیرون است و به خود می بندد، از

بهار شیروانی است. (پروفسور حمید محمدزاده دن نقل اولدو. باخ ← **آذرتورک** نشریه سی ش ۱، ص ۹۶)

^{۲۶} کؤچرلی، ص ۵.

گفتمش: «سیمین برت را خواهم اندر بر کشید»،
گفت: «رو، از دل برون کن این خیال خام را!!»
گر به صورت بر تو ماند صورت بت‌های چین،
واجب آمد سجده کردن بعد از این، اصنام را.
هندوی زلفت اگر زین گونه قصد دین کند،
سجده گاه کفر سازد قبله‌ی اسلام را.
چون کنی بر مستحقان بخش، نعمت‌های حسن،
بر بهار خسته دل اوّل بده دشنام را!!

باهار شیروانی‌نین تورکجه دیوان، تحفة العراقین و نرگس و گول آدلی مثنوی لریندن باشقا، فارسجا کلیاتی‌دا واردیر.

سید عظیم اوزونو باهارین شاگردی حساب ائده‌رک دئییر:
من اوزوم کیم زمانه سروری‌یم،
اهل ذوقون کمینه چاکری‌یم.
حاجی سید عظیم‌دیر آدیم،
شعرده روح قدس اوستادیم.
اوستادیم باهار و حی کلام،
کی اونون نظمی‌دیر ملوک کلام.^{۲۷}

۶-۲. علی اصغر نورس

میرزا علی اصغر نورس (۱۲۵۲-۱۳۳۰ هـ.) قاراباغین شوشا شهرینده آنادان اولموش مجلس خاموشان و محفیل انس ادبی محفیللری‌نین فعال عضوو ایدی. فضولی‌نین شعرلرینه نظیره‌لر یازان نورس، قاراباغی تخلص ائدی‌ردی. سید عظیمین اونا خیطاب بیر نجه شعر ی وار‌دیر. او جومله‌دن:
نورس! ای همدم بی‌مهر و شه سنگین دل!
کی پری‌وار بوگون منزیل اولوب شوشا سنا!

^{۲۷} تذکره، ص ۲۳.

سنسن اول قصر مشید که ره رفعتدن،
 یتمز ای پاک گوهر! سلم اندیشه سنا.
 چرخ مینایی سنا ائیلهدی ساغر قمرین،
 گوردو تا شوشادا واردیر هوهس شیشه سنا.
 سنسن اول نخل هنرپرور باغ معنی،
 کی اولوب دانش و فرهنگ و خرد ریشه سنا.
 دون ائشیتدیم کریمخان فلک چاکردن،
 تاپیلیب عالم امکاندا بیر پیشه سنا:
 قوه‌ی طبعده سن شیر نیستان سخن،
 باعیت اولدور کی بوگون قسمت اولوب بیشه سنا.
 سید شیشه طرف سنگ ملامت آتما،
 تا کی اوستاد هونر وورمیا بیر تیشه سنا!

۳-۶. عاصی قاراباغی

عبد الله اوغلو علی بیگ عاصی قاراباغی (۱۲۵۶-۱۲۹۱ هـ. / ۱۸۴۱-۱۸۷۴ م.) تانینمیش طنز شاعیریمیز قاسم‌بیگ ذاکرین نعره‌سی ایدی. اوّز عصری نین حورمت قازانان شاعیرلریندندیر. امیر علیشیر نوایی نین دیوانین یاخشی اوخویا بیلن و اونا بنزه‌تمه دیوان یارادان بیر عالیم شاعر ایدی. ملا بیخودا یازدیغی منظوم مکتوب معروفدور.^{۲۸}

سید عظیم اوّز تذکره‌سینده عاصی‌دن بیر ترکیب بند نقل ائدیر کی بئله باشلاییر:
 ساقیا! ای بوت مه‌پیکر و خورشید جمال،
 اله آل باده‌ی گولگون قدحین مالامال...^{۲۹}

تذکره‌ی نواب صاحبی اونون دیوانین ۱۴۰۰۰ بیئت یازمیشدیر. بیر فارس شاعیری اولومو حاققیندا دئمیشدیر:

از بهر سال رحلتش آمد ندا ز غیب:
 روحش به قصرهای جنان کرد جایگاه. (= ۱۲۹۱)

^{۲۸} بو مکتوب ایچون باخ: **ریاض العاشقین**، ص ۱۳۲.

^{۲۹} تذکره، ص ۱۴۴.

۴-۶. علی حیدر فروغی

علی حیدر بن خداوُردی فروغی سید عظیمین ان یاخین دوستلاریندان ایدی. او، اؤز تذکره‌سینده اونون حاققیندا دئیر:

«کرات و مرات مجلس شعرا دا شعرلری تقریر اولوب، مورد تحسین اولموشدور. بو بنده ایله کمال صداقتلری واردیر. همین ایل کی ۱۱۹۱- نجی سنه‌دیر، اوائل رجبده، قلعه‌ی شورده ملاقاتلاری اتفاق دوشوب، دیوان شعرلری ملحوظه نظر اولدوقدا ملاحظه اولوندو کی، قابلیت زیاده پئیدا ائدیدی». ^{۳۰}

و سونرا اوندان بیر نئجه بیئت نقل ائدیر:
یارب! اولومو هیجرین الیندن قوارام من؟
بو غوربت ائلیندن وطنیم ساری وارام من؟

۵-۶. محمد تقی قمری

ابراهیم اوغلو میرزا محمد تقی قمری (۱۲۳۵-۱۳۰۹ هـ.ق) نین ان مهم اثری اولان **کنزالمصاب** دفعه‌لر تبریز و تهراندا چاپ اولوبدور. اونون مرثیه‌لری چوخ گوجلودور. تورکجه‌میزه بو کیتابدان باشقا **کنز المعارف** ادلی بیر اثرده باغیشلامیشدیر کی ایندییه قدر چاپ اولمامیشدیر. اونون **عقل و عشق** مثنویسی عرفانی ادبیاتیمیزین پارلاق قاشداشی کیمی دفعه‌لر نشر اولوبدور.

سید عظیم اونون همین مثنویسیندن آشاغیداکی بیئتلی تذکره‌سینه داخل ائتمیشدیر:
بو سؤدادان کنج، ای غافیل! داهی عؤمر جاوان کنج‌دی،
شباب ایامی گتندی، ذؤوق سؤدای جهان کنج‌دی.
سرای عاریتده هر گلن بئش گون قالیر مهمان،
رفیق و آشنا گتندی، تماماً همزبان کنج‌دی.
بیلیر بیر گون دئیر قدرین بیلنر «حیف!» دنیادا،
قویوب نظم دُر افشان، **قمری** شیرین زبان کنج‌دی.

قمری ایله سید عظیم آراسیندا هجویه‌لرده رد و بدل اولموشدور. سید عظیم بو حاقدا یازیر:

«بیر قصیده باب الابواب دریندن یازیب شعرای اربعه‌ی شیروانا روانه ائتمیشدیر. همین قصیده‌ده مولانا جناب غافیل، بیخود، ضوی و بنده‌ی حقیری هجو ائتمیشدی». ^{۳۱}

^{۳۰} تذکره، ص ۱۵۱.

^{۳۱} تذکره، ص ۱۵۹.

۶-۶. ناجی

سید عظیم و باہار شیروانی نین دوستلاریندان اولان (۱۲۴۰ھ./ ۱۸۲۴ م.) ایلده شاماخی شہرینده دونیا یا گلن ملاقدیر ناجی شیروانی او چاغ شعریمیزین انکشافیندا تاثیر قویان ادلیم شاعیردیر. او، فضولی نین و سید عظیمین شعرلرینه بنزہر اثرلر یازمیشدیر. سید عظیمین آشاغیداکی:

نشینین کی سنین بوریادیر، ای واعیظ!

قسم او خالیقه کیم بو، ریادیر، ای واعیظ!

مطلعلی غزلینہ آشاغیداکی بنزہتمہنی یازمیشدیر:

همیشه ایش سنہ وعظ خدادیر، ای واعیظ!

قسم او وعظینہ کیم بو، ریادیر، ای واعیظ!

او ناسا کیم بویورورسان خطادان استغفار،

او سندہ اولماسا، امرین خطادیر، ای واعیظ!

گؤره رجهنمی هر کس کی گلسه مجلسینہ،

دمین خلایقہ دوزخ نومادیر، ای واعیظ!

کلام ایزدی دئرسن کی مال ائدیم حاصل،

دگیل بو موعیظہ، بیع و شرادیر، ای واعیظ!

زکاتا کیم فقرا مالیدیر، تیکیرسن گؤز،

بو هانسی مذهب و دینده روادیر، ای واعیظ!

بویورما ناجی یه تئوبه شرابدان، کرم ائت،

کیم اول ریا مرضیمچون دوادیر، ای واعیظ!

اونون یازدیغی پیغمبر نعتی ده یئنه سید عظیمدن استقبال اولونموشدور:

ای پاک وجودون سبب خلقت افلاک!

بو قؤولده بسدیر منه شاهد ایکی لولاک.

وئرمیش سنہ ایزد او قدہر روتبہی اعلا،

یوز ایل اوچا، یئتمر او یثره طایر ادراک.

خاک اوزره کی قویدون قدمین، اولدو مشرف،

اولموش سنہ شاهان جهان بستہی فتراک.

گولزار ملاحظه قدین سرو، لین گول،
 یانیندا گول و سرو، میثال خس و خاشاک.
 گر روز اجل یتسه منه موژده ی وصلین،
 اول موژده یه یوز جان وئرهم شاد و فرحناک.
 قیل عفو، درینده نه کی ترک ادب ائتمیش،
 ناجی کیمی یوخ دهرده دیوانه ی بی باک!

ملاقدر ناجی نین دیوانی ایندیه قدهر نشر اولمامیشدیر. اونو شعرلری نین بعضیلری، تذکره لر و مفتی افندی نین ترتیب ائدیگی مجموعه یه داخل ائدلمیشدیر.

۶-۷. سید ابوالقاسیم نباتی

سید ابوالقاسیم نباتی، (۱۲۱۵-۱۲۶۲ هـ. / ۱۸۰۰-۱۸۵۲ م.) سید عظیمین چوخ سئودگی و اونا درین حؤرمت بسله دیگی بیر شاعیردیر. تذکره سینده اونو احترام ایله یاد ائدیر و دفعه لر شاعیرلرین اوندان اقتباس ائتمه لرینه تأکید ائدیر.

اونون آدی ادبیات تاریخیمیزده فضولی ایله یان- یانا چکیلیر، رسمی کلاسیک ادبیاتیمیزدا اونون کیمی اؤرکلره نفوذ ائدن و شعرلری خلق دیلی نین ازبری اولان شاعیر آز تاپماق اولار. نباتی اؤز یاشادیگی ایللرده، ایران- روس قانلی ساواشلارین دا گؤرموشدو. شعرلرینده ایسه آذربایجاندا اؤز وئرن ساواش فاجیه سیندن آجی تأثیرلر آلمیشدیر:

سنه درد هیجری یکسر ائده رم حکایت، آمما،
 قلم الده سیز سیزیلدار کی بو سؤز بیانا گلمز!
 سارا بس هایانه گتدی، هانی قیشقیریق صداسی،
 نه گلیب او خان چوبانا کی بوقیش موغانا گلمز؟

نباتی خلاقیتی اوندان سونرا بوتون شاعیرلریمیزین یارادیجیلیغیندا اثر بوراخمیشدیر. سید عظیم، راجی، صراف، شکوهی، لعلی، صابر، حداد، محمد باقر خلخالی و محمد علی هیدجی هامیسی اوندان ایلهام آلمیش و شعرلرینه نظیره لر یازمیشدیرلار. بونون خصوصی تدقیقاتا احتیاجی واردیر.

یوخاریدا دئیگیمیز کیمی، اونون خلاقیتی نین آن مهم نقطه سی باطنی حالتلریدیر. او بو حالتلرده اؤزون ایلاهی بیر تجسّده و انالحق دئین گؤرور:

نه دئیرسن یتنه ای زاهید افسرده مزاج،
 کل عالمده بیلیر طالب معنایم من!

معجزات هامی پیغمبر اولوب منده عیان،
 بیلمک اولماز منی، بیر سیر هویدا یام من.
 حله گۆر بسدی نباتی نه انا الحق دیر بو،
 داهی بیر یول ده گیلن واحد یکتایم من!^{۳۲}

۶-۸. فانی تبریزی

میرزا صادق فانی تبریزی هجری ۱۲۵۵-نجی ایل تبریزده آنادان اولموشدور. اولیه علملری اؤز آتاسی ملا اسدالله یانیندا تحصیل ائتمیشدیر، سونرا گنجه شهرینه گئدیب اورادا مکتبدارلیق ایشی ایله مشغول اولموشدور. کۆچرلی یازیر:

«... قوه‌ی شعریه‌سی فوق العاده دیر. فانی نین یازدیغی شعرلر علی العموم تربیه یه و حکمته عائد دیر. دیوانی وار، لاکین چاپ اولماییب دیر. همان دیوان، دیوان فانی آدلانیر. فانی نین گؤزل حسن خطی وار... مکتب شاگردلری ایچون خمسه‌ی ادبیّه آدلی بیر مجموعه ترتیب قیلیبدیر. بو مجموعه بئش جزءدن عبارت دیر:

۱. لازیملار

۱. ادبیّه

۳. تمثیلات

۴. اقبالیه و ادباریه

۵. اخلاقیه

... بوندان علاوه فانی نین عقل، بخت و دولت عنوانلی منظوم بیر اثری ده وار. مذکور اثرده بو اؤچ شئین هانسی بیرسی نین غئیرلرینه ترجیحی وار ایسه، معلوم اولور».^{۳۳}
 فانی تبریزی هجری ۱۳۲۵-نجی ایلدن سونرا وفات ائتمیشدیر. اونون شعرلری سید عظیمین شعرلری ایله بیرگه سسله نیر:

جانا! سنه بو یازدیغیم اسرار نهاندیر،
 هر فردی اؤز احوالیمایم کشف بیاندیر.
 انس آتشی جان اولدوغونو من ده بیلیردیم،
 آتش زنه و جنگ همان انس جهان دیر.

^{۳۲} باخ ← دیوان اشعار ترکی سید ابوالقاسم نباتی، تصحیح و تدوین حسین محمدزاده صدیق، اختر، تبریز، ۱۳۸۵.

^{۳۳} کۆچرلی، ص ۱۹۳.

۶-۹. راجی تبریزی

سید عظیم او زامانکی تبریز ادبی اجتماعیتی ایله مؤحکم علاقه ساخلا بیردی و تبریزی عالیم و شاعیرلردن چوخ شئیلر اؤیره نیردی. اونلارین آراسیندا حاج میرزا ابوالحسن راجی یه (۱۲۴۷هـ./۱۸۳۱م. - ۱۲۹۲هـ./۱۸۷۵م.) داها زیاده حؤرمهت بسله بیردی. اؤز تذکره سینده اونا گئنیش یئر وئرمیش و ایگیرمی یه یاخین غزل و باشقا شعرلرینی اورایا داخل ائتمیشدیر. او، راجی حاققیندا یازیر:

«... تولد شریفی ۱۱۵۰- نجی سنه دارالسلطنه تبریزده، عصر محمد شاه قاجاردا واقع اولوب. الان اشعار شورانگیزلری السنه و افواهدا مذکور دور و شیرین کلامیقا مشهور. او بزرگوار کربلای معلایا مشرف اولموشدور. تاریخ هجرتین ۱۱۹۱- نجی ایلی نین اواخرینده شاهزادهی اعظم فرهاد میرزا الحراما عازم اولان ایلی مکهی معظمهیه مشرف اولموشدور. اتمام اعمالدان سونرا، جناب فرهاد میرزا تابعلری ایله جده یولوندان واپور ایله استانبول یولو ایله مراجعت ائدیرلر. آما جناب حاج ابوالحسن جدهدن راکب سفینهی آتشی اولوب، دریای شبدن روانهی عتبات عالیات ایکن، تلاطم طوفاندان سفینهلری شیکست اولوب، اول گوهر قلم ادب و اول آفتاب برج حسب، دریای شبدن احبابلاری ایله، محرم آیی نین اونو، ۱۱۹۳- نجو سنهده غرق اولدولار. بو همان ایل، او جنابین اشعار فارسی و تورکی و مرثیهلرین احبابلاری تبرکا طبع خانهی تبریزده مطبوع ائدیلر».^{۳۴}

راجی نین بو حزن آور اولومو تبریزده چوخ آجی قارشیلانمیشدیر. اونون حاققیندا سوزناک مرثیهلر یازیلیمیشدیر. او جوملهدن صبور تبریزی دئییر:

ای دریغا که حضرت راجی،
چون زر از کیسهی احبّا رفت.
بی حد افسوس، صدهزار دریغ،
که به حسرت ز دار دنیا رفت ...

فریدون کؤچرلی راجی نین اوتایدا شؤهرتینه اشاره ائده رک یازیر:
«راجی نین دیوان اشعاری آذربایجانین هر بیر ولایتینده داغیلیب و کلام موزونو دیلرده جاریدیر».

اونون آشاغیداکی غزلی دیلر از بری دیر:
نه عشق اولایدی، نه عاشیق، نه حوسن دلبر اولایدی،
نه آینه، نه صفا، نه کؤنول! نه جوهر اولایدی ...

میرزا ابوالحسن راجی، سید عظیم چاغی شعریمیزین همده تجنیس اوستادیدیر.

^{۳۴} تذکره، ص ۱۸۱.

۶-۱۰. دلسوز تبریزی

محمد امین دلسوز تبریزی نین بیر چوخ اجتماعی مضمونلو شعرلرینی سید عظیم استقبال ائتمیشدیر. میثال ایچون سید عظیم بیر یئرده بوغدادان ظریفانه شیکایت ائدیپ، اونون سوراغینا دوشور و محمود آقائین انباریندا اونو تاپیر و دئییر:

صاحیبا! محمود آقا، لوطف و مروت دمیدير،
ائيله ییب سید مسکینه خیانت بوغدا.
ایندی بئش آیدی کی مندن قاجیب اول روی سیاه،
قویوب آواره من زاری، بو نکبت بوغدا.
توتموشام ایندی سوراغین، سیزین انباردادیر،
قورخورام کی قاچا اوردان داهی خلوت، بوغدا . . .

اوندان قاباق، دلسوز ایسه بوغدانین سوراغینا کنده گئدیر، بوغدا قاجیب انبارلاردا گیزله نیر، شههره گلیر،
تیکیلی چوواللاردا آغزی باغلی گورور و شیخ الاسلامه خطاب ائده رک دئییر:

نچه مدندی الیمن قاجیب اول ظالیم دون،
توتموشام ایندی سوراغین، سیزین انباردادیر.
التماسیم بودو سندن: توتوب اول سنگدلی،
وئره سن بنده یه، چون قصد دل زاردادیر.
آپاریم من ده دگیر مانا اونون باشین ازیم،
دؤنمه ییب تا کی دگیر مان نه قدهر کاردادیر . . .

بو ایکی قطعه نین مقایسه سی گوستریر کی سید عظیم، دلسوز تبریزی شعرلرینی بیر چوخ مضمونلارینی ایشلتمیشدیر. دلسوزون دیوانی چاپ اولدوقدان سونرا، سید عظیم یارادیجیلیغیندا هر طرفلی تطبیقی آراشدیرمالار آپارماق اولار. دلسوز تبریزی نین دیوانیندان علاوه، حدیث مرد قصاب ادلی بیر منظوم حکایه سی وار، بئله باشلا ییر:

ابتدای سخن به نام خدا،
خالق کائنات و ارض و سما.
قادر ذوالجلال و فرد وحید،
واحد و لا شریک و بی همتا.
ساخلائان بی ستون نه افلاک،
خالق آب و نار و خاک و هوا.

گاه عیان ائيلهين زمستانى،
 گاه فصل بهار ائندن انشاء.
 گاه سالان دشته مسند کافور،
 گاه تۆکن بحرہ لؤلؤ و لالا.
 شکرى نئى دن ائيلهين جارى،
 سنگدن آب و آبدن خارا...

۶- ۱۱. اسماعيل ناکام

اسماعيل ناکام (۱۲۵۵-۱۳۲۴ هـ. / ۱۸۳۹-۱۹۰۶ م.) سید عظیم چاغی نین چوخ تالیفلى و ان آدليم شاعیرلریندن اولموشدور. دیوان بدیع آدلى اثریندن باشقا، آشاغیداکی کیتابلاری دا تصنیف ائتمیشدیر:

- ۱- فرهاد و شیرین. ۲- لیلی و مجنون. ۳- شیخ صنعان. ۴- خیالات پریشان. منظوم اثرلردیر:
- ۱- لطیفه نامه. ۲- دؤرد افندی. ۳- گنج ادب (۳۶ مقاله).
- نثر اولاراق ترتیب ائدلمیشدیر.
- اونون دیوانیندا ترنم اولان عشق، فضولی و سید عظیمده اولدوغو کیمی، حقیقی عشقدیر:
- عشق او دگیلدیر کیم اولوب بوت پرست،
- دائیم اولوب جام غرور ایله مست.
- ائتمه یه سن فهم کی دنیا نه دیر،
- بیلیمه سن عالم عقبا نه دیر.
- یننه خطادا اولاسان هرزه رو،
- مئیکده لرده اولا باشین گرو.
- عشق اودور کیم ادب آموز اول،
- عاقبتی خوررم و فیروز اول.
- اولسا اگر عشق حقیقت نوما،
- عاشیق اولار پیرو اهل وفا.
- عاشیق اولان خاک طبیعت اولور،
- واقیف اسرار حقیقت اولور...

سید عظیم اسماعیل ناکامین یارادیجیلیغینا مفتون ایدی. اونون بعضی شعرلرینه نظیره و استقبالیه یازمیشدیر. بیر غزلده دئیر:

سید ائیلہ شکی مولکونہ البتہ روان،
بو غزل، گر چہ دگیل گفتمی ناکاما جواب.

۱۲-۶. محمد آقا جرمی

سید عظیم چاغی باکی شہریندہ قورولان مجمع الشعرانین رئیس محمد آقا جرمی، سید عظیم ایلہ چوخ
یاخیندان علاقہ ساخالایردی. سید عظیمین دیوانیندا محمد آقا جرمی بہ خطاب ۵۰ بیتلیک بیر قصیدہ واردیر.
بو قصیدہنین نچہ بیتیننی نقل ائدیریک:

یئدی نامہدن منہ ای تازہ سخندان، جرمی،
گولشن شعرہ اولان بولبول خوشخوان، جرمی.
دئیہ سن پیرهن یوسف ایدی اول نامہ،
گوزومہ وئردی ضیا اول مہ تابان، جرمی.
ہدہد با دصبا شہر سبا ایچرہ یئنه،
بئلہ ساندیم گتیریب حؤکم سولئیمان، جرمی.
بئلہ فیکر ائتمیش ایدیم باکیدا اولماز شاعیر،
نہ بیلیم من کی یاتیب بیشہدہ اصلان جرمی!
آفرینلر سنہ ای شاعیر اعجاز کلام،
مرحبالار سنہ ای ثانی حسان، جرمی.

...

سیدم گرچہ، بو سیدلیگہ یوخدور فخریم،
شرط عصمتدیر اول طاعت یزدان جرمی.
کول منیم باشیما کیم یونجا خطالارلا یئنه،
وار اومیدیم کی اولام داخل رضوان جرمی.

سید عظیم اوژ غزللری آراسیندا جرمی نین بیر نچہ غزلیندن استقبال ائدیدی. او جملہ دن:
اول سرکشیدہ قد کیمی آز سرو ناز اولور،
سؤز راست خوشدو، وصفینی قیلسام دراز اولور.

مطلعلی غزلین سونوندا دئییر:
 عن قصد، جرمی یه ائله دیم عجز و انکسار،
 مشهور دور کپکله کؤپک کؤنلو شاد اولور.
 جرمی له چوخدو بو غزلین فرقی سیدا،
 گر سیم شعره بیر محک امتیاز اولور.

۶-۱۳. شاگیردلری و پیرولری

سید عظیمدن سونرا گلن و آذربایجان تورکجهسی ایله غزل یازان ائله بیر شاعیر تاپماق اولماز کی، سید عظیمی اؤزونه اوستاد حساب ائتمه سین. اوندان سونرا گلن هر بیر شاعیر، اونا حؤرمته باخیب، اثرلرینی دؤنه-دؤنه اوخویوب و اؤزو ایچون ایلهام قایناغی ائتمیشدیر. سید عظیمین تأثیری او قدهر گوجلو و گئیش، حؤرمتی ایسه او قدهر قاباریق و زیاده دیر کی اونون پیرولری و شاگیردلری حاققیندا چوخ جملی بیر کیتاب یازماق اولار.

بورادا قیساجا قتید ائدیم کی اونون مستقیم شاگیردلریندن بیرسی میرزا علی اکبر صابر طاهرزاده (هوپ) و غیر مستقیم اؤیره نلریندن بیرسی سید محمد حسین بهجت تبریزی (شهریار) دیر. شهریارین ایستر فارسجا و ایسترسه تورکجه غزللری نین حال و هواسیندا سید عظیمین روحو دویولور. دیل اونون دلی، بیان اونون بیانی و معنادا اونون معناسیدیر. شهریار، سید عظیمین بیر چوخ غزللرینی اقتباس و یا استقبال ائتمیشدیر. میثال ایچون سید عظیم دئییر:

خلقین ایمانی گر مکر ایله شیطان آپاریر،
 اول پری چهره نه دندیر کی بس ایمان آپاریر؟

شهریار ایسه غزلینی بئله باشلایر:
 آمان آلاهی یئنه شیطان گلیب ایمان آیارا،
 قورویون قویمایین ایمانیزی شیطان آپارا.

شیطان توکه دیب ایمانیزی جان آلیر ایندی،
 آلاهدان آلان جانیزی، شیطان آلیر ایندی! ^{۳۵}

^{۳۵} دیوان شهریار، کنگره بزرگداشت شهریار، ج ۴، ص ۲۲۶.

او، حتی سید عظیمدن بیر چوخ عیبار، کلمه و مصراعلار آلیب، اؤز دیوانینا داخیل ائدیبدیر. میثال ایچون سید عظیم دئیر:

مجنون ایله بیر مکتب عشق ایچره اوخوردوم،
من ختم کلام ائتدیم، او واللیل ده قالدی.

و شهریار بو بیئتین دوامیندا دئیر:
بیرگون ده ائشیتدیک کی دوشوب چؤلره مجنون،
واللیل اولوب وردی، جوانکن ده قوجالدی.
بیرگون ده خبر گلدی کی واللیل سی ایله،
جان وئردی، جاهان ایچره یامان ولوله سالدی.

هر دلشده بیر مئیلده قالدی ناقیص،
مجنون هوه سی لئیلی ده قالدی ناقیص.
من مکتب غمده ختم قرآن ائتدیم،
اول کئچمه دی واللیل ده قالدی ناقیص.

۷. کئچمیش دایانا جاعی و ایلها ملاری

سید عظیم شیروانی آذربایجان کلاسیک ادبیاتی نمونه لیرینی چوخ یاخشی اوخویوب بیلن بیر عالیم و شاعیر ایدی. اونون بوتون یارادیجیلیغیندا کئچمیشیمیز جاری دیر. گله جگه یول تاپماق ایچون، کئچمیشه دایانان بیر متفکر شاعیر اولان سید عظیم، یئر- یئر اورتا عصر ادبیات نهنگ لیرینی یادا سالیر، اونلاردان ایلهام آلیر و شعرلیرینی بئله لیکله جیلا لاندیریردی. قیسادا اولسا اونون اولو بابا لاریمیز نسیمی و فضولی دن ایلهام آلماسینا بیر اشاره اتمه لیم:

۷- ۱. سید عظیم و نسیمی

سید عظیمین شعرین روحو، گر چه نسیمی نین شعرین روحو کیمی دگیلدیر، لاکین دیوانی گؤستریر کی او، سید عماد الدین نسیمی نین دیوانینی اوخوموش و اوندان غیدا آلمیشدیر. حتی بعضا اونون بئیتلرین تقلید ائدیر و یا اونون شعرلرینه بنزه تمه لر قوشور.

نسیمی دئییر:

لبلرین قندینه شکر دئدی لر،

بی خبر لر عجب خبر دئدی لر.

سید عظیم ایسه یازیر:

دهنین دلبریمین چشمه ی حیوان دئدی لر،

کیم اینانیر بو سؤزه، گؤز گؤره بؤهتان دئدی لر.

شک یوخدور کی سید عظیم، نسیمی نی چوخ سئویردی، اونون دیوانینی اوخویوردو و ایلهام آلیری. بونو، اونون نسیمی سایاق غزللری اثبات ائدیر. بو غزللرده نسیمی نین دلی و لحنی حسن اولونور:

زولفووه ظولمت دؤران دئدی لر، گئرچک ایمیش،

لبووه چشمه ی حیوان دئدی لر، گئرچک ایمیش.

قاشلارین نون قلم، قد دین الیف، زولفون لام،

أوزووی سوره ی قرآن دئدی لر، گئرچک ایمیش.

۷-۲. سید عظیم و فضولی

سید عظیم شیروانی نین بوتون شعرینی، مولانا حکیم ملا حمد فضولی نین کؤلگه‌سی آلتیندادیر. فضولی نین روحو اونون بوتون یارادیجیلیغینا حاکیمدیر. غزللری نین هامیسیندا فضولی دن ایلهام آلیر و اوندان پیرولوک ائدیر.

فضولی دن تبعیت ائتمه‌ده، سید عظیم بیرده بیر یئنی لیک گتیرمیشدیر. اودا بودور کی فضولی نین دیلینی بیر آز ساده‌لشدیرمیشدیر و وئردیگی ذهنی تصویرلر چوخ بوروشوق و دولاشیق دگیلدیر. بیلیریک کی فضولی، امیر علیشیر نوایی‌نی اؤزونه رهبر توتاراق، آذری تورکجه‌سی و هابثله فارس شعرى تاریخینده **هیندی** آدلانان آذربایجان شعر سبکی نین بانیسیدیر. سید عظیم ایسه بو سبکی ساده‌لشدیریر و اونا یئنی لیک گتیریر.

دئمک ایسته‌ییرم کی سید عظیم اؤزو صاحب سبک بیر شاعیر کیمی ادبیات تاریخیمیزده ظهور ائتمیشدیر.

سید عظیم و فضولی نین شعرلرینی تطبیقی مطالعه ائتمک و قارشیلانمیشدیرماق ایچون بیر جملی کیتاب یازماق لازیمدیر. بورادا سید عظیمین فضولی ایله اورتاق اولان ایشلتدیگی بیر-ایکی مضمونا اشاره ائدیرم. فضولی نین دوشونجه‌سینده، بلا، انسانین روحونو تمیزله‌ین و صئقل وئرن ان بؤیوک نعمت ساییلیر. سید عظیم ایسه، فضولی کیمی بلانی استقبال ائدیر و یار ایچون قوربان اولماغی و اؤزونو فدا ائتمگی جانا بیر منت حساب ائدیر:

جیسمدن جان آلماغا گر اولسا فرمانین سنین،
جانا منت دیر اولام، ای دوست! قوربانین سنین.
گر تۆکرسن ای خلیلیم! قانیمی، غم ائتمه‌رم،
غم بودور کیم، گر باتا آلقانا دامانین سنین.

اونون غزللرینی، اولو بابامیر فضولی نین غزللری کیمی، درین غم و آغیر کدهر بوروموشدور. اونون غم و دردی او قدهر بؤیوکدور کی اونو بیان ائتمگه‌ده قادر دگیلدیر. اودا فضولی کیمی شیکوه‌گرلیک و گیلایه ائدیر:

من بیلمه‌رم کی هانسی غمی ائله‌ییم بیان،
یوخدور شماره‌سی الم بی‌شماریمین.
هیجران غمی، فلک سیتی، طعنه‌ی رقیب،
کسمیش قرارینی بو دل بی‌قراریمین.

او، فضولی دیلیندن بعضی ترکیب و مصراع‌لاری دا اؤز شعرینه داخیل ائدیر. میثال ایچون آشاغیداکی بیئتده:

اولموشام ائیلە نحیف اول نوش لب عشقینده کیم،
ضعفدن چیخماز نفس، نئی تک کسلیسم بند-بند.

آیدنیدیر کی «نئی تک کسلیسم بند-بند» ترکیبینی فضولی نین:
نالە دندیر نئی کیمی آوازە ی عشقیم بولند،
نالە ترکین قیلمازام نئی تک کسلیسم بند-بند!

بئیتیندن آلمیشدیر.
سید عظیم سۆز ایچون چوخ اهمیت قائلیدیر. بیر یئردە دئییر:
گۆهر پاک پر بهادیر سۆز،
تؤحفە ی درگە خدادیر سۆز.
زینت بزم مصطفادیر سۆز،
مادح شاه هل آتی دیر سۆز.

سۆز یوخ کی بو بئیتلری یازارکن، فضولی نین آدلیم سۆز ردیفلی قصیدە سینی اؤزونه رهبر دوتمودوردور:
خلقه آغزین سیررینی هر دم قیلیر اظهار سۆز،
بو نه سیردیر کیم اولور هر لحظه یوخدان وار سۆز.
آرتیران سۆز قدرینی، صیدق ایله قدرین آرتیرار،
کیم نه مقدار اولسا، اهلین ائیلر اول مقدار سۆز . . .

فضولی نین بعضی بئیتلری نین مضمونونو دیوانینا سالیر:
فضولی:
گر دئرسه فضولی کی گۆزللردە وفا وار،
آلدانما کی شاعیر سۆزو البتە یالاندیر.

سید عظیم:
اگر سید سنه سؤیلرسه کیم جانیم فدا قیلام،
اینانما شاعیرین گؤفتارینا، بالله یالاندیر بو.

فضولی:

چیخما یاریم گنجہ لر اغیار طعنیدن ساقین،
کیم مہ اوج ملاحسن، بو نوقصان دیر سنہ.

سید عظیم:

چیخما یاریم گنجہ لر دیشرا سن اغیار ایله،
قورخورام حوسنووہ ای مہ! گلہ نوقصان، گزمہ!

۷-۳. سید عظیم و فارس شاعیرلری

سید عظیم فارس شاعیرلری نین شعرلرینی ده اوخوموشدور. خیام، سعدی، حافظ، جامی و باشقا شاعیرلری یاخشی تانیپردی.

اؤز فلسفی دوشونجه لرینی دیله گتیردیکده، نظره گلیر کی خیام نیشابوری نین روباعیلریندن ایلهام آلمیشدیر. میثال ایچون:

دئرسن منہ کیم حوری و غیلماں اولاجاقدیر،
قیسمت سنہ اول کوثر رضوان اولاجاقدیر.

مطلعی غزلی تمامیلہ خیامین نقد- نسیہ فلسفہ سینی آچیقلایان بیر غزلدیر. بو غزلین سون بئیتی بئله دیر:
سید! دنگیلن نسیہ سؤزه باور ائدهم من،
نقد هونریم جاما گروگان اولاجاقدیر.

سید عظیم شیروانی فارس ادبیاتینا باخاندا، چالیشیر کی غئیرت و تمیز اخلاقلاری ایله توش گلن اثرلرین یارارلانسین. میثال ایچون شیرازلی سعدی نین یارادیجیلیگی ایله یاناشاندا، اونون یالنیز اخلاقی و دینی شعرلریندن ایلهام آلیر.

میثال اونون:

ماه فرو ماند از جمال محمد ﷺ،

سرو نباشد به اعتدال محمد ﷺ.

غزلینه نظیره اولاراق دیلیمیزه خاص اویناق بیر اؤلچوده آشاغیداکی غزلی قوشور:

کنار لعل لبینده سیاه خال محمد ﷺ،

کنار چشمه‌ی زمزمه‌دیر بلال محمد ﷺ.

سعدی‌نین بوستان و گولستان کیتابلاریندان بیر نئچه حکایه‌ده تورکجه‌میزه چئویریب، درسلیک اولاراق نشر ائتدیرمیشدیر.

ولاکین فارس شاعیرلری ایچینده شیرازی حافظی سئویر و اونون بیئتلرینی بعضا اقتباس ائدیر:
سید عظیم:

زاهید کی مئین اُمّ فساد آدینی قویموش،
بیر باطیل اولان سؤزدو بو، بیر فیکردی فاسید.

حافظ:

آن تلخ‌وش که صوفی اُمّ الخبائش خواند،
اشهی لنا و احلی من قُبلة العذارا.

سید عظیم:

باغلار سبز اولدو، اولماز خاطیریم خورره‌م هنوز،
گول آچیلدی، بولبول اولدو شاد، منده غم هنوز.

حافظ:

بر نیامد از تمنای لبّت کامم هنوز،
بر امید جام لعلت دُردی آشامم هنوز.

آرا- سیرا باشقا شاعیرلردن ده ایله‌هام آلیر. میثال ایچون:
بیر زامان بیز داخی اول ماه ایله همخانه ایدیک،
شمع روخساره‌سینه یانماغا پروانه ایدیک.

بییتی، وحشی بافقی‌نین بو شعرینی یادا سالیر:
روزگاری من و دل ساکن کویی بودیم،
ساکن کوی بت عربده جویی بودیم.

اوندان قاباق ایسه، مولانا حکیم ملا محمد فضولی بئله یازمیشدیر:
ای خوش آندم که به هر نیک و بدم کار نبود،
بیمم از طعنه‌ی اغیار و غم یار نبود.
روش عاشقی و عشق نمی دانستم،
دل بی درد من از درد خبردار نبود.
پرده‌ی دیده‌ام آرایش خونابه نداشت،
خارخارم ز گلی در دل افکار نبود.

اونون فارس ادبیاتی نمونه‌لری ایله یاخینلیغینی آراشدیرماق ایچون اؤزل ایش لازیم اولدوغوندان حله‌لیک
سؤیله‌دیکلریمیزه کیفیت ائدیریک.
سید عظیم فارس دیلیندن ترجمه یولو ایله بیر چوخ کئچمیش ادبی قایناق‌لاردا گلن حکایه و مثل‌لری ده
دیلمیزه قازاندیرمیشدیر. او، حتی کلاسیک عرب و فارس متن‌لرینی دیلمیزه هم ترجمه ائتمیش و همده
مضمون‌لاری آلمیش و یئنیندن ایشله‌میشدیر. آشاغیدا اونون نظامی گنجوی نین «نوشیره‌وان و بایقوش» آدلی
حکایه‌سی نین منثور ترجمه‌سینی اصل متن ایله برابر تقدیم ائدیریک:

صید کتان مرکب نوشین روان،
دور شد از کوکبه‌ی خسروان.
مونس خسرو شده دستور و بس،
خسرو و دستور و دگر هیچ کس.
شاه در آن ناحیت صید یاب،
دید دهی چون دل دشمن خراب.
تنگ دو مرغ آمده در یکدگر،
وز دل شه قافیه‌شان تنگ‌تر.
گفت به دستور: چه دم می‌زنند؟
چیست صغیری که به هم می‌زنند؟
گفت وزیر: ای ملک نامدار!
گویم اگر شه بود [آمرزگار].
این دو نواز پی رامشگری است،
خطبه‌ای از بهر زن و شوهری است.
دختری این مرغ بدان مرغ داد،

شیر بها خواهد از او بامداد.
 کین ده ویران بگذاری به ما،
 نیز چنین چند سپاری به ما.
 آن دگرش گوید از این برگذر،
 جور ملک بین و بر او غم مخور.
 گر ملک این است نه بس روزگار،
 زین ده ویران دهمت صدهزار!^{۳۶}

نوشیره‌وان و ایکی بایقوش:

«نوشیره‌وان عجم پادشاهلارینداندیر و کسری داهی اونون بیر آدیدیر. بئله روایت ائدیرلر کی نوشیره‌وان اوائل سلطنتینده چوخ ظالیم ایدی. ظولم الینی خلایقه آچمیشدی. بیر گون شیکارا چیخمیشدی، گوردو کی بیر خرابه‌نین دیواریندا ایکی بایقوش بیر- بیرینه صدا ائدیرلر. نوشیره‌وان اؤز وزیر کی حکیم بوزرگمئهردن سوروشدو کی: «ای حکیم! گؤره‌سن بو بایقوشلار نه دانیشیرلار؟»

حکیم دانشمند فرصت کلامی غنیمت بیلیم، لطیفه اوزوندن عرض ائله‌دی کی: «ای پادشاه عالم! بو بایقوش او بایقوشا دئییر کی:

- قیزی منیم اوغلو ما وئر!

او دئییر کی:

- اگر منیم قیزیمن صیداقیندان اوترو یوز خرابه وئرسن، مضایقه یوخدور.

او بایقوش اونون جوابیندا دئییر کی:

- قورخما! اگر نوشیره‌وان بیر نچه ایل ده پادشاه اولسا، من سنه یوز مین خرابه وئررم.»

شعر:

گر ملک این است نه بس روزگار،
 زین ده ویران دهمت صدهزار!

^{۳۶} خمسه‌ی نظامی گنجوی، تصحیح بهروز ثروتیان، جلد اول (مخزن الاسرار)، توس، تهران، ۱۳۶۳، ص ۱۲۹.

۸. سید عظیم شیروانی نین اثرلری

سید عظیم شیروانی چوخ جهتلی شاعیر، عالیم و ادیب ایدی. بیر طرفدن دینی فیهقه، رجال، اصول و کلام علملرینی یاخشی اوخویوب منیمسه میش و باشقا طرفدن ایکی ادبی فنلر، عروض، قافیه، شعر، منشآت، قصص و تاریخ فنلری ایله دریندن تانیس ایدی. بونلاردان علاوه تورکجه، عربجه و فارسجا ایله یاناشی، روس دیلینی ده بیلیردی و او طریق ایله روس و آوروپا ادبیاتی ایله ماراقلانیردی. آما اصلینده، او شعر تاریخیمیزین ان آدلیم سیمالاریندان بیرری و شعریمیزین اؤز زمانه سینده دؤنوش نؤقطه سی ساییلیردی. الیمیزده اولان اثرلری عمومیتله شعر تاریخیمیز ایله علاقه داردیر:

۸-۱. دیوان قصائد تورکی

سید عظیمین تورکجه قصیده لری بؤیوک بیر اکثریت تشکیل ائدیر. اونلارین موضوعلارینی تحمیدیه، پیغمبر نعتی، حضرت علی مدحی، اؤیود و نصیحتلر، حکمی و عرفانی، اجتماعی و سیاسی مفهوملار احتوا ائدیر. بونلاردان باشقا گؤزل باهاریه لر، تانیمیش هم یئرلیلر حاققیندا او جومله دن مجتهد آقا سید علی آقا، شیخ الاسلام ملا احمد سالیانی، حاج مجید افندی و باشقالارینا خیطاب قصیده لر یازمیشدیر. بیر نئجه قصیده سیده ناصرالدین شاه خیطابدیر.

اونون ان گؤزل قصیده لریندن بیرری **یا رسول الله! قصیده سیدیر.** بو قصیده بئله باشلایر:

فدا بو آستانین خاکینا جان یا رسول الله،

که اهل درده دیر بو درده درمان، یا رسول الله!

قصیده نین مقطعی بئله دیر:

کرم قیل سیدی قورتار بلای نفس شومندان،

دخیلیندیر بو گون حسن شیروان، یا رسول الله!

۸-۲. دیوان غزلیات تورکی

سید عظیمین تورکجه غزللری آلتی یوزدن زیاده الدهه ائدلمیشدیر. گله جک بؤلومده بو حاقدا دانیشا جاقیق.

۸-۳. مکتوبات منظوم

سید عظیم اؤز دوستلارینا و زمانه‌سی‌نین آدلیم انسانلارینا دفعه‌لر منظوم نامه‌لر ایله رجوع ائدییدیر. الده ائدیلن مکتوبلارین حجمی بیر جیلد کیتاب تشکیل ائدیر. بو منظوم نامه‌لرین آراسیندا بیر نئچه‌سی حسن بیگ زردابی‌یه خیطاب‌دیر. اوندان باشقا، محمد جرمی، محمد صفا، اسماعیل قاصیر، عبدالله عاصی، محمد تقی قمری، میرزا رحیم فانی، علی اصغر نورس، فرهاد میرزا و حتی زمانه‌نین حاکیم‌لرینه خیطاب ادبی-اجتماعی مکتوبلاری واردیر.

۸-۴. حکایات منظوم

ربیع الاطفال، ربع الاطفال و گولزار باهار آدلاری ایله‌ده تانینان حکایات منظوم کیتابی، اصلینده گنج‌لره و مکتب یئنی یئتمه‌لری ایچون یازیلیمیشدیر. شاعیر بورادا اغلب حکایه‌لری اوغلو جعفره خیطاب ائتمیشدیر. میثال ایچون:

جعفر! ای ساده لوح و پاک ضمیر!
بیل کی واردیر زماندا چوخ تزویر.
سوره‌ی یوسف ایچره، مکر زنان،
اوخوسان، ای اوغول اولوبدو بیان . . .

بو کیتابین حکایه‌لرینی جامع التمثیل، کلبله و دمنه، گولستان سعدی و باشقا ادبی قایناق‌لاردان آلمیشدیر.

۸-۵. حکایات منثور

حکایات منثور و یا لطائف کیتابیندا یوزه یاخین کیچیک لطیفه‌لر و حکایه‌لر یازمیشدیر. میثال ایچون:
بیر گون بیر خان مجلسده دئی کی هر کیم اؤز عورتیندن راضی دیر سا آياغا دورسون. هامی قالدیلار، آياغا دوردولار، مگر بیر شخص کی قالمادی. خان دئی:
- ای شخص مگر سن عورتیندن راضی سان کی آياغا قالمادین؟
او جواب وئردی کی:
- یوخ، سنه فدا اولوم، بوگون عورتیم قیچما بئله دوروبدور کی، قیچیم شیکست اولوبدور، او سببدن قالمادیم!

۸-۶. سیچان و پیشیک

سید عظیم، عبید زاکانی نین **موش و گربه** ادلی اثری اساسیندا بو منظومه‌نی یازمیشدیر.
 سیچان و پیشیک کیتابینی بئله باشلاپیر:
 حمد اول اول خالیقه صوبح و مسا،
 کیم یثیریب فنیضی جاهانا صفا.
 جومله‌ی مخلوقا وئریب جانلار،
 حاضیر ائدیپ نعمت‌الوانلار.
 هر نه هوادا او کی پرواز ائدهر،
 پر آچیان قدرتین ابراز ائدهر.
 ایکی قاناد ایله اوچان طیرلر،
 یئرده گزه‌ن دابه‌لر، غثیرلر،
 ایکی آیاق یاکی اول دورد آیاق،
 باده‌ی قدرتدن ایچیدیر آیاق ...
 ...

نقل ائله‌ییم من سنه بیر داستان،
 فارسی ایله نظم ائله‌ییب داستان!
 تورکی ایله من اونو تحریر ائدیم،
 کؤنلونو شاد ائت، سنه تقریر ائدیم.
 بیرجه قولاق وئر بئله داوا یا سن،
 ائله نظر شورش و غوغایا سن.
 بیل کی نه سولطان نه خانین جنگیدیر،
 بیر پیشیک ایله سیچانین جنگیدیر! ...

۸-۷. هجویه‌لر

کئچمیشده شاعیرلر آراسیندا هجو و هزل یازماق عادی بیر حالا چئوریلیمیشدی.
 البته بو هجو و هزللر بؤیوک شاعیرلر طرفیندن یازیلاندا سیاسی - اجتماعی معنا آلیر و طنزه چئوریلیردی.
 یالنیز ساده‌جه گولوش و یا بیریسینی تحقیر ائتمه یوخ، بلکه اویانما و انتباه آماجی گؤدوردو. هر طنز پارچاسی،
 بیر تازیانه کیمی بیر طرفدن ظالیم‌لری تنبیه ائتمه و ایکینجی طرفدن مظلوم‌لاری اویالتما ایچون یازیلیردی.

سید عظیمین لایق و خلف شاگردی میرزا علی اکبر صابر، آذربایجان شعرینده طنز مئیدانلارینین قهرمانی، اؤز بیلک و باجاریغینی سید عظیمین اَلَمیشدیر.

سید عظیمین هجو- طنزلی ایسه بعضا ایکی دوست آراسیندا مزاح ماهیتی داشییر و بعضاده بیگلر و فرمان وئره نلرین حاققیندا یازیلیمیشدی. اونون هجولری آراسیندا شیروان بیگلری حاققیندا، شاماخی حاکیملری حاققیندا، بابیلر و بعضی ریاکار روحانی نومالار حاققیندا یازیلیمیشدیر. او، بو هجولرده رشوت خورلوق و روس دولتی اورقانلاریندا باش وئرن ظولم، فساد و زوراکیلیقدان سؤز آچیر:

فقرالار یانیان ظولم اودونا اولدو کباب،

بیر طرفدن ائله دی زلزله شیروانی خراب،

بیر طرفنده بولار عالمی ویران ائله دی.

نه پرستاو، نه کؤمکچی، نه کوارتال، نه قازاخ،

هامیسی قورد کیمی سویماقلیغا خلقی کی قوچاق...

بورادا اونون شعرلری کسگین استهزا و آجی گولوشلر ایله دولودور. ائله بونا گؤره ده اونون عصرینده بعضی گئری قالمیش و ساتقین شاعیرلرده سید عظیمی دفعه لر ذم و هجو ائتمیشلر. سید عظیمین هجویاتی مستقل بیر کیتاب کیمی یوخ، بلکه دیوانلارینین مختلف چاپلارینا سالینمیشدیر.

۸-۸. فارس دیلیندن ترجمه لر

فارسجادان، شیرازی سعدی نین **گولوستان** و **بوستان** اثرلریندن بیر چوخ حکایه لر ترجمه ائتمیشدیر. میثال ایچون:

بیر شخص لوقمان حکیمدن سوروشدو:

- حکمتی کیمدن اؤیره ندین؟

دئدی کی:

- نابینالاردان. چونکی کورلار بیر یثری گؤرمسه لر، یعنی یوخلاماسالار قدم قویمازلار!

ها بئله **زینت المجالس** کیتابیندان بیر نئچه تربیوی حکایه دیلیمیزه چئویرمیشدیر.

۸-۹. پریشان نامه

بو آد ایله اوغلونا نصیحتلر یازمیشدیر. و قآنی نین پریشان آدلی کیتابینا بنزه تمیشدیر. بو کیتابین ۱۲۹۱ ش. (۱۹۱۲ م.) ایلینده تهراندا داش باسما اصولیله نشر ائدیلمه گینی خبر وئره نلر واردیر.^{۳۷}

۸-۱۰. کلیات فارسی

دئدگیمیز کیمی سید عظیمین عمومیتله قصیده یازماغا چوخ میلی وار ایمیش. اونون هم تورکجه و هم فارسجا قصیده لرلی نین حجمی او قدهر چوخدور کی هر بیرینی بیر **قصیده لر دیوانی** آدلاندیرماق اولار. فارسجا دیوانی اون مین بئیته یاخیندیر و دوستو حبیب صادق تبریزی طرفیندن حاضیرلانییدیر و کلیات فارسی آدلاندیریلیمیشدیر. کلیات فارسی یه آشاغیداکی بؤلوملر داخیلدیر:

- ۱- قصیده لر.
- ۲- عذارلیق غزللری.
- ۳- عاشیقانه و عارفانه غزللر.
- ۴- ترجیع بند، ترکیب بند، مخمس، مسدس، مثنوی، رباعی و غیره بو کلیاتین یاریسینی **قصیده لر** تشکیل ائدیر.

۸-۱۱. قصص الانبیاء (فارسجادان ترجمه)

نثر و نظم ایله یازیلیمیشدیر. نشر اولمادیگی ایچون حله لیک بیرزاد دئییه بیلیمیریک.

۸-۱۲. غزوات حضرت علی (علیه السلام)

بو اثرده نشر اولمامیشدیر.

۸-۱۳. مقتل

کربلا حادثه سی ایله علاقه دار یازیلیمیش، قوشا بئیت، نوحه و افراددان عیبارتدیر. نشر اولمامیشدیر.

۸-۱۴. شیروان نامه

شیروان تاریخی و مدنیته حاققیندا اولمالیدیر. نشر اولمامیشدیر.

^{۳۷} سید عظیم شیروانی اثرلری، باکی، ۱۹۶۷، ج ۱، ص ۸-۱۰ و ج ۲، ص ۶۱۵

۸-۱۵. روس ديليندن ترجمه‌لر

روس ديلينده يازيلان ادبي اثرلر ايله تانيش اولان سيد عظيم، روس شاعري **كريلوف** دان نجه نصيحت
آمير شعر ترجمه ائتميشدير. هابئله **پوشكين** نين بير نجه منظومه سيني تور كجه ميزه قازانديرميشدير.

۹. دیوانی نین بیر پارا مضمونلاری

۹-۱. تحمیدیه و نعت

کلاسیک شاعیرلریمیز اؤز دیوانلارینی تحمیدیه و نعت ایله باشلارمیشلار. تحمیدیه عمومیتله ایلیک قصیده و ایلیک غزل اولور. بورادا توحید، یارادیلش، افلاک، دنیا و عقبی مسأله‌لرینه فلسفی-عرفانی گؤروشله باخیلیر. فضولی نین ان مشهور نعتی قصیده‌لر آراسیندا سو قصیده‌سی:
ساچما ای گؤز! اشکدن کؤنلومده کی اودلارا سو،
کیم بو دنلی تو توشان اودلارا قیلماز چاراسو.

و غزللر آراسیندا آشاغیداکی غزلدیر:
ای اولوب معراج، برهان علو شان سنا،
یثره ائتمیش گؤیدن استقبال ائدیب فرقان سنا.

شاعیر قصیده‌لریندن علاوه، غزللریندهده تحمیدیه و نعتیه یئر وئیریر.
سید عظیم غزللرینی، تورک غزلچیلیگنده نوایی دن بویانا بیر عاده چئوریلن عارفانه بیر تحمیدیه ایله باشلاپیر کی عمومیتله مطلع عربجه دیر و غزل متنینده مئی دن سؤز گئدیر.
نوایی نین ایلیک تحمیدیه‌سی نین مطلعی:
اشرفت من عکس شمس الکأس انوار الهدی،
یار، عکسین مئیده گؤردیپ، جامدین چیققی صدا.

فضولی نین ایلیک تحمیدیه‌سی نین مطلعی:
قَد انار العشق للعشاق منهاج الهدا،
سالک راه طریقت عشقه ائیلر اقتدا.

سید عظیمین ایلیک تحمیدیه‌سی نین مطلعی:

قَدْ تَجَلَّى مِنْ شُعَاعِ الْكَأْسِ أَنْوَارُ الْبَهَا،
تِلْكَ فَضْلُ اللَّهِ بَلْ يَهْدِي لِنُورٍ مَنْ يَشَا.

ایک تحمیدیه غزلیندن علاوه، سید عظیم وارلیق بیرلیگی (= وحدت وجود) اینانجی اساسیندا الف قافیہ سینده غزل تاریخیمیزین بیر نتیجه ان گؤزل تحمیدیه لرینی دیوانینا داخیل ائدیر. آشاغیدا گؤستره جگیم بو ایکی تحمیدیه او قدر معنالی، خوش مضمون و لطیف دوشوب کی بوتون تورک و فارس غزل دیوانلاریندا اونلارلا باش باشا گئدن نظیره آز تاپماق اولار:

اگر چه جمله ی عالمده یوخ نیشانه سنا،
ولی سالییدی کؤنول مئهر غائبانه سنا . . .^{۳۸}

ای نور سماوات و زمین! گر چه نیهانسان،
اما نظر عارف و دانادا عیانسان . . .^{۳۹}

سید عظیم شیروانی نین غزللری آراسیندا اولان نعتلر، اسلام پیغمبری نین فضیلتلری نین تعریفینده و عارفانه دویغولار ایله دولودور. هر بیر غزلی بیر فصل کیتاب کیمی، پیغمبرین قرآن مجیده گلن اوصافینی سایماقدادیر.

میثال ایچون:

ای تار سر زولفون، واللیل اذا یغشی،
والشمس یوزون وصفین ذراتا، قلیب انشا.

مطلعی ایله باشلایان غزلین هر بئیتینده بیر قرآنی توصیف یئرلشیر:
تا نیقاب اولدو سنین روخساریوا زولف سیاه،
آفتاب اولدو نیهان، حتی توارث بالحجاب.

اونون التجا ائتدیگی مقام ایسه، یئنه ده پیغمبردیر و اونو عشق مقامیندا اؤزونه حبیب ساییر:
عشقه دوشدوم، کسدی مندن اولفتین احبابلار،
یا حبیب الله! دخیلم، سیده سنسن حبیب.

^{۳۸} همین کیتاب، غزل ۴.

^{۳۹} همین کیتاب، غزل ۳۸۱.

او، حتی پیغمبر نعتینی، و پیغمبره اولاء عشقی، قرآنین معناسی حساب ائدیر:
سید! سن گئت اوخو صیدق ایله قرآن کی منیم،
از بریم میم محمد ﷺ دی، شعاریم صلوات!

شاعیر اسلام پیغمبرینی بوتون پیغمبرلردن اوستون ساییر و باشقا پیغمبرلرین اهمیتی اونیون وجودوندا
بیلیر:

رُسل سابقه سندن یتیشیب عز و شرف،
نجه کی سگه ایله سیم بولور قدر رواج.

۹-۲. شراب

سید عظیم معنوی شراب و حقیقت مئینی وجودون کیمیاسی و اینانچ لهولری نین سیلگیسی حساب ائدیر
و دئییر:

سید! تغافل ائلمه اکسیر باده دن،
مس وجودا لازیم اولوبدور بو کیمیا.

و یا:
حقیقت عالمینه قویمادین قدم، واعیظ!
بو باده دن اولاء تا رفع اشتباه سنا.

شعرلری نین ظاهیری معناسی شراب ایچمه و مئخانه لر گوشه سینده اوتورما تبلیغی دیر. ولاکین بو
ظاهیری معنالار او یانلاری قینا یاراق دئییر:
رموز شعریمین درک ائتمه میس معناسینی، سید!
گندیب مئخانه لرده لالابالی مئگوسار اولما.

و بئله لیکله اوخونو اونون سؤزلری نین بحرینه جومماغا و معنایی ادراک ائتمگه چاغیراراق، عرفان
عالمینه قدم باسانلاری وحدت شرابی ایله کئفلنمگه دعوت ائدیر.
شاعیر حتی ایلمک تحمیدیه غزلینده ده شرابدان سؤز ائدیر:

مئی ظهورو اولدو ساغردن عیان عالمیره،

کور اولما، چشمنه وئر دؤر ساغردن ضیا.
 غولغول مینا، صدای حقی ائیلر آشیکار،
 دعوت حقدیر، بوگون آفاقی توتמוש بو صدا.

اصلینده عرفاندا شراب، حال معناسیندادیر. ابن عربی دئییر:
 «شراب ایچمه حاللار علمی (علم الحال) دیر. اونو ایچنده نشئه و لذت مئیدانا گلر».^{۴۰}

۹-۳. عالیملره حؤرم

سید عظیم شیروانی حقیقی روحانی و عالیملره حؤرم بسلهین بیر شاعیردیر. میثال ایچون اوغلو میر
 جعفره نصحیت اولاراق، بیر یئرده دئییر:
 ای اوغول! عالیم اولسا ربّانی،
 سن اونون ائت درینده دربانی.
 من اوزوم کی زمانه سروری یم،
 علمانین کمینه چاکری یم.
 نجه کیم واردی فاضیل شیروان،
 اول بهین زاده ی شه مردان.
 منبع علم و حلم و نور جلی،
 معدن فضل و بذل: سید علی،
 اعلم و افضل قبائیلدیر،
 مهبط جمله ی فضائیلدیر.
 یوخدو ذاتیندا بوی رنگ و ریا،
 غئیرلر لفظدیر، اودور معنا . . .

و یا باشقا بیر یئرده یئنه ده اوغلونا خطاب دئییر:
 جعفر! ای نور دیده ی سید!
 قونچه ی نورسیده ی سید!
 علما حقیقی رعایت قیل،

^{۴۰} فتوحات المکیه، ۵۴۴/۱۱.

اهل علمه همیشه حورمت قیل.
 علمسبز آدمی خدای جلیل،
 دئدی: اَنعام بَل اضلّ سَبیل.^{۴۱}
 بابا میز آدم اول صفی الله،
 علم اسمایا اولدو چون آگاه،
 اونا یکسر ملائیک ائتدی سجود،
 سجده سین فرض ائیلهدی معبود.
 علمدن اولدو حضرت لقمان،
 حکمت ایله سرآمد دؤران.
 علم بیر نور، جهل ظلمتدیر،
 جهل دوزخدیر، علم جنتدیر.
 علما اولماسا جهاندا یقین،
 اولاجاق پایمال شرع مبین.
 علما وارث شریعتدیر،
 فقها باعث هیدایتدیر.

هابئله علم و عالیمه حورمت ائتمگی توصیه ائتمکله برابر، اوغلونو اؤز معلم و اوستادلارینی سئومگه
 چاغیریر و دئییر:

دئمه بو کافر، اول مسلماندیر،
 هر کیمین علمی وار، او انساندیر.
 سنه هر کیمسه علم ائدهر تعلیم،
 اونا واجیدی ائیلهمک تعظیم.
 هاردا گؤرسن اونا سلام ائیله،
 باش اگیب، قول تک احترام ائیله.
 بیل کی اوستادین، ای رشید پسر!
 سنه روحانیتده اولدو پدر.
 پدرین بیر منم، بیر اوستادین،

^{۴۱} فرقان / ۴۶.

جهد قيل ياخشى چيخماغا آدين ...
 ائيله اوستادينا هميشه دوعا،
 مغفرت قيل طلب خدادان اونا ...

۹-۴. عاغيلچيليق

عاغيلچيليق و يا عقلانيت، سید عظیمین فلسفی دوشونوجه سی نین ان باشدا گئدن مضمون و شیوه سیدیر. اونون خورافات و جهالت ایله مبارزه لری ده همین عاغيلچیلیغا وئردیگی اؤنم ایچوندور. اوغلونا خیطاب یازدیغی اؤیودنامه نین بیر یئرینده دئییر:

یتتین عاغلا، سرفراز اولدون،
 داهی مندن کی بی نیاز اولدون.
 عاغل پیغمبرین قلیب رهبر،
 اؤیره ن آداب مذهب جعفر.
 دئمیرم: من گئدن طریق ایله گئت،
 عاغلی توت، اول گؤزل رفیق ایله گئت.
 سنه بورهان دئین طریق پدر،
 گؤر نه یول گئتدی زاده ی آزر!

۹-۵. تجلی

تجلی مسأله سی عرفاندا گئنیش بحث اولونان بیر موضوعدور. قرآندا موسایا طور سینادا حقین تجلی سیندن سؤز گئدیر، ائله تجلی کی موسانی مدهوش ائدیر و **صعق** حالینا گتیریر. بو اولاین تفسیرینده شیخ محمود شبستری دئییر:

تجلی گر رسد بر کوه هستی،
 شود چون خاک ره، هستی ز پستی.
 به نزد آنکه چشمش بر تجلی است،
 همه عالم کتاب حق تعالی است.

از او هر عالمی چون سورتی خاص،
یکی زو فاتحه آن دیگر اخلاص.^{۴۲}

مولوی دثیبیر:
کوه طور اندر تجلی حلق یافت،
تا که می نوشید و می را بر نتافت.

چون تجلی کرد اوصاف قدیم،
پس بسوزد وصف حادث را گلیم.^{۴۳}

حافظ دثیبیر:
در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد،
عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد.

روی نگار در نظرم جلوه می نمود،
از دور بوسه بر رخ مهتاب می زدم.^{۴۴}

فروغی بسطامی دثیبیر:
با صدهزار جلوه برون آمدی که من،
با صدهزار دیده تماشا کنم تو را.

یار اگر جلوه کند دادن جان این همه نیست،
عشق اگر خیمه زند ملک جهان این همه نیست.^{۴۵}

^{۴۲} گلشن راز شبستری به روایت شیخ الوان ولی شیرازی، تصحیح و تدوین حسین محمدزاده صدیق، تهران، ۱۳۸۱، ص ۱۲۸.

^{۴۳} مثنوی مولوی، به اهتمام توفیق سبحانی، روزه، تهران، ۱۳۷۸، ص ۳۰۶ و ۳۵۷.

^{۴۴} دیوان حافظ، مقدمه حسین الہی قمشہای، خط غلامحسین امیرخانی، انجمن خوشنویسان - سروش، تهران، ۱۳۷۴،

ص ۱۸۲ و ۳۴۹.

^{۴۵} دیوان فروغی بسطامی، گردآوری حمیدرضا قلیچخانی، روزه، تهران، ۱۳۷۶، ص ۶۵ و ۱۱۵.

سید عظیم ایسه دفعه‌لر بو مضمونو اؤز غزلرینده ایشلنمیشدیر. او جمله‌دن:

چون خاکا تجلی ائله‌دی خالقی جبار،
اؤز صورتینی خاک سیه‌دن ائدیپ اظهار...

باشلیقلی غزلینه اشاره ائتمک اولار. بو غزلین سون بیئتی بئله‌دیر:
گر ائتمز ایدین عارض دلداردا تجلی،
سید بو قدهر اولماز ایدی یارا طلبکار.

و عمومیتله غزلین هر ۸ بیئتی، بیر بوتون اولاراق بو معنای تعقیب ائدیر.
و یا:
رَبِّ اَرْنِ سؤیله‌دیم، ساقی منه قیلدی عیتاب،
ناگهان قیلدی تجلی طور ساغردن شراب.

سیدا اولدو تجلی طور وحدتدن عیان،
عالم جانی منور ائیله‌ین انوارا باخ!

تجلی سؤزو سؤزلوکلرده بیر شئین آچیلماسی و اورتایا چیخماسی دئمکدیر. بیر شئی اورتایا چیخدیغیندا
تَجَلَّى الشَّيْءِ دئییلیر. شوهرتی سببی ایله تانینان مشهور کیمسه‌یه ابن جلا دئیهرلر.^{۴۶} قرآن مجیدده ده همین
معنادا ایشله‌نیر:

وَالْتَّهَارُ إِذَا تَجَلَّى.^{۴۷}

دئدیگیمیز کیمی بو بئرده آلاهیین داغا تجلی سیندن سؤز گئدیر:
فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا.^{۴۸}

انساندا ایلاهی تجلی، ایلاهی خطاب کیمی دیر. شاعیرلریمیز عمومیتله ابن عربی مفکوره‌لریندن
آلدیقلاری تجلی مسأله‌سینی وحدت وجود نظریه‌سی اؤزه‌رینه بیر اساس کیمی آلمیشلاردیر و عرفانی
دوشونجه‌لرینی یالنیز تجلی نظریه‌سی ایله تفسیر ائتمیشلر.

^{۴۶} معجم.

^{۴۷} آچیلدیغی زامان، او گوندوزه آند اولسون! (لیل / ۲)

^{۴۸} ربی داغا تجلی ائندی و پارام پارچا ائندی و موسادا باییلدی. (اعراف / ۱۴۳)

۹-۶. وارلیق بیرلیگی (وحدت وجود)

وحدت وجود دوشونجه سینی ده شاعیرلریمیز ابن عربی دن آلمیشلار او دئییر:
 «وارلیقدا آلاهدان باشقا بیر شئی یوخدور. حقیقت مشاهدده چوخالسادا، وارلیقدا بیردیر».
 وارلیق بیرلیگی (= وحدت وجود) دوشونجه سی نین ان یوکسک ذروه سی اونون:
 ای نور سماوات و زمین، گر چه نهانسان،
 آمما نظر عارف و دانادا عیانسان!

مطلعلی غزلینده جانلانیر. و یا آردینجا گلن بو غزل:
 عیان گؤزله باخان شخصه، نهانسان،
 نهان گؤزله باخان ذاتا عیانسان!

ابن عربی نین بو سؤزلرینه:
 «بوتون موجودلار قدرت گونشی نین نورلاریندان بیر نوردور. گونش قارشیسیندا گونش ایشیغی، اونونلا
 برابر اولان دگیل، اصلینده بیر شمعدیر».^{۴۹}

استناد ائدرک دوام ائدیر:
 دئسم پنھانسان، هر یان عیانسان،
 دئسم کی من عیانسان، یوخ، نهانسان.
 منور ائتمیسن جومله جاهانی،
 مگر سن آفتاب آسیمانسان؟
 اؤزون هم راهسان، هم راهزنسن،
 اؤزون هم دوزدسن، هم پاسیانسان.
 آدیندیر ضار و نافع، ای نیگاریم!
 گهی عشاقا سودو گه زیانسان.
 سنینله دیر خزانیم هم باهاریم،
 ولی سن نه باهار و نه خزانسان.
 یثله وئردین شمیم تار زولفون،
 نسیمی ائیلهدین، عنبر فیشانسان.

^{۴۹} اجوبه، ص ۶

سن اولدون سیدین نوظقونده ظاهر،
عیان اولدون کی: سن گنج نهانسان!

سید عظیم فنانین عرفانی معناسینی یاخشی باشا دوشور و دفعه‌لر دئییر کی اوره‌گینده اولان سؤز الفاظ
چرچیوه‌سینه سیغماییر. بیر فلسفی - عرفانی دوشونجه اساسیندا یازیر:
سیدا عالم صورت اگر اولسایدی فنا،
لفظلر اولماز ایدی دهرده معنایا قفس.

فنا، عرفاندا پیس صیفتلرین انساندان گئتمه‌سی، بقا ایسه یاخشی خیصلتلرین انساندا قالماسی دئمکدیر.
ابن عربی دئییر:
«آردیندان فنانین گلدیگی بقایا اعتماد ائدیلمز، بقایا یول آچمایان فنایا اعتماد ائدیلمز. بقا جوهرین
اؤزه‌للیگی و فنا عرضین اؤزه‌للیگی دیر».^{۵۰}

کؤنول بیناسینی ییخدی سیرشک اشک تریم،
غمینده سئیل فنایا گئدیر بو خانه، هارای!

فقر و فنایا طالب اولان دؤلت ایستمز،
بو کیمیانی حاصل ائده‌ن بی‌نیاز اولور.

وجودوم فانی اولدو حسرت تنگ دهانیندان،
بو دردی کیمسه‌یه فاش ائتمه‌دیم، سیرر نهاندیر بو.

۹-۷. فخریه و اویونمه

شاعیرلیکده و سؤز اوستادلیغیندا یئرلی و حقلی اولاراق فخر و مباحات ائتمه‌ده، شیروانین ایکی شاعیری:
خاقانی و سید عظیم قاباقجیل سؤز اوستادلاری حساب اولورلار. خاقانی دئییر:
شاعر مفلق منم، خوان معانی مراست،
ریزه‌خور خوان من، عنصری و رودکی.

^{۵۰} فتوحات، ۵۱۵/۲.

بو، اونا گۆره دیر کی خاقانی، عنصری و رودکی کیمی یالتاق شاعیرلر قارشیسیندا اؤزونو فضیلتلی ساییر.
چونکی هئچ زامان کیمسه نی مدح ائتمه یین حکیم خاقانی، دوغرودان دا آدینی یالتاق شاعیرلر سیراسیندا
چکمگی عئیب بیلیر. او، دفعه لر بو یالتاقلاری معرفی ائدرک پیسله میشدیر:
شنیدم که از نقره زد دیگدان،
ز زر ساخت آلات خوان عنصری.

و اؤزونه خیطاب دئمیشدیر:
خاقانیا ز خدمت شاهان کران طلب،
تا از میان موج سیاست برون شوی.

سید عظیم ده بونا بنزه اؤیونمه لر و فخریه لر یازیر. بیر یئرده اؤزونو امیر علیشیر نوایی و حکیم ملا محمد
فضولی ایله مقایسه ائده رک، زمانه سینده اؤزونو اونلارا بنزه ر و تائیسز ادیب حساب ائدیر:
... ائیلمز فرزین نوایی نی فلک، روخ گوستریب،
تا اونو فرمانبر شاه خوراسان ائیلمز.
اسب کاما فیل چرخ ائتمز فضولی نی سوار،
تا پیاده دشت غمده مات و حئیران ائیلمز.
غم بساطین ختم ائدیدیر دؤر، سید آدینا،
کیم نظیرین دهرده هر گیز نومایان ائیلمز.

۹-۸. مسجد

سید عظیم مسجدی مقدس ساییر و اورانی عشق اوجاغی حساب ائدیرو ریاکارلیق و فیریلداقچیلیغی،
مسجد شائینده بیلیمیر و مسجدده ریاکارلیق ائدنلری شدتله قیناییر و اونلارین ایشلرینی کیشیلیکدن اوزاق
ساییر و دئییر:

مسجدده حصیری ائلمه آلت تزویر،
مردانه قدح توت، بو ریادان داخی عار ائت!

۹-۹. فلسفی دوشونجه‌لر

سید عظیمین فلسفی دوشونجه‌لری، درین و حیات وئریجی‌دیر. او، فلسفی‌نی خرافات و جهالت قارشیسیندا قویور. اگر ظاهرپرستلری تنقید و افشاء ائدیرسه، اونلارین فلسفه‌دن اوزاق اولمالارینا گؤره‌دیر. آچیق دانیشساق، دئمه‌لیک کی شاعیر، بوتون دیندارلاری، دینی - فلسفی دوشونجه‌یه چاغیریر: اما ما اختیارین وئرمه، هر گیز اویم تکییره، اونون تک فاعل مختارسان، بی اختیار اولما.

جوهر و عرض کیمی فلسفی اصطلاحلاری دفعه‌لر غزللرینده ایشله‌دن سید عظیم: شراب ناب بیر جوهردی، بو عالم عرض، سید! منیم آیریلماغا اول جوهر تردن علاجیم یوخ!

اوخوجونو قشری‌لیکدن اوزاقلادیریر. جوهر، عرض، مالاکلام، نقطه‌ی موهوم، فاعل، اختیار، مختار، وحدت و کثرت کیمی فلسفی اصطلاحلاری یئر - یئر اونون غزللرینده گؤرمک اولار.

۹-۱۰. مداحلیق

سید عظیم مداحلیق و یالتاقلیق کیمی صیفتلرین علییه‌دیر. حتی فارس شعرینین یالتاقلیق دولو بئیتلرینی، چئویریب، اؤز معشوقونا خطاب ائدرک اونلاری عشق مقامینا لاییق ائدیر. مثلاً فارس شعرینده بیر یالتاق شاعیر، شاه ایله ملاقات قرارینا بئواخت یئتیشدیگی ایچون اونا خطاب دئمیشدیر: سحر آمدم به کویت، به شکار رفته بودی، تو که سگ نبرده بودی، به چه کار رفته بودی؟!

سید عظیم همین بئیتین مضمونونو تورکجه‌میزده معشوقا خطاب ایشله‌دیر و دئیر: گندیب شیکارا بوگون اول غزال مشکین مو، آپار مایب ایتینی بیلیم نه کارا گندیب!

قصیده‌لرینده گرچه زمانه‌سی‌نین دولت آداملاری و تاجیرلره خطاب بعضی تعریفلر گؤرونور، لاکین بو تعریفلر هیچده مداحلیق ماهیتی داشیمیر، بلکه اونلاری بر خئیر عمله سوق وئرمه و یا فضیلتلرینی اؤیمه ایچون قلمه آلینمیشدیر.

۱۰. ديل و ادبی اسلوبو

۱۰-۱. ديل ساده ليگی

سید عظیمین غزلری نین دلی او قدهر ساده و اویناقدیر کی، بیر دفعه اوخوماق ایله یاددا قالیر و دیلده دولانیر. بئله غزلری ائل نعمة لرینه چوخ یاخین بیر شیوهده یازیلیمیشدیر:

دولانیم باشینا، ای نازلیجا یاریم! بری باخ!
عیشوله، غمزه لی، چم - خملی نیگاریم، بری باخ!
عیشوه آغاز قیلیب، صبریمی تاراج ائتمه،
گئتدی دلدن داخی آرام و قراریم، بری باخ!
... جان نیثار ائتمگه آماده دی سید گؤزه لیم،
گر دئسن لوطف ایله: ای عاشیق زاریم! بری باخ!

بعضی یئرلرده کی چنین فلسفی و فیهقی اصطلاحلاری ایشلتمگه مجبور اولور، اؤزو قصداً بو مسأله یه اشاره ائدیپ و داهادا ساده یازماغی بیر توصیه کیمی اوخوجویا بیلدیریر. میثال ایچون آغیر دیلده یازدیغی بیر غزلین سونوندا دئییر:

سید! غزلده لفظ غلیظ ائتمه مندرج،
کیم کشفینه ضرورت اول کنز یا صحاح!

غزلده بئیتلرین زنجیر حلقه لری کیمی بیر- بیرینه باغلیلیغی و معنا دواملیلیغی و غزلین بیر بوتون تشکیل ائتدیگی، بوتون تورک دونیاسیندا دیوان یارادان شاعیرلرده و هابئله فارسجا دیوانلاردا آز گؤرونور عمومیتله هر بئیتین اؤزونه خاص معناسی اولور. سید عظیمین غزلری ایسه آخجی دیل ایله معنا بوتونلوگو تشکیل ائدیر:

قصد جان ائیلر، او فتان گؤزلرین بیداددیر،
بیر کبوتر قصدینه گویا ایکی صیاددیر.

و يا تجلی مضمونوندا يازديغی:
چون خاكا تجلی ائله دی خالیق جبار،
اؤز صورتینی خاک سیه دن ائدیپ اظهار. . .

باشلیقی غزل بیر بوتون اولراق یازیلیمیشدیر. بونا گۆره نظره گلیر کی هر غزلینه بیر آد وئرمک اولار.
میثال ایچون همین غزلین آدینی تجلی قویماق اولار.

۱۰-۲. شعرلری نین اؤلچولری

سید عظیم، غزلرینده عروض بحرلریندن رمل، هزج، مضارع، مجتث، منسرخ بحرلریندن داها چوخ
استفاده ائتمیشدیر. غزللری نین چوخو، رمل بحرینین:
فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلن.
U . U U U . U U U . U U U . U

شکلینده یازیلیمیشدیر:
گنجه گۆردوم سنی، ای آفت دؤوران، یوخودا،
کی ائله ردین منه یوز لوطف فراوان، یوخودا.

ایکینجی درجه ده هزج بحرینین:
مفاعیلن، مفاعیلن، مفاعیلن، مفاعیلن.
U U U . U U U . U U U . U U U .

شکلیندن یارارلانیر:
کۆنول! تا وار الینده جام می، سبجه شمار اولما،
ریای خلقدیر، بالله ناماز اهلینه یار اولما!

او، منسرخ بحرینین:
مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن.
U . U U . . U U . U . . U

شکلیندن ده استفاده ائتمیشدیر:

گور کی توتوبدور قلم یئر لب جاناندا،
سانکی بیتیدیر یئنه نئی شکرستاندا.

۱۰-۳. ایشلندیگی بدیع صنایعی

سید عظیم شیروانی نین شعر فئینده بیر رساله یازماسی دا مشهوردور. اونون شعرینده تشبیه، جناس، استعاره، مراعات نظیر، لف و نشر و غیره کیمی بدیع علمی نین مختلیف فنلرینه تئز-تئز راست گلمک اولار. اونون شعرینده ایشلتن بدیع و ادبی فنلردن آشاغیدا نمونه لر وئیریک:
پری گورموش کیمی رنگیم پریده، عاغلیم آزمیشدیر،
بوگون کیم اول پری شائیم، لیاس پرئیان گنیمیش.

بیر عهدیوه سن ائتمه دین ای بی وفا، وفا،
قیلدی فراغین ایله دل بی نوا، نوا.

سید یئتردی آخر اوزون خوم آیاغینا،
باشیندا شورو نشه سی، الده ایاغی وار.

گر بیر ایاق ایله توتا لوطف ائیله ییب الیم،
جانیم فدادی ساقی بزمن آیاغینا.

خط قارا، کاکیل قارا، موژگان و گیسولار قارا،
دلبریم بونجا سواد ایله یئنه ییلمز سواد.

منی یاندیردین آخر آتش هیجرانا، یان دوردون،
دئدین: «یان نار عشقه، کاتشه پروانه صبر ائیلر».

حصیری آلت تزویر ائدیب اگلشمه مسجیده،
گل! آلاهی سئوه رسن، زاهیدا! سن بو ریادان گنج!

ماشاء الله بو گۆزل كيمدى كى شيروانا گليب،
لبنى مردهى صد ساله گۆروب جانا گليب.

مطلعلی غزلىن بئيتلىرى نين ايلك حرفلىرى (محمود) سۆزونو دوزهلدير. اۆزوده دئيير:
دئمهرم آدىنى من، باخ سر هر بئته، بوگون،
بيليسن سئيد اۆزون كيمدى كى شيروانا گليب.

شطرنج فنينى ياخشى بيلن شاعير، بو اصطلاحلارى دا شعرينده ايشلهدير:
او شاه فراغى منه روخ وئريدى مات اولدوم،
وزير عقل دوشوب درده، اول سواره گنديب.

هابئله بير غزلىنده نرد اويونون اصطلاحلاريني ييغيب نظم ائديدير:
شش جهت ده طاس بختيم آتمادى بير پنج و شش،
چار سودان غم منه اوز وئردى شام و بامداد.

۱۰-۴. آتالار سۆزو

سئيد عظيم شعرلرينده خلقين جانلى ديلينه اعتنا ائدير، ديليميزين ساده و آچيق دانيشيغيندا ايشلنن تركيبلىر،
عبارهلر و آتا سۆزلرينى يئر- يئر شعرينده يئرلشديريير. آشاغيداكى بئيتلرين هر بيرينده، آتالار سۆزو و آغيز
ادبيياتى عبارتلىرىندىن استفاده ائتميشدير:
سازى سكسندە اؤيره ن ادبار،
بيرده آنى قيامت اولسا چالار!

بير ياخشى ايچون يامان سؤهرلر،
گول خاطيرينه تيكان سؤهرلر.

قدر كمال حوسنو ييلير عاشيق حزين،
الته قدر زرى، خريدار اولان بيلر.

عن قصد جرمی به ائله دیم عجز و انکسار،
مشهور دور: کپکله کۆپک کۆنلو شاد اولور.

قونشو تویوغو قاز گۆرونور قونشویا، سید!
اؤز یاریوی توت اؤزگه نیگاری نه گره کدیر؟

اؤلمه ائشه گیم صاباح اولور یاز،
یونجا بیتین ایشین اولور ساز.

چیخاردی خاطیریمدن بوسه ی لعل لب جانان؟
نمک حاققین فراموش ائله یئر کامیاب اولماز.

آت غمزهن اوخون سیده، ای قاشی هیلالیم!
روئین تنه یوز اوخ آتاسان، کارگر اولماز.

قد دیندی سنین سرو خورامان، ذقین سیب،
آما نه دئیم سروده هر گیز ثمر اولماز.

دئدیم: «خطین دیشه ردی، کۆنلومو وئر، ای مه تابان»!
دئدی: «آخشام وئر مک خوش دگیل دیر خانه دن آتش».

جمال یوسفه یعقوب مثیلیندن عیان دیر کیم،
کیشی اؤز اوغلونا عاشیق اولارمیش، یار اولمازمیش!

من ده انکار ائتمیرم، آما کی واردیر بیر مثل:
شوخی قودوق شیللاق آتار دوشموش آناسیندان قابق.

خلق هر چند دئیر بیر گول ایله یاز اولماز،
چاگیرین اول گولو کیم مجلسیمیز یاز اولسون.

بو مشهور بیر مثلدیر ساقی جان کیم: اؤیره‌نن دورماز،
اینانما گرانیشیتسن کیم اندیب میخانه‌لر تۆبه.

بو صفّه‌ده پیری توللا گورگه،
دامه آتیلیر کۆهن سوپورگه.

سیرشک چشتم تۆکوب آغلایار ایچون سید!
بو آرخاسو گلیب، اومید وار بیرده گله.

دانشیرلار هامی ائل آغزینی توتماق اولماز،
ای گول قونچه دهن خار ایله هریان گزمه.

یاغموردان ائيله‌ین فراری،
آخر دولویا دوشهر گوذاری.

وارین وئرن دئیرلر اوتانماز، مثلدی بو،
جان نقدی الده، اولدوم او جانانا مشتری.

عبّاسینی ردّ ائدن سیپاهی،
یوخ عئیبی چیخارتسین آلتی شاهی.

۱۰-۵. سید عظیم و موسیقی

سید عظیم شیروانی موسیقی مقاملاری ایله تانیش ایدی و گومان ائدیلیر کی موسیقی نظریه‌سی حاققیندا
بیر رساله‌ده یازمیشدیر. شعرلرینده یئر- یئر موسیقی دن آد آپاریر و آذربایجان مغاماتلارینی سئوگی ایله یاد

اُڏیر. اصلینده غزلرینی ده عروضون ان اویناق اؤلچولرینده یازمیشدیر. همین موضوع ایله علاقه دار بیر مخمس ده قوشموشدور:

گوش قیل ای کی بیلیرسن اؤزونو واقیف کار،
آگه اول گؤر کی نه دیر ناله ی نئی، نغمه ی تار؟
نه دیر اول خشک اولان چوبدا بو ناله ی زار،
کی صداسیندان اونون غارت اولور صبر و قرار،
آچماسن پرده نی، هر پرده ده وار یوز اسرار.

حال حاضریدا بیر آذربایجانلی خواننده تاپماق اولماز کی سید عظیم غزلریندن بیر نچه سینی مغمات هاواسی ایله اوخوماسین. اونون غزللری، خواننده لریمیز آراسیندا ان چوخ اوخونان غزللر ساییلیر.

۱۰-۶. دیل بیلمه قابلیتی

سید عظیم آنادیلی اولان آذری تورکجه سینی چوخ یاخشی منیمسه ییب اؤیره نن و اؤز دیلینه سونسوز عشق و سئوگی بسله ین بیر ادیب ایدی. و دیلیمیزی نهایت درجه ده گؤزل و ساغلام یازیردی و اونا اؤره گینده مقدس عشق بسله ییردی.

باشقا دیللری اؤیره نمه گی ایسه، آنا دیلیمیزه ائشیت و موازی یاراتماق یوخ، بلکه بیر مهارت کسب ائتمه کیمی قبول ائدیردی. اونا گؤره اؤچ: عرب، فارس و روس دیلرینی ده اؤیره نمیشدیر و بو دیللرده یازیلان ادبی- بدیعی اثرلری، ترجمه یولو ایله تورکجه میزه قازاندیریردی.

۱۱. دیوانین نشره حاضیرلانماسی

سید عظیم شیروانی نین تورکجه دیوانی نین نشرلرینی آشاغیدا معرفی ائدیریک:

۱-۱۱. ایلک نشر

ایلک دفعه اوغلو میر جعفر سید زاده اؤز آتاسی نین اثرلری آراسیندا حقایه لر و تمثیلرینی **مجموعه آدی** ایله ۲۵۵ صحیفه ده نشر ائتدی.^{۵۱}

۱-۱۲. تبریز نشری (دانش باسماسی)

همین کیتاب ۱۲۷۴ شمسی (۱۳۱۳ هـ. / ۱۸۹۵ م.) ایلینده تبریز شهرینده بیر داهای چاپ اولدو. تبریز نشری، تیفلیس نشرینه گؤره نفیس شکیلده ایدی. همده شاعیرین بو نشره سیچان و پیشیک منظومه سیده سالینمیشدیر.^{۵۲} بو نشر ۲۸۸ صحیفه ایدیر.

۱-۱۳. ایکینجی تبریز نشری (دانش باسماسی)

سید عظیمین دیوانی بیرینجی دفعه ایسه تبریزده چاپ اولموشدور. تبریز چاپی ۶۴۹ صحیفه دیر. بو مجموعه یه قصیده لر، ترجیع بندلر، ترکیب بندلر، تخمیس لر، هجولر، غزللر، قطعه لر، تک بیتلر، حکایه لر، نصیحتلر، تمثیلر و ترجمه لر سالینمیشدیر. بو نشری حبیب صادق ترتیب ائتمیشدی. بیز اونو چاپ اولموش دیوانلار آراسیندا ان دوزگون نشر حساب ائدیریک. بو چاپ هیجری ۱۳۱۰ (۱۲۷۱ ش. / ۱۸۹۷ م.) ایلینده یاییلمیشدیر.

^{۵۱} مجموعه اثر سید عظیم شیروانی، تیفلیس، ۱۸۹۵ م.

^{۵۲} مجموعه اثر سید عظیم شیروانی، تبریز، ۱۳۱۳ هـ.

۱۱-۴. غزلیات سید عظیم

چوخ مکمل اولان تبریز نشریندن سونرا، ۱۹۰۲ م. ایلنده باکی شهرینده غزلیات سید عظیم آدی ایله بیر مجموعه. مطبعه اصولی ایله چاپ اولدو.^{۵۳}
بو نشره شاعیرین غزللری و ۱۵ پارچه باشقا نوع شعرلری سالدیمیشدیر.
بو، ایلك مطبعه نشری ساییلیر.

۱۱-۵. اوجونجو تبریز نشری

شمسی ۱۲۹۱ ایلینده بیر داها تبریزده سید عظیمین قصیده‌لر و هجویه‌لریندن اولوشان پریشان آدلی بیر کیتاب نشر اولدو.

۱۱-۶. دوردونجو تبریز نشری

دوردونجو نشر یئنه تبریز شهرینه عائددیر. بو نشر ۱۳۰۷ ش. (۱۹۲۸ م.) ایلینده گنرچکلشمیشدیر.
بو نشره قصیده‌لر و هجولر سالدیمیشدیر.

۱۱-۷. سچیلیمیش اثرلر

باکی شهرینده ۱۹۳۰- نجو ایله لاتین حرفلری ایله سید عظیمین ۴۷ غزلی و ۵۸ روباعیسی نشر اولونموشدور. بو نشره مذنب و زیناللی اؤن سؤز یازمیشلار.

۱۱-۸. لاتین حرفلری ایله ایلك نشر

لاتین حرفلری ایله بیر داها ۱۹۳۷- نجی ایله حبیب صمدزاده‌نین اؤن سؤزو ایله مکمل بیر نشر بوراخیلدی. بو نشره شاعیرین ۶۱۱ غزلی، ۱۰۵ روباعی، ۶ مخمس، ۲ ترجیع‌بند، ۳۳ مختلیف منظومه‌لر، ۱۰۹ منظوم حکایه‌لر، ۲۰ مکتوب و ۶ هجو سالدیمیشدیر. بو کیتاب ۵۹۰ صحیفه‌دیر.

۱۱-۹. سچیلیمیش شعرلری

۱۹۴۸ م. (۱۳۲۷ ش.) ایلینده یئنه باکی شهرینده گنجلر ایچون فیض الله قاسیم زاده طرفیندن شاعیرین سچیلیمیش شعرلری^{۵۴} نشر اولدو.

^{۵۳} غزلیات سید عظیم شیروانی، شوکت مطبعه‌سی، باکی، ۱۹۰۲، (۱۳۱۹ هـ.).

۱۱-۱۰. فیض الله قاسیم زاده نین نثری

۱۹۵۰- نجی ایله سید عظیم شیروانی نین اثرلری ایکی جیلده چاپ اولدو. بیرینجی جیلده ۵۹۲ غزل، ایکینجی جیلده ایسه اجتماعی و طنزی شعرلری داخل ائدیلیمیشدیر. اثره فیض الله قاسیم زاده مقدمه یازمیشدیر. او، مقدمه نین بیر یئرینده دئیر: «... اؤیودلری نین چوخو، شاعیرین معلم لیک فعالیتی ایله علاقه دار اولاراق یازیلیمیشدیر. مؤلفین بو نصیحت آمیز پارچالاری، ایلمک دفعه ۱۸۹۵- نجی ایله تیریزده چیخان پریشان آدلی اثرینده درج اولونموشدور».

۱۹۶۰- نجی و ۱۹۶۳- نجی ایللرده یئنه شاعیرین اثرلری ایکی جیلده باکی دا نشر اولدو. بیرینجی جیلده ۵۸۷ غزل سالیتمیشدیر. هر ایکی جیلده بیر چوخ شعرلر شاعیر دیوانیندا حذف اولموشدور.

۱۱-۱۱. ایلمک تنقیدی نشر

۱۹۶۷- نجی ایله سولیمان رستماف، سید عظیم شیروانی نین اثرلرینی اوج جیلده نشر ائتمیشدیر. بیرینجی و ایکینجی جیلده غزللر، روباعیلر و باشقا شعر نوعلاری اوچونجو جیلده ایسه تذکره سالیتمیشدیر.

اثرین مکمل چاپ حساب اولونماسینا باخمایاراق جیددی نۇقسانلاری واردیر. ترتیباتچی مقدمه یازیر: «بورایا دینی مضمونلو و یازدیغی سوئزکتیو حسلرین مجموعه اولان اثرلری داخل ائدیلیمه میشدیر. چونکی همین شعرلرین موعاصیر اوخوجو ایچون ایده یا استه تیک اهمیتی، کوتله ایچون منفعتی یوخدور...» بو نا گۆرده شاعیرین ان گۆزل تحمیدیه، نعت و منقبه لرینی حذف ائتمیشدیر.

۱۱-۱۲. بیزیم نشریمیز

بیزیم نشریمیز آشاغیداکی اوج متنین قارشیلادیر یلماسی ایله حاضر لانیتمیشدیر:

الف. بیرینجی متن. تیریز داش باسماسی:

متن بیرینجی صحیفه سی: دیوان مستطاب جناب املح الشعراء سالالة الاطیاب، حاجی سید عظیم شیروانی طاب ثراه که محتوی قصاید نمکین و غزلیات شیرین که بالتام ترکیدور. متن سون صحیفه سی: تمت الکتاب بعونه و منه وجوده فی شهر ربیع الاول سنه ۱۳۰۹ من شهر هزار و سیصد و نه هجری.

بو متنده دیباچه دن سونرا، ۲۵۰ صحیفه ده قصیده لر، ۲۰۴ صحیفه ده غزللر و باشقا شعر نوعلاری، ایکینجی جیلده ایسه ۲۸۰ صحیفه ده ربیع الاطفال و سیچان و پیشیک منظومه لری یئرلشمیشدیر.

← ۵۴ سید عظیم شیروانی، سنجیلیمیش شعرلر، باکی، ۱۹۴۸.

بیرینجی جیلدین بیرینجی حیصه‌سینده، قصیده‌لردن علاوه، ترجیع بندلر (ص ۱۷۵-۲۵۱)، بئشلیک‌لر (ص ۲۰۳-۲۳۳)، مستزادلار (ص ۲۱۶-۲۱۸) و ایکینجی حیصه‌سینده ایسه ترکیب‌بندلر (ص ۱۷۵-۱۹۲) یئر آلمیشدیر (۳-۱۱).

ب. ایکینجی متن، آذر نشر چاپی:

بو متن بیر جیلده و ۱۹۳۷ م. ایلینده باکی شهرینده آذر نشرین بدیعی ادبیات شعبه‌سی طرفیندن نشر ائدلمیشدیر. متن، ۵۸۲ صحیفه‌دن عبارتدیر و لاتین الفباسی ایله حاضیرلانمیشدیر. متن ۱۲ صحیفه‌لیک مقدمه‌دن سونرا، غزللر (ص ۱۳-۲۱۹)، روباعیلر (ص ۲۲۳-۲۳۶)، مخمس‌لر (ص ۲۳۹-۲۴۴)، ترکیب‌بندلر (ص ۲۴۷-۲۵۶)، مختلف منظومه‌لر (ص ۲۵۹-۲۹۱)، مدنیّت و معارفه عائد منظومه‌لر (ص ۲۹۳-۳۲۵)، منظوم حکایه‌لر (ص ۳۲۷-۵۲۵)، مکتوبلار (ص ۵۲۷-۵۸۲) سالینمیشدیر. متنه حیب صمدزاده ۱۲ صحیفه‌لیک مقدمه یازمیشدیر (۸-۱۱).

ج. اوچونجو متن، تنقیدی نشر:

بو متن سولیمان رستم اف طرفیندن حاضیرلانمیش و ۱۹۶۷-نجی ایله آذربایجان علملر آکادمیاسی طرفیندن ۳ جیلده سیریل الفباسی ایله نشر ائدلمیشدیر. بیرینجی جیلده شاعیرین غزللری (ص ۳۵-۶۵۷)، روباعیلری (ص ۶۵۲-۶۷۵)، قوشا بئتلر (ص ۶۷۷-۶۸۱)، تک بئتلر (ص ۶۸۳-۶۸۹)، قیطعه‌لر (ص ۶۹۰-۶۹۵)، ترکیب‌بندلر (ص ۶۹۷-۷۰۷)، مخمس‌لر (ص ۷۰۹-۷۲۰)، مسدّس (ص ۷۲۱)، مستزادلار (ص ۷۲۳-۷۲۹)، شرحلر (ص ۷۳۱-۷۴۰) سالینمیشدیر. ایکینجی جیلده شاعیردن ساتیرالار (ص ۷-۵۱)، مختلف شعرلر (ص ۵۵-۱۱۳)، مکتوبلار (ص ۱۱۷-۳۶۱) و ربیع الاطفال (ص ۳۶۵-۶۰۳) گتیریلیمیش و شرحلر (ص ۶۲۳-۶۵۲)، ایله قورتارمیشدیر. اوچونجو جیلده ۵۰۰ صحیفه‌لیک شاعیرین تذکیره‌سین احتوا ائدیر. اثرین علمی مقدمه و شرحلرینی سلیمان رستم اف یازمیشدیر (۱۱-۱۱).

بیز نشریمیزی حاضیرلاماق ایچون هر اوج متنی گؤز اؤنونه آلدیق. تبریز نشرینی اساس متن قبول ائدیرک، باشقا یکی نشردن یاردیمچی متن کیمی استفاده ائتدیک.

نشریمیزده یئر آلان شعر نوعلاری نین سایی بئله‌دیر: ۶۰۷ غزل، ۱۱ قطعه، ۲ ترجیع‌بند، ۲ ترکیب‌بند، ۴ مستزاد، ۱ مربع، ۸ مخمس، ۱ مسدّس، ۸۳ رباعی، ۲۰ دو بئیتی، ۵۷ تک بئیتی.

بو جیلده قصیده‌لرین نشری مقصدیمیز دگیلدیر و لاکین نمونه اولاراق، سیدین ۸ قصیده‌سینی ده دیوانین باشیندا گتردیک. منیم بو نشرده اساس مقصدیم شاعیرین دیوانی نین قصیده‌لر خارج، تام و ساغلام متینی معاصر اوخوجویا چاتدیرماقدیر. اومید ائدیرم کی بو مقصده چاتا بیلیمیش اولام. بعضی املاء اؤزه‌للیک‌لرینی ده ناچار اولاراق قبول ائتدیم. بلکه اوخوجولارا سید عظیم ایله راحت معنوی ارتباط قورماقدا کؤمکچی اولموش اولای بیلیمیشم. چکدیگیم زحمتین اجری وارسا، سید عظیمین اوجاوا پاک روحونا نیثار ائدیرم.

دکتر حسین محمدزاده صدیق

تبریز- دی ۱۳۸۵

II. بۇلوم. ديوانين متنى

www.duzgun.ir
<http://seyedazim.blogfa.com>

دیباچه

سپاس بی قیاس او مؤسس اساس کارخانه ی نطق و بیانا کیم منطوقه ی علم البیان ایله، اؤز فیض بی منتها و نعمت عظامالارین شامل حال بنی نوع انسان ائتمیشدیر. و درود و سپاس بی قیاس و تحیت بلاقتباس او مدبر عالم امکانا کیم مصدوقه ی:

مِنَ الْمَاءِ كُلِّ شَيْءٍ حَيٍّ.

احسانی ایله جویبار تفضل افضالیندان اقوات قطرات معارف پرور املاء و انشانی شاخسار انامل انسانا یئتیشدیر میشدیر:

حکیم لم یزل کیم ائله یبیدیر نطق انسانی، رموزات نهان بسته بالین کشفینه گویا.
او سلطان ازل کیم مرحمتدن ائله ییب احسان، گروه نکته سنجه شوق املاء، قوه ی انشا.

صلوات و سلام ملک العلام و برگزیده ی خاص و عام رسول انام و نبی ذوالعز و الاحترام کیم:
أَنَا أَفْصَحُ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ.

سرودی ایله میدان فصاحت و عرصه ی رسالتده سولجان سبقت و گوی مزیت فصحا ی عرب و عجم و بلغای تورک و دئیلمدن آلمیشدیر:

شهنشاه قدّم کیم اولماسایدی خلقت ذاتی، عدمدن عرصه ی ایجادا قویمازدی قدم اشیا.
طفیل ذات پاک اعظمی دیر ماسوا یکسر، چه عرش و فرش و چه لوح و قلم، چه آدم و حوا.

دوعا و ورد و ثنا اول صاحب ذوالفقار و تیغ هشت و چهار، مطلع نور جلی و منبع ظهور ازلی علی بن ابیطالب (علیه السلام) و اسدالله غالبه، کیم نطق گوهرباری خاتم الانبیا و شرف اصفیا (علیه السلام) علیهم علی فی التحیة و الثنا اوصاف ذات حمیده صفتلرینده:

أَنَا وَ عَلِيٍّ مِنْ نَوْرٍ وَاحِدٍ.

ترانه سیله ترانه پرداز اولموشدور:

علی بن ابی طالب کی ذات پاک والاسین، مقدّم ماسوادان خلق ائدییدیر خالق یکتا.
دئسن مخلوقه دیر مافوق نسبت آدی، یوخدور شک، دئسن خلّاقه دیر ماتحتیه نسبت، آری، آمنا!

اما بعد، اقل الشعراء، خادم الفصحاء، حاج «سید عظیم بن سید محمد الشماخی الشیروانی»، ارباب حال و اصحاب کمال حضور سعادت دستورلارینا بو عجز و انکسار و بو مایه‌ی افتقار ایله عرض ائدیو کی هجرت نبوی نین مین ایکی یوز اللی بیرینجی (۱۲۵۱ هـ.ق) ایلینده تولدوم شهرشاماخیدا واقع و نسب سیادت ایله شایع اولوب، اول خطّه‌ی پاک طربناکدا نشو و نما بولدوم، تا کی زمان رشد و بلوغ و اوان ضو و فروغه واصل اولدوم:

فَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَ عِلْمًا.

مضمونو ایله دبستان کمالات و بوستان حالاتدا اکتساب علوم و رسوم صوری و معنوی ائدیو و علاوه جلب مزاید و جذب فواید ایچون اکثر اقطارا و امصار عراق عرب و مصر و حلب و اغلب ممالک اهواز و حجازا سئیر و سیاحتلر ائدیو، عالی و صافی دن مطالب کثیره و مقارب و فیرلر حاصل قیلدیم.

چونکی قرآن شبا بییمدا طبع برق شیتابی می مایل اشعار آبدار و دل پر اضطرابی می مایل زولف و روخسار خوبان گول عذار گوردوم. سنّ شبا بییم تقاضاسینجا آمال ما فی البالی می گاهی غزال غزل شیکاری ایله ابراز و گاهی صورت احوال پر اختلا می رسم قصاید تورکی و فارسی طراز ایله پرداز ائتدیم. اندک زاماندا اشعار گوهر بار و ابیات دُر نیثاریم آویزه‌ی گوش اهل هوش اولوب نشئه‌ی حقیق نظم آبدار خلّار اشتهاریمدان اهل ذوقلر مست و مدهوش اولدولار.

آما گردش سپهر کجمدار و دؤران کینه شعارین کی همواره ارباب ذوق و اصحاب شوقون خیلاف رضا و ضدّ تمنا سینا دوران و سئیران ائدر، درّ یتیم اشعار بی پرستاریم خوبلار زولفو کیمی درهم و پریشان و مرغ ناطیقه خزان محنتده بو اشعار ایله ترنم کنان و نغمه سرایان ایدی:

آه! کیم گون تو تولوب ابرده پنهان قالدی،	گتدی اول ماه تمامیم، منه نقصان قالدی.
دهن یار عزیز اولدو نظر دن غایب،	آه کیم سینه ده یوز نکته‌ی پنهان قالدی.
قیلدی تاراج خزان سرو و گول و ریحانی،	گولشن عالم آرا خار مغیلان قالدی.
قالدی یوز درد و بلا، گتدی گروه حکما،	نه فلاطون نه ارسطو، نه ده لقمان قالدی.
چکمه دی چرخ ستمکار جفادان الینی،	جمله ارباب وفا بی سر و سامان قالدی.
مصر همّتدن عیان اولمادی بیر یار عزیز،	دوشدو زیندانا نتیجه یوسف کنعان قالدی.
خوبلار زولفو کیمی اولدو پریشان حالیم،	جمع ایکن شعرلریم، جمله پریشان قالدی.

تا بو ایام ملالت انجام بد فرجامدا تقاضای شیب سر بنا گوش منی لاعلاج و گوشه‌ی انزوایا محتاج ائتدی. عابیدفریب اولان بُت‌لارین خیال خم ابرولاری ایله گوشه‌ی محرابی تکیه‌گاه ائتدیم و بو گوشه‌ده توشه‌ی مقصودا یئتدیم:

ریادیر زاهیدین گرچه نامازی، ولاکین خلق ایچینده خوش ادادیر.

اثنای عیادت و اطاعتیمده گۆردوم کی زکریا علیه السلام تک نهایت حرمین صرصر توهین ایله چیراغ مغز
استخوانیم سؤنوب و غایت شئیدن سر پر شورومدا مشکین تریم، کافور خُشکه دۆنوبدور:

رَبِّ اِنِّیْ وَهَنَ الْعَظِیْمُ وَ مِیَّ. ۵۵

هوسيله سوموکلریم یوشالیب:

وَ کَاَنْتِ امْرَاَتِیْ عَاقِرًا. ۵۶

ایماسی ایله عشاء طبعیم انشاء شعردن عاقر اولوبلار:

وَ اِنِّیْ خِفْتُ الْمَوَالِیَ مِنْ وَّرَایِ. ۵۷

اشاره سی ایله اؤز ابنای جینسیمدن هراسان اولدوم کی، مندن سونرا قانون اشعار آبداریمی پایمال ائده لر.
لب نیاز یوز مین سوز و گداز ایله درگاه کارساز بنده نوازا آجیب، نیازمند اولدوم کیم:

فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا يَرْثُنِي وَ يَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ. ۵۸

کی ناگاه فرشته ی بشارت ربّ العزّه آسیمان عقل علیادان نازل اولدو کیم، ای زکریا محراب فصاحت و
پیغمبر اقلیم بلاغت:

اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اِسْمُهُ یَحِیّی لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِیًّا. ۵۹

بشارت اولسون کی، بیز سنین نام همایونوو ابدالذهر اؤز نامی نین مسمّاسی کیمی زینده قیلاجقدیر و بو
فرزند دلبدن، سایر اقران و امثالدان سرافراز و سربلند اولاجقدیر. فلهذا بو بنده ی قلیل البضاعه و بو شرمنده ی
کم استطاعت کی بو تاریخده سال عؤمروم پنجاه و پنجه واصل اولموشدور و آوازه ی اشعاریم ایله اقطار عالم
دولموشدور و بو فرزندان تورکی نژاد و فارسی اتحاد کیمی، هر بیرری بیر مناسبت ایله وجده گلیب بنات النعش
تک پراکنده اولموشکن، پروین میثال جمع ائدیپ، شمع شبستان اهل ذوق و شوق ائتدیم و اوزوم گئتدیم.
رحمت حق اول خوش اعتقاد و نیکو نهادا کیم، بو حقیر صاحب تقصیری بیر خئیر دوعا ایله یاد و شاد ائده لر.
والسلام علی من اتبع الهدی.

مین اوچیوز ایکی ایدی هیجرتدن، کی بو مجموعه میز تمام اولدو.
ایله دیم آدینی «کیتاب خواص»، چونکی مقبول خاص و عام اولدو.

۵۵ مریم / ۴.

۵۶ همان / ۵.

۵۷ همان / ۵.

۵۸ همان / ۶.

۵۹ همان / ۷.

۱. قصیده‌لر

۱

مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فَع لن.
uu u.u. uu.. u.u.

- ۱ مورخان و صایای قبله‌ی عالم،
بو نوع گوردوم ائدیپ «روضه الصفا» ده رقم.
کی چون حبیب خدا حجة الوداعیندن،
گلیب مدینه‌ی عرش آشیانه قویدو قدم.
یتیشدی پیک خدا یعنی جبرئیل امین،
کی: «ای خلاصه‌ی ایجاد و افتخار امم!
۵ ریاض عالم اولوب سبز آب لطفوندن،
اگر چه غمدن اوزون بیردم اولمادین خرّم.
دم اولدو کیم ائده سن عزم بزم یار ازل،
دم اولدو کیم اولاسان زیب گول سیتان ارم.
دم اولدو کیم اولا روح مطهرین آزاد،
بو چار میخ طبیعتدن ای مسیحا دم!»
آلیب قرارینی آلدن او کوه تمکینین،
هوای شوق ملاقات خالق اکرم.
فضای قدسه آچیب بال، طایر روحی،
یتیشدیگیم قفس آب و گیلدن ائلیه رم.
۱۰ اولوب وجود شریفینه درد و تب عارض،
وئریب صحایبه یوز- یوز بلا و محنت و غم.

نهال قدی اولوب تا فتادهی بستر،
 صحابه قامتینی بار غمدن ائيلهی خم.
 فغان و ناله اولوب ارض و آسمانه بلند،
 گؤرونندو خلقلده آثار محنت و ماتم.
 صدای غلغلهی «وامحمد» دن او گون،
 گؤز آجدی غشدن اول سرور ستوده شیم.
 بویوردو کی: «ای ره دین اوزره جان نثارلریم،
 تمامیمیز دل مجروحیمه اولوب مرهم.
 ۱۵ رفاقتیمده بروز ائيله دیز محبت لر،
 محبتیمده نثار ائيله دیز نقود درم.
 سیزه متاعیمی مستحسن ائيله دیم مبدول،
 شعاع هدایتیم ايله که اولدو رفع ظلم.
 چو ایندی گئتمه لیم دار ملک عقیباه،
 شتابله گئتیرین کاغذ و دوات و قلم.
 که بیر وصیت ائدیم سیزلره ائدین تحریر،
 رسالتیمده بو تبلیغ قالماسین مبهم.
 او نامه سیزلری تاباب علمه واصل ائده،
 او باب علم که اسرار غیبه دیر ملهم.
 ۲۰ او باب حق او دور باب بارگاه جلال،
 او باب حق کیم اودور باب باروی مبرم.»
 اولوب بو امرده بعضی صحابه لر مانع،
 که تبدن عارض اولوب حال مصطفایه الم.
 بیزه کفایت ائدهر بعده کلام خدا،
 امور شرعه قرآن بس دگیلمی حکم.
 خلاف یکدگر اول بزم محنت افزادا،
 دوشوب مجادله اصوات خلق اولدو علم.

دوباره گۆز آچیب اول غشْدن رسول خدا،
 قیلیب مشاهده بو حالی، حالی اولدی دژم.
 ۲۵ ائدیپ صحابه حکم خروج، اول سرور،
 علی علیه السلام دن ئوزگه اونا قالمادی کیمی محرم.
 مُهیمنا! نه ایمیش سرّ اول وصیت کیم،
 صحابه اولمادیلار راضی تا اولئیدی رقم.
 او امتناع ایدی کیم اولدو باعث شورا،
 او امتناع ایدی کیم دوشدو غیرلر اقدام.
 او امتناع ایدی کیم قاسطون لشکر شام،
 تمامی صبح ظفر اوزره چکدیلر صارم.
 او امتناع ایدی کیم قیلدی مجتبانى شهید،
 ائدیپ جگرلرینی پاره-پاره زهر ستم.
 ۳۰ او امتناع ایدی کیم ابن سعد بد اختر،
 نحوستیه چکیب دشت کربلایا حشم.
 او امتناع ایدی کیم امت اولدی زار و ذلیل،
 او امتناع ایدی کیم گرگ اولوب شبان غنم.
 او امتناع ایدی کیم اولدو زار و خانه‌نشین،
 وزیر حقّ شه بو تراب زاده‌ی غم.
 وصی حقّ علی اولدو غون اقامه اندر،
 بیان واقعه‌دی نقل نامه‌ی معجم.
 علی برابری یوخ کیمسه خلق امکاندان،
 محالدير بو کیم اولسون حدوْته جفت قِدم.
 ۳۵ اولوردی خلق جهانندان برابری او شهین،
 برابر اولسا اگر مهر و ذره، قطره و یم.
 کلام ناطق حق حیف کنج عزلتده،
 نخست حرف مضاعف کیمی اولوب مُدغم.

خزان غمده قالیب بلبل فصاحت لال،
 آچیب ریاض شریعتده نطق هر ابکم.
 روامیدیر که سلیمانہ آصف اولسون دیو،
 روامیدور اولاه عفریت الینده خاتم جم؟
 روامیدیر که ائده پست سبطِ عمرانی،
 مقام علم و تفضّلده باقل و بلعم؟
 ۴۰ او قطب دایره‌ی ممکناتدیر، ای دل!
 مدارینا فلک و نور نیرِ اعظم.
 سحاب همّت و کیوان شکوه و عرش سریر،
 سپهر قدر و قدر قدرت و قضا توام.
 غیاث ملّت و غوث نجات و غوث امید،
 کف کفایت و کھف الامان و کان کرم.
 علی امیر و علی آمر و علی مأمور،
 علی رفیع و علی ارفع و علی افخم.
 علی نعیم و علی ناعم و علی منعم،
 علی علیم و علی عالم و علی اعلم.
 ۴۵ علی رضیّ و علی روضه و علی رضوان،
 علی قسیم و علی قاسم و علی مقسم.
 بلند رتبه امیرا مدایحینده اگر،
 به سان سوسن آزاده سید آچسین فم،
 محالدیر کیم ائده وصف ذات بی بدلین،
 وجود محضدن آیا خبر بولورمو عدم؟
 نشانه‌ی کرمین بذل زاده‌ی آزر،
 نمونه‌ی نفسین نطق عیسی مریم.
 خیال نیز قدم یتتمز ارتفاعیله،
 جلال و جاهیه گرنه سپهر اولاه سلّم.

۵۰ شها او کس دگیلم دار مولکک دونیادا،
کی شوق درهم انده خاطیریم اولاد درهم.
امید خلعت عفونیدی قلب زاریمدا،
نه شوق خرقة‌ی خلقان نه دیبه‌ی معلم.

۲

مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فع لن.
UU U.U. UU.. U.U.

۱ یئتیشدی گوشیمه الهام غیب بهجتله،
کی ای کئچن بو جهان ایچره عمری غلفتله.
مگر ائشیتمه‌میسن معجز شه دینی،
ندندیمی دگیسن شاد بو بشارتله؟
کی سال مین ایکی یوز سکسن اوچده بیر پاشا،
ورود ائدیپ نجف الاشرفه حکومتله.
گلییدی تنگه اونون جمله خلق ظولموندن،
ائیدی اوئلاری آزرده دل اذیتله.
۵ گلیب مزارینا اول سرور فلک قدرین،
آیاقداد چکمه، بئلینده قیلیچ فخارتله.
دگیل بو روضه‌ی پر عطر کعبه‌دن کمتر،
چکیب بو چکمه‌نی قوی تیغی، گیر لیاقتله.
بو بارگاهدا سردارلار سلاطین‌لر،
سوره‌ر غباره یوز اخلاص ایله مدئتله.
بو طوف گاهدا سئیران اندر ملائیکلر،
غلامدور بونا کرّوبیان صداقتله.
بو سرزمینده‌دیر قبر حضرت آدم،
مزار نوح نبی بوندادیر روایتله.

- ۱۰ بو آستانه ده هم مستجاب اولور دعوات،
 بو یئرده عاصی اولور ناجی بیر زیارتله.
 بودور خلیفه ی رحمان، بودور امام انام،
 کی عالم اهلی بونا گؤز تکیب ارادتله.
 بودور بو وادی اقدس کی گلدی موسایا،
 ندای فَاخْلَعْ نَعْلَکَ صوت عزّتله.
 دئییب تمام اونا خداملار کی: ای سرور!
 بو روضه ایچره ساقین گیرمه بو قباحته.
 بو کشکولر اونا هرگز ائتمه ییب تأثیر،
 بو امردن داها غیظ ائیلیوب کدورتله.
 ۱۵ کی من همیشه سلاطین لر حضوروندا،
 قیلیجلا چکمه ایله اولموشام مهابتله.
 عبث فسانه دی بو سؤز قویاندا قدم،
 او صحن پا که او ظالم، کمال جرعتله.
 کی ناگهان او جالیب قبردن ایکی انگشت،
 جالیب بئلیندن او ناپا کی شصت و قوتله.
 فدا او بارماغا کیم ذوالفقار برّان تک،
 ائدیپ دونیم او ملعونی بیر اشارتله.
 تو کولمه ییب حرم پاکینه اونون قانی،
 چکیله دیشرایا جاری اولوب کثافتله.
 ۲۰ بو معجزی ائشیدیپ شاد اولور دل مؤمن،
 او کس کی منکردور رشک اندر بخالتله.
 اولان بو معجزه منکر لعین دیر کافر،
 مبدل ائيله یر ایمانینی ضلالتله.
 بو نوع معجزی گورمز نئچون اماما روا،
 نه بحث دور بو قیلیر رتبه ی امامتله.

بو اُل او اُل دگیمی باب خیبری قوپاریپ،
 هوا اوزونده دوتوب ساخلادی رشادتله؟
 بو اُل او اُل دگیمی عمر ابن عبدودی،
 جہیمہ واصل اندیب بازوی شجاعتله؟
 ۲۵ بو اُل او اُل دگیمی مرحبی قلیب یکسان،
 غبار تیرہ یہ بیر جانگداز ضربتله؟
 بو اُل او اُل دگیمی مرّہ ابن قیسی بؤلوب،
 ندیر بو امرده بحث ائلمک جہالتله؟
 امامدن دیرلیکده هر ایش ظہورا گلیر،
 وفاتی اولسادا اول ایش اولور او حالتله.
 نچونکہ یوخدو عزیزیم امام اوچون اؤلّمک،
 امامین اؤلّمگینی سانمایین شہادتله.
 اولان بو معجزہ منکر، امامہ منکریر،
 گلیر قیامتہ محشور اهل بدعتله.
 ۳۰ بولار نہ رتبہ دیر اول پادشاہ کونینہ،
 تانی علینی باخیب دیدہ ی بصارتله.
 دگلمیدیر بو او سلطان کیم شب معراج،
 تکلم ائیلہدی اول خاتم رسالتله؟
 دگلمیدیر بو او سرور کی کشتی نوحی،
 قوتاردی ورطہ ی طوفاندن عنایتله؟
 دگلمیدیر کی بو مولا کی نار نمرودی،
 خلیلہ ائیلہدی گولزار، لطف و شفقلہ.
 بودور او حاکم ذی شأن کیم دؤنر آہ،
 اگر کی گورہ باخا نارہ سیاستلہ.
 بودور علی ولی اللہ شیر حضرت حق،
 بودور ید اللہ مبسوط نصّ آیتلہ.

علی دگیلمی ائدن طینت ابوالبشری،
 زمان خلقدہ ایجاد دست قدرتلہ؟
 دگیل خدا، ولی آندان صدور اولان ایشلر،
 دگیل بشرده اولان قوت بضاعتلہ.
 دخیلدور بو شہین آشیانینا سید،
 کی قورتارا اونو محشر گونو شفاعتلہ.
 اوزو قرا آلی بوش عاصی و گنہکارم،
 جزا گونونده منی قویما بو خجالتلہ.

۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ ای کی رشک عارضیندن ماه تابان تیتره شیر،
 لبلریندن باده و لعل بدخشان تیتره شیر.
 تیتره شن رویوندا اول گیسوی عنبر فامدیر،
 یا صبادان گلشن ایچره شاخ ریحان تیتره شیر.
 ائیلہ میش باد صبا وصف دہانین گوئییا،
 غنچہ لر یکسر قلیب چاک گریبان تیتره شیر.
 سن مگر قیلدین گذار سرو گول روخ باغہ کیم،
 سرو اولوب خم، رشکدن باغ و گلستان تیتره شیر.
- ۵ چاک سینہ مدن گوروب تیتره گول روخساریو،
 ننجہ کیم بولبول قفسدہ گؤرسہ بستان تیتره شیر.
 آرزوی زلف پیچان دہانیندان سنین،
 گاہ جان جسمیمدہ پیدا گاہ پنہان تیتره شیر.
 چشم گریانیمدہ تیتره عارضین عکسی مدام،
 اؤیلہ کیم سو ایچره عکس مہر تابان تیتره شیر.

حسرت تیغینلہ تیرہر خستہ کۛنلوم ہر زمان،
 سودان اۛتری اۛیلہ کیم بیمار عطشان تیرہ شیر۔
 تیرہ شیرمی نشئہ سیندن قامتین رفتار آرا،
 اۛیلہ کیم باد سحر دن سرو بستان تیرہ شیر۔
 ۱۰ تیرہ شن رخسارین اوزرہ زلف مشکینیمیدور،
 یا سجدہ شمس اندیب ہندوی عریان تیرہ شیر۔
 تیرہ شیر گۛرجک دل زاریم سنی ای شاہ حسن!
 روستایی وش کیم اول گۛردو کدہ سلطان تیرہ شیر۔
 جسم بیماریم اولوب چشمین غمیندن مضطرب،
 لبلرین اندیشہ سیندن جسم آرا جان تیرہ شیر۔
 بسدی بو بیر قطرہ قانہ بونجا بیداد ائتمہ کیم،
 جور و ظلموندن سنین کۛنلوم اولوب قان تیرہ شیر۔
 بو قدہر قیلما جفا، قیلما شکایت عاقبت،
 اول شہنشاہی کیم اوندان کون و امکان تیرہ شیر۔
 ۱۵ اول شہنشاہ غضنفر فر کی قہریندن آنین،
 عرش و فرش و لوح و کرسی، چرخ گردان تیرہ شیر۔
 اول شہنشاہ عدو افکن کی ہنگام نبرد،
 ضرب شصتیندن دلیران زار و نالان تیرہ شیر۔
 تیر تیزی سطوتیندن تیرہ شیر ارض و سما،
 خوف تیغیندن فلکدہ شمس و کیوان تیرہ شیر۔
 اول ہوۛبر خصم سوزی کیم حسامیندان آنین،
 رستم پیل اوژن سام و نریمان تیرہ شیر۔
 اول وصی مطلق و نایب مناب مصطفی،
 کیم صفاتی وصفینہ یوز نطق حسان تیرہ شیر۔
 ۲۰ ای شہنشاہی کی شوقوندن دل و جان تیرہ شیر!
 شۛق خاک مقدمینلہ چشم گریان تیرہ شیر۔

ای سلیمان سریر عزّ و تمکین کیم سنین،
 حؤ کمووه مور محقّر تک سلیمان تیتره شیر.
 وحش و طیر و دیو و دد محکومدور فرمانیوه،
 امریوه حور و ملک، هم جنّ و انسان تیتره شیر.
 سنسن اول نور تجلا کیم شعاعیندان سنین،
 بولماییب تاب نظر موسی ابن عمران تیتره شیر.
 سنسن اول دریای جود و بخش کیم سندن مدام،
 معدن نیسان و کان ابر عمان تیتره شیر.
 ۲۵ سنسن اول سرور کی خاک در گهینده قول کیمی،
 سنجر و طغرل تکیّن سلطان و خاقان تیتره شیر.
 هر کیمین کؤنلونده اولسا نقطه ی حُبّون سنین،
 اول محبت نقطه سیندن نار نیران تیتره شیر.
 سنسن اول شیر خدا کیم صولتیندن هر زمان،
 برگ بید آسا هوژبر و شیر غرّان تیتره شیر.
 ای سریر سرفراز لافّی کیم روز جنگ،
 خوف رمحیندن تن اعداده خفتان تیتره شیر.
 من همان خاقانی آسایم کی شعریمدن منیم،
 روح شاه اخستان و ملک شروان تیتره شیر.
 ۳۰ من همان معجز بیان و سحر گستر شاعرم،
 کیم کلامیمدن زبان نکته سنجان تیتره شیر.
 لیک جور دور گرون دغادان خاطیریم،
 محنت و اندوه ایله اولموش پریشان تیتره شیر.
 بیر نگاه لطف قیل ای پادشاه انس و جن!
 کیم غم دوران الیندن منده بو جان تیتره شیر.
 یا علی! لطفون دریغ ائتمه من دلخسته دن،
 اول زمان کیم معصیتدن اهل عصیان تیتره شیر.

گر بو نقدی کم عیار اولسا قبولون یا علی!
 رفعتیم بیرله حسددن روح سبحان تیره شیر.
 ۳۵ سید! ترک ائتمه مدح بو شه کونینی کیم،
 هم محبّی شاد اولور هم جان عدوان تیره شیر.

۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.
 U . U UU . U UU . U UU . U

۱ کعبه‌ی حقه مقام باصفاسان، یا علی!
 مشعر و میقات و ارکان مناسان، یا علی!
 مسجد اقصاده سن اولدون امام انبیاء،
 انبیاء و اولیاده پیشواسان، یا علی!
 باطن پیغمبر ایدی باطنین ای سرّ حق!
 مقتداسان مقتدای انبیاسان، یا علی!
 مرحبین قتلینده گلیدی سوی حقندن مرحبا!
 دهرده مستوجب صد مرحباسان، یا علی!
 ۵ نور رخساریندان اولدو دهر نورانی تمام،
 معنی آیات شمس والضُّحی سان، یا علی!
 نازل اولدو شأنیوه حین من الدَّهر آیه سی،
 سن سن آسان افتخار هل اَقی سان، یا علی!
 کشف اسلامه کفایت ائیلهدی بیر ضربتین،
 ناصرالدین پادشاهه قُل کَفی سان، یا علی!
 سائیلین ائتدین رکوعوندا عطا انگشتین،
 اولدو ظاهر کیم ولی اِنَّماسان، یا علی!
 مژده‌ی دیداروی حق وئردی اهل جَنّته،
 عالمه منظور اولان وجه لقاسان، یا علی!

- ۱۰ عین مشکات آیہ سی اللہ نوروں مظہری،
 مظہر انوار حق، نور خداسان، یا علی!
 قصّہ ی معراجی سن نقل ائیلہ دین پیغمبرہ،
 محرم سرّ حریم کبریا سان، یا علی!
 حوٰ کمو وہ یکسر مسخر دیر سنین جنّ و پری،
 سندہ دیر خاتم، سلیمان سخاسان، یا علی!
 خلقت عالمدن ای مولا! وجود و ندور غرض،
 علّت غایی جملہ ماسواسان، یا علی!
 سندہ وار ای شاه عالم! درد عصیان چارہ سی،
 عالمین دردینہ باللہ سن دواسان، یا علی!
- ۱۵ حکمت فیضینلہ سن چوخ مسلری زرّ ایلدین،
 جوهر اکسیر اعظم، کیمیا سان، یا علی!
 بخش قیلدین سائیلہ تا کیم قطار ناقہ نی،
 سؤیلدی قنبر کی: «دریای عطاسان، یا علی!»
 الامان! ای شاه دریا دل! منہ ائیلہ عطا،
 خاک پاییندان منی ائتمہ جدا، سن، یا علی!
 دشت ارژندہ سنی سلمان چاغیردی دادینا،
 شیر اُلیندن ائیلہ دین آلدین رها سن، یا علی!
 حضرت ہارونا سن ائتدین خلافت بی خلاف،
 ائیلہ دین موسیٰ عصاصین اژدہا، سن، یا علی!
- ۲۰ رحلت پیغمبر آخر زماندان سونرا چوخ،
 ساحت عالمده گوردون ابتلا، سن، یا علی!
 بیعت ایچون گاہ باغلاتدی ید اللہ قوللارین،
 گاہ قالدین بی کس و بی اقربا، سن، یا علی!
 گہ دوشرسن مشکلات دهرہ ای مشکل گشا!
 گہ زمانہ اہیلنہ مشکل گشاسان، یا علی!

ایکی فرزند گرامیدور شُبیر و شَبَرین،
صفحه‌ی توارت ده سن ایلپاسان، یا علی!
آدیوی وئرمیش نشان انجیل و تورات و زبور،
شگی یوخ کیم شاه عالم شنطیاسان، یا علی!

۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.
۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ عالم ایچره مطّلع انوار سنسن، یا علی!
چرخ عزّت ثابت و سیّار سنسن، یا علی!
کُنْتُ کَثْرًا مَخْفِيًا أَحَبِّتُ أَنْ أُعْرَفَ دُنْدِينَ،
کلمه‌ی حق، صاحب گفتار سنسن، یا علی!
ذات پاکیندیر مشیّت خلق قیلدین عالمی،
ائیله‌ین آفاقی یوخدان وار سنسن، یا علی!
عالمه معلول بیعت وجودوندور سنن،
عَلَّتْ نُهْ گنبد دوّار سنسن، یا علی!
- ۵ سن ظهور اولدون جهاننا ظاهر اولدو ذات حق،
ذات حَقّی ائیله‌ین اظهار سنسن، یا علی!
عالم و آدم طُفیل ذات پاکیندیر سنن،
صادر اوّل، شه ابرار سنسن، یا علی!
توبه‌ی آدم سنبله اولدو عالمده قبول،
نقصی یوخدور سؤیله‌سم غَفّار سنسن، یا علی!
اولدو نوحا فُلْک مشحون اوزره لطفون ناخدا،
حین طوفان ممطر امطار سنسن، یا علی!
- ۱۰ صالحه قیلدین عطالار ناقه سنگ خارهدن،
قوم عاده صرصر قَهّار سنسن، یا علی!

وئردی ایوب تن افکاره شفا لطفون سنن،
یوسفه بطن سمکده یار سنسن، یا علی!
ربّ آرني سؤیله دی موسا اگر چه طورده،
اول تجلادان اولان دیداری سنسن، یا علی!
دیده ی یعقوبه وئردی فیض دیدارین ضیاء،
یوسفه زندان آرا دلدار سنسن، یا علی!
زنده ی انفاس پاکیندیر مسیحالار سنن،
جَنّت ایچره تجري الّاہار سنسن، یا علی!
۱۵ نطق پاکیندیر سنن عیناً تسمی سلسبیل،
جَنّت ایچره تجري الّاہار سنسن، یا علی!
کیمدی سندن غیری اسرار مگودان با خبر،
نفس احمد محرم اسرار سنسن، یا علی!
قویدون ای نور خدا! مهر نبوت اوسته پا،
کعبه دن بوتلار ییخان هشیار سنسن، یا علی!
قتل مرحبده سنه حقدن یتیشدی مرحبا!
قاتل الکفار و الاشرار سنسن، یا علی!
جنّ و انسین طاعتیندن افضل اولدو ضربتین،
روز خندق قاتل کفار سنسن، یا علی!
۲۰ کیمدی کیم عمر بن انتر ضریوه تاب ایله سین؟
شیر داور قدرت جبار سنسن، یا علی!
ای شه خیر گشا، سلطان اقلیم سخا،
وقت بخشش قلزم ذخار سنسن، یا علی!
یار غار اولدی رسولا گر چه غیری ظاهراً،
باطناً اول شاها یار غار سنسن، یا علی!
هم پیمبر باطنینده باطن ایدی باطنین،
یار فاش احمد مختار سنسن، یا علی!

چوخ بلالار دفع قیلدین احمد محموددان،
 دافع درد و غم بسیار سنسن، یا علی!
 ۲۵ ائیلہ دین صرح قواریری سلیمانہ عطا،
 لحن داود نکو اطوار سنسن، یا علی!
 چرخ فضل قدر، برج کوکب احدی عشر،
 بحر پاک لؤلؤ شہوار سنسن، یا علی!
 اولمیشدی قالب آدم مخمر طیندن،
 ذات حقہ ائیلہ بن اقرار سنسن، یا علی!
 سنسن آدم، حضرت آدم سنہ فرزنددیر،
 نکته ی صلصال کالفخار سنسن، یا علی!
 گولشن باغ رسالتدہ گول ایدی فاطمہ اولمازدی ہیچ،
 اول گولون عطریں آلان عطار سنسن، یا علی!
 ۳۰ اولما سئیدین کیمسہ کفو فاطمہ،
 کفو اول صدیقیہ اطہار سنسن، یا علی!
 حملہ اوستن حملہ اظهار ائیلین کافرلرہ،
 خصم افکن حیدر کرار سنسن، یا علی!
 ناکشین و مارقین و قاسطینہ جملہ دور،
 برق خاطف صاعقہ کردار سنسن، یا علی!
 فاضل شیروانیان کیم نسل پاکیندیر سنین،
 ذات پاکیندا اولان آثار سنسن، یا علی!
 لطف حق آقای آقایان آقا سید علی،
 سانکی شیرواندا بیزہ غمخوار سنسن، یا علی!
 ۳۵ سئیدین نطقی کلامی فکر و ذکر ی روز و شب،
 طبع مؤزونوندا کی اشعار سنسن، یا علی!
 بیر کلافیله گلیر سئید سنین بازار یوا،
 بو عجوزہ، یوسف بازار سنسن، یا علی!

بیر یوزی قارا قولوندور، بی پناه و در به در،
قویما خوار اولسون، شه ابرار سنسن، یا علی!

۶

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.
۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ گتیر ساقی قدح کیم موسم عشرت مهیادیر،
گلیر نوروز سلطانی، بهار عالم آرادیر.
بلورین جامه تۆک ساقی شراب راحت افزانی،
زمستان زحمتی طیّ اولدو فصل راحت افزادیر.
عیان اولدو حملدن آفتاب، ای ساقی مهرو!
کباب برّه ایله رندلر گؤر باده پیمادیر.
شراب نابی تۆک جام بلورا موجلر اورسون،
دئسینلر کیم گؤروبلر کشتی ایچره قانلی دریادیر.
- ۵ خدا ائتمیش سنی اول کشتی اوزره ناخدا ساقی،
بو دریادان نه باکیم، یاوریم ربّ تعالادیر.
غبار تیره دن گول باش چکر مانند آدم دور،
اونون صونعونده یاش برگی تپیر گویا که حوّادیر.
مگر خار جفا پیشه اولوب قابیلله همدست،
تۆکوب هاییل گول قانین مغیر روی غبرادیر.
آچار رخسارینی گولزار ایچینده شیت تک لاله،
اگر چه عاشق آسا قلبی نین داغی هویدادیر.
گول اول اسحاقه بنزر دامن سارای گولشنده،
شمیمی عالمی توتמוש سانیرسان مشک سارادیر.
- ۱۰ هزار آوادیر ابراهیم اسماعیلدیر غنچه،
فضای گولستان غنچه قربانگاه زییادیر.
دریده دامن ایله چیخدی گول گولزاردان گویا،

فضای باغ و بستان، خلوت خاص زلیخادیر.
 گلیر ملک سبادان موژده‌ی بلقیس دیر هدهد،
 گیریب صرح قواریره، سلیمان مجلس آرادیر.
 گؤروب بلقیس گول تخت زمرد فام گولزاری،
 سانیر اؤز تختیدیر حیرتله سرگردان و شئیدادیر.
 حصار چرخه سالمیشدیر نوالار بولبول شئیدا،
 سانیرسان ثانی لحن فرو آینده نکبادیر.

۱۵ عرب الفاظنه یوناندن شرح ائيله بیر حکمت،
 مگر کیم قمری خوش لهجه‌ی فسطا ابن لوقادیر.
 بوگون اول گوندو کیم آثار خلقت آشکار اولدو،
 بوگون اول گوندو کیم تقدیر یزدان کارفرمادیر.
 اگر چه دوشدو اوچ آی قنشره نوروزدان ساقی،
 گلیر بیر آی کی نوروندان منور جمله اشیادیر.
 نه آیدیر ماه گردوندور، دگیلیر ساقیا بالله!
 ولایت برجونون ماه منیر چرخ بطحادیر.
 حجاب ابرده قالدی اوچ آی گر ماه نور افشان،
 بحمدالله چیخیدیر ایندی ظلمتدن هویدادیر.
 ۲۰ بحمدالله کی ظلمات ثلاثه دفع رفع اولدی،
 اولوب نورانی عالم، زنگ ظلمتدن مصفّادیر.
 چیخیب اول ماه کیم نوروں آلیب شمس رسالتدن،
 تجلا سیندان عالم جلوه گاه طور سینادیر.
 او سلطان نبی طینت، او هارون خلافت کیم،
 فضائل مکتبینه کمترین شاگردی موسادیر.
 کلام جامع اکرم، او روح الله اعظم کیم،
 غلام کمتری چرخ چهارم اوزره علیادیر.
 هنوز آدم میان آب و گیلده تاپمامش صورت،
 اونون عالمده ظاهر اولدوغو نصیله پیدادیر.

- ۲۵ اودور مخلوق اوّل، عقل اوّل، صادر اوّل،
 او وجه الله باقیدیر اونيله عرش برپادیر.
 برائت سوره سین وئرمیشدی گر صدّیقه پیغمبر،
 اونون عزلینه فرمان ائیله ین کس ربّ اعلا دیر.
 تولا عروۃ الوثقی به بل اول کس کی عاقیلدیر،
 تبرّا جبت و طاغوته ائدن اهل تولادیر.
 اگر چه غیریه ائتمیش بو نامی اؤزگه نسبت،
 او مولا سبقت اسلامدا صدّیق کبرادیر.
 یتیشدی حکم کیم صدّیقدن آل سوره ی پاکى،
 قراءت چین اونا شایسته بیر ذات مصلادیر.
 ۳۰ علیّ عالی اعلا، وصی سیّد بطحا،
 کی عالم لفظدور، ذات علی اول لفظه معنادیر.
 آپارسین یگّه و تنها، قراءت ائسون اول مولا،
 تمامی اهل موسم چونکی معناسی تبرّادیر.
 عنا دید قریشون اکثرین مقتول ائتمیشکن،
 اولاردان ائتمه ین پروا، او سلطان صف آرادیر.
 شجاعته بو سلطانه برابر اولماییب موسی،
 اونون مقتولی قبطیدن اولان بیر شخص اولی دیر.
 ید بیضا عصای موسویه ائله دی پروا،
 بو شیریم یا محمد باک قیلماز شیر هیجادیر.
 ۳۵ آپاردی حؤکم خالیقله قراءت قیلدی اول مولا،
 شجاعته کیم اول سلطان خیبرگیره همتادیر.
 علی گر اولماسایدی فاطمه قالمیشدی بی شوهر،
 اونون هم کفوی عالمده امیر آل طاهادیر.
 کلام ضلّ احمد من علیّ سؤیله ین کسلر،
 ایکی عالمده اونلار موجب وحی ایله روسوادیر.

شب هجر تده یاندى مضجع احمدده اول مولا،
 وفایه جانینی شاه قیلان اول میر والادیر.
 حدیث لَحْمِكَ لَحْمِي کلام جسمک جسمی،
 محمد له علی بیر اولدوغو گون تک هویدادیر.
 ۴۰ شب معراجده صوت علیه خالق داور،
 حبیبیله تکلم ائتدیگی بیر سر عظمادیر.
 نه غم اوندان ریاستده مقدم دوشسه اوچ کیمسه،
 اولار اوچ صفردیر اما الف چون رتبه بالادیر.
 هبوط کوکی گنت سوره ی والتجمدن اؤیرن،
 غوایت اهلینی تهدید ائدن اول رب اسرادر.
 مدارا قیلدی تاکییم اولماسین مخلوقلار مرتد،
 مزاج عالمه عارف، رموز امره دانادیر.
 اگر چه حضرت یزدانا قیلدی چوخ تظلم دور،
 دگیلدی شکوه حاشا ظالمین ظلمینه ایمادیر.
 ۴۵ فدک غصینده گر ائتدی شکایت زهره ی زهرا،
 حکام دنیوی چون سانمه اول صدیقه شیدادیر.
 اگر بیر قرص نانی سفرده اولسایدی اول پاکین،
 ائده ردی سائله اعطا کی کان لطف دریادیر.
 قالان کس اوچ گون آج نئیلر ایدی بو فدک مولکون،
 اونون بو ادعاسی غاصبین غصینه مبدادیر.
 ذوی القربی حقوقون ایسته ییردی اولماسین پامال،
 و الا حُب دنیادان اونون قلبی مبرّادیر.
 او بیر سریدی کیم حقندن گلیردی رزق مقسومی،
 ایکی یحیا یا مادر دیر داها امّ دو علیادیر.
 ۵۰ صدفدور بطن پاکی اول صدفده یازده گوهر،
 اونون ذریه ی اطهر لری لؤلؤ لالادیر.

عزیز مصطفادیر جدّی سادات عالم دیر،
 دُر بحر نبوّت، مظهر اسماء حُسنادیر.
 اگر چه ایستہدی دشمن چراغ مصطفیٰ سؤنسون،
 بلی اَن یطفنوا قرآندا بیر رمز مطرّادیر.
 ولی شمع رسالت شمعشعانی دوتدو آفاقی،
 نظر هریانا قیلسین سر به سر نور تجلادیر.
 دوشوب بیر شلعه سی شیروانا اول نور تجلانین،
 علی نوروں علیدہ گؤرسون اول کس لر کی جویادیر.
 ۵۵ علی نام و علی علم و علی حلم و علی صولت،
 علو رتبه ده اؤز نام پاکینه مسمّی دیر.
 اودور سبط شه مردان، یگانه فاضل شیروان،
 نظیری گلہ ییب دونیا یا دنیا تا کی بینادیر.
 شجاعتده، سخاوتده، فراستده، عدالتده،
 تاپیلماز قافدان قافا عدیلی، مثل عنقادیر.
 دیلینه گلہ ییبیدیر لا، مگر وقت تشہدده،
 اگر چه نفی اوچوندور لا، اونون اثباتی الّادیر.
 محقق دور، مدقق دور، موفق دور، مصدق دور،
 مکرم دور، معظم دور، مطہر دور، معلادیر.
 ۶۰ معلم دور مُعالم دور علوم دینہ رہبر دیر،
 معزز دیر، مطرّز دیر، مظفّر دیر، مزکّی دیر.
 علوم اوّلین و آخرین صدرینده مضمردیر،
 خبیر نکته ی دین، واقف علم منایادیر.
 کلیسایا شعاع عارضی دوشسه، اولور کولہ،
 نہ مسجد کیم اونون ذکر ی اولونماز بیر کلیسادیر.
 نہ یالقیز بیر منم سیّد اونون مرہون احسانی،
 رہین ہیمنی اول فیض بخشین پیر و برنادیر.

۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U . U UU . U UU . U UU . U

- ۱ هر کیمین مولاسی عالم ده شه مردان اولور،
 چکمه سین غم کیم اونون هر مشکلی آسان اولور.
 اولسا هر کیم کشتی آل پیمبر سا کینی،
 باکی اولماز دهرده گر گونده یوز طوفان - اولور.
 هر کیمین کیم حیدر کرار تک مولاسی وار،
 خاطیری خوش، کؤنلو خرم، دائماً شادان - اولور.
 خاصه بو موسم کی اعجاز ید شیر خدا،
 دین حق اثباتینا بیر حجّت برهان اولور.
- ۵ اول شهنشاه فلک رفعت جهان معدلت،
 کیم سلاطین لر اونون درگاهینا دربان اولور.
 دست حق، نفس نبی، میر عرب، شاه عجم،
 کیم اونون بیر بنده سی عالم ره سلطان اولور.
 اول امام دین و دولت، کیم اونون انکاری نین،
 دینینه دونیاسینا یوز نقص و یوز نقصان اولور.
 اول شهنشاه ولایت کیم شب معراجدا،
 خوان قریوندا اونون شاه رُسل مهمان اولور.
 ائله یبیدیر تازه دن بو معجزی اظهار کیم،
 شادلیغیندان خلق عالم گول کیمی خندان اولور.
- ۱۰ دوتمییان اول آستانین احترامین صدقله،
 عاقبت پاشا کیمی اؤز قانینا غلطان اولور.
 باخسا هر کیمسه حقارتله اونون درگاهینا،
 چشمینه بالله کی هر موژگانی بیر پشکان اولور.
 بیلمیه واجب سجود آستان دولتین،
 گر ملکدیر، گر بشر، هم روتبه ی شیطان اولور.

- اولمایان قائل امامتله بو مولا حقیقینه،
 گر یوز ایل طاعت قیلیرسا، جمله سی عصیان اولور.
 کیمسه اخلاصیله دوتسا بو شهین دامانینی،
 قدرده مقدار و بوذر، رتبه ده سلمان اولور.
- ۱۵ ای خدا اول روضه ی پر عطر خلد آثارا کیم،
 کمترین خادم لری اول روضه نین رضوان اولور.
 جامه ی استبرق و سندس دن آلیر خلعتین،
 هر او کس کیم شور عشقیندن اونون عریان اولور.
 هر ایکی دونیادا حسن رتبه سین درک ائیلیر،
 مرتضانین کیم کی اوصافیندا مدحت خوان اولور.
 یا علی! بو تازه معجز بیر زمرد دور ائدهر،
 چشم خصمی کور اگر کیم افعی غرثان اولور.
 بو سعادتن بو نور هر دم مباحات ائیله سین،
 مظهر اعجازین ای شه! خطه ی شیروان اولور.
- ۲۰ خاک شیروان ائیله سین سایر بلاده فخر لر،
 کیم بو معجزدن غباری توتیای جان اولور.
 نعت خمدن جوش قیلماق موجب حیرت دگیل،
 یئتسه گر حؤ کمون سنین هر قطره بیر عمّان اولور.
 سنسن اول شاه غدیر خم کی حقدن شانیوه،
 مصطفایا آیه ی تبلیغ ایچون فرمان اولور.
 سنسن اول شاه قضا فرمان کی ابراهیم ایچون،
 آتش نمرود حؤ کمونله گول و ریحان اولور.
 اولماسان گر خضره رهبر ای دلیل کاینات،
 حشره تک صحرالار ایچره خضر سرگردان اولور.
- ۲۵ ساقیا! می حسرتیندن ملک تن ویران اولور،
 بیر آیاغیله اَلیم دوتسان مگر کیم قان اولور.

وثر منہ اول باده دن کیم کیم ترشح ائیلسه،
جامدان هر قطره سی بیر مئهر نور افشان اولور.
خاصه بو موسم منہ می وثر کی ابنای زمان،
ذوق سئیر گولشن و گولزاردان شادان اولور.
خاصه بو موسم منہ می وثر کی خلق روزگار،
واله اعجاز شیر حضرت یزدان اولور.

خاصه بو موسم کی اعجاز ید شیر خدا،
دین حق اثباتینه بیر حجّت و برهان اولور.
دست حق نفس نبی میر عرب شاه عجم،
کیم سلاطینله اونون درگاهنه دربان اولور.
گوشه ی زندان محبّ حیدره گولزار اولور،
دشمن بدخواهینا گولزارلار زندان اولور.
اول امام حقّ کیم حبّی اونون مؤمنلره،
سینه ده رونق قرار مشعل ایمان اولور.

۳۵ ائلیه یبیدیر تازه دن بو معجزی اظهار کیم،
شادلیغیندان خلق عالم گول کیمی خندان اولور.
جمع اولوبدور هر یثره اعیانلار اشخاصلار،
انبساط عیش ایچون یوز بذل و یوز احسان اولور.
هر محله اؤز بساطین عقد اندیب پروین کیمی،
زهره تک رقاصه پاکوب و دست افشان اولور.
هر طرف انجم کیمی شهرین چراغانین گؤروب،
گنجه لر چشم فلک تا صبحه جن حیران اولور.

مومڪون اولدوقجا هره بير نوع ائيلر شادليق،
 عيش ائدر مردم، غرض هر نحو کيم امکان اولور.
 ۴۰ شيخلر تسبيح ائدر تهليل عاليملر دوعا،
 روضه خوانلار وصف ايچون بير مرغ خوش الحان اولور.
 گرچه اسماعيل ايچون خلق ايلده بير قوربان کسر،
 سندن اؤترو گونده عالم يا علي! قوربان اولور.
 رود اولور آب روان گر قهريله قيلسين نظر،
 لطفله باخسان اگر، او چشمه ي حيوان اولور.
 يا علي! سنسن او مولا کيم بو فاني دهرده،
 شفقتيندن جمله عالم دردینه درمان اولور.
 سنسن اول سرور کي قنبر تک قارا خاديملرين،
 هر بيری معنا ايله بير يوسف کنعان اولور.
 ۴۵ سنسن اول مشکل گوشا کيم يا علي! آدين سنين،
 صدقله ياد ائده نين هر موشکولو آسان اولور.
 چکمه سين هر بير ايکي دنيا آرا بير ذره غم،
 هر کيمين مولاسي عالمده شه مردان اولور.
 يا علي! سنسن او مولا کيم محبين دهرده،
 گر يوز ايل جرم ائيله سه، مستوجب غفران اولور.
 ذات پاکين اولدو مظهر گر چه حق اثباتينا،
 لطف و قهرين مظهري فردوس و هم نئيران اولور.
 سببد بيچاره بير کمتر غلاميندير سنين،
 لطفله قيلسان نظر، هم روتبه ي حسان اولور.
 ۵۰ روح حسان شاد اولور عقبادا بو اشعاردان،
 بو چکامه ذوق بخش خاطير سحبان اولور.
 گر حميد ذوالمعالي چين بو غرا مدحدن،
 وار اميديم ائيله سم تقرير بس شادان اولور.
 اول حميد پاک سیرت، اول وحيد عصر کيم،

درس علمینده خرد بیر طفل ابجد خوان اولور.
وئرگیلن عقبادا سن یا مرتضا خلعت اونا،
کیم منیم دونیادا اوندان خلعتیم الوان اولور.

۸

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U . U . U U . . U . U . U U

- ۱ ای نوربخش بارگه کبریا، علی!
وی خاک بارگاهی اولان کیمیا، علی!
ظلمت سرای دهر سینله تاپیب ضیاء،
ای آسمان رفعت شمس الضحی، علی!
سالمازدی بو جهانا ضیا اولماسایدی گر،
خاک رهین گونش گوزونه توتیا، علی!
سووئر مه سئیدی عالمه ابر عنایتین،
روی زمینده بیتمازیدی بیر گیا، علی!
- ۵ دستینده دیر همیشه سنین خامه‌ی قدەر،
تحت تصرفونده لوح قضا، علی!
بیر ضربتینده وار ثقلینین عبادتی،
وار کیمده بؤیله رتبه و قدر و بها، علی!
مدحینده کافی اولسا ایدی قُل کَفی اگر،
ختم رسل انده ردی اونا اکتفا، علی!
هانسی فضیلتین دئیم ای نور اولیا،
ای باب شهر علم رسول خدا، علی!
اول اِنَّمَا وَلَّيْکُمُ اللّٰهُ دَن مَوراد،
سنسن بو خلق عالمه، ای پیشوا، علی!
- ۱۰ انگشتریله سائلی سن ائیلهدین غنی،
سندندی اهل عالمه رسم سخا، علی!

سنسن او رحم دل شه مسکین نواز کیم،
شائنده نازل اولدو سنین هل ائی، علی!
بیت الحرام اولدی مقام ولادتین،
زینت سنبله مروه تاپیب هم صفا، علی!

۲. غزللر

حرف الالف

۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.
U . U UU . U UU . U UU . U

۱ قَدْ تَجَلَّى مِنْ شُعَاعِ الْكَأْسِ أَنْوَارُ الْبَهَا،
تِلْكَ فَضْلُ اللَّهِ بَلْ يَهْدِي لِنُورٍ مَنْ يَشَا.
مشرق ساغردن ائتدی آفتاب مئی طلوع،
مغرب مینادا وئردی عالمه نورو بها.
مئی ظهورو اولدو ساغردن عیان عالمیره،
کور اولما، چشمیمنه وئر دؤر ساغردن جلا.
غولغول مینا صدای حقی ائیلر آشیکار،
دعوتِ حقدیر، بوگون آفاقی توتמוש بو صدا.
۵ جان و دل صبح ازلدن طالبِ دلدار ایکن،
شوکر کیم تاپدی گوزوم دیدارِ ساغردن ضیا.
جامِ مئی آئینهی اسرار حقدیر، ای کؤنول!
ایسته سن اسرار حقی، جم ایله اول آشینا.
یوخدو بیر رمز آشینا بو عصر بدفر جامدا،
ائیلمه اسرار حقی چوخدا سیید بر ملا.

۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰۰.۰ ۰۰۰.۰

- ۱ خواه موسا دامنن توت، خواه عیسا، ای فتا،
 ترک قیل فرعون نفسی، عشقه ائیلہ اقتدا.
 عشقدیر اول قوہی جاذب کی خاک مکہ دن،
 ائندی جیسم عنصری احمدی عرش آشینا.
 عشقدیر کیم کی ائدر وادی ایمندن خروش،
 عشقدیر کیم کی درخت طوردان ائیلر نیدا.
 اول گدای عشق، سلطانلیق موراد بندیر اگر،
 کیم دیار عشقده آفاقا سلطان دیر گدا.

۳

مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن.

۰۰۰۰ ..۰۰۰ ۰۰۰۰ ..۰۰۰

- ۱ ای تار سر زولفون، واللّیل اذا یغشی،
 والشّمس یوزون وصفین ذرّاتاً قلیب انشا.
 ای مرشد ناسوتی، وی سایر لاهوتی،
 کیم اولمادی هم سئیرین جبریل شب اسری.
 گون اولسا گئجه اولماز، ای ماه! نه دیر وجهی،
 یلدای سر زولفون گون اوزده اولوب پئیدا؟
 سن جوهر، عرض عالم، سن اصل، طفیل آدم،
 هم علّت غایی سن، هم علّته سن مبداء.
 ۵ هر علّته علّت سن، سن باعث خلقت سن،
 سن عین مشیّت سن، سن عالمه سن مؤلا.
 سن اول و سن آخر، سن باطن و سن ظاهیر،
 سن طیب و سن طاهیر، سن صورت و سن معنا.

ای چارده معصومون سر خئیل و سرافرازی،
 قرآن خداونده شاهید بو سؤزه طاها.
 خورشید جمالیندان بیر ذره عیان اولدو،
 طور اوزره تجلادان مبهوت قالیب مولا.
 سئید نچیدیر ائتسین اوصاف سنی، ای شه!
 اظهارخلوصیت ائیلر سنه اول شئیدا.

۴

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

u. u. uu ..u. u. uu

۱ خالین قارادی، زولف قارا، گؤز لرین قارا،
 بیر آغ گون گوره رمی اولان مبتلا سنا؟
 بیگانه لرله چونکی اولور آشینا او گول،
 ای کاش اولمایا دیدیم ازلدن من آشینا.
 مشک ختا دئدیم سر زولفون، او گول دئدی:
 «قاین هدردی کیم، یئنه سن ائيله دین خطا!»
 یو خدور اگر چه وجه کیفافیم زمانه ده،
 بیر شیشه باده اولسا، منه ائیلر اکتیفا!
 ۵ بیلدی جفالاریله کؤنول شاد اولدوغون،
 ترک ائيله دی جفالارین اول یار بی وفا.
 ای دل! جفاسی ایله وفانین نه فرقی وار؟
 خوشدور نه ائيله سه منه اول یار دلروبا!
 سئید! تغافل ائيلمه اکسیر باده دن،
 مس وجودا لازیم اولوبدور بو کیمیا.

۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU. ..U. U.UU

- ۱ بیر عهدیوه سن ائتمه دین ای بی وفا، وفا،
 قیلدی فراغین ایله دل بی نوا، نوا.
 زمزم تک اولدو کویووا اشکیم روان، روان،
 اول کعبه ایچره گورمه دی اهل صفا، صفا!
 دئردیم لب اوسته خال دوشوبدور غلط، غلط،
 دئردیم او چین زولفووه مشک ختا، ختا.
 من ساده لوحا قیلدی او روخساری آل، آل،
 قیلدی گونومو اول سر زولف قارا، قارا.
 ۵ قیل کوی یارا گشتیوی، ای چاره ساز، ساز،
 یارب! سنه معین اول، ای ناخدا، خدا!
 مکر ایله سالاما داخی تحت الحنک، حنک،
 زاهید بساط عشقه دیر بو ریا، ریا.
 ای چرخ کجمدار منه اولدو یار، یار،
 ائتمز او ماهدان منی نوک جدا، جدا.
 ائتمه شکسته سیدی ای باده خوار، خوار،
 ائتسین سنه همیشه بو اهل دوعا، دوعا!

۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ گذرین دوشه در دلبره، ای باد صبا!
 یئتیر عرضیم او گول احمره، ای باد صبا!
 گول جعفر کیمی رنگیم سارالیب فیرقتدن،
 ده بو حالی او گول جعفره، ای باد صبا!

تلخکام اولدوغومو زهر غم هیجریندن،
 عرض حال ائت او لب شگره، ای باد صبا!
 تابدان سالدی کتان تک بو دل بی تابی،
 نیله میشدیم او مه انوره، ای باد صبا!
 ۵ پشکریم پشکر جوزا کیمی گور اولدو دو نیم،
 وئر خبر اول بت مه پشکره، ای باد صبا!
 بو قارا گون کی منیم باشیما هیجرینده گلیب،
 حق نصیب ائیلمه سین کافره، ای باد صبا!
 لاله تک داغ دل سینه ی سوزانیمی گور،
 وئر خبر سونبول و سوسنبره، ای باد صبا!
 بو محمد الله دی سینه بی یاری هلاک،
 عرض قیل روضه ی پیغمبره، ای باد صبا!

۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ توتدو قرار تا کی کونول زولف یاردا،
 صبر و قرار قالمادی من بی قراردا.
 بیر وعده ی وصالا وفا ائتمه دی حبیب،
 اولدو هلاک خسته کونول انتظاردا.
 ای زولفو قارا! قاشلاریوا جان و دل فدا،
 اولماز بو شیدت ایله کسر ذوالفقاردا.
 زولف و روخون خیالی ایله شاددیر کونول،
 یعنی دیلر وصالیوی لئیل و نهارد.
 ۵ ایندی کناردان باخیرام یارا، ای فلک!
 هانی او گون کی وار ایدی ماهیم کناردا؟

وصلینده جان یئتیشسه، نولا جیسم زاریم،
 عزم ریم زینده اولور نوباهاردا.
 واعیظ! زولال کوثری وصف ائتمه سئیده،
 اول، گوردویون گؤروب دو مئی خوش گوواردا.

۸

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن.

۰.۰ ۰.۰.۰ ۰.۰.۰ ۰.۰.۰

۱ گؤر کی توتوبدور قلم، یئر لب جاناندا،
 سانکی بیتیدیر یئنه نئی شکرستاندا.
 سالدی مورە کب مگر عارضینه نۇقطه لر،
 داغ نومایاندى یا لاله ی نۇعماندا.
 ائيلمه ای گول بدن! مشق گولستان سن،
 یوخدو اوزون کیمی گول، هیچ گولستاندا.
 ائیلر ایدیم رویونا من ده تاماشا اونون،
 کاغید اولایدیم اگر زانوی جاناندا.
 ۵ کاش اولایدیم دؤنوب بیر ایکی دیللی قلم،
 تا یئر ائده یدی کف دلبر مستاندا.
 خط شیکسته کیمی خط چیخیب رویووا،
 کؤنلومو باسدى غوبار، اول خط ریحاندا.
 یارا اولام هم نفس، خوشدو منه سئیدا!
 صرف اولام بو نحو ایله عؤمر دبستاندا.

۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۰.۰. ۰.۰.۰. ۰.۰.۰. ۰.۰.۰.

۱ اولما سایدی غم عشقی دل ویرانیمدا،
 ساخلامازدیم اونو بو عزّت ایله جانیمدا.

او قارا خالی منه وئرسهله، قانین ایچرم،
 نه ایچون منزل ائدیب عارض جانانیمدا.
 توتانی مصحف روخساریوی اول کافر خط،
 گؤرونور گؤر نه خللدير منیم ایمانیمدا.
 ائيلمز عاشیقی بیر لوطف ایله خرّم، یارب!
 بو نه رفتاردير اول سرو خورامانیمدا؟
 ۵ دوشه لی خوبلرین کؤنلومه فیکری، سئید!
 اللی یوسف تاپیلر کلبه ی احزانیمدا.

۱۰

مفاعیلن فعلا تین مفاعیلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ قالیدی سن گئده لی خاطیریم خیالیندا،
 دؤنوبدو قانا کؤنول فیکر لعل آلیندا.
 بو هیجردن منی قورتارماسین، گئدیم، بالله!
 خیالیم اولماسا جان وئرمگه وصالیندا.
 سوادا چوخ باخانین محو اولور گؤزوندن نور،
 اینانمازام بو سؤزه دؤره ی جمالیندا.
 زیاد اولور گؤزومون نورو، ای گؤزوم نورو!
 صباح و شام تماشای خطّ و خالیندا.
 ۵ شرابا باتمیش ایدی لعلینی نیهان گؤردوم،
 هانی بو ذؤوق و صفا، ای خضیر زولالیندا؟
 حکیم ناقیص ایمیش، ساندی آی اوزونده کدر،
 گؤروب نیگاه اثرین روی مه میثالیندا.
 سنه بو رمز نیهان سئیدا دگیلمی جواب،
 دهانین آچمادی اول گول سنین سؤالیندا.

۱۱

مفاعِلن فعلاَتن مفاعِلن فع لن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵. ۵.۵.

- ۱ گۆرنده خامه نی اول نو خطین بنانیندا،
 نئی حسد یئر ائدر اهل عشق جانیندا.
 گۆرن دئیر اوزونو نقطه ی مرکب ایله،
 کی لاله دیر آجیلیب حوسن گولسیتانیندا.
 چکر بیاضینا مؤهره هنوز مردم چشم،
 کی تا یازا نئجه آیت اوزون بیانیندا.
 اوسان بو درسدن، ای شوخ! مشق ناز ائيله،
 کئچیرمه واختینی یاقوت لب زامانیندا.
 ۵ غم دهانینا کیم صرف اولدو وار و یوخوم،
 هنوز غمردی زید، اول مهین دهانیندا.
 بو مطلع عُرْفا ایله بو غزل، سَید،
 خراج مصره دهیر اهل ذؤوق یانیندا.

۱۲

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ اکرام ائدر اول گون منه اغیار یانیندا،
 تا اتسین اوزون سئوگیلی هر خوار یانیندا.
 مقصود بو کیم من اولام آزرده، رقیبی،
 اگلشدیره اول یار دل آزار یانیندا.
 سوردوم کی رقیب ایله اوتورماق نه دیر، ای شوخ!
 گولدو دئدی: گول دائیم اولور خار یانیندا!
 شادام کی گؤزون فیکریدی پیوسته کؤنولده،
 خوشدور کی طیبی اولاییمار یانیندا.

۵ هر خار نه وئرسين عرقِ رويووا قيمت،
 کيم قدری گولابین اولور عطار یانیندا.
 حاشا کی گول تر اولاروخساریوا نیسبت،
 گول خارار دؤنر اول روخ گولنار یانیندا.
 گر اول صنمین زولفو غمیندن اؤله سئید،
 دفن ائیله یین اول صاحب زئار یانیندا.

۱۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ گئجه گؤردوم سنی، ای آفت دؤران! یوخودا،
 کی ائدر دین منه یوز لوطف فراوان یوخودا.
 گؤرموشم لعلینی، لازیمدی تۆکولسون قانیم،
 اعتبار اولماز اگر چه گؤره لر قان یوخودا.
 ظاهرن آب بقایا یئته جک خسته کؤنول،
 کیم بیلبیدیر دهنین سیرینی پنهان یوخودا.
 نولا لعلین گؤروبن ذؤوق ایله خندان اولسام،
 رسمدیر شاد اولو هر کیم اولار گیران یوخودا.
 ۵ وار اومیدیم اولار جمعیت وصلین مقدر،
 کی قارا زولفونو گؤز گؤردو پریشان یوخودا.
 گئجه گؤردوکده صفایِ روخون، ای کعبه ی حوسن،
 کاش اولایدیم دولانیب باشیوا قوربان یوخودا.
 سئید زار گؤروب وصلیوی بیدار اولموش،
 بیر گدادر کی گؤروب اؤزونو سلطان یوخودا!

۱۴

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰.

- ۱ نئدیم کیم خلق آرا اول گۆزلری جلاد اولور پئیدا،
 دوشر عالم هراسا، ناله و فریاد اولور پئیدا.
 منه مئی تا خط بغداد وئر، ای شاهد خلّج،
 کی شام غم گۆزومدن دجله‌ی بغداد اولور پئیدا.
 او نازا دۆزمین دل، ایندی نار هیجره صبر ائیلر،
 عجب کیم مومدان خاصیت فولاد اولور پئیدا!
 بو حسرت خسروون دؤندر مه‌سینمی کؤنلونو قانا،
 کیم اول شیرین لبه هر گونده بیر فرهاد اولور پئیدا؟
 ۵ دولانمازدیم ازلدن هیچ بو نخجیر گاه ایچره،
 اگر بیلسیدیم اول آهو یا بیر صیّاد اولور پئیدا!
 نه روخسارین کیمی گولزار آرا بیر گول اولور ظاهر،
 نه قدّین کیمی کشمیر ایچره بیر شمشاد اولور پئیدا.
 حجاب عصمت ایچره ساخلا طبع بکیرینی سیّدا!
 دوشر کیم نو عروس نظمه بیر داماد اولور پئیدا.

۱۵

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰.

- ۱ ایا ذاتین نیهاندر، اول نیهانداں هر نیهان پئیدا،
 اولوبدو حکمتیندن جمله بو کؤن و مکان پئیدا.
 جهانی جام اَنْ اَعْرَفْدَنْ ائتدی مست الطافین،
 بروزا گلدی ذاتین، اولدو اول کنز نیهان پئیدا.
 جهانین خیلقتیندن مقصدین بیر ذات اکرمدیر،
 مگر کتم عدمدن اولماز ایدی بو جهان پئیدا؟

اگر منظور چشمن اولماسایدی احمد مرسل،
 بو آب و آب ایله اولمازدی ارض و آسیمان پئیدا.
 ۵ نسیم قهرین ائیلر گه خزان یوزمین گولوستانی،
 باهار فیضین ائیلر عصر گه یوز گولیستان پئیدا.
 دئیرلر: «لوطفدن جان ظاهر اولماز»، بس ندندیر بو-
 اولور هر لحظه لوطفوندن نچه لوح و روان پئیدا؟
 مذاق تلخ کامان جهانی ائتمگه شیرین،
 بو هم بیر لوطف کاولدو سید شیرین زبان پئیدا.

۱۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ ای خیال قامتین، دانیم الیف تک جان آرا،
 داغ عشقیندن الیفلر سینه ی سوزان آرا.
 اویله کیم گنجینی ساخلار اوغرو لاردان گنجور،
 ساخلارام پشیکانلارین جان تک دل ویران آرا.
 ناله ائیلر گنجهلر بیمار، عیب ائتمین اگر،
 کؤنلوم ائتسه ناله لر اول زولف مشک افشان آرا.
 سودا عکس سرو و گولدور، ای نگار گول بدن!
 یا خیال قدو رویون دیده ی گیران آرا؟
 ۵ جان سئور پشیکانینی، پشیکانی جانی، ییلمزم،
 کیم سالیبدیر بونجا اولفت جان ایله پشیکان آرا.
 ائتمه سین زاهید منه تکلیف جنت، کیم منیم،
 سنسیر اولماز خاطیریم خوش روضه ی رضوان آرا.
 تۆکمگه قانیمی دگدی بیر- بیره موژگانلارین،
 سالاجاقدیر قانیم، آخر، قانی اول موژگان آرا.

چون وصاليندان اولور اغيار، ای مه! نا اوميد،
 من خوشام گر چيخسا جانيم محنت هيجران آرا.
 گيزله نيب زولفونده کؤنلوم، بيلميشم کيم بو سؤزو،
 گؤزلرين ائيلر اشارت، غمزهی پنهان آرا.
 ۱۰ من اؤزوم محروم، لئیک اول ماها افغانيم يتر،
 کاش اولایدی سئیدا پنهان سؤزوم افغان آرا!

۱۷

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

u.. uu.. uu.. uu.u

۱ نولا خطدن اولا گر عارض دلبرده قارا؟
 آیه دن ظاهر اولور مصحف داورد قارا.
 خطین ابراز قیلیر مصحف حوسنون سیررین،
 کیم بیلر معنای گر اولمایا دفترده قارا.
 کاتب صنع یازیب مئهر روخون اوصافین،
 او کی خلقه گؤرونور ماو منورده قارا.
 کاکیلین شوقو دوشوب باشیما، باتدیم غمه کیم،
 رسم ماتمدیر عزیزیم، اولا کیم سرده قارا.
 ۵ قویما خطین گله آئینه ی روخسار اوزره،
 نه روادیر اولا مرآت سکندرده قارا؟
 عکس روخسار مئیرین دوشه لی، ای مه تام!
 اثر مئهر یئتیرمز داخی بیر یترده قارا.
 بو غزلدن یئنه بیر رمز گؤرون دو سئیدا!
 مطلبین غنیردیر آمما سوزهدیر پرده قارا.

۱۸

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ بوگون اول ماه گول چهره گلیدیر سئیر گولزارا،
 گوروب روی عرفناکین گلیر گولشنده گول، زارا.
 گول رعنادان آرتار باغا زیور، بو عجبدر کیم،
 گول روخسار زییاسی، وئریدیر زیب گولزارا.
 چمنده عندلیبین کونلونو قان ائتدیگیچون گول،
 گولابین شیشه یه عطار توتدو، چکدی بازارا.
 چکیر یوز خنجر خونریز قانین تۆکمگه هردم،
 نه ائتمیش بولبول آیا بیلیمزم، خار دل آزارا.
 ۵ دل سختینه تأثیر ائتمه دین اول ماه بی مئهرین،
 مگر، ای ناله ی شبگیر! بیر گون گلهمه سن کارا.
 دئیریم کیم دهان یارا وار فی الجملة اوخشاری،
 اگر بیر نطق آچیب یوخدان گلئیدی قونچا گؤفتارا.
 یئتیردی موژده گولدن بولبوله باد صبا، سئید!
 پیام وصل خوشدور یئتسه هر گه یاردان یارا.

۱۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

- ۱ وئرمم کونلومو بیر دلبره بوندان سونرا،
 اولمانام عاشیق او سیمین بره بوندان سونرا.
 آلدی ایمانیمی الدن، منی بی دین ائله دی،
 آشینا اولمانام اول کافره بوندان سونرا.
 اوخشاییر ماه فلک چونکی عذار یارا،
 باخمانام من بو مه انوره بوندان سونرا.

باده‌نین، لعل لبِ دلبره چون نیستی وار،
 تو کم‌نم باده‌نی من ساغره بوندان سونرا!
 ۵ عنبرین زولفوون اول قدر زیانین دئیهرم،
 کیمسه رغبت ائلمز عنبره بوندان سونرا.
 داخی اول سرو قدین کویونا جنت دئییین،
 گزمنم کوچه‌لری هیویه‌ره بوندان سونرا!
 ائتمنم زولفوون اوصافینی، شاعیر دئمه‌سین،
 او پری سید غم پروره بوندان سونرا!

۲۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U . U UU . U UU . U UU . U

۱ جان نه لازیم‌دیر اگر منظور جانان اولماسا،
 بسدی جانانین خیالی، غم دگیل، جان اولماسا!
 نفس اماره ائدر ترغیب خلقی ذلته،
 مثیل عصیان ائتمز ایدی کیمسه شیطان اولماسا!
 ای کؤنول! دائیم ائله شیطان انسیدن حذر،
 کوفرده فرعونو گؤر، قالمزدی هامان اولماسا.
 مجمع اهل دل اولمازدی پریشان دهرده،
 گر صبادان طره‌ی تارین پریشان اولماسا.
 ۵ سوره‌ی واللّیل زولفوندور، یوزون والشّمس‌دیر،
 غم دگیل عالمده بوندان غنیر قرآن اولماسا.
 سید/ایمان گنیر روخسار یارا، بیل یقین،
 هر عمل ائتسن، قبول اولماز، گر ایمان اولماسا!

۲۱

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ بو قدهر کیم گۆرونور عارض دلبرده صفا،
 یوخدو یوزدن بیرى اول کعبه‌ی داورده صفا.
 بو قدهر زمزمی توصیف ائلمه، ای حاجی!
 آب شورو نه قیلیم، وار مئی احمرده صفا!
 خلق دئرلر کی صفا یوخدو قارادا، هئیهات!
 بس نه دیر بونجا او گیسوی معبرده صفا؟
 ظاهر اهللی نه بیلیر ذوق لب مئیگونون؟
 بلی! حال اهلینه وار باده‌ی خلاردا صفا!
 ۵ باده‌دن غیری عرصدیر، نه کی وار عالمده،
 جوهر فرد بودور، وار بو جوهرده صفا!
 گئتدی اول کعبه‌ی علیا نظربندن، سئید!
 داخی ترک وطن ائت، یوخدو بو کشورده صفا.

۲۲

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ نه قدهر گر اولو بو چرخ جفا جودا بلا،
 اولماز اول قدر کی وار اول بُت بدخودا بلا.
 نه بلادیر گتیریر باشیما چشمین، یارب!
 نه قدهر وار ایمیش اول نرگس جادودا بلا!
 خط و خال و سر زولفوندن اولوب قان کؤنلوم،
 کیم گۆرویدور بو قدهر لشکر هیندودا بلا؟
 مردم دیده‌لریم رنجیدی اشک ایچره مدام،
 رسمدیر کیم کی غریق اولسا، چکر سودا بلا.

۵ ای کؤنول! زولف ایله آبروسونا مئیل ائتمه کی وار،
چین زولفونده خطا، اول خم ابرودا بلا!
تاپاجاقدیر منی هر یئرده کیم، اولسام گویا،
اولماسام من، قالاجاقدیر غم و قایغودا بلا.
گؤرمه مک یاری بلا، گؤرمگی غنیر ایله بلا،
سئید/ دوش، ییخیل، اؤل، اودا بلا، بودا بلا!

۲۳

مفاعیلن فعاتیلن مفاعیلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ خوشا اول عاشیقه کیم مجلسینده یاری اولا،
وصال یاردا فرخنده روزگاری اولا.
ننچه رفیق موافقله اگله شیب ایچه می،
نه کسر مجلس مئیدن نه انتظاری اولا.
شرابا اولماسادا گرچه نقد سیم و زری،
شرابخانادا باری بیر اعتباری اولا.
ایلاهی بولبوله اولسون همیشه گول همدم،
مُدام او خسته دلین گولشنی، باهاری اولا.
۵ منیم تک اولمایا محروم گول عوداریندان،
نه غصه دن اوره گی قان، نه خار - خاری اولا.
بهیشته مئیل ائله مز سئیدین اگر، ای گول!
یانیندا سن کیمی بیر یار گول عوداری اولا!

۲۴

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

UUU. UUU. UUU. UUU.

۱ کؤنول تا وار الینده جام می، سبجه شمار اولما،
ریای خلقدیر، بالله، ناماز اهلینه یار اولما!

اڻشيت صوتِ مَغْنَى، ساکن اول مٿيخانه کونجونده،
 مؤذَن ناله سيندن مسجد ايچون بي قرار اولما!
 قوروب تحت الحنکدن دام زاهيد، سبجه دن دانه،
 حذر، اي مرغِ دل! اول دانه و داما شيکار اولما!
 اماما اختيارين وئرمه، هرگيز اويما تکبيره،
 اونون تک فاعلِ مختارسان، بي اختيار اولما.
 ۵ دوشنمه بوريا تک مسجد ايچره سجده ي سهوه،
 اؤزو بو سهودير، پامال خلق روزگار اولما.
 کؤنول! مٿيخانه جنت، باده کوثر، ساقيدير غيلمان،
 گنديب واعيطِ دئين نسيه سؤزه اوميدوار اولما.
 رموز شعريمين درک ائتمه ميش معناسيني، سَيِّد!
 گنديب مٿيخانه لرده لالابالي مٿيگوسار اولما!

۲۵

مفاعلاتن مفاعلاتن مفاعلاتن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ اگر گولوم! اول مٿيل شرابِ ناب سنا،
 گر کدی شيره ي جانداں اول شراب سنا.
 هلاک قيل مني، اي شه! کي گل ميشم جانا،
 کي وار بو امرده منت منا، ثواب سنا.
 سنيله همدم ايميش بيستون، اي فرهاد!
 فغانا گلديگيچن کيم وئريب جواب سنا.
 بو نوع ايله کي لطافت تنينده وار، اي گول!
 دوشرسه سايه ي طوبي، يئتر عذاب سنا.
 ۵ فلک! موراديم ايله دؤر قيلمادين بير گون،
 توتولسون آي و گونون، دوشسون انقلاب سنا.

دھان یاریمی گر گؤرسن ای خیزیر، ییلیسن،
کی دهر قسمت اندیب چشمه‌ی سراب سنا.
او ماه ایله اولالی هم پیاله، ای سئید!
فلک حسد آپاریر، رشک آفتاب سنا.

۲۶

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ کؤنول! بوگون کی میسردی وصل یار سنا،
داخی نه دیر بو قدھر سوز و آه و زار سنا؟
دم وصال دیر، ای جان! نیثار اول یارا،
نه واختلاردی کی ورام اومیدوار سنا؟
وصالی کیم او مهین حاصل اولدو، چیخ، ای جان!
داخی بو ایکی آرادا گؤروم نه وار سنا؟
توتوم کی وصلینه یئتدیم بوگون، ولئیک نه سود؟
نظر کی قویمازایدیم چشم اشکبار سنا!
۵ گولون وصالینی سن بول غنیمت، ای بولبول!
کجا کی قسمت اولایرده نؤباهار سنا؟
زمان گولودو، کؤنول! ایچ شراب گول فامی،
همیشه ال وئره بیلمز بو روزگار سنا.
فغان کی سئیده وصلین میسر اولدو او دم،
کی جان زارینی وئرمیشدی انتظار سنا.

۲۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U.U UU.U UU.U UU.U

۱ باعث تسخیر ایکن زولف پریشانلار سنا،
بنده اولمازلارمی ای آفت! پری شانلار سنا؟

دستبرد پنجه‌ی شیر نیگاهیندان آمان،
چاک - چاک اولماقدادیر جئیب ایله دامانلار سنا.
گولشنه تشریف نشر ائيله، او بوی کاکیلین،
منتظر دیر سونبول و شب بو و ریحانلار سنا.
گورمه‌میش دیداری، ای دل! وصلت اسناد ائتدیلر،
کاش کی اولسون محقق بؤیله بؤهتانلار سنا.
۵ خیدمت یارا، کؤنول! تا مور تک بئل باغلادین،
بند اولدو مور تک یکسر سُلیمانلار سنا!
گاه درد و گاه غم، گاهی بلا، گاهی عنا.
ای کؤنول! هر دم گلیر یوز تازه احسانلار سنا.
اول مهین لعل لبیندن بوسه ائتدین آرزو،
حقّی وار کیم اوتدورا هر گونده یوز قانلار سنا.
ایندی اجریندیر، کؤنول! چک شام هیجرین دردینی،
من ازل گون سؤیله‌دیم، پند فراوانلار سنا.
سَیِّده! رنجیده اولما جؤر و ظلم یاردان،
اول شه خوبان ائدر هر دم یوز احسانلار سنا.

۲۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

u.. uu.. uu.. uu.u

۱ ای گؤزون عین خدائین قلم و قاش سنا،
وئردی اؤز صورتینی نقشده نقاش سنا!
سنسن اول پادشه مسند عزّت کیم اولوب،
رُسل سابقه یول آچماغا فراش سنا.
سجده‌ی آدمه ظاهیرده اولوندو تکلیف،
یئندیریب عالم باطینده مَلک باش سنا.
خلقت خُشک و تره اولدو وجودون باعیت،

بندہ فرماندی بوگون هر قورو- هر ياش سنا.
 ۵ سنگريزه ديل آچيب اولدو گواه حالين،
 نرم اولونسا نه عجب هر جيگري داش سنا.
 شب معراجدا گئتدين صنما بير يول کيم،
 جبرئيل اولمادی گتتمک ايله يولداش سنا.
 عرض حاليمدی سنا سؤز دل زاريمدان،
 گؤزلريمدن تۆکولوب قانلی آخان ياش سنا.
 سَيِّد اول گون کی اولوب زائر خاک حرمين،
 جانيني بذل قیلایدی اوگون، ای کاش! سنا!

۲۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ نه لطافتدی بو، ای شوخ گول اندام! سنا،
 نه صفادير کی وئريب بادهی گول فام سنا.
 سونبولوستان موژهنده ايکی چشمينديمی یا،
 خوتن آهولاری، ای شوخ! اولوب رام سنا؟
 نه روا جام بيلورين يته نازک ليیوه؟
 برگ گولدن گرک اولسون، گؤزليم! جام سنا.
 خالين اوخشار حجره، زمزمه چاه ذقنين،
 يثري واردير دئسه لر قيلهی اسلام سنا.
 ۵ بدنين سيم بيليب مشتری اولدو چوخلار،
 ائديب عاشيقلرين، ای مه! طمع خام سنا.
 ای کؤنول! قدريني بيل اوخلاری نين سينه مده،
 ائديب اول قاشی کامان بونلاری انعام سنا.
 سَيِّد! اول ماه سنين قتليوه اقدام ائتدی،
 گنديب اؤز چاره نی قيل، ائيله ديم اعلام سنا.

۳۰

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ بو نقص حوسن دگیلدیر دئدیمسه ماه سنا،
 بوگون تمام بو شهر اهلیدیر گواه سنا.
 یئیشمه دین صنما! دادینا بیر اهل دین،
 یازیق او کیم اولا عشق ایله دادخواه سنا.
 حقیقت عالمینه قویمادین قدم، واعیظ!
 بو باده دن اولا تا رفع اشتباه سنا.
 گونا اهلینی مأیوس قیلما رحمتدن،
 کی تا یازیلما یا بو وجهدن گونا سنا.
 ۵ بسیندی پیر مغان التیفاتی، ای دل زار!
 نظر گر ائله سه اول شیخ خانقاه سنا.
 اوزون غبارینی کیم سبزه ی خطین توتدو،
 لطافت آرتیریب، ای گول روخ! اول گیاه سنا.
 نه غم پناهیم اگر یوخلو دهرده سیید!
 بو بی پناهلیق آنجاق یئر پناه سنا.

۳۱

مستفععلن مفاعل مستفععلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

- ۱ مندن اگر کی عار دیر ای سیمتن سنا،
 تۆک بیر نیگهله قانیمی، قوربان من سنا!
 خؤف ائتمه، اؤلدور عاشیقیوی، عذر خواه اولور،
 محشر گونو هم عاشیق خونین کفن سنا.
 ناز کدیر اول قدەر بدنین کیم وئیر مدام،
 ازار تار پیرهن، ای گول بدن! سنا.

ای زولف یار! سن حبشی زاده سن، نه دیر.
 باعیت کیم اولدو روضه‌ی رضوان وطن سنا؟
 ۵ سید! توتار جهانی کلامین حلاوتی،
 تحسین گرائسه اول بت شیرین سخن سنا!

۳۲

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ اگر چه جمله‌ی عالمده یوخ نشانه سنا،
 ولی سالیبدی کؤنول مئهر غائبانه سنا.
 کیمی حرم، کیمی مئیکانه دن سنی ایستر،
 قیلیر هوس هره بیر نوع عاشیقانه سنا.
 گه عندلیب و گهی سار و گاه صلصلدن،
 چیخار مدیحه‌ن ایچون گاه بیر ترانه سنا.
 بهیشته کیمسنه گئتمز عیادت ائتمک ایچون،
 غرض، بو امر عیادتدی بیر بهانه سنا.
 ۵ قرین مغفرتین ایله جمله ظاهر دیر،
 نه ایش کی توتمو شام، ای قادر یگانه! سنا.
 نصیب سیده توحید ذاتین ائت، یارب!
 چیخیب بدنن اولان هم روان، روانه سنا.

۳۳

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ بس کی وئریر جفالاری هر دم صفا منا،
 شادام کی دائیم ائیلر او گولروخ جفا منا.

بسکی جفالار ایله کؤنول عادت ائيله ییب،
 ایندی گلیر جفا، اگر اتسه وفا منا.
 اول آشینا کی قطع ائله دی مندن اولفتین،
 بیگانه طعنه ائله دی هم، آشینا منا.
 دئرلر کی وصل یاردا بیر اؤز گه حال وار،
 بیرجه نصیب ائله یدی او حالی خدا منا.
 ۵ عطشان جام وصلینم ای خضر خط، اگر،
 ایچسم، ایلاهی! زهر اولا آب بقا منا.
 سلطان وادی المم، درد و غم سیپاه،
 عشق ایچره گؤر جمالیمی، قیل مرجا منا.
 گه جؤر و گه خطا و گهی ناز و گاه خشم،
 سئید! اوشوخ هر دم اندر بیر عطا منا.

۳۴

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ زاهید کی آتدی سنگ جفا مئی سبوسونا،
 تانری یئتیرمه سین اونو اؤز آرزوسونا!
 عابید قاشین خیالی ایله سرسم ائيله ییب،
 محراب ایچینده بیر باخ اونون گفتگوسونا!
 اؤز سوزینه رشته ی مریم قلیب طراز،
 گلیمش مسیح زخم درونوم رفوسونا!
 آب حیات اؤزونده دی خضرین، نظاره قیل!
 ظلمات غمده هریان اونون جستجوسونا.
 ۵ اولماز قبول طاعتی، منکردی، زاهیدین،
 یوز گونه دقت ائيله سه آب وضوسونا!

رضوان و حور الدہ گلیب شیشہ ی گولاب،
ای گول بدن! شهید غمین شست و شوسونا!
چو خدا شیکایت ایللمه سید سپهر دن،
دلخواهی اوزره کیمدی یئن آرزوسونا.

۳۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U. UU. ..U. U. UU

۱ گول غنچه لیکده گر چه اولور خارا آشینا،
آچسا نیقایینی اولور اغیارا آشینا.
بیگانه لرله چونکی اولور آشینا کؤنول،
کاش اولمایا دیدیم اول گول بی خارا آشینا!
گویا باشیندا بیر گول آلین هواسی وار،
بولبول سبب سیز اولمادی گولزارا آشینا.
تؤکدو، داغیتدی عارضه زولف سیاهیینی،
ائتدی زمانه ده گونومو قارا آشینا.
۵ گؤردوم رقیه مایل اولان التیفاتی،
ساندیم رقیب کیم اولاجاق یارا آشینا.
جنت حرامیم اولسون اگر شیکوه ایللمه سم،
اؤز خواهیشیمله یاخسا منی نارا آشینا.
لاکین رقیب پندین آلیب، سید، منیم،
ائتدی دل حزینیمی صد پاره آشینا!

۳۶

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U. UU. ..U. U. UU

۱ قوی واعیظا! منی یئتیشیم خُم آیاغینا،
حق واصل ایللمه سین سنی کوثر بولاغینا.

گر بیر ایاق ایله توتا لوطف ائيله ییب الیم،
 جانیم فدادی ساقی بزمین آیاغینا،
 فصل باهار اولما، منی اولما، بیرده یار اولما،
 آدم هوس اندرمی داخی خُلد باغینا؟
 ساقی! شراب ایله منی سن تر دماغ ائله،
 کیمدیر باخان بو زاهد خوشکون یاساغینا؟
 ۵ بیر بی ادبلیک ائيلمه دیک بیز کی واعیظا!
 بیزدن نه صادر اولدو کی دگدی دماغینا؟
 دؤر لیبند خضر خطیندن خبر توتوب،
 دوشدو خضریدا چشمه ی حیوان سوراغینا.
 سَید! گؤزون ایشیقلا نا کیم، پیر مئیکده،
 وئردی ضیا منی ایله یئنه گون چیراغینا!

۳۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ۵.۵۵ ۵.۵۵

۱ قویموشدو گر فلک منی حسرت جمالیوا،
 صد شوکر عاقبت کی، یئتیشدیم وصالیوا.
 هیجر روخوندا گیریه ایله گز دولان گؤزوم،
 باخدی دویونجا عارض فرخنده فالیوا.
 آرتار کؤنولده شؤوق تماشای عارضین،
 باخدیقجا حسرت ایله سنین گول جمالیوا.
 غم چکمه دی کؤنول داخی عیش و نشاط قیل،
 کیم اولدو چاره محنت درد و ملالیوا.
 ۵ قورخوم بودور کی رشک ائده بو چرخ کج مدار،
 حسرت قویا منی یئنه اول خطّ و خالیوا.

لوطف ائتمه غیبره اؤلدورو رشک، ای پری! منی،
دوشمه داخی، آماندیر، ازلکی خیصالیوا.
بیل وصل یار قدرینی، دوشمز می سید! ا
هیجرینده چکدیگین غم و محنت خیالیوا.

حرف الباء

۳۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ انفعال خط رویندن توتولدو آفتاب،
لبلرین گورجک قیزاردی خجلتیندن لعل ناب.
هر گونوم هیجرینده، ای مه! بیر قیامت تک کنچر،
بی مروّت لیک دیر اولسا، بونلار عؤمرومدن حساب.
نوباهار حوسنوا ائدیگجه ترقی اول مهین،
شرم ائدیب هر گون اوزاق یئردن دولانیر آفتاب.
اولسا مردومدن نیهان گر نور چشمیم، حقّی وار،
خطّ مشکین اول گوزو آهویا آرتیرمیش حجاب.
۵ زولفون اولدو باعیث، ای گولروخ! هلاک سیده،
آری، آری بو مثلدیر کیم: إذا جاء الغراب.

۳۹

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ غم چکمه یین بوگون کی غروب ائتدی آفتاب،
یوز آفتاب اوزوندن آچیدیر بوگون نقاب.

روخسار یار چشمده وار الدہ جام مئی،
 غم یو خدو گر غروب ائده یوز ماه و آفتاب!
 یارب! بوگونکو مجلسیمیز خوش کئچر ییزیم،
 بو مجلس محبتہ گؤسترمه انقلاب.
 یار ایله کیم بوگون ایچیرم باده، ای خضر!
 بالله گؤزومده آب بقادیر داخی سراب.
 ۵ مئی کیمی روگوشاده ایکن اول پری جمال،
 آرتیردی خطّ یوزده او مهرویه یوز حجاب.
 حاجی! علی محبتینه گئتمه کعبه یه،
 میخانه نی طواف ائله کیم بوندادیر ثواب!

۴۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

u . u uu . u uu . u uu . u

۱ نصف شبده ایسته سن کیم چیخسین ای مه! آفتاب،
 دور آیاغا جاما تۆک تا صبح، مینادان شراب.
 شعله ور قیلدیم کی آهیمدان مگر یانسن رقیب،
 بخت بد گؤر کیم اؤزوم اول شعله دن اولدوم کباب.
 چرخ کجرودان مگر تعلیم آلبیدیر کیم سالیب،
 رشته ی امیدیمه هر لحظه زولفون پیچ و تاب.
 بس ندن پشیکانلاری چشمیمده اولدو لعلگون،
 ای دئین کس کیم صدف بارانی ائیلر درّ ناب!
 ۵ گون کی هر ساعت گیریر بیر ابر آرا پنهان اولور،
 وجهی اولدور کیم سالیب ماهیم بوگون اوزدن نقاب.
 زاهدی کوفر اؤیله توتوموش، دوشمز ایمان فیکرینه،
 گر یوزون وصفینده، ای مه! گؤیدن ائسه یوز کیتاب.

باده‌نی توتدو برابر لعلینه سید بوگون،
واجیب اولدو ائیلهمک اول بی ادبدن اجتناب!

۴۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ عارض پاکیندی، ای نور خدا! أم الكتاب!
ماه روخساریم! بو یوزدن بیر ورقدیر آفتاب.
یئئدی چون خاک مدینه مقدمیندن دؤلته،
اولدو ورد آسیمان: یا لَیْتَنی کُنْتُ ثراب.
تا نقاب اولدو سنین روخساریوا زولف سیاه،
آفتاب اولدو نیهان، حَتّی تَوَارَثُ بِالْحِجَاب.
عَلَّمَ الْأَسْمَاءُدا اولدون سن معلّم آدمه،
ائیله ییب ادریس سندن درس حکمت اکتساب.
۵ غاییم سندن، ولی، کؤنلوم سنین یانیندادیر،
حالیم شامل دگیلدر نکته‌ی مَن غَاب غَاب.
سن کی شهر علمسن، اول شهر بابی مرتضی،
بایام اول بابا من، اوصاف قیلام باب-باب!
یاندی سید شعله‌ی نار فراقیندان سنین،
قویما کیم یانسن اونو دوزخده، ای عالیجناب!

۴۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ رَبِّ اَرِنی سؤیله‌دیم، ساقی منه قیلدی عیتاب،
ناگهان قیلدی تجلی طور ساغردن شراب.

شعشعات نور سبحانی گۆرۈندۈ بادەدن،
 كيم اونون بير ذرّەسى اولمازدى ماه و آفتاب.
 من دوعا قىلدىم، منە دوشنام وئردى دلبريم،
 مستجاب الدّعۋەيم، اولدو دوعاميز مستجاب.
 اى خط مشكين، خط ريحان ايله جدول چكيب،
 گولستان حوسنون اوصافيني يازديم باب-باب!
 ۵ بو گئجه خواب ايچره اول زولف سياهى توتموشام،
 وار گوناھيم، اى سيبه بخت! قانيمى تۆك، قيل ثواب!
 دۆر خطيندير نولا پئىۋستە گلسم كويۋو،
 شام تيره ائيلمز سائيل سؤاليندان حجاب.
 سېدا توتدو خط مشكين عذارين اول مھين،
 ليل مظلم باسدى آفاقي، توتولدو آفتاب.

۴۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ اولسا نظاره سينه اول مھين عشاقدا تاب،
 زولف شېرنگيني روخسارينا ائيلرمى حجاب؟
 كشور عشقده تعمير ايله آباء اولماز،
 تا كۆنۈل اولماسا سئىلاب سيرشك ايله خراب.
 دانهى خاليوا دل وئردى كۆنۈل مورغو، خوشام،
 كى يانيب آتش هيچرانين ايله اولدو كباب.
 دوزخ اهلينه گلر آتش دوزخ جنت،
 وئرسه لر اونلارا گر محنت هيچرانلا عذاب.
 ۵ نه سعادتي بو كيم گشته ي تيغ سيمين،
 شھدا سلسيله سيندن ساييلير روز حساب؟

سیتمیندن سو یئرینه قان آخار، ای ظالیم!
 اونا شاهید، تۆکولن دیدهلریمدن خوناب،
 تاک آیاغیندا اولان خاکا تماشا ائله،
 جام ایچینده گۆرونور، ایندی اولوب لعل مذاب.
 سئیدا! ائله شکی مولکونه البته روان،
 بو غزل، گر چه دگیل گفته ی ناکاما جواب.

۴۴

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ۵.۵۵ ۵.۵۵

۱ ائتمز حیا، دوشر روخ دلدارا آفتاب،
 ائیلر قارا گونوم، بو یوزو قارا آفتاب!
 گۆردوم سحر دوشوب در دلدارا ذره وار،
 ساندیم رقیب اولوبدو من زارا آفتاب.
 اول آفتابیم عشقی ایله بی قرار اولوب،
 بی جا دگیل دوشر در و دیوارا آفتاب!
 دئرلر کی آفتاب بودور، اول سیتاره دیر،
 دورسا مقابیل عارض دلدارا آفتاب.
 ۵ لاف ائتمه سئیدی عارض یار ایله حوسنده،
 محشرده داخل اولماز ایدی نارا آفتاب.
 آی کسمه ییبدی گون قاباغین، بو دگیل کسوف،
 عاشیق اولوبدو بسکی، او روخسارا آفتاب.
 عئینک قویوبدو چشمینه ماه منیردن،
 ائیلر نظاره خط و روخ یارا آفتاب.
 اؤز زؤهره سیله ماهیما بیر مشتری اولوب،
 هر گون چیخار سپهرده بازارا آفتاب.

سَيِّد! امید مرحمتی کسمه یاردان،
کیم تربیت وئریر گوله هم خارا آفتاب.

۴۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵

۱ گۆره سن کیم نه ایمیش حؤرمت صهبایا سبب،
کی حرام ائتدی بو جان جؤهرینی شاه عرب؟
مست لیکدیر سبب حؤرمتی گر صهبانین،
غئیر صهبایا داخی بو مست لیگه چو خدو سبب.
وار امیدیم کی نصیبی اولایا آب کوثر،
ارنیشانلیقدایا دهقان بو قدەر چکدی تعب.
مئوہ سی اوخشاماسایدی لبینه دلدارین،
باغبان اکمز ایدی باغدا بیر نخل رطب.
۵ اوره گیم قان، سیرشکیم مئی گولگونه دؤنر،
لب عئایوهر دم کی، دهیه ماء عنب.
عود و صندل نه گرک، نکهت زولفون خوشدور،
گول روخوم من دگیلم دهرده حمّالِ حَطَب!
سَیِّدا قویماز ایدی شاخ گول اوسته قدمین،
بولبول مستده اولسایدی اگر رسم ادب.

۴۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵

۱ غمزہ پئیکانین چکیب هر دم بیزه، ای نوش لب!
بی سبب قان تۆکمک ایسترسن، نه دیر آخر سبب؟

واعیظا! مئی کئشلره داییم غضبیدیر عادتین،
 قورخ او گوندن کیم سنه پیر مُغان ائیلر غضب!
 عشقه بی دردلر ائیلر تعجب حالیم،
 یوخسا بو کشورده بیر درد اهللی یوخدور، بوالعجب!
 گۆزلرین، ای سنگدل! سیندیردی کؤنلوم شیشه سین،
 مستلر بزمینده اولمازمیش مراعات ادب.
 ۵ دهر آرا بیر گول یئتیردیم، دردی گولچین عاقبت،
 کاما یئتدی بی تعب اغیار، من چکدیم تعب.
 گاه و گاه دل ایسته ییر بوسه یوزوندن، وجهی وار،
 اؤز فقیریندیر کی قوت لایموت ائیلر طلب.
 مطربا! لحن حجاز ایله سرودون ساز قیل،
 تا محمد عشقینه سَیله بو شب اثتسین طرب!

۴۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ لب لعلینده خس، ای مئهر سما! گۆردوم، عجب!
 لعلده خاصیت کاهروبا گۆردوم، عجب!
 گۆره سن کی او کیمین دهرده توپراغی ایمیش،
 خاک اولاندان سورا، من کاهروبا گۆردوم، عجب!
 رگ لعل اولدو نومایان او لب ترده مگر،
 رگلریم ناله قیلیر، شور و نوا گۆردوم، عجب!
 اؤپدو خس لعل لب یاری، من اولدوم محروم،
 جیگریم قانا دؤنوب درد و بلا گۆردوم، عجب!
 ۵ وئردی دل کاکیل پُر پیچینه اول مشک خطین،
 سَییدی باشندان اؤزوم بختی قارا گۆردوم، عجب!

۴۸

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

- ۱ چیخیر جان جیسمدن، بیر دم یئتیر جانانیمی، یارب!
 گۆروب روخسارینی تسلیم ائدیم بو جانیمی، یارب!
 گۆروب روخسارینی نذر ائتمیشم کیم جان ائدم قوربان،
 یئتیر یاری، قبول ائله منیم قوربانیمی، یارب!
 تن زاریمدان آل، یا، ای خدا! بو جان ناشادی،
 مبدل قیل وصال یارا، یا هیجرانیمی، یارب!
 تنور پیره زندن بدتر اولدو چشم خون پاشیم،
 جهان غرق اولدو، ساکیت ائله بو توفانیمی، یارب!
 ۵ تۆکئیدی قانیمی، آزاد اولایدیم درد هیجراندان،
 گتیر بیر رحمه اول بیدادگر سلطانیمی، یارب!
 اومیدیم وار کیم گۆرسه فغانیم، رحم ائده دلبر،
 یئتیر اول ماه بی مئهره منیم افغانیمی، یارب!
 توتوب خط رویین، اولدو فیتنه ی دؤور قمر پئیدا،
 خطادان حیفظ قیل بو سئید نالانیمی، یارب!

۴۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ عارض آلین او شوخون خط ریحانین توتوب،
 سونبول تر یئنه بو صحن گولوستانی توتوب.
 خط گلیب رویونا، روم ایچره دوشوبدور غوغا،
 لشکر هیند و حبش کشور سلطانی توتوب.
 دشت قیپچاغی توتوبدور قاراقایناق اهلی،
 یا کی اول خط سیه دیر، روخ جانانی توتوب؟

تلخکام اولسان اگر، وار يئری، ای طوطی دل!
 لشکر مور و مگس بو شکرستانی توتوب!
 ۵ خط دگیل، صفحه‌ی روینده او خورشید روخون،
 ظلّ مخروطو زمینین، مه تابانی توتوب.
 روخ یار اؤزره دوشن زولف سیه‌دیر، یا کیم،
 پر جبریل امین صفحه‌ی قرآنی توتوب؟
 دهن دلبره دل مثیل ائله‌ییب، قانا دؤنوب،
 عجب اولموش نییه‌مندن بونو پنهانی توتوب؟
 سارالیب رنگ روخون، لبرلریون قانی قاجیب،
 سنی، ای لاله‌روخ! عاشیقلریون قانی توتوب!
 بئله معلوم گئدیب سئیدین الدن او گولو،
 بولبول زار کیمی عالمی افغانی توتوب!

۵۰

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ اولور قدیم خم، او مهرویی بی‌نیقاب گؤروب،
 نئجه کی سجده ائدر هیندو، آفتاب گؤروب.
 گؤروب کؤنول آچیلیر الده تیغ برانین،
 او نؤع کیم آچیلیر تشنه کؤنلو آب گؤروب.
 فغانا گلمه کؤنول! چکدی یار شمشیرین،
 مباده ال چکه قتلیمدن، اضطراب گؤروب.
 خیال غمزه‌ن ایله شرحه - شرحه اولدو جیگر،
 نولور گؤزون تۆکه قانیمی، بیر ثواب گؤروب؟
 ۵ سانیب نه گؤرسه سنی دل، یورور او تشنه لبی،
 کی سو دئییب یوگورور هر طرف، سراب گؤروب!

كئچيب زمان وصال، ايندى هيجرده حاليم،
 او شخص تكدى كى ناگه اويانا خواب گؤروب.
 دئمين كى يارا، انديب سىدى زمانه ذليل،
 مباده كؤنلويانا، حاليمي خراب گؤروب!

۵۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ اولدو سونبوللر خجیل، زولف پریشانین گؤروب،
 قونچالار قان اولدولار، لعل دُر افشانین گؤروب.
 یوسفه زیندان تمنا اولدو مئهریندن سنین،
 عالم ذراتدا چاه زنخدانین گؤروب.
 باغبان هر گونده بیر سروین قوپاردیر باغدان،
 تا کیم ای روح و روان، سرو خورامانین گؤروب.
 گویلار تک اشک گولگونوم اولور هریان روان،
 آلدە چؤگان، عرصه ده رخس أوزره جؤلانین گؤروب.
 ۵ قوی اؤلوم، آخر نفسدیر، گلمه نعشیم اؤسته، تا،
 غییرلر مرگ ائتمه سین خواهیش بو احسانین گؤروب.
 زخمینه مرهم تصور ائتدی تیر روستمی،
 اشکبوس ای قاشی یای! سینه مده پئیکانین گؤروب.
 قونچا تک یوز پیرهن چاک ائتدی، ای گول! رشکدن،
 سید خونین جیگر چاک گیربانین گؤروب.

۵۲

مفاعن فاعلاتن مفاعن فعلن.

۰.. ۰.۰. ۰۰.. ۰.۰.

۱ اول آهو گؤزلو، دئیرلر، بوگون شیکارا گئدیپ،
 آلییدی صبر و قراریمی آشیکارا گئدیپ.

گنڊيب شيكارا بوگون اول غزال مشكين مو،
 آپارمايب ايتيني بيلميرم نه كارا گنڊيب!
 گلير منه بو غمين هر دقيقه سي بير آي،
 بوگون او ماه كي بو شهر دن كنارا گنڊيب.
 او شاه فراغي منه روخ وئريدي مات اولدوم،
 وزير عقل دوشوب درده، اول سوارا گنڊيب.
 ۵ بوگون منيم گؤزومه آفتاب تار گلير،
 او زولفو قارا گونومو ائديدي قارا گنڊيب.
 گنڊيب او قاشي كامان غئير ايله شيكارا بوگون،
 خدنگ هيچري ووروب خاطيرمه يارا گنڊيب.
 اولويدو غائب او ماهين بهشت روخساري،
 ساليدي سيديني آشيكارا نارا گنڊيب.

۵۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ توتدو بير آئينه كيم، گؤر صورتيم، اول دا، فريب،
 يار ايله آئينه ده اؤز عكسيمي ساندیم رقيب.
 باغ حوسنون درديلر عشق اهلي شفتالوسونو،
 من كي بيمارام، گرک سيب زنخدانين نصيب!
 سنسيز اي گول! حور اول، بير كسله اولفت توتمارام،
 اول سبیدن اولموشام دونيادا حوسنون تك غريب.
 چاره ي درديمده زحمت چكهمين، اي دوستلار!
 درد عشقه چاره اولماز، اولسا افلاطون طبيب.
 ۵ وصلدن دوشدوم جدا، عئيب ائتمه بين افغانيمي،
 آغلامازمي فصل گول آيريلسا گولدن عنديلب؟

من نئجه صبر ائيلهيم اول يوسيفيم هيجرانينا،
اي عزيزيم! ائتمه ييب هيجرانا پئيغمبر شكيب!
عشقه دوشدوم، كسدى مندن اولفتين احبابلار،
يا حبيب الله! دخيلم، سنيده سنسن حبيب.

۵۴

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ بو نامه نى كى يار دلارام گونده ريب،
جانا سرور، كؤنلومه آرام گونده ريب.
كافوره سئحر ايله ائله ييب موشكدن رقم،
صبح اوزره يا كى نقش قليب شام گونده ريب.
بو نامه ايله جانان وئريب سرفرازلىق،
ناكام و زار كؤنلومه بير كام گونده ريب.
اؤز عاشيق شكسته دل و بى قرارينا،
اول نامه ايله بير نئچه پئيغام گونده ريب.
۵ ائتميش وصالا سنيده زارين اميدوار،
اؤز مبتلاسى كؤنلونه آرام گونده ريب.

۵۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ بو گلن كيمدى كى يوز ولوله شيروانا ساليب،
غولغوله، حوسنو اونون عالم ايمكانا ساليب.
قيزايب عارض آلى گول تر تك مئيدن،
آچيبان رويىنى، عشق اهلينى يوز قانا ساليب.

کیمدی بو عارضی خورشید درخشان، کی بوگون،
 خونلار لعل لب کوه بدخشان سالیب.
 بو عزیزه نئچه یوسفلر اولوب زار و اسیر،
 هانسی نین کؤنلونو اول چاه زرخدانا سالیب.
 ۵ دؤر رویینی توتوب لشکر خط سیهی،
 مولار رخنه مگر مولک سلیمان سالیب؟
 بونا محمود دئیم، بیلیمه یرم یا کی، ایاز،
 جذبہی عشقینی بو خاطر سلطان سالیب.
 گؤرمه میش سئید سرگشته او شمع حوسنو،
 بو عجبدر کی اوزون آتش سوزانا سالیب.

۵۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ ماشاء الله بو گؤزل کیمدی کی شیروانا گلیب،
 لینی مُردهی صد ساله گؤروب، جانا گلیب!
 حمدلر خالق بی مثله کی شیروانی یتنه،
 سالماغا تازه دن اول مُغچه، سامانا گلیب.
 مثیده یوخ لعل لیبنده اولان آثار صفا،
 سانما کی گردش هر گیز بئله پیمانہ گلیب.
 ورق عارض آلین گؤروب اول لاله روخون،
 باغ آرا بولبول شیدا یتنه افغانا گلیب.
 ۵ دئمهرم آدینی من، باخ سر هر بئیتہ بوگون،
 بیلین سئید! اوزون، کیمدی کی شیروانا گلیب.

حرف التاء

۵۷

مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فَع لن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵.۵. ۵.۵.

- ۱ کۆنول! ووروب باشیما تیشه، نۆحه بونیاد ائت،
 ثواین اول عملین، وقف روح فرهاد ائت.
 قولام کاکیلینم، مندن عار ائدیرسن اگر،
 چئویر منی باشیوا سرو قدیم آزاد ائت.
 کۆنول سراچه سینی وئرمیشم سنه، ای عشق!
 دیرسن ائيله خراب، ایستر ایسن آباد ائت.
 جفا و جؤرونه مُختص دیر منیم فره حیم،
 گئت اؤز گه لر اوره گین لوطفون ایله سن شاد ائت.
- ۵ کۆنول! یئنه سنه همدمدی کوهکن، بالله!
 اوزون توتوب طرف بی سیتونا، فریاد ائت.
 گؤروب جفاسینی تا غئیر ترک عشقین ائده،
 او ماهپاره نی، ای دل! جفایا معتاد ائت.
 کئچن گئجه یوخودا سیدا منه مجنون،
 دئدی کی سوره ی وَاللَّیْل اوخو، منی یاد ائت!

۵۸

مستفعل مستفعل مستفعل فَع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ ای خسته کۆنول! عزم سر کوی نیگار ائت،
 اول کویدا، جان نقدینی جانانا نیثار ائت!
 ماه روخ جانان، خط ایله اولدو سیه گون،
 گون کئچدی، کۆنول گل داخی فیکر شب تار ائت.
 پیمانه نی سیندیرمایا تا سنگ حوادث،

مئی شیشہ لریں دؤورونہ، ای دوست! حصار ائت.
 جھد ائت اولاسان وسوسہ ی عقلدن آزاد،
 مجنون کیمی سئیر ائتمگہ صحرا یا گذار ائت.
 ۵ مسجدده حصیری ائلمہ آلت تزویر،
 مردانہ قدح توت، بو ریادان داخی عار ائت.
 منظورون اگر عالم آرا کسب زیاندر،
 بیر ماه روخون توت انگین، بوس و کنار ائت.
 ای سید اگر هشت بهشت ایسه مورادین،
 عالمده یثری، پیروی ی هشت و چهار ائت.

۵۹

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰.

۱ نه توتموسان کؤنول غوربت دیارین، عزم شیروان ائت،
 تماشای روخ یار ایله سئیر کوی جانان ائت،
 نه اولموشسان گیر یفتار قفس، ای طایر قدسی،
 چیخیب بو دامدان پرواز قیل، سئیر گولستان ائت.
 تعلق عالمیندن ال گؤتور تجرید قیل حاصل،
 مسیحا تک مقامین خانه ی خورشید رخشان ائت!
 کؤنول! وئر بیر نیگارا، فارغ اول دونیا و عقبادان،
 پریشانلیق بیناسین ائيله ویران، فیکر سامان ائت.
 اگر چه چو خدو شیروان ایچره زیبا شوخلار، سید!
 بلی، سن جانیوی شووق ایله اسماعیله قوربان ائت.

۶۰

مستفعل مستقل مستفعل فاعل لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ اغیاری کی گوردوم ائله ییر یارا محبت،
منبعد گرک من ائدیم اغیارا محبت.
گر یار ایچون اغیاری توتوم دوست، نه عییبی؟
گول خاطیرینه ائله میشم خارا محبت.
زولف سیهی یارا شبیه اولدوغو اوزدن،
دائیم قیلیرام رشته ی زنارا محبت.
گر مئیلیم اولاشمع روخ یارا، نه نقصی،
عادتدی کی پروانه ائدر نارا محبت.
- ۵ قورباندی دل و جان سگ کویونا او ماهین،
مؤمینلر ائدر، رسمدی، زوآرا محبت!
خط گلدی روخ یارا، فیزون اولدو ملالیم،
آخر گونومو ائله دی گور قارا، محبت.
سئید! او سیه زولف منیم اولدو طنائیم،
منصور کیمی چکدی منی دارا محبت.

۶۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵..۵

- ۱ شب وصل اولسا او مه دن منه بیر جام برات،
یئیدیر اوندان کی شب قدرده یوزمین حسنت!
اؤلومو مدور منیم اول روح و روانسیر بو گنجه،
گر ایچم باده ی گولگون یثرینه آب حیات.
سروی پست ائتدی قدین، باغدا جؤولانا گلیب،
بو نه رفتار دیر ای دلبر مؤزون حرکات؟

دئمه کیم لو کنتی وار، بس کی لبی شیریندیر،
 یاپیشیر لبرینه حین تکلم کلمات.
 ۵ جام مئی تشنه سی ام، قویماز ایچیم زاهید دون،
 حثیف کی دوشدو بو ظالیم الینه آب حیات!
 جان وئرنده اوخویون نغمه نی قرآن عوضی،
 قبریم اوستونده وئرین روحوما مئیدن خئیرات!
 سئیدا سن گنت اوخو صیدق ایله قرآن، کی منیم،
 از بریم میم محمد ﷺ دی، شعاریم صلوات.

۶۲

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰.

۱ دؤنر راییمله بیر دمدہ، بو چرخ کجمدار، البت،
 اولور تدبیریمه بیرگون موافیق روزگار البت.
 گتیردین، ای کؤنول! زارا منی، سن آه و زارینلا،
 چکر اول دلبر بی مئهر تیغ آبدار، البت.
 یاخیرسان جیسم زاریم آتش آهینلا هر ساعت،
 گلیر مؤجه، کؤنول! دریای چشم اشکبار، البت.
 خیال زولقله هر شام دل یوز پیچ و تاب ائیلر،
 او بخت قارائین، ای ماه! بیر مقصودو وار البت.
 ۵ نه باخماقدیر منه، ای مدعی! چشم حقارتله،
 اولور گردون دونون گردیشیدن یار، یار، البت.
 مئی گولفامدان زاهید! سؤز ایله ائیلهدین توبه،
 حله صبر ائیله سن، سئید! گلیر فصل باهار، البت.

۶۳

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

۵.. ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

- ۱ کۆنول اولوبدو فراقیندا بی قرار، ای دوست!
 نچین منی ائله دین زار و دلفیگار، ای دوست!
 اومید الیم اوزولوب دامن وصالیندان،
 سنه بو نؤع دگیلیدیم اومیدوار، ای دوست!
 بینای طاقتیمی سئیل غم خراب ائتدی،
 بو قدر گۆزلریمی ائتمه اشکبار، ای دوست!
 وصالدا نچه گون خوش کئچیردی ایامیم،
 حسد آپاردی بیزه چرخ کجمدار، ای دوست!
 ۵ نه سن فراقا سبب اولموسان، نه من باعیث،
 بو درده سالدی بیزی دؤور روزگار، ای دوست!
 سنی وفالی بیلیب عشقینه کۆنول وئردیم،
 پریلیقلارا اولمازمیش اعتبار، ای دوست؟
 اولار نه لوطف ایدی، ای گول عذار، بو نه جفا؟
 ترحم ائت، منی اؤلدوردو خار-خار، ای دوست!
 سنی قسم وئیریم اول کریم ذی شأنه،
 بیان قیل منه کۆنلونده هر نه وار، ای دوست!
 فدا اولوم سنه، سئید سنین قولامیندیر،
 بو قدر ذلته ائتمه اونو دوچار، ای دوست!

۶۴

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ نولا دیل بیلمه سه رمز روخ جانانی دوروست،
 کیمدیر اول کس کی بیله معنی قرآنی دوروست؟

سونبول زولفون او گول ائتسه شکسته اوزونه،
 قالماز اهل ورعین دین ایله ایمانی دوروست!
 بولبول اوصاف روخون قیلدی مگر گولشنده،
 قالمادی باغدا بیر قونچا گیریبانی دوروست!
 قونچانین کؤنلو بوتون، لئیک یوخ عهدینده وفا،
 بولبولون قلبی سینیق، ائدیگی الحانی دوروست.
 ۵ دورا بیلمز اوزووه ماه مقابیل بیر گون،
 آیدا یوز دفعه اگر کیم اولانقصانی دوروست!
 بیر گنجه حوسنوه اوخشاتدی اوزون آی، اودو کیم،
 ائله بیر یانی شیکسته اولو، بیر یانی دوروست!
 دئمه سئید کی شکست ائله دی پئیمانینی یار،
 هیچ بیر یار اولورمو اولان پئیمانی دوروست؟

۶۵

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ یار ائله سه عشاق دل افکارا عداوت،
 ممکون دگیل عاشیق ائله سین یارا عداوت.
 گر قانیمی ایچسه منیم اول دلبر خونخوار،
 من کافر اولوم ائتمم او خونخوارا عداوت.
 خوار ائتمه منی هیچرین ایله، ای گول بی خار!
 گولشنده هاچان گول ائله ییب خارا عداوت؟
 سلمانینام، ای احمد مختار زمانه!
 سلمان ائلمز احمد مختارا عداوت.
 ۵ بیر کرره عداوت ائله سم من سنه، ای گول!
 یوز کرره ائدیم حیدر کرارا عداوت!

بولبول گوله ائيلر گيله، ای نوگول رعنا!
هرگيز ائلمز گولشن و گولزارا عداوت.
يانديردي گنجه شمع شبستان پر و بالين،
پروانه هاچان ائتميش ایدی نارا عداوت؟
کؤنلومه دولوب مئهرين، عداوت يئري يوخدور،
تک سن ائلمه سئید بی یارا عداوت.

۶۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ ای کؤنول! مسجد يولون ترک ائت، ره مئخانه توت،
توتما الده زاهيدین تسيحینی، پيمانه توت!
زاهيد و مسجد تمناسين چوخ ائتمه، ای کؤنول!
زاهیدی بير جغد ييل، هم مسجدی ویرانه توت.
خوبلار زولفونده کؤرسن بو پريشان کؤنلومو،
بوينو باغلانميش اونو زنجيره بير ديوانه توت!
اول مه نا مئهربان ايستر کی زولفون داراسين،
سن گؤتور آئينه، ای گون! ای قمر! سن شانه توت.
۵ جان وئريب جانانا، يان شمع روخوندان دلبرين،
گر کمال ايسترسن، ای دل! شيوهی پروانه توت.
خوبلار عشقينده گر ايندی منيم روسواليغيم،
قصه ی فرهاد ايله مجنونو بير افسانه توت.
گيرمه سن مسجدلره نامرد زاهيدلر کیمی،
سئید! مئخانه ده پيمانه نی مردانه توت!

۶۷

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فع لن.

uu uu.. uu.. uu.u

- ۱ موژده ای دل! گله جک بو گنجه جانان خلوت،
وئره جک قالب بی روح و موزا جان خلوت،
مردم دیده خیال ایله هم آغوش اولموش،
سانکی بیلقتیسه ائدی صرح سلیمان خلوت.
سینه مین داغلارین من نجه پنهان قیلیم؟
اولومو پادشهم هیچ چیراغان خلوت؟
خط گلیمیش دئمه روخسارینا اول سیم تنین،
گتیرییمیش نه بیلیم، کافری ایمان خلوت؟
۵ وادی وحدته گل، ای دل دیوانه! داخی،
اولا بیلمز بو صیفت هیچ بیابان خلوت.
چیخدی پیراهن چاک ایله گولستاندان گول،
سن زولیک ایله ائتمیش مه کنعان خلوت.
گاه پیغام جفا، گاه بلای هیجران،
سیده یار قیلیر گونده بیر احسان خلوت.

حرف الثاء

۶۸

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

u. u.uuu ..u. u.uuu

- ۱ ایلر شراب لعل لیبله مدام بحث،
گون تک بو روشن اولدو کی ایلر حرام بحث،
ناپخته دیر دئین تنیوه سیم خامدیر،
صرافدیر یانیندا، نه لازیم بو خام بحث؟

اهل کلاما سیرر کلامین آچیلمادی،
 بیر نوکته اوسته ائتدیلله مالا کلام بحث.
 هر دم قیلیب وجود عدمدن حکایه لر،
 رمز دهانین ایله ائدر خاص و عام بحث.
 ۵ زولف و روخون حکایتی یئتمیز نهایت،
 گر ائسه لر سفید و سیه، صبح و شام بحث!
 من کوی یاری، زاهید! اگر کعبه دیر دئدیم،
 فرض اولمادی کی سن ائده سن بی مقام بحث!
 سئید او مەدن او ترو چوخ ائتمه مباحیته،
 ناقیص قالیر زمانه ده، اولماز تمام، بحث!

۶۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ حوسنده یوسینو دوشمز ائده جانان ایله بحث،
 ای عزیزیم! نه روا، قول ائده سلطان ایله بحث.
 سجده قیل یارا کؤنول، باخما او زاهید سؤزونه،
 آدم اول! مطلبی قان! ائلمه شیطان ایله بحث!
 دهنین نؤقطه بیلیب اهل دقایق او مهین،
 بوندا سؤز چوخ نه ائدیم بیر نئجه نادان ایله بحث؟
 پای جانانا فدا قیلماق ایچون وصل گونو،
 سیبقت ائتمکده ائدر خسته کؤنول جان ایله بحث.
 ۵ سونبولون حالی پریشان گؤرونور، یوخسا ائدیپ،
 او اوزو قارا بو گیسوی پریشان ایله بحث.
 حجت قاطعی یوخ قونجا، ولی آغزین آچیب،
 بیلیم ائیلر دهن یارا نه بورهان ایله بحث.

شعر معجز اثر سید ایلہ بحث قیلان،
ائیلہ دیر کیم ائیلہ آیہ ی قرآن ایلہ بحث!

۷۰

مفاعیلن مفاعیلن فعولن.

۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ گۆرک مئیدن نه فیتنه اولدو حادث،
کی زاهید سؤیله دی امّ الخبائث!
کمال جهل گۆر، کیم سؤیله میشدیر،
اولور مئی فیتنه ی عرفانه باعیت!
شفاعتدن اولوم عقیبادا محروم،
اگر بونلار سا علم شرعه وارث!
عرقله باده دیر اول ایکی جؤهر،
کی یوخدور اونلارا دونیادا ثالیث.
۵ بیچرسن مزرع أخرادا زاهید،
نه توخما اولموسان اولده حارث!
فساد اهلی قویوب آدین مفسر،
عیناد اهلی اؤزون سؤیلر محدث.
دهن شؤقیله گر یوخ ائتدی وارین،
اولور هر نوکته یه سید مباحیت.

۷۱

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ قیزاردی لبلرین ای گول! شراب نابدیر باعیت،
جلای لعله، آری، مئهر عالمتابدیر باعیت.

قاشی طرحینده گؤرجک، ائتمیشم محرابا خم قامت،
 نه کیم ای زاهید کجبین، منه محرابدیر باعیت.
 دمادم صاف اندر قانیمی تنده بوسه ی لعلین،
 بلی، تلطیف خون جیسم ایچون عتابدیر باعیت.
 کؤنولده جنبش آرتار، ای دُر تر! آه و اشکیمدن،
 نچون کی جوش بحرہ باد ایله سیلابدیر باعیت.
 ۵ اوزون اوز وئرمه سئیدی، اوزده زولفون جیلوه ائتمزدی،
 بو رؤشندیر کی سئیر عقربہ مهتابدیر باعیت.
 او کویون ایتلری آوازه سیندن شاد اولور سئید،
 بلی ذوق دل احباب ایچون احبابدیر باعیت.

۷۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵۵

۱ کؤنلومون دؤقونه بیر قونچا دهندیر باعیت،
 لذت روحوما اول تلخ سخن دیر باعیت.
 شوق کویونلا ایشیم آه و فغاندیر، ای گول!
 بولبولون ناله سینہ یاد چمندیر باعیت.
 سیمگون سئیل سیرشکیم کی گؤزومدن ساجیلیر،
 بیر بُت لعل لب سیم بدن دیر باعیت.
 دل کی زولفونده قارا گون چکین صبر ائیلر،
 اوندامو قدری اولان حب وطن دیر باعیت.
 ۵ نئی تکی دل کی نوالار یتیریر عشاق،
 بیر حسینی نسب و وجه حسندیر باعیت.
 دل کی نادیده اولوب عاشیق دیدار سنہ،
 ال لبی لعل یمن! ویس قرتدیر باعیت.
 لب شیرینی وصف ائت، او گولون کیم سئید!

شورِ اشعارِ یوا عالمده بو فندیِ باعیش.

حرف الجیم

۷۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ ای قویان باشینا عزتله لَعْمَرُكْدن تاج،
شاهسان، فیضینه مجموعه‌ی عالم محتاج.
ذات پاکیندی سنین واسطه‌ی ارض و سما،
عارضین پرتوودور گؤیده سراج و هاج.
قاب قوسئین، او کمان قاشلاریوین اوصافی،
ای خدنگ صف موژگانینا جانلار آماج!
گؤروسن چرخده بیر آیدا دگیلدر مه نو،
اثر نعل بوراقیندی زمان معراج.
- ۵ چاره‌سی شربت گفتار شکر باریندیر،
اولا بیر کسده حوادثن اگر سوء مزاج.
رُسل سابقه سندن یتیشیب عز و شرف،
نجه کی سکه ایله سیم بولور قدر رواج.
اوره شعرینی قیل سَیْده قیسمت کیم، اولوب،
مختلط عذب فرات ایله بوگون ملح اجاج!

۷۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U.U UU.U UU.U UU.U

- ۱ من حکیم روزگارام، دهره حؤکمومدور رواج،
أَيُّهَا النَّاسُ اشْرِبُ الْحَمْرَ لَكُمْ مِنْهُ الْعِلَاجُ
گنج استغنا ایچون خورشید ساغر دیر دلیل،

سیرر رؤشندیر بو، استدلالا یوخدور احتیاج.
 شاهلیق تاج ایله اولماز، الده جام جم گرک،
 یوخسا واردیر، ای پریش! هدهدون باشیندا تاج!
 خام توتما اهل عشقی، ای عزیزیم! کیم دوشوب،
 یوسفین بازارینا عشق زولیکادان رواج.
 ۵ جانیم آلدین، آلمای پئیکانین دل سوزاندان،
 رسمدیر کیم شاهلار ویرانه دن آلماز خراج.
 ترک مئی امریله غمناک ائتمه، ای واعیظ! بیزی،
 کیم مذاق جانیمیز، مئیدن تاپیدیر ابتهاج.
 الرحیل ای زایران بئیت پاک مئیکده!
 کیم بوگون اول کعبه یه سئید اولوبدور میر تاج.

۷۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

u. u. uu ..u. u. uu

۱ ای زولف تابداردا روخساری گوی عاج،
 سن حوسن شاهی، کاکیل مشکین باشیندا تاج.
 بیر نیم غمزه بسدی کونول شهرین آلمای،
 اوز وئرمه، اوزده خط سیاه یوخ احتیاج!
 سنسن او ماه بورچ ملاحه کی دهرده،
 یوسفدن آلدی شهنه ی حوسنون خراج - باج!
 دوشموش گزر دایمجا اوشاقلار الینده داش،
 صد شوکر کیم متاع جنونوم تاپیب رواج!
 ۵ بیلدی مگر طیب کی بیمار چشمینم،
 ائیلر همیشه روغن بادام ایله علاج!

هر تاری بیر تیکان تکی جیسمیمه سانجیلیر،

دیباچ اولسا خسته‌ی عشقه اگر دواج.
گل، ای مسیح! لوطف ایله بیرگون عیادته،
سَید، حوادث ایله اولوب منقلب مزاج.

۷۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ منقلب اولدو حوادثله من زارا مزاج،
ای مسیحا نفسیم! قیل من بیمارا علاج.
رؤشن ائت خانه‌میزی بیر گئجه تشریفینه،
ای جمالی فلک حوسنه سراج وهاج.
آب کوثر لب شیرینینه نسبت، گویا،
بیریدیر عذب فرات و بیریدیر ملح اُجاج!
توتموسان دهرده سن هیچ مسلمانین الین؟
ائتمه سین تانری سنه کافری، یارب! محتاج.
۵ شمع پروانه‌نی یاندرماز ایدی اما سن،
یاندریب عاشیقی، ائتدین بونو عالمده رواج.
لشکر زنگ و حبش توتدولار اطراف روخون،
داخی موشکولدو بوگون کعبه‌یه گئتسین حجاج.
دانه‌ی گندم خالینا طمع ائیلمه کیم،
سَید! جنت کویوندان ائدرلر اخراج.

۷۷

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ وفا رسمین توتوب، گل، ای پری! جؤر و جفادان گنج!
اگر آدمسن، انصاف ائت، بو وضع ناروادان گنج.
گؤزوم یاشیندان ای سرو روان! رنجیده اولموشسان،

بو تأثیر سیتاره مدیر، گلیب اول ماجرادان گنچ.
 پریشانلیقدان اول زولفو، دندیم دون نافه ی چیندیر،
 چئویر اؤز باشینا، ای گول! منی، سن اول خطادان گنچ!
 دهان یاردان بیر سؤز تمناسینداسان چوخدان،
 نه چیخسین یوخدان، ای دل! بیر اوسان، بو مدّعادان گنچ.
 ۵ حصیری، آلت تزویر ائدیپ اگلشمه مسجدده،
 گل! آلاهی سئوهرسن، زاهیدا! سن بو ریادان گنچ!
 صفای خاطیر اولماز عاشیقه میخانه سیز، ای دل!
 اگر بو کعبه دن چکدینسه ال، بس گئت صفادا گنچ.
 جهان مولکونده سئید! یوخدو بیر احسان بی منت،
 شیکسته خاطیره صبر ائیله ییب، اول مومیادان گنچ.

حرف الحاء

۷۸

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ ای باد صبا! قاصد مشکینه روایح،
 اول گؤزلری آهویا قیل احوالیمی واضح.
 ناصح! نه دؤیورسن بو قدەر آهن سردی؟
 دیوانه یه ائیلرمی اثر پند و نصایح؟
 اونلار ائدر عشق ایچره منه ایندی نصیحت،
 کیم بوندان اوایل من ایدیم اونلارا ناصح.
 من طاعت ایچون گنیمه میشم خیرقه نی، زاهیدا!
 آنجاق بونو بیلدیم اؤزومه سطر قبائح.

۵ حقدن اولورام بیر ولد صالحه طالب،

کیم دُختر رَزْ عقدینه اولدوم یئنه ناکح.
 رسم غزلین خاتمی یوخ، من ده رسولام،
 ما قبله منم خاتم و مابعدیمه فاتح.
 عرش احد آلتیندا اولان کنز نهانا،
 ای سَید خوش نظم! زبانیندی مفتاح!

۷۹

مفاعِلن فعلاَتن مفاعِلن فع لن.
 UU U.U. UU.. U.U.

۱ او گوندور عاشیق مسکینه روز استفتاح،
 کی نوش ائیلیه اول نوش لبه ساغر راح!
 دیار عشقده بیر طیفله من گیرفتارام،
 کی شیر مادری تک قانیمی بولوبدو مباح.
 دؤندوبدو بحرّه گؤزوم محنت فراقیندان،
 اولوبدو مردم چشمیم او بحرّه ملّاح!
 نه کاره یم، نه چی یم من، بیر اختیاریم یوخ،
 صلاح کاریم اودور کیم سنه اودور اصلاح.
 ۵ نه خارلیقدی، کؤنول خاردان گؤتورمز ال؟
 هزار مرتبه بولبول گله انده الحاح!
 خراب اولمادی بیر گونه دل فراقیندان،
 کی ائیلیه بئله معمار وصل اونو اصلاح.
 نه غره سن بو وفاسیز حیاتا، ای خواجه!
 نهایت اولدو بو شب عمردور چیراغ صباح.
 بو گئجه گوردو اوزون اؤز نیگاری نین سَید،
 منور اولدو بو میشکاتدا مگر مصباح!

۸۰

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۵. ۵.۵۵۵ ..۵. ۵.۵۵۵

- ۱ ساقی! صبح تر کینی قیلما عَلَي الصَّبَّاح،
بیر جام ایله خوماریمی رفع ائيله، تا رواح!
مینای مئی، مؤذنه بنزر کی ناله سی،
جان گوشونا بشارت حَيَّ عَلَي الفَلاح!
کویوندو قبیله، خاک درین سجده گاهیمیز،
آدیندی خسته دلره تکبیر افتتاح.
تؤکمزدی بونجا قانلار او سلطان گولروخان،
گر بيلمه سئیدی قانینی عشق اهلی نین مباح!
۵ فوت ائتمه وقت عئیشی کی یوخ عؤمره اعتبار،
الْعَیْشُ بَرَقَ خَاطِفٌ وَ الْعُمُرُ کَالرَّیَاحِ!
یاری گؤرونجه غئیر ایله جؤلاندا هر زامان،
خوشدور منه اگر گؤزومه سانجیلا رماح.
یوخ لفظ غئیر مُصطلحین حوسن شعرده،
ائيله غزل اداسینی موقوف اصطلاح.
سئیده! غزلده لفظ غلیظ ائتمه مندرج،
کیم کشفینه ضرورت اولا کَنَز یا صحاح!

۸۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ ماه بی مئهریم اگر کیم گؤستریر روخسار، صبح،
اؤز طلوعوندان اولوب شرمنده ائیلر عار، صبح.
آچماز ایدی گؤز روخ خورشید روشن پشیکره،
گر او ماه عشقینده اولسایدی منیم تک زار صبح.

گنجه اول ماه ایله هم بزم اولدوغومدان داغ اولوب،
 سانما گوندوز داغ پنهانین قیلیر اظهار صبح.
 شام اندیب عیش و طرب، یاتدی او مه شبگیرده،
 خواب غفلتدن عجب بی وقت اولوب بیدار صبح.
 ۵ گلدی ماهیم، چیخدی گون، من گوهر اشکیم ساجیب،
 قیلدی هم شاباش یوزمین گوهر شاهوار صبح.
 قاضی بیضاوی تک وَالشَّمْس تفسیرین قیلیب،
 ذره- ذره کائناتا کشف اندر اسرار صبح.
 عارض صبح ازلدن آلدی پرتولر مگر،
 کیم صباحتیر قیلیر هر صبح، استظهار صبح.
 سبدا یتسم اگر بیر شب او ماهین وصلینه،
 بیلرم گون یوخدو بو عالمده، یا کیم، وار صبح!

۸۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ بادهی گول فامدان رنگین گولستاندیر قدح.
 لاله دیر، گوللر آچیلیمیش، باغ و بُستاندیر قدح.
 عکس خورشید روح ساقیله تاپمیش تربیت،
 لعل و گوهر دن دولو کان بدخشاندیر قدح.
 گر دئسم مریم، اندر تصدیق اهل روحلار،
 کیم بونو انکار اندر کی، حامل جاندیر قدح.
 لعل مثیدیر یا نگین خاتم انگشت جم،
 بیضه ی خورشید، یا تاج سلیمان دیر قدح.
 ۵ خیضر و موسادان قدح سیررین سؤال ائدیم، دئدی:
 کشتی ی بحرینه بنزر، بار مرجاندیر قدح.

بیر- بیرندن ذرّه جه عالمده اولمازلار جدا،
 باده عیسادیر مگر، خورشید رخساندیر قدح.
 زاهید! سن دهرده سی پاره لر آل، وقف قیل،
 سئیدین ارواحینا عالمده احساندیر قدح.

۸۳

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

۵... ۵... ۵۵... ۵۵۵...

۱ شیکست صُبحه وئریر رُونق صفای قدح،
 جلای عالمه باعثدیر انجلای قدح!
 بهشت عدندن آدم گتیردی توپراغین،
 بهشت لوطفدو خاک طربفرای قدح.
 آچیلدی فیضِ قدحدن، اوزومه چوخ قاپیلار،
 ز بس کی من اوخودوم روز و شب دوعایِ قدح!
 مقام قُربه اشارتدی «قان»ی، «دال»ی دله،
 هزار حکمت «حا»ئینده دیر، فدایِ قدح!
 ۵ قدح بهاسینا جان وئرمک ایسترم، اما،
 نه چاره کیم، ایکی عالم دگیل بهایِ قدح!
 قدح ثناسینی سن نغمه ائيله، ای بولبول!
 منیم ترانه لریم چون دگیل سزایِ قدح.
 ثنایِ ذاتِ خدایِ جهان مورادین ایسه،
 همیشه، سئید! ائله صیدق ایله ثنایِ قدح.

۸۴

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵۵... ۵۵۵۵...

۱ دئدیلر خلق کی وار باده ی حمرادا فرح،
 یارسیز گؤرمه دیم اول جامِ غم افرادا فرح.

یارسیز نئیله ییرم سئیر گول و گولزاری،
 اولماسا یار، اولومو جنت مأوادا فرح؟
 شب معراج وصالین منی زار ائتدی رقیب،
 گۆرمه دیم، سئیر ائله دیم چرخ معلّادا فرح.
 چشم بیمارینا مربوط دور، ای گول! فرحیم،
 باخمیشام یوز کره، یوخ نرگس شهلا دا فرح.
 ۵ داغیم اولدو قجا فزون، شاد اولور آشوفته کؤنول،
 طفیل ایچون عئیدده وار زینت و کالادا فرح.
 یاریمین آدینی بیلدیکده فرح حاصل اولور،
 اونو تصحیف ائله سن، وار بو معمّادا فرح.
 سئیدا ائله فرح، چکمه بو دنیا غمینی،
 چونکی بئش گونلوک اولور بولبول شیدادا فرح.

۸۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ سنسیر فضای جنت مأوادا یوخ فرح،
 عطریندن اولماسا گول رعنادا یوخ فرح.
 ائیلر مریض عشقه لیلین چاره، ای حکیم!
 معجون لعل ناب مصفا دا یوخ فرح!
 بوسه نه قدر چوخ اولا خوش، لا اقل ایکی،
 مشهور دور کی بوسه ی تنهادا یوخ فرح.
 مثیدن مورادا بوسه ی ساغردیر، ای کؤنول!
 مشروطو اولمایان منی صهبادا یوخ فرح.
 ۵ معراجین ایله اولدو فرحناک عرشیان،
 سنسیر، حبیبیم! عرش معلّادا یوخ فرح.

نادان تاپار همیشه فرح وصل یاردان،
سَید! جهاندا خاطرِ دانادا یوخ فرح!

حرف الخاء

۸۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ نئيله بیر سن مصحفی زاهید! جمالِ یارا باخ،
آیهی نوری بیان ائیلر لب دلدارا باخ.
یار کویوندا سیرشکیم سئیلینه ائیلر نظر،
روضه‌ی جنات عدنه، تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ باخ.
خط گلیب اعرابلار کیمی طواف حوسنونه،
قیل تماشا حوسنونه، بو کثرت زوآرا باخ.
قرع و انیقیدی چشمیم، چکدی بویندن گولاب،
قطره-قطره اشک گولگونیمی گؤر، عطارا باخ.
- ۵ صورت رحمانی گؤرمک خواهیش ائیلرسن کؤنول،
ماسیوادان گؤز یوموب اول عارضِ گولنارا باخ.
بیر کتابُ الله دیر هر برگ گول، ای عندلیب!
قونچایا سئیر ائيله ییب، مسطور اولان اسرار باخ.
سَید! اولدو تجلی طور وحدتدن عیان،
عالم جانی منور ائيله ین انوارا باخ!

۸۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ زاهیدا اول صنمین زولف چلیپاسینا باخ،
آچ بصیرت گؤزووو، نرگس شهلا سینا باخ.

آیهی خمر اوخویور، نفعینی انکار قیلیر،
 توتدوغو فعلینی گؤر، وئردیگی معناسینا باخ.
 جنته گئتدی و یا دوزخه موردده، نه غمیم،
 ارثینه تیک گوزووو، کولچه و حالواسینا باخ!
 ایستهیر جنتی زاهید بو قدهر حيله ايله،
 ابلهین فیکرینی گؤر، دبلده تمّاسینا باخ.
 ۵ دل دیوانه سئون جان تک او زولف سیهی،
 باشی نین شورونو گؤر، عشقده سئوداسینا باخ.
 سانما بو سیدی سن اهل جهنم، واعیظ!
 نیله ییر سن عملین، دلده تمّاسینا باخ.

۸۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵ ۵

۱ دولانیم باشینا، ای نازلیجا یاریم! بری باخ!
 عیشوله، غمزه لی، چم خملی نیگاریم! بری باخ!
 عیشوه آغاز قیلیب، صبریمی تاراج ائلمه،
 گئتدی دلدن داخی آرام و قراریم، بری باخ!
 خم یئمیش قامتیم، ابرولریوین قوربان،
 زولف پُرتایووا قوربان تن زاریم، بری باخ!
 بو جفا دیده دل اول کاکیل مشکینه فدا،
 گؤزلرین صدقه سی بو جیسم فیگاریم، بری باخ!
 ۵ جان نیثار ائتمگه آماده دی سید، گؤزه لیم،
 گر دئسن لوطف ايله: ای عاشیق زاریم بری باخ!

۸۹

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵۵ ..۵۵۵ ..۵۵۵

- ۱ اول لاله رو خون عیشوه و نازی چوخ ایمیش، چوخ،
 عشاقا اونون سوز و گدازی چوخ ایمیش، چوخ.
 محراب دو ابرودا کونول خئیلی زاماندير،
 قالمیش بیلیرم، راز و نیازی چوخ ایمیش، چوخ.
 بیر کعبه دگیلمیش بو صفا اهلینه قیله،
 محبوب حقین مولک حجازی چوخ ایمیش، چوخ!
 مدتدی کی قیلام قدمین داشینا سجده،
 عشقین بو مقام ایچره نامازی چوخ ایمیش، چوخ.
 ۵ من آز بیلیردیم منه انعامینی یارین،
 بو جؤر و جفانین داخی آزی چوخ ایمیش، چوخ.
 بو سلطنت عشقده محمود تاپیلماز،
 هر گوشه ده افغان ایازی چوخ ایمیش، چوخ.
 یوخ دهرده بیر کس کی اولار عارف حقین،
 سید! آرادیم عشق مجازی چوخ ایمیش، چوخ.

۹۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ ای کونول! سیرر دهان یاردان آثار یوخ،
 گئتندی بو بیر نؤقطه سؤداسیندا الدن وار- یوخ!
 لبلرین تک کان آرا هر گیز تاپیلماز لعل تر،
 دیشلرین تک بحر عماندا دُر شهوار یوخ.
 دئیلر: ایسته لبیندن درد پنھانا دوا،
 قوی نیهان قالسین کی منده قدرت اظهار یوخ.

یاری اغیار ایله گؤرسن، قیلما ای دل! ناله لر،
 گولستان عالم ایچره، بیر گول بی خار یوخ.
 ۵ جان چکیب پنهنانی چوخ سوردم دهان یاردان،
 یوخ بیلن، سؤز چوخ، ولی بیر واقیف اسرار یوخ.
 اولموش انوار تجلی، طور وحدتدن عیان،
 رَبی اَرَنی سؤیله بین بیر طالب دیدار یوخ.
 یارینی اغیار ایله گوردو، اؤزون اۆلدورمه دی،
 آدینی عاشیق قویوب، سَیدده هر گیز عار یوخ!

۹۱

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰.

۱ گدای کوی یارام تخت و تاجا احتیاجیم یوخ،
 سیوای درد و محنت، فقر مولکوندن خراجیم یوخ.
 سبای مسکنتده هدهد مولک سلیمانام،
 اگر چه هدهد آسا فقر اقبالیندا تاجیم یوخ.
 روخ زردیمده نقش بوریا ظاهر دورور، اما،
 طلای سکه دارام، سوق عزتده رواجیم یوخ.
 چیراغ آهدان رۆشنندی هر شب کولبه ی تاریم،
 بو ظلمت خانه ایچره بوندان اؤزگه بیر سیراجیم یوخ.
 ۵ دئیرلر کیم غم اولماز، اولسا بیر کسده فرح، اما،
 منیم عالمده بیر گون درد و غم سیز ابتهاجیم یوخ.
 شراب ناب بیر جؤهردی، بو عالم عرض، سَید!
 منیم آیریلماغا اول جؤهر تردن علاجیم یوخ.

۹۲

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ باهار اولدو، کؤنوللر شاد اولان موسم دی، یاریم یوخ!
باشیمدا نشئه می، الده جام خوشگواریم یوخ.
سن، ای بولبول! فغان ائت گولدن اؤترو صحن گولشنده،
منیم نوظقوم توتولموشدور، کی یار و گولعداریم یوخ.
سنین دؤندو خزانین، وصل گولدن نوباهار اولدو،
منیم فصل خزانیمدیر، کیم اول رشک باهاریم یوخ.
آچیلدی قونچا، بولبول وصل گولدن یئتدی دلدارا،
ائدیپ چاک گریبان، اؤلمزم من، هیچ عاریم یوخ.
۵ نه نقدیم وار مئی نابا، نه رهن جاما دستاریم،
بتر اوندان بو کیم: مئیکانه لرده اعتباریم یوخ!
حذر قیل یاخما دلده آه اوديله ناو کین، سید!
منیم اول قاشی یایدان، بوندان اؤزگه یادگاریم یوخ.

۹۳

مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ ای زاهید خودیین، بیلیرم کیم هونرین یوخ،
مئیدان محبت طرفه بیر گوذرین یوخ.
محرابدا اگلش کی جیگردداری دگیلسن،
بو نور غمه یانماغا اصلا جیگرین یوخ.
تا مخبر عشق اولدو کؤنول، بی خبرم من،
زاهید! خبریم وار، بو خبردن خبرین یوخ!
سن ائيله پری، حور خیاليله عبادت،
بزمینده علی التقدت سیمبرین یوخ.

۵ ای زاهید خشک! ایللمه عشاقا تفاخر،
 آه سحرین، سوز دلین، چشم ترین یوخ.
 نه وصل و نه آغوش و نه بیر بوس و کنارین،
 ای نخل ملاح، بیزه اصلا ثمرین یوخ.
 ای دل! ائلهدین جنت کویونو تمنا،
 اوچماغا هانی، حئیف! سنین بال و پرین یوخ.
 بسدیر سنه روخسار زر و اشک چو سیمین،
 سئید! نه غمین گر چه سنین سیم و زرین یوخ.

۹۴

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ من تک باهارد اهر او شخصین کی یاری یوخ،
 بیر بولبول فلک زده دیر کیم باهاری یوخ.
 اول کس کی یارینی گؤره اغیارا یار اولوب،
 اؤلدورمه سه اگر اؤزونو، هیچ عاری یوخ!
 چوخ کیمسه نین اگر چه کسیدیر قرارینی،
 اما منیم تکی او گولون بی قراری یوخ.
 بنزر او نخله کیم اولابی سایه و ثمر،
 هر دلبرین کی عاشیقه بوس و کناری یوخ.
 ۵ سئید! هانی شرابین اؤتور فصل نوبهار،
 بیرده باهارا چیخماغی نین اعتباری یوخ.

۹۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ هر عاشیقین کی سن کیمی بیر مه جمالی یوخ،
 نقصانی وار کی عشقی نین اصلا کمالی یوخ.

حرف الدال

U.. UU.. UU.. UU.U

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۹۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ ششدر هیجرینده قالدی خسته کؤنلوم ناموراد،
اولمادی بیر باب وصلین، ای گول رعنا گوشاد.
شش جهته طاس بختیم آتمادی بیر پنج و شش،
چارسودان غم منه اوز وئردی شام و بامداد.
خط قارا، کاکیل قارا، موژگان و گیسولار قارا،
دلبریم بونجا سواد ایله یئنه بیلمز سواد.
من نجه دلشاد اولوم مردومله گؤردوکده سنی،
کیم منیم اوز مردم چشمیمه یوخدور اعتماد.
۵ چوخ نگاه لوظفلر ائیلردی روز وصلده،
تا منی هیجرینده یاندرسین او حسرتله زیاد.
چیخدی طوغرای اطاعت خط بیاض رویونا،
ائيله دیم سلطان حوسنه جان و دلدن انقیاد.
یارسیز مئی ایچمک، ای عاشق! حرام محض دیر،
ائيله ییب بو باره ده ملتدی سید اجتهاد.

۹۸

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۰. ۰.۰۰۰ ..۰. ۰.۰۰۰

- ۱ شادام کی خاک اولام، اول اول خاک گردباد،
تا دامن نیگارا یئتم، هر چه باد، باد!
گر من سن اولسام، ائتمز ایدیم، ای سپهر دون!
شیرینی تلخکام، او فرهادی ناموراد.
باد اسدی، گلدی نفخه ی زولف معنبرین،
غمگین اولان کؤنول اولوب اول توحفه ایله شاد.

دئرلر کی عؤمر اولسا اگر یار، یار اولور،
 یارا نه اعتبار، بو عؤمره نه اعتماد!
 ۵ سلطانیم! ائيله خطینی هر هفته ده تراش،
 قویما حبش سیپاهی سالا روم آرا فساد!

۹۹

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ۵۵ ۵۵ ۵۵

۱ تا شانه اوروب اولفت زولفوندن اولام شاد،
 شادام کی دؤنم خاکا، غوباریم اولا شیمشاد.
 شادام کی منی عشقده غمگین گؤروب اول شوخ،
 گول تک آچیلیر خاطیری، حالیمدان اولور شاد.
 مرگیم منیم آساندی، ولی موشکول اولور کیم،
 مندن سورا ائیلر کیمه جؤر اول بُت ناشاد.
 عالمدہ منم لئیلی اسرار حقیقت،
 مجنونو منم مست قیلان، ائيله ین ارشاد.
 ۵ جذب ائيلمه سئیدی اونو شور لب شیرین،
 داغلاردا کولونگ چالماز ایدی باشینا فرهاد.
 ساقی! ائله مخمور و خراب ائت منی مئیدن،
 کیم اولمایا مقدور داخی ائيلمک آباد.
 سئید! یئتیشیب عالمه فریاد و فغانیم،
 فریاد! کی تأثیر ائلمز اول گوله فریاد.

۱۰۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ چکدی باغا فرش رنگارنگ چرخ لاجورد،
 گئیدی آل دون لاله لر، شبنمله دولدو جام ورد.

آچما میش خوابِ عدمدن نرگسِ تر چشمنی،
 سانکی عاشیقدر گوله، اظهار اندر روخسار زرد.
 سنده من تک عاشیق گولسن اگر، ای عندلیب!
 هانی سنده سوز قلب و اشک گرم و آه سرد؟
 درد عشقی یارا، ای دل! فیکر درمان ائلمه،
 کیم بو درد عشقی یوز درمانا وئرمز اهل درد.
 ۵ مئهر و مهدن کعبتین آلمیش اله نرّاد چرخ،
 ششدر حئیر تده قویماقچین سنی، اوینار او نرد.
 جُفت قاشین طاقینا پیوسته قامت خم قلیب،
 سجده قیلماقدیر ایشیم کیم اولموشام عالمده فرد.
 سبّدا دیوانه‌ی لئلا کی لئلا سنده دیر،
 اولما معنون تک دوشوب صحرالارا بیهوده گرد.

۱۰۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ گر چه مندن ائتدی سرکشلیک او سرو سربلند،
 تاپمیشام تسخیرینه آه دلیمدن بیر کمند.
 اولموشام ائله نحیف اول نوش لب عشقینده کیم،
 ضعفدن چیخماز نفس، نئی تک کیسلسم بند-بند!
 ای دل! اول بی درده اظهار ائتمه درد عشقی کیم،
 یوز دئسین، فهم ائلمز، بی درده، دردین، دردمند.
 آتشین روخسارین اوزره خال هیندولرمیدیر،
 یا کی دفع زخم چشمه مجمره سالدین سپیند.
 ۵ گیریه‌ی بی اختیاریم تلخ ائدیب اوقاتیمی،
 بیر آچیلماز، حالیمی سورماز او لعل نوشخند.

جام توتدوم کیم توتوب پیر موغانین پندینی،
 کیم دئیر دیوانه لر توتماز، کؤنول! عالمده پند؟
 بیلیمیرم مسجدده ای سئید! نه گؤردوم عاقیت،
 کیم چکیب مسجددن ال، مئیکخانه نی ائتدین پسند.

۱۰۲

مفاعن فعالتن مفاعن فعالتن.

۵۵۵۵ ۵۵۵۵ ۵۵۵۵ ۵۵۵۵.

- ۱ کنار لعل لبینده سیاه خال محمد ﷺ،
 کنار چشمه ی زمزمده دیر بلال محمد ﷺ.
 چکر بیاضینا مئهر مئیر مردم چشیم،
 کیم اول بیاضا چکه صورتِ مثال محمد ﷺ.
 نه مئیل باغ بهشت ائیله ییر، نه حور، نه غیلان،
 اگر میسر اولا دولت وصال محمد ﷺ.
 بهشت وصفینی کیم بونجا ائیله ییر منه خالیق،
 مشخص اولدو کی منظور دور جمال محمد ﷺ.
- ۵ حرام ائدر ییزه هیجرانی شرب باده ایله،
 اولوبدو قانیمیز آیا نه دن حلال محمد ﷺ.
 ایشمدی سجده همیشه، دو طاق ابروی یارا،
 خمیده قیلدی قدیم، حسرت هیلال محمد ﷺ.
 صفا ایسه غرضین کعبه ی وصالدا، سئید!
 بسیندی عشق محمد له، مئهر آل محمد ﷺ.

۱۰۳

فاعلاتن مفاعیلن فع لن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵.۵

۱ ای خداوند قادر موجود!
 واهب مُلکِ جود و اصل وجود!
 ای که مانند برگ نیلوفر،
 باغِ صونعونده نه سپهر کبود.
 دوشدو لئیلایا پرتو حوسنون،
 چشمِ مجنونو ائندی اشکِ آلود!
 قیلدی حوسنِ ایازی نورِ روخون،
 فرح افزای خاطرِ محمود.
 ۵ اثر جام شور عشقیندیر،
 شوکتِ جم، ترانه‌ی داوود.
 کی براهیمه آبِ لوطفوندن،
 اولدو گولزار آتشِ نمروود.
 گاه اولور تُندبادِ قهریندن،
 خاکه یکسان گروه عاد و ثمود.
 سَیِّدِ ماسوا ایریر فانی،
 لَیسَ فی المُلکِ غَیرَهُ موجود.

۱۰۴

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ اَلِیْمَةُ لِلّٰهِ کی اولوب بخت مساعدید،
 سالدی قولونو بوینوما اول آیینه ساعید.
 زاهید! سنه معراج معارف اولو ظاهر،
 گر نشئه‌ی مئی باشینا اولسا مُتصاعید.

واعیظ! بو قدهر ذمّ مئی ائتمکله نه سودون،
 آخر بو عبث فعلده گوردون نه فوائید؟
 صد شوکر کی من ریند قدح خوارم و مستم،
 خلق ائيلمه دی باری تعالی منی زاهید.
 ۵ زاهید کی مئین اُمّ فساد آدینی قویموش،
 بیر باطیل اولان سؤزدو بو، بیر فیکردی فاسید.
 هر قاصید ایله نامه اندیم یاریما ارسال،
 گورجک روخ دلداری، قایتماز داخی قاصید.
 سئید! سنه مقصود اولار گر مطلبه یئتمک،
 آسان یول اولور کیم، انده سن ترک مقاصید.

حرف الذّال

۱۰۵

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ لبین کی شکر ایدی ائيله دی عیتاب لذید،
 بو چاشنی دن اولوب طورفه شکر آب لذید.
 جواب تلخ لب لعلیوه ضرر وئرمز،
 نه قدر تلخ اولور سا، اولور شراب لذید.
 سنه دوعا ائله دیم، فحش وئردی لعل لبین،
 مذاق اهلینه خوشدور بئله جواب لذید.
 خط ائتمه دی سنی خواب غروردان بیدار،
 باهار فصلی اولور صبح واختی خواب، لذید!
 ۵ لبین خیالی ایله دلده شور اولور پئیدا،
 بلی، نمکله اولور، رسمدیر، کباب لذید.

عیتابِ یار وئریر اؤزگه لذت اهلِ دله،
 خصوصاً اول لبِ شکر قیلا عیتابِ لذید.
 بو قدر شعرده اولماز نمک، ولی سید!
 لبین هاواسی ایله یازدی بیر کیتابِ لذید.

۱۰۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ ای لبین دوشنامی اهل عشقه شکرده لذید،
 لبرین شکر، سوزون قند مکرردن لذید.
 خاک کوی دلکشین یوز باغ جنتدی لطیف،
 دُرِد جامِ مجلسین مین آب کوثرده لذید.
 ای مذاق جان شیرینیمده آجی سوزلرین،
 نشئه ی ذوق شراب روح پروردن لذید.
 چاشنی ی باده، لعل یاردیر، یا کیم اولور،
 بوسه ی لعل لب دلدار ساغردن لذید.
 ۵ دؤلت وصلین دل نالانا جاندا سئوگیلی،
 نکهت زولفون مشام جانا عنبرده لذید.
 ذوق اندر گؤرجک سارالمیش عارضیم اول سیمتن،
 آری اولماز اغنیا یا هیچ شئی زردن لذید.
 سید! سؤز یوخ کی لذت وار مئی گولفامدا،
 لیک اولماز مئی جواب تلخ دلبرده لذید.

حرف الراء

۱۰۷

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ چون خاكا تجلی ائله دی خالیق جبار،
 اؤز صورتینی خاک سیه دن ائدیپ اظهار،
 چون اولدو بشر احسن تقویمده تخمیر،
 بو خاک، تجلای حق اولدو سزاوار.
 ایستردی ملک آدمی کیم تاپمایا خیلقت،
 حوسن بشری گؤر کی ملک اولدو گیرفتار.
 هاروت ایله ماروتا ائدیم من نه مذمت،
 جبریل امین دوشسه بو سئودایا، اولور خوار.
 ۵ نه چاره ائدیم عشقیمه بس من ائوی ویران،
 یوز زؤهره یه من مشتری یم واله دیدار.
 یوز گؤز گؤروره م کی، هامیسی سئحردی جادو،
 بیمار قیلیدیر منی بیر گؤزلری بیمار.
 یوخ منده حله نفس ملک، قوه ی قدسی،
 آخر بشرم، رحم قیل ای خالیق غفار!
 گر ائتمز ایدین عارض دلبرده تجلی،
 سئید، بو قدەر اولماز ایدی یارا طلبکار.

۱۰۸

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

- ۱ رومی روح اوزره فوج خط ائتدی عبورلار،
 رخنه سالییدی مولک سلیمان مورلار.
 ائتدی هیلال یکشبه، اگری قاشینلا بحث،
 بو راست ایمیش کی غره لیر نوظهورلار.

مو، سایه سالدی یار دل آرا جمالینا،
 موسایا مخفی اولدو بو طور اوزره نورلار.
 یارین مرورونو منه چوخ سانما، ای رقیب!
 بو ایلتیفاتی گؤزله میشم چوخ مرورلار.
 ۵ عشقینده بونجا مؤحت و نقصانا دوشموشم،
 اول ماهین حقّی وار منه ائتسه غرورلار.
 عشقین یولوندا غم وئره اوز، عاشیق اینجیمز،
 کیم هر غمینده وار نئچه مخفی سرورلار.
 سئیده! هزار شوکر کی بزم نیگارد،
 ساقی الینده وار یئنه جام بولورلار.

۱۰۹

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ او ریحانی خطیندن اوزلرین کیم رنگ توتموشلار،
 قوبار ایله ایکی آئینه دیر کیم شنگ توتموشلار.
 روخ و چشمن آلیر هر گونده بیر رنگ ایله یوزمین جان،
 نه یوزدن بونلار، ای مه! شیوهی نئیرنگ توتموشلار.
 توتان کیمدیر برابر لعل نابی سَنگِ خارایا؟
 اولار کیم لبلرین یاقوت ایله هم سَنگ توتموشلار.
 ائشیتیشلر دهانین وصفینی چون صحن گولشنده،
 صبادان قونچالار کیم اؤزلرین دلتنگ توتموشلار.
 ۵ مغنی لر شب هیجران خیال تار زولفونله،
 آتیب مضرابی الدن، جمله زولف چنگ توتموشلار.
 گوروب روسوالیغیم ذوقون، آتارلار ننگ و ناموسو،
 اولار کیم اؤزلیچون رسم نام و ننگ توتموشلار.

یانیندا عندلیبین، سَیِّدا، زاغ و زغنلردیر،
اولار کیم نغمه‌ی اشعار یوا آهنگک توتوموشلار.

۱۱۰

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ یادا سالدیقدا سنی، دیده‌ی خونبار آغلار،
یار هیجرین چکن، البته کی ناچار آغلار.
بولبول بی دل الیندن اوزولوب دامنِ گول،
گنجه‌لر صوبحه کیمی ناله چکیب، زار آغلار.
شاد ایکن وصلین ایله کؤنلومه غم چکدی هیجوم،
اولدو مین گونه یئنه درده گیرفتار، آغلار.
تابِ تب، ظلمت شب، مؤحنت غوربت، غم یار،
ایلمز تاب بو مؤحتلره بیمار، آغلار.
۵ بسکی شب تا به سحر آغلاماق عادتدی منه،
همدم اولموش منه یکسر در و دیوار آغلار.
من کی هیجر آتشیینه یاندی وجودوم، بالله،
منیم احوالیم دوزخده یانار نار، آغلار.
او قدەر آغلادی سَید غم هیجران ایله،
کی اونون حالینا بو چرخ سیتیمکار آغلار.

۱۱۱

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ قیلدی منی هلاک بو بی مئهر ماهلار،
رحم ایلمز گدایا مگر پادشاهلار.

قوربان اولوم سنه قاداغان ائيله چشمیوه،
 ائتمیش قارا گونومو او چشمی سیاهلار!
 گه غمزه دن آتار منه یوز ناوکِ بلا،
 گه عیشوه دن چکر دله هر دم سیاهلار.
 آه سحر دن ائيله حذر، تۆکمه قانیمی،
 قورخوم بودور اثر قیلا، ای شه! بو آهلار!
 ۵ بیر دادا یئت کی عرشه چیخیب آه و الامان،
 یول اوسته فؤج - فؤج دوروب دادخواهلار.
 تا تۆبه گیرمگه آرایا یئر تاپیلما سین،
 پئی در پئی ائیلرم گنجه - گوندوز گوناهلار.
 اول نوخطه شیکایت ایچون دیل آچار تمام،
 سئید! مزارین اؤسته بیتن تر گیاهلار.

۱۱۲

مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن.

UU U.U. UU.. U.U.

۱ شراب نابدا هر چند ذوق بهجت وار،
 ولی او شوخ ایله ایچمکده اؤزگه حالت وار.
 زمانه، تک یئیریب حوسنوده بو شیروانی،
 گزین، تفحص ائدین، الی مین ولایت وار.
 دئیرلر عاقبت الامر بیر قیامت اولور،
 بو شهر ایچره، ولی گونده یوز قیامت وار.
 دئیرلر اؤزگه یئرین اهل حوسنو زیبادیر،
 بو شوخلاردا ولی باشقا بیر ملاحه وار.
 ۵ باخین بو مجلسه دقتله بیر سیزی تانری،
 نه یئرده بونلارا مانند، حوسن صورت وار؟

يغيديلار بو بۇسات ايچره حور و غيلمانى،
 اينانمازام دئسه لر بوندان اؤزگه جنت وار.
 بو بزم عيشرت آراسيىدى سالىن يادا،
 گنديدى خاكا ولى سینه سينده حسرت وار.

۱۱۳

مفاعن فعلاتن مفاعن فع لن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

- ۱ شرابخانه ده واعیظ نیکار و ساغر وار،
 سنين اگر چه بهشتينده حور و کوثر وار.
 دانيشما حشر سؤزون چوخدا، حقدہ رحمتی گؤر،
 باغيشلاسن، بيليریک بيزده روز محشر وار.
 لینی بیر نچه ایلدير کی اوپموشم یوخودا،
 هنوز کونج دماغیمدا طعم شکر وار.
 اوزون گؤروب گلی کیم شخص کافر ایمانا،
 مشخص اولدو کی هر عصرده پئیمبر وار.
- ۵ سنين بو حوسنوده لایق دگیل شراب ایچه سن،
 کی صیقل مئی آچار سنده هر نه جؤهر وار.
 خطین اوزونده گؤروب سؤیله دی منجم کیم،
 دیار روما حبشدن بو آیدا لشکر وار.
 دئدیم کی سیید، باخ آیا، ای هیلال ابرو!
 مگر بو شهرده سن تک مه منور وار؟

۱۱۴

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ فرهاد منم کیم بئله شیرین سخنیم وار،
 بیر عارض گولگون، لب شکر شکنیم وار.

یوخ مملکت ری ده شه ناصر دینین،
 بو گؤهر نایاب کی شیرواندا منیم وار.
 بحرینه دؤنوب یار غمیندن ایکی چشمیم،
 قانلی صدف ایچره نئجه دُرّ عدّیم وار.
 اول زولف سیاه اولدو منیم دار سلامیم،
 شام ایچره شریف اولکده زیا وطنیم وار.
 ۵ بسدیر منه خاک قدمی، خیرقه ی چاکیم،
 یوخ غم کی نه کافور و نه سیدر و کفنیم وار.
 باطن اوزومون شاهیدیدیر حوسن کلامیم،
 اَلْمَلِئَةُ لِلّٰهِ بَثْلَه وَجَه حَسَنِیم وار.
 سَیِّد! نه گر کدیر منه اول لعل بدخشان،
 یوز لعله دهین تازه عقیق یمنیم وار.

۱۱۵

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ شوکر ائله، کؤنول! صحبت جانانا یولون وار،
 ای طوطی شئیدا شکرستانا یولون وار.
 محروم دگیلسن حله کویوندان او شوخون،
 ای بولبول شوریده! گولوستانا یولون وار.
 ای سبزه ی خط! سن کی لب یارا یتیشدین،
 بیر خیضر سان، اول چشمه ی حیوانا یولون وار.
 ای شانه! بو کؤنلوم کیمی صد چاک نچینسن؟
 اول سیلسیله ی زولف پریشانا یولون وار؟
 ۵ بو بی سر و پادان نییه بیدادیوی کسدین،
 ای شوخ! سنین کیم، بئله احسانا یولون وار؟

بو اولفت ظاهر دن اگر منع اولور سان،
 قوربانين اولوم، اولفت پنهانان يولون وار.
 سَيِّد! داخی بو طالع اليندن نه شيكايت،
 ای مورا! سنين بزم سليمانا يولون وار.

۱۱۶

مفاعلاتن مفاعلاتن مفاعلاتن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵. ۵.۵.

۱ کۆنول! الينده کی بير جام خوش گوارين وار،
 بُساط عيشرتيه صرف ائيله، چونکی وارين وار.
 نه ماييل اولموسان ای دل! بو مولک دونيايا،
 سنين نشيمن فردوس تک ديارين وار.
 کۆنول! گليب مئی و محبوب اختيار ائيله،
 بو گونده الله سنين جزبی اختيارين وار.
 يامانليق ائيلمه بير شخصه، ياخشيليق وار ايکن،
 سنين او زاهيد خودبين ايله نه کارين وار؟
 ۵ باهار ظاهرين آخر نه دير تماشاسی؟
 همیشه ديده سنين سولمايان باهارين وار.
 يتيشميسن ليমে، چيخماسان نه دن؟ ای جان!
 جمال يارا مگر سخت انتظارين وار؟
 ملالت ايله کنچيرمه سلامت ايامين،
 بو عؤمر کوتيه سَيِّد! نه اعتبارين وار؟

۱۱۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵. ۵۵. ۵۵. ۵۵.۵

۱ گر چه دل صيدينه، ای گول! خط ايله خالين وار،
 لئیک اوندان بو گؤزلدير کی گؤزل خالين وار.

یئنه کیملر اوزره گین قان ائده جکسن، ای مه!
 بو روخ آل ایله چیخماقدا بوگون آیین وار.
 چوخ باخیرسان دهن یارا، کؤنول یوخسا یئنه،
 مبحث نوکته ی موهمدا اشکالین وار.
 زاهیدا! سن کی بیلیرسن اوزوو حال اهلی،
 بیر اوز احوالیدی بیلمزسن، عجب حالین وار!
 ۵ توت کی ای مرغ دل! اولدوم بو قفسدن آزاد،
 اوچماغا جنت کویونا مگر بالین وار؟
 آچیرام مصحفی، یوز دفعه، ایف لام گیر،
 قامت زولفده، ای دل! نه گؤزل فالین وار!
 سبید! اول حورقشین وصلین ائده رسن خواهیش،
 اولماغا جنته شایسته نه اعمالین وار؟

۱۱۸

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ خط گلدی روی دلبره، ای دل! حیجابی وار،
 زولف سیاهی تک او گولون پیچ و تاب ی وار.
 هر چند حوسنه یازدی غزل کیلک صنع خط،
 آما روموز نازا حله یوز کیتابی وار.
 گلدی خطی اگر چه اوزه خال خشک تک،
 گولبرگ تردی لعلی، حله آب و تاب ی وار.
 بو شرمدن کی دل، اوزون آئینه دیر دئیش،
 سیماب کیمی لرزه ائده ر، اضطرابی وار.
 ۵ یاد لب نیگاریم ایله ووردوغونا لاف،
 اولدور حرام باده، دلین اجتنابی وار.

رنجیده ائيله ییب گولو بولبول، فغان ایله،
 باشین چکیب قانادینا، گولدن حیجابی وار.
 بولبول! کنچیرمه باغدا غفلتله عؤمرونو،
 گول آچیلییدی، گنتمک ایچون چوخ شیتابی وار.
 هر دم عؤمور گؤرهنده رقیب ایله یارینی،
 اؤلدورسه سیدی، او شاها چوخ ثوابی وار.

۱۱۹

مفاعیلن فعلاطن مفاعیلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ کیمین کی سن کیمی بیر یار سرو قامتی وار،
 قدین فداسی اولوم، گونده یوز قیامتی وار.
 او واختدان کی سالیب باشیمی بلایا کؤنول،
 قیلیر کی شوکر اونون حالت سلامتی وار.
 توهم ائتمه کی تیغیندن اعتراض ائدیرم،
 تۆکرسه قانیمی، ای شوخ! جانا میتی وار.
 زمان هیجرده گاه آغلایب، گهی گولورم،
 بو عشق عالمی نین اؤزگه نؤع حالتی وار.
- ۵ دوام قیلما دی بیر تیشه ی سر فرهاد،
 اونون طریق بلادا منه نه نیستی وار؟
 زبان حال قیلیر حالیمی اؤزو تقریر،
 دیلیم کسلیسه، بیانا اونون نه حاجتی وار؟
 همیشه کثرت غم، کثرت ایچره دیر، سیدی!
 خوش اول کی عالم آرا کثرت ایچره وحدتی وار.

۱۲۰

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

- ۱ ہر عاشقین کی سن کیمی بیر گول یاناغی وار،
لالہ کیمی عیاندی کی کؤ کسونده داغی وار.
کؤنلومو تازہ داغلارین رؤشن ائیلہ میش،
شام غمینده شوکر، اونون شب چیراغی وار.
سونبول اؤزونو زولفووہ اوخشاتدی بیر گئجہ،
گؤردو خطادیر، ایندی پریشان دماغی وار.
تا قویما یا دوداغینی دلبر دوداغینا،
من باور ائتمنم کی او ماهین دوداغی وار.
۵ تا خار محنتین دل پُر خونہ سانجیلیب،
ای گول عذار! لالہ گولون گول فراغی وار.
سید یتیردی آخر اؤزون خوم آیاغینا،
باشیندا شور و نشہ سی، الدہ ایاغی وار.

۱۲۱

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

- ۱ اولسون گونوم او گون کی گلہ یاردان خبر،
باد صبا وئره ینہ گولزاردان خبر.
قیلدی کنار زولفونو روخسار یاردان،
وئردی نسیم صبح دل زاردان خبر.
کویوندا گؤز یاشیمی گؤروب توتوب اول پری،
جَنَاتِ عَدْنِ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ دان خبر.
بالینده یاتماق عاشیق زارا حرامدیر،
منصورو آختاران کس آلیر داردان خبر.

۵ چشمن جفاسینی نه بیلیر مست اولمایان،
 آما بو حالی زاهید هوشیاردان خبر.
 طورو داغیتدی یار تجلاسی، ای کؤنول!
 موسا بیلیرمی دؤلت دیداردان خبر؟
 زولف سیاهینا اولانی عاشیق اول بوتون،
 سید! واریمدی رشتە ی زئاردان خبر.

۱۲۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ گلدی فیکرین کؤنلومه، یارب! اولا جان بی خبر،
 جان چیخایدی جیسمدن احوالا جانان بی خبر.
 یاندریر بال و پرین پروانه شمعە هر گئجه،
 سوزش پنھاندان اول شمع شبستان بی خبر.
 واقیف اولسایدیم، قویامیدیم چیخا خط، رویووه؟
 توتدو بو گولزاری اول خار مغیلان بی خبر؟
 غافیل اولدوم، ای منجم! آچمادین تقویمده،
 گرد خط قوندو، توتولدو ماه تابان بی خبر.
 ۵ اولما غافیل حالت عشاقدان، ای مور خط!
 هیچ حال موردان اولماز سلیمان بی خبر.
 گؤر اؤنون بارماقلاریملا توتموشام شام و سحر،
 قورخورام ناگه اولا عالمده توفان بی خبر.
 کامران ایدیم وصال یاردا سید کیمی،
 سالدی شؤکتدن منی آخردا هیجران بی خبر.

۱۲۳

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ بو پیر کۆنول، تازہ بیر اهل نظر ایستر،
 اوّلکی کئچیدیر، بونو اوندان بتر ایستر.
 گۆز یاشیمی دل، جولارا دؤندهردی غمیندن،
 معلوم اولور نخل مورادا ثمر ایستر.
 لعل لبینی ایستسه دل، حقّی وار، ای گول!
 بیمار گۆزوم قوّت ایچون گول شکر ایستر.
 پشکانلارینی خواهیش ائدهر دل ایکی یاندان،
 اوچماغا سر کویووا بیر پال و پر ایستر.
 ۵ بیمار گۆزون ایستسه، قوی قانیمی ایچسین،
 قورباندير اونا، جانیمی مندن اگر ایستر.
 بیر کیمسنه یوخدور کی سنه اولمایا پابند،
 ای خالیق بی مثل! سنی هر بشر ایستر.

۱۲۴

مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فع لن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

- ۱ منی گدالیغا اول یار پُر ستیز ایستر،
 هزار شوکر کی یاریم منی عزیز ایستر.
 گلیدی جیلوهیه اول سرو، قدّ و قامتله،
 مشخص اولدو کی عالمده رسته خیز ایستر.
 تۆکر سیرشک گۆزوم، سو وئیر او، موژگانه،
 کی قتل عام ایچون اول تیغ تند و تیز ایستر.
 صبا ده ییب داغیدیر تئلرین اوزه، هر دم،
 مگر او، تار سر زولفو مُشک بیز ایستر؟

۵ دئدیم بو قدر منی، ای حییم آغلتما!
 دندی کی عاشیقینی یار اشکریز ایستر.
 اوز ایله زولفوو درک ائتمه دیم لطافتدن،
 سئچه قارادان آغی قوهی تمیز ایستر.
 نه الده نقد دل و جان، نه دین و ایمانیم،
 بُتانر سیم بدن سئید! الده چیز ایستر.

۱۲۵

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ یوز سرو خورامان اول، کؤنلوم سنی ایستر،
 یوز باغ گولوستان اول، کؤنلوم سنی ایستر.
 یوز زؤهره جبین، ماهلیقا، مئهر دل آرا،
 یوزمین مه تابان اول، کؤنلوم سنی ایستر.
 بو ظلمت زولفونده لیلین آب بقامیز،
 یوز چشمه‌ی حیوان اول، کؤنلوم سنی ایستر.
 ای خوبلارین شاهی، کؤنولدور سنه طالب،
 عالم هامی خوبان اول، کؤنلوم سنی ایستر.
 ۵ ای دوست! یوزه حوری و غیلما نه گره کدیر،
 یوز حوری و غیلما اول، کؤنلوم سنی ایستر.
 سئید! دنگیلن بند اولام هر بیر گول آلا،
 یوز قونچه‌ی خندان اول، کؤنلوم سنی ایستر.

۱۲۶

مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن.

۵.۵. ۵.۵. ۵.۵. ۵.۵.

۱ لعل لیلین صفادا کیم باده‌ی نابدان کئچر،
 باده پرست گر اونو گؤرسه شرابدان کئچر.

زخمی کۆنلوم ایچره گۆر ناوک غمزەن، ای پری!
 کئچدی جیگردن ائیلە کیم سیخ کبابدان کئچر.
 نئجه کی عکس گون کئچر، مؤوجلو بکردن، ائله،
 جیلوهی حوسن طلعتین چئشم پُر آبدان کئچر.
 کئچدی خیالین، ای پری! بو دل دردناکدان،
 ائیلە کی شاو کامران مولک خرابدان کئچر.
 ۵ سَیدە زۆهد اگر ثواب اولسا، محبتین گوناہ،
 بۆیلە گوناہ ایچون او یوز اؤیلە ثوابدان کئچر.

۱۲۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ عشق اهلای یارسیز کی مئی ارغوان ایچر،
 ظاهیرده مئیدیر ایچدیگی، معنادا قان ایچر.
 گۆزدن روان اولور جیگیریم قانی رشکدن،
 غئیر ایلە مئی کیم اول بُت نامئهربان ایچر.
 کۆثردن ال گۆتوررهم، اگر اولسا حاصیلیم،
 اول دُرِد باده کیم، اونو پیر موغان ایچر.
 پیراهن فلکده شفق سانما، ای کۆنول!
 عشاق قانیدیر کی تۆکر، آسیمان ایچر.
 سانمین کی تۆبه ائیلەدی سَید شرابدان،
 واعیظ مذمتین گۆروب، ائلدن نیهان ایچر.

۱۲۸

مفاعلاتن مفاعلاتن مفاعلاتن فعل.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ اوزون حدیثینی دون سؤیلەدیم بیر آیا قدەر،
 گۆرک کی شهرینی واعیظ بیلیر بیر آیا قدەر.

صفای کعبه‌ی کویون تاپارمی شیخ حرم،
 اگر یوز ایل یو گوره مروه دن صفایا قدهر؟
 دئدیم: «وصالین ایچون چوخ دوعلار ائيله میشم».
 دئدی: «چاتییدی سنه، ائتدیگین دوغایا قدهر».
 دوننکی گونده گون ایدی، بو گونده بیر گوندور،
 بلی، تفاوتو وار ارضدن سما یا قدهر.
 ۵ بو قدر سینه جؤر ائتمه، ای ملائکک خو!
 فدا اولوم سنه، اؤلزمی بو جفا یا قدهر؟

۱۲۹

مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فع لن.

UU U.U. UU.. U.U.

۱ اوزون اگر چه بهشتین باهارینا بنزهر،
 منیم گوزوم ده اونون جویبارینا بنزهر.
 ائیردی دون الم دوزخی بیان واعیظ،
 بو عاشیقین الم انتظارینا بنزهر.
 کنار چشمیمه سانجیلدی اوخلارین نئی تک،
 سودان قامیش بیتیره «کور» کنارینا بنزهر.
 گوروب مزاریمی اول شهسوار حوسن، دئدی:
 بو، بیر شهید غریبین مزارینا بنزهر.
 ۵ تۆکر بیاض روخا توده- توده مُشک، اول زولف،
 مصوّر قلم مشکبارینا بنزهر.
 اریتمز آتش دل، دلده نوک پشیکانی،
 بو، اول کمان قاشی نین یادگارینا بنزهر.
 چمنده بولبول اوخور، یا فغان سینه دیر،
 یئنه بو نغمه اونون آه و زارینا بنزهر.

۱۳۰

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ صبادان کیم اوزونده طورره ی عنبرفیشان تیتیره،
 اولور کؤنلوم پریشان، خاطیریم آشوقته، جان تیتیره.
 اولور غرقِ عرق گول شرمندن، روخساریوی گؤرجک،
 خورامان قامتین گوردو کده، سرو بوستان تیتیره.
 صبادان تار زولفون تک، او ساحیر گؤز لرین وصفین،
 رقم قیلدیقجا، الدہ خامہ ی معجز بیان تیتیره.
 نظردن یار گئتجک، عاشیقہ لاکین بودور عادت،
 کی معشوقون گؤره ن دم، عاشیق بی خانمان تیتیره.
 ۵ غمین شرحینی یارا هر زامان کیم ایسترم یازماق،
 موڑمده اشک خونین، الدہ خامہ، تندہ جان تیتیره.
 وصالیندا کنچن گونلر دوشر یادیم سید تک،
 تؤکر چشمیم سیرشک خونو، جیسم ناتوان تیتیره.

۱۳۱

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

- ۱ رویون شعاعی کیم میہ، ای دلروبا دوشر،
 مییدن جہانا پرتو نور خدا دوشر.
 سورماغا قونجادران دهنین سیرر مبهمین،
 هر صبحدم چمنلره باد صبا دوشر.
 مشک ختا دئدیم او سیہ زولف کاکیلہ،
 اهل نظر ائشیتسه، بو سؤزدن خطا دوشر.
 وصف صفای سینہ نی، ای کعبہ ی اومید!
 تحریر قیلسا کیلک، صفادران صفا دوشر.

۵ فی الجمله آه عاشيقه بنزهر ترانه سی،
اول واخت عندلیب کی گولدن جدا دوشر.
اولماز منه سنین تکی بیر پادشه، ولی،
سئید تکی سنین الینه چوخ گدا دوشر.

۱۳۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ چون گلیر روخسارا خط، حوسنون لطافتدن دوشر،
لگه دیر اولسا اگر الماس قیمتدن دوشر.
لایه ی رویون ائدر چون داغ پنهان آشیکار،
سونبول گیسولارین تاب و طراوتدن دوشر.
لال اولور عاشیق، گندر چون حوسنو الدن لبلرین،
رسمدیر، فصل خزان بولبول فصاحتدن دوشر.
خط گلنده خلق آرا، معشوق اولور بی اعتبار،
فی الحقیقت، حاکیم معزول حورمتدن دوشر.
۵ اول قدهر جؤر ائتمه عشاقا کی چکسین سندن ال،
شه رعیت سیز اولا، البته شوکتدن دوشر.
بو قد و روخسار ایله سئیر گولوستان ائیله سن،
گول گیر بیان چاک اولور، سرو استیقامتدن دوشر.
سئیدا گلدی کجه اول روخسار آتش گونه خط،
گون به گوندن سینه ی عاشیق حرارتدن دوشر.

۱۳۳

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ عشق اهلی کی خال لب جانانی اوپرلر،
اول کعبه آرا وئرمک ایچون جانی اوپرلر.

اؤپسم اوزوو، ای اوزو مصحف! نه گوناھیم،
 بو سنت مشهوردو، قرآنی اؤپرلر.
 عطشان جیگیریم یارالاری، برقیوی گؤرجک،
 باغرینا باسیب ناوک پشیکانی اؤپرلر.
 ساغرلری سیندیرماغیمین وجهی بودور کیم،
 لبریز مئی اولسا، لب جانانی اؤپرلر.
 ۵ من آغلایرام، یاتمایا تا مردوم عالم،
 شاید یوخودا اول لب خنداننی اؤپرلر.
 اطفال دبستان گول رویون هوسیندن،
 هر دم آچیب اوراق گولوستانی اؤپرلر.
 غمزهن اوخو کویون داشینا قانیمی تۆکسه،
 افواج ملائیک گلیب اول قانی اؤپرلر.
 سئیده! منی اویقویا وئریب فیکر و خیالیم،
 لعل لیوی هر گئجه پنهنانی اؤپرلر.

۱۳۴

مفاعیلن فعلاطن مفاعیلن فعلاطن.

۵.۵. ۵.۵. ۵۵.۵. ۵.۵.

۱ هر ایل کی کعبه یه حجّاج تازا- تازا گئدرلر،
 بیلیم او ائوده مگر خالیقی نیازا گئدرلر.
 حجر او خال، اوزون کعبه، قارا اؤرتوگو زولفون،
 قویوب سنی نییه حجّاجلار حیجازا گئدرلر؟
 صفا و مروه او بئیتین کی رُکن اعظمدیر،
 اگر سنی آراییب گئتمسه گودازا گئدرلر.
 حقیقی کعبه سی سنسن نه سنگ و گیل، ای گول!
 قویوب حقیقتی، عالم ره مجازا گئدرلر.

۵ بو ذۇقو بيلميه نين، اولما هيچ حالينا مُنكر،
 حق اهلى حق يولونا چنگ و عود و سازا گنذرلر.
 گليردى جيسمه اوخون، چيخدى جان قاباغينا، آرى!
 عزيز دوست گلن دمده پيشوازا گنذرلر.
 كُونول! سن اول صنمين سجده قيل جمالينا، بارى،
 او دم كى اهل ورع، مسجده نياز ا گنذرلر.
 گلن زيارت بيت الحرامدان داخى سَيِّد،
 يئمز حلال مگر آلماغا اجازه گنذرلر.

۱۳۵

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ اى گول! سنه حال دل شيدانى دئمز لر،
 حال دل زار من روسوانى دئمز لر.
 گوردوم او سيه طورره نى روخسار يوا دوشموش،
 يانديم اودا بو آتش سوزانى دئمز لر.
 خطين بيليريك مُصحف حوسنوده، نه معنا،
 لفظى اوخودورلار بيزه، معنانى دئمز لر.
 سيرر دهن يارى، كُونول آختار، اوزون تاپ،
 سوز يوخ كى آچيب شخسه معمانى دئمز لر.
 ۵ لعين غمى اولدوردو منى، كيمسه اينانماز،
 جان قاتىلى عالمده مسيحانى دئمز لر.
 بيمار منى ائتدى گوزون ايكي دوداغين،
 درديمى بيلير لر، منه درمانى دئمز لر.
 غافيلدى گر اول شمع غميندن، نه مذمت،
 سَيِّد! اونا سوز دل شيدانى دئمز لر.

۱۳۶

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ هانی اول گوشه‌ی میخانه‌ده شاد اولدوغوم گونلر،
 شراب نابا دلدار ایله معتاد اولدوغوم گونلر.
 منه تلخ اولدو عیشیم پیرلیکدن، هانی، ای طالع!
 لب شیرینلرین ذوقیله فرهاد اولدوغوم گونلر.
 منی آز قالدی صیّاد اجل صئید ائيله‌سین، ای دل!
 هانی اول آهوی رعنا یا صیّاد اولدوغوم گونلر.
 اسیر اولدوم سنه، ای طیفلی! آمما حسرتیم آرتار،
 دوشنده یادا اول مکتبدن آزاد اولدوغوم گونلر.
 ۵ منی سئید کیمی یاندیردین، ای بیداد‌گر! آمما،
 یانار کۆنلون من بیچاره‌یه، یاد اولدوغوم گونلر.

۱۳۷

مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فع لن.

۵۵۵ ۵.۵. ۵۵۵. ۵.۵.

- ۱ هانی او ماها هم آغوش اولدوغوم گونلر،
 شراب وصل ایله مدهوش اولدوغوم گونلر.
 سیاه زولفو تۆکوب اوستومه یاتان دملر،
 بسان کعبه سیه پوش اولدوغوم گونلر.
 زامان- زامان اوخویوب یار ایله دوعای قدح،
 او لاله روخلا قدح‌نوش اولدوغوم گونلر.
 دوشنده یادا دوشر شعله‌لر دل و جانا،
 او نار عشقله پر جوش اولدوغوم گونلر.
 ۵ بسان سئیل یثیب بحر وحدت یارا،
 آتیب صدالاری، خاموش اولدوغوم گونلر.

چیخاندا صوتو او شیرین کلامیون، سَید!
 او صوتا باشندان آياق گوش اولدوغوم گونلر.

۱۳۸

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ ای گول! نه روادیر سنی مئخواره دئسینلر،
 بدننام دئسینلر، سنی، آواره دئسینلر!
 خلوت نه روا غئیر ایلله، ای یوسف ثانی!
 کیم پیرهن عیصمتیوی پاره دئسینلر؟
 خورشید مئی آردینجا سنی، هر گنججه تا صبح،
 ای ماه! نه لایقیدی کی سیاره دئسینلر؟
 هر قلبی قارا ناکس ایلله ائیلمه اولفت،
 حنیفا سنی عالمده اوزو قارا دئسینلر!
 ۵ سَید تکی ائتمه هوس بادهی گولگون،
 قورخوم بودور، ای مه! سنی مئخواره دئسینلر.

۱۳۹

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ یوز گونه منه خلق گر افسانه دئسینلر،
 باکیم نه منیم، تک سنی مردانه دئسینلر.
 آچ سیلسیلهی زولف کجین بوینوما باغلا،
 قوی کیم منی زنجیرده دیوانه دئسینلر.
 چوخلار اؤزونو آتشه یاندیردی غمیندن،
 کیم شمع روخ آلینا پروانه دئسینلر.

گل تشنه‌ی دیدارینا پشیکان او خون آت کیم،
 ظالیم سه‌ده سو وئردی بو عطشانه دئسینلر.
 ۵ آچ سیلسیله‌ی زولف کجین، بوینوما باغلا،
 مسجیدلری قوی شهرده ویرانه دئسینلر.
 گؤرسه بو صفا ایله سنی کعبه‌ده حجّاج،
 قورخوم بودو کیم کعبه‌نی بتخانه دئسینلر.
 بو کوفرنوما شعریوی، سید گؤروب عالم،
 کافر دئمه‌سینلر سنی، آیا نه دئسینلر؟

۱۴۰

مفاعیلن فعلاطن مفاعیلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ هانی او ماه ایله من عیشرت ائتدیگیم گنجهلر،
 طلوع صبحه کیمی صحبت ائتدیگیم گنجهلر.
 گئندنه یار، دوروب ناز ایله کناریندان،
 آلیب اله اتگین، مینت ائتدیگیم گنجهلر.
 دوشنده خاطیریمه، گؤیلره چیخار آهیم،
 او ماهپاره ایله خلوت ائتدیگیم گنجهلر.
 آیاق یالین، باش آچیق، زمزم سیرشک تۆکوب،
 طواف کویو ایچون نیت ائتدیگیم گنجهلر.
 ۵ گلیب نهانی در یارا یوز قویوب خاکا،
 غوبارین اوپمگه اول جرأت ائتدیگیم گنجهلر.
 دوشرمی بیرده اله، ای خدای حیّ احد!
 او سرو قامت ایله اولفت ائتدیگیم گنجهلر.
 دئینده یار منه درد، من دئیردیم جان،
 مذاقا تلخ سؤزوم شربت ائتدیگیم گنجهلر.

مکرر ائيله ييب اول آجی سؤزلرين، سئید!
اؤزوم-اؤزومه دؤنوب لذت گنجهلر.

۱۴۱

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ سارالمیش رنگیمی آتش صیفت جام شراب ائیلر،
عجب اکسیردیر کیم، کهربانی لعل ناب ائیلر.
سوروشدم کیم نچین انگورو دهقان پایمال ائیدی؟
دئیلر کیم پوزوب یوز کوبی بیر آفتاب ائیلر.
حیجاب اولدو عذار یارا خطِ عنبر افشانی،
گؤرونمز شرمندن عشق اهلینه اول گول حیجاب ائیلر.
اگر داش اولسا، دؤزمز خوبلار بیدادینا، بیلمم،
نه ائیلر کیم کؤنول بونجا جفا و جؤره تاب ائیلر.
- ۵ یتیشمیش رشکدن اول حدّه حالیم کیم منی اول شه،
چکیب تیغ جفا اؤلدورسه، بالله مین ثواب ائیلر.
یئهر مال یتیمی زاهید، ایمانین وئره بادا،
عجب دیر کیم بو گول تک بادهدن اول اجتناب ائیلر.
خیال رویی، سئید! قرع و انیقی دو چشمیمدن،
سیرشک آلیمی تقطیر ایله عئین گولاب ائیلر.

۱۴۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵۵۵ ۵۵۵۵ ۵۵۵۵ ۵۵۵۵

- ۱ قتلیمه مئیل اگر اول دلبر نوشاد ائیلر،
غم الیندن قوتاریر، کؤنلومو هم شاد ائیلر.

نچہ ایللردی قلیب سلسیله‌ی زولفہ اسیر،
 نہ منی اؤلدورور اول سرو، نہ آزاد ائیلر.
 گر او شیرین لب لعلینی شکر بار ائسہ،
 گتیریر شورا، جهان اهلینی فرہاد ائیلر.
 ملک الموت اگر غمزہ نہ شاگیرد اولسا،
 آز زاماندا اونو جان آلماغا اوستاد ائیلر.
 ۵ آفرین ناوک خونریزیوہ کیم سینہ مدن،
 چکمگہ جان حزینی، منہ امداد ائیلر.
 تا کی ظولمون ائشیدیپ ائتمیہ لر مئیل سنہ،
 سیتمیندن گۆرہ ہر کیمسہ نی دل، دار ائیلر.
 مئی گولفاما دؤنن اول لب لعلین ہوہ سی،
 سنی مئی شوربونہ ای موغ بچہ! معتاد ائیلر.
 سید! یار ائشیدیپ نالہ ی زاریمی دئدی:
 «بو نہ ایتدیر کی گلیب کویمو فریاد ائیلر؟»

۱۴۳

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ کؤنول او مید وصل ایلہ غم ہیجرانا صبر ائیلر،
 هوای جنت ایلہ آتش نئیرانا صبر ائیلر.
 مورادی بیر عزیزین اولسا یوسف کیمی سلطانلیق،
 چکر اخوان جفاسین، مؤحت زیندانا صبر ائیلر.
 کؤنول خورشید روخساریندان ای ماہ ہلال ابرو،
 دؤنوب بدر اولماق ایچون ذلت نقصانا صبر ائیلر.
 دوشوب سؤدای عشقہ تار زولفہ تابداریندان،
 اگر زنجیر باغلانسا دل دیوانہ، صبر ائیلر.

۵ منی یاندىردین آخر آتش هیجرانا یان دوردون،
 دئدین: «یان نارِ عشقه، کآتشه پروانه، صبر ائیلر!»
 گولستان جهاندا گول سئون چکمز خزان قئیدین،
 اگر بیداد ایله کؤنلو دؤنرسه قانا صبر ائیلر.
 ازلدن لافِ عشق ائتدین، بلایا صبر قیل سئید!
 دوشن دریایا، آری، مؤحتِ توفانا صبر ائیلر.

۱۴۴

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ او کس کیم، نازنینیم، کعبه‌ی کویون طواف ائیلر،
 صفادا سعی ائدیب آئینه‌ی ادراکی صاف ائیلر.
 بوگون عشاق ایچون سن گؤیدن ائتمیش رحمت حقسن،
 سنی، ای مه! بلای دین دئین بالله خیلاف ائیلر.
 یانار تاب ائیلمز بیر شعله‌ی شمع ایله پروانه،
 او بی طاقتلیگیله، بونجا نه لاف و گزاف ائیلر؟
 اینانما گر دئسه رمال: سیرر غئیبه آگاهام،
 دهانین سیررینه یوز کرره عجزین اعتراف ائیلر.
 ۵ ائدرسن عؤمرلردیر سئیدا موی میان فیکرین،
 بو فیکر نازک آخردا سنی بیر موشیکاف ائیلر.

۱۴۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵۵

۱ قونچانین باغرینی ازلده فلک قان ائیلر،
 سونرا کؤنلونا آچیب دهرده خندان ائیلر.

سلطنت تختینہ بیر پایہی زیندان، ای دل!
یوسفی عزت ایچون ساکین زیندان ائیلر.
چکمه سه رنج کیشی، گنجہ اولورمو واصل؟
رسمدیر رنج چکن، کارینی آسان ائیلر.
صبر ایوب گرک عاشیق دلسوخته ده،
عاقیت لوطف خدا دردینه درمان ائیلر.
۵ اولماسا کار پریشان، اونا سامان اولماز،
هر پریشانلیغا تانری اؤزو سامان ائیلر.
بیر دوشییدی الیمه وصل، دئییدیم بیر-بیر،
آی جفالار کی منه مؤحت هیجران ائیلر.
سپیدا قورخما کی عالمده خداوند احد،
سنی عزتله در دؤلته دربان ائیلر.

۱۴۶

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.
۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ گهی چشمن، گه ابرون، گاه غمزه ن قصد جان ائیلر،
سالیر بیر فیتنه، جانیم، قورخورام آخردا قان ائیلر.
گهی چشمن آلیر جان، تیر غمزه نندن توتار پنهان،
گهی غمزه ن تۆکر قان، چشمن مستیندن نهان ائیلر.
اؤدرلر خوب رولار قصد جان، کؤنلوم فغانیندان،
جرسدن نجه رهزنلر کی قصد کاروان ائیلر.
کؤنول شوق روخوندان حلقه ی زولفونده ساکیندیر،
او بولبول تک کی هر دم شاخ گولده آشیان ائیلر.
۵ گر ای سرو روانیم! باغ آرا ناگه خورام ائسن،
قوپاریب باغبان سروین، سالیب سویا روان ائیلر.

اگر من اول گولِ روخسارا حسرت جان وئرم، سَیِّد!
مزاریمدان چیخیب گول، اوندان بولبوللر فغان ائیلر.

۱۴۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ ابر نیسان سویونو تا کا گر افشان ائیلر،
در اولان قطره لرین، لعلِ بدخشان ائیلر.
من اسیر غم هیجرانی، او گول غنیر ایله یار،
منی درد یله قویوب، اؤز گه یه درمان ائیلر.
مگر اول ماهِ تمام، عؤمرده بیر یاری گنجه،
چیخیان بوسه وئره، جان آلا نقصان ائیلر؟
خلقدن تا بو فریب ایله کؤنول آلماق ایچون،
غنیر یانیندا منه لوطفِ فراوان ائیلر.
- ۵ یوخسا سلطان غمین مملکتی جانا گلیر،
کی کؤنول داغ ایله سینه مده چیراغان ائیلر.
منه اؤز وصلینی، زؤهادا وئریر باغ بهشت،
لوطف حق هر کسه دلخواهینی احسان ائیلر.
یارسیز سئیر چمندن نه بیتیر، ای سَیِّد!
باغبان اششگی ده گشتِ گولستان ائیلر!

۱۴۸

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

- ۱ دونیادا عشق قدرینی هشیار اولان بیلر،
آزاده لیک صفاسینی بیدار اولان بیلر.

خورشید قدرینی نه بیلیر هوشو کورلار؟
 بو فیض نورو صاحب ابصار اولان بیلر.
 قدر کمال حوسنو بیلیر عاشیقِ حزین،
 البته قدرِ زری، خریدار اولان بیلر.
 قال اهلی بیلمه سه دهنین سیرین، عثیی یوخ،
 سر بسته سیرری، محرم اسرار اولان بیلر.
 ۵ عاشیق چکن قارا گونو ایام هیجرده،
 سئودای زولفون ایله گونو تار اولان بیلر.
 چشمیندن اوزگه حال دلیم کیمسه بیلمه بیر،
 بیمارلار بلاسینی بیمار اولان بیلر.
 من چکدیگیم بلالاری، ای سئید حزین،
 درد فراقِ یارا گیرفتار اولان بیلر.

۱۴۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ قیمت لعلِ لبین صرافلار جان ائتدیلر،
 بیلمه دیلر قدرینی، بالله کی ارزان ائتدیلر.
 پاره- پاره کؤنلومو الدن آلیب گیسولارین،
 هر بیرری بیر پاره سین بیر یاندا پنهان ائتدیلر.
 گؤزلرین هر غمزه سی بیر عاشیقی مقتول ائدی،
 جانستنانلیق رسمینی گؤر نجه آسان ائتدیلر.
 باغلاب زئارلار زولفون تۆکولدو رویونا،
 گر کی آخر مولک دینی کافرستان ائتدیلر.
 ۵ بیر طرف شانه داغیتدی زولفو، بیر یان صبا،
 هر طرفدن هر بیرری کؤنلوم پریشان ائتدیلر.

محنت هیجران، بلای عشق، بیداد رقیب،
آگه اول ای لاله روخ! کیم باغریمی قان ائتدیلر.
هر کسی یازدیقجا لؤحا چون ازل کاتییلری،
سئید محزون مقامین بیت الاحزان ائتدیلر.

۱۵۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵... ۵۵.۵

۱ سانما غم دفعینی دلدن مئی گولگون ائیلر،
اولسا هر کیمسه ده غم، مئی دخی افزون ائیلر!
ائتمیشم تجروبه کیم، عشق ایله بیمار اولانین،
نه علاجین خُم ساغر، نه فلاطون ائیلر.
اجتناب ائیلمه مئیدن، بو او جوهر دیر کیم،
اشعئی حاتم اندر، مفلسی قارون ائیلر.
اول کی بیر شیشه شرابی آلا دونیانی وئریب،
اعتقادیم بودور اول کس یئنه مغبون ائیلر.
۵ سئیدا صؤحبت زؤهادا هوس ائیلمه کیم،
طبعی افسوندا قیلار، خاطیری محزون ائیلر.

۱۵۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵... ۵۵.۵

۱ دهنین دلبری مین چئشمه ی حیوان دئدیلر،
کیم اینانیر بو سؤزه، گؤز گؤره بؤهتان دئدیلر.
زولفونه سؤیله دیلر مُشک ختا، نافه ی چین،
حقینی بیلمه دیلر، حرف پریشان دئدیلر.

گۆردولر قان ایچیجی گۆزلرینی اهل نظر،
 بو سیتیم کارلاری آخردا توتار قان، دئدیله.
 گتدیله دوزخ اودون عاشیق ایچون دونیا،
 او جیگر سوز اودون آدینی هیجران دئدیله.
 هیجر دردینه دوا سوردوم اطبالاردان،
 دهنین وصلینه، سئید! یئنه درمان دئدیله.

۱۵۲

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ۵۵ ۵۵ ۵۵

۱ تا قئید دل اول سیلسیله پرخم اولوبدور،
 اول سیلسیله تک حال دلیم برهم اولوبدور.
 اول طیفل کی گهواره ده اولموشدوم اسیری،
 بیر روح و روان، شوخ مسیحا دم اولوبدور.
 اول قاشی هیلالیم یئتیشیب حد کمالا،
 رۇشن اندیب عالملى، بیر عالم اولوبدور.
 نقصانیمی گۆردون سنه اخلاصده، بیزدن،
 لطفاً نه سبیدن بئله، ای مه! کم اولوبدور؟
 ۵ مسکن ائله ییب جنت کویونو او حورون،
 سئیده گلیب، گۆر داخی بیر آدم اولوبدور.

۱۵۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵ ۵۵ ۵۵ ۵۵ ۵۵ ۵

۱ آفتاب زرفیشان یا باده ی یاقوتدور،
 روح روح الله اعظم، روح ایچون یا، قوتدور؟

لېمیدیر ای خیضر خط! یا چشمه‌ی آب حیات،
 خالدیر دؤر خطینده، یا خط یاقوتدور.
 ایکی زولفون سرنگون چاه زرخدانا دوشوب،
 چاه بابلده مگر هاروت ایله ماروتدور.
 اولماییدی ای قمر! گونده کسوف آفتاب،
 حوسنو و گؤرموش قاجیب رنگی، بوگون مبروطدور.
 ۵ باده‌ی گولقام ایله آلوده اولموش جامه‌سی،
 یا دامیب پیراهن دلدارا قارا توتدور.
 گؤز لرین تعلیم سحر ائیلر سنین مردوملره،
 ای گؤزوم نورو! بولار هاروت ایله ماروتدور؟
 بولبول گولزار قُدس ایدین ازلدن، سَیله!
 کثیف کیم ایندی مقامین عالم ناسوتدور.

۱۵۴

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ بوگونکو بزمده جام شراییمیز یوخدور،
 قارا اولوب گونوموز، آفتاییمیز یوخدور.
 حدیث حوسن محبتدی درسیمیز کی ییزیم،
 جمال یاردان اؤزگه کیتاییمیز یوخدور.
 عجبمی نامه‌ی اعمالیمیز قالیر سا سفید،
 کی ثبت اولونمالی جورم و ثوابیمیز یوخدور.
 همیشه شعر دئییب، مئی ایچیب، جاوان سؤهریک،
 زیاده فعله ییزیم ارتکاییمیز یوخدور.
 ۵ علی محبتی دیر قلییمیزده نقطه‌ی عشق،
 تغیر ائیلمه‌ریک، انقلابیمیز یوخدور.

نه غم محاسبه‌ی روز حشر دن، سید!
سؤالا لایق اولان بیر جوایمیز یوخدور.

۱۵۵

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

- ۱ گۆزون قوربان، ساقی! دور منه رطل گیران دولدور،
سبک روح ائت منی، منی جامین، ای روح و روان دولدور.
سارالمیش زعفران تک عارضیم بیر گول فراغیندان،
قیزارت روخساریمی، جامه شراب ارغوان دولدور.
نه مدتدیر ایاغیم، باشین ایچون خالیدیر مئیدن،
ایم توت، دادا یئت! منی جامین، ای آرام جان! دولدور.
ایاغی باده دن خالی گۆره ن دم قان اولور کؤنلوم،
گۆزوم! گر باده ی گولفام یوخدور، جاما قان دولدور.
- ۵ وصال یار بی اغیار، مجلس خالی، منی حاضیر،
نه دیر احمالا باعیت، ساقیا! اؤلوم، آمان! دولدور!
مورادینجا دؤنر دؤر فلک، ای ساقی مهرو!
هیلال ساغر خورشید منی دن دور، دولان، دولدور.
اگر معشوقه منظوروندو، گئت بیر شاهباز ایسته،
بو مشهور بیر مثلدیر، سید! قاز دور، قازان دولدور.

۱۵۶

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

- ۱ دئمک حال دل زاری او گول روخسارا موشکولدور،
مبادا اینجیه قلبی، بو درده چاره موشکولدور.

دئسم یار اۆلدورور، دردیم دئمزسن درد پنهانی،
 علاج چاره‌ی دردِ دل صدپاره موشکولدور.
 اگر برقع عذارا سالماسان، ای چشمه‌ی خورشید،
 شعاع عارضیندن حوسنوه نظاره موشکولدور.
 اومید کعبه‌ی دیدارین ایله اولموش آواره،
 یتیشمزسه اگر دل دؤلت دیدارا موشکولدور.
 ۵ سیرشکیم مئیل کویون ائیله‌میش وئرمز رقیبیم یول،
 مخوف اولسا اگر یوللار، گوذر زوآرا موشکولدور.
 رقیبا! شعله‌ی نار فراقیندان هراسیم یوخ،
 تصور ائتمه کیم پروانه یانماق نارا موشکولدور.
 غم دلداری پنهان ساخلا دلده جانندان، ای سئید!
 کی محرم ائیلیمک بیگانه‌نی اسرارا موشکولدور.

۱۵۷

مستفعل مستفعل مستفعل فاعل لن.

۵۵ ۵۵ ۵۵ ۵۵

۱ چئشمینده غضب یوخسا، دل زاریم ایچوندور،
 قهری او طیبین دل بیماریم ایچوندور.
 شادام کی سالیغ غنیر منی یادیا هر دم،
 هر چند کی یاد ائتمگی آزاریم ایچوندور.
 روسوالیغیم اولدو سبب شؤهرت دلدار،
 ترک وطن ائندیمسه اگر، یاریم ایچوندور.
 هر گنججه فغانیم یتیشیر گؤیده هیلالا،
 بو ناله‌لر اول اختر سیاریم ایچوندور.
 ۵ سن ده گئدین آغلا اؤز احوالیا، سئید!
 فریاد و فغانیم منیم اؤز یاریم ایچوندور.

۱۵۸

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵۵ ..۵۵۵ ..۵۵۵

- ۱ ای مه! سنه بو آو دمام نه ایچوندور،
 آئینه‌ی دلده کدر و غم نه ایچوندور؟
 باتدین یئنه باختیم کیمی ییلمم نه قارایا،
 قوربان سنه بو شیوه‌ی ماتم نه ایچوندور؟
 تجرید لطافتله سن عیسای زمانسان،
 عیسایا نیگاریم غم مریم نه ایچوندور؟
 دونیا یا گلن گئتمک ایچوندور، بو نه غمدیر،
 بیر فیکر ائله بو خیلقت آدم نه ایچوندور؟
 ۵ سید! اگر اول شمعہ سنین یانمادی کؤنلون،
 بس پرده‌ی چشمینده اولان نم، نه ایچوندور؟

۱۵۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ ریندلر میخانہ‌نی جنت کی دئرلر، دوغروودور،
 دوغروودور بو سؤز، به حق آب کوثر، دوغروودور.
 ساغری دئرلردی کأس الحق دگیلمیش افترا،
 ساقی‌نی دئرلردی ذات حقہ مظهر، دوغروودور.
 جنت دونیادا هر گیز باور ائتمزدی فقیه،
 گؤرجکین رویون، دئدی: الله اکبر دوغروودور!
 تا کی گلدی خط عذار یارا بیلدیم، ای کؤنول!
 اول کی دئرلردی گلیر ایمانا کافر، دوغروودور.
 ۵ باده‌نی دئرلر اندیب نص ایله پیغمیر حرام،
 یارسیز ایچسن، بلی حؤکم یثمیر دوغروودور.

گندم خالینا یارین وئردی سَید جتتی،
اصل آدم اوغلودور، بالله، برادر، دوغرو دور!

۱۶۰

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ ایسترم بیر گولونه باغ و نه بُستان گولودور،
بولبولم بیر گوله کیم، روضه‌ی رضوان گولودور.
عشقیمی ائیلمه نیسبت اؤزووه، ای بولبول!
او سنین ایسته‌دیگین فصلِ گولوستان گولودور.
جمله‌ی روضه‌ی رضواندا تاپیلماز بئله گول،
گولِ خوش رایحه‌دیر، چونکی بو «قازیان» گولودور.
بو گولِ خیلقت خالیقده، لطافت چوخدور،
سانماکیم بو گولِ خوش رایحه «سالیان» گولودور!
- ۵ ای خدا! کیم چکر آخردا گولایین بو گولون؟
دردسر دفعینه عالمده بو درمان گولودور.
عرق روی محمد ﷺ دن اولوب گولِ ظاهر،
بو گولِ تازه مگر اول شه دؤران گولودور.
یا محمد ﷺ اؤزودور گولِ عرق پاکی اونون،
روحِ زیبای دل آراسی بونون جان گولودور.
صلوات ایله گؤروب صورت پاکین، سَید!
روحِ حمراسی بونون خالیق سبحان گولودور.

۱۶۱

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ گؤستریر مسجیدی زاهید کی بو ایمان یولودور،
 بونودا بیل کی کؤنول! مئیکده عورفان یولودور.
 کعبه یه اهل حقین باطنِ دلندی یولو،
 غئیر یول گئتسن اگر، غول بیابان یولودور.
 قورخورام گئتمه یه سن کعبه یه، ای اعرابی!
 گئتدیگین راه مخالیفدی، بو شطان یولودور.
 توت کؤنول! آل علی دامنینی، ائیلمه غم،
 گئت بو یولدان کی بو یول بوذر و سلمان یولودور.
 ۵ کوی جانانا یتیشمکسه مورادین، سئید!
 ترک جان ائیلهمک اول منزلین آسان یولودور.

۱۶۲

مفاعلتن فعلاتن مفاعلتن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ آلان قراریمی اول زولف عنبرین مودور،
 سالان بلایا منی خال و خط گولبودور.
 موژهن، گؤزون، نیگهین، ابروانِ خونریزین،
 جهانی غارت ائدن لشکر هولاکودور.
 دئدیم کی کیمدی تۆکن عشق اهلینی قانین،
 گؤز اوسته قاشینی اویناتدی کیم بو ابرودور.
 خیال بالش ائدیپ اوسته باشیمی قویدوم،
 سورئینی سانکی او گول چهره نین، پر قودور.
 ۵ سانیر گؤرن گؤزوو زولف چین آراسیندا،
 کمند پر خم خاقان آرا بیر آهودور.

یقین کی شاخ گول اوستونده آشیانه تیکیب،
او قارا زولف جمالیندا بیر پرستودور.
عجب یوخ عکس قدی عارض اولسا چشمیمده،
مقام سرو روان، سَیِّدا لبِ جودور.

۱۶۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵۵

۱ رمز روخسارینی یارین، من مضطردن سور،
یعنی آئینه صفاسینی، سیکندردن سور.
تلخ و شیرین رو عشقی نه ییلسین خسرو،
اونو فرهاد سیتیم دیده‌ی مضطردن سور.
زاهید انکار مئی ناب قیلیرسا، نه عجب!
گل اونون ذوقونو بو پیر قلندردن سور.
ای سوران آب بقا لذتینی کیم نجه‌دیر،
تاپماسان خیضری اگر، گئت لب دلبردن سور.
۵ گر سؤال ایلسه زاهید کی نه‌دیر نشئه‌ی مئی،
ده‌گیلن: گل اونو میخانه‌ده ساغردن سور!
ای سوران حالیمی کیم بؤیله پریشان نییه سن؟
سورما مندن، اونو اول زولف معنبردن سور.
سَیِّدا شعله‌ی شمع روخوما یاندیغیمی،
گنج‌له‌ر شمعه پروانه‌نی گؤر، پردن سور.

۱۶۴

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵۵۵ ..۵. ۵۵۵

۱ هر دم کی مئیدن اول بت طناز مست اولور،
درد تغافل ایله کؤنولر شیکست اولور.

گر مئی بو ایسه، ساقیسی اول قارا گۆزلو یار،
 زاهید ساتیب عمامه سینی، مئی پرست اولور.
 عاشیق دگیل اگر اوزونه گون، نه دندی بس،
 هر گون دوشوب آياغیون آلتیندا پست اولور؟
 بو قارا زولف و کاکیل مشکین کی سنده وار،
 گر جبرئیل گورسه اونو، پای بست اولور.
 سید کیمی جاهاندا آیلماز خوماردان،
 هر کیم کی مست باده ی جام الست اولور!

۱۶۵

مفاعیلن فعلاطن مفاعیلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ اگر چه حشرده پئیدا او سرو قامت اولور،
 فضای محشر آرا اؤزگه بیر قیامت اولور.
 کؤنولده زمزمی قانلی سیرشکیم ائتدی عیان،
 دنیزده قان بولاغین زخمینه علامت اولور.
 اگر او ماهی، زولئیخا گؤره بو صورت ایله،
 هوای یوسیف اونا مایه ی ندامت اولور.
 مگر قیاما گلیبدر قیامت کبرا،
 ویا کی جیلوه گر اول شوخ سرو قامت اولور.
- ۵ قدینله فیتنه ی آخر زمان اولور پئیدا،
 بو فیتنه دن اؤزونو ساخلایان، سلامت اولور.
 چکیبدی تیغ جفا یار، اگر تۆکه قانیم،
 کمال لوطف دور اول غایت کرامت اولور.
 قدین خیالینی هر وخت کیم سالیر یادا،
 مزاج سید دلخونا استقامت اولور.

۱۶۶

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵۵ ..۵. ۵.۵۵۵

- ۱ عاشیق اگر چه یاری گؤروب کؤنلو شاد اولور،
آما کی چرخ جؤرو ایله ناموراد اولور.
مانع اولورلار عاشیقه کیم مئهری آز اولا،
غافیل کی منع اولسا محبت زیاد اولور.
شدت ائیلینجه منع اولور سوز دل فیزون،
دریادا مؤجا باعیث اولان تندباد اولور.
زائیل اولورمو پند ایله عاشیقدن عشق یار،
دامن چالاندا شعله ی نار ازدیاد اولور.
- ۵ بازار حوسنه عاشیق مسکیندی مشتری،
عاشیق کی یوخدو، حوسن متاعی کساد اولور.
مشهور قیلدی عشق زولیکا او یوسفی،
عاشیقده حوسن شؤهرتینه اجتهاد اولور.
سئید! روموز عشقده سنده چیخارتدین آد،
تا کیم زمانه وار، سنه عشق ایله آد اولور.

۱۶۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵۵ ..۵. ۵.۵۵۵

- ۱ همدم شیتادا گر منه اول گول عذار اولور،
فصل شیتا دؤنوب منه بیر نؤباهار اولور.
ای گؤز! بو قدر آغلاما، تؤکمه سیرشک خون،
دیله نهانی زخملریم آشیکار اولور.
پشیکانلارین گلیبدی کؤنوله عیاده،
بیمار عشقه گؤر نه گؤزل غمگوسار اولور.

ای زولفو قارا! تۆکدو قاشین قانیمی منیم،
 اولسا علی علیه السلام الینده بئله ذوالفقار اولور.
 ۵ شاهمار تار زولفو و اوزدن کنار چک،
 مئهر روخون توتولسا، گونوم تار-مار اولور.
 قویما پیاده دشت بلادا توتوب الیم،
 بو عرصه گه ده سن کیمی آز شهسوار اولور.
 سئید! رقیبی یار ایله گۆردو کده اینجیمه،
 هر بیر چمنده رسمدی، گول اولسا، خار اولور.

۱۶۸

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UUU ..U. U.UUU

۱ هر اهل حوسن کیم من بدبخته یار اولور،
 بیلمم نه رمزدیر کی، دؤنوب شیوه کار اولور.
 هر ماه سیم ساقا کی من مشتری اولام،
 سانکی محکده قلب چیخیب، کم عیار اولور.
 یوز دفعه لوطف ایله ائده وعده ی وصال،
 قیسمت منه همان الم انتظار اولور.
 بونجا جفالارین گۆروب، اول بی نوا کؤنول،
 اول بی وفایا گۆر، یننه اومیدوار اولور.
 ۵ سئید! تحمل ائت شب هيجرانا، چکمه آه،
 بیر گون اولور کی کامینا بو روزگار اولور.

۱۶۹

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UUU ..U. U.UUU

۱ اول سرکشیده قد کیمی آز سرو ناز اولور،
 سؤز راست خوشدو، وصفینی قیلسام دراز اولور.

پروانه شمعہ عاشیق اولوب، من جمالیوا،
 محمود کؤنلو طالب حوسن اياز اولوب.
 صئید ائندی مرغ کؤنلومو شاهباز گؤزلرین،
 آز، روزگاردا بو صیفت شاهباز اولور.
 کویون مقیمی یم، نه غم، ایمندی قتلدن،
 هر صئید کیم، دخیل حریم حیجاز اولور.
 ۵ گر یار ناز قیلسا، نیاز ائيله، ای کؤنول!
 معشوقون عاشیقه ایشی پئیوسته ناز اولور.
 اوخشاتما آه و ناله می بولبول فغانینا،
 من یانمیشام، ترانه لیریم جانگداز اولور.
 جؤر و جفای یار ایله آرتار نوازشیم،
 بیدار یار، عاشیق ایچون دلنواز اولور.
 ای لعل گول شکر، بو لطافتده بیر سحر،
 گر گؤرسه آغزینی، دهن قونچا باز اولور.
 نقاشا عاشیق اولدو کؤنول، نقش یاردان،
 عشق حقیقت اولی، آری، مجاز اولور.
 ۱۰ سن اول هومای حوسن سن، ای سرو گول روخوم!
 گر سالسا سایه، سرو قدین سرفراز اولور.
 عن قصد جرمی یه ائله دیم عجز و انکسار،
 مشهور دور: «کیکله کؤپک کؤنلو شاد اولور»!
 جرمی له چوخدو بو غزلین فرقی، سئیدا،
 گر سیم شعره بیر محک امتیاز اولور.

۱۷۰

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

u. u. uu ..u. u. uu

۱ هر چند خوب رودا بو عادتدی ناز اولور،
 سن تک وئیک ناز قیلان یار، آز اولور.

اول سروی سرفراز ائله دیم اشکیم ایله من،
 اغیار، سایه سینده ولی سرفراز اولور.
 عادت بودور کی دهرده گؤرمز وصال یار،
 هر عاشیقی کی پاک نظر، پاکباز اولور.
 گؤرمز حقیقی عاشیق اولان وصل یارینی،
 بزم وصال، قسمت اهل مجاز اولور.
 ۵ کؤنلو گره کدی قونچا کیمی قان اولام،
 کیم کی دهان یاری سوروب، اهل راز اولور.
 فقر و فنایا طالب اولان دؤلت ایستمز،
 بو کیمیانی حاصل ائدن بی نیاز اولور.
 خورشید ائدر طلوع، یئتر شب نهایت،
 باغلار سیتاره چشم حسد، صبح باز اولور.
 سئید، شیکایت ایلمه هیجران یاردان،
 بیر گون اولور کی لوطف خدا چاره ساز اولور.

۱۷۱

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ دشت ختادا شؤهرتی وار چوخ غزال اولور،
 آما گوزون تک آهوی مشکین ماحال اولور.
 گر گورسه نخل قامتیوی سرو پا به گل،
 بالله دوشوب آياقلاریوا پایمال اولور.
 بيلم نه رمزدیر کی بو سیرر دهانیوی،
 هر یئرده آشیکار ائله سم، قیل و قال اولور.
 اول ماه بی زوالا دئم آفتابدیر،
 کیم هر گون آفتابا فلکدن زوال اولور.

۵ سۆز یوخ کی باده شعرده اولموش بیزه حرام،
ظنیم بودور کی یار ایله ایچسن، حلال اولور.
تحقیق اولوب بو کیم مئی گولگوندا حال وار،
گر اهل حال ایله ایچه سن، اؤزگه حال اولور.
سنسن بو عصرین، ای بوت زیبا! محمدی،
کیم سئید آستانه کمتر ییلال اولور.

۱۷۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ لبینی آچسا او گول محفيله شکر تۆکولور،
لفظی تکرار ائلمه، قند مکرر تۆکولور.
نکته عنبر سارا بورویور آفاقی،
هر زامان کیم ازووه زولف معنبر تۆکولور.
صورتین عکسی اگر دوشسه سنین، آینه یه،
حشردک آینه دن لاله ی احمر تۆکولور.
ائيله سم عارض زیباسینا بیر اوغرو نیگاه،
غمزه سیندن او بتون اوستومه خنجر تۆکولور.
۵ بو گئجه ایچمیسن ای لاله روخ! اول قدر شراب،
مست و مخمور گؤزوندن مئی خللر تۆکولور.
وئرمیسن دل گئجه، سن هانسی لبی مرجانا،
سئیدا، شعر تریندن دُر و گؤهر تۆکولور.

۱۷۳

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ ہر کیمین جامی وار الدہ، گوزونہ جم گورونور،
 منی جمشید قیلان پس مئی درغم گورونور.
 اگر آئینہی اسکندرہ واردیر مثیلین،
 باخگیلن جام مئیہ، گور کی نہ عالم گورونور.
 دانہی غورہنی من تاکدا گوردوم، دئیہسن،
 حامیلہ روحا اولان عیسیٰ مریم گورونور.
 وصل یارا یتیشیب غئیر، من اولدوم مرحوم،
 عئید نوروز منہ ماہ محرم گورونور.
 ۵ خم ابروسو اولوب بس کی دلہ نقش ضمیر،
 ائیلہسن سروہ نظر، ایندی منہ خم گورونور.
 سئیدا جنت دیداردان اولدوم محروم،
 ایندی عالم منہ بیر نار جہنم گورونور.

۱۷۴

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ اول ایکی زولفدہ روخسارہی جانان گورونور،
 یئنہ خورشید بوگون داخل میزان گورونور.
 دوشمہین عشقہ نہ بیلسین کی نہ دیر موشکولوموز؟
 آری، غم چکمہینہ غم یو کو آسان گورونور.
 سنسیز، ای گول! گوزومہ موسم ہیجرانیندا،
 گر گولوستانا باخام خار مغیلان گورونور.
 دھنین بیر سر مودور، بونا سؤز یوخ، آمما،
 بیر معمادی کی یوز نوکتہی پنہان گورونور.

۵ گۆرونور زولفون آراسیندا مە روخسارین،
 شوکرلله کی یئنه کوفرده ایمان گۆرونور.
 نئجه من باده ایچیم لعل لبیندن آیری،
 سنسیر ای گول! مئی گولگون گۆزومه قان گۆرونور.
 دۆر روخساریوی توتמוש یئنه اول زولفر سیاه،
 عجبایر ملکه یار ایکی شیطان گۆرونور.
 دهنین سیررینی سوردوم، دئدی: یوخدان نه دئییم؟
 سبیدین نۇقطهده یوخ عقلی، نه نادان گۆرونور!

۱۷۵

مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعّلن.

UU U.U. UU.. U.U.

۱ آلان قارایمی، اول کاکیل مطرادیر،
 باشیمدا بیلمه ییرم هیچ، بو نه سئودادیر؟
 دئدیم: نه دیر روخ مصحف وشینده خط سیاه؟
 دئدی کی سورهی والشّمس ایچون بو معنادیر.
 چهار میخ طبعندن ال چکن عارف،
 چیخار سمایا کی همخانهی مسیحادیر.
 بوراق همّت ایلّه قیل عروج عرش حقه،
 او قوش کی چرخ چهارم مقام عیسادیر.
 ۵ گۆرن خدای احد نورونو بو کثرت آرا،
 دئمز کی هیچ بو مسجددیر، اول کلیسادیر.
 تجلیات اؤزونون، گۆز اونون، جمال اؤزونون،
 جهاندا گه اؤزو یوسیفدی، گاه زولئیخادیر.
 روموز شعردن عالمده یوخ منیم خبریم،
 زبان سبیده شیرین سخن ده گویدادیر.

۱۷۶

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ اول خانه کیم اول کعبه‌ی ارباب صفادیر،
 مئیکانه‌دی کیم، مظهر اسرار خدادیر.
 قوربان بئله مئیکانه‌یه کیم فرق اولونماز،
 گر ساکن سلطان جهان یا کی گدادیر.
 اوخشاتما اونو مسجدیه زاهید، سنی تانری!
 اوندا نه عمل کیم اول، بی‌ریب و ریادیر.
 بیز، چاکر اول پیر موغانیق کی شرفدن،
 خاکِ قدمی، دیده‌ی خورشیده ضیادیر.
 ۵ اول خواجه‌ی لولاک و طرازنده‌ی افلاک،
 کیم ذات شریفینه طوفیل ارض و سمادیر.
 هر باده کی قیمت تاپا فئض نظریندن،
 جامینا جم و، باده‌سینه عقل فدادیر.
 خاک در مئیکانه‌نی چک چشمیموه، سئید!
 کیم دیده‌ی غمدیده‌نه اول خاک دوادیر.

۱۷۷

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ اول عیسی شش ماهه کی خورشید لبقادیر،
 بیر محیی اموات و معین الضعفادیر.
 اول مایه‌ی اکسیر کی خومدور اونا مأوا،
 درویشه غینا، خسته‌یه جان، پیره عصادیر.
 اؤز جوهر ذاتیندادی بو نشئه، شرابین،
 ذاتی گرک اشیادا صفا، یوخسا هبادیر.

مینایِ مئی آلدیم عبا آلتینا، زاهید!
گل تۆکمہ بونون قانینی کیم آل عبادیر.
۵ تۆکمہ مئی نابی یثره، ای زاهید گومراه!
بو، خونِ خدا، خونِ شه کربوبلادیر.
مئیدن غرضین بیلمه سه، باک ائیلمه، نادان!
ذوق اهللی بیلیر کیم بو نه مئیدیر، نه صفادیر.
سئید! سنی کافر دئسه زاهید، نه غمین وار،
محشرده سنین دادر سین شیر خدادیر.
ال چکمه مئی نابدان، ای سئید مضطر،
کیم دُردو اونون، داروی دردِ شعرا دیر.

۱۷۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵۵

۱ تا کی دل نؤکته ی موهومدان انکار دادیر،
بیلمز اول رمزی کی مُضمَر دهن یار دادیر.
هر «انا الحق» سؤله یین عاشیقه، منصور دئمین،
عاشیق اولدور کی اونون باشی سرِ داردادیر.
او تجلّا کی اولوب طوردا موسایا عیان،
ایندی گل گؤر کی اونو خانه ی خوممار دادیر.
شمعه پروانه اؤزون وورماغینی سانما عبث،
کیم حیاتی وار اونون، شمعده کی ناردادیر.
۵ کعبه نین اؤرتویونو تیکمگه خیاط قضا،
ایستسه وئرمم اول رشته کی زئاردادیر.
سبحه تکلیفینی ائتمه منه، ای سئیدِ خام!
سن خیال ائتدیگین ایش، زاهید کفّار دادیر!

۱۷۹

مفاعلاتن فمالاتن مفاعلن فعلن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵. ۵.۵.

- ۱ شراب ناب کی خورشید عالم آرادیر،
 جهاننا فئضی اونون گون کیمی هویدادیر.
 پیاله توت، ائله جام جهان نومایا نظر،
 کی جمله سیرر ازل اوندافاش و پئیدادیر.
 شراب نابدا یوخ عثیب، ائیلمز توهمت،
 او کس کی ذاتی اونون عثیدن مبرادیر.
 اومید جنت ایله طاعت ائله بیر زاهید،
 غریبه بیع و شرادیر، عجیبه سئودادیر.
 ۵ چیخیدی منبره واعیظ، سالییدی طاقا صدا،
 مگر کی خبط دماغ ائتدی، بو نه غوغادیر!
 هوای زولف چلیپای یار ترسانان،
 همیشه منزلیمز گوشه کی کلسادیر.
 گولون گولایینی عطّار چکدی، ای سید!
 ولی جفانی چکن عندلیب شئیدادیر.

۱۸۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ دؤر روخساریندا مشکین سونبول پرتابدیر،
 یا سالییدیر سایه خورشید اوزره مُشک نابدیر.
 عارضین دؤرونده یا پروانه دیر عنبرفیشان،
 یا شیکار جان ایچون عشق اهلینه قلابدیر.
 اول مه روخسارا زولفون کیم دوشر، بیر وجهی وار،
 آری، اکثر جیلوه گاهی عقرب مهتابدیر.

چشم خواب آلود و مخمورون نه بیلین حالینی،
 گؤزلریم هیجرینله کیم، شب تا سحر بی خوابدیر.
 ۵ مسجد و منبر نه لازیم مایل روخساریوا،
 قاشلارین وقت عیادت عاشیقه محرابدیر.
 سئید! اهل وفا دئرلر کی بو عالمده وار،
 آدی وار، لاکین اؤزو عنقا کیمی نایابدیر.

۱۸۱

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ عنبر ساجیلیر، قافیلہی عود گلیدیر،
 گویا کی یننه چنگ و دف و عود گلیدیر.
 خورشید یننه طالع اولوب بورچ هومادان،
 بیت الشرفه اختر مسعود گلیدیر.
 ایام باهار اولدو، آچیلدی گول و لاله،
 دونیا یا مگر جنت موعود گلیدیر؟
 بُتخانهی شیروانا یننه بیر بُت زیبا،
 یا صورت انسانا او معبود گلیدیر؟
 ۵ اول قاشی هیلالیم ینتیشیب حد کمالا،
 بیلدیر کی زیانین ائله ییب سود، گلیدیر.
 سئید! گلیب اول گؤهر نایاب سفردن،
 گؤهر ساجیلیر، لؤلؤی منضود گلیدیر.

۱۸۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ قصد جان ائیلر، او فتنان گؤزلرین بیداددیر،
 بیر کبوتر قصدینه گویا ایکی صیاددیر.

اؤلدورور، گاهی دیریلدیر عاشیقی غمزہن اوخو،
 طورفہ ساحیردیر کی ہم جانبخش، ہم جلاددیر؟
 لحظہ - لحظہ سئیل اشکیم عالمہ توفان سالیر،
 تا غمیندن هر گؤزوم بیر دجلہی باغداددیر.
 باشین ایچون کسمہ مندن، ای بوت بیدادگر!
 جؤر و طولمون کیم فرحبخش دل ناشاددیر.
 ۵ ای مه نامئهربان! ائتمم تمنا وصلینی،
 بس کی کؤنلوم مؤحت هیجرانوا معتاددیر.
 قیلدی هیجران قصد جان، جانانه ییلمز حالیمی،
 لوطف قیل ای ناله! بودم کیم دم امداددیر.
 یاردان تا سئید مضطر کیمی دوشدوم جُدا،
 همدمیم افغان، انیسیم ناله و فریاددیر.

۱۸۳

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ دئرلر کی ایچمه بادهنی، اُمُ الفساددیر،
 آری، فساددیر اونا کیم بدنیهاددیر!
 هر کسده هر طبیعت اول، مئی بروز ائدر،
 ارباب حالا حال، فسادا فساددیر.
 پیر موغان ائدییدی بیزه بادهنی حلال،
 قوربان بو اجتهدا، عجب اجتهددیر.
 بیر شیشه مئی قویون لحدیم ایچره دفن ائدین،
 کیم بو جهانندان منه زائدالمعاددیر.
 ۵ حقدن شرا بخواری او کیم نااومید ائدر،
 سئید! اودا سنین کیمی بی اعتقاددیر.

۱۸۴

مستفعلن مفاعیل مستفعلن فعلن.

۵. ۵.۵۵۵ ..۵. ۵.۵۵۵

۱. روخسار یار زینتِ خطِ غوباردیر،
ریحان، شیکسته، سونبول اونون خاکساریدیر.
گۆردو کده لاله داغینی، رشک اۆلدوره منی،
کیم بلکه بو منیم گولومون داغداریدیر.
خط گلدی روی یارا، فیزون اولدو رۇنقى،
ای عندلیب! مرغِ دلین نؤبهاردیر.
پرتاب ائدییدی تیرین او ابرو کمان گلیر،
شاد اول کؤنول کی مثیلی بیزیم جانا ساریدیر.
۵. مجنون بورهنه سئیر قیلیر جمله عالمی،
مئشخانهی غمین بو حله هوشیاردیر.
نرگس چمنده گۆز آچیب، حئیراندی حوسنونه،
سونبول او زولف خم به خمین تابداریدیر.
جانندان سیوای دهانینا یوخ نذری سئیدین،
اولسون قسم او جانیا کیم یوخو واردیر.

۱۸۵

مستفعل مستفعل مستفعل فاعل لن.

۵۵ ..۵۵۵ ..۵۵۵ ..۵۵۵

۱. دلاک پسر کاینه ی اهل نظر دیر،
بیر صورت بی میثلدی، بیر شکل دگردیر.
ابرو لاری بیر تیغدی، موژگانلاری نشتر،
رگدن آچیلان نشترینه خون جیگردیر.
جام ایله حیجاب اولدو اونون تیغینه باشیم،
باشیمدا بلا اولدو منیمده، بو نه سردیر؟

بیر الدہ توتوب تیغینی، بیر الدہ توتوب چنگ،
 دعویا گلیرسه، اونا جانیم نه سپیردیر؟
 ۵ ال وورسا اگر چرخه، چرخار گؤیلره آهیم،
 ای چرخ جفاکار! سنه جای حذر دیر.
 میقراض جفا ایله اگر رشته ی عؤمروم،
 قطع ائیله سه، بالله! دئمزم کیم نه خطر دیر!
 شانه کیمی صد چاک ایدی کؤنلوم بو حسدن،
 کیم شانه کش طور ره ی هر شعبده گردیر.
 ای گول! نه روادیر دورا هر خارا مقابل،
 رویون کی گولستان صفادا گول تردیر.
 ای کاش اولایدیم قاییش اول موی میانا،
 وه، وه! نه گؤزل موی میان و نه کمر دیر!
 ۱۰ تاس اؤپدو الین، باغیرینی سو ائیلهدی، سید!
 گؤزدن تۆ کولن اشک دگیل، خون جیگردیر.

۱۸۶

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ خیال زولف رویون روز و شب کؤنلومده مُصمر دیر،
 منه نوروزودور، هر گون شب و روزوم برابر دیر.
 اوزوندور ای حبیبیم! عالم ایچره معجز باقی،
 ائدن کس مصحف روخسارینی انکار، کافر دیر.
 غوباری چوخ گؤتورسون تا اؤپن دم آستانیندان،
 بو وجهیله اوزوم گؤز یاشیم ایله متصل تردیر.
 چیراغ شب منه بسدیر، جیگرده شعله ی داغین،
 بحمدالله کی ظلمت خانه ی کؤنلوم منور دیر.

۵ صنوبر بار وئرمز، وئردی قلدین باره لر قده،
 بو گولزار بهشتین مئیوه سی بار صنوبر دیر.
 بلای تلخ هیجر یاری کؤنلوندن صنوبر توت،
 مذاق خاطر خسرو لب شیرینله شگردیر.
 بلای هیجر دلبر تیره تردیر، ای کؤنول! آمما،
 رقیبی وصلده یار ایله گؤرمک خیلی بدتر دیر.
 رقیب اول ماها همدم، شمع دیر پروانه یه محرم،
 سنه سوز نهاندان سید! اؤلمک مقرر دیر.

۱۸۷

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ بیز اول آلوده ی دردیک کی جام می دوامیز دیر،
 اسیر مؤحتیک، میخانه لر دارالشفامیز دیر.
 اولان واقیف اؤزوندن، عشقندن بیگانه دیر بیزده،
 اؤزوندن کیمسه کیم بیگانه دیر، اول آشینامیز دیر.
 بیزی روسوا گوروب ظاهرده، بیزدن ائتمه نیفرت کیم،
 گدای کوی عشقیک بیز کی سلطانلار گدامیز دیر.
 هاچان سندن وفا گوردوک، بیز ائتدیک بی وفالیک کیم،
 سنی بونجا وفاسیز ائله یین خود اؤز وفامیز دیر.
 ۵ اگر چه صورت حادثلریک کیم اولماریق باقی،
 فنای مطلقیک، لاکین فنای اول بقامیز دیر.
 ره جانانا تسلیم اولموشوق، ال چکمیشیک جانندان،
 شهید خنجر خونریزی اولماق مدعامیز دیر.
 نه گونه مؤشکول اولسا کاما یتمک دهردن، سید!
 توهم ائتمه کیم، پیر موغان موشکول گوشامیز دیر.

۱۸۸

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ دئرسن منه کیم حوری و غیلماں اولاجاقدیر،
 قیسمت سنه اول کوثر رضوان اولاجاقدیر.
 بسدیر منه بو ساقی ایله بادهی گولگون،
 منزلگهیمیز صحن گولوستان اولاجاقدیر.
 دونیادا گرک یار پریش، مئی بی غش،
 عقبا یا باخان کیمسه پریشان اولاجاقدیر.
 بو نقدی قویوب نسیه دالینجا نه گئدیم من؟
 نقدینی وئرن نسیه یه، نادان اولاجاقدیر.
 ۵ ساقی! منه غیلماندی شراب مئی کوثر،
 واعیظ جیگری حسرت ایله قان اولاجاقدیر.
 فوت ائیلمه بو فورستی، ای عاقیل و هشیار،
 عؤمرون گنده جک، دهر اؤزو ویران اولاجاقدیر.
 سئید! دنگیلن نسیه سؤزه باور ائدم من،
 نقد هونریم جاما گیر وگان اولاجاقدیر.

۱۸۹

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ دهرین منه سنسیز بو باهاری نه گر کدیر،
 گولزار چمن صوت هزاری نه گر کدیر؟
 آشوفته کؤنول تار سر زولفو و ایستر،
 سونبول منه سنسیز، سنی تانری، نه گر کدیر؟
 عطر سر زولفون منه مطلوبدور، ای گول!
 عطارلارین مُشک تئاری نه گر کدیر؟

هر گنجہ کی آغوش خیالیمدادیر اول ماه،
 ظاہیرده اولان بوس و کنارى نه گر کدیر؟
 ۵ ای زاهید خودبین! یثرى، اؤز عئینه کور اول،
 خلقین سنه بو عئیب و عواری نه گر کدیر؟
 بی باده ی گولگون یزی مست ائیلده دی ساقی،
 مین بعد مئین رنج و خوماری نه گر کدیر؟
 قونشو تویوغو قاز گؤرونور قونشویا، سئید!
 اؤز یاریوی توت، اؤز گه نیگاری نه گر کدیر؟

۱۹۰

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ روحون غذاسی اگر چه مئی لعل فامدیر،
 هر کس کی یارسیز ایچه، بالله حرامدیر.
 یار موافق اولماسا، مئیدن نه فائده؟
 مئی بزمی بی رفیق اولا گر، ناتمامدیر.
 باخما فقیهین ائیلهدیگی درس و بحثینه،
 آداب عشقندن خبری یوخ، عوامدیر.
 زاهید ریای طاعت ایله جنت ایسته ییر،
 خود بیلمه ییر اؤزوکى، بو ایش فیکر خامدیر.
 ۵ سئید! حیات ایسه غرضین روزگاردان،
 گنت باده ایچ کی، شربت یُحیی العظامدیر.

۱۹۱

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

UUU. UUU. UUU. UUU.

۱ بساط عئیشیمیز هیجرینده، ای گول! بزم ماتمدیر،
 ز بس کی گریه ائیلر گؤزلریم، گویا محرمدیر.

نولور کیم گلسه اول ماو منور بزم عشاقا،
 دئیرلر کی منجملر، بو آیین سلخی چوخ کمدير.
 باشیم زانوی غمده، اولموشام یوز درده پیچیده،
 منی آشفته احوال ائیلین، اول زولف پرخمدير.
 اؤزون یئت، یا علی! امدادیم، بیر یار و یاور یوخ،
 منه دوشمن ره عشقینده بو مجموع عالمدير.
 ۵ بابام آدم بهشتی چون وئریب بیر دانه ی خالا،
 حبیبیم! عاشیقین هیتمده آدمدن مگر کمدير.
 باشیندا پنبه مینا گؤستریر کشف و کرامتیر،
 عجب رند خراباتی، عجب شیخ معمدير!
 سنینلندير فرح عشق اهلینه، ای سئید عالی!
 تصور ائتمه کیم سنسیر کؤنوللر شاد و خرمدیر.

۱۹۲

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ سئودالارا دوشدوم، دئدیم: الله کریمدير،
 گر یانديم، آلیشديم، دئدیم: الله کریمدير!
 بند اولدو کؤنول تار سر زولف نیگار،
 بو داما ایلشديم، دئدیم: الله کریمدير!
 یانديردی منی شعشعه ی نور جمالی،
 بو نارا آلیشديم، دئدیم: الله کریمدير!
 گاه یاخدی منی هیجر روخو، گاه وصالی،
 اودلارا توتوشدوم، دئدیم: الله کریمدير!
 ۵ خام ایدی کؤنول دوشدو غم بوته ی عشقه،
 اول بوته ده پیشدیم، دئدیم: الله کریمدير!

سَید! دولانیب گون تکی مجموع جهانی،
دریالاری آشدیم، دندیم: الله کریمدیر!

۱۹۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع لن.

۵۵ ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ او قارا گوز کی منیم عشقده سلطانیمدیر،
خاک پای گوزومه کُحل صیفاهانیمدیر.
نه پری صدمه سیدیر سرده، نه سودای جنون،
منی معجون ائدن اول زولفر پریانیمدیر.
سانماکیم عارض آلین خط ایله اولدو سیاه،
سنی، ای ماه پریچهره! توتان قانیمدیر.
قالدی جان، چکدیلر اول شوخون اوخون جیسمیمدن،
ایله بیلدیم کی اوخو قالدی، چیخان جانیمدیر.
۵ گئتمه کج، ای دل شئیدا! بو هیلال ابرونون،
گر دئسم ماه اوزون، عشقده نقصانیمدیر.
خیضر اول سبز خطین تنگ دهانین گورجک،
باسدی کیم باغرینا، بو چشمه ی حیوانیمدیر.
سَید! اول شمع غمیندن گنجهر صبحه کیمی،
یانان احوالیم کیم بو دل سوزانیمدیر.

۱۹۴

مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن مفعولن.

۵.. ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

۱ نه زخم غمزه سی نه تیر دلستانیمدیر،
سالان بو رنگه منی چشم خون فشانیمدیر.

نه گول شو کوفته ده چشمیمده اشکِ آلا سبب،
 نوای مُرغ چمن، باعیثِ فغانیمدیر.
 الیمده باده‌ی گولگون، یانیمدا یاریم یوخ،
 باهار فصلی دیر آمما، منیم خزانیمدیر.
 گُروب عیدارینی زولفِ کجینده اول شو خون،
 دئدیم: «بوگون قمر عقربده دیر، قیرانیمدیر!»
 ۵ دئدیم: «جاهاندا نه دیر بونجا قیل و قالا سبب؟»
 دئدی: «آرایا دوشن مبحث میانیمدیر.»
 دیار یارا بوگون ائتمیشم سفر عزمین،
 بو تازا شعرلر احبابا ارمغانیمدیر.
 منم او طائر قدس آشیانه کیم سئید!
 بهشت عدن منیم کؤهنه آشیانیمدیر.

۱۹۵

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

UU U.U. UU.. U.U.

۱ بو نامه کیم منه اول شوخ دلروبادان دیر،
 بو بیر عطیه‌ی عظمادی کیم خدادان دیر.
 شیکایت ائیلمه بیگانه دن صفا گلمز،
 نه گلسه باشیوا، ای خسته! آشینادان دیر.
 گتیرمز عارضِ آلین باخاندا تاب نیگاه،
 گر عاشیقین اوزووه باخماسا، ضیاءدندیر.
 او باغدان منی بیر نکهت ایله شاد ائتمز،
 شیکایتیم منیم، ای لاله‌روخ! صبادان دیر.
 ۵ دریغ ائیلمه، خاک درین گوزوم نورو،
 گوزوم ضیاسی منیم چون بو توتیادان دیر.

نه يار ائده ردى جفا، نه رقيب، نه گردون،
 زمانه ده بو جفالار، منه قصاداندير.
 نه سنده وار وفا هم نه ياردا، سَيِّد!
 وفا، بو عصرده بيل جينسِ كيم ياداندير.

۱۹۶

مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فَعَلن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

- ۱ تصوّر ائتمه فغانيم هلاكّ جاننداندير،
 كمان اؤپر اليوى، الامانيم اونداندير.
 كؤنول! ياخيپ اودا دؤندرمه سويلا پشكانين،
 بو تير كيم منه اول قاشلاري كمانداندير.
 عجبمى چشمه ي خورشيد دهرى روشن ائدر،
 گؤزومده سورمه سى اول خاكّ آستانداندير.
 كؤنولدو لاله صيفت داغدار سر تا پا،
 بو تؤحفه لر منه بير اؤزگه گولسيستانداندير.
- ۵ زيانى يوخ آليان جاني، وئرديلر غمىنى،
 محبتينده بيزيم سودوموز زياننداندير.
 گئديب او ماهى نئچه گوندو من يئنه گؤرورم،
 بو قوه ي بصر اول گرد كاروانداندير.
 كبودى جامه ايله گلدى اول سهى بالا،
 بلا كى سَيِّده نازلدى، آسيماننداندير.

۱۹۷

فَعَلات فاعلاتن فَعَلات فاعلاتن

۵۵.۵ . ۵..۵۵ .۵ . ۵..

- ۱ قادان آليم اى قارا گؤز! سنه بو ادا نئچيندير،
 نه اوزو قاراليق ائتديم، منه بو ايذا نئچيندير؟

سنه آل دون یاراشیر، نیه گئیمسن قارا سن،
 مگر عاشیقین اؤلوبدور، سنه بو عزا نئچیندیر؟
 یاناغیندی لاله نیسبت، دوداغین عقیق مانند،
 بدنن سفید و صافی، بس آدین «قارا» نئچیندیر؟
 منه آد «قارا» گره کدیر کی منیم گونومدو قارا،
 بو آد، آی وفالی دلبر! ده گوروم سنا نئچیندیر؟
 ۵ سنه عاشیق اولسا هر کس، اولو قارا باخت، بالله،
 یوخ ایسه بو آد سنینچین، صنما، شها! نئچیندیر؟
 دلی زخممدار سید، یئته گر او قارا زولفه،
 داخی قارا لازیم اولماز، اونا بس دوا نئچیندیر؟

۱۹۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

u.. uu.. uu.. uu.u

۱ کؤنلومو شورا سالان، پسته ی خندانیندیر،
 نمک زخم، لبان شکر افشانیندیر.
 قونچا تک باغدا هر خارا آچیلدین، ای گول!
 سینه می چاک ائدن اول چاک گیر یانیندیر.
 زیر لب، خنده کنان حالیمی سوردون، صنما!
 منی گیر یان ائدن اول خنده ی پنهانیندیر.
 نئچه ایللردی کی دل فیکر دهانین ایلر،
 خیضری سرگشته قویان، چشمه ی حیوانیندیر.
 ۵ توتوبان باغریوا باسدین او سر زولفو، کؤنول!
 بئله فیکر ائله دین اول مُشک سنین جانیندیر؟
 ای کمان قاشلی، آتیب اوخ، اوره گیم یارالادین،
 عاشیق زار یئته طالب احسانیندیر.

گۆردو رویون، صنما! گلدى بوگون ایمانا،
سید زار سنین تازه مسلمانیندیر.

۱۹۹

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ ای حوروش! کی عکسِ روخون ساغریمدهدیر،
کۆثر زولالی بادهی جان پروریمدهدیر.
اسکندرهممی؟ طولمته، ای خیضر! اولام روان،
آب حیات، لعل لبِ دلبریمدهدیر.
سیرر دهانی مندن ائشیت کیم بو نؤقطه نین،
تألیف اولان کیتابه لری ازبریمدهدیر.
اول شمع حوسنه یانديغیم آخشامدان بری،
پروانه لر گۆزو، هامی خاکستریمدهدیر.
۵ قورخوما زاهیدا! منی تار جحیمدن،
دریای رحمتین باشی اشک تریمدهدیر.
اول قاشی ذوالفقار ووران زخم مؤهلیکی،
جبریل تک هنوز اثری شه پریمدهدیر.
دیلدن محالدیر کی ائده انتقال عشق،
سید! بو بیر عرضدی کی اؤز جوهریندهدیر.

۲۰۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ اهل عشقین، زاهیدا! جیسمنده کی جان اؤزگه دیر،
عالم معنادا، بیل، جان اؤزگه، جانان اؤزگه دیر.

عاشيقين هر چند خوشدور يارى اولماق بزمده،
 لاکين ای شيدا کؤنول! يار زباندان اؤزگهدير.
 کوفر و ايمانی نه بيلسين زولفووه بند اولمايان،
 مولک ايمان اؤزگهدير، بو کافرستان اؤزگهدير.
 ای لب دلداردان غافيل اولان خيضر فقير،
 لعل دلدار اؤزگهدير، اول آب حثوان اؤزگهدير.
 ۵ ای کؤنول! کؤحل صيفاهان سانما خاک پائيني،
 توتيا بير اؤزگه شئي، کؤحل صيفاهان اؤزگهدير.
 نئي شکردن هيند آرا، طوطی تاپار ذوق و صفا،
 بيلمه بير لعل لينده شکرستان اؤزگهدير.
 سبيدا! خوبان خلخدن نهدير اوصافلار،
 ملک خلخ اؤزگه، خاک پاک شيروان اؤزگهدير.

۲۰۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ ماه نو بحثی ائشيتديم کي او مهر و ايلهدير،
 اينجهليب، وجهی بودور کيم، غم و قايغو ايلهدير.
 نه شیرين داغ چاپيرسان بو قدهر، ای فرهاد!
 طلب وصل مگر قوت بازو ايلهدير؟
 اولماسا اشک، چيخارديب آتار ايديم گؤزومو،
 صدفين عزتي، آری، دُر و اينجو ايلهدير.
 آستانين داشينا باشيني قويماز زاهيد،
 کي اونون راحتى بير بالش پر قو ايلهدير!
 ۵ گؤزومون ياشيني منع ائيلمه کويوندان، کيم،
 زينت جنت فردوس برين، جو ايلهدير.

خَطِّينِي رويينه گيسوسو گتيردي او مهين،
 داهي بوندان سورا هر بوغضوم او گيسو ايله دير.
 گۆره ني موي ميانين او پري نين، سَيِّد!
 اينجه ليب مو كيمي، اشعاري دولو مو ايله دير.

۲۰۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵. ۵ ۵۵. ۵ ۵۵. ۵ ۵۵. ۵

۱ دل كي شمع رويونا بير دلبرين پروانه دير،
 يانسا اول شمعين اودوندان، بيلمزم پروانه دير!
 عثبي يوخ باغلانسا كۆنلوم، اي پريوش زولفووه،
 لاييق زنجير اولور هر كيمسه كيم ديوانه دير.
 مست مئي گۆردو كده زاهيد، طعن قيلما چوخ منه،
 كيم ازلدن سرنوشتيم گوشه ي مئخانه دير.
 خالي اولماز بير زامان چشمين خياليندان كۆنول،
 شوكر اولوب مردم نشين، هر چند كيم ويرانه دير.
 ۵ چيخدي جان وصلينده تندن، رسمدير چيخماق، بلي،
 آشينلار صحبتيندن كيمسه كيم بيگانه دير.
 گندم خالين گۆروب آلدانا يارين، اي كۆنول!
 بو بلاي آدمه باغيث اولان بير دانه دير.
 اول پري روخسار فيكرين سالما، سَيِّد! كۆنلووه،
 آفت جاندير سنه، فيكر ائتمه كيم جانانه دير.

۲۰۳

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۵. ۵. ۵۵۵ ..۵. ۵. ۵۵۵

۱ اي گول! اوزون معايه فيردوس باغدير،
 شهد ليبندي، يوخسا بو كؤثر بولاغدير؟

رؤشن قلیب جهانی جمالین تاللوئو،
 قرصِ قمردی یوخسا کی بو گون چیراغیدیر؟
 واعیظ! دئدین بهشتده واردیر ایاقِ منی،
 باشین چین، اول ایاق، بو ساقی آياغیدیر!
 روخسار آیین اوزره، او خالِ سیه می دیر؟
 یا اینکه مایه ی دل مجروح داغیدیر؟
 ۵ دوشموش قاشین خیال دل سئیده، ولی،
 ویرانه لر جهاندا حرامی یا تاغیدیر!

۲۰۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U . U UU . U UU . U UU . U

۱ ای ملک سیم! جمالین رشکِ جنت باغیدیر،
 قامتین طوبا، لین گویا کی گول یا پراغیدیر.
 جیسم زاریم اشکِ چشمیمدن پوزولسا نئی عجب،
 تتر تا پار رخنه، بلی، بیر یئر کی سو اویناغیدیر.
 لشکر غم کؤنلومون مولکونو ویران ائیلهدی،
 پادشاهیم بیر ترخم قیل، مروّت چاغیدیر.
 واعیظ! تقریر قیلما چوخدا روز حشردن،
 عاشیق ایچون روز محشر یارین آیریلماغیدیر.
 ۵ هر یتن شوخ جفایشه منه ائیلر سیتیم،
 بو بلا چکمیش وجودوم خوبلار تاپداغیدیر.
 لاله لر کیم باش وئریب خاک مزاریمدان چیخار،
 فیرقتیندن چکدیگیم سینه مده حسرت داغیدیر.
 لوطف ائدیپ بیر گون نولار سورسان پریشان حالیمی،
 سئید سرگشته زولف پُرخمین دوستاغیدیر.

۲۰۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ اول اوزو خورشید کیم عاشیقلرین جانانیدیر،
گون تکی رۇشندی کیم، بو خسته جیسمین جانیندیر.
ظلمت زولفونده پنهان لعلینه مئیل ائتدی کیم،
اول دهان تنگ، خیضرین چشمه‌ی حیوانیدیر.
سیریمی عالم بیلیر، ای دل! نه پنهان ائله‌ییم،
آشیکارا دل آلان اول خنده‌ی پنهانیدیر.
ای طیب! ال چکک علاجیمدان، منه ائتمه علاج،
خاک کوی دوست، کور اولموش گوزوم درمانیدیر.
- ۵ نام معشوقه نه حاجت ظاهر ائتمک، ای کونول!
ائل بیلیر، عالم بیلیر گول روخلارین سلطانیدیر.
سینه‌ده پئیکانیوا قیلدیم جیگر قانین غیدا،
جانا میتدیر کی بو جانانیمین مئهمانیدیر.
نامه گلدی یاردان، ایستر جسدن جانیمی،
بؤیله ساندیم کیم حقین گؤیدن گلن فرمانیدیر.
اولما یارین سئیده جؤر و جفاسیندان ملول،
عاشیقه جؤر و جفاسی دلبرین احسانیدیر.

۲۰۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ دئدیم: «ای گول! نییه ائتدین منی زولفونده اسیر؟»
دئدی: «دیوانه اولان شخصه گر کدیر زنجیر!»
دئدیم: «اول طره‌ی پُرچینه نه دیر روخسارین؟»
دئدی: «بو صورتی، چین ایچره قیلیلار تصویر!»

دئدیم: «اول عارضِ زیبا دا نه دیر خطّ سیاه؟»
 دئدی: «کیم مُصحف روخساریما دوشموش تفسیر.»
 بو اومید ایله کی قانیمی تۆکه غمزه ن اوخو،
 ای گوزون صدقه سی! عمداً قیلیرام یوز تقصیر.
 ۵ خامه ی سَیید اگر کیم اولایوز موی شیکاف،
 صیفتِ موی میانین انده بیلمز تحریر.

۲۰۷

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵... ۵۵.۵

۱ قبر ائوینه او کی بیر شیشه مئی ناب آپاریر،
 آتش دوزخی سؤندورمگه سیلاب آپاریر.
 عابیدین سهوینی عئیب ائتمه، قاشین شوقو ایله،
 او قدەر فیکر قیلیر، عاغلینی مئحراب آپاریر.
 گؤذریم کویووا دوشجک، آیاغیم توپراغینی،
 توتیا ائتمک ایچون چشمنه، اصحاب آپاریر.
 شب هیجران، موژه لر توتما سا چشمیم اؤنونو،
 گیریه دن صوبحه کیمی عالمی سیلاب آپاریر.
 ۵ شرح زولفون گئجه لر سیدی قویموش بیدار،
 گرچه افسانه اوزان دیقجا گوزو خواب آپاریر.

۲۰۸

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵... ۵۵.۵

۱ خلقین ایمانینی گر مکر ایله شیطان آپاریر،
 اول پری چئهره نه دندیر کی بس ایمان آپاریر؟

ای کامان قاشلی! منی یارالادی غمزه اوخو،
 زولفونو باس یاراما، قویما منی قان آپاریر.
 دل چکر جانی سر کویونا صبح ائتمک ایچون،
 سانکی حجاج مینا داغینا قوربان آپاریر.
 عشقدیر الدن آلان دین ایله ایمانی، ولی،
 خلقدن تۆهمت بیهوده نی صنعان آپاریر.
 ۵ زاهید اول زولفده روخسارینی گۆردو کده، دئدی:
 «بو، او هیندو بچه دیر، مکتبه قرآن آپاریر.»
 کیمسه کیم گئیمیه مییدان محبتده کفن،
 اونو معشوق ازل، محشره عوریان آپاریر.
 چکمه یین سئیلد لامذهبی میخانه ساری،
 کافری کعبه آرا هانسی مسلمان آپاریر؟

۲۰۹

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ مسکین کۆنول یئنه اؤزونو یارا گۆستریر،
 گویا تاپیب طیبینی بیچارا گۆستریر.
 دؤر لبینده خط دگیل اول سرو گول روخون،
 گویا بنفشه شربتی بیمارا گۆستریر.
 تا رومی رویون ائتمگه پامال زنگ خط،
 خال سیه بو کشور آرا قارا گۆستریر.
 گۆز گۆستریر دله خَم ابروی مهوشی،
 گویا هیلال عئید تاپیب یارا گۆستریر.
 ۵ اغیاری گۆرجگین، منه چوخ ایلر ایلتیفات،
 اول شوخ دلفریب اؤزون اغیارا گۆستریر.

وئردى نيشان رقيب او مهى غنيره سئيرده،
اختر شومارا دؤندو كى سيّاره گؤستير.
گؤسترسه يارا كؤنلانو وار وجهى سيّدين،
اؤز خانهى خرابينى معمارا گؤستير.

۲۱۰

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ دئرلر كى باده روحا جلا، جيسمه جان وئير،
آرى وئير، گر اول بُت شيرين زبان وئير.
سانما كى خانه گاهدا گؤرونسون فقيه دن،
مئىخانه ده او فئىض كى پير موغان وئير.
قىللام نيثار پير موغان خيدمتينده جان،
دؤران منه اكر چه اجلدن آمان وئير.
سيّده! شرابى مظهر حق بيلسه، نئى عجب،
كيم ساغر شراب خدادان نيشان وئير.

۲۱۱

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ ساقى كى الده بادهى مرجان دولانديرير،
جانلار فدا او جانا كى بير جان دولانديرير.
اول زولفه وئرمه اوز كى اونون يوز خطاسى وار،
جنتدن آخر آدمى شيطان دولانديرير.
جانان دولانديرير منى روخسارى دؤرونه،
پروانه نى او شمع شبستان دولانديرير.

ظلمات خطده گۆرسه دب یاری رشکدن،
 خاصیتینی چشمه ی حیوان دولانديرير.
 ۵ گاهی دهانی کۆنلوم ائدر آشیکارا قان،
 گاه جانی نۆقطه ی لبی، پنهان دولانديرير.
 بنزهر جمالی مرکز خورشید دؤرونه،
 سیاره لر تک عاشیقی هریان دولانديرير.
 ایستر او آفتاب لب لعلین اؤپمگه،
 دلخون اولوبدو سیدی گر قان دولانديرير.

۲۱۲

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ سانماکی چشمدن اوزومه اشک تر گلیر،
 بو چشمه خشک اولوب، داخی خون جیگر گلیر.
 ای موج اشک آخما، داخی توتما یوللارین،
 بیر رهگذار وئر، او بوت سیمبر گلیر.
 گه یاد زولفون ائيله بیرم، گاه کاکیلین،
 بیر فیکر ائتمیشم، دله فیکر دگر گلیر.
 کسمه اومید وصلدن ایام هیجرده،
 ای دل! بو شام کیم گندهر، آخر سحر گلیر.
 ۵ گر موژده ی وصالی گله، یوخدو فائده،
 جانیم چیخار فرحدن، اگر بیر خبر گلیر.
 دونیا یا گلمه بیر نه سبب بیر وفالی یار،
 باعیث نه دیر کی بیرى - بیریندن بتر گلیر؟
 سید، گندهر دئدیم سر کویوندان، ای پری!
 گولدو کی کۆنلو منده دیر آنین، گندهر، گلیر!

۲۱۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ سینه دن گوشوما فریاد دل زار گلیر،
 دردی آرتیدی یئنه ناله ی بیمار گلیر.
 بیلدی گۆرسم روخ آلین، فرحیندن اۆلرم،
 شاد مرگ ائتمگه اۆز عاشیقینی یار گلیر.
 غم هیجرانا دئدین، صبر ائله سن، ای ناصح!
 سنه آسان ایسه بو ایش، منه دوشوار گلیر.
 هانسی بیر عضووی تعریفه ائدرسم اقدام،
 اولاً آغزیم اول لعل شکر بار گلیر.
- ۵ اثر باده نی گۆر کیم ییخیلیب مست اولورام،
 نه زامان فیکریمه اول گۆزلری خوممار گلیر.
 دل گلیر بوسه ایچون دؤر خطینده درینه،
 شرم ائدن سائله بنزه ر کی شب تار گلیر.
 اۆلمگیم خوشدو رقیب ایله سنی گۆرمکدن،
 گزمه غنیر ایله منیم غنیر تیمه عار گلیر.
 سینه! تار سر زولفو گۆزومدن گئتدی،
 ماسیوا، تانری بیلیر کیم گۆزومه تار گلیر.

۲۱۴

مفاعلاتن مفاعلاتن مفاعلاتن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ کۆنول تپیده له نیر، یوخسا نازلی یار گلیر،
 اوچور گۆزوم، مگر اول سرو گول عذار گلیر.
 صبا گتیردی یئنه موژده ی گولستانی،
 شیکوفه لر آچیلیر، فصل نؤباهار گلیر.

ز بس کی منتظرم، هر آياق صدا سيندان،
 تصوّر ائيله ييرم بلکه نازلی يار گلير.
 اياغی آل اله ساقی! منه پياپی وئر،
 آماندی، قویما، منیم باشیما خومار گلير.
 ۵ شراب تیغ ایله یاندير منی، اگر مندن،
 حبیبیم آینه ی کؤنلومه غوبار گلير.
 مگر کی رهگذر یاردا آچیب زولفون،
 مشاما لخلخه ی نافه ی تاتار گلير.
 ز بس کی عارضیوین حسرتین چکر سئید،
 آچیلسا یوز گول تر، گؤزلرینه خار گلير.

۲۱۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ۵.۵۵ ۵.۵۵

۱ هر لحظه کیم خیالیما اول سیمبر گلير،
 تانری بیلیر کی بو دل زارا نه لر گلير!
 شوق روخیله چشمیمه عالم گلیر بهشت،
 یاد لیلله، آغزیما طعم شکر گلیر.
 گلدیکجه عؤمروم، اولدو فیزون درد و محنتیم،
 بو دوغرو سؤز دورور کی، بیری کارگر گلیر.
 بو خال مشکفام کی روینده دیر سنین،
 کعبه قوپوب زیارتیوه هم حجر گلیر.
 ۵ نومید قیلما زولفونو اوزدن کنار قیل،
 کیم روز و شب نظاره نه شمس و قمر گلیر.
 از بس کی سانجیلیب تنیمه اوخ، اوخ اوستونه،
 سئید! گؤرن دئیر کی سنه بال و پر گلیر.

۲۱۶

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ کۆنول! اول ماه لقا صؤ حبتیمیز عار بیلیر،
 کی اؤزون اولفت اغیارا سزاوار بیلیر.
 رود نیل اولدو گؤزوم یاشی بو مؤحتندن کیم،
 یوسفیم حوسنونه هر زالی خریدار بیلیر.
 هانی اول برق تجلاً کی یوخ ائتسین وارین،
 کیم کی موسا تک اؤزون قایل دیدار بیلیر.
 اهل دلدن او مهین قصدی دل آلماقدی، ولی،
 دلروبالیق روشین عاشیقه آزار بیلیر.
 ۵ بیلیمیشم کی بو قدەر جؤر و جفا ائتمکدن،
 اول پری چئهره بیزی عشقه گیفتار بیلیر.
 هیجرده چکدیگیم اول کافر الندن گنجهلر،
 سید! من بیلیرم، دیدهی بیدار بیلیر.

۲۱۷

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ کیم کی سید اؤزونه بیر گؤزلی یار بیلیر،
 نه قدەر جؤر ائلسه، جانا سزاوار بیلیر.
 نه قدەر جؤر و سیتمدن ائده معشوقو گوناه،
 یئنه عاشیق اؤزون عشقینده گوناھکار بیلیر.
 بئله دیر قاعده گولزار جهان ایچره کی، گول،
 بولبولو ترک قیلیب، همدینی خار بیلیر.
 کیمینی طور تجلادا یاخار برق جمال،
 کیمینی عزت ایله قایل دیدار بیلیر.

۵ اؤزونو دلبره لاقئید گرک گؤستره سن،
ظولم بنیاد ائدیب اول واخت کی، ناچار بیلیر.

۲۱۸

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ بولبولون حال دلین نو گول گولزار بیلیر،
یانسا پروانه، غمین شمع شب تار بیلیر.
عاشیق کامیل اولان دردینی یارا نه دئسین،
او کی درد اهلین ائدیب درده گیرفتار، بیلیر.
راضیام کی یانا پروانه کیمی بال و پریم،
گر منی یانماغا اول شمع سزاوار بیلیر.
نه شیکایت ائله ییم درد دلیمدن یارا،
بیلیمش کی دل زاریمدا نه کیم وار، بیلیر.
۵ شاکیرم یانماغا، یوخ جرأت ائدم شیکوه، اگر،
اول دل آرام، منیم جنتیمی نار بیلیر.
گؤرورهم اول گؤزو بادام، او لعلی شکر،
ائیلسه خواهیش، علاج دل بیمار بیلیر.
خون فسا فؤجونه گؤستره کلامین، سئید!
یئنه گول قدرینی بو دهرده عطار بیلیر.

حرف الزاء

۲۱۹

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ سنده، ای لعلی شکر! بونجا وجاهت قالماز،
دل صد پاره ی عاشیقده جراح قالماز.

ذوق و ئرمز داخی عشق اهلینه شیرین دهنین،
 تلخ اولور سؤزلرین، آثار ملاحهت قالماز.
 صوبیح روخساریوی، ای ماه! توتار ظلمت خط،
 سیبقت لئیل اولما، صوبیح اوزره صباحت قالماز.
 خط باسار عارضیوی، حوسنوو، ائیلر بر هم،
 داخی اول نقش دل آرادا طراوت قالماز.
 ۵ لبلرین معجز ایله مُرده لر ائتمز احیا،
 نفَس پاک مسیحادا فصاحت قالماز.
 گؤزلرین یادی ایله سینهدده آسایش یوخ،
 ایکی بیمار اولان خانهده راحت قالماز.
 لب یار ایله مکرر اولما گر قافیه لر،
 سَید! قند مکرردی، قباحهت قالماز.

۲۲۰

مستفعل مستفعل مستفعل فاعل لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ بو حسن و لطافتده یقیندیر بشر اولماز،
 روخسارینا بنزر فلک اوزره قمر اولماز.
 ای لعلی شکر! چوخ یئمیشم مصر نباتین،
 هر گیز لب شیرینیوه بنزر شکر اولماز.
 قد دیندی سنین سرو خورامان، ذقنین سیب،
 آما نه دئیم، سروده هر گیز ثمر اولماز.
 گؤیدن یثره سن ائیمسن، ای آیه ی رحمت!
 روخسار لطیفین کیمی گول برگ تر اولماز.
 ۵ موژگان اوخون آسان اگر، ای قاشی کامانیم!
 اول کیمدی کی بو تیر بلایا سپیر اولماز؟

«سارا» دیر آدین، ایکی ساچین عنبر سارا،
 ساچین کیمی عالمده سنین مُشک تر اولماز.
 ساچیندا عیاندی منه طولانی بلالار،
 یو گئجه دئسم درد دلیم، مختصر اولماز.
 سَیِّده! یئنه اولدون هوس عشق ایله دُرپاش،
 اشعار لطیفین کیمی دُر و گوهر اولماز.

۲۲۱

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ۵۵ ۵۵ ۵۵

۱ تیغ ائتسه خطین پاک، سنه بیر ضرر اولماز،
 آئینه ده صیقل اول، هر گیز کدر اولماز.
 گل بزم زولئخایا، سن ای یوسیف ثانی!
 بو حوسن و لطافتده دئسینلر بشر اولماز.
 آغوشا چکیب عارض زیبانی شب و روز،
 عالمده او زولفون کیمی بیر بخته ور اولماز.
 سورما بو گئجه سیلسیله ی زولف سیاهین،
 طولانی اولان قصه دی بو، مختصر اولماز.
 ۵ باغ دله اول نخل محبت کی من اکدیم،
 اوندان بیلیرم غنیر بلا، بیر ثمر اولماز.
 آت غمزه ن اوخون سَیِّده، ای قاشی هیلالیم!
 روئین تنه یوز اوخ آتاسان، کارگر اولماز.

۲۲۲

مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فع لن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵. ۵.۵.

۱ مئی ایچمه ین، بو مشخص دی، اهل حال اولماز،
 دئسم کی زاهید بی ذوقدور، وبال اولماز!

کسوف خط ایله یوز قارالانسا روخسارین،
 کۆنولده ذرّه قدەر مئهریمه زوال اولماز.
 قاشین تک آی باشینا، ای قمر هیلال! یقین،
 دئسم کی آیدیر، عذارین منه وبال اولماز.
 یئیبیدی ماضی نی، مستقبله تکیب گوزونو،
 بوگونه عبد شیکم قاضی، اهل حال اولماز.
 ۵ نجه برابر اندیم مسجیده من، ای زاهید!
 فضای مئیکده ده ذرّه جه ملال اولماز.
 اگر او شه چکه شمشیر قتل عشاقا،
 یتر نهایتہ عؤمروم، منه مجال اولماز.
 مرید پیر موغانیق، جاهاندا بیز، زاهید!
 سنه ماحال ایسه جنت، میزه ماحال اولماز.
 سفیر خامه ی جان پروریندی، ای سید!
 هانی او فصل کی بولبول جاهاندا لال اولماز.

۲۲۳

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ منه اول ماو بی مئهریم، یقینیمدیر کی رام اولماز،
 نندیم کی مئهری چیخماز سینه دن عؤمروم تامام اولماز.
 مورد یار اگر عشق اهلینی ناکام قیلماقدیر،
 بو عین کامدیر، بالله کی بوندان یاخشی کام اولماز.
 صفای خاطر ایله سعی لر قیللام، نه حاصل کیم،
 منیمچین کعبه ی کویوندا، ای گول! بیر مقام اولماز.
 غنیمت بیل بوگون، ای دل! شراب بزم دلداری،
 کی اهل عشق ایچون اول ماهدان شفقت مودام اولماز.

۵ ائشیتدیم مئی حرام اولموش، لبِ دلداردان سوردوم،
 دئدی کیم یار اولان یثرده مئی گولگون حرام اولماز.
 نظری یار گتجک، غارت ائتدی غم کؤنول مولکون،
 بو رؤشندیر کی شه سیز مولکده هر گیز نظام اولماز.
 اگر عاشیقسن اول بی مئهره، روسوالیقدان عار ائتمه،
 محبت اهلی نین فیکرینده، سئید! ننگ و عار اولماز.

۲۲۴

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ یاریم کیمی بیر سرو قد و گول بدن اولماز،
 روخسارینا بنزر او گولون نستر اولماز.
 مجروح اولور، ای گول! بدنین سایه ی گولدن،
 قوربانین اولوم من، بئله نازک بدن اولماز.
 دريادا دیشین تک دُر شهوار تاپیلماز،
 لعلین کیمی کان ایچره عقیق یمن اولماز.
 ائیلر حُکما نوقطه ی موهومو مشخص،
 سیرر دهنین نوقطه سین آما بیلن اولماز.
 ۵ هر آدی محمد، اول بیلمز شه بطحی،
 هر عاشیق دل خسته اویس قرن اولماز.
 دفن ائيله بین عوریان منی کویوندا او ماهین،
 شعر ایله مشخص دی شهید کفن اولماز.
 حیواندی کی یوخ باشی نین افساری، حقیقت،
 هر کیمسنه کیم عاشیق وجه حسن اولماز.
 اول یوسف گول چهره غمیندن سنه، سئید!
 شیروان نیه هر لحظه ده بیت الحزن اولماز.

۲۲۵

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ ای خیزیر! ظلمت زولفو سنه آسان اولماز،
 دهن یار کیمی چشمه‌ی حیوان اولماز.
 حوسنه موقوف دگیل، یار گرک حال اهلی،
 چوخ اولور یار، ولی یار زباندان اولماز.
 صئید قیلماز دل عشاقی، کونول، کاکیل زولف،
 هدهدین تاجی اگر اولسا، سلیمان اولماز.
 قان ائدیدی دل عشاقی خیال دهنین،
 آفتابیم، لیوی لعل دئسم قان اولماز.
- ۵ خلق ائده عاشیق ایچون خالیق اگر یوز فیردوس،
 بو یقینمدی کی اجر شب هجران اولماز.
 زاهیدا! ائتمه منیم کؤنلومه ایمان تلقین،
 کافر عشقدی بو، هیچ مسلمان اولماز.
 سنه حدسیز اولور ای شوخ! منیم تک عاشیق،
 منه بو عالم آرا، سن کیمی جانان اولماز.
 ظلمت شبدن اوساندیم، ای الین قوربانی!
 سینه‌نی آچمایاسان، صوبح نومایان اولماز.
 حوسن سلطانی سنین کیمی تاپیلماز هر گیز،
 سنه سئید کیمی بیر بنده‌ی فرمان اولماز.

۲۲۶

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ هانسی بیر عاشیقه کیم سن کیمی جانان اولماز،
 بو مشخص دی کی جیسمنده اونون جان اولماز.

هانسى بير شهردە كيم سن كيمي غارتگر اولما،
 شاهيدم شهردە بالله كى ايمان اولماز.
 نه قدەر كوفر سر زولفووه دينين وئرمز،
 زاهيد تيره نشين هيچ مسلمان اولماز.
 روخ گولگونه عبث گلدی بو خطّ سيهين،
 يوخ دوامى، گوله ثبت آيهى قرآن اولماز.
 ۵ سنى گورجك اوزوم ايله حسدیندن اولرم،
 بو سبیدن داخی وصلین منه ايمكان اولماز.
 منى بير يترده او ماه ايله دئييب خلقه رقيب،
 تانرى شاهيددى كى بؤيله قورو بؤهتان اولماز.
 صفحهى خاطيره نقش اولدو جمالین عكسى،
 شكر لله منیم چين داخی هيجران اولماز.
 وئردى سييد او بؤتون زولف پريشانينا دل،
 جمعدير خاطيري، منبعده پريشان اولماز.

۲۲۷

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.
 ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ يوز ايل گر هيجر چكسه، قلب عاشيقدن صفا گئتمز،
 طلا خاك ايچره قالماقلا، وجودوندان جیلا گئتمز.
 اندرسن جارى مؤج اشكيمي، اى چرخ! غافيلسن،
 كى بو سئيل روان ايله گوزومدن توتيا گئتمز.
 اوزونده زاهيدین يوز گونه اولسا بوريا نقشى،
 رياداندير بو ايشلر، هيچ اوندان بو ريا گئتمز.
 اگر چه زولف پرچينين دئسه ديل نافه ي چيندير،
 بو چيندير اى غزال مشك مو، ديلدن خطا گئتمز.

۵ دھانین اوپسہ عاشیق، اینجیمہ، وار سیرر پنہانی،
 کوسوب بیر یوخدان اؤترو آشینادان آشینا گئتمز.
 کؤنول غرق اولدو اشک آلا، لاکین نارا جاذبیر،
 سو ایچره قالسدا، خاصیت آھن روبا گئتمز.
 قالیدیر شیشہی چئشمیمده سید! عکس روخساری،
 گئدەر ضوئی گؤزومدن، لئیک ہر گیز بو ضیا گئتمز.

۲۲۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ مئھر روخساریوی دل ماہ سمدان سچمز،
 اعتباری یوخ اونون، آغی قارادان سچمز.
 نہ ہونردیر کی تانیر خوبلار ایچره سنی دل،
 ہانسی بیر کسدیر او کیم، شاہی گدادان سچمز؟
 ای لیین عاشیقہ گولقند، گؤزون بیماری،
 مؤتا مشرفدی داخی دردی دودان سچمز.
 بسکی دل عاشیق گوفتار شکر باریندیر،
 ایستہ بیر نطقوو دوشنامی دوعادان سچمز.
 ۵ دل دیوانہنی زنجیرہ چکرسن، یئری وار،
 عطر زولفون نہ ایچون مشک ختادان سچمز؟
 سن نہ بوتسان کی، ایا کعبہی ارباب صفا!
 مروہی کوویوی حجاج صفادان سچمز.
 دئمہ سید کی وفا ترکیں ائیدب قیلدی جفا،
 طیفلدیر یار، حلہ ظولمو جفادان سچمز.

۲۲۹

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ چکر جانندان الین کۆنلوم، لبِ دلداردان کنچمز،
کنچر مئىخواره عالمدن، مئی گولناردان کنچمز.
نولا کنچمز یوزوندن اول نیگار آزرى نین دل،
برهمن بوتدان ال چکمز، سمندر ناردان کنچمز.
شیتاب ایله کنچر چوخ خاطیر اغیار ایچون مندن،
ولی بیر مندن اؤترو خاطیر اغیاردان کنچمز.
کنچر پیر موغان هر بیر گوناھی، کان رحمتدیر،
ولاکین جام مئی ترکین قیلان هوشیاردان کنچمز.
- ۵ شراب البلاء لولولا دان مست اولان عاشیق،
کنچر منصور تک جانندان، بلای داردان کنچمز.
گۆزون گر ایچسه قانیم، نازیوی چکمک موناسیبدیر،
پرستاری اولان کس خاطیر بیماردان کنچمز.
او تار زولفه سئید قیلماز ایمان، محض کافر دیر،
چکر تسبیحدن ال، رشته ی زناردان کنچمز.

۲۳۰

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ خبر اول سرو قامتدن منه باد صبا وئرمز،
نهال آرزویا لوطف ایله نشو و نوما وئرمز.
قویوب خاک درین، چکمه گۆزه کؤحل صیفاهانی،
بو روشندیر: جلای دیده هر بیر توتیا وئرمز!
قبول فئوض وصل یارا، استعدادیمیز یوخدور،
عینان کشتی نی هر بادا الدن ناخدا وئرمز.

سینیدیر خاطیریم سندن، داخی آه و فغان ائتمز،
 قالب غم گوشه سینده بیر سینیق نئی تک، نوا وئرمز!
 ۵ او چین زولفدن سیندی کؤنول، دوشدو صداسیندان،
 بو چیندیر کی اگر چینی شیکست اولسا، صدا وئرمز.
 او گونه رشک وار منده گؤرون ای مردم عالم!
 اؤزومله اول پرنین وصلینه کؤنلوم رضا وئرمز.
 اؤزوندن نورووی کسب ائتمه سه خورشید اگر، ای مه!
 بو گون تک خلقه رؤشندیر کی آفاقا جیلا وئرمز.
 سر موژگانا ای گول! تکیه ائیلر چئشم بیمارین،
 او کیمدیر کیم الینه عاقیبت گردون عصا وئرمز.
 متاع شعر او قدر ارزان اولوب عالمده، ای سیند!
 کی ابنای زمان یوز نوکته یه بیر مرجبا وئرمز.

۲۳۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵ ۵

۱ دم به دم ناله قیلیر هیچ هوادان دوشمز،
 نئی تکی سینهی عشاق نوادان دوشمز.
 زینت بئیت خدا، پرده ی مشکین ایله دیر،
 خط حیجابیله روح یار صفادان دوشمز.
 گر دئسم آیدی یئر اوستونده گلیب رفتارا،
 عاغل باور ائله مز، ماه سمدان دوشمز.
 یار اولان یئرده نه دیر خوبلارین دیداری؟
 گول طلوع ائیله سه بیر نوع سهادان دوشمز.
 ۵ گون چکیبدیر گؤزونه خاک در دلدار،
 بو سببندی کی بیر ذره ضیادان دوشمز.

خال زیر لب جان پروریوه واجیب ایمیش،
نوقطه ساقیط اولوبان رسمدی «با» دان دوشمز.
نه گؤروب بیلمه بیرم فقر و فنadan سئید،
بیر زامان آرزوی فقر و فنadan دوشمز.

۲۳۲

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ دل صد چاکا زولفوندن گلن غم شانه دن گلمز،
جفا کیم آشینالاردان گلر، بیگانه دن گلمز.
بو قدری فرقی وار کیم سوزش نار محبتده،
او افغانلار کی بولبولدن گلر، پروانه دن گلمز.
صفای مئیکده عشاقا اولماز کعبه دن حاصل،
شفا درد اهلینه عالمده هر بیر خانه دن گلمز.
لب یار ایله دیر پئیمانینه ذوق روان بخشی،
و الا ذوق خاطیر باده و پئیمانده دن گلمز.
- ۵ پوزور خط رؤنق روخسار یاری سالدی دیلردن،
نه مانع وار داخی، اول شوخ بی پروا نه دن گلمز؟
بو نه دل بسته اولماقدیر پریر زولف و خالینا،
بو ایشدیر کیم کؤنول سندن گلر، دیوانه دن گلمز.
غریبه خانه ویران ریند بی پروادی سئید، کیم،
الیندن جام دوشمز، بیر چیخیب مئیکه دن گلمز.

۲۳۳

مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵۵ ..۵۵۵ ..۵۵۵

- ۱ هر کس کی اوزونده خط ریحانی بکنمز،
رؤشندی بو کیم معنی قرآنی بکنمز.

ای سرو! بیر آدم کی ائده کویو و مسکن،
 مُفته دئیله لر روضه ی رضوانی بگنمز.
 هر بیر کسین اندامینی کیم داغ ائده عشقین،
 ای مور خطیم! مؤهر سلیمانی بگنمز.
 گر خضر او فئض دم شمشیریوی بیلسه،
 عؤمر ابدی، چشمه ی حیوانی بگنمز.
 ۵ بیر جانا گومانیم گلیر، اول روح و روانیم،
 افغان کی نثار ائلمگه جانی بگنمز.
 معتاد اولان هیجر ایله وصله هوس ائتمز،
 قوربوندا اولان درد ایله درمانی بگنمز.
 گلدی دیله قان ایچمگه پیکانی اوشوخون،
 سَید! کیم اولور کی بئله مئهمانی بگنمز.

۲۳۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ عالم عشق ایچره جانانین سئون، جان ایسته مز،
 باک ائدن جان و دلیندن، وصل جانان ایسته مز.
 ظلمت زولفونده دل خورشیده ائتمز ایلتیفات،
 مایل لعلین اولان کس آب حیوان ایسته مز.
 مولک دنیا عاقیبت بر باد اولور، ای هوشیار!
 مورجا عاغلی اولان مولک سلیمان ایسته مز.
 گوشه ی وحدتده گولزار حقه واصل اولان،
 خاردان ائیلر حذر، سئیر گولستان ایسته مز.
 ۵ گۆزلرین روشن ائدن شمع روخوندان، ای پری!
 صوبحه مثیل ائتمز، ضیای مئهر رخشان ایسته مز.

ایسته‌مز عاشیق کی خط توتسون عذار دلبری،
 عشقده کامیل اولان، اول ماها نقصان ایسته‌مز.
 سینه‌دن پشیکانلارین چکمه، دلی ائتمه خراب،
 پادشاه عادل اؤز مولکونو ویران ایسته‌مز.
 بس نه‌دن روخسارینا زولفون پریشان ائتدی یار،
 گر بو قارا گونلری زار و پریشان ایسته‌مز.
 سَید! سن ائيله دائیم شاه مردان وصفینی،
 شاه مردان چشیمیوی محشرده گیران ایسته‌مز.

۲۳۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ چرخِ دون عشق اهلنی نین کامینجا دؤران ائيله‌مز،
 تا کی عشاقی جفادان خاکا یکسان ائيله‌مز.
 بیر گول آچماز دؤر گردون، گولستان دهرده،
 قونچا تک تا عندلیبین باغیرینی قان ائيله‌مز.
 مردم دانا ایلندیر کینه‌ی چرخِ دنی،
 یوخسا بو دؤرانی دؤنموش، قصدِ نادان ائيله‌مز.
 گؤرسه ناداندا اگر بیر درد، ائیلر یوز دوا،
 عارفین یوز دردی اولسا، بیرجه درمان ائيله‌مز.
- ۵ ائيله‌مز فرزین نوایی نی فلک، روخ گؤستریب،
 تا اونو فرمانبر شاه خوراسان ائيله‌مز.
 اسب کاما فیل چرخ ائتمز فضولی نی سوار،
 تا پیاده دشت غمده مات و حیران ائيله‌مز.
 غم بساطین ختم ائیدی‌دیر دؤر، سَید آدینا،
 کیم نظیرین دهرده هرگیز نومایان ائيله‌مز.

۲۳۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ باغلار سبز اولدو، اولماز خاطیریم خورره هنوز،
 گول آچیلدی، بولبول اولدو شاد، منده غم هنوز.
 عالم اولدو شاد، بولبول وصل گولدن کامیاب،
 منده دیر بیر گول فراقیندان غم عالم هنوز.
 کوهکن داغ اوزره اولدو تیشه ی غمدن هلاک،
 قارا گئیدیم، داغا باتدیم، ساخلارام ماتم هنوز!
 آفتابیم لعلینی بیر گئجه گورموش خوابدا،
 شوقدن دُرلر تۆکر بو دیدهی پُرنم هنوز.
- ۵ مئهری اول ماهین سیرشته اولدو اول گون کۆنلومه،
 کیم مخمّر اولمامیشدی طینتِ آدم هنوز.
 ای مسیحادان لبین جانبخش، لعلین دلروبا،
 گورمه ییب سن کیمی بیر روح و روان، مریم هنوز!
 گورموشم خواب ایچره بیر مُدتدی قاشین طاقینی،
 قدیم اول محراب شوقوندن قیلیدیر خم هنوز.
 خال محرم، سورمه همدمدیر او ماها، سَیّده!
 من قارا باخت و قارا گون اولمازام محرم هنوز.

۲۳۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ نؤباهار ایامیدیر، من زار قالدیم یارسیز،
 هیچ بولبول اولماسین بو فصلده گولزارسیز.
 اول گولِ آلا دئدیم: «بیر یانما گل بی رقیب»،
 گولدوکی: «ای عاشیق شئید! گول اولماز خارسیز!»

گئتسه شام تيره، رۇشن صوبىچ اولور، لاکين منيم،
 روزگاريم تار اولور اول طورره ی طرّار سيز.
 چوخ ائدن بيمارا خيدمت، عاقبيت بيمار اولور،
 لئیک کؤنلوم خسته دير اول نرگس بيمار سيز.
 ۵ سئيرده اغيارا باخ، اول ماها اولدو مشتری،
 من وبالا دوشموشم اول کؤکب سيار سيز.
 نوکته ی پنهانی سور لعل لب دلداردان،
 ای کؤنول! اولماز دهان یار هيچ اسرار سيز.
 زولفونو داييم باسار باغرينا چئشمی، وجهی وار،
 سئیده! گنج، گئتمه کیم افسونگر اولماز مار سيز.

۲۳۸

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ کؤنولده یوخ قرار و صبر، ای آرام جان! سنسيز،
 اولوبدور جيسم زاريم فيرقتيندن ناتوان سنسيز.
 او گوندن کیم گؤزومدن غائب اولموش ماه روخسارين،
 اولوبدور چئشميمه تاريک یکسر بو جاهان سنسيز.
 دگيل ممکن يازيب اظهار قيلماق شرح هيچراني،
 ز بس کی خاطيريم آشوقته دير، ای دلستان سنسيز.
 گؤزوم ياشی غمينده آغلاماقدان دؤندو دریا،
 منی آخر هلاک ائيلر بو چئشم خون فيشان سنسيز.
 ۵ منی احبابلار تکليف ائدر سئير گولوستانا،
 نه مثيل باغ ائدر کؤنلوم، نه فيکر گولستان سنسيز.
 منيم باغيم، باهاريم، هم گولوم، هم بولبولوم سنسن،
 نه لازيمدير منه باغ و باهار و بوستان سنسيز؟

تؤکر خوناب گؤزدن صوبح و شام آغلار فراقیندان،
اولوبدور غم اسیری سئید بی خانمان سنسیر.

۲۳۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ نخل اندوه و بلائیق، درد و غمدیر توشه‌میز،
ابر آزار و جفادان سو ایچیدیر ریشه‌میز.
جام و باده قصدینی ائتمیشدی چوخدان محتسب،
بخته‌ور بی‌واخت آتدی داش، سیندی شیشه‌میز.
در بحرین دو چشمه تا او مه‌دیر مشتری،
مؤج اشک آل آرا غواصلیق‌دیر پیشه‌میز.
ناخن غمده بیزی فرهادا نیسبت ائتمه‌یین،
کیم ییخار بیر گونه یوزمین بی‌سیتونو و تیشه‌میز.
- ۵ سئیدا بیز واقعات شام هیجران گؤرموشوک،
هول روز حشردن اولماز ییزیم اندیشه‌میز.

۲۴۰

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

- ۱ قورتاردی نصف شامدا ساقی! شراییمیز،
ائتدی غروب، حئیف! بیزیم آفتابیمیز.
باخما کیتاب حکمت، مئی تک کیتابیه،
چوخدان ایتیدی، ای لب مئیگون! کیتابیمیز.
دئرلر بهشت اهلینه جنتده یوخ عذاب،
بس کوی یاردا نییه آرتدی عذابیمیز؟

آغزین آچیب خیطایما وئرمز جواب او گول،
 پنهان نه سؤیله ییم کی وئریلدی جوابیمیز.
 ۵ زاهید سؤزویله ائیلمه دیک بیر ثوابا مئیل،
 بسدیر جزا گونونده بیزه بو ثوابیمیز.
 بولبول، پرینده باشینی گیزلندی شرمدن،
 اسکیک دگیل او قونچه یی تردن حیجاییمیز.
 سئید! همیشه طالب مئخانه ییک مگر،
 بو خاکدان سیرشته اولوبدور توراییمیز؟

۲۴۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵. ۵ ۵۵. ۵ ۵۵. ۵ ۵۵. ۵

۱ تاپدی لعلیندن شفا، درد دل بیماریمیز،
 شکرالله کیم مسیحادان اولور تیماریمیز.
 آتدی پئیکانلارینی اطرافیم چکدی حصار،
 آهن و فولادا دؤنموشدور در و دیواریمیز.
 قوه دن بیز بونلا گلدیك، ایندی واریق، ای حکیم!
 اول دهن فیکریله موشکولدور، یوخ اولماز واریمیز.
 بیر عزیزین دل قولامی اولدو تا یوسف کیمی،
 وار اومیدیم مشتریدن گرم اولا بازاریمیز.
 ۵ باغبان اولدوم سنه، وئردیم گؤزومدن سو، ولی،
 سندن، ای نخل ملاحه! درد و غمدير باریمیز.
 یار کویون دؤر ائدیر هر شب خیالیم، لئیک من،
 ساکینم مرکز کیمی، دؤار اولوب پرگاریمیز.
 سئید! غم چوخ، ولی عالمده یوخ بیر غم گوسار،
 غم، غم اولمازدی اگر اولسایدی بیر غمخواریمیز.

۲۴۲

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UUU ..U. U.UUU

- ۱ گلدی باهار، گلہدی اول گول عذاریمیز،
 یارب! گوروم خزانہ دؤنہ نوبہاریمیز.
 سالدی آرایا تفرقه گول چین روزگار،
 اول گول یانیندا قالمادی بیر اعتباریمیز.
 گول- گول دہیب سیرشک تریم، چشمن خون فیشان،
 ای سرو! لالہ زارا دؤنوبدور کناریمیز.
 ظنیم بودور کی حشرده شاهی سندیرا،
 سنجیده اولسا اجر شب انتظاریمیز.
 ۵ بیز بیر قطار ناقہ لریک دشت عشقده،
 لاکین دوشوبدو ناکس الینہ مہاریمیز.
 دئرلر کی وئرمہ اول مہ بی مئہرہ اختیار،
 ائیلہ بیلیلر الدہ قالب اختیاریمیز.
 گوردو او تار طوررہی پر پیچ و پر خمی،
 سید! کمندہ دوشدو دل بی قراریمیز.

حرف السین

۲۴۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ اولدو سنسیر چمن ای گول! من شیدایا قفس،
 نہ چمن، جوملہ جاہاندر من روسوایا قفس.
 عاشیق آزادہ گرہ کدیر کی دؤنر زیندانا،
 برگ گولدن اولا گر بولبول شیدایا قفس.

آغلادی بولبول اگر من کیمی هیجران گنججه سی،
 نه ایچون دؤنمه دی بیر مؤجلو دریایا قفس.
 عندلیب چمن و گولده اولان ذات شریف،
 نه عجب دیر ده یه گر جومله ی دونیا یا قفس.
 ۵ سئیدا عالم صورت اگر اولسایدی فنا،
 لفظلر اولماز ایدی دهرده معنایا قفس.

۲۴۴

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ طاووسدا شراب ایدی یا دیده ی خروس،
 خون کبوتر ایدی و یا آتش مجوس؟
 رخشان سیتاره لرمیدیر اوج سیپهرده،
 یا ماه رولار الدهه توتوب ساغر و کئوس؟
 روخسارین اوزره ختمی، افندیم! ظهور ائدیب،
 یا کیم دیار رومو توتوب دور سپاه روس؟
 تا شانه سینده زولفونه اولسون مناسیت،
 نشو و نومادا کسب سواد ائتدی آبنوس.
 ۵ سندن روادیر ائیله سه لر ادعا اگر،
 جمشید جام، آینه فرزند فیلتوس.
 شاد اول بو حالا چکمه سن آئنده نین غمین،
 البته کیم گذشته ایچون ائیلمه فیسوس!
 ایچدیم کی ارغوانی اولا مئیدن عارضیم،
 سئید فراقدان اوزومو قیلدی سندروس.

۲۴۵

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ آخر اۆلدوردو منی بو غم هیجران، افسوس!

بیلمه‌دی حالیمی بیر اول شه خوبان، افسوس!

وئرمیشم سن تکی بی‌مئهره کۆنول، غافیل اولوب،

اولموشام ایندی یامان یئرده پشیمان، افسوس!

دل کی سر منزل سلطان خیالیندیر، اونو،

سئیل غم، هیجر گونو ائله‌دی ویران، افسوس!

قویمادی جانیمی جانانا وئریم وصل گونو،

آلدی یوز درد ایله مندن اونو هیجران، افسوس!

۵ قاصید یارا فدا جانیمی قیلدیم، خجیلیم،

کی یوخومدور بو تن زاردا یوز جان، افسوس!

یار بی‌مئهر و سیتکار، کۆنول مائیل یار،

سپیدا قالمیشام اۆز حالیم حئیران، افسوس!

۲۴۶

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ قند و نبات میصره ائدیدی مگر هوس،

لعل لب نیگارا قونوب بخته‌ور مگس!

ای شانه! سینه چاک نئچون سن، بیان قیل،

سندن سیوای کیم اولوب اول زولفه دسترس؟

کۆنلونده اولماسایدی اگر مخفی عقیده‌سی،

ائتمزدی بونجا ناله و فریادلار جرس.

صحن چمنده لاله دگیل، دلبریم گلیب،

اگنینه سبز جامه‌سی، باشیندا آل فس.

۵ جنتده سنسيز اولسا اگر حور همدميم،
 گويا قفسده بولبول اولوب زاغا هم نفس.
 اى عندليب! نوحه لر ائتمك زمانيدير،
 تاراجا گئتدى باغدا گول، قالدی خار و خس.
 سئید گؤروب عذاریمی خونین سیرشک ایله،
 سؤیلر کی لاله زارا دؤنوب ساحیل ارس.

۲۴۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ اى كۆنول! لعل لب جانانا ائيلرسن هوس،
 مخفی قالسين سؤز، نهانی جانا ائيلرسن هوس.
 گه سؤزون مئخانه دير، گاهی خیالین ساقیدیر،
 جنت ایسترسن، یقین غیلما نا ائیلرسن هوس.
 یوخ ایشین سیرر دهان یاری سورماقدان سیوای،
 سن مگر هر نوکته ی پنهانا ائیلرسن هوس.
 اى دل مجروح! یوخ مشک ایله زخمین سازشی،
 بس نئچون اول زولف مشک افشانه ائیلرسن هوس.
 ۵ گه تمنا تیغین ائیلرسن، گهی پشیکانینی،
 یاردان هر لحظه بیر احسانا ائیلرسن هوس.
 اى خیال یارا! چیخما زسان کؤنولدن، بيلمزم،
 سن نئچون بو منزل ویرانا ائیلرسن هوس؟
 سئیدا سال بوینووا زونار زولف یاری سن،
 عشقده گر روتبه ی صنعانا ائیلرسن هوس.

۲۴۸

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۰۰۰ ۰۰۰۰ ۰۰۰۰ ۰۰۰۰

- ۱ آه، صد آه! کی دلداران اولدوم مایوس،
سولدو گول، گولشن و گولزاردان اولدوم مایوس.
لن ترانی دئدیلر توردا موسایا یئنه،
آه کیم دؤلت دیداردان اولدوم مایوس.
ای طیبیم! دل بیمارا علاج ائتمه داخی،
موتا مُشرفدی، بو بیماردان اولدوم مایوس!
رفع قیل دردیمی، توت بیر نچه جام ایله الیم،
ساقیا! اول گؤزو خومماردان اولدوم مایوس.
۵ اؤپدورلر لعل لیبندن او گولون، آمما من،
بوسه ی لعل لب یاردان اولدوم مایوس.
سئیدا! ایندی نه کافر، نه مسلمانام من،
گئتدی دینیم، داخی زوناردان اولدوم مایوس.

۲۴۹

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰.

- ۱ نیقایین اوزدن آچ، ای گول کیم اولسون دل گوشا مجلس،
مقام نطقه گل، ای کعبه کیم، تاپسین صفا مجلس.
سحاب زولف آرا ائتمه نهان خورشید روخسارین،
قوی اولسون ای هیلال ابرو، اوزوندن پُر ضیا مجلس.
نه دل قالدی، نه دلده طاقتیم، دون شب انشیتدیم کیم،
ائیدیدیر تا سحر اغیار ایله اول دل روبا مجلس.
هر اول مجلس کی اولسون اوندا رنگین باده و ساده،
اودور جنت گر آدمسن، عفی الله، مرحبا مجلس.

۵ اول آهو گۆزلو دلدارین پریشان ائيله یین زولفون،
کی اولسون مشکِ تردن صفحه ی دشت ختا مجلس.
تؤکوبسن کؤکب اشک ايله سئید، هر گنجه ناله،
نه نؤقصانی؟ قوی ائتسین غئیر ايله اول مه لقا مجلس.

حرف الشّین

۲۵۰

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.
۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ آلیشیدیم اودلارا آلدیم دل دیوانه دن آتش،
دوشوبدور عالم ایمکانا بو کاشانه دن آتش.
دئدیم: «خطّین دیشه ردی، کؤنلومو وئر، ای مه تابان،
دئدی: «آخشام وئرمک خوش دگیلدير خانه دن آتش.
اگر دل یانماسایدی یاخماز ایدی قلب جانانی،
عجب حالتدی کیم شمعّه دوشوب پروانه دن آتش.
او خال فیلفیلین، ای گول بدن! یاندیردی عشّاقی،
دوشوبدور خرمن اهل دله بیر دانه دن آتش.
۵ شیتادیر، ساقیا! مجلس آرا قلب شیتا خوشدور،
بساطی گرم قیل، گؤستر ییزه پئیمانه دن آتش.
گهی هیجرین، گهی وصلین، وورار اود قلب سوزانا،
کی هئچ اسگیك دگیل بو گوشه ی ویرانه دن آتش.
مورادین خاطر جانانی یاندیرماقسا، فریاد ائت،
کی سئید خالی اولماز سوفره ی مستانه دن آتش.

۲۵۱

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ چمنده نرگس شهلا گۆزون یاديله مست اولموش،
اولوب بیمار هیجرانین، اونونچون پای بست اولموش.
کمند زولف مشکینه دوشن آفتدن ایمنلر،
بو زنجیر جینون ارباب حاله تازه بست اولموش.
او سنگین دل الینده گۆردوم، ای دل! شیشه ی باده،
دوروستون سؤیله ییم کیم، خاطیریم اوندان شیکست اولموش.
لیندن سوردوم اول پوسته دهانین سیرر پنهانین،
دئدی: «یلمز عدم سیررین، اولار کیم مئی پرست اولموش!»
- ۵ لاین ایستردی تۆکسون قانیمی یوز رنگ و آل ایل،
چکیب شبخونا خطّین، ای سیتمگر پیشدست اولموش.
گلیب گؤفتارا، ای گول روخ! نشان گؤستر دهانیندان،
بو رمزی فلسفی گؤرسون، دئسین: «معدوم، هست اولموش!»
همایی! عیب قیلما سیدی مخمور گؤردوکده،
آییلماز چونکی مست باده ی روز الست اولموش.

۲۵۲

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ ائشیتدیم اول قارا گۆز دلبریم ساغرپرست اولموش،
مئی ایچمیش مجلس اغیاردا بی هوش و مست اولموش.
او سنگین دل الینده سویله نیر کیم شیشه گؤرموشلر،
بو معنادان پوزولموش خاطیریم، کؤنلوم شیکست اولموش.
نه افسون ائله میش بیلمم، رقیب اول سرو رعنا یا،
کی دوشموش دام تزویرینده مؤحکم پای بست اولموش.

نیگار! اۆلدورور بو درد بالله عاشیق زاری،
 کی سؤیلر مردم عالم: «فیلا نی مئی پرست اولموش!»
 ۵ شراب آلماغا سندن اؤترو تنده نقد جانیم وار،
 گومان ائتمه کی بو بیچاره سئید تنگدست اولموش.

۲۵۳

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰.

۱ نچه مهرو گؤزل شیرواندا کؤنلومدن قرار آلمیش،
 تینمدن تاب، گؤزدن خواب، الدن اختیار آلمیش.
 ائیدیدیر هر بیرینین غمزهی خونخواری صئید دل،
 سانیرسان شاهباز آهنین مخلب شیکار آلمیش.
 بیرسی آلماغا جانیم، گؤتورموش خنجر بورران،
 بیرسی تۆکمگه قانیمی تیغ آبدار آلمیش.
 بیرى ظاهر نیگاه ایله آلییدیر جانیمی پنهان،
 بیرینین غمزهی پنهانی کؤنلوم آشیکار آلمیش.
 ۵ نه دین قویموش نه ایمان منده، نه آئین و نه مذهب،
 بو کافر بچه دلبرلر، الیمدن هر نه وار آلمیش.
 خصوصاً اول نیگار سرو قامت، یار مه سیما،
 کی تاب طورره سیندن رنگ و بو مشک تئار آلمیش.
 گؤرنلر صفحهی رویوندا سئید خطین اول شوخون،
 سانیر کیم کشور رومی سپاه زنگبار آلمیش.

۲۵۴

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰.

۱ سنی اهل وفا بیلیمشدیم، ای گول! بی وفاسنمیش!
 باغیشلا، بیلمه دیم، بیگانه لرله آشیناسنمیش.

سنی آئینہی مقصود ساندیم، رو بہ رو دوردوم،
 گۆروندو عکسِ صورت، آنلادیم کیم کچنوماسنمیش.
 سنی یوسف بلیب وئردیم کۆنول مولکوندہ سلطانلیق،
 عزیزیم، نور عئینیم، سن گدا اوغلو گداسنمیش.
 سنی عشاق ایچون سؤیلردیم اول رحمتِ حقسن،
 ولی، ای ماہرو! سن گؤیدن ائتمیش بیر بلاسنمیش.
 ۵ کیمین زولفونہ بند اولدونسنا، سئید بی وفا چیخدی،
 شیکایت ائتمہ بیر کسدن، اؤزون بختی قاراسنمیش.

۲۵۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ فقر و فنانی بیلمز ایدیم کیمیا ایمیش،
 سنگ سیتیم شیکستہ دلہ مومیا ایمیش.
 مولک فنا و فقرده سلطان ایمیش فقیر،
 اوج سریر عزّده سلطان، گدا ایمیش.
 من زهر بیلدیگیم من مسکینہ نوش ایمیش،
 بیگانه ساندیغیم منہ خود آشینا ایمیش.
 تا سایہ سالدی باشیما، یئتدیم سعادتہ،
 من جُغدا نیسبت ائیلہدیگیم قوش ہوما ایمیش.
 ۵ چین سؤز بودور کی نافہی چیندن زیادہ دیر،
 مشک ختا او زولفہ دئمک بیر خطا ایمیش.
 کۆنلوم اولوردو رشکده صد چاک شانہدن،
 کچ گئتمیشم کی زولفووہ محرم صبا ایمیش.
 سئید دوشندہ مؤحتتہ «ناد علی» اوخور،
 موشکول گوشا جاہاندا شہ لافتا ایمیش.

۲۵۶

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ زولفووه ظولمت دؤران دئدیلر، گئرچک ایمیش،
لبووه چشمه‌ی حیوان دئدیلر، گئرچک ایمیش.
او دهن فیکری ایله جومله یوخ اولدو واریم،
دهنین نؤقطه‌ی پنهان دئدیلر، گئرچک ایمیش.
هر گلن آدم ائدر جان و کؤنولدن تصدیق،
کویووی روضه‌ی رضوان دئدیلر، گئرچک ایمیش.
آلیشیب، شعله چکیب، سوز ایله یاندیم، گؤردوم،
هیجریوی آتش نئیران دئدیلر، گئرچک ایمیش.
- ۵ قاشلارین نون قلم، قددین الیف، زولفون لام،
أوزووی سوره‌ی قرآن دئدیلر، گئرچک ایمیش.
یئر و گؤی، عرش و ملک نورووا ائیلر سجده،
سنی کیم عالمه سلطان دئدیلر، گئرچک ایمیش.
صنما! سنده تجلاً ائله‌یر حضرت حق،
صورتین صورت رحمان دئدیلر، گئرچک ایمیش.
حوسنووه عاشیق اولان، اولدو ملکدن اعلا،
مُنکر فضلیوه شیطان دئدیلر، گئرچک ایمیش.
سَیدین ظاهیر اولوب شعرِ شکر باریندان،
لبِ لعلین شکرستان دئدیلر، گئرچک ایمیش.

۲۵۷

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ منی جاناندا ائدن دور کی بو جان و تن ایمیش،
ترکین ائتدیم، منه بو هر ایکیسی دوشمن ایمیش.

خوبلار کیم بو قدهر کۆنلومه بیداد ائیلر،
 بیر اوسانماز چکه ال، دل دگیمیش، آهن ایمیش.
 بو اوزو قارا کۆنولدور منی روسوا ائله ین،
 او کی من دوست دئییب توتמוש ایدیم، دوشمن ایمیش.
 گشت گولشن دئدیله رفع غم هجر قیلر،
 یارسیز سئیر قیلیب گۆردوم اونو گولخن ایمیش.
 ۵ منه روسوالیغیمی عئیب قیلر زاهید خشک،
 عشقدن یوخ اونون آخر خبری، کودن ایمیش!
 سئید! عاشیق اولالی، بیلیمشم عاشیقلر ایشین:
 آه ایمیش، ناله ایمیش، گیریه ایمیش، شیون ایمیش!

۲۵۸

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ ساری گول تک لیاس اگینه اول سرو روان گئیمیش،
 باهار گولشن عئیشیم عجب رنگ خزان گئیمیش.
 آلیب جیسم لطیفی عکس روی زرد عاشیقدن،
 و یا کیم اصفری دون اول نیگار دلستیان گئیمیش.
 پری گۆرموش کیمی رنگیم پریده، عاغلیم آزمیشدیر،
 بو گون کیم اول پری شائیم لیاس پریان گئیمیش.
 سارالمیش عارض خورشید نور افشان تحیردن،
 کی نه اوزدن بو گون، ساری او ماه مئهربان گئیمیش.
 ۵ یره قانی کیمی رنگیم سارالمیش، قان وئیر یارام،
 کی شاخ ارغوانیم نیشه برگ زعفران گئیمیش.
 نیشان عشقدیر روخسار زردی، اهل سئودا تک،
 بو ساری جامه نی کیم سئید اول آرام جان گئیمیش.

حرف الصاد

۲۵۹

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. UU.U

- ۱ دل اولماسین او زولفِ گره گیردن خیلاص،
دیوانه خوش دگیل اولا زنجیردن خیلاص.
چشمین، غزالی صئید ائدر، آسان طریق ایله،
بیر صئید پُر هونر کی اولا شیردن خیلاص.
بنزر خدنگِ روستم دستانا کییریگین،
موشکول کی اشکبوس اولا بو تیردن خیلاص.
زولفوندن اؤتدو دل، قاشینا اولدو مبتلا،
اول روسیاه اولورمو بو شمشیردن خیلاص؟
۵ کئچدیم ردا و سبحه و عمامه دن بوگون،
اولدوم اساس حيله و تزویردن خیلاص.
بیر کلمه دیر میانِ فلکده وجودوموز،
اولماز بوگون بلای زبر- زیردن خیلاص.
سَیدده کوفر ذره جه یو خدور، عجب دگیل،
هر یئرده اولدو، اولمادی تکفیردن خیلاص.

۲۶۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ دُر معنایا اولوب بحرِ سخنده غواص،
تاپدیم اول گؤهری وصف ائتمگه بیر معنی ی خاص.
اولاجاق آخری شمشیر دو ابرویا دوچار،
دل، کمند سر زولفوندن اگر اولسا خیلاص.

عقرب زولفر کجین رغمینه، ساعت - ساعت،
 دؤر روخساریوی دل صئید قیلیر چون صیّاد.
 جانی جانانینا بذل ائتمه‌ین عاشیق، مثلن،
 بنزهر اول زاهیده کیم، اولمایا صاحب اخلاص.
 ۵ مختلف فئض روخ و چشّم و لبندن گؤردوم.
 وار هر سوره‌ی قرآندا بیر نوع خواص.
 نه خطرناک ایدی سر منزل عشقین کی سنین،
 نه عوام اولدو او سر منزله واصل، نه خواص!
 سئید! آواره‌لیگی ترک ائله کیم سالیق عشق،
 یا گره ک کافر مطلق اولا یا مؤمن خاص!

۲۶۱

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ چاغیردی یاریمی اغیار، قالدی اولفتیم ناقیص،
 دریغا، قالدی اول ماہِ تماما، صؤحتیم ناقیص.
 فلک قویماز کی اول ماها وئریم من جانیمی بیرگون،
 خداوند! بیلیرسن کیم، دگیل‌دیر همّتیم ناقیص.
 اریت بو قالیب فرسوده‌می، قیل تازه‌دن ایجاد،
 قبول فئضووه هر گه دوشوب‌دور خیلقتیم ناقیص.
 گؤرونده بیر اوزو، مستور قیلدی بیر اوزون زولفو،
 بو شب اول ماہ‌رودان دوشدو، ای دل! قسمتیم ناقیص.
 ۵ منه بی قدرلیک عالمده قحط مشتریدن‌دیر،
 اگر صرّافیم اولسا، اولماز ایدی قیمتیم ناقیص.
 جهال باطنیم کامیلدی، یوخ بیر ذره نوقصانی،
 نه غم، ای ماہ بی‌مئهریم! گر اولسا صورتیم ناقیص.

نه حُکمتدیر کی بیلیم کسدیگینجه اولفتین مندن،
منیم اول ماها سَیِّده! هیچ اولماز رغبتیم نا قیص.

حرف الضاد

۲۶۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ مست لعلین ساغر و صهبایا ائیلر اعتراض،
عاشیق رویون گول حمرا یا ائیلر اعتراض.
مائیل چنشمین اولان باداما ائتمز ایلتیفات،
باغا گئتمز، نرگس شهلا یا ائیلر اعتراض.
ائتمز سندن سیوای روخسارینا بیر ذره مثیل،
طالب خورشید اولان کس آیا ائیلر اعتراض.
بو اوزون مدّته تحقیق ائیلهدیم بو امری کیم،
طالب زولفون شب یلدا یا ائیلر اعتراض.
- ۵ جان آلیب بیر بوسه وئرسه ن لبریندن، ای پری!
سانما کی سَیِّده بئله سئودا یا ائیلر اعتراض.

۲۶۳

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن.

۵.۵ ۵.۵ ۵.۵ ۵.۵

- ۱ حالیمی بیل ای صبا! ائتمگه جانانا عرض،
بولبول بیدل غمین ائيله گولوستانا عرض.
زولفو خیالی منی قیلدی پریشان صبا،
ائيله بو احوالی اول زولف پریشانه عرض.

شانه یه عرض ائتمیشم چاک درونوم، ولی،
 ائيله یه بيلمز گئديب کاکيلويه شانه عرض.
 بیژن کۆنلوم قالیب چاه بلادا اسیر،
 ائيله بو حالی، صبا! روستم دستانا عرض.
 ۵ قوی منی عرض ائيله ییم، اول گولومه حالیمی،
 ائتسه گدا عئیبی یوخ، حالینی سلطانا عرض.
 کیمسنه دن اولمادی دردینه سئید! علاج،
 ائيلمه هر ناکسه حالوی افسانه عرض.

۲۶۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U . U UU . U UU . U UU . U

۱ زاهیده جنت تمنا سیندا حورادیر غرض،
 عاشیقه مئخانه دن اول شوخ ترسادی غرض.
 هاردا اولسا دؤلت دیدارین اولسون جیلوه گر،
 عارفه مقصد نه مسجید، نه کلیسادی غرض.
 وصف جنتدن منیم قصدیم جمال یاردیر،
 مدح کوثر دن منه اول جام صهبادی غرض.
 جان وئریب جانانا یتمکدیر مورادی عاشیقین،
 گفتگوی زولف و خالیندان بو سئودادیر غرض.
 ۵ کن ترانی اولسادا موسایا خوشدور بو خیطاب،
 استماع حرف دلدارا تمنا دیر غرض.
 طور کوی یاری کیم بونجا سیاحت ائیلرم،
 دؤلت دیدار دلبردن تجلادی غرض.
 بیر وجود کامیلین اولموش طوفیلی کائنات،
 خلق عالمدن نه موسا و نه عیسادی غرض.

پنج تنلر آدینی ذکر ائت کی سید، بیلیمیشم،
آدمه تعلیم اسمادان بو معنادیر غرض.

۲۶۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ باغ عالمده منه بیر گول رعنادی غرض،
بیر قدی سرو، اوزو لاله‌ی حمرا دی غرض.
احد و احمد و محمود و ابوالقاسیمدن،
ظاهرن ایسمدی، آماکی معمادی غرض.
ای کؤنول! جیلوه گه دوستدو سجده گهیمیز،
کعبه و دئیر و نه مسجد، نه کلیسادی غرض.
صورت ظاهره هرچند کی وار رغبتیمیز،
لئیک الفاظ اوخوماقدان یزه معنادی غرض.
۵ خلق انساندا نه صورت، نه هیولا، سید!
نوکنه‌ی مُختفی سیرر سویدادی غرض.

۲۶۶

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ جنت اولورمو گوشه‌ی میخانه‌دن عوض،
یا سلسیل، ساغر و پئیمانده‌دن عوض؟
وئرمه منه مفرح یاقوت، ای حکیم!
اولماز صفادا اول لب جانانه‌دن عوض.
صد چاک ائیلهدیم دل مجروحو شانه تک،
شاید او مشک مویا اول شانه‌دن عوض.

دوشدوم او شوخ حیلہ گرین دام زولفونہ،
 خال سیاہی اولدو منہ دانه دن عوض.
 ۵ شمع روخون کی وئردی ضیا بزم عالمہ،
 یاندیم او شمعہ ہر گنجہ پروانہ دن عوض.
 گنج کمال لایق بو خاکدان دگیل،
 بیر باشقا مولک وارمی بو ویرانہ دن عوض.
 سید کی گوردو سن بوت ترسانی، ای پری!
 زناری قیلدی سبجہ ی صدانہ دن عوض.

حرف الطاء

۲۶۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

u . u uu . u uu . u uu . u

۱ تا کی گلدی ابر تک روخسار ماہ یارا خط،
 روزگاریم ایلہ دی اول زولفلر تک قارا خط.
 آتشین روخسارا خطین گلدی کؤنلوم آلماغ،
 رسمدیر اهل عزایم کیم سالیملار نارا خط.
 گولسیتان کوی دلبر وصفی نین انشاسینا،
 کاتب قدرت یازیب ریحان ایلہ گولزارا خط.
 گلدی خط روخسارینا، عشاقا دەیدی یارالار،
 گورمه میشدیم کیم بو سیرری قلبه وورسون یارا خط.
 ۵ اشک گولگوندور میدادیم خامہ ی مژگان ایلہ،
 یازدیم ای گول! شام هیجرینده در و دیوارا خط.
 خطی گلجک، قتل عاما آچدی ال اول گول مگر،
 حوسن سولطانی یازیدیر قتل ایچون سردارا خط.

قارا اولسون روزگاری خط یارین من کیمی،
تیره اتندی روزگاریم سیدا اول قارا خط.

۲۶۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ کیم کی آغزین قونجه‌ی خندان گومان ائیلر غلط،
لعل ناین چشمه‌ی حنیوان گومان ائیلر غلط.
هانسی گوندن واقیف اسرار غیب اولدو حکیم،
گر دهانین نوقطه‌ی پنهان گومان ائیلر غلط.
هاندا گورموش یا ائشیتیش باغبان روزگار،
کاکیلین گر سونبول و ریحان گومان ائیلر غلط.
یوسفی بیر ذره حوسنون قیلدی مشهور جهان،
ائل سنی گر یوسف کنعان گومان ائیلر غلط.
۵ هر مرضده وار طیبین شؤهرتی، آما اکر،
درد عشقی قابل درمان گومان ائیلر غلط.
طالیب دونیا اولان دونیادا قالماز متصل،
عالمی گر مولک جاویدان گومان ائیلر غلط.
هیچ سؤز یوخ شیخ شهرین قوه‌ی تشخیصه،
سیدی گر قایل عرفان گومان ائیلر غلط.

۲۶۹

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ ائيله‌دی وصف کؤنول عارض جانانی غلط،
اوخودو طیفیل بو مکتبه گولوستانی غلط.

ساندی گولده تاپیلیر نفخه‌ی زولف سیهین،
 ائتدی هر فصلده دل سئیر بو بستانی غلط.
 صفحه‌ی عارضینه کاتب قدرت او گولون،
 بی‌مقام ائتدی رقم اول خط ریحانی غلط.
 ساندیلار کیم دُر دندانینا همتای اولور،
 سالدیلار مغلظه‌یه گؤهر غلطانی غلط.
 ۵ باغدا آجدی اوزوندن او گول تازه نیقاب،
 چاشدیریب بولبول اوزون، ائله‌دی الحانی غلط.
 قاشلارین نون و قلم، زولفونو و اللیل دئدیم،
 دئدیلر کیم اوخودون آیه‌ی قرآنی غلط.
 قاب قوسین اوخودوم ابروی یاری، سئید!
 وای او گوندن کی مفسر وئره معنای غلط.

حرف الظاء

۲۷۰

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ خیال یار ائدیب آلدیم بو شب اول دل‌روبادان حظ،
 گهی بوس لیندن، گه شراب دل‌گوشادان حظ.
 باخیب آئینه‌یه، موژگان و ابروسيله اوینار چوخ،
 بلی، عادت بودور کیم تورک ائیلر تیر و جادان حظ.
 دل سرگشته‌می زولفونده تاپدیم، شادمان اولدوم،
 کیشی قوربتده ائیلر میش گؤرنده آشینادان حظ.
 ائدر گهواره‌سین تحریک چون اطفال گولزارین،
 گول ائیلر گولشن ایچره جُنْش باد صبادان حظ.

۵ وصال یار قدرین خسته‌ی هیجران بیلیر، آری،
 شیکسته استخوان ائیلر، حقیقت، مومیدان حظّ.
 نه بیلسین بی‌بصرلر قدر فئض نور روخسارین،
 مشخص دیر بو کیم اعمالار ائتمزلر ضیادان حظّ.
 او گوندن کی منیم سَید طیبیم اول مسیحادیر،
 اومید صحت ائتمم، جان و دل ائیلر دوادان حظّ.

۲۷۱

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ سالیبیرر مسجیده اوصاف دوزخدن شرر واعیظ،
 جهنمدن گلیب گویا، گتیرمیش بیر خبر واعیظ!
 بهشت هشت در وصفین منه یوز باب ایله سؤیلر،
 فریب ایله منی ائیلر قاپیندان در به در واعیظ.
 جمالین مصحفین گؤرمز، دئیر اعراب قرآنی،
 بینای خانه‌ی دینی اندر زیر و زیر واعیظ.
 نه زؤهد خشکدور هر دم ساتارسان، زار آغلارسان،
 دوشویدور آبرودان مینبر، ای دامانی تر واعیظ!
 ۵ اؤزوندن قیل ریانی ترک، اگر واردیر هونر سنده،
 دگیل اهل ریایا اعتراضین بیر هونر، واعیظ!
 یئدین مال یتیمی سن، بیز ایچدیگ باده‌ی گولگون،
 اؤزون انصاف ائله گؤر هانسیدیر فعل بتر واعیظ!
 منیم مئخانه ایچره شیشه‌ی مئیدن حصاریم وار،
 سنین مسجیدده نفرینین منه وئرمز ضرر واعیظ.
 نئچین منع ائیله‌یر سن سَیدی بوتلار سیجودوندان،
 نه ائتمیشدیر سنه آخر بوتان سیمبر واعیظ؟

۲۷۲

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ عالمه فیتنه سالان معدن شردیر واعیظ،
 حاش لله دئمنم من کی بشردیر واعیظ!
 آناسی دامن محرابا آتیب قونداغین،
 ائیلمه جهل کی مجهول پدردیر واعیظ!
 گتیریپ تازه یئنه شهره جهنم خبرین،
 صیفتیندن دئییه سن اهل سقردیر واعیظ.
 رطب و یابسدی آچیب باب، سالیب مبحثه لر،
 قورو سؤزدن نه بیتر، معدن شردیر واعیظ.
 ۵ اؤزو لایعقل و سرمت مئی غفلتدیر،
 سؤیله بیر باده نی کیم عاغلا ضرردیر واعیظ.
 یوخ یقین اولمایان ایشدن سؤزونو ناغل ائیلر،
 سئیده! وار خبرین اهل خبردیر واعیظ!

۲۷۳

مفاعلهن فعلاتن مفاعلهن فعلن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

- ۱ نشیمنین کی سنین بور یادیر، ای واعیظ!
 قسم او خالیقه کیم بو ریادیر، ای واعیظ!
 خلاییقی عمل خئیره دعوتین خوشدور،
 اؤزونده یوخ بیر عمل، بو خطادیر، ای واعیظ.
 ائدیپ جهنمی اوصاف، هر دم آغلارسان،
 بو نه فسانه، بو نه ماجرادیر ای واعیظ!
 یتیم مالینا گؤز تیکمه یین ندیر دائیم؟
 حلال کسب مگر ناروادیر، ای واعیظ؟

۵ یوخوندو کعبه‌ی روخسار یاردان خبرین،
 بو وجه‌دندی سۆزون بی‌صفادیر ای واعیظ؟
 اومیدوارسان اؤز توتدوغون عمللره سن،
 بیزیم اومیدیمیز عفو خدادیر، ای واعیظ.
 منی ایچمه‌یین قیلا سئید اگر نهان سندن،
 سنین تکی اودا اهل ریادیر، ای واعیظ!

حرف العین

۲۷۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ خط اوزون توتدو، وار ابروی هیلالیندا شعاع،
 گون غروب ائتدی، هیلال اولدو، عیان تاپدی شعاع.
 روم روخساریوی توتماغا خط و زولف گلیب،
 یا کی سودان و حبش قۇمو ائدیبلر اجماع؟
 زؤهره و شمس نولا مشتری اولسا او مهه؟
 مشتریسی چوخ اولور، رسمدی خوب اولسا متاع!
 سیزی تانری دئین اول ماه نه سمته گئتدی،
 اؤزومو بیلمه‌میشم یار ایله هینگام وداع،
 ۵ آرزو ائتمز ایدیم باده‌ی کوثر، سئید!
 گر وئربدیر منه اول موغ‌بچه بیر جام فقاع.

۲۷۵

مستفعل مستفعل مستفعل فاعلن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ۵۵

۱ عطری، سر زولفوندن ائدر شانه توقّع،
 دیوانه‌دن ائیلر یئنه دیوانه توقّع.

ياندیرسا پر و بالینی، شمعین نه گوناھی،
 اؤز یانماغینی ائيله دی پروانه توقّع.
 سن خرمن حوسنون دولانیب باشینا هر دم،
 حقیم وار اگر ائتسم امیرجانا توقّع.

۲۷۶

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۵. ۵.۵۵۵ ..۵. ۵.۵۵۵

۱ دل اولمادی او سیرر لب یارا مطلع،
 نوکته شیناسلار اولور اسرار مطلع.
 هر بیر دقیقه حنکمتینی فهم ائدن حکیم،
 حنکمت بودور اولادهن یارا مطلع.
 بیلمز خطین اول آیه ی روخسار شرحینی،
 ظلمات اولورمو معنی ی انوارا مطلع.
 موسای قلبه قیلدی تجلاً جمال یار،
 اولدوم روموز دؤلت دیدارا مطلع.
 ۵ سید یئتر بو ناله کی صوبح ائيله دی طلوع،
 یار اولمادی فغان شب تارا مطلع.

۲۷۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۵. ۵.۵۵۵ ..۵. ۵.۵۵۵

۱ گؤرجک جمال یاریمی گلدی زبانا شمع،
 سوز دلین بیانینا چکدی زبانه شمع.
 عاشیق اولوبدو من تکی بیر آتشین روخا،
 گؤزدن تۆکر سیرشک ترین یانا- یانا شمع.

ياندیردی جیسم و جانیمی، گوردو فغانی یوخ،
 پروانه‌نی چکیردی مگر امتحانا شمع.
 زخم دلینده هر گنجه ایشلر فیتله‌سی،
 پشیکان چشیم یارا اولاندان نیشانه شمع.
 ۵ هر گنجه موم تک اریدیم، یاندیم اودلارا،
 تا دوردو قارشی ماه روخ دلستانا شمع.
 غیلما و حور خُلده گورمز ضیا اوزون،
 روی مُنیرین اولماسا باغ جینانا شمع.
 گه یاندی، گه ییخیلیدی، چیخیب دود باشینا،
 سوز دلینی ائتدی عیان، عاشیقانه شمع.
 ای باختیمین سیتاره‌سی بو صوبح آچیلماسین،
 ماه روخون یئتر بو گنجه کاروانا شمع.
 من ظلمت ایچره یاریم اولوب شمع بزم غنیر،
 سَیید! ضیا یئترمز ایمیش شمعدانا شمع.

۲۷۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ ائتدیم آخر نفیسمده لب جانانا طمع،
 اؤلورهم عئیبی نه‌دیر، گر ائله‌سم جانانا طمع؟
 گه کؤنول نازینی ایستر او شهین، گه سیتمین،
 بو طاماهکار قیلیر گونده بیر احسانا طمع.
 فقر مولکونده اولان دؤلتی ییلسئیدی اگر،
 هیچ کس ائتمز ایدی روتبه‌ی سولطانا طمع.
 قارالیب رنگ روخ سینه‌سی، صد چاک اولدو،
 ائتدی چون شانه سر زولف پریشانا طمع.

۵ یتیمک ایستر لیوہ، گیزلہ ییب اول زولفده دل،
 خیضر ظلمتده اندیب چشمہ ی حیوانا طمع.
 سپہ خطّ سپہ توتدو روخ جانانی،
 ائتدی بو کافری گۆر مولک سولیماننا طمع.
 یاناجاق بال و پری سوز ایلہ پروانہ کیمی،
 سید ائتدی یئنہ اول شمع شیستانا طمع.

۲۷۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

u . u uu . u uu . u uu . u

۱ کسمک اولماز آرزوی لعل جاناندان طمع،
 هانسی بیر کسیدیر کی عالمده کسه جاناندان طمع؟
 خاکہ دؤنسم کسمرم اومید لعل یاردان،
 سانما اسکندر کسیدیر آب حیواندان طمع.
 ای کی سروین بوسہ ی لعلین تمنا ایلہ دین،
 میوہ بیر کس ائتمہ ییب سرو خوراماندان طمع.
 زخمیمہ مرہم خدنگین ایستہ سم، عئیم دگیل،
 ایلہ ییدیر ہر گدا احسانی سولطانندان طمع.
 ۵ عاغلیمین گۆر عشق یار ایلہ پریشان اولدوغون،
 ایلرم جمعیت اول زولف پریشانندان طمع.
 تا کؤنول زنجیر زولف یارا اولدو مبتلا،
 دؤندو بیر معجوننا، کسدم عاقبت آندان طمع.
 خاک کوی دلبری ایلہ نیشیم، سید!
 ترک جنت ایلہ، کس سئر گولوستانندان طمع.

حرف الغین

۲۸۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵. ۵ ۵۵. ۵ ۵۵. ۵ ۵۵. ۵

- ۱ تا گیریب مئیخانه ایچره باشیما چکدیم ایاغ،
صؤحبت اهل ریادان قطع ائدی، کسدیم آیاغ.
دوختَر رزدن نیقاب آجدی چو پیر مئی فروش،
باشا دوشدوم نقصیمی، در حال اله آلدیم ایاغ.
گوردو ای قونچه دهن! تا کیم گول روخساریوی،
بولبول شئیدایا گویا بیر قفسدیر صحن باغ.
عارضیندن آلماغایر بوی باد صوبحدم،
باغدان باغا سراسیمه گزر ائیلر سوراغ.
۵ گوللر آچیلدی، دماغی چاغ اولدو دلبرین،
ساقیا وئر بادهی گولگون کی چاغ اولسون دماغ.
بادهی گولقام ایله سئیر گولوستان چاغیدیر،
فورستی فؤت ائتمه، ای غافیل! غنیمتدیر بو چاغ.
بیلدیم آدم چکدیگین جنت غمیندن سئید،
نؤباهار ایامی تا اول کویدان دوشموش ایراغ.

۲۸۱

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵. ۵۵ .. ۵. ۵. ۵۵

- ۱ آیریلدی مندن اول گول بی خار، ای دریغ!
قیلدی منی جفای فلک خوار، ای دریغ!

دو شدو فراق آرامیزا اول مومیان ایله،
 اینجه‌لدی مو تکی تن بیمار، ای دریغ!
 قالدیم زمانه‌ده بئله بی یار و غم گوسار،
 اغیارا اولدو یار گندیب یار، ای دریغ!
 خر مؤهره قدری اولمادی عالمده قیمتی،
 دور لر کی تۆکدو دیده‌ی خونبار، ای دریغ!
 ۵ گۆز یاشیم ایله نشو و نوما وئردیگیم گولون،
 چکدی گولابین عاقیت عطار، ای دریغ!
 چشمیمده پرده ایچره نهان ایدی چون گولاب،
 گول کیمی اولدو شاهد بازار، ای دریغ!
 اعرابلار کیمین خطی توتدو عذارینی،
 گنتمز داخی او کعبه‌یه زوار، ای دریغ!
 آغزی غمینده اولدو وجودوم عدم منیم،
 بو یوخدان اؤترو گئتدی نه کیم وار،
 سید عذار دلبره گلدی او قارا خط،
 اولدو حیجاب شمسه شب تار، ای دریغ!

حرف الفاء

۲۸۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ عشقده معنون کیمی عالمده چوخلار ووردو لاف،
 لئیک لئیلادان گؤتوردو دست، گؤرجک اعتساف.
 عشق اؤزو اوج حرفدیر: عینی اونون عین رضا،
 شین ایشاره شو کرونه، قافیندا مضمیر کوو قاف.

مستطیع، وار ایدی ایکی قرا به وجه مئی،
 کعبه ی میخانه نی لیک گواتدیم طواف.
 زولف بیرگون طوف ائدر روینی، بیرگون کاکیلین،
 سان بو ایل حجاجلار ایچره دوشوبدور اختیلاف!
 ۵ زولفونو ائله کنار، اولسون عیان ابرولارین،
 ینگی آی رؤشنلیر ماهیم! هاوا اولدوقدا صاف.
 وسمه اول ابروی خونریزه، شهیم حاجت دگیل،
 ذوالفقار حیدر کرار خوشدور بی غیلاف.
 قاشلارین طاقینا باخماز خیلی مدتدیر، مگر،
 کافر اولموش قبیله دن سید ائدبیر انحراف؟

۲۸۳

مستفعّل مفاعل مستفعّل فعل.

u. u. uu .. u. u. uu

۱ بی جا دگیل کی رویوی زولفون ائدر طواف،
 کافر توتوبدو بارماق، ائدر دینه اعتراف.
 رسم وفا گوریدی اگر روزگاردان،
 عنقایا منزل اولماز ایدی هیچ کوه قاف.
 ساقی! شراب یوخسا، منه دُرد مئی گتیر،
 مستم، یانیمدا بیردی بو حالتده دُرد و صاف!
 زاهید بیلیرمی دُوق مئی نابی، ای کُؤنول!
 بیچاره هاردا گُردو او معذور دور، معاف!
 ۵ هر تار شام هیجرده یوز مور و مار اولور،
 دیبادان اولسا عاشیق مسکین ایچون لحاف.
 وئ سیدی گر جواب آچیلیب آغزی دلبرین،
 دوشمزدی کیم وجود عدمدن بو اختیلاف.

سید! بو چارمیخ عناصرده سن، حله،
اتمز پسند عشقده عیسا لین گزاف.

۲۸۴

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ وئردی کؤنلوم اؤزون اول طورره ی طرّارا طرف،
یئنه بو دُزد اؤزون وئردی شب تارا طرف.
رشکدن کی دوشوبن سایه دالیمجا گله جک،
یار کویوندا گئده بیلمه بیرم یارا طرف.
اؤزونو زولف سیه عارض گولگونه سالیب،
سانکی قنبر چکیلیب حیدر کرّارا طرف.
گوردو کی شمع روخ آلینا بنزر او مهین،
وئردی پروانه اؤزونو گنجهلر نارا طرف.
- ۵ تا کی تقریب ایله بیر دفعه روخ یارا باخام،
باخیرام بزمده یوز دفعه من اغیارا طرف.
باخیرام زولف چلیپاسینا ترسا بجه نین،
اثرمنی سانکی باخیر شوق ایله زونّارا طرف.
یاندیریر آتش آهیله گولو، گولزاری،
چکمه بین سیدی، یار اولماسا گولزارا طرف.

۲۸۵

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ ائتدیگیم ناله لر اولمازدی بو سئودادا تلف،
سینه م اولسایدی گر اول ناوک موژگانا هدف.
بو اومید ایله کی غمزه ندن آلا کام دلین،

دوزلوب گؤزلریوین دؤرونه موژگان صف - صف،
 یازدی وَاللَّیْلَ اِذَا صفحہ ی روخساریوا خط،
 او بیاضا بو سواد ایله فیزون اولدو شرف.
 آلمیشام آب دو چشتم ایله وضو، عاشیق زار،
 باخا بیلمز اوزووه، ای اوزو رشک مُصحف!
 ۵ دُرّ اشکیمه نولا یار خریدار اولسا،
 کی بو دوردانه یه بحرین دو چشیمیدی صدف،
 رعدہ لازیمدی روباب، ائتمه مغنی دغه زور،
 کی کؤنولدن غمیمی دفع ائله مز ناله ی دف.
 چکدیلر یوسیف معنانی یئنه بازارا،
 سبیدا ساخلا ما جانی، نه گر کدیر بو خزف؟

۲۸۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ ایسم اوزو بیر ایسمدیر، امما مُسمّا مختلیف،
 گؤهر شهوار بیردیر، لئیک دریا مختلیف.
 اختیلاف رأی ایله هر کیمسه بیر معنا وئریب،
 لفظ اوزو بیر لفظدیر، امما کی معنا مختلیف.
 عالم بیر و جوان اولدو مقید رنگ ایله،
 اول سبیدنیر اولوب، ای دوست! اسما مختلیف.
 بحر وحدت مؤج ائدیپ تیشره داغیلدی قطره لر،
 اولدولار اول قطره لر دن درّ لالا مختلیف.
 ۵ وحدته ائيله نظر کیم، چیز واحدیر همان،
 گرچه صورتده اولوب فرعون و موسا مختلیف.
 نور، عئین ناردیر، هم نار، عئین نوردور،
 دوزخ و جنت اولوب صورتده جانا مختلیف.

حوسن و عشق و عاشیق و معشوق بیردیر، ای کؤنول!
سئیدا هر گیز دگیل عالمده اشیا مختلف.

حرف القاف

۲۸۷

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.
۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱. بلادیر حال بیلمز یارا، ای دل! مبتلا اولماق،
جاهاندا دلبر بیگانه وضعه آشینا اولماق.
فنادیر عالم هستی نومانین آخری، ای دل!
نه سودی وار سنه معدوم ایکن هستی نوما اولماق؟
جاهان یوخ، جیسم و جانین یوخ، الینده اختیارین یوخ،
تعلقدن چکیب ال، خوش دگیلدرمی فنا اولماق؟
هونر آمیزش خلق ایچره زاهید! خلوت ائتمکدیر،
نه سودی مسجد ایچره گوشه گیر انزوا اولماق؟
۵. چکیلمیش خلوته زاهید، ووراد دم پارسالیقدان،
هونردیر دلبر ترسانی گؤرمک، پارسا اولماق؟
حصیری آلت تزویر ائدیب، آلدانما، ای کؤنلوم!
ریادیر جبهه‌ی زاهیدده نقش بوریا اولماق.
اومید نؤباهاری اولسا ایدی بیرده عالمده،
دگیلدی بولبول شئیدا یا غم، گولدن جدا اولماق.
بلادان خالی اولماز عالم ایچره عاشیق صادق،
گره ک عاشیق اولان، آماده‌ی درد و بلا اولماق.
سپهر بی وفادان آرزوی لوطف ائتمکدیر،
او شوخ سنگدلدن طالب مئهر و وفا اولماق.

۱۰ او فغفورى نژادىن مؤختىندىر منە قىسمت،
 شىكىستە كاسەى چىنى مىثالى بى صدا اولماق.
 تۆكۈلدۈ برگ و بارىم، بىر نىھال خوشكا دۇندوم من،
 بو ھىم لازىمدى يار عشقىندە بى برگ و نوا اولماق.
 او قارا خط و خال و زولفە و ئرمە كۈنلۈنۈ، ساخلا،
 اگر كىم ايستەمز سن، سىيدا بختى قارا اولماق.

۲۸۸

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ نە خوشدور بىر زامان بىر دلبرىن عشقىندە زار اولماق،
 اوميد وصل ايله ھىجرىندە مدت بى قرار اولماق.
 ديار ھىجرده سىلاب درد و غم ھىجوموندا،
 ذليل و زار و بى مقدار و خوار و خاكسار اولماق.
 ائشيتمك گونده يوزمىن سرزنىشلىر، دوست دوشمىدن،
 نظرلردن دوشوب گۆز ياشى تىك بى اعتبار اولماق.
 ايراقدان يارىنى گۆرجىك، اسىب كۈنلۈ، قاجىب رنگى،
 قالىب صورت كىمى دىلدن دوشوب بى اختيار اولماق.
 ۵ يىتىب ناگە وصالا، كاما يىتمك چرخ كچرودان،
 دولانىب باشىنا شايستەى بوس و كنار اولماق.
 ھىجوم شۇقدن زولفو كىمى اۋپمك ياناغىندان،
 گھى دىشلىب لىپىدن، گە لىبى تىك زخمىدار اولماق.
 وفور شۇقدن از بس قىلىپ بو نوع چوخ ايشلىر،
 ادب ناگاہ اولوب غالىب، او ايشدن شرمسار اولماق.
 دوتوب اوز، اوز قارالىق عذرون ائتمك اول سىهرودان،
 گوناھىن سچمك ايچون التىجاسى صدهزار اولماق.

یثیب سید کیمی وصله، یئنه اغیار ظولموندن،
دوشوب درد و فراقا وصلینه اومیدوار اولماق.

۲۸۹

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ دگیلیر عئیب اگر چه خوبلار طبعینده ناز اولماق،
ولی اوندان گوزلدیر اهل عشقه دلنواز اولماق.
فلک باری جفالار ائیله ییب، سن بیر غم آرتیرما،
الیندن گلمه دیسه اهل درده چاره ساز اولماق.
اسیری اولمایان بیر ذره یوخ اول ماه بی مئهرین،
منه نؤقصانمی دیر دلسته ی حوسن مجاز اولماق؟
نه شئیدن قیسمتیم آز اولسا، شادام روز محشرده،
منی دلخون ائدر آمما، منی گولگونوم آز اولماق.
- ۵ دؤنوب، ای غوره! آخر زاهیدین حلواسی اولماقدان،
کنار سوفره ی مئیخواره ده خوشدور پیاز اولماق.
آغاردی موی سر، قدیم خم اولدو، طاقیم گئتدی،
سنه لاییق دگیل سید! داخی معشوقه باز اولماق.

۲۹۰

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۵. ۵.۵۵۵ ..۵. ۵.۵۵۵

- ۱ ای ائیله ین جاهاندا منی بی قرار عشق،
ای بی نوالاری ائله ین خاکسار عشق!
چوخ شاهلار سنینه دوشوبدور گدالیغا،
سن چوخ گدالاری ائله دین تاجدار، عشق!

منصور پایدار ایدی چون عشق یاردا،
 کیم منزلینی ائتدین اونون پای دار عشق.
 عاشیق اولان فرار ائله مز پای داردان،
 البته پای دار ایله دیر پایدار عشق.

۵ روسوای عالم ائتدی زولئیخانی عشق یار،
 گولزار عشق نؤگولونو ائتدی خار عشق.
 اولدو روانه اشک زولئیخا چو رود نیل،
 قیلدی او بی کسین گؤزونو اشکبار عشق.
 عشقین رواجی حوسنله دیر، حوسن، عشق ایله،
 روز ازلده حوسنه اولوب آری، یار، عشق.
 عشق اولماسایدی، اولماز ایدی حوسن ایچون رواج،
 وئردی عروس حوسنه عجب اشتھار عشق.
 هر بیر کؤنولده عشق اولا شادان اندر اونو،
 ائیلر خزان اولان چمنی، نؤباهار عشق.

۱۰ هر کسده یوخدور عشق، اونون بیر کمالی یوخ،
 کامیل اولان وجودلار ائیلر شعار عشق.
 مجنون ایدی بو مرحله نین پیر کامیلی،
 کیم قالدی اوندان عالم آرا یادگار عشق.
 فرهاد داغاقچدی، گؤروب عشق سئیلینی،
 چون آچدی گؤزلریندن ایکی جویبار عشق.
 آخردا گؤرکی بی دل و بی دین ائدیب منی،
 آلدی الیمدن عالم آرا هر نه وار، عشق.
 یار ائيله مز او گؤیده منی بیر ایته حساب،
 سئید ائدیب منی بئله بی اعتبار، عشق.

۲۹۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ تا دهانین سیرینه پنهان طلبکار اولموشوق،
 یوخ اولوبدور واریمیز، درده گیرفتار اولموشوق.
 نبضمیزدن چکمز ال ای ماه! بیر ساعت طیب،
 حسرت چشمینله اول گوندن کی بیمار اولموشوق.
 وار ایدیك اول لحظه کیم، یوخ ایدی ارض و آسمان،
 ای دهانین صدقه‌سی، یوخدان مگر وار اولموشوق؟
 چکدیلر بازارا اول گون کیم امانت گؤهرین،
 جان و دلدن ال چکیب بیزلر خریدار اولموشوق.
 ۵ بیزده استحقاق یوخ، بو نه کرم‌دیر، بيلمیرم،
 خیلقت ایجادا بیز هاردان سزاوار اولموشوق؟
 یوخدور ای آرام جان! سنسیز وجودا بیر اثر،
 فعل اؤزون، فاعیل اؤزون، بیز نه گوناہ کار اولموشوق؟
 ایچمیشیک خوم‌خانه‌ی اَحْبَبْتُ جامیندان شراب،
 سَیِّدا سرمت ایکن عالمده هوشیار اولموشوق.

۲۹۲

مستفعل مستفعل مستفعل فاعلن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ بیر ماهی سؤیپ چرخه تمّادان اوسان‌دیق،
 بو دوشمن کج بینّه مُدارادان اوسان‌دیق.
 اول لاله‌روخ اولماز بیزه نه دوست، نه دوشمن،
 اغیار ایله بیهوده بو غوغادان اوسان‌دیق.
 بولبول! سنین اولسون داخی گولزار محبت،
 بو باغدا بیز اول گولِ رعنادان اوسان‌دیق.

باشدان يثره قويدوق هوس باده‌ی نابی،
 آتدیق آياق الدن، منی صهبادان اوسانديق.
 ۵ بيز قصه‌ی شیرین ايله فرهادی اونوتدوق،
 افسانه‌ی مجنون ايله لثیلادان اوسانديق.
 ال چك دئديك اول ماهدان، ال چكمه‌دی سَید!
 بيز ال چكيب اول عاشیق روسوادان اوسانديق.

۲۹۳

مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فَعْلن.

۵ ۵ ۵. ۵. ۵. ۵ ۵. ۵. ۵. ۵.

۱ گتیردی تنگه منی روزگار، ای خالیق!
 جفا اندر فلک کجمدار، ای خالیق!
 قارایا باتدی کؤنول، کئچدی ایش قراریندان،
 منی فراقین اندیب بی‌قرار، ای خالیق!
 یوخ اولدو صبر و سکون حسرت دهانیندان،
 غمینده غارت اولوب هر نه‌وار، ای خالیق!
 دئدیم کی قویمارام عالمده اینتیظار سنی،
 دی گل، دی گل، اؤلورم اینتیظار، ای خالیق!
 ۵ دئم نسیم صبا یا، بیلیرسن احوالیم،
 غم نهان سنه‌دیر آشیکار، ای خالیق!
 نه مثیل باغ انده‌ر خاطیریم، نه فیکر چمن،
 اگر چه سنسیر اولانؤباهار، ای خالیق!
 سنه کی سَید اولوب غائبانه عاشیق زار،
 اونو وصالا قیل اومیدوار، ای خالیق!

۲۹۴

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ گداى كوى يارم، ائيلرم آفاقا سولطانلىق،
منى سولطان عالم قىلدى يارا بنده فرمانلىق.
كۆنول! دانا بيلير زاهيد اۆزو مئيل شراب ائتمز،
اله آل مئى اياغين، باشا چك، سن ائتمه نادانلىق.
كئچيب جمعيتندن وئر كۆنول زولفر پريشانا،
پريشانلىقدا جمع اول، جمعه واردير پريشانلىق.
پشيمان ائتمه دى دلبر منى او مئيد قتليمدن،
گۆروم، يارب! او ماهين گۆرمه سين كۆنلو پشيمانلىق.
۵ دئميشديم يارى گۆرجك ائيلرم اى دل! شيكايتلر،
وجود زاريمى محو ائتدى، گۆرجك يارى، حئيرانلىق.
توتوبدور لشكر كفار خط، روخسار جانانى،
حذر قيل قالمادى روم ايچره، اى دل! بير مسلمانلىق!
بساط سلطنت ذوقوندىن اهل عشقه افزوندور،
جهان مولكونده، اى سئيد! در دلدارا دربانلىق.

۲۹۵

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ بو بزم جانفزاي بادهى گولفامدير لاييق،
بساط جمده، آرى، دؤره گللك جامدير لاييق.
خطين دؤرنده ايستر تشنه كۆنلوم بوسه لعلين،
سوآلا شرم ائدن گون اولماق ايچون شامدير لاييق.
او اگري قاشلارين گۆردو كده زاهيد گلدى ايمان،
قيلينجلا اولسادا، بس كافره اسلامدير لاييق.

خدنکین آتش آهینلا یاخما، ای دل مجروح!
 گلن مئهمانا کافر اولسادا، اکرامدیر لاییق.
 ۵ دوعا ائتدیم سنه، دوشنام وئردین، ای گول رعنا!
 مگر اول شکرین لعل لبه دوشنامدیر لاییق؟
 زمان وصلده عثیب ائتمه اوپسم لعل گولفامین،
 بلی، بو سنت پیغمبره بایرامدیر لاییق.
 یئتیشدین کاما، یازدین عاشیقانه شعرلر، سئید!
 نیثار اولسا بو دُرلر، درگه گومنامدیر لاییق.

حرف الکاف

۲۹۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ زولفونو تا شانه افشان ائتدی، من اولدوم هلاک،
 جمع ایکن حالیم، پریشان اولدو، سینه م چاک، چاک.
 با وجودی کی لبین احیا قیلیردی مرده لر،
 ائيله دی قان باغری می، اولدوم هلاک، ای روح پاک!
 لذت دونیا و مافیها سنین جامیندادیر،
 یا حَبِیْیْ وَاسْقِنِیْ مِنْ رَاحِکَ رُوحِیْ فِدَاکَ.
 عشقده غم چکمز عاشیق، طعنه ی اغیاردان،
 کشتی ی نوحا او شورش مؤج توفاندان نه پاک!

۲۹۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

- ۱ یوز فئضین اولسا خلقه اگر آفتاب تک،
 دؤران سالار آیاغا سنی ماهتاب تک.
 بیلمز روموز صؤجبت همراز دردینی،
 نادانا اهل دل آچیلایر کیتاب تک.
 اولما ملال خاطیر ارباب معرفت،
 هر واردیغین بساطا صفا وئر شراب تک.
 یوخ عئیبی کیمسه دن سنین احسان قبولون،
 احسان اندرسن آلدیغیوی گر سحاب تک.
 ۵ مملو ایکن هوای محبتله سینه میز،
 سئیل حوادث ایله ییخیلدیق حوواب تک.
 اول آفتاب روخلا کئچن گونلریم منیم،
 ایندی گلیر خیالیمایا هیجرینده خواب تک.
 باشین یئتر سما یا شرافتله، سئید!
 عشق ایله پایمال اولای بیلسن توراب تک!

۲۹۸

مستفعلن مستفعلن مستفعلن فعل لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ جان تازه لنیر لعل دُر افشانینی گؤرجک،
 دل خورره م اولور سرو خورامانینی گؤرجک.
 داغلارا چیخیب سالدی باشین سونبول آشاغی،
 اول لاله روخون زولف پریشانینی گؤرجک.
 پوسته دهنی آچیلای قالدی حسدیندن،
 اول سرو قدین قونچه ی خندانینی گؤرجک.

يعقوب نچين اۆلمه‌دى بيلمم فرحيندن،
 جان نقدى اولان يوسف كنعانى گۆرجك.
 ۵ جانانى گۆره‌ن لحظه‌ده جان دوشدو آياغا،
 يالواردى گدا عجز ايله سولطانىنى گۆرجك.
 سَيِّد ائله بيلديم كى بقا سويونو ايچديم،
 اول سبز خطين قتلىنه فرمانىنى گۆرجك.

۲۹۹

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۵. ۵.۵۵۵ ..۵. ۵.۵۵۵

۱ اى ساربان! قطاريميزى كوي يارا چك،
 رحم ائت، بو داغلارلارى لاله زارا چك.
 اى باد شورطه، لوطف و مروّت زاماندير،
 بو بکردن سفينه ميزى بير كنارا چك.
 اى ناخدا! خدايا قسم، بو سفينه نى،
 ياريم اولان ديارى سورش، كوي يارا چك.
 اول خيضر خط گنديب خزريلر ديارينا،
 خيضر ره اول بيزى داخى سن اول ديارا چك.
 ۵ اى چرخ! انديب او ماه ايله رؤشن مقاميميز،
 بيت الشرف حواله سینه بير سيتاره چك.
 اغيار ايله شراب ايچيب اول سرو لاله روخ،
 آز داغ تازه دن بو دل داغلارا چك.
 سَيِّد! غوبار مقدمى اول سرو قامتين،
 بير توتياى ديدة اوميدوارا چك.

۳۰۰

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ۵۵ ۵۵ ۵۵

- ۱ ای سؤیله یین: «اول طورره ی طرّاردان ال چک»،
 آلاهی سؤیرسن، دله آزاردان ال چک!
 «ال چک!» دئمه ترسابچه نین زولف کجیندن،
 صنعانا دئمه: «رشته ی زونّاردان ال چک!»
 والشّمس اوزون ائیلمه انکار او ماهین،
 قرآندی بو، اقرار ائله، انکاردان ال چک.
 وئرمزله کؤنول! یوسیفی بیر دسته کلافا،
 جان نقدینی ترک ائیله، بو بازاردان ال چک.
 ۵ قالماز نه سنه وصل گول تازه، نه خارا،
 بولبول! بیر اوسان، سرزنیش خاردان ال چک.
 یار اولسا اگر یار، نه ائیلر سنه اغیار؟
 هر ظولمو قیلیر یار اؤزو، اغیاردان ال چک.
 پیچیده اولوب درده، قارا گونلره قالدین،
 باخ تانریا سید، او سیه تاردان ال چک.

۳۰۱

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ ال اوز ای دل! وفادان، بسدی کوی یاردان ال چک،
 نه یاد ائت او وفاسیز دلبری، نه جؤر بی جا چک!
 کؤنول! بسدیر، اوسان عشقیندن اول شوخ پری زادین،
 نه روسوالیق شعار ائیله، نه طعن پیر و بورنا چک.
 نه قیل هر نانجیه اول پری وش چین تملق لر،
 نه هر ناکسدن اول ماهین سر کویوندا ایذا چک.

نه شام هیجرینی سال یادا اول شوخ دل آزارین،
 نه صوبح وصلینه اول ماه بی مئهرین تمنا چک.
 ۵ ائشیت ارباب دانش پندینی، فرزانه اول سید،
 نه کوی یارا گئت، نه آه و فریاد ائت، نه غوغا چک.

۳۰۲

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ گر کدی کیم سالا حال اهلینی بلایا فلک،
 وئریر هزار بلا مرد مبتلایا فلک!
 اگر کی بیر- بیرینه مئهران اولایا یکی کس،
 سالار بلا و غم و فیرقتی آرایا فلک.
 همیشه گردشی کام اهلینی ائدر ناکام،
 نه شاه کام وئرر نه کمین گدایا فلک.
 گر کدی یوسفی یعقوبدان جُدا قیلسین،
 دیار مصرده ساتسین کمی بهایا فلک.
 ۵ حسدله عاشیقی معشوقدان جدا ائیلر،
 کئچیردی باشینی عشق اهلنی نین جیدایا فلک.
 گولو الیندن آلیب بی قرار شغل ولئیک،
 کتیردی بولبول شئیدا کیمی نوایا فلک.
 فلک جفاسی بو گونه دگیل سنه، سید!
 ازله عادت ائدیج جؤر ایله جفایا فلک.

۳۰۳

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ شراب وصلیوی قیلدی منه حرام، فلک،
 منی فراقین ایله ائندی تلخکام فلک.

وصالین ایله فلک باغیرین ائیله میشدیم قان،
 بو گونده چکدی عجب مندن انتقام فلک.
 مقام قوریدا دل شاد ایکن وصالیندان،
 آیردی مندن او مهر و نو بی مقام فلک.
 دیار غوربت آرا اول غزال رعنا،
 هزار مکر ایله آخردا قوردو دام فلک.
 ۵ گنجه م گونوم بیر اولوب اول مهین فراقیندان،
 گوروم قارایا باتا بؤیله صوبح و شام فلک.
 اگر اوشه دئییه: «سئید منیم قولامیمدیر»،
 بو فخر دن سنه سئید، اولور قولام فلک.

۳۰۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵... ۵۵۵

۱ بیر زامان بیز داخی اول ماه ایله همخانه ایدیک،
 شمع روخساره سینیه یانماغا پروانه ایدیک.
 شور مئی باشد، آیاق الده، سبو زانودا،
 مجلس عشقه هم کاسه ی جانانه ایدیک.
 رشک صد عاقل و فرزانه ایدیک گر چه کی بیز،
 حلقه ی سیلسیله ی زولفده دیوانه ایدیک.
 حوسنونه مظهر ایدیک اول بوت سیمین بدنین،
 اوزونه آینه، گیسولارینا شانه ایدیک.
 ۵ اوزادیب باشیمیزی خومدان ایچردیک مئی ناب،
 مست میخانه ده بی مینت پئیمانه ایدیک.
 ایندی بیر غنیر سیاق ایله اؤتورسن بیزدن،
 بیز مگر کیم سنه، ای گول! بئله بیگانه ایدیک؟

اول بوت لئیلی و شین عاشق مجنونو اولوب،
شؤهرت عشق ایله سید کیمی افسانه ایدیک.

۳۰۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ دُرْد مئی تا واردیر، بیز درد عالم چکمه ریک،
دؤلت پیر موغاندان مؤحت و غم چکمه ریک.
ابتلا ی فکردن یوز ذوق و لذت گؤرموشوک،
بیز بو عالمده صفانی شاهدان کم چکمه ریک.
گوشه ی میخانه ده بسدیر بیزه سینمیش سفال،
میت جمشید و فیکر ساغر جم چکمه ریک.
گر نهال آرزوموز، ریشه سیندن خُشک اول،
میت باران و فئض چشم پُر نم چکمه ریک.
- ۵ یانسا دل، خاک اولسا تن، ای شمع! سوز عشقندن،
دودموز چیخماز بیزیم، آه دمام چکمه ریک.
گندم خالین گؤروب جنتدن ال چکمز او کیم،
بیز اونون آدینی بو عالمده آدم چکمه ریک!
أوز اگر وئرمز بیزه بیر وجهی واردیر، اول پری،
سیدا بیز سن کیمی روخسار درهم چکمه ریک.

حرف اللام

۳۰۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۰.. ۰۰.. ۰۰.. ۰۰.۰

- ۱ واعیظ شهر اؤزو اقرارینا ائتسیدی عمل،
دوشمز ایدی بو قدەر دین ایله دونیا یا خلل!

قۇول زاهیدله عمل ائتمه میشم حشر گونو،
 وار اومیدیم کی منه دادرس اولسون بو عمل.
 بیر آیاق ایله دماغین ائده تر زاهید خُشک،
 کافر چکسه اگر باده ی گولفامدان ال.
 اوغلون اؤلسون! بو قدەر مسجیده گئتدین، بسدیر،
 امتحان ائتمک ایچون بیرجه ده مئخانه یه گل.
 ۵ خوم آیاغینا قویوب باشیوی، آل دستیوه جام،
 تا اول کشف سنه نوکته ی اسرار ازل!
 شؤقدن کؤحل صیفاهان کیمی دورتر گؤزونه،
 سئیدا، یئتسه اگر ضوی زارا بو غزل.

۳۰۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵ ۵

۱ منه هیجرینده او نؤع ایله دگیل صورت حال،
 کی سؤال ائتنس اول قوه ی تقریره مجال.
 گر اؤلن واخت سنین آدینی ذکر ائلمه سم،
 گلهمه سین کلمه ی توحیده دیلیم، ای گول آل!
 نفسیم قطع دیر، آئینه ی روخساریوی توت،
 تا مشخص اولای گول! سنه کیفیت حال.
 ای دئین: «بال دئمکله آغیز اولماز شیرین»،
 نییه بس ذکر لیله، منه وار لذت بال؟
 ۵ صنما! خال تریندیرمی زرخدانیندا،
 یا دوروبدور طرف چشمه ی زمزمده بیلال؟
 بیلمز اول طیفل حله، شیوه ی معشوقه لیگی،
 شیر مادر تکی قانینی بیلیر لئیک حلال.

کاتیب صونع چکر طرح قاشین پئوسته،
یا هر آی باشی دوشر چرخه قاشیندان بو میثال؟
سَیْده چکمه عبث بار امانت غمینی،
چک آفاق، ایچ مئی ی گولفامی، دگیلسن حَمال.

۳۰۸

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ گل ای جمالی اولان زیب جان و زیور دل،
گنْدیدِی غارته سنسِیز تمام کشور دل.
دل صنوبریمیز بید تک اولوب لرزان،
بلای باد فراقینلا، ای صنوبر دل!
کُونولده کاش اولایدین نهان، خیالین تک،
آچیلمايایدی داخی روی عالمه در دل.
یتیشدی بیر یثره بی کسلِیگیم بو عالمده،
غمین ترخَم ائدیب، آخر اولدو باور دل.
۵ زولال لعل لبین، خضر خالا اولدو نصیب،
ولئیک ظلمت زولفون چکیب سیکندر دل.
او شاهباز دالینجا اوچاردی کبک میثال،
ولئیک سنگ جفا ایله سندی شهر دل.
فراق یوسفه اولدون دوچار، ای سَیْده!
گره کدی صبر ائده بو غملره پئیمبر دل.

۳۰۹

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ هزار شوکر گلیب نؤباهار، ای بولبول!
گول ائدی چهره سینی آشیکار، ای بولبول!

یئتیشدی عزّته گول، خئیلی کار خوار اولدو،
 داخی ندیر بو قدەر خار، خوار، ای بولبول!
 صفادا صفحه‌ی کشکولا دؤندو صحن چمن،
 وئریر دله فرح بی‌شمار، ای بولبول!
 یئتیشدی خسرو گول، گولشنه جلال ایله،
 جلال خالقی اولوب آشیکار، ای بولبول!
 ۵ آچیب اوزون سنی گول وصلینه قیلیر تکلیف،
 منیم تکی دگیسن اینتظار، ای بولبول!
 گولون وصالینی گولزاردا غنیمت بیل،
 کی بیرده عؤمرده یوخ اعتبار، ای بولبول!
 نه ناله‌لردی بو، ای خسته بولبول دل ریش؟
 نه نغمه‌لردی بوللیل و نهار، ای بولبول!
 گولون گولایینی آخر گونو چکر عطار،
 قالیر سنه بو عبث آه و زار، ای بولبول!
 منیم گئدیبدی گولوم، قوی من ائله‌ییم ناله،
 سبب نه، سئید اولوب بی‌قرار، ای بولبول!

۳۱۰

مفاعیلن فعلاطن مفاعیلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ آچیبیدی چره گول گولسیتانین، ای بولبول!
 نه وجه‌دن توتولور بس لیسانین، ای بولبول؟
 گهی دیلین توتولور، گه فغان ائدرسن سن،
 نه‌دیر؟ بیان ائله درد نهانین، ای بولبول!
 خزان غمیله مگر خاطیرین پریشان‌دیر؟
 باهار فصلده آرتار فغانین، ای بولبول!

باھاریم اولدو خزان، قوی من ائيله ییم ناله،
 سنین کی دؤندو باھارا خزانین، ای بولبول!
 ۵ وجود مریم گول بونده گلدی عیسی ی گول،
 یقیندی تازه لنیر ایندی جانین، ای بولبول!
 سنین زبانه لرین، یاندریر زمانه لری،
 عجب کی اول اودا یانماز زبانین، ای بولبول!
 هزار مرتبه شیریندی نُقل و شکرْدن،
 او خسروانی ادا داستانین، ای بولبول!
 زامان- زامان فرحین وار تبسم گولدن،
 خوشا بو گونه کئچه هر زامانین، ای بولبول!
 سنین ترانه لرین شعریوین نظیره سیدیر،
 مُنیف خوش سخن نوکته دانین ای بولبول!
 ۱۰ هوای خارایله سن توتماسان قرار و شکیب،
 قیزیل قفس اولا گر آشیانین، ای بولبول!
 قدم گول اوستونه قویماق ندیر، سزادیر اگر،
 تۆکولسه خنجر خار ایله قانین، ای بولبول!
 گرک اولا قدم یاردا سر عاشیق،
 حسن دگیل بوروش داستانین، ای بولبول!
 کیتاب گولدن اوخورسان رسول مدحینی سن،
 روادی سید اولا مدح خوانین، ای بولبول!

۳۱۱

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

u. u. uu .. u. u. uu

۱ گولشنلر ایچره گر آچیللا صد هزار گول،
 سنسیز گولوم گلیر گؤزومه نیش خار، گول.

سنسبز تصور ائتمہ گئدیم سئیر باغا من،
 صحن چمنده گر آچیلار ہر باہار گول.
 دؤندر دی بولبولون اورہ گین قانا عاقیت،
 اؤز توتدوغو ایشیندن اولوب شرمسار گول.
 گر کسمہ سئیدی بولبول زارین قرارینی،
 اولمازدی عاقیت اؤزو ہم بی قرار گول.
 ۵ عاشیق چکردی گولشنہ موژگان ایله حصار،
 گر گؤستریدی بولبولہ بیر اعتبار گول.
 گؤر ظولم پایہ سین کی شہ مستقل ایکن،
 تختیندن اولدو بئش گون ایچینده کنار گول.
 بیر گول عذار توپراغیدیر کیم، نمو ائدر،
 ہر خاکدان کی چہرہ قیلیر آشیکار گول.
 زولف و روخون خیالی ایله ذوقلر ائدر،
 ہمدم اولوبدو سئیدہ لئیل و نہار گل.

۳۱۲

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ مدتدی زولف یاردا سان مبتلا، کؤنول!
 حالین نہ نوع ایله کنچیر، ای بی نوا کؤنول؟
 شمشیر چکدی قتلین ایچون، گلادی اول پری،
 ساندیم کی رحم ائدر سنہ اول دلروبا، کؤنول!
 مندن کنارسان داخی بیگانہ لر کیمی،
 اول زولف پُرخمہ اولالی آشینا کؤنول.
 سن اولدون عاقیت روخ دلدار محرمی،
 بیر یادا سالمادین منی، ای بی وفا کؤنول!

۵ اول زولف رو سپاه کی من گۆرموشم اونو،
 آخردا باشیوا گتیره یوز بلا کۆنول.
 اول چین زولفه ائتدی اسیر عاقیت سنی،
 سئید گتیردی باشیوا یوزمین خطا کۆنول.

۳۱۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ تا کی سن اولدون اسیر زولف یارین، ای کۆنول!
 قارا اولدو یار الیندن روزگارین، ای کۆنول!
 یوز جفا گۆردون ولی بیر کز شیکایت ائتمه دین،
 هانسی لوطفوندن خجیلسن نازلی یارین، ای کۆنول؟
 نه اومید ایله یئنه دلبر سنه وئرمیش فریب،
 کیم فرحناک اولموسان، یوخدور قرارین، ای کۆنول؟
 یوخسا اغیار ایله گۆرموشسن یئنه مه پاره نی؟
 بنزه مزهر گونکونه بو آه و زارین ای کۆنول!
 ۵ گر او آهو گۆز دوشه عالمده بیر گون دامیوا،
 سان غزال چرخ اولور یئرده شیکارین، ای کۆنول!
 آلدی عقل و هوشیوی، شوق دهانی دلبرین،
 گئتدی الدن یوخ یئره مجموع وارین، ای کۆنول!
 خوبلار زولفونه قویمازدیم سنی بند اولماغا،
 منده اولسایدی اگر کیم اختیارین، ای کۆنول!
 اول پریدن چک دئدیم ال، پندیمی گوش ائتمه دین،
 ناله دیر سئید کیمی ایندی مدارین، ای کۆنول!

مفاعِلن فَعَلاتن مفاعِلن فَعَلن.

UU U.U. UU.. U.U.

- فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U.U UU.U UU.U UU.U

- ۱ هر کۆنول کیم خط سبزیندن اسیر غم دگیل،
غم اونوندور کیم ریاض عشقده خوررهم دگیل.
روز هیجران گر شمار اولسا حساب عؤمردن،
اهل عشقین عؤمری خیضر عؤمروندن ای گول کم دگیل.
گندم خالین گؤروب بیر کیمسه مائیل اولمایا،
ظنیم اولدور کیم او کس تخم بنی آدم دگیل.
عالم طاعتده عؤمرون کنجدی ذوق عشق سیز،
گر بو ایسه عالم، ای زاهید! بو بیر عالم دگیل.
۵ نولا تۆکدیسه گؤزون حور ایله سید قانینی،
ای گؤزون قوربانینی، عاشیق سنین چین کم دگیل.

۳۱۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۰.۰. ۰.۰.۰. ۰.۰.۰. ۰.۰.۰.

- ۱ سرو هر چند رعونتده قدین تایی دگیل،
 بو قدهر وار: سنین کیمی او هر جایی دگیل!
 ائیله یین سینه یی چاکی هدف تیر بلا،
 کیپر یگین اوخلاری یا اینکه قاشین یایی دگیل.
 گؤروب ابروسونو شمشیره باخیرسان اگری،
 زاهیدا باشین ایچون بو رمضان آیی دگیل!
 کیمدی بس سینه یی سوزاندا فریادا گلن،
 دل گندیب زولفو ایله بو دل شیدایی دگیل.
- ۵ واییمی یار ائشیدی، وای کؤنول سؤیله دی کیم،
 سئیدیم چوخدان اؤلوبدور، بو اونون وایی دگیل.
 باده یی ساغریمی آلما الیمن، ای شوخ!
 قیسمتیمدیر بو منیم، بو آتاوین پاییی دگیل!
 سینه ده یارالاریم سایدی دئدی: «مین»، جراح،
 سهو ائدی، بو حله میندن بیرینین ساییی دگیل.
 دئمه زاهید نظر ائتمز گؤره گل اول آیی،
 سئیدا! گتتمه کج، آخر بو قدهر آیی دگیل!

۳۱۷

مستفععلن فعولن مستفععلن فعولن

۰.۰. ۰.۰.۰. ۰.۰. ۰.۰.۰.

- ۱ شادام کی کؤنلوم اولدو اول زولف و خالا مائیل،
 کیم قارا بختلیک چین جانان اولوبدو قایل.
 ای خوش او گون کی تیغین چاک ائیلیه وجودوم،
 کیم چهره یی وصالا اولدور آرادا حائل.

از بس کی تو تموشام خو ہیجرینده ای جفاجو،
 اولماز دل حزینیم هر گیز وصالا مائیل.
 رمز دهانین ای گول! اهل دقایق ایچره،
 نه سیرردیر کی سالمیش یوز بحث و یوز مسائیل؟
 ۵ اولدو غوبار راهیم مردم گوزونه سورمه،
 تا کویون ایتلریندن کسب ائیلهدیم فضائیل،
 آغزین مباحثینده نفی وجود ائدنلر،
 گفتارا گل کی گؤرسون اثباتینا دلائیل.
 قیلدی اسیر غوربت، بو سئید حزینی،
 بیر سرو ماه پئیکر، بیر شوخ خوش شمائیل.

حرف المیم

۳۱۸

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ رشک لیبله باده ایچر خون دل مدام،
 هر آیدا ماهی رؤیت رویون قیلیر تامام.
 غمزه ن ایمامینا ائله دیم اقتدا، ولی،
 بیلیم صحیح دیرمی بو کیم مستدیر ایمام!
 مضمون خط یاریمی انکار ائدر فقیه،
 قرآنا باور ائیله مز اول حاصل کلام!
 مولک جاها نا نور خدا دوشدو جامدان،
 تا عکس ماه عارضیوه مظهر اولدو جام.
 ۵ اغیاری عشقه سالماغا اول شوخ دلفریب،
 غنیر ایله گورجه گین منه چوخ ائیلر احترام.

حسرتدن آخدی گۆز یاشیمیز دؤندو جولارا،
ای سرو ناز، بسدی داخی، قیل بیزه خورام!
ای آفتاب! سنسیر اولوب قارا گونلریم،
لعل لنیندن آیری، منه باده دیر حرام.
سَیید، همان قدیمی اولان بوت پرستدیر،
ای شیخ! اینانما کعبه ده گر ائیلسه مقام!

۳۱۹

مفاعیلن فعلاطن مفاعیلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ اگر چه سنسیر اولور اهل عشقه باده حرام،
لین خیالی ایله واجیب اولدو شرب مدام!
همیشه دلده لین شوقودور، گوزون فیکری،
کی ریند منی کشه لازیمدی شکر و بادام.
صفای کویووا احرام باغلایان عاشیق،
یثری وار ائتمه سه ای شوخ! کعبه ایچره مقام.
حدیث روضه بیان ائیله بیرسن، ای واعیظ!
جمال یاریمایر باخ، سوزون میان کلام!
اؤزونو بیر گنججه اوخشاتدی عارض یارا،
بو وجه دندی کی نوقصانا دوشدو ماه تمام.
۵ گؤروب عذارینی زولف سیه جیواریندا،
دئدیم سواد ارمیدیر بو اول حواله ی شام.
یئتیشدی جنت کویونا آخر اول حورون،
قوتاردی سَیید اؤزون والسلام و الاکرام!

۳۲۰

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ خیضر تک توتدو کؤنول ظولمت زولفونده مقام،
 تا کی اول آب حیات دهنیدن آلا کام.
 اولدو مدّتی کؤنول کعبه‌ی کویوندا مقیم،
 اولماییب هیچ صفا اهلینه حاصل بو مقام.
 خون عثمانی گتیر خئیمه‌یه سن، ای ساقی!
 نه گره کدیر کی عُمر قویدو تخلص: خیام!
 گؤر بو سؤدازده‌نی، توتدو او زولف سیهی،
 ائله بیلدیم کی، دمشق ایچره منم والی شام!
 ۵ سنه، ای دوست! بو خونابی حلال ائیلمه‌رم،
 منه قیلدین بو گئجه باده‌ی گولگونو حرام.
 ساقیا! لازیمه‌یر باعیث خئیره رحمت،
 یاد جمشید ائله ییب، گر ایچه‌لیم بیر نچه جام.
 شوکر لله کی قوتاردی الم نؤقصانین،
 سئیدا گلدی بو شهره یئنه اول ماه تمام.

۳۲۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U.U UU.U UU.U UU.U

- ۱ حسرت ایدیم او هیلال ابرویا بیر ماه تمام،
 شوکر لله کی گلیب شهره بوگون توتدو مقام.
 حاش لله دگیلم باده‌ی نابا معتاد،
 هیجر لعینده منه واجیب اولور شرب مدام.
 کؤنلومه، سن گیره‌لی اؤزگه‌لر اولدو خارج،
 ای حبیبیم! ائله‌دی کعبه‌ده کسر اصنام.

او مقدس قاشیوی وسمه دن ائتمه رنگین،
 ذوالفقار اسداللاها نه لازیمدی نیام؟
 ۵ خط پوزوب رۇنق حۇسنونو دئدیم رام اولور،
 خط گلیب وحشتی آرتدی، او غزال اولمادی رام.
 اوزووہ باخسا گوزوم شام و سحر، وجهی بودور،
 نم اولان پرده نی سرمک گونه، واجیدی مدام.
 سیدا لاله لر آلدی اله مرجان قدح،
 روح جمشیدی ائدک شاد، ایچک بیر نچه جام.

۳۲۲

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ یتدی رقیب شومون الی یارا آغلارام،
 دهیدی دل حزینمه یوز یارا، آغلارام.
 قان اولدو قونچا تک دل پورخونوم، ای فلک!
 تاپشیردیم اوز المله گولو خارا، آغلارام.
 افسرده قیلدی صرصر غم نوبهاریمی،
 یتدی خزان جفاسی بو گولزارا، آغلارام.
 گوردوم رقیبی یار ایله باغ ایچره هم نفس،
 باغ اولدو دوزه خیم، ییخیلیب نارا آغلارام.
 ۵ آلدی الینه شیشه ی باده، او سنگدل،
 مینای قلبیم ائله دی صد پاره، آغلارام.
 سیرر دهان یارا یتیردی رقیب اوزون،
 سرسته واقیف اولدو بو اسرارا آغلارام.
 چکدیم جفاسینی او گولون قونچالیقدا من،
 آچیلدی، قسمت اولدو یتن خارا آغلارام.

وئردى او ماه زولفونو بيگانه دستينه،
 قىلدى بو شهرده گولومو قارا آغلارام.
 باختم دؤنوب، ائويم يىخيليب، عزتيم گنديب،
 سئيد! او ماه يار اولوب اغيارا، آغلارام.

۳۲۳

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U. UU ..U. U. UU

۱ دوشدو كچه يادىما او سهى قامت، آغلارام،
 اى مه! قيامته كيمى هر ساعت آغلارام.
 سوز درونا گؤز ياشى چون انطيفا وئير،
 شايد كى كؤنلومه يته بير بهجت آغلارام.
 دئرلر كى آغلاما، منه، هيجران ياردان،
 عشقيم بو پنددن ائله بير شدت، آغلارام.
 از بس كى آغلایاندا منه طعن ائدهر رقيب،
 پنهان اولوب قارا گنجهر، خلوت آغلارام.
 ۵ ابر آغلایاندا، خنده ائدهر قونچهى چمن،
 شايد كى خنده ائيله اول آفت، آغلارام.
 بير اهل حال تاپماديم عالمده، اى كؤنول!
 شام و سحر بو حالت بى حالت آغلارام.
 بو گؤز منيم، ترانه منيم، سوز دل منيم،
 بيلمم كى هيچ خلقه نه دير حاجت، آغلارام؟
 سئيد بو غمده آغلاماسا، وار طاقتى،
 منده داخى بو مؤحتته يوخ طاقت، آغلارام.

۳۲۴

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U. UU ..U. U. UU

- ۱ بی جا دگیل کی هیجرده، ای آفت! آغلارام،
 بو آغلماق وئیر منه بیر حالت، آغلارام.
 قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ مُؤَذِّن دئین زامان،
 ای گول! دوشر خیالیم اول قامت، آغلارام!
 بی جا دگیل بو آغلماغیم سَیدِ منیم،
 بیگانه لرله یاریم اندیب خلوت، آغلارام.

۳۲۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U. UU ..U. U. UU

- ۱ تا عاشق او شوخ جفا گوستر اولموشام،
 جیسمیم یانیدی اودلارا، خاکستر اولموشام.
 خُوفوم بودور رها قیلا صیاد سنگدل،
 کونج قفسده ایندی کی من بی پر اولموشام.
 مندن سوایا جُور ائلمز اول پری میثال،
 آنجاق اونون بو لوطفونه من چاکر اولموشام.
 شاید کی بیر اؤیم او شهین آستانه سین،
 ایللردی پاسبانینا خیدمتگر اولموشام.
 ۵ اول سرزنیش کی سَیده ائیلردیم عشقده،
 سَیددن ایندی خئیلی اؤزوم بدتر اولموشام.

۳۲۶

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U. UU ..U. U. UU

- ۱ خوش اول زامان کی اول شه ایله هم زبان اولام،
 هر سؤزده بیر دیلیم توتولوب، ناتوان اولام.

تا سنسیر اؤزگه لر اوزونو گؤرمه سین گؤزوم،
 گؤزلردن ایستهرم دهنین تک نهان اولام.
 گویا قفسده بولبول اولور زاغا هم نفس،
 سنسیر اگر کی همدم حور جنان اولام.
 بیر زخم اوروب اؤتوشمه سنی تانری، ای صنم!
 قورخوم بودور بو ضربت ایله نیم جان اولام.
 ۵ یارب! نصیب قیل منه سَید تک اول گونو،
 کیم نوک تیر غمزهی یارا نیشان اولام.

۳۲۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U . U UU . U UU . U UU . U

۱ بولبول شوریده یم من، فصل گولزار ایستهرم،
 کؤنلومو تا ائیلیه غوغای گول، زار ایستهرم.
 بیر سولیمانام کی من ییلقئیسه عاشیق اولموشام،
 کیم اونو مولک سبادان قُدسا سیار ایستهرم.
 صحت ایستر خلق اؤز بیمارینا، آمما کی من،
 دیده ی بیمار یاری، وه کی بیمار ایستهرم.
 بزم عاشیق رُشن اولماز آفتاب و ماه ایله،
 عکس روی بزمیمه شمع شب تار ایستهرم.
 ۵ طوطی ی کؤنلوم نبات میصره ائتمز اعتنا،
 مختصر کیم، من لب لعل شکر بار ایستهرم.
 آچ لب لعلین، تکلم قیل، کما فیها یقین،
 ای بوت عیسا تکلم، من یوخو وار ایستهرم.
 اولمارام سَید تکی هر بی وفانین عاشیقی،
 ساحت عالمده بیر یار وفادار ایستهرم.

۳۲۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ سانما کیم من بیشه ایچره اژدهادان تیتیره‌رم،
جونوش اول طورره‌ی عقرب نومادان تیتیره‌رم.
اؤیله کیم گول یپراغی تیتیره نسیم صوبحدن،
میثل برگ باد اول گولگون قبادان تیتیره‌رم.
وه! نه مومکوندور گوروم آئینه‌ی روخساریوی،
من کی بیر سیماب تک شوق لیقادان تیتیره‌رم.
اندرونوم زهر غمله سبز، بیرونومدور آغ،
بیر قوواق یپراغی تک اندک هوادان تیتیره‌رم.
- ۵ تیتیره شیر بیر نوع کیم گورجک بالیق سودا ایلان،
گوز یاشیمدا عکس گیسوی دوتادان تیتیره‌رم.
درد هیجران اول قدهر ائتمیش ضعیف اندامیمی،
شاخ گول تک جونوش باد صبادان تیتیره‌رم.
قورخورام کی خرمن آفاقی سوزان ائیله سین،
برق آه سئید بختی قارادان تیتیره‌رم.

۳۲۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ یار ایله فرصت تاپیب بیردم کی گؤفتار ائیله‌رم،
ذوقدن گوللم، اونو یوز دفعه تکرار ائیله‌رم.
قوی رقیب ائتسین منه افزون جفا، کیم هر زامان،
بیر شیکایت چین گندیب یار ایله گؤفتار ائیله‌رم.
پادشاهیم! سن منی تک قیل قبول خیدمتین،
من گدای کویون اولماقدان مگر عار ائیله‌رم؟

غیر ایله گۆرمک دوشر یادیما، اؤللم رشکدن،
هر زامان کیم کوی یارا عزم دیدار ائيلهرم.
۵ سوردوم آثار دهانین دون او شکرلب دئدی:
سئیدا عالمده من یوخدان سؤزو وار ائيلهرم.

۳۳۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ هر زامان کیم حلقه‌ی زولف کجی یاد ائيلهرم،
قیوریلیب افعی کیمی یوز آه و فریاد ائيلهرم.
غایت رشکیم تماشا قیل کی قانیمدان کئچیب،
غیر قانین تۆکمگه اول شوخو معتاد ائيلهرم.
سن، کۆنول! فورصت تاپیب اول یارا قوربان کیم، سنه،
گر الیمدن گلسه بالله من ده ایمداد ائيلهرم.
مطلبیم بیر گئجه افغانیم یتتیرمکدیر سنه،
بونجا کیم ای ماه! جؤروندن سنین داد ائيلهرم.
۵ جؤرلر کیم ائيله میشدین، بیر به بیر یاد ائيله ییب،
شام هیجران کۆنلومو بو نوع ایله شاد ائيلهرم.
سئیدا بختی قارانی گر «بیالمدیز» دئسن،
ای آدین قوربان! من عالمده بیر آد ائيلهرم.

۳۳۱

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۰.. ۰۰.. ۰۰.. ۰۰.۰

۱ سندن اؤترو نئچه مدّتی ملامت چکیرم،
طیفلسن، سن نه بیلیرسن کی نه مؤخت چکیرم.

چرخ دوار ايله يتردن گۆيه واردير فرقيم،
 او چكه بيلمه‌دى، من بار امانت چكirim!
 ايستمزسن، دئديم: «اي ماه! غوبار قديمين؟»
 دئدى: «رؤشندى بو، يتردن گۆيه مينت چكirim.»
 پرده‌ي چنشميمه مومكوندو چكم صورتىوي،
 مردم ديدة روخون گورمگه غئيرت چكirim.
 ۵ ائتدى آئينه‌ي روخساريوي آخر تيره،
 چكديگيم آهلارا ايندى خيجالت چكirim!
 يار اولوب اؤزگه‌لره يار، چكير ذوق و صفا،
 دوشموشم من قورو بۇهتانلارا، توه‌مت چكirim.
 دئديلر: «اؤلدوره‌جك يار سنى، اي سئيد!»
 تانري شاهيددى كي بو خئير ايشه حسرت چكirim.»

۳۳۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ ساقى! مئى وئر! يئنه بير تازه گوناھ ايسته‌ييرم،
 قارا گؤز نامه‌ي اعمالى سياه ايسته‌ييرم.
 نه‌دى خطدن بو حيجابين، گؤتور اول بورقى، كيم،
 ائتمگه نامه‌ي اعمالى تباھ ايسته‌ييرم.
 بى كس و در به درم، پشت و پناهيم يوخدور،
 اؤزومه لوطف خداوندى پناه ايسته‌ييرم.
 آستانين ايتينه ايسته‌ييرم همدم اولام،
 ماشاء الله نه گؤزل روتبه و جاه ايسته‌ييرم!
 ۵ غرضيم، خاك در يارا گداليقدى منيم،
 من گدازاده‌يه باخ، روتبه‌ي شاه ايسته‌ييرم.

مُهرین آرتار سَنه روخساریوا باخدیقجا خطین،
 دائیم اول باغدا من مُهر گیاه ایسته ییرم.
 چاغیرین قئیس ایله فرهادی ییغلسین باشیما،
 سَییدم، عرصه‌ی عشق ایچره سیپاه ایسته ییرم.

۳۳۳

فاعلاتن مفاعِلن فعلن.

U.. U.U. UU.U

۱ عاشیقیم، عاشیقیم نیگارا قسم،
 او سیه چشَم پُر خومارا قسم!
 روزگاریم قارالدی زولفون تک،
 او سر زولف مشکبارا قسم.
 عشقیوه، ای نیگار! مجبورام،
 او گندن الدهه اختیارا قسم.
 چکمه‌رم هیچ دامنیندن ال،
 وئرمه سن کام، کردگار قسم!
 ۵ آغلارام اول قدەر کی غرق اولوسان،
 لُجّه‌ی چشَم اشکبارا قسم.
 منه تلخ ائتدی عؤمرو هیجرانین،
 لذت ذوق وصل یارا قسم.
 قاشین ای زولفو قاراب! قتلیم ائدهر،
 او ایکی باشلی ذوالفقارا قسم.
 آندایچیب سَیید عاشیقین اولدو،
 مُصحف حوسنوه دوبارا قسم.

۳۳۴

مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن.

U.U. U..U U.U. U..U

- ۱ قاشیوا ائیلرم نظر، فیکر هیلالا دوشموشم،
عئید وصالین ایسترم، مئیل جمالا دوشموشم.
کؤکب باختیمین کسبب راهینی نحس اولدوزو،
ای مه بدر! قیل نظر، گؤر نه وبالا دوشموشم.
گلمه دی آفتاییمیز، کئچدی نهار نیصفدن،
گؤر کی من ای فلک! بوگون بیر نه زوالا دوشموشم.
دون دئیشم دهانیوی نۇقطه، ولئیک یوخ یئر،
نوکنه شوناسلار آرا قیل و مقالا دوشموشم.
- ۵ دون اولوب اؤزگه نحو ایله عؤمر زمان ماضیده،
حالیم ایندی حالی اول، بیل کی نه حالا دوشموشم.
عاشیق اولوب دهانیوا، حلقه ی میمه دؤنموشم،
زولفووه اشتیاق ایله صورت دالا دوشموشم.
سیرر دهان یاری من ایسته ییرم، شعور یوخ،
ساندیم عدم وجود اولور، فیکر محالا دوشموشم.
جان وئریب آلماق ایسترم بوسه دهان یاردان،
بو یوخ و واردان کئچیب، گؤر نه خیالا دوشموشم.
مولک جاهاندا سئیدا، خاتم عاشیقان منم،
نۇقطه ی اولم ولی، نۇبه ده دالا دوشموشم.

۳۳۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

- ۱ تا کوی یاردا اؤزومه منزیل ائتمیشم،
آسان ایکن، اؤزوم ایشیمی موشگول ائتمیشم.

بیر قطره قان اوغورلامیشام تیغ یاردان،
 سینہ مدہ وئرمیشم یئر، آدین من دل ائتمیشم.
 وئردیم غمینده خرمن عؤمرومو بادامن،
 پروانه تک او خالینی من حاصیل ائتمیشم.
 دون گنجہ شرب باده نی من توبہ ائیلہ دیم،
 ساقی! باغیشلا سندن ایشی غافیل ائتمیشم.
 ۵ زولف سیاہ یار خیالیلہ، زاهیدا!

تسییح قصدینہ اؤزومو مائیل ائتمیشم.
 سرمستلیکده سؤیلہ میشم مئی حرامدیر،
 حؤکم خطادی بو، عمل باطیل ائتمیشم.
 سئید! جاہاندا کثرت ایلہ یوخ رجوعوموز،
 کیم بحر وحدتہ اؤزومو واصل ائتمیشم.

۳۳۶

مفاعن فعلاتن مفاعلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ غوبار مقدمیوہ دون کی توتیا دئیشم،
 گؤزوم چیخایدی کی سہو ائتمیشم، خطا دئیشم.
 منیم کی کؤنلومو قان ائیلہ دین، وفاداندیر،
 غلطدیر اول کی سنی یار بی وفا دئیشم.
 اگر مورادین ایسہ جان، توہم ائیلہ کیم،
 ازل گونونده اونو من سنہ فدا دئیشم.
 منی بو اهل نظر طعنی اؤلدورور، سئید!
 نچین کی یار اوزونہ شمس و الضحی دئیشم.

۳۳۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ واعیظ اسرار لبِ دلدارى بيلمز، بيلمیشم،
ایچمه ین ذۇق مئی گولنارى بيلمز، بيلمیشم.
خاء روخسارى بیلیدیر باء بسم الله فقیه،
نوقطه ی بادا اولان اسراری بيلمز، بيلمیشم.
زاهیدین حالین اگر کیم بيلمه یم، عئیییم دگیل،
مست اولانلار حالت هوشیاری بيلمز، بيلمیشم.
کیم کی بیر مدت منیم تک یارا حسرت قالمايیب،
ذۇق وصل و دۇلت دیداری بيلمز، بيلمیشم.
- ۵ اولمايان عاشیق نه بیلسین اهل عشقین حالینی،
جۇر یار و طعنه ی اغیاری بيلمز، بيلمیشم.
اولمايان تار سر زولف سیاهیندا اسیر،
پیچ و تاب طورره ی طراری بيلمز، بيلمیشم.
اولمايان بولبول کیمی بیر گولدن اؤترو خون جیگر،
سئیدا جۇر و جفای خاری بيلمز، بيلمیشم.

۳۳۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ تا او ماهین خط و خالینا نیگاه ائيله میشم،
گونومو عشق ايله عالمده سیاه ائيله میشم.
لرزه ائیلر بدنیم، کوره ی سیماب کیمی،
کی باخیب آینه ی حوسنونه آه ائيله میشم.
گۆز یاشیله لبِ دلداردان آلدیم بوسه،
سو قاتیپ باده ی گولفاما گوناھ ائيله میشم.

چو خدا نادان دگیلم، آنلاماییم خیر و شریم،
 مئیہ صرف ائتمه یین اوقاتنی تباہ ائیلہ میشم.
 ۵ نیلرم آی و گونو، تک مئیم اولسون عرقیم،
 کی بونو مئهر درخشان، اونو ماه ائیلہ میشم.
 اؤپموشم گون کیمی من خاک در دلداری،
 هر زامان کیم طلب رفعت و جاه ائیلہ میشم.
 عالمین درد و غمیندن خبریم یوخ، سید!
 من کی مئیکانه نی ایللردی پناه، ائیلہ میشم.

۳۳۹

مفاعیلن فعلاطن مفاعیلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ آلاندا دستینه اول شوخ گول عذار قلم،
 الیندن اولماغینی ایستمز کنار، قلم.
 قلم اؤزو خوتن آهوسودور ویا این کیم،
 هوای زولفو ایله اولدو مشکبار قلم.
 اؤپردیم اللرینی اول قلم قاشین من ده،
 منی ائدئیدی اگر خلق کردگار قلم.
 دهانی ایله قلم باشین ائتدی پاک او گول،
 یئتیشدی چشمه ی حیوانا خضر وار قلم.
 ۵ ایکی دیل آچدی کی وصف ائیلہ سین او گول بدنی،
 فضیلت و هونرین ائتدی آشیکار قلم.
 کسئیدی باشیمی تیغ جفا ایله هر دم،
 خیال ائدئیدی منی کاش اول نیگار، قلم!
 قاشینی چکمگه اسباب اولماسا، سید!
 ازلدہ ائتمز ایدی خلق کردگار، قلم.

۳۴۰

مفاعلتن فاعلتن مفاعلتن فعلن.

۵... ۵...۵... ۵۵... ۵...۵...

- ۱ کۆنول! سنى او سر كويا محرم ايسته منم،
 بساط عئيشيمى رشك ايله درهم ايسته منم.
 دگيل بو رشك منه اختياري، مجبورام،
 بهشت حوريسيني يارا همدم ايسته منم.
 گولاب وورما اوزه، ائتمه گۆز ياشيم جاري،
 گۆزوم چيخار او گول اوستونده شبنم ايسته منم.
 آنان وئريدى سنه شير، من جيگر قانين،
 سنى آنادان اوغول هيچ من كم ايسته منم.
 ۵ بلا و درد و غمين وئرمه اؤزگيه، منه وئر،
 اؤزومدن اؤزگه نى عالمده خورره م ايسته منم.
 آپارما سئيلدى بو سوز ايله در يارا،
 بهشت روضه سيني من جهنم ايسته منم.

۳۴۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵... ۵۵...۵

- ۱ لب لعلين هوه سين مونس جان ائيله منم،
 سالمانام گۆهرى خاك ايچره، نهان ائيله منم.
 بيلمم سود اؤزومه چارسوى عالمده،
 هانسى بير سودو كى عشقينده زيان ائيله منم.
 لب لعليله كى بير سيرر نهانيم وار ايدى،
 گئدره م خاك من اول سيررى بيان ائيله منم.
 قانيمى تۆكدو لين، ديشله ديم، آخدى قانى،
 ائله بيلدين صنما! قانيم قان ائيله منم.

۵ قورخورام یاتمایالار ایتلری فریادیمدان،
 گنجهلر من داخی اول کودا فغان ائيله منم.
 سیرری وار، آنلامیشام، یوخدو دهانیدان اثر،
 من یقین اهلی یم، البته گومان ائيله منم.
 هانسی بیر فصلدی کی، ای گول رعنا! سن ایچون،
 گوزومو ابر کیمی اشک فیشان ائيله منم.
 هانسی بیر سرودی کیم قامتوین یادی ایله،
 قوپاریب اشکیم ایله سویا روان ائيله منم.
 سئیدا بسدی، دله عشق خداوند احد،
 مثیل خوبان دل آزار جهان ائيله منم.

۳۴۲

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ باغ ایچره گلیب یاریمی اغیار ایله گوردوم،
 قان اولدو کونول کیم، او گولو خار ایله گوردوم.
 عشق ایچره منه رۇنق بازار پوزولدو،
 اول یوسیفی بیر غئیر خریدار ایله گوردوم.
 ویرانه کونول بیر داخی آباد اولایلمز،
 کیم گنج نهانیمی بوگون مار ایله گوردوم.
 پشکانلارینا ائيله دی کونلومو نیشانه،
 الطافینی الحق بو دل زار ایله گوردوم.
 ۵ اول ماها قرین اولموش ایدی گوشه نیشینلر،
 ثابیتلری اول کؤکب سیار ایله گوردوم.
 ای کاش اولاییدی بو تماشادا گوزوم کور،
 بیگانه لری گولشن آرا یار ایله گوردوم.

قونچا كيمى كۆنلوم دۋنەجك قانا كى، سىيد!
اول نوگولو بير اۆزگە خريدار ايله گۆردوم.

۳۴۳

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ .۵۵۵ .۵۵۵ .۵۵۵

۱ بير لاله روخو پيرهن آل ايله گۆردوم،
جادو گۆزونو حيله ايله، آل ايله گۆردوم.
بير حال ايله صؤجبتده گتيردى منى حالا،
حال اهلى ايميش من او گولو حال ايله گۆردوم.
روخساريني گۆردوم سر زولف سيهينده،
مهدىنى هم آغوش او دجال ايله گۆردوم.
شرح دهنين موشكول ائدهر اهل دقائق،
بير نؤقطه‌ى موهمو يوز اشكال ايله گۆردوم.
۵ دوشموشدو دالينجا او مهين نحس رقيبى،
اول اختر سيّاره‌نى دونبال ايله گۆردوم.
لاله آچيليب داغى منه اولدو نومايان،
يا اول صنمين عارضيني خال ايله گۆردوم؟
سىيد! يثرى معلوم كى حال اهلى دگيلسن،
دون شب سنى من مدرسه‌ده قال ايله گۆردوم.

۳۴۴

مفاعيلن مفاعيلن فعولن.

۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ گيريب حمّام آرا دلدارى گۆردوم،
تجلّادان عيان ديدارى گۆردوم.

بدن سو ایچره باش سودان کنار،
 سو ایچره شعله چکمیش ناری گۆردوم.
 داغیتدی کاکیلینی شانه هریان،
 پریشان نافه‌ی تاتاری گۆردوم.
 نهان اولدو پری تک خلوتینده،
 او خلوتده اولان اسراری گۆردوم.
 ۵ گۆزوم دوشدو او بادام دو مغزه،
 دولو بادامدان آنباری گۆردوم.
 سولاندی شربت شگردن آغزیم،
 بورهنه چون سورئین یاری گۆردوم.
 او زولفو، سیدای قیلدی حمایل،
 سنین بونوندا من زوناری گۆردوم.

۳۴۵

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵۵ ..۵۵۵ ..۵۵۵ ..۵۵۵

۱ خیلقتده فلاتون ایله گر من تن اولوردوم،
 اول عارف اولوب، من نه ایچون کودن اولوردوم.
 تکلیف ایله اولسایدی اگر وضعی جاهانین،
 زر اولمایبیان من نه ایچون آهن اولوردوم.
 لوطف ایله منیم ساری دا دوشسیدی نیگاهین،
 خوار اولماز ایدیم، من ایکی صئید افکن اولوردوم.
 خیلقت گونو هرگاه منیم باختیم اولایدی،
 کتان اولوب اول ماهیما پیراهن اولوردوم.
 ۵ اولسایدی منیم رأییم ایله خیلقت عالم،
 بیر اول بوت سیمین تن اولوب، بیر من اولوردوم.

ائتسئیدی قضا گر منی سید کیمی شاعیر،
بو در گر انمایه لره مخزن اولوردوم.

۳۴۶

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ بیر لئیلی سئویب عشقده سئودالارا دوشدوم،
مجنونا دؤنوب دامن صحرالارا دوشدوم.
سئودای سر زولفده سرمایه می وئردیم،
سود ائیلمه دیم، گؤر نئجه سئودالارا دوشدوم.
بیر طیفل صغیر آلدی منیم عاغلی می الدن،
ای بیر کؤنول! گؤر غم کوبرالارا دوشدوم.
هر جانیبه باخ، بیر بوت هر جایی گؤره رسن،
هر یئرده عجب تۆهمت بی جالارا دوشدوم.
- ۵ صنعانی اولوب بیر بوت ترسا طلبینده،
هر دم هوهس دیر و کلیسالارا دوشدوم.
شاید گتیرم دامنه اول دُر یتیمی،
غواصا دؤنوب عشقله دریالارا دوشدوم.
تا کی بیرالین اوپمک ایچون بیر موغانین،
ساقی نین آیاغیندان اوپوب پالارا دوشدوم.
عکس روخوو ساغر صهبادا گؤرن دم،
بی تاب اولوبان اؤز گه تمنالارا دوشدوم.
بیلدی منی نادان ائله دی پند خلاییق،
صد شوکر کی سئید! دل دانالارا دوشدوم.

۳۴۷

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ از لدن چونکی من مئی خوارهی بزم الست اولدوم،
 ایچیب وحدت شراییندان، بئله مخمور و مست اولدوم.
 ز بس کی یاغدی داشلار باشیما بو چرخ مینادان،
 دوروست ایکن پوزولدوم، ساغر مئی تک شیکار اولدوم.
 تجلای جمالین مسجد و مئیکانه ده گوردوم،
 گهی مسجدده عابد، دیرده گه بوت پرست اولدوم.
 ایاق آلدیم اله، باشیما چکدیم نازایله ساغر،
 آیاغین صدقه سی، ساقی، کی من بی پا و دست اولدوم.
 ۵ نیشیمن ائتمیش ایکن قاف غزلت اوزره عنقا تک،
 هوای دانه ی خالینلا داما پای بست اولدوم.
 عدم معموره سینده راحت ایکن عین وحدتله،
 دوشوب عین زوالا، عالم کثرته هست اولدوم.
 ضیای شمس تک دوشدوم او کوی دلبره سید،
 یئتیشدیم روتبه ی غلیایا، فیکر ائتمه کی پست اولدوم.

۳۴۸

مفاعیلن فعلاطن مفاعیلن فعلاطن.

۵۵۵۵.۵. ۵۵۵. ۵.۵.

- ۱ اسیر درد و غم هیجر جان شیکار اولدوم،
 نه دن کی قورخور ایدیم، من اونا دوچار اولدوم.
 او گول عذاردان آخر منی آیردی فلک،
 باهاریم اولدو خزان، مئبتلای خار اولدوم.
 اولوبدو تحت فلک تنگ بیت الاحزانیم،
 فراق یوسیف ایله خاک و خاکسار اولدوم.

دؤنوب کنارلاریم رود نیله اشکیمدن،
 او واختدان کی من اول ماهدان کنار اولدوم.
 ۵ آیردی یوسفی مندن برادران غیور،
 بلای هیجرده من زار و بی قرار اولدوم.
 نه جورم اتمیش ایدیم، ای خدای پاک و احد!
 یانیب فراق اودونا، من اسیر نار اولدوم؟
 یثیرییدی یاخسا منی چرخ نارا، ای سید!
 کی بی وفالارا من چون اومیدوار اولدوم.

۳۴۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع لن.

۵۵ ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ نجه ایلر کی مقیم در خمار اولدوم،
 گر چه بیگانه کیمی محرم اسرار اولدوم.
 مؤحکم اولدو قدیم مرکز مئیکانه ده تا،
 حلقه‌ی عالمین اطرافینا پرگار اولدوم.
 کوفر ایمیش دهرده بیر دینه مقید اولماق،
 ترک ادیان ائله‌دیم، آخری دیندار اولدوم.
 سبجه بند ایدی اله، باشیما بیر عمامه،
 بیر آغا ساتیب اونلاری سبکبار اولدوم.
 ۵ خلق دئرلر کی اولور مست، ایچن باده‌ی ناب،
 بالله ایچدیکجه اونو، من داخی هوشیار اولدوم.
 اؤزلوگومدن منی تا بی خبر ائتدی ساقی،
 حالت زاهید مکارا خبردار اولدوم.
 شوکرلر کی گئدین پیر موغانا قول اولوب،
 من ده سید کیمی سردفتر احرار اولدوم.

۳۵۰

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ جاوانلار گلدی دونیايا، قوجالديم، حثیف! پیر اولدوم،
 قووالار دوشدو قوه تدن، یامان یترده فقیر اولدوم.
 یئتیشدی اللى یه یاشیم، تۆکر سو چشیم خون پاشیم،
 آغاردی برف تکک باشیم، دؤنوب بیر زمهریر اولدوم.
 کبیر اولموش بیلیردیم من اؤزومو عقل و فهمیم گؤر،
 گیرفتار کمند طورره ی طیفل صغیر اولدوم.
 جونون مولکونده سولطان قئیس ایدی، اول گئتدی دونیادان،
 منی نائب مناب ائتدی، یثرینده من امیر اولدوم.
 ۵ فوزون اولوسن جلال عشق کیم آثار یمنیندن،
 اگر چه مور ایدیم من، بیشه ی عالمده شیر اولدوم.
 نیشیمن آستان یاری ائتدیم عاقیت، ای دل!
 بحمد الله کیم آخر عؤمرده صاحب سریر اولدوم.
 آياق آلدیم الیندن ساقی ی گول چهره نین، سئید!
 چکیب باشا آياقدان دوشدوم، آخر دستگیر اولدوم.

۳۵۱

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ زمان مرگ روخسارین گؤروب محو جمال اولدوم،
 اگر چه اهل ایمانام، اؤلن حالتده لال اولدوم.
 باشیمدان چیخمادی سئودای زولفون، چیخدی جان تندن،
 قارا گونلرله پیچیده، عجب آشوفته حال اولدوم.
 چو توتدو پنجه ی روخسار یاری خط مشکینی،
 اؤتوب نصف النهاری شمس من وقت زوال اولدوم.

دئدیم سوررام لییندن دردیمی، گوردو کده دلداری،
 فغان کیم گورجه گین، نطقیم توتولدو، بی سؤال اولدوم.
 ۵ هانی منده او طاقت کیم، اؤیوم لعلین، وئریم جانی،
 خیالیمدان خطور ائتمک بو سئودانی محال اولدوم.
 من اول مور ضعیفم کیم، الیم یئتمز سولیماننا،
 قالیب بو وادی مؤحنت فزادا پایمال اولدوم.
 منیمده وار ایمیش عشقیمده نؤقصان، ای قمر طلعت!
 و بال هیجره سئید کیمی دوشدوم، بی کمال اولدوم.

۳۵۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ ای گول! سنه اولده خریدار من اولدوم،
 آخر نظرینده هامیدان خوار، من اولدوم.
 آلدیم سنی جان نقدینه، ای یوسف ثانی!
 عشقینده زولئیخای دل افکار من اولدوم.
 عشقیم منی انگشت نوما قیلدی جاهاانا،
 ای قاشی هیلالیم! سنه تا یار من اولدوم.
 وئردیم صنما آینهی حوسنوه صئقل،
 عالمده سنه رؤنق بازار، من اولدوم.
 ۵ بیر کعبه ایدین، هیچ زیارت ائدهنین یوخ،
 گلدیم دولانیب باشیوا زوار من اولدوم.
 سینای سر کویووا گلدیم آرئی گوی،
 ای نور خدا! طالب دیدار، من اولدوم.
 هر بوالهوسه ایندی نصیب اولدو وصالین،
 سئید کیمی هیجرانا گیرفتار، من اولدوم!

۳۵۳

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ منی هر کیم ائدیپ اول ماه لیقادان محروم،
 گوروم اولسون اونو الطاف خدادان محروم.
 قونجه‌ی دل نه وسائیطله گوشایش تاپسین،
 گولشن عیشیم اولوب باد صبادان محروم.
 قویدو، سوزان ائدیپ اول صاعیقه‌ی حسن و جمال،
 نخل اوئیدی میزی نشو و نومادان محروم.
 توتمايان عالم آرا پیر موغان دامینیی،
 وادی غمده قالیر راه‌نومادان محروم.
 ۵ گلیمش کویووا یوز سعی ایله جان وئرمک ایچون،
 منی قایتارما خلیلیم بو مینادان محروم.
 قدرینی بیلمه‌سن اول کعبه‌ی حوسنون، سید!
 ائيله‌سین حق سنی عالمده صفادان محروم.

۳۵۴

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ اوگون اولسون کی سنی مجلس صهبادا گوروم،
 یئنه دستینده قدح میلیوی مینادا گوروم.
 اوگون اولسون کی سر کویووا دوشسون گوزریم،
 اوزومو عزت ایله جنت مأوادا گوروم.
 گئجه باخماق نه قدهر آینه‌یه شوم ایسه‌ده،
 تک اوزون آینه‌سین زولف شب آسادا گوروم.
 بو تمنادایم ای گول! کی شهیدین سن اولام،
 اولهرم غنیرینی گر من بو تمنادا گوروم.

۵ سندن اۆترو نه غمىم دوشسه باشىم غوغايا،
 تكى من ساغ اولوم اۆز باشىمى غوغادا گۆروم.
 هر گون اغيارا نصيب اولدو جمالين، اى ماه!
 اولمادى بير گئجه كيم من سنى رۇيادا گۆروم.
 مقصديم شعلهه ي ماه جماليندى سنین،
 خواه مسجيدده اونو، خواه كليسادا گۆروم.
 ايكي زولفون آراسيندان گۆرونه مئهر روخون،
 يئنه اول اختر رخشنده نى جوزادا گۆروم.
 سئيدا! دوغراني نارنج كيمي بو دل زار،
 اگر اول يوسفى من بزم زولئخادا گۆروم.

۳۵۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ تا سحر شام فراقين كؤكب افشاندير گۆزوم،
 اشك گولگون ايچره، اى بى مئهر! پنهاندير گۆزوم.
 گه گۆزون ياديله كؤنلوم درد ايله بيماردير،
 گه لب لعلين خياليندان دولو قاندير گۆزوم.
 گه گۆزوم احوالينا كؤنلوم قيلير فريادلار،
 گاه كؤنلوم دردینه سوز ايله گيرياندير گۆزوم.
 دؤر چئشم اشكباريمدا صف موژگان دگيل،
 اول پرىنين اوخلاريندان دولو پئيكاندير گۆزوم.
 ۵ ياردان آيريلدى بيلمز، شام هيچران حاليني،
 سئيد بيچاره احوالينا حئيراندير گۆزوم.

۳۵۶

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

U. U.UU. .U. U.UU

- ۱ یو خدور علاج، چو خدو بو کۆنلومده حسرتیم،
 نه وصله دسترس، نه فراقیندا طاقتیم.
 چوخ حسرتیم دوباره گۆروم بیر جمالینی،
 واحسرتا، کۆنولده قالا گر بو حسرتیم.
 یتمز الیه نه چاره دوشم خاک پایوا،
 بیر-بیر دئییم سنه الم و درد و مؤحتتیم؟
 عشقین مریضیم، منی ائیلر بو غم هلاک،
 دارالشفا و صلیوه وار ایندی حاجتیم.
 ۵ از بس کی وصل تشنه سیم، چشمه ی بقا،
 شهد زولالین اولماسا، ائتمز کیفایتیم.
 بیلیم نه دیر فقیه دئین محشر عظیم،
 هر گون کی گۆرمسم اوزون، اولدور قیامتیم.
 دوزخ سنینه خلد بریندن زیاده دیر،
 سنسیر بهشت ایچینده اولور چوخ عقوبتیم.
 قوربانین ائيله، قوی دولانیم باشیوا منی،
 بوندان زیاده هیجریوه یوخ استقامتیم.
 بیر غمزه ایله سیدی قیل شؤهرت جهان،
 یئتسین سما یا تا اثر جاه و رفعتیم.

۳۵۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ خاک راه اولدوم، او گول روخ گوذر ائتمز نه ائدیم؟
 خاکسارینا اوشه بیر نظر ائتمز، نه ائدیم؟

چکیرم آه، رقیه اثر ائتمز، صد آه!
 در دلبردن اونو در به در ائتمز، نه ائدیم؟
 لب دلبردن آلیر کام لب جام مدام،
 من تکی چرخ اونو خونین جیگر ائتمز نه ائدیم؟
 قورخورام خرمن حوسنون یاخا آخر نارا،
 برق آهیمدان او گول روخ حذر ائتمز نه ائدیم؟

۳۵۸

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.
 ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ زمان احتضاریمدیر، بوگون مثیل شراب ائتدیم،
 بِحَمْدِ اللَّهِ کی آخر عؤمرده من بیر ثواب ائتدیم.
 پشیمانام کی بیر مدّت قلیب واعیظ سؤزون باور،
 باهار عؤمرده منی اولفتیندن اجتناب ائتدیم.
 منی ناب ایله آباد ائله دیم صد شوکر جان مولکون،
 اگر چه خانه ی تقوانی عالمده خراب ائتدیم.
 لبین شوقیله، ای مه! آستانین داشلارین هرگون،
 تۆکوب خونابه گؤزدن هر بیرین بیر لعل ناب ائتدیم.
 ۵ شهید اولدون کؤنول! آخردا اول خونخوار تیغیندن،
 بِحَمْدِ اللَّهِ کی سَیدِ تَک سنی هم کامیاب ائتدیم.

۳۵۹

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.
 ۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ گؤردوم کی گلیر تنگه نیگاریم، سفر ائتدیم،
 سئودالارا سالدیم باشیمی، ترک سر ائتدیم.

آسوده اولای بیر نچہ گون نازلی نیکاریم،
 الماس باسیب باغریما وضع نظر ائتدیم.
 آواره دوشوب جنت کویوندان او حورون،
 اؤز منزلیمی گؤز گؤره نار سقر اولدوم.
 چوخ موشکول ایدی کئچمه گیم اول جنت کودان،
 جانیمی توتوب گؤر دیشه ای دل! جیگر ائتدیم.
 ۵ تا اولمایا غئیرین گؤزونه سورمه‌ی رۋشن،
 خاک سر کویونا تۋکوب اشک، تر ائتدیم.
 چوخ گنجہلری زمزمه‌ی یار ایله، ای دل!
 گوش فلک شعبده‌پردازی کر ائتدیم.
 اینجیتدی فغانیم گنجہلر اهل دیاری،
 تا بیر نچہ گون عزم دیار دگر ائتدیم.
 وئردیم دل و جان نقدینی، آلدیم غم عشقی،
 فیکر ائتمه بو سئودادا کی سید ضرر ائتدیم.

۳۶۰

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ مئیل مئی گولفام کی آخر نفس ائتدیم،
 مئیکانه‌ی وحدتده من اخذ قیس ائتدیم.
 بی صؤت گره کمیش اولای بو ماه شیکاریم،
 دامیمی قیریب گئتدی او ماهی، چو سس ائتدیم.
 شاید گله بیر شاخ گوله بولبول بی دل،
 اؤلدوم، چورودوم، جیسمیمی مانند خس ائتدیم.
 شاید دوشه دالیمجا، او لئیلی الی داشلی،
 دیوانه‌لیگه جان و کؤنولدن هوهس ائتدیم.

۵ دادیما یئنه روز بلا، هیچ کسیم یوخ،
 بیکسلیگی آخر اوزومه دادرس ائتدیم.
 اول قافیه سالارا سسیم یئتمه دی آخر،
 هر چند کی من ناله، به سان جرس ائتدیم.
 ناکسلیگین اظهار ائله دی آخری، سئید!
 سهویم وار ایمیش تربیت سگ مگس ائتدیم.

۳۶۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع لن.

uu uu.. uu.. uu.u

۱ شب هیجران او قدەر ناله و افغان ائتدیم،
 تا کی چشم فلگی حالیما گیران ائتدیم.
 گؤرجک اول صورت زیبانی، اوزومدن گئدین،
 صورت حالیما صورت کیمی حیران ائتدیم.
 بو تمنادا ایدیم کیم اولان جان قوربانین،
 شوکر لله کی آخر سنه قوربان ائتدیم!
 ائيله دیم درد و غم هیجره اولومدن چاره،
 گؤر نه آسان بوقدەر موشکوله درمان ائتدیم.
 ۵ تا دئدیم عاشیقینم، قهر ایله تۆكدون قانیمی،
 عاشیق اولدوم سنه، ای ماه! مگر قان ائتدیم؟
 اولدو قتلیمه پشیمان، پشیمانام کیم،
 ناله ایله اوزوم اول ماهی پشیمان ائتدیم.
 اول قدەر آغلادیم اول ماه غمیندن، سئید!
 عاقیت نوح کیمی عالمه توفان ائتدیم.

۳۶۲

مفاعیلن فعلاطن مفاعیلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ نچہ ردیف غزل ائتدیم انتخاب، دئدیم،
 نظیرہی شعرای فلک جناب، دئدیم.
 اولار کی ہریری بیر آفتاب رخشاندر،
 بو ذرہ تا اولا خورشیدہ انتساب دئدیم.
 نظیرہی غزل جرمی بہ اندیب اقدام،
 ہزار جورمو، قصور ایلہ بیر جواب دئدیم.
 حیجاب ایللمہ دیم گوشتہی ثریادان،
 جواب اول اختر تابانا بی حیجاب دئدیم.
 ۵ مئیری نیر اعظمی چرخ نظم اوزرہ،
 نہ عیب گر اونو نیستہ آفتاب دئدیم؟
 جیگرہ داغ نہان بیر جواب دلخونہ،
 خجالت آتشینہ دل اولوب کباب دئدیم.
 کؤنولده وار نہان اشتیاق مشتاق،
 اولور کی بیرگون اولا وصلہ فتح باب دئدیم.
 اومید وار کی ائدہ عفو جورمو جرمی،
 خطالاریمی بیلیم سیدا جواب دئدیم.

۳۶۳

مفاعیلن فعلاطن مفاعیلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ سیاہ زولفون اولوب رویووا نیقاب دئدیم،
 بوگون یئنہ توتولوب ای مہ! آفتاب دئدیم.
 دہان یار کی بیر نؤقطہ دیر، نہ دیر سیری،
 وجودا گلدی بو یوخ وصفی بیر کیتاب دئدیم.

او خط رویونا زولفو علاقه سی گتیریب،
 حبش سپاهینا رهبر اولوب غوراب دئدیم.
 دئدیم شراب، لب لعلیوی، زهی خجلت!
 نه مستلیکدی بو کیم من شرابا آب دئدیم.
 ۵ روادی قان اولادل ای جمالی خورشیدیم،
 لب لطیفیوی نیستده لعل ناب دئدیم.
 او روح اعظمی کمتر جمالا بنزه تدیم،
 مسیحه تۆهمتی من خانمان خراب دئدیم.
 هوه سله شرح ائله دیم عارضین گولوستانین،
 بهشت هشت در خلقه باب - باب دئدیم.
 خیال وصلین ایله پُر گؤروب دل زاری،
 دولوب هوای محبتله بیر حوباب دئدیم.
 رقیبی یار ایله گؤرمکدن اؤلمه گیم خوشدور،
 آماندی قانیمی تۆک، ائيله بیر ثواب دئدیم.
 ۱۰ لب اوسته خالینی گؤردوم او نوسرین، سید!
 قونوبدو شکره بیره بخته ور ذباب دئدیم.

۳۶۴

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ یازیب درد دل پورخونومو دلدارا گؤندر دیم،
 شیکسته بولبولون احوالینی گولزارا گؤندر دیم.
 زبان عرض حالا جرأتیم یوخ، رو به رو اولسام،
 بو اوزدن ثبت ائدیب درد دلیم طومارا گؤندر دیم.
 مَرگب ایچره حل قیلدیم سواد چشم خونباری،
 یازیب بیر نامه ی شوق، اول گوزو خوممارا گؤندر دیم.

گئیدی اغیار ایله اول ماه روخ، سئیر گولوستانا،
تؤکوب ایرماقا ثابیت اشکیم، اول سیارا گؤندرديم.
۵ او کویون ایتلرینه نذر ائتمیشدیم دل زاری،
یئتیب مقصودوما هر بیر ایته بیر پاره گؤندرديم.
فراقی یاره لر کیم سینهی مجروحا اورموشدو،
قوپاریب پنبه سین اول یارا اوستن یارا گؤندرديم.
منه مئیدن کنچن گون تۆبه وئردی شیخ، ای سئید!
بوگون منده آلیب مئی شیخ ایچون کفاره گؤندرديم.

۳۶۵

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ ال چاتسا، فدا جانیمی جانانا ائدهردیم،
شمع روخونا کؤنلومو پروانه ائدهردیم.
ای زاهید بی ذوق! بو مسجد کی سین وار،
اولسایدی منیم، من اونو مئیخانه ائدهردیم!
مینبر عوه ضی اوندا قویاردیم خوم باده،
وقف اول خوم ایچون بیر نئجه پئیمان ائدهردیم.
بیر تارا دوزهردیم نئچه یوز دانه ی انگور،
آنی عوه ض سبجی صددانه ائدهردیم.
۵ مئیدن اؤتورو اکمک ایچون تاک یئرینده،
هر یئرده کی وار مدرسه، ویرانه ائدهردیم.
دوشسئیدی نهانی الیمه بجهی زاهید،
هئچ اوندا بیلیرسنمی کی آیا نه ائدهردیم؟
سئید تک ائدیپ وصف پریر خط و خالین،
بو وعظ ایله عالمیری دیوانه ائدهردیم.

۳۶۶

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ وصلینده ایدیم مؤحت هیجرانی بیلیردیم،
جئنده ایکن، آتش نئیرانی بیلیردیم.
غافیل او سر زولفووه دل وئرمه دیم، ای گول!
الته کی بو حال پریشانی بیلیردیم.
هر چند کی بیمار گوزون خسته سی اولدوم،
من اولمایاجاق دردیمه درمانی بیلیردیم.
وصلینده اگر چه نئچه گون شاد ایدیم، ای مه!
من کینه ی بو گردش دؤرانی بیلیردیم.
- ۵ اول گون کی قدم شوق ایله بو گولشنه قویدوم،
من سرزنیش خار موغیلانی بیلیردیم.
موشکول دو داخی عاقیبت کار اولا محمود،
آغازدا بو مؤحت پایانی بیلیردیم.
اول گون کی دیله دوشدو سنین شوق دهانین،
من اوندا اولان نؤکته ی پایانی بیلیردیم.
زولفون آلیان سوره ی وَاللَّیْل اوخویوردوم،
من هر گئجه بو معنی ی قرآنی بیلیردیم.
یادا سالیان رویو وَالشَّمْس اوخوردوم،
کیفیت خورشید درخشانی بیلیردیم.
- ۱۰ من بیلمز ایدیم سوره ی اخلاصدان اؤزگه،
توحید خداوندده معنای بیلیردیم.
سئید! بو غزل مطلعین اتدیکده سن انشا،
ضیمینده اولان رمزی معنای بیلیردیم.

۳۶۷

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ شوکر الله کی جمادی وئربین جان آلدیم،
فرّخ ای بخت! کی بو جانی نه ارزان آلدیم.
مشتري اولدوم او خورشیدوش و ماهروخا،
بیر بوت زؤهره جبین و مه تابان آلدیم.
شوکر کیم نوسخه‌ی تدبیری گتیردیم الهمن،
هیجر بیماری کیمی وصل ایله درمان آلدیم.
لب و زولف و خطینه اولدو منیم دسترسیم،
یتدی عَنابا الیم، سونبول و ریحان آلدیم.
۵ آغلایا- آغلایا یتدیم لبی نین بوسه سینه،
گؤهر اشک تۆکوب لعل بدخشان آلدیم.
پاک قیلدیم خطینی، یتدی گؤزوم عارضینه،
مور الندن عجباً مولک سولیمان آلدیم.
سَیّدا شادلیغی مؤخت غمده گؤره‌لی،
وئربین شادلیغی، من غم جانان آلدیم.

۳۶۸

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ چیخیان شهردن، ای ماه! جیگر قان گلدیم،
بو سفردن تاپیان آی کیمی نؤقصان گلدیم.
حسرت سلسیله‌ی زولف پریشانین ایله،
پیچ و خملر چکیب ای شوخ! پریشان گلدیم.
سانما کیم ابر سیه‌دن تۆکولوردو باران،
من ایدیم ای گول رعنا! گؤزو گیریان گلدیم.

نه ايچون وئرمه ميشم وصل گونو جاني سنه،
 گرچه گلديم بو خيال ايله پشيمان گلديم.
 ۵ يوخدو بير کيمسه کي غمده ائده حاليمي سؤال،
 من بي دل کي بئله بي سر و سامان گلديم.
 مور آواره ايديم دامن صحراني گزيب،
 بيلديم آقا بگي عالمده سولثيمان گلديم.
 شوکر سييد گنديرم کام دل ايله بو سفر،
 گرچه بو درگه هر سال فراوان گلديم.

۳۶۹

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ جانان يولونا وئرمگه من جان يئنه گلديم،
 بو کعبه آرا اولماغا قوربان، يئنه گلديم.
 بير گلमيش ايديم وئرمگه جان، اولمادی قيسمت،
 گئتديم دولانيب بير داخی ای جان! يئنه گلديم.
 درمان دئدير درد نهانيما دهانين،
 يوخ يئرده سانيب درديمه درمان، يئنه گلديم.
 يوز دفعه خزان اولموش ایدی باغ و باهاريم،
 بو باغی گؤروب فصل گولستان يئنه گلديم.
 ۵ آلدیم اله پای ملخ آسا، دل و جانی،
 ساندیم کی چيخيب خسته سولثيمان، يئنه گلديم.
 سييد نهچه يول گلमيش ايديم مولک جهاننا،
 صد شوکر تاپيب صورت انسان، يئنه گلديم.

۳۷۰

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ دون کی بیر فورصت تاپیب یار ایله گؤفتار ائيله دیم،
 دردیمی تقریب ائدی، عرض دل زار ائيله دیم.
 در گهینده متصل فخریم گدالیق دیر منیم،
 من هاچان، ای شه! گدالیقدان سنه عار ائيله دیم.
 تا کی بیلدین عاشیقیم، ائتدین منه جؤر و جفا،
 داد او گوندن کیم، سنه عشقیمی اظهار ائيله دیم.
 گؤز یاشیمدان وئردیم، ای نخل وفا! نشو و نوما،
 عارض آلین آلیب بیر رشک گولزار ائيله دیم.
- ۵ ظولمت هیجرینده قالدیم شام غمده من اؤزوم،
 عارضین اغیار ایچون شمع شب تار ائيله دیم.
 خلقه گؤستر دیم هیلال ابرولاریندان بیر نیشان،
 ای دهانی کوثریم، یوخدان سنی وار ائيله دیم.
 چوخ زولئیخالار سنه جان ایله اولدو مشتری،
 یوسفیم دیدارینی من عرض بازار ائيله دیم.
 ائيله ییب بولبول کیمی شام و سحر بازارلار،
 کندیمی اول گول یانیندا عاقیت خوار ائيله دیم.
 باده ی لعل لبین اوصافین ائتدیم آشیکار،
 مست غفلت کن، جهان اهلینی هوشیار ائيله دیم.
- ۱۰ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ معناسینی قیلدیم بیان،
 جومله سیرر وحدته خلقی خبردار ائيله دیم.
 ذات خالق چون اولوب ذات علیدن جیلوه گر،
 خالق اوصافیندا مدح ذات کرار ائيله دیم.
 وحدت ایدی مقصدیم، چون کی عیارت اولدو تنگ،
 سئیدا ناچار لیکدان لفظی تکرار ائيله دیم.

۳۷۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ تا گیریب مئیکانه یه مئی ساغرین نوش ائیلهدیم،
گفتگوی کوثر و خلدی فراموش ائیلهدیم.
باغا گیردیم وصف روخسار گول افشانین ائدیپ،
مدح گولدن بولبولو گولشنده خاموش ائیلهدیم.
تا قارا زولف ایچره گوردوم کعبه ی روخساریوی،
کعبه آسا خانه ی قلبی سیه پوش ائیلهدیم.
شام هیجران بو دل غمگین تسلی تاپماغا،
تا سحر ای مه! خیالین زیب آغوش ائیلهدیم.
۵ لاف ائدیپ گویا کی بیز دریالاری نوش ائتمیشیک،
سپیدی بو جام ایله من مست و مدهوش ائیلهدیم.

۳۷۲

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ بو گنجه بیرمه ایله اوج تُریادا ایدیم،
وصل معراجی ایله عرش معلادا ایدیم.
یوخو احوالی گلیر ایندی منه شام وصال،
حالت لفظده یا بو گنجه رؤیادا ایدیم.
لب جاما یئتیشیردی لب لعلی او گولون،
من لب جامی اؤپوب، اؤزگه تمنا ایدیم.
ساغیریم جام قواریر، شرابیم کوثر،
همدمیم حور، اؤزوم جنت مأودا ایدیم.
۵ یار آچمیشدی لطافتله بو شب سینه سینی،
غرق نور اولموش ایدیم، سینه ی سینادا ایدیم.

نقشدن پئی آپاریردیم بو گئجه نَقاشا،
 سئیر قُدرت ائله ییب اؤز گه تاماشادا ایدیم.
 حلقه ی زولفده روخسار منیرین گُوروبن،
 ناظیر ماه منور شب یلدادا ایدیم.
 دهنین آچماغا اول یار قیلیردیم تدبیر،
 صوبح اولونجا هوس کشف معمادا ایدیم.
 چوخ باخیردیم دهن یارا نهانی، هر دم،
 چاره ی فیکر دل سَید دلداده ایدیم.

۳۷۳

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ اؤزومله اولسا ایدی، من جاهانا گلمز ایدیم،
 گتیردیلر منی آمما، من آنا گلمز ایدیم.
 بو دام عشقه منی سالدی دانه ی خالین،
 فریب وئرمه سه ایدی اودانه، گلمز ایدیم.
 گُورونمه سئیدی اگر هر مکاندا نور روخون،
 فضای قُدرسی قویوب، بو مکانا گلمز ایدیم.
 دهان یاردان اولسایدی بیر اثر ظاهر،
 یقینی ترک قیلیب من گومانا گلمز ایدیم.
 ۵ قدیمی ائیلر ایدیم درد ایله غمینده کامان،
 خدنگ چشمیوه بیلسم نیشانه گلمز ایدیم.
 باهانا ایله یترمیش وصالا عاشیقلا،
 اگر بیلئیدیم اونو، بی باهانا گلمز ایدیم.
 اولایدی ذاتیم ازلدن اگر زر خالیص،
 یانیب بو بوته آرا ایمتاحانا گلمز ایدیم.

بو دۇقدن ائلمه باغبان منى مأيوس،
گولوم اولایدى اگر، گولستانا گلمز ایدیم.
کۆنولده زخم نهان اولماسایدی، ای سئید!
اومید مرهم ایله من فغانا گلمز ایدیم.

۳۷۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ سندن ای کعبه‌ی عشاق! جفا گۆرموش ایدیم،
اهل عشقی سر کویوندا فدا گۆرموش ایدیم.
کعبه‌ی کویون ایدی سجده‌گه اهل صفا،
طاق ابرولریوی قبیله نوما گۆرموش ایدیم.
کیمه سن قهر ایله دوشنام وئریدین، ای شوخ!
عوضینده سنه من خیر دوعا گۆرموش ایدیم.
منیم اول حوسن جهانسوز کی معشوقمدور،
سندن ای دلبر خورشید لقا، گۆرموش ایدیم.
۵ چین زولفونده کی بند ایدی دل پورخونوم،
نکته ایله اونو من مُشک ختا گۆرموش ایدیم.
مظهر اولمادی اوزون پرتوو شمس ازله،
من سنی مظهر انوار خدا گۆرموش ایدیم.
حوسن یار ازل اولموشدو چو سندن ظاهر،
سئیدین عشقینی اول حوسنه روا گۆرموش ایدیم.

۳۷۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ ای کۆنول! سرو سمند سنی ایدین یا من ایدیم؟
یار ایله سئیر چمنده، سن ایدین یا من ایدیم؟

جیلوهی نازدا اول شاه سواری گؤرجک،
 ییخیلان پای سمند سنی ایدین یا من ایدیم؟
 زولف تارینی قیلان بونونا زنجیر جینون،
 اولمایان تانریا بنده، سنی ایدین یا من ایدیم؟
 گه سنه یمن یمین وار ایدی، گه یسر یسر،
 لعلی دؤقونده یمنده سنی ایدین یا من ایدیم؟
 ۵ حوسن روخسارینا کام ایله قیلان نظاره،
 دؤلت وجه حسنده سنی ایدین یا من ایدیم؟
 ظولمت خطله گؤرن تیره عذار ماهین،
 یوز قارا گونله وطنده سنی ایدین یا من ایدیم؟
 سبدا شعر گؤهریار ائدر دین خواهیش،
 طالیب درّ عدنده سنی ایدین یا من ایدیم؟

۳۷۶

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

UU U.U. UU.. U.U.

۱ گندییدی غنیر ایله گولزار سئیرینه یاریم،
 قیلییدی داغ منی یار لاله روخساریم.
 صفا ایله اولانی زائر سر کویون،
 اولوبدو مشتری و مئهر و ماه زواریم.
 به سان شیشه‌ی فانوس بس کی من صافام،
 جهانی روشن ائدیر پرده ایچره اسراریم.
 اوزونو گؤرمگه یارین، ائشیتمگه سؤزونو،
 همیشه گؤز-قولاقل اول، ای دل طلبکاریم!
 ۵ متاعیم اولماسا ایدی متاع فضل و هنر،
 منیمده مشتریدن گرم اولوردو بازاریم.

سو اوسته میثل حوبابام، هوا ایله مملو،
 هاوادلان اؤزگه منیم یوخدو بیر هاوادلاریم.
 هوای طورره‌ی پُرچین یار ایله، سَید!
 جاهاانا عطر وئیریر مشک کیمی اشعاریم.

۳۷۷

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ۵۵ ۵۵ ۵۵

- ۱ صید دله اول زولف گرهِگیر نه لازیم؟
 بیر صَید کی قاجماز، اونا زنجیر نه لازیم؟
 بیضای روخون قاضی بیضاوی ائدر شرح،
 رُؤشندی بوگون تک، بونا تفسیر نه لازیم؟
 گر قتل مورادیندی، سنه بسدیر او غمزه،
 ای تورک جفاجو! داخی شمشیر نه لازیم؟
 گل وعده‌ی قتلیمه منیم ائیلمه تأخیر،
 اؤلدوم، سنی تانری! بئله تأخیر نه لازیم؟
- ۵ واعیظ منی موسلوم بیلین ائیلهدی تکفیر،
 من کافر عشقم، من تکفیر نه لازیم؟
 قوی عشقه قدم، سؤیله تَوَكَّلْتُ عَلَی اللّٰه،
 دیوانه سن ای دل! سنه تدبیر نه لازیم؟
 سَید! نه هوه‌سدیر یئنه بیر یار سئویر سن،
 بو عشق جوانی، سنه، ای پیر! نه لازیم؟

۳۷۸

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

۵.. ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

- ۱ دئدیم کی یارا غم هیجر داستانی یازیم،
 ملال و دردِ دل زار و ناتوانی یازیم.

او شاهباز بولند آشیانا بیر دیل ایله،
 بو حال بسمل ویرانه آشیانی یازیم.
 گؤزوم قاراسینی حل ائیله ییب میداد ایچره،
 بو ایتتظار دل و چششم خون فیشانی یازیم.
 یازیم او سنگدله شرح فیرقتین، یوخسا،
 زمانه دردیمی یا غصّه ی جهانی یازیم.
 ۵ نه فیرقتین، نه زمانه غمین، نه غصّه سینی،
 نه لر کی باشیما هیجرینده گلدی، آنی یازیم.
 فراق لعل لیبنده او سرو لاله روخون،
 غمینده گؤزدن آخان قطره - قطره قانی یازیم.
 ز بس تپیده له نیرمبتلا کؤنول، قویماز،
 کی اول پری وشه من حال جیسم و جانی یازیم.
 مبادا جان چیخا سئید، گنده بو نامه ایله،
 گرّه ک بو نامه نی جاندان اونا نهانی یازیم.

۳۷۹

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

۵.. ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

۱ او نونھال کی سرو روانیمزدی ییزیم،
 اونون فداسی کی جیسم ایچره جانیمزدی ییزیم.
 بیز اول پیاده ی بی پالریک بو عصرده کیم،
 وزیر و شاه و گدا پاسیانیمزدی ییزیم.
 اگر چه خاکده نیک، یوخدو خاکا سیقلتیمیز،
 سبک ائدن بیزی رطل گیرانیمزدی ییزیم.
 نه غم جهانی ائده لشکر بلا غارت،
 سواد مئیکده دارالامانیمزدی ییزیم.

۵ فضای قُددسده دیر سئیرگاه وحدتیمیز،
 بو کثرت عالمی ادنا مکانیمیزدی بیزیم.
 گول جمالیمیزین وصفینی قیلان سئید،
 شیکسته بولبول شیرین زبانیمیزدی بیزیم.

۳۸۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵... ۵۵۵

۱ امرم لبلرینی تا نَفَسیم وار منیم،
 طوطی یم، شکره ای گول! هوسیم وار منیم.
 گلدی قانیمی تۆکوب یار قوتارسین غمدن،
 شوکر الله کی کۆنول! دادر سیم وار منیم.
 بند- بندیم کسه لر، ائیلنم ترک فغان،
 قوی نوا نئی تک ائدیم تا نفسیم وار منیم.
 مرغ باغ ملکوتم قفس چرخه اسیر،
 بو عجب تنگ اولان گۆر قفسیم وار منیم.
 ۵ بی کسم عالم آرا، درد و غمیندن اؤزگه،
 نه هوادار و نه یاور، نه کسیم وار منیم.
 ائتمیشم گرچه بودم عالم ناسوتو وطن،
 ای کۆنول! بؤیله دگیل، پیش و پسیم وار منیم.
 کاروان گئتدی، کۆنول! غافیل ائدیرسن ناله،
 دم به دم، ناله و بانگ جرسیم وار منیم.
 مؤت جیسمانی ایله سانما منیم اؤلمه گیمی،
 سئیدا اؤلمهرم، عالمده سسیم وار منیم!

۳۸۱

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ نہ بوگون باغدا یاریم، نہ مئیم وار منیم،
 سئیر گولزاردا بیهوده نہ ییم وار منیم.
 سیزی تانری یئتیرین پیر خراباتا منی،
 کی بوگون ساقی الیندن گیلئیم وار منیم.
 منه معجون مئی لعلی دوا دیر، ساقی،
 کی غم هیجر ایله جیسمیمده کئیم وار منیم.
 جان سنین، جیسم سنین، امر سنین، فعل سنین،
 جومله سنسن، بو آرادا نہ شئیم وار منیم؟
 ۵ منی سئید تکی چک گوشه ی میخانه لره،
 آرتیریر غم داخی مسجیدده نہ ییم وار منیم؟

۳۸۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U.U UU.U UU.U UU.U

- ۱ نیلیرم گولزاری کیم سن گول عذاریمسان منیم،
 سونبولوم، سرویم، گولوم، باغیم، باهاریمسان منیم.
 دولسا عالم خوبلاردان ایستمم، زیرا کی سن،
 خوبلاردان سئودیکیم زیبا نیگاریمسان منیم.
 گاه آلیرسان جانیمی، گاهی وئیرسن جان منه،
 سن مگر کیم ای بوت طناز! تاریمسان منیم؟
 کلمه نعشیم اوسته وئرسم حسرتیندن جان اگر،
 غئیرلر تا اولماسین آگه کی یاریمسان منیم.
 ۵ باشیمین تاجی غوبار مقدمیندیر، ای صنم!
 سن سریر عزت اوزره تاجداریمسان منیم.

سَیِّد سرگشته تڪ مسکین گدايام، لُٹِڪ سن،
سروريم، شاهيم، پناهيم، هر نه واريمسان منيم.

۳۸۳

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ شرح زولفونده نه لازيمدی کی اطناب ائله ييم،
پيچ و تاب اولسادا کؤنلومده گره ک تاب ائله ييم.
جام مئی مظهر روخسارين ايميش، ای گول تر!
نه ايچون من داخی بس ترک مئی ناب ائله ييم.
باغ غم گوللر آچيب، ايندی جينونوم دميدير،
گؤز ياشيمدان گره ک اول گوللری سیراب ائله ييم.
بولبول آغلار گئجه لر صوبحه کیمی بير گول ايچون،
قوش گؤزونده يوخو يوخ، من نييه بس خواب ائله ييم.
- ۵ اريدیر موم کیمی داشی فراقين، ای گول!
من نئجه آتش هيجرانيوا بس تاب ائله ييم؟
يار بزمينده گرک تارا چکيب رشته ی جان،
صف موژگانیمی بير - بير اونا ميضراب ائله ييم.
سَيِّدا بو غزل تازه بيانی يازيبان،
يثری واردیر کی اگر تَوْحَفَه ی احباب ائله ييم.

حرف النون

۳۸۴

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ ساقی، لوطف ائت منه بير جام مئی صهبادان،
فارغ ائيله منی بو دغدغه ی دونيادان.

چرخ حلاجلیق ایلردی ترازو قوروبان،
 بیز آتان پنبه‌نی ییغسایدی سر مینادان.
 آلدی دل زولف سیاهین، ایکی دونیانی وئریب،
 گۆرنه سود ائله‌دی بیمایه اولان سئودادان.
 عرق عارض گول فامیوا بنزه‌ر دئیین،
 جذب ائدیب شبنمی گون روی گول حمرا‌دان.
 ۵ صورت ظاهره مثیل ائتمز ایدین، سئید، اگر،
 فئیض یاب اولسا ایدین ذائقه‌ی معنادان.

۳۸۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

U. U. UU ..U. U. UU

۱ واحسرتا! اوزولدو الیم وصل یاردان،
 آیریلدی عندلیب تکک اول نؤباهاردان.
 بیر نوع ایله کی روح چیخیب تندن آیریلیر،
 اغیارلار آیردی منی اول نیگاردان.
 یارب! جاهاندا من تکی مقصودا یئتمه‌سین،
 هر کیمسه کی آیردی منی وصل یاردان.
 اول کس کی یاردان منی ناکام ائله‌دی،
 بیر کام گۆرمه‌سین روش روز گاردان.
 ۵ بیر سؤز دئییله اول گوله مندن حیجاب ائده‌ر،
 بیگانه‌لر کیمی باخیر ایندی کنار‌دان.
 دوشدوم جدا چو زولف و روخوندان او مهوشین،
 سیر اولموشام بو گردش لئیل و نهاردان.
 بوندان سورا زمانه‌ده من مرگه شائیم،
 چون دوشموشم یانیندا اونون اعتبار‌دان.

گویا کی وصل یاردا سولطان عصر ایديم،
 دۇندوم گدايا ايندى فراق نیگاردان.
 بولبول کیمی فغاندى ایشیم ایندی سئید!
 تا آیری دوشدوم اول صنم گول عذاردان.

۳۸۶

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵۵ ..۵. ۵.۵۵۵

۱ ای دل! هزار شوکر، خبر گلدى یاردان،
 اولدوق خیلاص درد و غم روزگاردان.
 فصل خزان غمین چکن آواره بولبوله،
 وئردی صبا خبر او گول نوبهاردان.
 ای مقدمین فداسی! بلالار چکیر باشیم،
 گل، گل! کی کنچدی صبر و قراریم قراردان.
 ائت شادلیق گؤزوم یاشی، اول گول روخوم گلیر،
 خار و خسی گؤتور، کرم ائت رهگذاردان.
 ۵ عالمده بیر گون اولمادی کی وصل یار ایله،
 بیر کام دل آلام فلک کجمداردان.
 بیلمم نه ائیله ییب اونا عشق اهلی کیم مدام،
 بو چرخ کینه ور آیریر یاری یاردان؟
 قوی دؤنمه سه مورادیمجا چرخ دؤنمه سین،
 میّت چکن کیشی دگیلم روزگاردان.
 شوکر خدا کی وعده ی وصلینده اول مهین،
 شرمنده اولمادیم دل اومیدواردان.
 گئتدی اوگون کی سئید اوخوردوم بو مصرعی:
 «واحسرتا! اوزولدو الیم اول نیگاردان!»

۳۸۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۵. ۵.۵۵۵ ۵.۵۵۵

- ۱ ماھیم ییخیلیدی بستره عین الکمالدان،
ساخلا اول آفتابی، خدایا! زوالدان.
کنچدی خیالدان کی اؤپم لعل نابینی،
تبخاله ظاهیر ائتدی لیم اول خیالدان.
زاهید نه بیلسین عشقده احوالیمی منیم،
حال اهلی اولسا، شخص اولور حالی حالدان.
بیر گنجہ رؤشن اولمادی اول ماھدان گؤزوم،
نۇقصانا گئتدی عؤمروم او قاشی هیلالدان.
- ۵ جام شرایما داش آتیر محتسب یئنه،
بیلیم نه ایسته ییر او، بو سینمیش سیفالدان؟
هر کس او ماھی اوخشادا خورشید انوره،
نۇقصان عشقی وار کی قوتارماز وبالدان.
هر گول روخون کی حوسنون انده خطی پایمال،
بیر پادشاهدیر کی دوشوبدور جلالدان.
ماه تماما ائله دی نیسبت جمالینی،
نۇقصانی وار کی سئید آزیبیر کمالدان.

۳۸۸

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ منی دؤر فلک آواره قیلدی کوی یاریمدان،
شیکسته بولبولم کیم آیری دوشدوم گول عذاریمدان.
منم بو وادی مؤحتنده سرگردان قالان ناقه،
فلک بیداد ایله اودو منی آخر قاتاریمدان.

او گوندن کی رقیه آشینادیر ناز پروردیم،
 همیشه مرگ خواهیش ایلرم پرورد گاریمدان.
 سیرشک لاله گونوم دامنیم گولزارا دؤندردي،
 سانیرلار کیم چیخیلار لاله لر، گوللر کناریمدان.
 ۵ هوای کاکیلینله دود دلدیر، ای ملک سیما!
 او سونوللر کی دیشرا باش وئیر خاک مزاریمدان.
 نهانی عشقیمی مردملره فاش ائتدی گؤز یاشیم،
 او دور کیم قطره - قطره دوشدو یاشیم اعتباریمدان.
 دئمه بی دردلیکدن مسکن ائتدیم غوربتی، سئید!
 منی آواره قیلدی درد یار آخر دیاریمدان.

۳۸۹

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ نه معنونام کی وحشت ائیله یم لئیل جفاسیندان،
 دوشم صحرا یا سرگردان غم عشقین بلا سیندان.
 نه فرهادام کی داغلاردا وورام اؤز باشیما تیشه،
 قوتارماقچین بو شیرین جانیمی هیجران خطا سیندان.
 وطنده جؤر جانان خوشدو، غوربت ایچره راحتدن،
 خداوندا قوتارما سن منی جانان جفاسیندان.
 کولاهیندان چیخارتدیم کاکیلین یالوارا - یالوارا،
 ایلانی آری شیرین دیل چیخاردار اؤز یوواسیندان.
 ۵ سگ کوی حییمله قدیمی آشینادیر دل،
 خداوندا! آیرما آشینانی آشیناسیندان!
 گلیر یانیما غئیر ایله نیگاریم حال سورماقچین،
 منه بالله خوشدور یوز جفاسی بو وفاسیندان.

دریغا گئندی خاکا عرض حالی سینه ده سید،
بیانا چکمه دی اول شاها اؤز شرم و حیاسیندان.

۳۹۰

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ نه دست یاردان اؤپدو ک، نه بیر ساقی آیاغیندان،
آچیلماز قونچه ی مقصود و موز بو دهر باغیندان.
گۆرهیدی سن تکی روح و روانی دیده ی مریم،
آتاردی توپراغا قونداغین عیسائین قوجاغیندان.
منی، ای خیضر خط! هیمنده اسکندر خیال ائتمه،
مورادیم لبلریندیر چشمه ی حیوان سوراغیندان.
تصوّر ائتمه تقواداندی گر ساغر شیکست ائتدیم،
انشیتدیم بزم مثیده اؤپموش اول دلبر دوداغیندان.
- ۵ گۆروب خوبلار جفاسین خوفه دوشموش سید، زاهید،
بودور وجهی کی چیماز دیشرا مسجیدلر بوجاغیندان.

۳۹۱

مستفعّلن مفاعل مستفعّلن فعل.

۵. ۵.۵۵۵ ..۵. ۵.۵۵۵

- ۱ گر چه قارا گونم او مه کچ کلاهدان،
خوشدور بو قارا گون منه یوز مئهر و ماهدان.
سندن دئدیم کی ائیله یرم شیکوه روز حشر،
تا روز حشر منفعلیم بو گوناهدان.
راه محبتینده خوشام گر اولام شهید،
نومید ائیلمه منی، یارب! بو راهدان.

رويون كى مٺهر صوبح اوميديمدير، اى پرى!

زولفون نهان انديبدى من روسياهدان.

۵ سن ائيله وصل يارا هوس شوق جان ايله،

سيده! منيم گورولدو ايشيم بير نيگاهدان.

۳۹۲

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ اوماركن آشيناليق اول مهين چشم سياهيندان،

بولاشديق قانا آهولار كيى تير نيگاهيندان.

من اول اهل محبت عاشيقام كيى خاكا دؤنسمده،

گلير بوى محبت عالمه قيريم گياهيندان.

دگيلدير فوج خط، روخسار يار اوزره شه زنگى،

دوشوبدور مولك روما تيره ليك گرد سياهيندان.

اگر مٺهر ايله بير گون گؤستره اول ماه روخسارين،

اولور يزار مردم بو سيپهرين مٺهر و ماهيندان.

۵ عبث گؤستره سن مسجد طريقين سيده زاهيد!

اونو آزديرماق اولماز بير داخى مٺخانه راهيندان.

۳۹۳

مستفعل مستقل مستقل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ من اؤيله ييلرديم كى منه يار اولاجاقسان،

عالمده منه يار وفادار اولاجاقسان.

من اؤيله خيال ائتميش ايديم، اى گول رعنا!

سربسته اولان غملره غمخوار اولاجاقسان.

اول ائله ییب مئهر و محبت منه، آخر،
 مندن نه بیلیم کیم بئله بیزار اولاجاقسان.
 رؤشن ائله دیم شمع جمالین نه بیلیم کیم،
 اغیارا گئدیب شمع شب تار اولاجاقسان؟
 ۵ دل وئرمز ایدیم من سنه، ای یار دل آزار!
 بیلسیدیم اگر بؤیله دل آزار اولاجاقسان.
 سرمست مئی حوسن و جفا سان حله، ای گول!
 اول واخت کی حوسنون گئده، هوشیار اولاجاقسان.
 مغرور سان ای گول! خبرین یوخدور اؤزوندن،
 ایام خزان گلسه، خبردار اولاجاقسان.
 بیر واخت اولاجاقدیر کی، سن، ای یوسیف ثانی!
 عشاق سییه بخته خریدار اولاجاقسان.
 خوار ائله دی اول گول سنی اغیار یانیندا،
 سئید! حله بوندان داخی سن خوار اولاجاقسان.

۳۹۴

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ ای نور سماوات و زمین، گر چه نهانسان،
 آمما نظر عارف و دانادا عیانسان.
 باطن گؤزونون یوخ سنی گؤرمکده قصوری،
 ظاهر گؤزو گؤرمز سنی، البته نهانسان.
 ذاتین ائله ییب جومله ی اشیادا تجلّا،
 موسا گؤزونه طور حقیقتده عیانسان.
 بیر آدم و عیسادا دگیل نفخه ی روحون،
 عالم هامی قالییدی، سن اول قالییه جانسان.

۵ کسسن نظر فئضیوی بیر لحظه جاهاندان،
 نابود اولور عالم، سن اونا روح و روانسان.
 گه باد صبا تک وئریسن گولشنه رۇنق،
 گه سولدوروسان گوللری، سن باد خزانسان.
 سن قائیم بالذاتسان، عالم هامی بالغیر،
 خلّاق سماوات و زمین، کؤن و مکانسان.
 مین بیر آدی نین هر بیرى بیر عاشیقه مونس،
 تاپماز سنی بیر کس، یئنه بی نام و نیشانسان.
 ای سَیید پیر، ائیله مئی وحدته رغبت،
 ایستر سن اگر اولماغا همواره جاوان، سن؟

۳۹۵

مفاعیلن مفاعیلن فعولن.

۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ عیان گۆزله باخان شخصه نهانسان،
 نهان گۆزله باخان ذاتا عیانسان!
 دئسم پنهانسان، هر یان عیانسان،
 دئسم کی من عیانسان، یوخ، نهانسان.
 منور ائتمیسن جومله جاهانی،
 مگر سن آفتاب آسیمانسان؟
 اؤزون هم راهسان، هم راهزنسن،
 اؤزون هم دوزدسن، هم پاسییانسان.
 ۵ آدیندیر ضارّ و نافع، ای نیگاریم!
 گهی عشاقا سودو گه زیانسان.
 سنینه دیر خزانیم هم باهاریم،
 ولی سن نه باهار و نه خزانسان.

یئلہ وئردین شمیم تار زولفون،
 نسیمی ائیلہ دین، عنبر فیشانسان.
 سن اولدون سیدین نوطقونده ظاہیر،
 عیان اولدون کی: سن گنج نہانسان!

۳۹۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ دون ائشیتدیم بیر سیہ زولفہ گیرفتار اولموسان،
 ای ملک صورت! منیم تک عاشیق زار اولموسان.
 وئرمیسن بیر سنگدل دلدارا نازیک کؤنلونو،
 سن مگر کؤنلوندن، ای مہ پارہ! بیزار اولموسان.
 چکمیسن جانان جفاسین، گؤرموسن ہیجران غمین،
 شوکر لله حالیمای گول خبردار اولموسان.
 گؤرموسن آئینہی وجہیندہ عکس صورتین،
 طاقت و ہوشون گئدیپ، بیر نقش دیوار اولموسان.
 ۵ شوق لعلیندن اونون، ای خسرو شیرین زبان!
 سید شیرین سخن تک صاحب اشعار اولموسان.

۳۹۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۰. ۰.۰۰۰ ..۰. ۰.۰۰۰

۱ ای ہمنشین کی سن منہ غمخوار اولموسان،
 ظنیم بودور رقیب من زار اولموسان.
 ہر گون کی پندیوہ بو نصیحتلر اوخشاماز،
 غافیل، بوداما سندہ گیرفتار اولموسان.

مدّدی بزم غنیر اولوب اول ماه منزلی،
ای آسیمان! نه دن بئله بی کار اولموسان.
سندن سیوایا جؤر ائله مز یار، ای کؤنول!
یئتدین کی سن بو لوطفه سزاوار اولموسان.
۵ بولبول کیمی فغانا گلیب آغلا سئیدا،
اول گول یانیندا بؤیله کی سن خوار اولموسان.

۳۹۸

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ یوز یارا دگسه چشمیمه گر نوک تیردن،
سانمین کی من کسم نظر اول بی نظیردن.
اولدوم شهید غمزه سی، بیر کیمسه بیلمه دی،
دوشمز جاهانا غولغوله، مرگ فقیردن.
اول بو کی چین طورره ی جانانه دن گلیر،
گلمز مشاما نکهت مُشک و عیردن.
بیلم نه کعبه سن کی، سن ای قبیله ی صفا!
خوشدور یولوندا خار مغیلان حریردن.
۵ آهوی چشم مستین ائدن صئیدی، ای پری!
بیر کیمسه گؤرمه ییبدی جاهان ایچره شیردن.
کنچمک خطادی بچه ی ساغر فروشدان،
فیتوا واریمدی الده بو مبحثده پیردن.
توتدون صدای شعر ایله سئید جاهانی سن،
یارب! جاهاندا قالمایا نامین جریردن!

۳۹۹

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ جان مشامینا گلیر بوی ریا مسجیددن،
 گۆرمه دیم عۆمرده بیر ذۇق و صفا مسجیددن.
 بوریا تىك دۆشه نیر مسجیده هردن زاهید،
 حئیف ترک اولمادی اصلا بو ریا مسجیددن.
 اؤز- اؤزله دانیشیر واعیظ، اولوب دیوانه،
 کیم قولاغیما گلیر گونده صدا مسجیددن.
 زاهیدین کامی ایله دؤر ائله یردی گردون،
 گر قبول اولسا ایدی بیرجه دوعا مسجیددن!
 ۵ دُرد مئخانه نی تۆک جاما گتیر، ای ساقی!
 گۆرمه دیم دَر دیمه عالمده دوا مسجیددن.
 جمعدیر گوشه ی مئخانه یه ارباب ثواب،
 شوکرلر کیم داغیلیر اهل ریا مسجیددن.
 سئیدا بونجا کی مسجیددن ائدیرلر نیفرت،
 نه گۆروبلر گۆره سن کیم شُعا مسجیددن؟

۴۰۰

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ آنجاق او مهین زولفونه ایمان آلیر الدن،
 آهو باخیشی، قارا گۆزو جان آلیر الدن.
 روخسارین اوزه تازه گلن سبزه ی خطین،
 بیر موردی کیم مولک سولیمان آلیر الدن.
 زولفون گۆتوروب ال، اوزون ایمانا ائده ر قصه،
 کافر آلانی شیمدی مسلمان آلیر الدن.

سرگشته ائدر کؤنلومو اول کاکیلی درهم،

جمعیتیم اول زولف پریشان آلیر الدن.

۵ یوز ساخلایسان نقد دل و جانیوی، سئید!

بو وجهیله اول نوگول خندان آلیر الدن.

۴۰۱

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ اگر سردابه‌ی قبریم اولا میخانه خشتیندن،

دگیل معنادا اسگییک زاهیدین قصر بهشتیندن.

منه بیرى خوبرو بیر گوشه‌ی خلوتده یار اولسا،

اولور آسوده کؤنلوم بو جاهانین خوب و زشتیندن.

نه زیبا بوتسان، ای مه! سن، کی گؤرجک قاشلارین طاقین،

چیخار محرابدان زاهید، کنچر راه کینیشیتیندن.

اسیر اول کاکيله باشدان سنی یازمیش قضا، سئید!

بو قارا گونلره دوشدون، قضانین سرنوشتیندن.

۴۰۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ تا کی اولدو مست یار مه‌لیقامیز باده‌دن،

شوکر لله حاصل اولدو مدّعامیز باده‌دن.

باده‌نی گر قاضی الحاجات دئرسم نئی عجب!

مستجاب اولدو بوگون ساقی، دوعامیز باده‌دن.

بیز او ریند باده‌خواریق عالم عیشرته کیم،

توتیامیز دُرد میئندیر، شفامیز باده‌دن.

خرمن ریب و ریانی یاندیریرمیش جام مئی،
 شوکر لله بر طرف اولدو ریامیز باده دن.
 ۵ گر چه آی گوندن قیلیر کسب ضیاء، آمما بیزیم،
 فیضیمیز لوطف خدادان دیر، ضیامیز باده دن.
 مُشرف موتام ولی، عزرائیل جان وئرم،
 ای طیب! اولسا اگر، بالله، دوامیز باده دن.
 باده ایچون بیلمه دیم واعیظ نه بؤهتان سؤیله دی،
 عاقیت بیگانه اولدو آشینامیز باده دن.
 سئیدا دئرلر کی مئیدن رفع اولور شرم و حیا،
 توتدو دونیانی بیزیم شرم و حیامیز باده دن.

۴۰۳

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵۵

۱ ایسته مز نرگسی، اول دیده ی شهلانی گورن،
 سونبوله مئیل ائله مز زولف چلیپانی گورن.
 سنی تانری! اوزون انصاف ائله بیر، ای زاهید!
 مسجدیه مئیل ائله یرمی بو کلیسانی گورن؟
 شیخ صنعانا مذمت نه روادیر واعیظ!
 کافر اولمازمی بئله دوختر ترسانی گورن؟
 گل کلیسایا، تاماشا ائله معجزلرینه،
 نه گوره ر گور کی بو اعجاز مسیحانی گورن؟
 ۵ گل تاماشا ائله روخساردا عیقد عرقی،
 اولماییب گرچه گون اوستونده ثریانی گورن.
 حور و غیلما نا نهجه مئیل ائله سین عاشیق زار،
 صورت ظاهیره باخسینمی بو معنانی گورن؟

بو غزلدن يئنه بير رمز گؤرون دو سَيِّد،
بيلميرم کيمدی يول اوسته بو مصالانی گؤرن؟

۴۰۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ سن منيم، ای لب جانبخش! کی جانانيمسان،
سنه قوربان نه دئيم جانی کی سن جانيمسان.
ئيليرم سروی، اوزون سؤز نه گره کدير، ای گول!
راست اولدور کی اؤزون سرو خورامانيمسان.
ئيليرم سرو و گول و گولشني، ای لاله عذار،
سن منيم سرو و گول و سونبول و ريحانيمسان.
من سنين مورونام، ای سبز خط و مشکين مو!
سن منيم خط حؤکومتده سولثيمانيمسان.
۵ يوخ و واريمدی فدا، ای دهن يار، سنه،
کی منيم دهرده سن مونس پنهانيمسان.
کاکيلين آيتي وَاللَّيْلِ دى، وَالشَّمْسِ اوزون،
سن منيم مکتب عشاقدا قرآنيمسان.
دون دئدين کيم منه ای شاه، گدادير سَيِّد!
ائله بيلديم کی دئدين عالمه سولطانيمسان.

۴۰۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ ای قان اولان کؤنول! نييه دوشدون بو حالا سن؟
باعيث نه دير کی درد و ملالا حواله سن؟

پئوسته اول هیلال قاشین مؤحتتینه سن،
 بیر گون اولور کی، قورخما یترسن کمالا سن.
 اولدون اول آفتابا کی سن مشتری، کؤنول!
 دوشدون وبال ذلته، گلدین زوالا سن.
 اول ماه دؤره سین دولانیر سان صباح و شام،
 آی دؤره سینده هر گئجه مانند هاله سن.
 ۵ اولمازدی اینجه لیب بئله مو کیمی پشیکرین،
 گر عاشیق اولماسایدین او قاشی هیلالا سن.
 مو قدری گؤرمه دین دهن یاردان اثر،
 بیر یوخدان اؤترو دوشدون عجب قیل و قالا سن.
 بس هانی ای کؤنول! سریوین اوسته سایه سی،
 سو وئردین اشک چشم ایله نورس نهالا سن.
 سئیده! او سروین عشقینی انکار ائیلمه،
 پنهان نئجه جیدانی ائدرسن چووالا سن؟

۴۰۶

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ کؤنول تا وار الینده جام منی، سولطان عالم سن،
 ایاغین باشا چکک، دنیا دا چکمه هیچ غم سن.
 فدا اولسون سنه ای دختر رزا! پاکلار جانی،
 وئیرسن مرده یه جانلار، مگر عیسی بن مریم سن؟
 کیم ایچون اولاسان مقدور، اولور مستغنی عالمدن،
 مگر ای باده ی گول رنگ! سن اکسیر اعظم سن؟
 وصال یاردان ائدین بساطیم برهم، ای گردون!
 نولور کؤنلوم کیمی بیر گون اولایدین بؤیله برهم سن؟

۵ نه یوزدن گئیمیسین قارا بو گونه، ای خط دلبر!
مگر سولطان حوسنه توتموسان روم ایچره ماتم سن؟
نه مومکوندور بشرده حاش لله بو جمال اولسون؟
ملک سن یا پری، ای گول! دگیلسن نسل آدم سن.
اگر اوخشاتماسایدین خوبلار ابروسونا سید،
اگیب محرابا باشین ائیلمزدین قامتین خم سن.

۴۰۷

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ روخسارین آچیب، بولبولو شئیدا ائله دین سن،
بولبول نظرنده گولو روسوا ائله دین سن.
آغوشون ایچون بس کی قولوم آچیللا قالدی،
کافر، منی بیر شکل چلیپا ائله دین سن.
بورقع گؤتوروب اول عرق آلوده اوزوندن،
گون اوزره عیان عیقد ثریا ائله دین سن.
نوطقه گلیب ائتدین بو دل مرده نی احیاء،
ظاهیر یئنه اعجاز مسیحا ائله دین سن.
۵ تۆکدو اوزره اول زولف خم اندر خمی، ای مه!
خورشیده حیجایین شب یلدا ائله دین سن.
یئردن گؤیه وار یوسیف ایله فرق سنینچون،
چوخ یوسیفی عشقینده زولئیخا ائله دین سن.
هیجر روخ آلیندا ایکی چشمیمی، ای گول!
خوناب ایله مئیدن دولو مینا ائله دین سن.
قددینی الیف، زولف سیاهیینی دئدین دال،
سید! بو الیف لامی نه معنا ائله دین سن؟

۴۰۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ ایسته‌مم استبرق فردوس اعلا‌دان کفن،
 گر تاپام جیلد سگ یار دل آرادان کفن.
 گر او سرو گول روخ عشقیندن شهید اولسام، منه،
 سرودن تابوت ائدین، گول برگ حمرا‌دان کفن.
 شرعه‌ده گرچه قارا جائز دگیل تکفین ایچون،
 خوشدورور معنون عشقه، زولف لئیلادان کفن.
 گر بهشت کویون ایچره نعشیمی دفن ائسه‌لر،
 گونده‌ریر رضوان جنت زولف حورادان کفن.
 ۵ قامتین گورجک، قیامتده ندامت‌لر چکیب،
 منکر عشقین گئییه گر برگ طوبادان کفن.
 آستان یاردا عوریان منی دفن ائیله‌یین،
 کیم شهید عشق آپارماز مولک دونیادان کفن.
 گونده‌رین سئیده! وفات ائتدیکده من، زوناریمی،
 یوللا‌سین راهیب منه فرش کلیسادان کفن.

۴۰۹

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۰. ۰.۰۰۰ ..۰. ۰.۰۰۰

- ۱ ای دلبر سیت‌مگر و معشوق دل شکن!
 قاشین کامان، کیپر یگین اوخ، عاشیق اولدورن!
 چشم زمانه گورمه ییب البته سن کیمی،
 بیر جان آلان، کیریشمه قیلان، عیشوه گؤسترن.
 صراف النده اولسان اگر، چو خدو قیمتین،
 بیر لعلسن، نه فائیده، یوخ قدریوی بیلن.

ایسان دئدیم صیفتده سنه، ائتمه دیم خطا،
 ای طبع نازیکیله کوسوب مندن اینجیه یی!
 ۵ یوخ، یوخ، خطا دئدیم، غلط ائدیم، کج آنلادیم،
 مه پاره دیر طلوع قیلان یئنگی بورجدن.
 اولماز باشیندا عاغلی دوروست عشق اهلی نین،
 دیوانه دیر اؤزو اونو دیوانه سؤیله یی.
 یانمیش بو درده عاشیق بیچاره نیله سین،
 حسرت چکن دل اولدو، آلان کام پیرهن.
 بیر گون اولور بو طعنه ی خلق اؤلدورور سنی،
 عشقینده اؤلدو سئید بیچاره قوصصه دن.

۴۱۰

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

u. u. uu .. u. u. uu

۱ تا عاشیق اولدوم اول بوت قونچه دهانا من،
 ائدیم عجب وجودمو گور غایبانه من.
 عاشیقلرین نشان دئدیلر تیر چشیمیوه،
 ای قاشی یای! گورمه دیم اوندان نیشانه من.
 بزم رقیبه سالدی ضیا شمع طلعتین،
 قالدیم بلادا شمع کیمی یانا- یانا من.
 بر وئرمه دی، آچیلما دی بیر قونچه ی مورد،
 هر خاکا اشک ساجدیم ایسه دانه- دانه من.
 ۵ ائيله دهن روموزنو مندن سؤال کیم،
 مولک عدمده واقیف ایدیم بو نهانا من.
 کوی نیگاردا گوروب اؤز سایه ی قدیم،
 ساندیم گلن رقیبدی، دوشدم گومانا من.

گولشندہ سید! ایچدیم او نوشین لب ایلہ مئی،
عیش ائیلہدیم چمنده بوگون خسروانہ من.

۴۱۱

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ دلہستہ اولماسایدیم اگر زولف یارا من،
چو خدا بوگونه اولماز ایدیم باختی قارا من.
آغاز اولفتیمده گورہن لوطف یاردان،
ایندی رقیب ایلہ گورورہم آشیکارا من.
ایستر جدا ہمیشہ او مہ پارہ دن منی،
بیلمن نہ ائتمیشم فلک کجمدارا من؟
اغیارا التجا اندیرم ایندی ہیجرده،
قالدیم غمینده گور نہ یامان روزگار من.
۵ ای درد و غم! قویون منی بیر اؤز قراریم،
بیر چارہ ائیلہیم بو دل بی قرار من.
اول لالہروخ فراقی ایلہ اشک آلدان،
دؤندریشم جاہانی بوگون لالہزارا من.
گوردوم کی اولفتیمدن اندر عار دلبریم،
چکدیم اؤزومو سید او گوندن کنار من.

۴۱۲

مفاعلاتن مفاعلاتن مفاعلاتن فعل.

۵.. ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

۱ منم کی یوز غم و یوز درده مبتلایم، من!
محبّینده سنین طالب بلاایم من.

او واختدان کی هامی ماسیوانی ترک ائتدیم،
 یقینیم اولدو کی سولطان ماسیوایام من.
 منیمله زنده اولوب تاپدی خیضر عؤمر ابد،
 بو دار ظولمت آرا چئشمه ی بقایام من.
 او قوه یم کی ید حقله گلیمیشم فعله،
 تصوّر ائیلمه کیم بیر داخی فنا یام من.
 ۵ نه شعله یم کی چکم آسیمانا گردن کبر؟
 بسان سایه یم، اوفتاده خاک پایام من.
 منی چکر گوزونه هاردا گورسه اهل نظر،
 سیاه باختام اگر، میل توتیایام من.

۴۱۳

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ گر چه هامیدان صفحه ی دنیا دا کم من،
 هر واخت کی جامیم اولا دستیمده، جمعم من.
 زاهید! رمضاندا منه بو توبه نی وئردین،
 گئت، باشین ایچون توبه ده ثابت قدم من.
 دونیانی توتوب طنطنه ی فضل و کمالیم،
 عالمیری تسخیر قیلان محتشم من.
 مندن نه سورورسان او گولون سیرر دهانین،
 محو اولدو وجودوم، ائله بیل کی عدم من.
 ۵ یاران صفا مائده ی طبعیمه مؤحتاج،
 اخوانه ی یوسفده ولی النعم من.
 اموات معانی اولور احیا نفسیمدن،
 کیم عالم آرا سید اعجاز دم من.

۴۱۴

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ کئچن شب بیر مکاندا، بیر نیگار ساده گۆردوم من،
 خدنگ غمزه سین جان آلمانا آماده گۆردوم من.
 ییغیلیمیشدی او بزم جانفزایا حور و غیلمانلار،
 بهشت عدن کیم دئرلر، اونو دونیادا گۆردوم من.
 خدنگ غمزه سیندن اونلارین تیر نیگاهیندان،
 اؤزوم تک اهل بزمی سر به سر اوفتاده گۆردوم من.
 ییخیلیم، هوشدان گئتیم، توتولدو نطق موسا تک،
 تجلا نوروو چون وادی سینادا گۆردوم من.
 ۵ مسلمان زاده ایدیم، دؤندوم آخر بوت پرست اولدوم،
 محمد نوروو چون اول بوت زییادا گۆردوم من.
 او بزمی بیرده سید! گۆرمک اولماز، آغلارام هر گون،
 کی گویا اول بساطی، دون گنجه رؤیادا گۆردوم من.

۴۱۵

مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ گل بیر یانیمای گۆزو بیمار! اؤلورهم من،
 چشمیندن ایراق، ای گول تر! خوار اؤلورهم من.
 زنجیرده بیر کیمسنه جان وئرمه دی من تک،
 اول سیلسیله ی زولفه گیرفتار اؤلورهم من.
 مست اولمادیغیم دم یوخ ایدی دهرده بیر گون،
 صد حیف! اؤلن واختدا، هوشیار اؤلورهم من.
 قورخوم بودو گۆرسم سنی، لذت تاپا چشمیم،
 شادام کی بئله حسرت دیدار اؤلورهم من.

۵ دؤورومو توتوب قوصصه و غم، مؤحت عالم،
سانما کی بئله بی کس و بی یار اؤلورهم من.
یوخ طاقتم اغیار ایله گؤرمک سنی، ای شوخ!
اؤلمکده بوگون بیر غرضیم وار، اؤلورهم من.
زخم سیمین اولمادی بو سینه کاری،
صد حئیف، صد افسوس، گنهکار اؤلورهم من.

۴۱۶

مفاعیلن فعاتیلن مفاعیلن فع لن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

۱ گؤروب ضیای روخون کوی یارا گلدیم من،
اومید وصلی ایله بو دیارا گلدیم من.
وصالی دؤندو منه اولدو آخری هیجران،
یقین کی چشم بد روزگار گلدیم من.
نه کارهیم، نه چیه، باده ایله سادهم یوخ،
اؤزومده بیلمه ییرم کیم نه کارا گلدیم من!
نه آه و زار ایدی بو بیر گولون فراقیندا،
الینده، ای دل خوش گشته! زارا گلدیم من.
۵ سیزی تازی منه بو آیلا وئردین فرصت،
شیکایتیه بو در شهریارا گلدیم من.
منجم اتندی نظر باختیمین سیتاره سینه،
اونون تصورونه باختی قارا گلدیم من.
یتیشدی قطره لر اول بحر وحدته سینه،
او بحرده دُر ایدیم، گؤر کنارا گلدیم من.

۴۱۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ ای کۆنول! عشق ایچره اولدون خوار سن، دیوانه من،
اولدون آخر عشقدن بیزار سن، بیگانه، من.
سیمبر بوتلار غم عشقیندن اولدون عاقیت،
خلق آرا بی قدر و بی مقدار سن، افسانه من.
یاد چشم شوق شمع عارض جانانه دن،
اولدون ای مسکین کۆنول! بیمار سن، پروانه من.
سن گوله شوریده، من بیر گنج حوسنون طالیبی،
توتدون ای بولبول! ره گولزار سن، ویرانه من.
۵ سئیدا صد شوکر کیم آسوده اولدوق، ائيله ییب،
جان فدای غمزهی دلدار سن، بیگانه من.

۴۱۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ چشمه لر سانمین تۆکر گۆز یاشی، آغلار بیستون،
تیشه زخمیندن گۆروب فرهاد جیسمی لاله گون.
بیستون داغیندا سانمین لاله دیر هر ایل چیخان،
کوهکن قانین ساجیر هر دم اونا گردون دون.
ایسته مزدی ذوق ایچون شگر دهنلر وصلینی،
خسروو فرهاد تکک عشق ائتمیش اولسایدی زبون.
جان فدا انصافینا، ای شوخ! کیم بو حوسن ایله،
خسته لر کۆنلوندن ایسترسن یئنه صبر و سکون.
۵ گون اوزون رو خساریوا اوخشاتدی بیر گون لاف ائدیپ،
هر گون ایلر آسیمان آنی بو اوزدن سرنگون.

گۆستریر زولفون آرا خطین، دهانین عاشیقہ،
سانکی خضر اسکندرہ ظولمتده اولموش رهنمون.
گئتدیلر فرهاد ایله مجنون بساط دهردن،
ایندی سئید اولدو کیم، سر خئیل ارباب جینون!

۴۱۹

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵۵ ..۵. ۵.۵۵۵

۱ واعیظ مئین مذمتین ائتمز ثواب ایچون،
دیلده بهانه دیر سؤزو، ذکر شراب ایچون.
ساقی! گوزون فداسی اولوم، جام می گتیر،
یاندیرما اودلارا، منی بیر جورعه آب ایچون.
دئرلر کی باده دن آچیلیر باب معرفت،
بیز داخی بیر ایاق ایچه لیم فتح باب ایچون.
صرف اولدو بسدی سبحه و اورادا عؤمروموز،
ایندی گرکدی صرف اول چنگ و رباب ایچون.
۵ زاهید، شرابی کؤثر ایچون ترک ائدرسه، من،
فوت ائتمرم بو نقدی او نسیه حساب ایچون.
اولسون جاهاندا گوشه ی میخانه لر بیزیم،
قالسین بهشت، زاهید عالی جناب ایچون!
سئید یقین کی رحمت حق دندی بی خبر،
اول کیم شرابی ترک ائده بیم عذاب ایچون.

۴۲۰

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵۵ ..۵. ۵.۵۵۵

۱ اول ماه روخ خیالیمی بیلجک وصال ایچون،
آزرده اولدو ائله دیگیم اول خیال ایچون.

جان چىخدى گۆرمه دىم دهن ياردان اثر،
 عۆمرومو بادا وئردىم اول امر محال ايچون.
 دؤندو هيلالا غورره ي عۆمرومده قامتيم،
 اولدو ضعيف گون به گون اول مه جمال ايچون.
 بوندان بيل اشتياقیمی کیم بونجا رشک ايله،
 بير غئیری قاصید ائيله ييرم عرض حال ايچون.
 ۵ سندن نولور کمالا يئته سید فقیر،
 باعیث محمد اولدو کمال بیلال ایچون.

۴۲۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ ایسته دیم چاره خطین بو دل صدپاره ایچون،
 دئدی: «مرهم کیم ائدیب مُشکی گۆره ک یارا ایچون؟»
 قاصید اول ماه تمامیم شب هیجران غمین،
 نه سرانجام ائله ییردی بو گونو قارا ایچون؟
 حضرت نوح نبی نخله ی طوبانی کسب،
 سنه ای طیفل گره کدیر یونا گهواره ایچون.
 تۆبه وئردی منه مئیدن قسم ايله واعیظ،
 پایلادیم باده آلیب من داخی کفاره ایچون،
 ۵ سنی گۆردو کده سر راهدا حقدن سید،
 یوز گۆز ایستر گۆزه لیم حوسنوه نظاره ایچون.

۴۲۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ شمع کیم رۆشن اولوب یانماغا پروانه ایچون،
 یانماغیندان داخی پروانه یه پروا نه ایچون؟

وئرمه ييم خاليوا، اي گول! نيه من دونياني؟
 چكدي جئدن ال آدم، ائله بير دانه ايچون.
 بيلميرم زولفو ايچون شانه ني خلق ائتدي خدا،
 يا كي زولف سيهين خلق ائله ييب شانه ايچون؟
 بونجا كيم حوسنونو قرآندا وصف ائتدي خدا،
 بيلميشم كيم ائله ييب مشق اونو مئىخانه ايچون.
 ۵ بير مئىخانه عليدير، اودور انوار جلي،
 آشيناني تاني، سئير ائيلمه بيگانه ايچون.
 اولماسايدى گيل آدمده جمالندان اثر،
 قابل اولمازدى اونون طينتي پئيمانه ايچون.
 سئيدا ائيلمه اوصاف عليدن غئيرى،
 عؤمرونو صرف ائلمه هر يئن افسانه ايچون.

۴۲۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ خط گليب مصحف روخسارينا معناسى ايچون،
 آيه نورا دوشوب شرح تجلاسى ايچون.
 رشك ائدهر بير - بيرينه مردمك دیده لریم،
 نقطه ي خاليوين، اي شوخ! تاماشاسى ايچون.
 عشقينه دوشدو مسيحا چو بو زيبا صنمين،
 چار ميخه چكيليپ زولف چليپاسى ايچون.
 خواهش ائتدي دهنين سيررينى چوخلار، آمما،
 اولدو معدوم بو، بير نؤقطه معماسى ايچون!
 ۵ زاهيدا! دينوى سن وئردين عبث شيطاننا،
 شئوخ صنعان وئريب اؤز دلبر ترساسى ايچون.

وئردی جان کۆنلومو زولف سیهینه او مهین،
چاره بیلدی اونو رفع غم سئوداسی ایچون.
مار ضحاک ایدی گیسوسو، فریدون خطی،
بو فریدون گلیر دفعینه دعواسی ایچون.
سئیدین وار ایدی بیر جزیی اولان ایمانی،
ائیلهدی نذر اونودا شهر کلیساسی ایچون!

۴۲۴

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

- ۱ یئنه ای گۆز! نه گۆردون کیم بو نؤعی خون فیشان اولدون،
حوباب اشک خونین ایچره جیسمم تک نهان اولدون.
سنه تاپشیردیم، ای دل! سیرر لعل یاریمی بیر گون،
اونا تاب ائتمه دین سن، هم دؤنوب آخردا قان اولدون.
سنی دئرلردی، ای دل! بی وفا، من باور ائتمزدیم،
ولاکین بی وفالقی سهلدیر، سن خصم جان اولدون.
ازل گون مئهر ائدر دین، تا کۆنول اولدو گیرفتارین،
دؤنوب، ای سنگدل! داشا، عجب نامئهربان اولدون.
۵ جفا و جؤورووه معتاد قیلدین سئید زاری،
اونا شاد اولدوغون گۆردون، اونا هم سرگیان اولدون.

۴۲۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ بیرده گۆرسم، گۆز آچیب، گر اول گول رعنا اوزون،
گۆرمک ایسترسم، گۆزوم چیخسین اگر دونیا اوزون.

عشقه صناعان اولوب زوناره ائتمزمی هوهس؟
 گؤرسه زاهید گر سنین تک بیر بوت ترسا اوزون.
 خال و خطین عکسی چشمیمده جمالین شوقدن،
 خلیل هیندولار کی روم ایچون توتوب دریا اوزون.
 داغا چالیدی جان شیرینین قوتاردی کوه کن،
 شور اشکیم سیلی تا گوردو توتوب صحرا اوزون.
 ۵ نورو باتسین چشمی مین گؤرمک تمنا ائله سم،
 ماه روخسارین قویوب مئهر جهان آرا اوزون.
 اوز سورورلر بونجا کیم عشاق، خاک پایوا،
 اوز چکیب، ای ماهروخ! گؤسترمه استغنا اوزون.
 نورو آرتیب چشمیمین باشیم فلکلردن کئچر،
 بیرده گؤرسم سئید اول ماه فلک سیما اوزون.

۴۲۶

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ ایترسن اگر ای دل شیدا! فرح اولسون،
 ایچ دلبر ایله ساغر صهبا، فرح اولسون.
 اؤپ لعل لب دلبری، ایچ باده ی گولگون،
 معجون مفرح دی، سنه تا فرح اولسون.
 سربسته معمادی سور اول قونچه دهانی،
 شاید کی آچیلین بو معما، فرح اولسون.
 ایچ باده کی اولسون ایکی امرین بیری حاصل،
 یا غصه گتیرسن سنه منی، یا فرح اولسون.
 ۵ موقوف ایسه قلبین فرحی قتلیمه، بالله،
 اؤلدور منی، ای دلبر زیبا! فرح اولسون.

گیریان سنی گوردو کده اولور گول کیمی خندان،
تک اول گوله ای سید روسوا فرح اولسون.

۴۲۷

فاعلاتن فعاتن فعاتن فع لن.

۵۵ ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ اهل تقوانین اگر مسجدی بر باد اولسون،
نه غم اوندان، تکی مئیکانه لر آباد اولسون!
تؤبه سیندیر ماغیما شیخ ملول اولسا اگر،
پیر مئیکانه بو ایشدن تکی دلشاد اولسون.
ائتدی بیر جام ایله تعمیر دل ویرانی،
مئی فروشون کی گوروم خانه سی آباد اولسون.
طورره ی دلبر ایله نغمه ی مستانه بیزیم،
زاهیدین مشغله سی سبحه و اوراد اولسون.
۵ شهرده باغلی قویوبدور در مئیکانه لری،
واعیظین، بار خدایا! ائوی بر باد اولسون.
سیدین باده نی ترک ائتمه گین عیب ائله مین،
ترکی موشکولدو اونون، کیمسه کی، معتاد اولسون.

۴۲۸

فاعلاتن فعاتن فعاتن فع لن.

۵۵ ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ نیله ییم مجلس آرا اولسادا اغیار، اولسون،
تک او گولدن منه بیر فرصت دیدار اولسون.
غایت شوقومو گور یارا کی هنگام وداع،
رشکدن من دئی یلمم کی خدا یار اولسون.

هانی، ای روح و روان غنیرت معشوقه لیگین،
 قویما کیم غنیر من زارا خریدار اولسون.
 بیر ایاق ایله منیم کؤنلومو آلدین اله سن،
 گؤروم، ای ساقی ی گول چهره! الین وار اولسون!
 ۵ تا کی سرمستدیر، عشق اهلینه لوطف ایلر یار،
 ساقیا قویما او بی مئهری کی هوشیار اولسون!
 اوره گیم قانا دؤنوب، قوّهت تقریریم یوخ،
 یوخدور احوالیم بیر کس کی خبردار اولسون.
 بونجا کیم سیلسیله ی زولفو و و ایستر سید،
 گؤروم اول دامدا بوندان دا گیرفتار اولسون.

۴۲۹

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ گؤزوم سندن سیوای روخساره یه گر باخسا، کور اولسون،
 دئییم بوندان بتر، وصلیندن ای مه پاره! دور اولسون.
 ایلاهی! قانا دؤنسون غنیر یادین ایلسه کؤنلوم،
 گؤزوم چیخسین باخا سنسیز، اگر غیلما و حور اولسون.
 گؤزون یادیله کؤنلومده، عجب یوخ اولماسا عیشرت،
 نه مومکوندور گؤزوم، بیمار اولان ائوده سرور اولسون؟
 غرور حوسن ائدیپ، ای مشک خط، مندن کنار اولما،
 ندیر نۇقصان سولئیمان، اگر هم بزم مور اولسون.
 ۵ اولوب بی نور هیجر عارضینده دیده ی سید،
 اوزوندن دور اولان گؤزده نه مومکوندور کی نور اولسون!

۴۳۰

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ شیوه سی گاه غضب، گه روشی ناز اولسون،
 تکی بزمیمده منیم بیر بوتِ طَنَاز اولسون.
 خلق هر چند دئیر: «بیر گول ایله یاز اولماز،»
 چاغیرین اول گولو کیم مجلسیمیز یاز اولسون.
 طایر کۆنلومو صئید ائتدی غزال چئشمین،
 باوریم یوخ بو جاهاندا بئله شهباز اولسون.
 اؤلدور ای قاشی کامان! عاشیقی مین ذَلّت ایله،
 تا گروه شهدا ایچره سرافراز اولسون.
 ۵ مستجاب اولدو دوغامیز کی نیگاریم گلدی،
 در مئخانه گر کدیر بو زامان باز اولسون.
 دئمنم باده ایله ائت منی سیراب، خدا،
 باری، چوخ اولماسادا، قیسمتیمیز آز اولسون.
 سئیدا چکمنم اول دؤر مخالف غمینی،
 تکی اول دلبر خوش لهجه منه ساز اولسون.

۴۳۱

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ شوکر ای دل! گلیر اول ماه بیزیم ساری بوگون،
 گؤر دویونجا روخ جان پرورینی، باری بوگون.
 قویما گئتسین چیخیب، ای دل! او مه بی مئهری،
 ثابت ائت یالواریب اول اختر سیاری بوگون.
 بو گئجه منزل ائله خانه می، ای ماه لقا!
 سالما نؤقصانا بیزی، گئتمه، سنی تانری! بوگون.

آی و گون، ثابت و سیاره تاماشایا چیخیب،
 مشتری دن او مهین گرمدی بازاری بوگون.
 ۵ یئنه دونیالارا سیغماز نه اولودور سید،
 خوش باخیدیر اوزونه یوخسا یئنه یاری بوگون!

۴۳۲

مستفعل مستفعل مستفعل فاعل لن.

۵۵ ۵۵۵ ۵۵۵ ۵۵۵

۱ واعیظ بو قدەر ذمینی ائتمزدی شراین،
 بیر بیلسه ایدی لذتینی بادهی ناین.
 میخانه لرین حالینا دخل ائیلمه سیدین،
 زاهید! سنی جنت لیک ائدردی بو ثواین.
 شربت ایچیین بزمده شیرینلیک اولور کام،
 وصل عالمیدی عاقیتی بو شکر آیین.
 ای جام! گلیر نکهت جنت نفسیندن،
 آدم گتیریب یئر اوزونه، یوخسا توراین؟
 ۵ اول ماه بیزه وعدهی تشریف ائدیپ آخر،
 ای دیده! گلیر اول شیدن نییه خوابین؟
 حوسنون اولوب اول سبزهی خطدن داخی زیبا،
 ای ماه پری چهره نه دندیر بو حیجایین؟
 گر پیر موغان توتسا الیمدن، نولا، زاهید،
 بیر چاکر دیرینیدی سید او جنابین!

۴۳۳

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ حبیبیم حددن آشدی عاشیق مسکینه بیدادین،
 جفانی کیمدن اؤیره ندین، ایلاهی! اؤلسون اوستادین!

سن اولدن بئله بیدادلار ائتمزدین عشاقا،
 مگر توندون مخالف پندینی بو قووم حسّادین؟
 یئتیشمز اول بوت نامهربانا بیر اثر قیلماز،
 نه سود اوندان کی، ای دل! چیخدی چرخه آه و فریادین؟
 اسیر قامت مؤزونون اولموشدور مگر، ای گول!
 کی چکمیش باغبان ال خیدمتیندن سرو آزادین؟
 ۵ بو شیرینلیک کی وار ما بئینیمیزده یار ایلن، سید!
 اگر بیلسه، قیامت لر قوپار باشینا فرهادین.

۴۳۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ دؤزمه ییب هیجره، کؤنول! هر گنجه فریاد ائتدین،
 آخر اول ماهی منیم قتلیمه جلاّد ائتدین.
 زولف مُشکینه دل وئردین، او قانین تۆکدو،
 بو خطا دوشدو اوزوندن، منه اسناد ائتدین.
 التفات ائله دین اول منه شیرین - شیرین،
 آخر عشقینه منی عالمه فرهاد ائتدین.
 یوخ ایدی عاشیق شئیدا اوره گین قان ائتمک،
 بونودا خوبلار آراسیندا سن ایجاد ائتدین.
 ۵ سید سوخته نی آتش ناز ایله یاخیب،
 شمعی، پروانه نی یاندر ماغا معتاد ائتدین.

۴۳۵

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

UU ..UU ..UU ..UU

۱ بیلدین گلیرم هر یتره گتسن، سفر ائتدین،
 عاشیق لیگیمی شوهره ی هر بوم و بر ائتدین.

وئردین خبرین گئتمه گیوین، گئتدیم اؤزومدن،
 تا روز وداعیندا منی بی خبر ائتدین.
 اولموش یئنه مجروح او گولون عارض آلی،
 ای دیده! مگر سن روخ یارا نظر ائتدین؟
 ائتدین جیگریم یارا، گونوم قارا جفادان،
 ای ماه! بیلیرسنمی کی، سن بیر نه لر ائتدین؟
 ۵ ای لاله روخ! آلدین اله غنیر ایله پیاله،
 داغ ائله ییین عاشیقی، خونین جیگر ائتدین.
 طولانی شیکایتلر ائردین بیزه، سئید،
 بس اول شهی گؤرجک، نه ایچون مختصر ائتدین؟

۴۳۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵۵

۱ بس کی، ای دل! هوهس زولف گر هگیر ائتدین،
 آخر اول زولفو منیم بوینوما زنجیر ائتدین.
 ای کؤنول! من کی گؤروب یاری آیاقدان دوشدوم،
 ده گؤروم اؤز غمینی سن نجه تقریر ائتدین؟
 عارض یاریمی، ای صانع آفاق! مگر،
 قرع و انبیقی مه و مئهر ایله تقطیر ائتدین؟
 ائله دین وعده کی وصلین گونو قانیم تۆکه سن،
 ای اولوم وعده نه قوربان! نییه تأخیر ائتدین؟
 ۵ باعیث نار دئدین مئهر روخون، ای واعیظ!
 گؤر بهشت آیه سینی سن نییه تفسیر ائتدین؟
 وئردی دل اول صنمین کوفر سر زولفوندن،
 زاهیدا! سن نییه آنجاق منی تکفیر ائتدین؟

سنی اول گۆزلری خونخوار سالییدیر گۆزدن،
یئنه، ای سید بیچاره، نه تقصیر ائتدین؟

۴۳۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع لن.

۵۵ ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ هر نه اغیار دئدیسه سنه، باور قیلدین،
تا او گوندن منی بی یار و مکدر قیلدین.
هوهس سلسیله ی زولف و روخوندان، ای ماه!
گونومو عالم آرا شاما برابر قیلدین.
بس دئمیشدین گئجه لر چیخمارام، ای ماه! نئچین،
چیخیان منزل اغیاری منور قیلدین؟
مئی ایچیب غنیر ایله روخسار عرفناکین آچیب،
بزم اغیارا روخ آلیوی زیوه ر قیلدین.
۵ نوش باده لب شیرینیوی آچدین، ای گول!
مئی تلخی دهن غنیرده شکر قیلدین.
ائمه ییب عاشیقینه هیچ سیتمگر، بالله،
او سیتملر کی منه سن بوت کافر قیلدین.
گوروم ای سید سر گشته، سنی لال اولاسان!
نه دئدین کی یئنه دلداری مکدر قیلدین؟

۴۳۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ تا کونول مئیل سر زولف سیه تار ائیلهدین،
روزگاریم ائتدین آشوفته، گونوم تار ائیلهدین.

اول دهانین وارلیغین انکار ایلردی حکیم،
 ناز ایله گؤفتارا گلدین، سن یوخو وار ائیلهدین.
 دیدهی بولبولده خوار اولدو گول، ای سرو سهی!
 تا آجیب روخساریوی سن سئیر گولزار ائیلهدین.
 قونچا حسرتدن قالب آغزی آچیلیمیش باغدا،
 تا آجیب دورج دهن، باغ ایچره گؤفتار ائیلهدین.
 ۵ گؤستریب روخساریوی گؤفتارا گلدین تا کی سن،
 بولبولو عشقینده شرمندە، گولو خار ائیلهدین.
 دوشموشم نۇقصانا اتدین ماهیمی مندن جدا،
 سن مورادیم عکسینه، ای چرخ! رفتار ائیلهدین.
 رشته ی جانیم یانار سوز نهاندان هر گنجە،
 سن، اؤزون تا صوبح شمع بزم اغیار ائیلهدین.
 کوی یارا ائیمسن سئیدە گوذر مندن نهان،
 ناله ایله ایتلرین اول کودا بیدار ائیلهدین.

۴۳۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ جمع ایکن، روخساریوا زولفون پریشان ائیلهدین،
 مندن، ای گول! اول جمال اللاهی پنهان ائیلهدین.
 باغا گیردین، اول عذار آلدان آچدین نیقاب،
 قونچه نین باغرین حسددن دم به دم قان ائیلهدین.
 عرض روخسار ائیلهدین گولشنده، ای گول! بولبوله،
 بولبولو گولزار عشقینده پشیمان ائیلهدین.
 بونوما سالدین او مشکین زولفوون زونارینی،
 ای بوت ترسا، منی عشقینده صنعان ائیلهدین.

۵ اولدو هر بیر ذره دن عشقین تجلاسی عیان،
عالمی موسا تک، ای خورشید! حئیران ائيله دین.
کنز مخفی دن عیان اولدو دُر شهوارلار،
قطره نی ای بحر احسان! دُر غلطان ائيله دین.
گاه عیشوه، گاه غمزه، گاه خشم و گاه ناز،
سپیده هر گونه بیر نوع ایله احسان ائيله دین.

۴۴۰

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ دوشه گر سایه سی کویوندا کی دیوارا دلدارین،
چیخار چرخه حسد دن باقی آهی عاشیق زارین.
بیلیدیر فرض اؤزونه آستانه ن سجده سین خورشید،
او گوندن کیم اولوبدور عاشیق خورشید روخسارین.
دئسم یوسفدن آرتیقسان، دگیل بؤهتان، کی عشق اهلی،
جماد ایله اونون اولدو، سنین جانلا خریدارین.
سر کویوندا، ای گول! گؤز یاشیمدان اولما رنجیده،
صفاسین آرتیریر باران رحمت باغ و گولزارین.
۵ دل بیمار چشمنیدن دوا ایستر، ولی بیلمز،
کی اولماز بیر علاجی دهرده بیمارا بیمارین.
حبیبیم آدینی ذکر ائتمه ییب محراب طاعتده،
یقیندیر زاهید! یوخ کلمه ی توحیده اقرارین.
خیال شمع روخسار ایله چکدین آهلا، سینه!
بحمد الله کیم رؤشدیر عالمده شب تارین.

۴۴۱

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ نولا چوخ اولماق ایسترسه حبیبیم عاشیق زارین،
متاعی خوب اولان البته چوخ ایستر خریدارین.
عجب یوخ کسمه سه گر مئهرینی عشاقدان اول مه،
بو رؤشندیر کی کسمز ذره دن خورشید، انوارین.
نولا اغیارا دلداریم اگر عرض جمال ائیلر،
دریغ ائتسینمی عالمدن او مهر و فئض دیدارین؟
سنه بی مئهر اولوب ای دل! اگر اغیارا مئیل ائتدی،
شیکایت ائتمه هر شخصین بیلیر اول گول سزاوارین.
- ۵ وصالیندان رقیب دیو سیرت کامیاب اولسون،
اگر کی خاتم لعلین منیم تک بیلسه اسرارین.
اولور اول آفتابا مشتری ماه فلک، سئیده!
بو نوع ایله کی عاشیقلر ائدیله گرم بازارین.

۴۴۲

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ اولوب نرگیسلرین دؤورونده اهل عشق بیمارین،
غذاسی خون دلدیر، لاله رویوم! عاشیق زارین.
فراقا دؤزمه ییب، ای ماهرو! ترک وطن ائتدیم،
اومید دؤلت دیدار ایله اولدوم طلبکارین.
- حبیبیم! سن بوگون اول کعبه ی حوسن صفاسان کیم،
گروه قدسیاندر عالم بالادا زوارین.
- گره کدیر مؤج خارا بیلسین، ای مه! مؤج دریانی،
او کس کیم طالیدییر سن کیمی بیر در شهوارین.

۵ خوش اول بیمارلیق کیم سَیْدا غوربت دیاریندا،
طیب صوبح و شامین یار ایدی، دؤلت پرستارین.

۴۴۳

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ عیادت ائیلمز اولدو مسیحیم عاشیق زارین،
او خورشید و جاهت کسدی مندن فئض دیدارین.
مشخص ائیلهدیم کیم، اولمه گیم غالیبدی صحتدن،
او گوندن کیم طیبیم سالدی گؤزدن هیجر بیمارین.
اگر گول قنددن مقصود اصلی جانا قوه تدير،
ائدين ترکیب اول شوخون لبین، گول برگ روخسارین.
بیلیدیر کیم بنؤشه شربتی بیمارا لازیمدیر،
عبث توتما دی خط گرد لب لعل شکر بارین.
۵ حکیم آب انارین ائیله میش ترتیب، بیلمز کیم،
او شوخون روی گولناری قیلیر ساکیت کؤنول نارین.
دوشر گنج نهانیم الله، ای خیضر خط! بیر دم،
ترحم قیل، اجل ییخماقدادیر بو جیسم دیوارین.
دئیرلر شیرهی عَناب تنده قانی صاف ائیلر،
چوخ امدیم لعل یاری، گؤرمه دیم سَیْدا بیر آثارین.

۴۴۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ هانی بیر کس کی یئتیر سین منه جانان خبرین،
سؤیله سین بولبول ایچون باغ و گولستان خبرین؟

ای صبا! ای سنه بو روح و روانیم قوربان،
 قُمری ی زارا گتیر سرو خورامان خبرین.
 ظولمت غمده سکندر کیمی قالدیم حئیران،
 یئتیر ای خیضر! منه چشمه‌ی حیوان خبرین.
 ای کبوتر! آپاریب نامه‌ی درد دلیمی،
 هم من زارا گتیر اول مه تابان خبرین.
 ۵ هانی بیر قاصید فرخونده سییه‌ر، عیصادم،
 کی یئتیرسین تن بی‌روحوموزا جان خبرین؟
 جان شیرین منه تلخ اولدو غم هیجراندان،
 وئرمه‌دی کیمسنه اول خسرو خوبان خبرین.
 سبدا جانیمی نذر ائتمیشم اول قاصیده کیم،
 وئره‌من عاشیق دلخسته‌یه جانان خبرین.

۴۴۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ چکمیشدی قتلیم ائتمگه یوز تیر گؤز لرین،
 ظالیم! نه اولدو ائله‌دی تأخیر گؤز لرین؟
 مست ایدی، آلدی خامه‌ی موژگانی دستینه،
 فتوای قتلیم ائله‌دی تحریر، گؤز لرین.
 صئید حرم حرامدیر، ای قبیله‌ی صفا!
 آهو شیکارین ائتدی یئنه شیر گؤز لرین.
 قاشینلا قتلیم ائتمگه پئیوست اولدولار،
 اگریلر ایله ائله‌دی تدبیر گؤز لرین.
 ۵ ظالیم! دیار عشقه هولاکوی تازاسان،
 اولماز بو قانلار ایچمک ایله سیر گؤز لرین.

گيسولار ايچره ائتدی کمین تورک مست تک،
 شېخونلار ائتدی کۆنلومه شېگير گۆزلىرىن.
 ائتدين کمند زولفوو پورتاب، ای پرى!
 سېيد تک ائيله دی منى نخجير گۆزلىرىن.

۴۴۶

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ بينای زؤهدومو مئی سئیلی بیرله آبا وئرىن،
 ساتین بو خیرقه و سجادهنی شرابا وئرىن!
 گلین، بیر ائيله یین ای باده خوارلار! هیمت،
 بو چرخ پورسیتیمن دؤرون اینقلابا وئرىن.
 خراب اولوم، قوتاریم تا زمانه دؤرون،
 بیر ایکی جام من خانمان خرابا وئرىن.
 گؤرون کی عاقبت الامر کیم اولور مغبون،
 بو نقد جانی مئی، زاهیدی کیتابا وئرىن.
 ۵ وصیتیم بو دو، سېيد! وفاتیم اولدوقدا،
 نه قالسا مندن، اونو وقف ائدين، شرابا وئرىن.

۴۴۷

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

UU ..UU ..UU ..UU

۱ ای لعل لبین شیرهی شکر تکی شیرین،
 فؤحش دهنین قند مکرر تکی شیرین!
 یوز شکر و شیرینی اولا خسروون، اولماز،
 هرگیز لب شیرین ایله شکر تکی شیرین.

وصف ائيلمه يين، چوخ يئميشم ميصر نباتين،
 اصلا اولاييلمز لب دلبر تكي شيرين!
 نخل عسل رشك ايله تلخ اولدو مذاقي،
 كيم شيره سي اولماز اولب تر تكي شيرين.
 ۵ بادام مزاجين حُكما تلخ دئييلر،
 من گورمه ميشم هيچ او گؤزلر تكي شيرين.
 سَيِّد! سنه دوشنام دئسه يار، نه عئيبى؟
 آجى سؤزودور كؤنلومه شگر تكي شيرين.

۴۴۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U . U UU . U UU . U UU . U

۱ قونچا تگ سيرر ليين، عشق اهلى خلوت ساخلاسين،
 نؤقطه ي پنهاندى بو، اهل، محبت ساخلاسين.
 لعل رويون خطى پامال اولدو، قارا گؤزلرين،
 گئتدى اونلار، تانرى بو بيمارى صحت ساخلاسين.
 آتدى بير اوخ، بو دل مجروحا او ابرو كامان،
 نازيله تاپشirdى كيم تنده امانت ساخلاسين.
 دؤلت عظمادير اى دل! پند پير مئى فروش،
 ائيله سين گوشوندا دُر، اهل سعادت ساخلاسين.
 ۵ ياريميز عشق اهلينه احسانا ماييلدير اؤزو،
 التجادان اؤزلرين ارباب حاجت ساخلاسين.
 اى كؤنول! زولف سياهيندا يول آزددين دلبرين،
 هر خطاسيندان سنى تانرى سلامت ساخلاسين.
 قونچا تگ چاك اولماسين كؤنلو نئجه بو سَيِّد،
 گول تكي يارى گنديب، خار ايله صؤجبت ساخلاسين؟

۴۴۹

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U. UU. .U. U. UU

- ۱ ای هم نیشینلر، او یادین یار یاتماسین،
 دورسون آیاغا اول گول بی خار یاتماسین.
 یاتسا او ماهپاره، یاتار باختیمیز بیزیم،
 زینهار، قویمایین اونو، زینهار یاتماسین.
 بیدار ائدین آماندیر او زولف سیاهیمی،
 طولم ایله ائتمه سین گونوما تار، یاتماسین.
 گولزار خط و خالینا نظاره دن سیوای،
 اول گول روخا بیر اؤزگه سؤزوم وار، یاتماسین.
 ۵ روخسارین ائتمه سین یاتیان زولف آرا نهان،
 نور خدانی ائله سین اظهار، یاتماسین.
 سئید! هلاک اولور او یادین اول غزالیمی،
 دورموش غمینده یار ایچون اغیار، یاتماسین.

۴۵۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U. U UU. U UU. U UU. U

- ۱ ایسته رم گۆرمک سنی بیر شخصه ایمکان اولماسین،
 مندن اؤزگه حوسنووہ بیر کس نیگه بان اولماسین.
 دوشمه یه تا کی یئر اوزره سایه ی نخل قدین،
 گنجه لر شمع و گونوزلر مئهر رخشان اولماسین.
 ایسته رم بیر خاص خلوت یار ایله عالمده کیم،
 واقیفی اول خلوتین تا کی دل و جان اولماسین.
 جان و دل بیگانه دیر بزم وصال یاردا،
 آشینانین بزمینه بیگانه مئهمان اولماسین.

۵ خارلار هر دم گۆرور، ای گول بدن! روخساریوی،
 رشکدن قونچا کیمی کۆنلوم نئجه قان اولماسین.
 ایسته رم جانیم آلیب بوینوما سالسین زولفونو،
 یارب! لعل گول روخ بو سئودادان پشیمان اولماسین.
 اول بوت ترسادا هر کیم گۆرسه نور وحدتی،
 هیچ مومکوندورمو او عشق ایله صنعان اولماسین؟
 زولف و روخساری خیالی، روز و شب بسدیر اونا،
 عاشیقین کۆنلونده فیکر کوفر و ایمان اولماسین.
 اؤزگه عالمدر حقیقتده بو وحدت عالمی،
 کثرت ایله عاشیقین حالی پریشان اولماسین.
 ۱۰ ای خداوند احد! اؤز بیرلیگین حقّی! منیم،
 خاطیریم، سَیّده کیمی غمدن هراسان اولماسین.

۴۵۱

مستفعل مستفعل مستفعل فاعل لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ یارب! کیم اولور عرضیمی جانانا یتیرسین،
 درد دلیم اول خسرو خوبانا یتیرسین؟
 خورشیده دئسین ذرّه ی سرگشته ملالین،
 پروانه سؤزون شمع شبستانا یتیرسین؟
 جمعیت دل کثرت غمدندی پریشان،
 بو حالی او گیسوی پریشانا یتیرسین.
 بو مرغ گرفتار قفس صورت حالین،
 اول قونچه ی نوخیز گولوستانا یتیرسین.
 ۵ مندن یتیریب اول شهه عجز ایله دوعالار،
 خاک قدمین دیده ی گیرانا یتیرسین.

هر شام و سحر، وردی بودور سید زارین،
آللاه سنی بیرده بو شیروانا یئتیر سین.

۴۵۲

مفاعیلن مفاعیلن فعولن.

۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ من اۆلدوم اوستومه دلدار گل سین،
آچیب باشین او سونبول تار گل سین.
آچیب نطق، ائيله سین یو خدان تکلم،
تنیمده بیر نفس تا وار گل سین.
اگر چه اختیاری بیرله گلمز،
ائدین اول سرکشی ناچار گل سین.
قیلین احوالیمی جانانا رؤشن،
بو ظولماتا او مه رو خسار گل سین.
۵ کی شاید رفع ائده درد سیریمی،
ایاق الده مئی سرشار گل سین.
دهانیم نفس تشخیصی ایچون،
توتوب آئینه ی دیدار گل سین.
جنازه م اوستونه گل سین ایمامیم،
نامازا جعفر طیار گل سین.
بو تعمیر دل اولدو خاکا یکسان،
دئین تعمیره اول معمار گل سین.
اگر چه بیلیمشم گلمز او گول روخ،
یانیر نارا، دئین بو خار گل سین.
۱۰ نولور باری خدا بو خانقاها،
چیخیب اول شاهید بازار گل سین؟

گۆره ر اغیار ایله یارینی اۆلمز،
ایلاهی سئیده بیر عار گلکسین.

۴۵۳

فاعلاتن فعاتن فعاتن فع لن.

۵۵ ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ اوگون اولسون کی یئنه مجلسه دلبر گلکسین،
چیخیان بورجدان اول ماه منور گلکسین.
یئنه ساقیلر اله باده ی گولگون آلسین،
بزمه مینا دوزولوب، گردش ساغر گلکسین.
بزم عیشرتده اگر یار اولا، بیر حالتی وار،
مست اولوب رقص ائله سین، حالت دیگر گلکسین.
نوش بادا! لب آچیب باده نی شیرین ائتسین،
تلخ منی ذائقه ی جانیم شکر گلکسین.
۵ سهلدر کیم ائده سن قانیمی سو کیمی روان،
تک سنین قاشلاریوین تیغینه جؤهر گلکسین.
ای منی اول مه خورشید لیقادان آیران،
گوروم عالمده گونون شاما برابر گلکسین.
گر چه هیجراندا، کؤنول! بد کنچینیر احوالین،
شوکر قیل، اولمایا بوندان داخی بدتر گلکسین.
تؤبه ائتدین منی گولفامدان، ای سئیده زار،
حله صبر ائله کی، فصل گول احمر گلکسین.

۴۵۴

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ اوگون اولسون کی ای ریم! سفردن دلبریم گلکسین،
سریم شوری، گوزوم نوری، او ماه انوریم گلکسین.

مذاق جان شیرینیم اولوبدور تلخ هیجرینده،
 آپیلین کاروان میصر، کان شکریم گلکین.
 گول جعفر کیمی رنگیم سارالدی باد مؤحتدن،
 آپیلین گوللریم، اول طورره ی نیلوفریم گلکین.
 جاهان دؤنسون بهشته، جنت موعود عیان اولسون،
 اوزو جنت، قدی طوبا، او لعلی کوثریم گلکین.
 ۵ جدا دوشدوم او طوطی لهجه دن، بال و پریم سیندی،
 گلیب اول شاهبازیم، تازه دن بال و پریم گلکین.
 نیگاریم سن گئندن بو اولوبدور سئیدین وردی،
 او گون اولسون کی، ای ریم! سفردن دلبریم گلکین.

۴۵۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ کیم کی ایستر اوزونو سرور ایام ائله سین،
 در مئیخانه نی اؤپسون، طلب جام ائله سین.
 آب کوثرده منیم هر نه نصیبیم وارسا،
 دؤنده ریب ریم اونو باده ی گولقام ائله سین.
 یار گللدی، هامی اؤز دردینه مشغول اولدو،
 قالمادی کیمسه کی احوالما انجام ائله سین.
 سن نه کوتاه سان، ای شام وصال دلبر،
 حق منیم عؤمرومو کسکین سنه انعام ائله سین.
 ۵ زولفو خطین گتیریر عارضینه جانانین،
 کافر ایستر عجا، کافری اسلام ائله سین.
 اولسا ناکاملیغیم گر او پری نین کامی،
 دل دیوانه می هر دهرده ناکام ائله سین.

سَید اول زولف و روخندان کی حکایت سؤیلر،
ایسته ییر کیم گونون اول وجه ایله آخشام ائله سین.

۴۵۶

مستفعلن مفاعل مستفعلن فَعْل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ پیغام گونده رین بو گنجه یارا گلمه سین،
صوبح اولماینجا، بزمه او مہپارا گلمه سین.
اول آفتاب ائیلمه سین نصف شب طلوع،
عشقینده ائتمه سین گونومو قارا گلمه سین.
بسدير بو یارا کیم منه وار بزمده رقیب،
بیرده او یارا اوسته اوروب یارا گلمه سین.
نقد محبتینده وار اغیاردان انقلاب،
اول یوسف عزیز بو بازارا گلمه سین.

۴۵۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فَعْل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ گر ایسته سن کی خسته کؤنول قانا دؤنمه سین،
لعل لبین ساری داخی پئیمانه دؤنمه سین.
بولبول تک ایسته سن کی اگر ائتمه ییم خروس،
مئیدن اوزون فضای گولوستانا دؤنمه سین.
دؤنسون، داغیلین عالمین، ای گول! بینالاری،
تک شیشه سینماسین، خوم مئیخانه دؤنمه سین.
ساقی! الیم اسیر، منه چوخ وئرمه جام کیم،
باده م داغیلما سین یثره، پئیمانه دؤنمه سین.

۵ من اولدوم، ای رفیق! پریشان او زولفدن،
 یارب! سنین گونون بو پریشانا دؤنمه سین.
 آچ زولف مُشکفامیوی، گؤستر جمالیوی،
 تا دؤر شمع، هر گئجه پروانه دؤنمه سین.
 چکمه او تار طورره ی عنبر فیشانیوا،
 بو چاک - چاک کؤنلومه تا شانه دؤنمه سین.
 عهد ائتدی دل کی باغلانا زنجیر زولفووه،
 بو عهددن ایلاهی او دیوانه دؤنمه سین.
 سَید گۆرنده یاری، دوشورسن آیاغینا،
 گۆرجک سنی او شوخ، نئجه یانا دؤنمه سین.

۴۵۸

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ اُچ آیدی هیجرینی چکیرم گول عذاریمین،
 هر گون غریبه حالتی وار روزگاریمین.
 اُچ یوز ایل آدم آغلادی، اُچ آی، اگرچه، من،
 آمما کی چوخ تفاووتو وار آه و زاریمین.
 اُچ درده مبتلا ایدی آدم، دگیل نهان،
 بوندان زیاده دردی یوخ اول تاجداریمین.
 حوّا هاواسی، درد گونا و فراق خُلد،
 کسمیشدی اختیارینی اول خاکساریمین.
 ۵ من بیلیم کی هانسی غمی ائله یم بیان،
 یو خدور شماره سی الم بی شماریمین.
 هیجران غمی، فلک سیتی، طعنه ی رقیب،
 کسمیش قرارینی بو دل بی قراریمین.

روز جزا دا ثیقلتی شاهینی سیندیرار،
 هر شمه سین اگر چکه لر انتظاریمین.
 سید! یتیردی رفعت ایله گؤیلره باشیم،
 یتسم سمندی گردینه اول شهسواریمین.

۴۵۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ دوشه لی عارضیه طورره ی مشک افشانین،
 کاکیلین کیمی ائدیدیر منی سرگردانین.
 آتما غمزه ن اوخونو سینه مه، غم کثرتی وار،
 حیفدیر غملر آراسیندا ایتر پئیکانین.
 سانما محشرده شهیدین طلب خون ائتسین،
 یتنه، ای ماه! اوزون گؤرسه، اولور حیرانین.
 اول مئی ناب کی وصلینده سنینه ایچدیم،
 قان ائدیپ تۆکدو گؤزومدن الم هیجرانین.
 ۵ نه بلاسان بیزه سن، ای شب هیجران کی سنین،
 قورخورام اولمایا محشرده یتنه پایانین.
 زاهیدا ائله میسن اول خم ابرویا سجود،
 بس هاچان کامیل اولور سؤیله سنین ایمانین؟
 سید مضطری ای شه! نه سورورسان مندن؟
 او کی، قوربانین اولوم، اولدو سنین قوربانین!

۴۶۰

مفاعن فاعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ میسر اولسا اگر طوف کوی جانانین،
 داخی نه میتتی وار کعبه دن دل و جانین؟

هنوز وصلدیر، ای ماه! یو خدور آرامیم،
 نه نوع بس کئچه جک من فقیره هیجرانین؟
 خلیل خانه سی نین نیلیرم زیارتینی؟
 چئویر منی باشینا، ای گول! ائیلہ قوربانین.
 فدا اولوم سنہ، ای کعبہ ی محبت! کیم،
 حریردن منہ خوشتر گلیر موغیلانین.
 ۵ بیر-ایکی گون کی سنہ، ای نیکار! مئهمانام،
 نولور اگر توتاسان حؤرمترین بو مئهمانین؟
 جزا گونو اولوسان سورخ روی، ای سئید!
 اگر بوگون تۆکوله کوی یاردا قانین.

۴۶۱

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ تأثیر عشقین اولدو دلہ کارگر سنین،
 عشقینده چکدیم، ای گول رعنا! نہلر سنین.
 عشاق باغیرینی سیتمین قانا دؤنده ریب،
 کؤنلوندہ یو خدو رحم و مروّت مگر سنین.
 دل شیشہ سین جفا ایله صد پارہ ائیلہ دین،
 داشدیرمی کؤنلون، ای بوت بیدادگر سنین؟
 باعیت نہ اولدو ای گول رعنا! کی گؤرمورم،
 اولکی ایلتیفاتلاریندان اثر سنین؟
 ۵ ای کاکیلین فداسی اولوم گؤرمگہ اوزون،
 سرگشته نم زمانہ ده شام و سحر سنین.
 خورشید آسمان گؤزونہ توتیا ایچون،
 وئرمز توراب مقدمین اهل نظر سنین.

سېئد! بو حالا شو كرلر ائت تا كي اولمايا،
بوندان دا روزگاردا حالين بتر سنين.

۴۶۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ ای کؤنول! بس وصل يارا نولدو تدبيرين سنين؟
يوخدو، ای فرياد و آهيم! يارا تأثيرين سنين.
گؤهر اشکيم کيمي دوشدون نظردن عاقبيت،
نولدو، ای مسکين کؤنول! بير سؤيله تقصيرين سنين؟
ناوک دلدوزووا قوي جانيميز اولسون فدا،
ائتمه سين تک، ای کامان ابرو! خطا، تيرين سنين!
اول جوانی مست قيلدين، مجلس اغياردا،
خصم اول، يارب! گؤروم، ساقی! سنه پيرين سنين.
- ۵ ای ملک خو! وعدهی قتليده اهمال ائتمه کيم،
سېئدی تئز اؤلدورور، بالله بو تأخيرين سنين.

۴۶۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ جيسمدن جان آلماغا گر اولسا فرمانين سنين،
جانا ميتتدير اولام، ای دوست! قوربانين سنين.
گر تؤكرسن، ای خليليم! قانيمي، غم ائتمرم،
غم اولور کيم گر باتا اول قانا دامانين سنين.
گلמיםم جان وئرمگه، ای شه! منای کويووا،
قانيمي تؤك جاما کيم، اولسون بو احسانين سنين.

بیر گولوستاندر سر کویون آچلمیش گوللری،
 قان ایله گولرنگک اولوب گولبرگ خندانین سنین.
 ۵ کثرت ایچره تاپمیشام من در کتیز وحدتی،
 اولموشام هر چند زولفون تک پریشانین سنین.
 نفی دن اثباتا گل، ای دل! کی خاکا نصّ ائده،
 قطره-قطره حرف «آلّا الله» آل قانین سنین.
 سید ا گر جانیوی جانانا ائتمزسن فدا،
 راضی اولماز عشقده سندن او جانانین سنین.

حرف الواو

۴۶۴

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ نه نزاکت، نه وجاهت، نه ملاحظتدیر بو،
 گوردو روخساریوی هر کس، دئدی جتتدیر بو.
 فیتنه لر دوشدو جاهانا قد مؤزونوندان،
 وه! نه قامت، نه صباحت، نه قیامتدیر بو.
 ائتمه دین عاشیقه لوطف ائتمگی عادت بیر دم،
 ای شه مولک جفا، سنده نه عادتدیر بو؟
 جان وئریب وصلیوه یتمک اولما مقدور اگر،
 ای فدا جان سنه کیم، جانیمایمیتدیر بو.
 ۵ دئمه دیممی سنه من عشقدن، ای دل! حذر ائت؟
 دوشموسن ایندی غم و درده، نه حالتدیر بو؟
 یئنه جان تازه لئیر شعر شکر باریندان،
 سید ا شعر دگیل، کشف و کرامتدیر بو.

۴۶۵

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

- ۱ گۆرن زولف سیاهین اوزده سؤیلر مُشکک تردیر بو،
چکن روخساریوی آغوش جانا، بخته وردیر بو!
کۆنول کیم اولدو، ای گول! بسته ی زولف پریشانین،
خطادان خالی اولماز فیتنه ی دؤر قمردیر بو.
مطوّل ماجرالار چکمیشم زولفون بلاسیندان،
بولار کیم ائتمیشم تحریر، شرح مختصردیر بو.
نه سود اوندان کی سنسیر باده ی گولگونه مثیل ائتدیم،
ایلمده ساغر صهبا دگیل، خون جیگردیر بو.
- ۵ سراسر شیکوه دیر نظمین فراق یاردان سئید،
او مست حوسنه هوشیار اول کی یئتسه دردسردیر بو.

۴۶۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ حلقه ی سیلسیله ی زولف پریشانیدیر بو،
باغ جتّده بیتن سونبول و ریحانیدیر بو.
روخ زیبایا دوشوب رشته ی زولف سیهین،
جتّده داخیل اولوب یوخسا کی شیطاندیر بو.
نیله ییم، یوخدو ساوادیم، نه بیلیم معناسین،
خط گلیب عارضیه، آیه ی قرآندیر بو.
غازه دن عارض دلبر کی اولوبدور گولگون،
داغیلیب مصحفه یا کیم دم عثمانیدیر بو.
- ۵ باغدا اوزدن آچان دمده نیقابین قونچا،

قالب آغزى آچيلا، حوسنوو حئيراندير بو.
 بو قدهر جؤر و سېتم عاشيقي ائتدين، بسدير،
 اى پرى! داش دگيل، رحم ائله كيم جاندير بو.
 آلا بير يئرده كى خورشيد اوزوندن نورو،
 گر دئسم آيدى جمالين، منه نۇقصاندير بو.
 دم تيغينه اولور زينده دل عشاقين،
 مگر اى خيضر خطيم! چشمه ي حئيواندير بو؟
 بو گئجه ائيله ميشم اؤج ثريادا مقام،
 نظره اولدو مصور، مه تاباندير بو.
 ۱۰ بس كى جان وئرمگه شمشيريوه من موشتاقام،
 قاشلارين قانيمي توكسه، منه احساندير بو.
 باخماغا اشكيمة سياره لر اولدو ثابيت،
 قابيل دؤر دگيل، حاليما حئيراندير بو.
 بو قدهر بوتلارا كيم سجده لر ائيلر سئيد،
 دئمز ايماني اولان كس كى مسلماندير بو.

۴۶۷

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.

۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰.

۱ دگيلدير ساغر ايچره باده، ياقوت رواندير بو،
 مسيح روح پرورميدى يا قوت رواندير بو؟
 دل مجروحوما بونجا جفالار بسدير، اى ظالم!
 دگيل فولاد، آخر رحم قيل، بير پارچا قاندير بو.
 وجودوم فاني اولدو حسرت تنگ دهانيدان،
 بو دردى كيمسه يه فاش ائتمه ديم، سيرر نهاندير بو.
 گؤزوم خوناب دلدن ظاهر ائيلر زخم پنهاني،
 نه حاجت حاليمي سورماق؟ سيرشكيمن عياندير بو.

۵ اوسان کیم جیسم و جانیم بونجا نار هیجره یاندیردین،
 دگیلیر سنگ و آهن، ظالیم اوغلو، جیسم و جاندر بو.
 رقیب ائتمیش شفاعت یارا سندن، وامصیت کیم،
 یاماندان یاخشیلیق گر صادر اولسا، هم یاماندر بو.
 اگر سئید سنه سؤیلرسه کیم جانیم فدا قیلام،
 اینانما شاعیرین گؤفتارینا، بالله یالاندر بو!

۴۶۸

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ دون دولاندریم باشینا سؤیله دی پروانه دی بو،
 زولفون آلدیم الیمه، گولدو کی دیوانه دی بو.
 حلقه ی زولفده گؤر خال سیاهین، ای دل!
 بیرسی دام بلادر، بیرسی دانه دی بو.
 عارض یاریم باخ، یوخدو گر عاغلیندا قصور،
 واعیظا! وصف بهشت ائیلمه، افسانه دی بو.
 سانما مسجد کیمی، بی صیدق و ارادت گلمه،
 ای گؤزوم! گؤزله ادب، گوشه ی میخانه دی بو.
 ۵ بو دگیل پرده ی عشاق و نهاوند و حیجاز،
 غولغوله عرشه سالان، نعره ی مستانه دی بو.
 اویمایم زن طبلره، دوت شه مردان یولونو،
 اله آل ساغر می، مشرب مردانه دی بو.
 سئیدا چکک گؤزه ایوان طلا سورمه سینی،
 جان یتیب کامینا کیم، منزل جانانه دی بو.

۴۶۹

مستفعل مستفعل مستفعل فاعل لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ گو کوکب باختیمدا منیم رفعت اولوردو،
 بیر وصلی او ماهین بیزهده قیسمت اولوردو.
 قورخوزمامیش اولسایدی منی قیصّه‌ی هیجران،
 اوئید وصال ائیلیمگه جورئت اولوردو.
 دوشنامسیز اولسایدی لب یار میسر،
 تلخ اولمازایدی، مثیده داخی، لذت اولوردو.
 روخساره‌سی نوخطلرین آلسایدی دل الدن،
 خورشید سحاب ایچره نه کمیت اولوردو.
 ۵ ای دل! طلب ائتسیدی اگر بوسه لبیدن،
 یارین خط ریحانی سنه حجت اولوردو.
 اولسایدی وجاهت، سبب عیصمت یوسیف،
 بس یوسیف صیدّیقه نئچین توهمت اولوردو.
 تضمینین اگر اولماسا اشعاردا، سئید!
 هر بیر غزلین دهرده بی‌قیمت اولوردو.

۴۷۰

مستفعل مستفعل مستفعل فاعل لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ دل عاشیق اولوب زولفووه سئودالارا دوشدو،
 مجنون کیمی زنجیر ایله صحرالارا دوشدو.
 تا جاما اوزون عکسی دوشوب، ای لب مئیگون!
 چوخ خام طمع غئیر تمنالارا دوشدو.
 سیرر دهنین سؤیله‌دیلر رمز ایله مردوم،
 بو مبهم اولان نؤقطه معمالارا دوشدو.

زولفون ائله‌دی خاطیر عشاقی نیشیمن،
 اول شکل چلیپا بو کلیسالارا دوشدو.
 ۵ تا قطره‌ی نئیشان اولا دندانیوا نیسبت،
 ال ابردن اوزدو، دل دریالارا دوشدو.
 گه سرزنش خلق، گهی کینه‌ی گردون،
 عشقینده باشیم، گۆر کی نه غوغالارا دوشدو.
 یانیردی منی شعشعه‌ی نور جمالین،
 موسا کیمی سئید بو تجالارا دوشدو.

۴۷۱

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ ای دل! یئنه اول شعبده‌گر یادیما دوشدو،
 پیرانه‌سر اول ساده پسر یادیما دوشدو.
 گۆردوم گولو، اولدو اوزونه حسرتیم افزون،
 باخدیم آیا، اول رشک قمر یادیما دوشدو.
 حئیرتده ایدیم بونجا نه‌دیر گۆزدن آخان قان،
 اول قانا دؤنن خسته جیگر یادیما دوشدو.
 وصلینده کئچن گونلری کیم گلدی خیالا،
 داخی دئییه بیلمم کی نه‌لر یادیما دوشدو.
 ۵ کیم گتدی دئدیم نکهت زولفون منه یارین؟
 ناگه او زامان باد سحر یادیما دوشدو.
 بیر کیمسه دئدیم وارمی کی روخساریوی اوپسون؟
 آری، او قارا زولفون اوپر یادیما دوشدو.
 اولموش کیمه مقدور دئدیم وصل میانی؟
 سئید گلین فیکر کمر یادیما دوشدو.

۴۷۲

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ۵۵ ۵۵ ۵۵

- ۱ بيلمم کی بو نه فيتنه‌ی دؤر قمر اولدو،
ساقی! هانی خورشید مئی، آخر سحر اولدو.
اغیار ایله اول قونچه دهن ایچدی مئی ناب،
ارباب وفا حسرت ایله خون جیگر اولدو.
من درد دلیم عرض قیلیردیم، دئدی اول شوخ:
هی! هی! بودا گلدی بیزه بیر دردسر اولدو!
وئردیم کؤنول اوئید ایله بیر اؤزگه نیگارا،
بدبختلیگیم گؤر کی بو اوندان بتر اولدو.
- ۵ هر نخل تمنایا کی یاشیملا سو وئردیم،
اغیارا سالیب سایه منه بی ثمر اولدو.
دلدن کنچیب احوالی بیلن یار زباندان،
من عرض دل ائتدیم اونا، قصد دگر اولدو.
سانجیلدی تن زاریم اکر اوخلاری، سئید!
اوچماغا سر کویونا بیر بال و پر اولدو.

۴۷۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵ ۵ ۵ ۵ ۵

- ۱ تا کؤنول صئیدینه صیاد او گؤز و قاش اولدو،
عالمه راز نهانیم داغیلیب فاش اولدو.
زولف طرّارین اولوب گؤز لرینه رام آخر،
بو قارا اوغرو حرامیلره یولداش اولدو.
نه بلالار گتیریر باشیما بو دیده‌ی تر،
بو نه توفان، بو نه گیرداب، بو نه یاش اولدو؟

ای خوشا نقشینه اول عاشیق حق بینین کیم،
 نقشدن پئی آپاریب عاشیق نقاش اولدو.
 ۵ ائشیکین داشینا تا دگدی رقیبین قدمی،
 ائویم اول لحظه ییخیلیدی، باشیما داش اولدو.
 صدف سینهم آرا بسله دیگیم گؤهر ناب،
 حئیف تاراجا گئدی، قیسمت اوباش اولدو.
 دون شمار ائله دین عالمده کی دیوانه لری،
 آخر الامر بو سئید هامیدان باش اولدو.

۴۷۴

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ زولال لبرین عیناً ئسمی سلسبیل اولدو،
 دئدیم بیر جورعه اوندان، عالمه قانیم سیل اولدو.
 دهانیدان سر مو قدری سؤز اظهار قیلیمشدیم،
 دوشوب سؤز عالمه، وار و یوخ اوسته قیل و قال اولدو.
 دئسم پیغمبر عصرهم، دگیلیر کوفر، زیر کیم،
 پیامیم وحی مُنزل، قاصیدیم بیر جبره ئیل اولدو.
 اگر چه یاندی کؤنلوم هیجر اودوندان کویووا، ای مه!
 قاراقو گئجه لرده شوعله ی آهیم دلیل اولدو.
 ۵ آیردی اول عزیز ی ناگه اخوانین جفاسیندان،
 او یوسیف فیرقتیندن هر گوزوم بیر رود نیل اولدو.
 چو گوردو غمزهی قَتانیوی خؤوفوندن عزرائیل،
 کمند زولفوه سالدی اوزون، مسکین دخیل اولدو.
 ضرورتله چو گلدی عالم ناسوتا اول گول روخ،
 عزیز عالم ایکن سئیدین، خوار و ذلیل اولدو.

۴۷۵

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

..۵۵۵ ..۵۵۵ ..۵۵۵

- ۱ تا مندن ايراق اول بوت گول پيرهن اولدو،
 هر جامه كي گئيديم، منه غمدن كفن اولدو.
 سن بؤيله دگيلدين منه، اي روح و روانيم،
 معلوم اولور كيم سني بير اؤيره دن اولدو.
 رهبر دئيگيم، اولدو منه راهزن آخر،
 يوسف گؤرونن يار منه اهريمن اولدو.
 بحرئنه دؤنوب مۇج بلادن ايكي چشميم،
 هر قطره كي دوشدو يثره، دُرّ عدن اولدو.
 ۵ دل ائيله دي آخر سر زولفونده نيشيمن،
 ايماننا گليب مايل حُبُّ الوَطْن اولدو.
 نيسف روخونو خط سيه توتدو او ماهين،
 گلدی حَمَلَه مئهر، شب و روز، تن اولدو.
 اول يوسف گمگشته فراقيندا بو سَيِّد،
 يعقوبا دؤنوب، ساكن بيتُ الحزن الدو.

۴۷۶

مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن.

..۵۵۵ ۵۵۵ ..۵۵۵ ۵۵۵

- ۱ اي ساقی گول چهره! ماه رمضان اولدو،
 گولزار روخ دلبر ضعف ايله خزان اولدو.
 دلدار توتوب روزه، ضعف اولدو اونا غاليب،
 سان يَتَّكِي چيخان آيدير، چرخ اوزره عيان اولدو.
 قاچميش او گول آلين لعل لبي نين قاني،
 باغريم توتولوب غمدن، قونچه كيمي قان اولدو.

آشوفته اولوب کاکیل ابروی کجین توتدو،
 ماه ایدی بو عید ایچون ابر ایچره نهان اولدو.
 ۵ آچیلدی در مسجید، جمع اولدو ریا اهل،
 باغلاندی سر مینا، غمدن خفقان اولدو.
 تیت گنجه سی وئردیم ایمانی، شراب آلدیم،
 سود اولدو بو سئودادا، زاهید! نه زیان اولدو؟
 تا حبّ علی دن منی سید کیمی توش ائتدیم،
 سرمستلیگیم ساقی، مشهور جهان اولدو.

۴۷۷

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ دئردیم کی کؤنول زیر و زبر اولماسین، اولدو،
 همواره گؤزوم اشکله تر اولماسین، اولدو.
 دئردیم کی خطین توتمیا دؤر مه رویون،
 بو فیتنه عیان دؤر قمر اولماسین، اولدو.
 عؤمروم توکهنیب اولدو نهایت شب وصلین،
 ائتدیم بو دوغالار کی سحر اولماسین، اولدو.
 باغ دل شئیدادا اولان نخل محبت،
 دئردیم بئله بی برگ و ثمر اولماسین، اولدو.
 ۵ چکدیم بو قدهر آه کی اول سرو جمالی،
 سرکشلر ایچون مد نظر اولماسین، اولدو.
 رشک اؤلدوره جکدی منی اول موی میانین،
 اورتایا گلیب زیب کمر اولماسین، اولدو.
 سید! دیلوی لال ائله سین قادر سبحان،
 دئردیم کی دل یارا کدر اولماسین، اولدو.

۴۷۸

مفاعیلن مفاعیلن فعولن.

۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

- ۱ غمیندن قونچه تکه دل قانا دۇندو،
 ایشیم بولبول کیمی افغانا دۇندو.
 یامان گۆز یاخشى دگیل وصل یارا،
 وصالیم مؤحت هیجرانا دۇندو.
 پریشان، تیره بخت، آشوفته حالام،
 کۆنول اول زولف مُشک افشانا دۇندو.
 کناریمدان چون اول دُر اولدو غائب،
 گۆزوم یاشی آخیب عَمّانا دۇندو.
- ۵ حذر قیل ماجرای چشم تردن،
 سیرشکیم بحر بی پایانا دۇندو.
 او دُر گنج حوسنون فیرقتیندن،
 کۆنول بیر منزل ویرانا دۇندو.
 داخی سانکی جفادان خالی اولماز،
 دو چشمیم کَفّی میزانا دۇندو.
 رقیب بولهوّهس مقصودا یئتدی،
 دل سَید جفادان قانا دۇندو.

۴۷۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵. ۵ ۵۵. ۵ ۵۵. ۵ ۵۵. ۵

- ۱ گۆرمه ییب سن کیمی، ای مه! چرخ مینانین گۆزو،
 کوردور حوسنون شو عاسیندان سولئیمانین گۆزو.
 زاهد کج بین نه بیلین عارضین اسرارینی،
 فیض آپارماز گول تمنّاسیندان اعمانین گۆزو!

دل ائدر ناقوس تڪ فریاد درد هیجردن،
 سن کی چیخدین دیشرایا، چیخدی کلیسانین گۆزو.
 جانیوا جانلار فدا کیم، سنسن، ای ترسابچه!
 مریمین جانی، مسیحین روحو، عیسانین گۆزو.
 ۵ بس کی ائتمیش روز و شب، ای طیفل! فیکر قامتین،
 گۆرمه ییر بیر حرف الیفدن غئیری مولانین گۆزو.
 عنبر سارایا مثیل ائتمزدی، ای آهو نیگاه!
 زولف مشکینین اگر گۆرسئیدی سارانین گۆزو.
 سئیدا موشکول قالیر اول ماه نور افشان تڪ،
 کیم قالیدیر اول هیلال ابرودا دونیانین گۆزو.

۴۸۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

u . u uu . u uu . u uu . u

۱ لبلرین اؤپدو کۆنول اولدو مئی ناب اوغروسو،
 اولدو بو صرافی گۆر، بیر لعل سیراب اوغروسو.
 باغباندر باغ روخساریندا زولفون، ای پری!
 دل دیلر لعل لبین، بو طیفل عتاب اوغروسو.
 تا سحر چشم خیالیه کۆنول بیداردیر،
 اولدو اول ساحیر بیزیم بیماردان، خواب اوغروسو.
 آلدی پنھانی دهانین هر نه کی وار ایدی یوخ،
 آچماق اولماز سیرینی، موشکولدو احباب اوغروسو.
 ۵ خط گلیب روخسارووا آلدی الیمدن کۆنلومو،
 بوسیه عیاری گۆر کیم اولدو مهتاب اوغروسو.
 خال آچیب روخساریوا زولفون قاراچیلار کیمی،
 غارت ائتدی کۆنلومو دهرین بو قولاب اوغروسو.

قاشلارين طاقيندا خالي آلدی کؤنلوم، سَید! اولدو هر بير اوغرودان بدتر بو محراب اوغروسو.

۴۸۱

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ خال و خطين اولوب دل ويرانه اوغروسو، اولدو ايکي قاراجي بو بير خانه اوغروسو. شمع جمالا ياندي کؤنول، اؤپدو لعلیوی، مقصودونا يئتیشدی بو پروانه اوغروسو. مشاطه پاک اندر عرق روی یاریمی، لازیمدی قطع ید، اولا دوردانه اوغروسو. اول گئجه دن کی شانه دگیب تار زولفونه، صد چاک کؤنلوموزدور اولان شانه اوغروسو. ۵ لعل لبين خيالىنا دوشموش دل حزين، بو دوزد اولوب خزانه ی شاهانه اوغروسو. دل باسدى باغرينا بو گئجه زولف پورخمی، زنجير عقلين اولدو بو ديوانه اوغروسو. خال خيالى خالی انديب بس کی عقلدن، خرمن گزيب بو سَید، اولوب دانه اوغروسو.

۴۸۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ بوی زولفون سنه تاپشیردی او مشکين گيسو، سنده ای سونبول پورتاب! امانتدير بو.

گردنیدیر بو بیاضتده و یا سینه‌ی باز،
 بو لطافتده سورئینیدی و یا کیم پر قو؟
 هانی بیر کاندالین کیمی عقیق یمنی،
 هانی دندانیوا بنزهر صدف ایچره اینجو؟
 هانی اول گون کی اولام یار ایله بیر گولشنده،
 دوزوله دؤره‌میزه چنگ و صراحی و سبو؟
 ۵ ایلده‌دی صئید گؤزون کؤنلومو، ای قاشی کامان!
 بو عجب‌دیر کی قیلار شیر شیکارین آهو.
 زینده‌دیر کیم کی یئتیشتسه لب دلدارا عبث،
 ایسته‌یر خیضر بقا سویونو، گزدی هر سو.
 خالدیر عارض دلبرده و یا کیم، سئید!
 باغبان گولشن فردوسا اولوبدور هیندو؟

۴۸۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵... ۵۵۵

۱ بیرده بزمیمده منیم اول بوت نوشاد اولومو؟
 گؤره‌سن غم‌لی کؤنول بیرده دؤنوب شاد اولومو؟
 اول قلدی سرو روان، باشا سالارمی سایه؟
 دل غم‌پروریمیز قوصصه‌دن آزاد اولومو؟
 اؤزون اینصاف قیل ای پادشه کشور حوسن!
 سنی اغیار ایله گوردو کده، کؤنول شاد اولومو؟
 زولف مشکینینی ائیلر می یئنه جانا کمند،
 یئنه دل صئیدینه آهو گؤزو صیاد اولومو؟
 ۵ جؤر یار اولدو فیزون، ساقی! گؤزون قوربان،
 راحت ایچون منه مئی تا خط باغداد اولومو؟

اؤزدن اینصاف ائله، ای لبلری شهد و شکر!
 لب شیرینیوه بیر من تکی فرهاد اولومو؟
 آلمادی تربیتین پیر موغانین سئید،
 جؤهری ناقیص اولان قاییل ارشاد اولومو!

۴۸۴

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

- ۱ ائدیدی ناهه تک قان کؤنلومو بو گوزلری آهو،
 یئتیش فریادیم، رحم ائله، یا مَن لیسَ اِلا هو!
 اوغورلار بوی زولفون نقد جان و هوشومو هر دم،
 سیاست قیل، عدالت شاهیسان، لاییق دگیلدير بو.
 او سرو گول عذاریم حالیمی گؤرجک اولور خندان،
 تۆکر هریان گؤزوم سولار، آخار قانلی یاشیم هر سو.
 گؤزوم کیم رۇشن ایدی نئچه گون برق جمالیندان،
 قارالدى روزگاریم فیرقتیندن، ای سیه گیسو!
- ۵ وئریر انگوشت ایله مردوم نیشانه بیر- بیره ایندی،
 منی عالمده سالدی آبرودان بیر هیلال ابرو.
 ایشین دائیم جفا و جؤردور، بیداد، عشاقا،
 سنین تک دل شکن یاری، نیگاریم! کیم دئیش دلجو؟
 او زولفون ماجراسین مو به مو شرح ائتمگه، سئید،
 قلم تک دیلر آچمیش عالمه، ای ماه مشکین مو!

حرف الهاء

۴۸۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ تا کی تاپدی سندن، ای مه! زینت و زیور کولاه،
 آیریلیب سندن داخی خورشیده اگمز سر کولاه.
 زولف پور خم اوستونه اگمیش کولاهی دلبریم،
 رسمدیر مار اوسته آری، قویموش افسونگر کولاه.
 سرو و مه دئردیم او طوبا قامت و مه طلعتی،
 سرو اگر گئیسه قبا، قویسا مه انور کولاه.
 پادشاه حوسن سن، اهل محبت لشکرین،
 مسندین اوج ملاحتدیر، سنه افسر کولاه.
 ۵ بو کولاه ایله توتوب گون تک جاهانی شؤهرتین،
 ماه رویوم! باشا قوی هر گونده بیر دیگر کولاه.
 چوخ مسلمانین یثتیردین چرخه دود آهینی،
 تا کی قویدون باشا سن ناز ایله، ای کافر! کولاه.
 بو کولاه ایله مسخر قیلدی سید عالمی،
 سان، قویوبدور باشینا هیمتله اسکندر کولاه!

۴۸۶

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰.

- ۱ ایچیپ هر شام منی یار ایله، ائتدیم هر سحر توبه،
 سینار ساعت به ساعت شیشه‌ی مثیدیر مگر توبه؟
 خیالیمدان خطور ائتمزدی کیم دلبر اولاساقی،
 باغیشلا جور مومو کیم، ائيله میشدیم بی خبر توبه.

سو ایچمکدن منہ آساندی، ساقی! تۆبہ سیندیرماق،
 الیم توت، دور آياغا، جام وئر، وئرمز ضرر تۆبہ.
 بو مشهورِ مثلدیر ساقی جان! کیم: «ئویره نن دورماز»،
 اینانما گر ائشیتسن ایلہ ییب مئىخانه لر تۆبہ.
 ۵ ائشیتدیم تۆبہ ائتمیش آفتاییم، قانا دؤن، ای دل!
 نه تقریب ایلہ اؤپموش لعل یاری بختہ ور تۆبہ.
 خیال لعل یار ایلہ همیشه مستم، ای واعیظ!
 نه دیر وئر مک منہ مئیدن دما دم بی ثمر تۆبہ؟
 اگر اهل هونرسن، تۆبہ دن قیل تۆبہ، ای سئید!
 و گر نه، ائلمزلر باده دن اهل هونر تۆبہ.

۴۸۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

u.. uu.. uu.. uu.u

۱ من دئدیم دلبره: «قیل جؤور و جفادان تۆبہ،
 گؤرکی تأثیر نفس، قیلدی وفادان تۆبہ!
 زولف مشکینیوه کیم نافه ی چین سؤیله میشم،
 تۆبہ، ای گؤزلری آهو! بو خطادان تۆبہ.
 بوریا اوزره اوتورما، بو ریادان بیر اوسان،
 اوغلون اؤلسون، ائله زاهید بو ریادان تۆبہ.
 تنگدل ائتمیش ایمیش خیضری غم تنهایى،
 دون گنجہ گؤردوم اندیب آب بقادان تۆبہ.
 ۵ یوخ ایمیش خلوت یارا یولو، گئتدیم، گؤردوم،
 ایلہ دیم همدى باد صبادان تۆبہ.
 شورب مئى تۆبہ مقفا گؤرونوب بیر- بیرینه،
 قورخما، مئى ایچ، ائله من کیمی قفادان تۆبہ!

هر ايشيندن ائليه تۆبه، يقيندير، سئيد!
چكمز ال بادهدن، ائتمز بو ادادان تۆبه.

۴۸۸

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ منه مئهمان ايدى اول سرو خورامان بو گنججه،
محفيليم اولموش ايدى رشك گولستان بو گنججه.
همدميم حور ايدى جاميمدا شراييم كوثر،
منزىل اولموشدو منه روضه‌ى رضوان بو گنججه.
ظولمت زولفده گوردوم دهن يارى يئنه،
خيضره ال وئرميش ايدى چشمه‌ى حثوان بو گنججه.
نصف شبنده منه هم بزم ايدى اول قاشى هلال،
بزمده دورموش ايدى سان مه تابان بو گنججه.
- ۵ دهن يار خياليه يوخ ايدى واريم،
وار ايدى بزمده چوخ نوكته‌ى پنهان بو گنججه.
لحن داوودى ايله كؤنلومو آلدى اول شوخ،
ايلتيفات ائتميش ايدى مورا سولئيمان بو گنججه.
او مئين قطره‌سى يوز لعل بدخشانا ده‌ير،
كى ده‌يردى اونا هر دم لب جانان بو گنججه.
سئيد اول كعبه‌ى حوسن ايله كى اولدوم همدم،
كاش اولايديم دولانيب باشينا قوربان بو گنججه.

۴۸۹

مفاعن فعاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ اول آهو گؤز ايشى گر چه جفادى، قويما گنده،
فدا جفاسينا، عين وفادى، قويما گنده!

داخى كمنديوه دوشمز بو نؤع طورفه شىكار،
 كؤنول! بو آهودى دشت ختادى، قويما گنده.
 اگر چه جان آليان بوسه وئرسه لعليندن،
 ايتيرمه فورصتى، چوخ آز باهادى، قويما گنده!
 آپارما خاك درين گؤزدن اى سيرشك تريم،
 جيلا وئرن گؤزه بو توتياى قويما گنده.
 ۵ او كعبه نين باتا گر پاييه موغيلانى،
 دؤنوب دولان باشينا، چوخ صفادى قويما گنده.
 كنچر جيگردن، اوتور توت او قانلى يثىكانين،
 كؤنول قديمى اولان آشينادى، قويما گنده.
 اگر چه قالسا، كؤنول! يار قتل عام ائده جك،
 توهم ائيلمه، سئيد رضادى، قويما گنده.

۴۹۰

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ جفادى كارى دئيب اول نيگارى قويما گنده،
 اليندن اول صنم گول عذارى قويما گنده.
 نه اعتبار كى صيادا بيرده رام اولسون،
 چكيپ كمنديوه سال اول شىكارى قويما گنده.
 اگر چه يار دئير: «قوى گنديم، يئنه گللم!»
 يالاندى، يوخ سؤزونون اعتبارى قويما گنده.
 دئدى فقيه منه: «گئتمه يار كيوننا»،
 دئديم: «باجارسان اگر اختيارى قويما گنده!»
 ۵ ياپيش او طورره يه كييم تارى رسته ي جاندير،
 كؤنول! بوگون سنى تانى! او تارى قويما گنده.

گئدهر باهار هامی یار و ساغرین، ای دل!
 آییل بو غفلت ایله نؤباهاری قویما گئده.
 دهانی سیرینی مخفی دئدیم سنه، سئید!
 داخی بودور گؤزومون آشیکاری، قویما گئده.

۴۹۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵... ۵۵.۵

۱ ایسته ییر شهردن اول دلبر مه پاره گئده،
 گونومو هیجرده زولفو تک ائدیپ قارا گئده.
 بو خبردن کی گئدیپ یار اوره گیم گتدی منیم،
 آه او گوندن کی موقاییلدن او مه پاره گئده.
 او کامان قاش نولا کیم تیر نیگاهیه منی،
 بیر ثواب ائله یین اؤلدوره، قورتارا گئده؟
 آخیب ای قانلی یاشیم! یوللاری مسدود ائله،
 قویما کیم بیر طرف اول دلبر خونخواره گئده.
 ۵ قورخ او گوندن کی او مه پاره فراقیندا فلک،
 بادا آهیمله منیم تابیت و سیاره گئده.
 چکه زنجیر سر زولفه دل شئیدانی،
 قیلا بو سئید دیوانه یه بیر چاره گئده.

۴۹۲

مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن.

۵... ۵.۵. ۵۵... ۵.۵.

۱ او رنجی، دل کی چکیر چین زولف پورخمده،
 کی چکمه ییب اونو خاقان کمند روستمده!

گۆره بهشت جمالیندا گندم خالین،
 قرار و صبر و تحمل قالارمی آدمدہ؟
 او شوق کیم منہ زخم خدنگ یار وئیر،
 جاہاندا گۆرمہ میشم آنی هیچ مرہمدہ.
 اومید وار قوتاراق آتش فراقیندان،
 محمد امتی ییک، قالماریق جہنمدہ.
 ۵ سنہ منیم تکی، ای دوست! بیر گدا اولماز،
 اگر چه پادشہیم چو خدو سید! عالمده.

۴۹۳

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ نذر ائیلہ میشم وئرمگہ جان یار گلندہ،
 دل شوق ایلہ قوربان اولادلدار گلندہ.
 جان ساخلا مارام تندہ نیگاریم گلہ، بیر کس،
 ساخلارمی متاعینی خریدار گلندہ؟
 جان گلہ آرایا، دم وصلیندہ گیراندیر،
 مخمور دوشر مؤحتتہ ہوشیار گلندہ.
 من یانینا گلسم، توتولور اول مہ تابان،
 گول تک آچیلیر یانینا اغیار گلندہ.
 ۵ زولفون غمی بیر حالا سالیبدیر منی، ای ماہ!
 نالہم اوجالیر عرشہ شب تار گلندہ.
 سید! او سیہ زولف دوشر خاطر زارا،
 ہر مجلس آرا صؤجت اغیار گلندہ.

۴۹۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ حشردن سۇيلر، ساليب واعيط قيامت مسجيدە،
يوخسا گلەيشدير بوگون اول سرو قامت مسجيدە؟
قامت موزون ياريمي گۇروب واعيط مگر،
كيم قيامتدن اولور ظاهير علامت مسجيدە؟
گوشەي مئحرابدا اول بوت آچيب روخساريني،
گۇستريهر هر لحظه يوز كشف و كرامت مسجيدە.
وردى قد قامت اولوب تكبير خوانين متصل،
تا وئره ذۇق و صفا اول قد و قامت مسجيدە.
- ۵ تيره شير سيماب تك آئينەي رويون گۇروب،
قالماي اصلا بيناي استقامت مسجيدە.
واعيطين حاققيندا من مئخانهده ائنديم دوعا،
وار اوميديم كيم داخى گلەز سلامت مسجيدە.
سئيپدا بو زاهيدى مسجيددن اخراج ائيلهين،
كيم ساليب بايقوش تك آثار شامت مسجيدە.

۴۹۵

مستفعل مستفعل مستفعل فاعلن.

۰۰ ..۰۰ ..۰۰ ..۰۰

- ۱ صد شوكر، كۇنول! يئتدى الين دامن ياره،
هيجران اوخو هر چند ووروب قليبوه ياره.
اي خسته كۇنول! صبر ائله ايام خزان،
گر اؤلمسه بولبول، يئتيشر فصل باهاره.
سوردوم كى گۇزوم نورو، سيه پوش نئچين سن؟
گولودو دئدى كى: «كعبه گر كدير گئييه قاره!»

بیر ساغر ایله ساقی منی سالدی آیاقدان،
 یارب! نه اولور حالیم، اگر وئرسه دوباره؟
 ۵ جام ایچره گؤروب عکسیوی چوخ خام طمعلر،
 پیوسته دوشوبلر هوس بوس و کناره!
 ای روح و روان! من اندرهم جان سنه تسلیم،
 گر گوشه‌ی ابرو ایلن اتسن سن ایشاره.
 گؤر رشکیمی کیم ایسته‌یرم گؤزلریمی کور،
 صد حیث سنه ائیلسه اغیار نظاره.
 ای قاشی کامان! کیپرگی اوخ! سینه‌مه بیر باخ،
 اولدوزلاری سایماق اولو، یوخ زخمه شماره.
 هم وصلده، هم هیجرده واریندی شیکایت،
 ای سید سرگشته نه‌دیر بس سنه چاره؟

۴۹۶

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.
 ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ عذارین زولف آرا خورشید انوردیر سحاب ایچره،
 لبین عیسادی کیم مسکن توتوبدو آفتاب ایچره.
 دوشوبدور حلقه - حلقه گول اؤزه زولف گیره گیرین،
 قلیب دیوانه کؤنلوم فیکر ایله یوز پیچ و تاب ایچره.
 منه گلمز عجب وجهینده تر، گول اؤزره شبنم تک،
 تعجب‌دور کی اولسون آتش سوزان گولاب ایچره.
 قدین اندیشه‌سی کؤنلومده، رویون عکسی چشمیمده،
 سانیرسان بیر الیف‌دیر جان آرا بیر گولدور آب ایچره.
 ۵ دئسن حالی نه‌دیر سنسبز، نیگاریم! سید زارین،
 قالیبدیر جغد تک سرگشته بو بوم خراب ایچره.

۴۹۷

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

- ۱ خال سیهین عکسدى بو چشم تر ایچره،
کیم خلق ائله ییر مردومک آنی بصر ایچره.
آهو نیگهیم! وورما قارا زولفووه مُشکی،
توپراغی نه لازیم تۆکه سن مشک تر ایچره.
عقربده قمر، یوخ عجب، آز ائله سه منزیل،
اول عقرب زولفوندا عجب کیم، قمر ایچره.
سن حوریمسن، یوخسا ملک، یا کی پرین،
یوخ، یوخ، بولارین هئچ بیرى اولماز بشر ایچره.
- ۵ چشم سیه یارا دئدیم نرگسه بنزەر،
ائتدی منی بو سؤز خجیل، اهل نظر ایچره.
کۆنلومده خیالین او مهین ایسته مزم کیم،
اول حور بهشتی نه روادیر سقر ایچره.
دوشنام وئیر عاشیقینه لعل لیبندن،
اول نؤع ایله کیم زهری وئیرلر شکر ایچره.
سَیْده! اگر اول شمع غمبندن چیخا جانیم،
البتہ قیلین دفنیمی پروانه لر ایچره.

۴۹۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ خال عنبر شکن اول عارض گولنار اوزره،
بنزەر اول نؤقطه یه کیم نقش اولا روخسار اوزره.
گۆرجک اول صورت ذوق آوری، قالدیم حیران،
دؤندوم اول صورته کیم نقش اولا دیوار اوزره.

باور ائتمم دئسه لر سودا بیتر نیلوفر،
 خط نیلوفرینی گؤر روخ گولنار اوزره.
 شکر اوستونده مگس، یا کی اود اوستونده سپیند،
 دانه ی خالیدی یا لعل شکر بار اوزره؟
 ۵ او شهن توتدو بیاض روخونو خط غوبار،
 یا کی فرماندی چیخیب قتلیمه تومار اوزره؟
 لبرین بوسه سینه مانع اولوب لشکر خط،
 زنگبار اهلی هیجوم ائیلهدی زوار اوزره.
 سئیدین قویماسا اوز گر اوزونه، وجهی بودور،
 نه روادیر کی قویا برگ گولو خار اوزره؟

۴۹۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ هر زمانی کیم گلیر اول قامت دلجو گؤزه،
 تا آیاغین اؤپمگه ناشی اولور یوزمو گؤزه.
 گؤزلریم فیکر میانینلا اولوبدور اشکبار،
 سو اولور گؤزدن روان، آری دوشنده مو گؤزه.
 خطیوه باخدیم، گؤزومه گلدی سو دریای نوح،
 آری موشکول دور علاجی، یئسه قارا سو گؤزه.
 یاندر ا هیندو اوزون نارا اینانمازدیم، ولی،
 خالینی گوردوم اود ایچره، گلدی بیر هیندو گؤزه.
 ۵ ایستهرم آئینه ده چشمیم گؤره عکسین ولی،
 خیره ائیلر گون شعاعیله دوشن گوزگو گؤزه.
 من کیمی بیر قارا باخت آدم، پریشان روزگار،
 ایسترم گورمک اوزون ایله گله گیسو گؤزه.

گۆزلرین پنھان وئیریر سیرر دهانیندان نیشان،
گۆستیریر هر ایش کی یوخدور، وار تک جادو گۆزه.
گون شعاعی وار ایکن، مومکون دگیل گۆرمک هیلال،
سپیدا ضوء روخوندا گلمز اول ابرو گۆزه.

۵۰۰

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ۵۵ ۵۵ ۵۵

۱ زاهید کی دئمز آد بیزه ناپاکدان اؤزگه،
بیزدن نه گؤروب بنگ ایله تیریاکدان اؤزگه؟
مونیس بیزه یوخ شاهید زیبادان علاوه،
همدم بیزه یوخ جام طربناکدان اؤزگه.
گر خالیق اشجار و فواکه من اولایدیم،
خلق ائتمز ایدیم هیچ شجر تاکدان اؤزگه.
تقویم روخون بیلمهسه، ای ماه! منجم،
عئیب ائیلمه، اول گؤرمه ییب افلاکدان اؤزگه.
۵ مندن سوروش اول ماهوشین پایه قدرین،
سن گؤرمه میسن شائینی لولاکدان اؤزگه.
فهم ائیلیمک ایسترسن اگر علم خرابات،
بیر درک گره کدیر اونا ادراکدان اؤزگه.
بیلیم کیم اندیب سینیه سوزانیمی مسکن،
بیر ناله قیلان وار دل غمناکدان اؤزگه.

۵۰۱

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ۵۵ ۵۵ ۵۵

۱ واعیظ دئمه کیم زائیل اندر عاغلی پیاله،
بالله کی پیاله گتیریر مردی کماله.

سن اؤزگه گوناھ ائيلمه، ايچ باده ي گولگون،
اوندان نه گوناھ اولسا، منه ائيله حواله.
من مجتهد عصر، جهان اهلي، مقلد،
تجويز مئي نابا يازيلدي بو رساله.
خطدیرمی توتان دؤر روخ دلبری يا کیم،
مُشک ايله چکيلدي يننه آي دؤورونه هاله؟
۵ نازیکدی گول آما هانی گولده بو لطافت،
ای صَلّی علی آلِ محمد بو جماله.
عهد ائيله میشم کؤنلومو زولفوندن آلان گون،
قوربان ائله ییم گوشه ی چشمنده کی خاله.
سَیِّد! دهن یاردان ائتمه بو قدەر بحث،
یوخدان نه دانیشماق، نه دوشورسن بئله قاله؟

۵۰۲

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ دؤنوم سنین باشیوا، ساقی! آل ایاغی اله،
آلبیدی خنجر موژگانینی او یاغی اله.
یئتیر اول سیب زرخدانی، قلبه قووه ت ایچون،
همیشه دوشمیه جکدیر بو حوسن باغی اله.
أوزون سوراغین اندر گؤیده حضرت عیسا،
آلبیدی مشعل خورشیددن چیراغی اله.
مصور ائتمک ایچون داشا نقش شیرینی،
آلبیدی کوهکن خسته، گؤر کی داغی اله.
۵ فلک بو فیکره دوشوب ریشه می قیلا کنده،
بیلیردی دوشمه گینی بیر گولون بوداغی اله.

شراب اول، من اولام، بیرده نازلی یاریم اول،
 گئیرهم آخری بیر گوشه‌ی فراغی اله.
 شرابخانه‌ده باش خوم آياغینا قویدوم،
 نه باک دوشمیه گر کوثرین بولاغی اله.
 باشیم سما یا یتر سید، اوج رفعتدن،
 بسیمدی ماهوشین گر دوشه آياغی اله.

۵۰۳

مفاعیلن فعلا تین مفاعیلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ نولایدی بزیمه اول گول عذار بیرده گله،
 شوکوفه لر آچیلیب، نؤباهار بیرده گله؟
 عیادت ائتدی من نیم جان شفا تاپدیم،
 نولا عیاد تیمه اول نیکار بیرده گله؟
 خدنگ تیغ و سینان و کمند ایله اول شوخ،
 الینده قتلیم ایچون هر چهار بیرده گله؟
 ایچه شرابی، او روح و روان، اولام مخمور،
 او مست گؤزلره تازه خومار بیرده گله.
 ۵ نولا باهار گلیب آچیلایدی باغدا گول،
 بو باغا بولبول بی اختیار بیرده گله.
 نهانی غمزه لری جانیم آشیکار آلدی،
 نولور او گنج نهان آشیکار بیرده گله.
 سیرشک چشتم تۆکوب آغلا یار ایچون، سید!
 بو آرخا سو گلیب، او میدوار بیرده گله.

۵۰۴

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ۵۵

- ۱ آلدیم اله پئیمانہ، تَوَكَّلْتُ عَلَيَّ اللّٰه،
 اولدوم یئنہ ریندانہ، تَوَكَّلْتُ عَلَيَّ اللّٰه.
 دوشدوم هوہس سیلسیلہی زولف نیگارہ،
 اولدوم یئنہ دیوانہ تَوَكَّلْتُ عَلَيَّ اللّٰه.
 اول حلقہی زولفونده گُوروب گندم خالین،
 آلداتدی منی دانہ تَوَكَّلْتُ عَلَيَّ اللّٰه.
 قورخوم بودو جمعیتیمیز اولا پریشان،
 یا آلدی اله شانہ تَوَكَّلْتُ عَلَيَّ اللّٰه.
 ۵ من عاشیق دیوانہ، اوشاقلار الی داشلی،
 چیخدیم یئنہ مئیدانہ تَوَكَّلْتُ عَلَيَّ اللّٰه.
 زونار سالیب بوینوما زولف سیھندن،
 دُوندوم یئنہ صنعانہ تَوَكَّلْتُ عَلَيَّ اللّٰه.
 سَیید، من تر دامنی وصلینده بیلیدیر،
 دوشدوم قورو بُوھتانہ تَوَكَّلْتُ عَلَيَّ اللّٰه.

۵۰۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

- ۱ از بس کی کؤنلو غارت ائیدییر جفا ایله،
 غمگین اولور او مہدن اولان بو وفا ایله.
 ماضی کئچیب، مضارعه یوخدور اومیدییمیز،
 ساقی! بو حالی باری کئچیردک صفا ایله.
 تومار ائدیپ بو حال دل آزاری مؤحتتین،
 گؤندهرمیشم خبر اونا باد صبا ایله.

دوشنام وئردی لعلین آچیب گرچه دلبریم،
 ساندیم کی حال زاریمی سوردو دوعا ایله!
 ۵ آشوفته زولف یاریمی مُشک ختا دئدیم،
 عالم یانیندا روسیهم بو خطا ایله.
 غیلما و حور و باغ جینان، زاهیدا سنین،
 میخانه ده تکی اولوم اول دلروبا ایله.
 زاهید منات و لات و جُبلدن گؤتورمز ال،
 سَید گلیر قیامته آل عبا ایله.

۵۰۶

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ زاهید شرابی کیم گؤره بو آب و تاب ایله،
 میخانه دن چیخارمی چکیلسه طناب ایله؟
 من ضامینم کی اولمایا بیر عیلت ایله فوت،
 هر خسته یه دوا ائده لر گر شراب ایله.
 هیجران هلاک ائدر منی، وئر باده ساقیا!
 آلسین نولور بهشتی، بو بیر جورعه آب ایله.
 سوردوم دهانیوی، دئدی دیل: سیرر غیبیدیر،
 اؤز عجزینی بروز ائله دی بو جواب ایله.
 ۵ رویون یانیندا ذره ایجه ائلمز نیمود،
 یوز گونده چرخ اؤزون بزه سین آفتاب ایله.
 تفسیر مصحف روخ و رمز دهانیوی،
 زاهید بیلر می شرح ائده لر یوز کیتاب ایله؟
 سَیدله راضیام کی یانام نار دوزخه،
 گنتمم بهشته زاهید عالی جناب ایله!

۵۰۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U. UU. .U. U. UU

۱ لعلین کی بحثلر قیلیر آب حیات ایله.
 خیضر کؤنول دگیشمز اونو کائنات ایله.
 شکر لیبندی دائیم اولان قوت روحوموز،
 بیر طوطی بیک کی ائتمیشیک عادت نبات ایله.
 فؤحشوندو طیبات منه، ای شکردهن!
 آل کؤنلومو همیشه بئله طیبات ایله!
 اول خرمن سُرہین کی وار سنده، ای پری!
 یوز ایل منی دولاندراسان بیر زکات ایله.
 بیر بوت خیالی ائیلہیب آشوفته کؤنلومو،
 عؤمروم کنچر زمانہده لات و منات ایله.
 فرزین عقل مات قالب قیلدی سجده لر،
 اول شاه تاجدارى روخون گؤرجک آت ایله.
 دوشنام وئردی سئیده سولطان گول روخان،
 شاد ائتدی اؤز گداسینی بو ایلتفات ایله.

۵۰۸

مفاعلاتن مفاعلاتن مفاعلاتن فعل.

U. . U. U. UU. . U. U.

۱ خوش اول زامان کی دوشه وصل او سرو قامت ایله،
 دئیم اونا غم هیچرانی یوز شیکایت ایله.
 غمینده گر چیخا جان، یوز حیاتدان خوشدور،
 طیب! قیلما دوا، قوی اؤلوم بو حالت ایله.
 یارالی کؤنلومه هر گیز نمکدن اولماز علاج،
 او شوخو قویما گلہ بو قدہر ملاحت ایله.

بیز ائيله ديك داخی ای چشم یار! ترک وطن،
 او گونده سن قالاسان صحت و سلامت ایله.
 ۵ جنازه می آپارین اول نیگار کویوندا،
 وئرین طواف، اگر جان چیخا بو حسرت ایله.
 گوزومدن ائتدی غمین قانلی چشمه لر جاری،
 نولور گوزون باخا بیر دیدهی عینایت ایله.
 یولوندا وئرمه دیم اول سرو قدّه جان، سید!
 نجه اوزونه باخیم حشرده خجالت ایله؟

۵۰۹

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ واعیظ مذمت ائيلمه سیدی عیناد ایله،
 مشهور اولوردومو منی گولگون فساد ایله؟
 میخانه آستانه سینی ائتمرم عوض،
 مولک فیرنگ و مملکت کئی قوباد ایله.
 شور محبت اولماسا بیر کیمسه ده اگر،
 فرقی نه دیر گوره ک کی او شخصین جماد ایله؟
 بی دوست اهل عشقه منی ایچمک حرامدیر،
 تحقیق اولوب بو مسأله یوز اجتهاد ایله.
 ۵ سید بیلیر حلال شراب ایچمگی، اگر،
 اهل بهشتدیر، اوله بو اعتقاد ایله.

۵۱۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

U.U UU.U UU.U UU.U

۱ اول کی گوزلر بیر هیلال ابرونو یوز اومید ایله،
 رؤشن اولماز گوزلری عالمده ماه عید ایله.

بخته ور بو چرخ گردان کیم کئچیردیر عؤمرونو،
 هر گنجه بیر ماه ایله، هر گونده بیر خورشید ایله.
 من قد جاناندان آیری مین قیامت گؤرموشم،
 سن منی قورخوتما زاهیدا بونجا، گل، تهدید ایله.
 اختراع جمدی جام و باده، اوندان مئی ایچیب،
 ائتمزم عالمده عیشرت، مینت جمشید ایله.
 ۵ سیدی میخانه دن منع ائتمه کیم ائتمز قبول،
 من بونو تاپشیرمیشام یوز یول اونا تأکید ایله.

۵۱۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ خوش کئچیدی گونوم اول ماه وفادار ایله،
 نه ایشیم وار ایدی غوربتده بو آزار ایله.
 کؤنلومه گلسه خیالین حسدیندن اولورهم،
 نجه مومکوندو سنی بس گوروم اغیار ایله؟
 دهنین قیلدی وجودمو عدم، واریمی یوخ،
 قورو سؤزدن نه چیخار، دعوی اولور وار ایله.
 یاردان آیریلالی، وار رقیبه میلیم،
 گولو بولبول ایتیریپ، همدم اولوب خار ایله.
 ۵ نچیدم من، کی اولام مجلس یارا محرم،
 راضیام کئچسه گون اول سایه دیوار ایله.
 عاشیقام بیر گوله کیم یوخدو گولستان ایچره،
 باغبانا نه ایشیم وار داخی گولزار ایله.
 زولف یارین بو قدەر وصفینی ائیلر سید،
 ائيله بیلیمش کی یئتر وصلینه اشعار ایله.

۵۱۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ جان یاندی شمع تک بو گنجہ انتظار ایله،
 دل تا سحر فغان ائله دی آه و زار ایله.
 گر قونچه ی ریاض اومیدی آچیلماسا،
 کؤنلو آچیلماز عاشیق زارین باهار ایله.
 گؤز گؤرمک ایسته مز او گول تر دن اؤزگه نی،
 دولدور سالار جاهانی بوت گول عذار ایله.
 اولسون حرام باده ی گولگون او رینده کیم،
 گولشنده ایچمییه اونو مه رو نیگار ایله.
 ۵ کویون خیالی دؤنده ری نار جهنمه،
 گتسم بهشته گر بو دل بی قرار ایله.
 آغوش جانا تاپمادیغی وجهدن علاج،
 سبده قناعت ائله دی بوس و کنار ایله.

۵۱۳

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۰۰ ..۰۰ ..۰۰ ..۰۰

- ۱ ای باد صبا! کوی حبیه گوذر ائله،
 حال دل زاریمی او شاها خبر ائله.
 غوربتده پریشانلیغیمی زولفو غمیندن،
 طول ائلمه، اول سرو قده مختصر ائله.
 آخر من زاری در دلبردن آیردین،
 ای چرخ جفاجو! منی آز در به در ائله.
 آه سحریم قبه ی افلاکا اوجالدى،
 بو ناوک خونریزدن، ای گول! حذر ائله.

۵ اگلشمگه تا خاک ره دیده‌ی غئیره،
ای گۆز! تۆکوبن اشک غوبارینی تر ائيله.
بسدير منه بو تلخی‌ی هیجران لیئندن،
گئت اؤزگه‌لرین کامینی سن پورشکر ائيله.
«- صبر ائيله!» دئدین، وصله علاج اولمادی سید،
رفع ائتمگه بو فیرقتی، فیکر دگر ائيله.

۵۱۴

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ مئیخانه طرف، ساقی! آماندیر گوذر ائيله،
تئز گل، بیر ایاق ایله دماغیمی تر ائيله.
هر چند کی من تانیمیرام، باشلا آیاغیم،
سن دولدور یاغی، منه بوندان بتر ائيله.
سرمست اولورم، گئت منی دفن ائتمگه ساقی!
ریندان خراباتا بو ایشدن خبر ائيله.
یاندیم، نئجه سن ایندی کؤنول! نار فراقا،
یوز دفعه دئدیم عشقندن آخر حذر ائيله.
۵ ای دل! اگر اول غمزه‌ی خونخواری سئویرسن،
جان جؤشنینی تیر بلایا سپیر ائيله.
صد پاره کؤنول! خؤف ائلمه تیر بلادان،
مردانه بو مئیدانا قدم قوی، جیگر ائيله.
ای ناله‌لریم گلدی اودور قتلیم ایچون یار،
کیم دئدی سنه: «گئت دل یارا اثر ائيله؟»
اول زولف سیهدن، بو شب وصلده، سید!
طولانی شیکایتلریوی مختصر ائيله.

۵۱۵

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ گۆنده ریر وصل پیامین منه اغیار ایله،
اینجیدیر کۆنلومو هر لحظه بیر آزار ایله.
چیخا جان خوشدو منه حسرت دیداریندا،
گۆرمهیم تا کی سنی سئیر ائدن اغیار ایله.
قان اولوب گلسه گۆزومدن بو دل زار، نه غم،
وهمیم اولدور گله پشیکانی دل زار ایله.
سنسیز، ای سرو گول اندام! خیال ائیلمه کیم،
خاطیریم شاد اولاسئیر گول و گولزار ایله.
- ۵ سئیدا مؤحت هیجران و اجل، نار سقر،
یئیدیر اوندان کی منه، غئیری گۆروم یار ایله.

۵۱۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

- ۱ ایستر آچ ماه روخون، ایستر نهان ائت ناز ایله،
تک گونوم کئچسین منیم سن دلبر طناز ایله.
ای خوش اول گونلر کی بیم طعنه ای اغیاردان،
زیر لب بیر سؤز دئدین مندن اؤتوردون ناز ایله.
سن مگر عیسای روح الله سان، ای روح پاک!
کیم لین امواتلار احیاء قیلیر اعجاز ایله؟
دل صف موژگانوین مجروحو اولدو عاقیت،
بیر کبوتر نثیله سین یوز جنگل شهباز ایله؟
- ۵ هاردا قالمیش گۆرمه دیم فرهاد شئیدادان اثر،
قبر شیرین اوزره یوز یول سسله دیم آواز ایله.

زاهید ایلہ جنت الماویا گنتمکدن یئنه،
خوشدو یانماق دوزخه سید کیمی دمساز ایلہ.

۵۱۷

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ فلک عداوت ائدەر خاطر مشوش ایلہ،
بولار نه کینه دی بو عاشیق بلاکش ایلہ؟
بو رسمدیر کی پری مردومه عیان اولماز،
گوزوم! نه وصل تمنادیر اول پری وش ایلہ؟
اوزونده عیقد عرقدن تعجبوم آرتار،
کی آب سازش ائدیدی نه گونه آتش ایلہ.
اوزوندو باغ جینان، زولف خولد طاووسی،
آچیدی چتر، گلر شهر منقش ایلہ.
۵ اوزون، گوزون، دهنین، قامتین، ایکی زولفون،
مسخر ائله میسن شش جهاتی بو شش ایلہ.
قرار و صبر، دل و تاب و طاقتیم آلدین،
بو نرد عشقده من اوینادیم شش و بش ایلہ.
رفیق یوخدور اولاش عشقده خالی،
کنچیر حیاتیوی سید! شراب بی غش ایلہ.

۵۱۸

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

UUU. UUU. UUU. UUU.

۱ اگر یاریم عیادتچین گلئیدی بیر ایاغ ایلہ،
داخی جان جیسم ائویندن چیخماز ایدی درد و داغ ایلہ.

منی سالدی آياقا دهر، پامال ائتدی، ای ساقی!
 ترحم ائيله باشینچین، الیم توت بیر ایاغ ایله.
 گۆروب بیر گئجه، ای مه! پرتو روخسار تابانین،
 سنی پروانه هر شب آختاریر، هریان، چیراغ ایله.
 تنیم داغیندا کیم زخمین آچیدیر لاله لر، شادام،
 تاماشا اهلینه، ای گول! گلیر خوش لاله داغ ایله.
 ۵ صفای کعبه ی حوسنون تمّاسیندایام، ای مه!
 کی هر دم بو مقاما سعی قیلام یوز سوراغ ایله.
 یئتیردی باده نی ساقی مگر لعل لب یارا،
 کی دؤندو باده باغری قانا، سئید! بو دوداغ ایله؟

۵۱۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ رویو زیبالاندی یارین خط عنبرفام ایله،
 چهره ی خورشیده زینت اولدو تیره شام ایله.
 گۆزلرین وصفینده بیر سؤز یازماق ایچون شاملار،
 ائيله رم رؤشن چیراغیم، رؤغن بادام ایله.
 کعبه روخسارین، حجر خالیندی، خطین حاجیلار،
 کعبه یه اعرابلار گلیمیش قارا احرام ایله.
 قاشینی گۆردوم او ماهین، عید اعظم دیر بوگون،
 کؤنلومو شاد ائت خدایا، گونده بر بایرام ایله.
 ۵ عاشق روخسار یارام، دین نه دیر، ایمان نه دیر؟
 نه رجوعوم وار منیم، کوفر ایله یا اسلام ایله؟
 آیا اوخشاتسام عذار یاری نؤقصان دیر منه،
 بیر ترازویا گیره رمی یار هر نمّام ایله؟

یاریمین اندامینی سید دئیش بیر سیم خام،
ادعاسی وار اولا شاعیر بو طبع خام ایله!

۵۲۰

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ یئنه هم بزم ایدیم اول زولف سیه تاریم ایله،
سانکی معراج ائله میشدیم بو گنججه تانریم ایله!
نیصف شب دیر گلیب اول ماه تمامیم بو گنججه،
نولا کیم قویسا فلک صویحه چیخام یاریم ایله؟
ائيله دین واریمی یوخ، ای دهن یار! منیم،
سنه قوربان من اولوب جومله ی یوخ- واریم ایله.
شؤعله ی دوزخی بیر مؤج ایله خاموش ائیلر،
گر گلم محشره بو دیده ی خونباریم ایله.
۵ دل بیمار اندر جؤر و جفا مست گؤزون،
نه عداوتدی او تورک ائتدی بو بیماریم ایله؟
روز محشرده بیر اسباب شفاعتدی منه،
ائيله سن دفن منی پرده ی زوناریم ایله.
بی سبب وئرمه میشم غوربتنه دل، ای سید!
قویمادی رشک وطنده منی دلداریم ایله.

۵۲۱

مفاعلن فعاتن مفاعلن فعلن.

۵.. ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

۱ زمانه قویمادی بیر دم منی نیگاریم ایله،
کی خوش کنجه گونوم اول سرو گول عذاریم ایله.

ایلاهی دۇندو جیگر قانا، بیرده گۆرره م اول،
 اؤزومو وصلده اول سئوگیلی نیگاریم ایله؟
 فغان کی سایه سینه حسرت اولدوم اول سروین،
 کی بسله میشدیم اونو چشم اشکباریم ایله.
 جدا اولوردوم او ماه ملک عذاریمدان،
 قویایدی رشک منی گر اؤز اختیاریم ایله.
 ۵ دئدیم کی سئیدی قورتار غم فراقیندان،
 دئدی: «گرک وئره جان درد انتظاریم ایله!»

۵۲۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ ای قیلان بحث قد سرو، اؤزو سوسن ایله،
 او گون اولسون کی گزیم گولشنی هر سو، سن ایله.
 خلوت خاص زولئیخادی بوگون باغ مگر،
 کی گؤزوم گؤردو او یوسیف روخو پیراهن ایله؟
 کور اولایدی گؤزوم ای کاش! بو باغ ایچره، بوگون،
 گؤرمه یئیدیم او پری چهره نی اهریمن ایله.
 کؤنلومون زخمینه موژگانی ایله قیلدی علاج،
 یاره می تیکدی او خیاط پسر، سوزن ایله.
 ۵ دل دیلر لعل لین اممگی، فریادا گلیب،
 نجه کیم طیفل قیلیب شیر طلب شیوهن ایله.
 خالدیر اؤیره دن اول لاله روخا جؤر و جفا،
 نه ایچون فیلفیلی بس خلق دؤیر هاوهن ایله؟
 گول گؤروب یاد روخیله منی اینجیتدی کؤنول،
 چیخما سئید، داخی گول سئیرینه هر کوده ن ایله.

۵۲۳

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلى.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ خوشام كى جان چىخا بو حسرت عذارين ايله،
 رقىبى سايه كىمى گورمه ييم كنارين ايله.
 گوروم سنى دونه سن قانا، اى دل زاريم!
 كى زارا سن منى گتدين بو آه و زارين ايله.
 ايشيم قارا گنجه لر آه و ناله دير سنسيز،
 خيال طورره ي پورپيچ و تابدارين ايله.
 جاهاندا هيچ جاوان حسرت اولمه سين، يارب!
 بو حسرت ايله كى من اولدوم انتظارين ايله.
 ۵ اندرسن عالمى سئيد! غريق دريايا،
 گلنده محشره بو چشم اشكبارين ايله.

۵۲۴

مستفعلى مفاعل مستفعلى فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

- ۱ آئينه سين سياه ائله دى دود آه ايله،
 وار حقىقى توكسه قانىمى گر بو گونا ايله.
 آئينه دير جمالى او سيمين تنين، ولى،
 واقع اولور شيكست اونا سانكى نىگاه ايله.
 خالين گتيردى خط سياهى عذارينا،
 سان توتدو مولك رومو نجاشى سپاه ايله.
 اى كاش اولمايادى سحر، چىخمايادى گون،
 او قاتيميز كنچئيدى بو گون اوزلو ماه ايله.
 ۵ قانىمى توكدو غمزه سى شاهيددى گوزلرى،
 قاضى سوزون نه دير ايكي عادل گواه ايله؟

چكديم بير آه كيم يانا اول شعله دن رقيب،
 اؤز خرمنيمي ياخديم اؤزوم برق آه ايله.
 سَيِّد اراده ائيلمه دلدار بزمينه،
 مومكون دگيل گدا اولاهم بزم شاه ايله.

۵۲۵

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

۵.. ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

۱ لَين قيزاردی گول آل کیمی باده ايله،
 حرام اولمادی اولفت حرامزاده ايله.
 او تار زولفه اسیرم، شیکایتیم چوخدور،
 اؤزوم کمندیوه باغلانمیشام اراده ايله.
 سالیبدی بوینوما زنجیر زولف پورچینی،
 گۆرن دئیر: «سگ لئیلی گزر قلاده ايله!»
 قاپیندا تکیه گهیم خاک آستانیندیر،
 همیشه فخر ائله رم شاها بو وساده ايله؟
 ۵ مَحْبُط اولدو دماغیم لب فراقیندان،
 علاج اولورمو منه ای طیب! باده ايله؟
 من اول مقمّر بی حاصیلیم بو عرصه آرا،
 کی شاهی مات ائدرم بیر نفر پیاله ايله.
 افاده خرجه وئریب، سَیِّدا غرور ائتمه،
 مورد حاصیل اولور فُتْضِ استفاده ايله.

۵۲۶

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

۵.. ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

۱ ملال و مؤحتیمین فرقی وار سیتاره ايله،
 هیجوم اهلی قیلیر حصر اونو شماره ايله.

اُوزونده خال سیه وار او ماه بی مئهرین،
 زۇحل قیران ائله ییب یا کی بیر سیتاره ایله.
 آتیب خدنگک اوخونو یار، ووردو عشاقا،
 نه گونه ائیلمه ییم ناله من بو یاره ایله؟
 آلیب گُرون الینه تار زولف تسبیحین،
 شروع قتلیمه ائیلر بو استخاره ایله.
 ۵ نه ییلسین عشق ایشینی عشقه دوشمه یین کیسه،
 بیلرمی بحر غمین سئر ائدن کناره ایله؟
 دگیل سیتاره، فلک اوزره آهلاز چکین،
 سیپهری ائیله میشم رؤشن اول شراره ایله.
 منیم زمانه ده سئید، نه ایدی ئوقصانیم،
 گونوم کنچئیدی گر اول شوخ ماهپاره ایله.

۵۲۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵... ۵۵.۵

۱ گلدی گؤفتارا خیالین، دل دیوانه ایله،
 آه کیم شمع توتوشدو یئنه پروانه ایله.
 اولماسا سیلسیله ی زولف سیاهین، ای مه!
 من نئجه گون کنچیریم بو دل دیوانه ایله؟
 هر سیتیم ائیله می سن، راضیام، ای گول! تکی ین،
 آشینا اولمایاسان ناکس و بیگانه ایله.
 تاپمادی خانه ی دل کعبه طوافیندا صفا،
 عؤمرومو غارتیه وئردیم بو سیه خانه ایله.
 ۵ یاردان خالی گوروب بزمی آیاقدان دوشدوم،
 ساقیا! توت الیمی بیر دولو پیما نه ایله.

مست ائديب بس کی منی ساقی ی کوثر هوه سی،
 گلیرم حشره داخی نعره ی مستانه ایله.
 گۆره لر ذوق و صفاسینی اگر سید تک،
 حور و غیلماں دگیشر جنتی مئیخانه ایله.

۵۲۸

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U..U. UU.. U..U.

۱ توتوم کی وصلیوه جان یتدی یوز فسانه ایله،
 فلک قویارمی اونو سن بوت یگانه ایله؟
 ادب قویارمی اؤپوم خاک آستانیندان،
 توتوم کی کویووا یول دوشدو بیر بهانه ایله.
 توتوشدو غم اودونا جیسم، یاندی هم کؤنلوم،
 او نوع ایلن کی یانا بیر قوش آشیانه ایله.
 یارالی کؤنلومو قوی بیر زامان توتا آرام،
 آماندی زولف سییاهین داغیتما شانه ایله!
 ۵ عجب دگیل کی توتار دوست خوبلار، سید!
 سنی بو خوشمزه اشعار عاشیقانه ایله.

۵۲۹

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU..U

۱ گۆردوم آیی، دئدیم: «ای گول! گۆروم آیی نه ایله؟»
 آچدی روخسارینی، «باخ، گۆر»، دئدی: «آئینه ایله!»
 شب آدینه گلیب بزمیمیزه یار، دگیل،
 لیلة القدر برابر شب آدینه ایله.

باخدی آیی گؤروب اول شیخ کی یارین اوزونه،
 بيلمه‌دیم حثیف کی، اول گؤردو بو آیی نه ايله.
 لفظی هر آینه‌دیر واعیظ شهرین سخنی،
 وعظ بیر آی قیلیر، لفظ «هر آئینه» ايله.
 ۵ سئیدا ائيلمه زن طبعلر ايله اولفت،
 حثیفدیر صرف اولای عؤمرون بو ملاعینه ايله

۵۳۰

مفاعیلن فعاتیلن مفاعیلن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ الینده یار گلیب مجلسه ایاغی ايله،
 یئتیشدی قیسمت اولان صئید اؤز آیاغی ايله.
 وئریبدی قانینی کؤنلوم او چشم خونخوارا،
 بینای صولح قویوبدور داخی او یاغی ايله.
 اوجالدی شوعله‌ی آهیم فلکلره، ای مه!
 کؤنول گزر سر کویوندا اؤز چیراغی ايله.
 منی آیرمایا حق، زاهید! اول سر کودان،
 یر! منیم نه ایشیم وار بهشت باغی ايله؟
 ۵ گؤره‌نده قامتیوی سئیرگاه گولشنده،
 خجالتیندن اوگون سیندی گول بوداغی ايله.
 دوشر او خال سیه یادا داغدار اوللام،
 گؤره‌نده لاله‌نی من داغدا بو داغی ايله.
 زمانه‌ده سنه سئید! وفالی یار اولماز،
 اگر یوز ایل گزه‌سن بیر گولون سوراغی ايله.

۵۳۱

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ نیگارا! بزم غمده چشم مخمورون پور آب ائتمه،
 دل عشاقی یاخما، آتش غمدن کباب ائتمه.
 پریشان ائیلمه زولف سیاهین ماهروخسارا،
 تۆکوب خوناب گؤزدن، خانه‌ی مردوم خراب ائتمه.
 خراش ائتمه عذار آفتاب ماه نولاردان،
 خراشیده جمالین داغ قلب آفتاب ائتمه.
 مکدر ائیلمه غمدن دل آئینه کردارین،
 دل آئینه‌نی غمدن مکدر، ای جناب! ائتمه.
 ۵ محاقا سالما زولفوندن نیگاریم! ماه تابانی،
 ثریالار ساجیب خورشیده گؤزدن اینقلاب ائتمه.
 دل عشاق تک اولما پریشان، گلکه فریادا،
 یانیب نار غمه زولفون کیمی چوخ پیچ و تاب ائتمه.
 یئتر اول نوحه‌لر، اول بزمده آز ناله بونیاد ائت،
 اوسان افغاندان، حور بهشته چوخ عذاب ائتمه.
 شریکم غم گونونده من سنه، ای دلبر زیبا،
 منی سید کیمی سن، بی‌وفالاردان حساب ائتمه.

۵۳۲

مفاعله فاعلاتن مفاعله فاعله.

۰.. ۰.۰. ۰۰.. ۰.۰.

- ۱ او مهوشین لب لعلین شرابا بنزتمه،
 شراب نابی کؤنول سن شرابا بنزتمه!
 اوزو یانیندا اونون مئهر ذره‌دن کمدير،
 اوتان کؤنول! بو اوزو آفتابا بنزتمه.

یئری وار ائتسه او خورشید روخ، کؤنول! سنی قان،
 دئدیم کی لبلرینی لعل نابا بنزتمه.
 جمالی کیم خط ریحان ایله مزین دیر،
 سوادا گل، بونوسن بیر کیتابا بنزتمه.
 ۵ او گول جمالینا حسرتله آغلایان گؤزومون،
 سیرشک آلینی، ای گول! گولابا بنزتمه.
 هوای عشق ایله مملو اولان دل زاری،
 بو بحر عشقده رنگین حوبابا بنزتمه.
 چالار سنی او سیه زولفونه دئمه عقرب،
 او دلبرین اوزونو ماهتابا بنزتمه.
 کتیردی باشیما سئید، قدی قیامتله،
 بو غملی گونلری یوم الحسابا بنزتمه.

۵۳۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵... ۵۵.۵

۱ دئدیم: ای سرو روان! گول کیمی خندان گزمه،
 ائله ییب لاله صیفت باغریمی آل قان، گزمه!
 دگیلم، ایکی گؤزوم اولسادا، من خاطیر جمع،
 ای گؤزوم نورو! گؤزمدن بئله پنهان گزمه.
 خاتم لعلیوه تا یتیمیه اهریمن الی،
 ای پری! یارین اگر اولسا سولئیمان، گزمه.
 چیخما یاریم گنجهلر دیشراسن اغیار ایله،
 قورخورام حوسنوه ای مه! یتنه نوقصان، گزمه.
 ۵ دانیشیرلار هامی، ائل آغزینی توتماق اولماز،
 ای گول قونچه دهن! خار ایله هریان گزمه.

گنتمه جمعیت اغیارا، سن ای زولفو سیاه!
سید زاری اندیب حالی پریشان، گزمه.

۵۳۴

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

- ۱ ترازو الدهه دوشدو گؤزلریم اول ماه تابانه،
تصوّر ائيله دیم کی، مئهر گلیمیش بوج میزانه.
دوشئیدی کاش چشمن کفه سیله یار دستیندن،
او داشلار کیم الینه وزن ایچون آلمیشدی جانانه.
ائیدیر زؤهره و خورشید و ماه و مشتری گؤیدن،
اولوبلار مشتری اول ماها، اوز قویموشلا دوکانا.
سولئیمان دهرده زنیل باف اولدو بو معنادان،
کی تا اسباب صنعت اولسون اول ماه شبستانه.
- ۵ گلیب بازارا بیر یوسف کی گؤرسه روی زیبا سین،
داخی یعقوب ائتمز آرزولار ماه کنعانه.
کوچوکلر هورمه گین بئهرت بیلر گر چه آتاسینلان،
ولی اهل نظر ائتمیش حساب اول امرین افسانه.

۵۳۵

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعاتن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ ائيله بیلدیم اندرم تاب غم هیجرانه،
دؤنه جکمیش نه بیلیم هیجرده کؤنلوم قانه.
ای دلیم! لال اولاسان، بیلمه یرم کیم نه دئدیم،
آشینا کؤنلونه ده یدی کی اولوب بیگانه.

واقع اولدو يئنه بير بوسه دن اؤترو شكر آب،
 اود توتوب يانديم، اؤزون چكدى چو مندن يانه.
 اول عزيزين وئيريم چاه زرخدانينا دل،
 اؤز اليمله ساليрам يوسفيمى زيندانه.
 ۵ يوز جفا ائيله سن، اى شوخ! كؤنولدور راضى،
 نئيله سين بنده سى سولطانندان اولان فرمانه؟
 منى بو شهرده بير ماهليقا ائتميش اسير،
 ساليب ابروى هيلالى ايشيمى نؤقصانه!
 عقلمدن لافلار ائيلردى بو سئيد، امما،
 گؤرجه گين سيلسيله زولفون، اولوب ديوانه.

۵۳۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ لعل مئگونون نه دير دوشموش سيه خال اؤستونه؟
 يا كى شگردير دهن، قونموش چييين بال اؤستونه؟
 روى گولگونوندا، اى گول! اول خط مشكين دگيل،
 آيه نوري يازييلار كاغذ آل اؤستونه.
 ساقى گول چهره ميز حال اهليدير، واردير اميد،
 بزميمز آهسته - آهسته گله حال اؤستونه.
 دؤلت عظميا يئتدى حالين، اى گؤز مردومو،
 گؤر هوما كيمي آچيب زولفون پر و بال اؤستونه.
 ۵ عارض گولگونون ائيلر غازه ايله رنگ - رنگ،
 آرتيرير بير آل هر دم اول پرى، آل اؤستونه.
 باختيمين گوز گوسونه اوز وئردى اى مه! تيره ليك،
 دوشدو زولفون چون روخ آئينه تيمثال اؤستونه.

بيلمگه عشقينده احواليم قاراچيلار كيمني،
 مصحف روخساردان زولفون آچيب فال اوستونه.
 سييدا چيخيميش دل و جان يارين استقباليئا،
 كؤكب بختين گلير ظاهير كي اقبال اوستونه.

۵۳۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۰.. ۰۰.. ۰۰.. ۰۰۰

۱ بنزر ابروی کجین هر ییری آی پاره سینه،
 نقصی یوخ شهر تمامن چیخا نظاره سینه.
 جیگیریم یاره سینی گؤردو چو اول قونچه دهن،
 شور ایله گلدی نمک سپدی جیگر یاره سینه.
 دردیمه چاره اودور کیم تۆکه قانیم دلبر،
 نه اولور کیم قالا اول گول بو غمین چاره سینه؟
 بو گئجه ظولمت زولفونده کؤنول آزی یولون،
 خیضر خطین هانی یول گؤستره آواره سینه؟
 ۵ دل و جان عاشیق اولوب زولفووه هر دم چکیشیر،
 آفتابیم! دوشه جک قان بولارین آره سینه!
 آی گؤروب باخدیلا آئینه یه مردم، من ده،
 باخدیم آیی گؤروب آئینه ی روخساره سینه.
 سییدا بيلمه بیرم هیچ نه مذهبدی بو کیم،
 قان حلال اولدو بونون غمزهی خونخواره سینه.

۵۳۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۰.. ۰۰.. ۰۰.. ۰۰۰

۱ وئردی مئی جامینی ساقی، یئنه جانان الینه،
 جان فدادر کیم اونا جانی وئریب جان الینه.

৫৩৭

U. . . UU. . . UU. . . UU.U

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

حرف الیاء

۵۴۰

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ جفا اوخونو آتیر غئیره اول یگانه، هارای!
 خدنگ غمزه سینه اولمادیم نیشانه، هارای!
 اگر چه گولده وفا گؤرسه ایدی بولبول زار،
 بو قدر سوز ایله ائتمزدی یانا- یانا هارای!
 گؤره هاراییمی، شاید او شه، سورا حالیم،
 هاراییمی اؤزومه ائله ییم باهانه، هارای!
 تنیم هیلال کیمی گون به گون ضعیف اولدو،
 یتیشمه دی الیم اول ماه دلستانا هارای!
 ۵ هانی او قاشی کامانیم کی یتسین ایمدادا،
 رقیب قویدو اوخون چیلله ی کامانا هارای!
 مریض دیده ی یارام هانی او عیسادم،
 او جالیدی ناله و فریادیم آسیمانا، هارای!
 کؤنول بیناسینی ییخدی سیرشک اشک تریم،
 غمینده سئیل فنایا گئدیر بو خانه، هارای!
 پیاده دشتدن اول شاهدان جدا دوشدوم،
 یتیر بو بی کسی، ای خیضر! کاروانا هارای!
 خیال زولف و روخ اول پرله لئیل و نهار،
 جنون تکی منه عادت اولوب فسانه، هارای!
 ۱۰ تغافل ایله بو گون اؤتدو یار سیددن،
 یقین رقیب سالیب یاری بدگومانا هارای!

۵۴۱

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن.

۵۵. ۵.۵۵ ۵۵. ۵.۵۵

- ۱ ای رویون آسیمانین خورشید نور تابی!
 برگ لب لطیفین گول قند آفتابی.
 خط گلدی، یاری قیلدی شرمند اهل دلدن،
 اول مُشکمو غزالین اولدو فیزون حیجابی؟
 شوق جمالین ای گول! یاشیمی تۆکدو گۆزدن،
 اول گولدن ائيله دیم من تقطیر بو گولابی.
 تصحیف ایله لیندن بیر بوسه ایستر عاشیق،
 میسکینه صدقه وئرمک افزون ائدهر ثوابی.
 ۵ آچمیش زبان حالین اثبات ذات حقّه،
 هر برگ سوسن اولموش بیر معرفت کیتابی.
 دئرلر: «عذاب اولماز جنتده»، بو عبثدیر،
 کویوندا دل او حورون دائیم چکر عذابی.

۵۴۲

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

- ۱ تا دوشدو دیلله غم عشقین حکایتی،
 دیوانه لیکده توتدو سۆزوم هر ولایتی.
 دوشدوم او نوع دیلله دیوانه لیکده کیم،
 منسوخ اولوندو دهرده مجنون روایتی.
 عشق اولینده سرکش اولور تا زبون ائده،
 صبر ائت کی وصل یاردیر آنین نہایتی.
 چوخدان منی ائده ردی زبون قوصصه، ساقیا!
 گر اولماسایدی پیر موغانین عینایتی.

۵ مندن زیاده شیکوه ائدهر اول داخی منه،
سندن کیمه ائدرسه، آظالم! شیکایتی.
بونجا اوزون قارالمادی خط سیاهدان،
عشاق آهی نین بودور ای سرو! آیتی.
زولفونده گیزلنپ اوزونه یئتدی عاقیت،
کوفر ایچره تاپدی سئید، او نور هیدایتی.

۵۴۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ ای کؤنول! اول گول ایچون ناله و زار ائتمه داخی،
اؤزوو دیدهی اغیاردا خوار ائتمه داخی.
حسرتیندن بو قدهر قانا کی دؤندون بسدیر،
هوهس بوسه ی لعل لب یار ائتمه داخی.
بسدیر اولدون بو قدهر بسته ی زنجیر جنون،
هوهس سیلسیله ی زولف نیگار ائتمه داخی.
عؤمر پایانا یئتیب، موی سیه اولدو سفید،
آرزوی و هوهس بوس و کنار ائتمه داخی.
۵ زیر بار غم هر سیمبر اولدوق، بسدیر،
بی وفالار غمینی بیزلره بار ائتمه داخی.
اؤلدورورلر کؤنول اول گولدن ائدهر کیم کی گذر،
گر گذارین دوشه اول، کویه گذار ائتمه داخی.
سئیدا البسه ی عقلدن اولدون عاری،
طعن هر عاقیل و فرزانه دن عار ائتمه داخی.

۵۴۴

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U. UU ..U. U. UU

۱ دئرلر کی خلق: «اُچ یوز ایللی آدم آغلادی.»
 اینصاف ائتمه ییب بابامیز، چوخ کم آغلادی.
 اولسا حیاتیم، آغلار ایدیم روز حشره دک،
 اُچ یوز ایلین نه بئهجتی کیم آدم آغلادی؟
 من آغلایاندا، کوثره اوز وئردی یوز ملال،
 کعبه گئیب لیاس قارا، زمزم آغلادی.
 گه اوج، گه حسیضده گوردو فغانیمی،
 مطرب نه واخت ائله دی زیر و بم، آغلادی.
 ۵ دوشدوم جدا چو جنت کویوندان اول مهین،
 حالیم اولدو جن و پری همدم، آغلادی.
 گوز یاشی ایله خورره م او سروی ائدیب کونول،
 بیر لحظه گورمه دی اوزونو خورره م آغلادی.
 گوردوو گوزوم کی یاری گلیر، آغلایاندا من،
 سید کیمی سیرشک توکوب پئی هم آغلادی.

۵۴۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U. UU ..U. U. UU

۱ ای عندلیب! رۇنق گولزار قالمادی،
 گول غارت اولدو، خارا داخی یار قالمادی.
 اغیاردان همیشه ائلردین شیکایتی،
 صد شوکر کیم زمانه ده اغیار قالمادی.
 نطوي السهي بروزه گلیبدر عیان بوگون،
 دؤرو قوتاردی، گونبد دوار قالمادی.

گون چيخدى محو اولدو جهانندان سیتاره لر،
 جز نور شمس، شۇعلەى انوار قالمادی.
 ۵ اوزلر توجه ائيله دی شمس حقیقه،
 ایقبالا دۇندو کیمسه ده ایدبار قالمادی.
 انهار کثرت اولدو روان بحر وحدته،
 غنیر از خدای واحد و قهار قالمادی.
 بوتلاردان اولدو بئیت خدا پاک، ای کؤنول!
 یاریمدان اؤزگه خانه ده دیار قالمادی.
 سئید! متاع شعرینی بازارا چکمه سن،
 صراف گئتدی، ذره خریدار قالمادی.

۵۴۶

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

uu ..uu ..uu ..uu

۱ خط گلدى روخ يارا فيزون اولدو سوادى،
 شفافدى بو آيهى وَاللَّيْل مِدادى.
 اول گول منى گؤر ائيله دی مشهور قبایل،
 اؤيله کی اندیب شؤهره «عدى» قوم ایادی،
 ای بار خدا! حاصل ائله یار مورادین،
 گر قتلیم ایسه دهرده منظور و مورادى.
 واعیظ ائله ییر منفعت باده نی انکار،
 میخواره لر گؤر کی نه افزوندى عینادى.
 ۵ زاهید ایشی ظاهیرده عبا، ورد و دوعادیر،
 ملعون کیشیدیر، حيله و تزویر نهادى.
 بو عصرده یوخ گؤهر عرفانه خریدار،
 ای بار خدا! لوطفله رفع ائت بو کسادى.

ای کاش قویا بدین ایتیوین آدینی سید،
گهگاه دگئیدی لب شیرینیو آدی.

۵۴۷

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ زولف آراسیندا کؤنول عارض دلبر تاپدی،
او قارالیق گئجه ده ماه منور تاپدی.
طوطی ی جان لبیوه پسته خیالیه یاتیب،
حبذا طالع فرخنده کی شکر تاپدی.
تاپدی اول دُر گرانمایه نی آخردا رقیب،
گؤر کی خر مؤهره بو عالمده نه گؤهر تاپدی.
تیغ پاک ائتدی خطی عارض زیبا سندن،
بولبول ایام خزان بیر گول احمر تاپدی.
۵ شوکر لله کی کؤنول غملریوه گئندی پناه،
اؤزونه عالم آرا یار ایله یاور تاپدی.
آلدی دیوانه کؤنول دامن معجونو اله،
وادی عشقده بیر مورشود و، رهبر تاپدی.
سیدا موسم گولدور، هامی دلشاد اولدو،
بیر منی پیر موغان زار و مکدر تاپدی.

۵۴۸

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ کیم کی میخانه نی بو دهرده بونیا ائتدی.
حق اونو شاد انده کیم عالمی دلشاد ائتدی.

سئیل غم ائتمیش ایکن عالم ایمکانی خراب،
 رحمت اول شخصه کی، مئیکانه نی آباد ائتیدی.
 بنده ی پیر موغانام کی عینایتلر ائدی،
 اؤزلو گومدن منی بیر جام ایله آزاد ائتیدی.
 زاهید! دختر رز امّ فساد ایسه اگر،
 نخل انگوری نئچین حق اؤزو ایجاد ائتیدی؟
 ۵ هامی مسجد طرفه گئتسه اگر، ای سئید!
 بس نئچین پیر موغان مئیکده بونیاد ائتیدی؟

۵۴۹

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ نولا قان آغلاسان، ای گؤز! کیم اول حوری لیقا گئتدی،
 کسب آرام دل بیزدن، او یار دل روبا گئتدی.
 کؤنول خلوت سرای وصلده سردار ایکن، بیردم،
 قیلیب اول مه بیزی هیجرینده زار و مبتلا گئتدی.
 گؤزومدن خاک پایین آلدی سئیل اشک توفانی،
 عجبمی کور اول چشمیم کی اوندان توتیا گئتدی.
 نولا چیخسا فغانیم چرخه هر بیر اوستخوانیمدان،
 کی بو عضو شیکستیمدن بوگون اول مومیا گئتدی.
 ۵ خیال زولف و خال و عارضیندن اول گول اندامین،
 او قدری آغلادیم، آخردا چشمیمدن قارا گئتدی.
 قارالدی روزگاریم سئید! هیجرینده اول ماهین،
 کی گویا صفحه ی آفاقدان نور خدا گئتدی.

۵۵۰

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ باغدان فصل باهار اول گول رعنا گتندی،
 باغلار دوشدو صفادان کی تاماشا گتندی.
 نه عجب گر آخا زمزم کیمی اشک چشمیم،
 نظریمدن منیم اول کعبه ی علیا گتندی.
 گتندی تا سیلسیله ی زولفو الیمدن او مهین،
 قورتاریب عؤمر، باشیمدان داخی سئودا گتندی.
 داخی سن ای دل بیمار! دواسیز قالدین،
 ایندی اول مرگیوه آماده، مسیحا گتندی.
 ۵ ائتمه دی عاقیبت کاریوی محمود، خدا،
 اول ایاز دل و جان، شیوه ده لئلا گتندی.
 دئدی: «من بعد سنه آتش دوزخدی مقام»،
 او أوزو باغ جینان، قامتی طوبا گتندی.
 سئیدا گتندی او کیم گلیمیش ایدی شیروانا،
 قالدی صورت کیمی بو شهر، او معنا گتندی.

۵۵۱

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ نئیلرم گولشنی کیم اول گول احمر گتندی،
 گؤز یاشیم جویا دؤنوب سرو و صنوبر گتندی.
 آه و ناله دمیدیر، ائيله فغان، ای بولبول!
 قالدی یوز خار بو گولشنده، گول تر گتندی.
 گتندی اول جوهر جان، قالدی منیم رنگ روخوم،
 بو عره ض اولدو تلف، آه، او جوهر گتندی.

دوشه جكدیر داخی مین بعد ایشیم نؤقصانا،
 توتولوب مندن او مهپاره مكدّر گئتدی.
 ۵ غرق ائدیپ اشك منی، آتش روخساریوی آچ،
 سنه قوربان اولوب الدن بو سمندر گئتدی.
 یئنگی آی تك گؤرونوردو قاشی، زولف آلدی اونو،
 آه! ابر آلتینا اول ماه منور گئتدی.
 تا کی اؤپدوم لب جان پرورین اول حور وشین،
 خاطیریمدن هوهس چشمه ی کوثر گئتدی.
 گئتدی اول یاسمن زولف، سالیب یاسا منی،
 یاسیمه باعیث اولوب، آه! او سمندر گئتدی.
 گئتدی سید دولانا کویون او خال حَجَرین،
 حئیف کیم کعبه طوافینا او کافر گئتدی!

۵۵۲

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ رحم ائتمه دی احوالیم یاریم، بئله کئچدی،
 بیر باخمادی اول نازلی نیگاریم بئله کئچدی.
 هنگام باهار اولدو، ایشیم بؤیله خزاندر،
 یارب! نئجولور؟ چونکی باهاریم بئله کئچدی.
 گوندوزلر ایشیم ناله، گئجه گؤز یاشی همدم،
 اول زولف و روح عشقینده مداریم بئله کئچدی.
 سالدیم اؤزومو پای سمندینه او شاهین،
 لوطف ائتمه دی اول شاه، سواریم بئله کئچدی!
 ۵ یار اؤز گه لرین مجلسی نین اولدو چیراغی،
 من هیجرده قالدیم، شب تاریم بئله کئچدی.

سَیِّد! او قارا گۆزلو منیم کسدى قراریم،
صحراى محبته قراریم بئله کنچدى.

۵۵۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ قاصید! اول سبز خط و زولف چلیپا نه دئدی؟
گۆرجه گین نامه‌نى اول دلبر زیا نه دئدی؟
سن کی شرح ائيله‌دين احوال شب هیجرانى،
او طیبیم من بیمارا موداوا دئدی؟
آیت خط ایله سیرر دهنین سوردونمو؟
بونا تاویل نه وئردی، اونا معنا دئدی؟
ائتدی مئخانه‌لرین صبر و سوکونون غارت،
گوشوما ساغیرین آیا یئنه مینا دئدی؟
۵ دئدی دلبر بو قدهر کیم باشیم آغریتما منیم،
یلمه‌دیم، حیف! کی بیر سَیِّد روسوا دئدی؟

۵۵۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ تا نیقاب عارضینه زولف دوتاوان سالدی،
منی اول ماهلیقا شور و هوادان سالدی.
سالدی کؤنلومدن او گول، اؤزگه صنم‌لر شوقون،
بوتلاری نائب حق بثیت خدادان سالدی.
خط مشکینی گلیب توتدو روخ جانانی،
شامیلر مملکت رومو صفادان سالدی.

صوبح سرمست چيخيب تا ائله دي رفع نيقاب،

عارضی بئضه ی بئضانی ریا دان سالدی.

۵ نئینوادا منی بیر شوخ عرب قیلدی اسیر،

بو سینیق کؤنلومو نئی کیمی نوادان سالدی.

عشق ایله سالمیش ایدی عالمه معجون صدا،

آنی دیوانه لیگیم ایندی صدادان سالدی.

سئید اول گول بدنی بس کی وفاسیز گۆردوم،

منی نومید ائدیپ اوئید رجادان سالدی.

۵۵۵

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ اؤزوم گئتدیمسه اول کودا، دل غم پروریم قالدی،

سر کویوندا یارین بیر فقیر مضطربیم قالدی.

چاغیردی بزم عیشرتدن رقیب، اول مئهربان گتدی،

سبو زانودا، مئی مینادا، الدهه ساغیریم قالدی.

گئدیپ فرهاد و معجون دهردن، من قالمیشام تنها،

نه بیر همدم، نه بیر مونیس، نه یار و یاوریم قالدی.

وجودومو فلک آری، قیلیب نقش عوارضدن،

بو عالمده منیم ذاتی اولان اؤز جوهریم قالدی.

۵ دریغا درد کیم گلدی اجل، من گئتدیم عالمده،

رقیب بولهوره سلرله، او ماه انوریم قالدی.

جیگر پرگاله سیندن وئرمه دیم تابوتوما زینت،

تمامه یئتمه دی گئتدیم، جاهاندا زیوریم قالدی.

بِحَمْدِ اللَّهِ کی قالدی یادگار اشعار جانبخشیم،

اگر چه سئیدا، نه مولک و مال و نه زریم قالدی.

۵۵۶

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ۵۵

- ۱ هر عاشیق دل سوخته بیر میلده قالدی،
 مجنون سیه بخت، غم لیلی ده قالدی.
 مجنون ایله بیر مکتب عشق ایچره اوخوردوم،
 من ختم کلام ائتدیم، او وَاللَّیْل ده قالدی!
 ساندیم کی توتان دامنینی، وصله یئتر، من،
 توتدوم اته گین اؤیله الیم ذئیلده قالدی!
 هر کس کی چاتیب وصلیوه رضوانا یئتیشدی،
 هیجرینده قالان، چاها دوشوب وئیلده قالدی.
- ۵ توفانا وئریب مردم چشمیم بو جاهانی،
 ویرانه کؤنول کئشمه کئش سئیلده قالدی.
 سر خئیل جنون قئیس ایله فرهاد ایدی، سایدیم،
 سئیده داخی بیزدن چیخیب، اول خئیلده قالدی!

۵۵۷

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ۵۵

- ۱ بیر بیلمه دی آخرنیه بو قاش گؤزه گلدی،
 چیخسین گؤزو، اغیار گؤزونده گؤزه گلدی.
 دئرلردی وجود دهن یار عدمدیر،
 اول نؤقطه ی سربست آچیلدی سؤزه گلدی.
 تیغ ائتدی خطین پاک اؤزوندن او نیگارین،
 المِئَةُ لله گنجهمیز گوندوزه گلدی.
 دل روز الست ائتدی قبول غم عشقین،
 ناسوتا قدم قویدو بلایا دؤزه گلدی.

۵ تار ائيله ين اول آينه نى، دود دليمدير،
 سن بؤيله خيال ائتمه كى خطين اوزه گلدی.
 توفان سيرشكيم چكيب روى زميندن،
 گوردو كجه اونو كوه كن ايندى دوزه گلدی.
 گوردو اولورهم حسرت چشميندن او شوخون،
 سورماغا غميم چشم خوماريم سؤزه گلدی.
 بير سؤز يوزه گلمز سنه اول شاهيد مقصود،
 سيده! توتاليم سال حياتين يوزه گلدی.

۵۵۸

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ۵۵

۱ اَلَيْتُ لَهِ غَمُهُ غَمخوار تاپيلدى،
 غم چكمله بير يار هوادار تاپيلدى.
 صد شوكر اله گلدی شريك غم مؤحت،
 عالمده منه يار مددكار تاپيلدى.
 مايلدى مگر چرخ جفاكار وفايا،
 كيم بير بو صيفت يار وفادار تاپيلدى.
 دوشموشدو متاع هونرى، فصل كسادا،
 شاد اول كى، كؤنول! رۇنق بازار تاپيلدى.
 ۵ قالميشدى ترازوى گؤزومده دُر اشكيم،
 يوز شوكر كى بو دورره خريدار تاپيلدى.
 آساندى او غم كى اول غمخوارى جاهاندا،
 شادام كى علاج غم دوشوار تاپيلدى.
 سيده! او سر كوى ايتى اولدو سنه همدم،
 آواز يوا آواز وئرن يار تاپيلدى.

۵۵۹

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ اينتظاريم حددن اؤتدو، گول عذاريم گلমেدى،
 سونبولوم، سرويم، گولوم، باغيم، باهاريم گلমেدى.
 اينتظار ايله گؤزوم يوللاردا قالدى، اى خدا!
 اول گؤزوم نورو، اوزو خورشيدواريم گلমেدى.
 رشتهى عؤمروم يانار سوز ايله نار فيرقته،
 اى كؤنول! اود توت كى شمع شام تاريم گلমেدى.
 ائيله دين آخر منى، اى چرخ! يوسفدن جدا،
 ميصر كؤنلوم تاختينا اول تاجداريم گلমেدى.
 ۵ وئرمه دى باد صبا موژده غوبار مقدمين،
 سبيده درمان چشم اشكباريم گلমেدى.

۵۶۰

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعلن.

۰. ۰.۰۰۰ ..۰. ۰.۰۰۰

- ۱ روخسارى گرچه چاهدا پور آب و تاب ايدى،
 گويا كى بورج دلوده بير آفتاب ايدى.
 اولماز باهار مؤسيمى گون دلودن عيان،
 آما او شمس دلوده شيء العجائب ايدى.
 گؤرموشدو خيضر آب بقانى او چاهدا،
 پس گؤزلرينده چشمهى حثيوان سراب ايدى؟
 اول دلو آسيما ايدى، يوسف بير آفتاب،
 سانماكى جبل مشك سيهدن طناب ايدى.
 ۵ آتش بروزا گلدى او چاه ايچره آبدان،
 منظور كاروان او زامان گر چه آب ايدى.

رشک اندیب دؤر فلک، مندن آییردی، عاقیت،
 درد و غم دفعینه کیم، بیر غم گوساریم وارایدی.
 بار ایلاها! بیرده من گوررم اول اول گونلری،
 کیم وصال یاردا خوش روزگاریم وارایدی.
 ۵ سئیدا بیرده گوروب اؤلسم اگر، اولماز غمیم،
 اول زامانی کیم وصال گول عذاریم وارایدی.

۵۶۳

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ خوش اول زامان کی قاپیندا گدالیغیم وار ایدی،
 بو اعتبار ایله بیر پادشاهلیغیم وار ایدی.
 مکدر ائتدی غوبار حوادث ایله فلک،
 شراب ناب کیمی دل گوشالیغیم وار ایدی.
 شیکست صرصر یأس اولدو، ای خوش اول گون کیم،
 سفینه ی امله ناخدا لیغیم وار ایدی.
 نه چئورمه دولانیرسان، بو گون منیم، ای باخت!
 هاچان سنینله منیم آشینالیغیم وار ایدی؟
 ۵ ریانی ترک ائله دیم، جام توتدوم، ای زاهید!
 منیم ده ائل گوزونه پارسالیغیم وار ایدی.
 ایماما مقتدی یم، ای خوش اول زامانلار، کیم،
 شراب خانه لره پیشوالیغیم وار ایدی.
 او زولف قارا قیلیب باخیمی مگر سئید،
 منیم ازله بو باختی قارالیغیم وار ایدی.

۵۶۴

مفاعیلن فعلا تین مفاعیلن فعلین.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ دونن گنججه منه هم بزم بیر سمبیر ایدی،
 مه جمالی ایله گۆزلریم منور ایدی.
 باشیمدا شعلشه ی مئی خاطیریمده ذوق و صفا،
 بیر الده طورره ی دلبر، بیر الده ساغر ایدی.
 گنجهم او حور جماليله روز تک رۇشن،
 یثریم بهشت برین، باده م آب کوثر ایدی.
 نه خواهیش ائيله سم اول بزم آرا اولوب حاصل،
 نه آرزو ائله سم یاردان، میسر ایدی.
 ۵ او گونه چوخ گنججه لر گۆرموشم بهشت آسا،
 ولئیک اول گنججه هم، بیر بهشت دیگر ایدی.
 خدا کنجن گنججه نی عؤمرومه حساب ائله سین،
 کی هر دقیقه سی یوزمین گونه برابر ایدی.
 او قدر آختاراسان، ای شه دیار وفا!
 کی حیث اؤلدو بو سئید، رقیه چاکر ایدی.

۵۶۵

مفاعیلن فعلا تین مفاعیلن فعلا تین.

UU.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ نولوردو بزمده یارب! منیمده یاریم اولاییدی،
 آلیب پیاله اله یار مئی گوساریم اولاییدی.
 ایچه یدی باده ی گولگون او گول پیاله - پیاله،
 آچایدی عارض گوللر، جاهان باهاریم اولاییدی.
 فضای باغ و گولستانا مئیل ائتمز ایدیم من،
 اگر چه شهرده بیر یار گول عذاریم اولاییدی.

نیشمین ائتمز ایدیم من دیارِ غوربتی، ای دل!
 رقیبی یار ایله گۆرمکده گر قراریم اولاییدی.
 ۵ او شوخون عشقینه مهجور خلق ائدیپ منی خالیق،
 رضا اولوردوم اگر الده اختیاریم اولاییدی.
 رقیب وورماز ایدی خار قوصصه دن منه یارا،
 او گول عذار یانیندا گر اعتباریم اولاییدی.
 بو گونه اولماز ایدی بی وفا او گول منه، سید!
 اگر منیم ده وفاسیزلیغا شعاریم اولاییدی.

۵۶۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ دوستلار! من گۆرن اول دلبر زیبا کیم ایدی،
 داغیدان گول اوزونه زولف مطرا کیم ایدی؟
 من کی بیهوش دوشوب، گورجک اوزومدن گئتدیم،
 سیز کی هوشیاردیز، اول آفت دنیا کیم ایدی؟
 نه کؤنول قویدو، نه جان منده، نه صبر و آرام،
 ائتدی غارت منی، اول شاهید یغما، کیم ایدی؟
 او اوزو جنتی من بیلمه سم، آدم دگیلم،
 لبی کوثر، اوزو گول، قامتی طوبا کیم ایدی؟
 ۵ دوستلار! دون گنجه کیم مست می وحدت ایدیک،
 او ییزه ساقی اولان یار دل آرا کیم ایدی؟
 دولدو انوار محبتده یئنه سینه بوگون،
 گؤسترن وادی سینادا تجلا کیم ایدی؟
 بو نه بهجت، نه صفادیر، نه سرور و نه بها!
 سیزی تانری! او نیگار فرح افزا کیم ایدی؟

کیمدی بو مجلس عرفانی بو شورا گتیره؟
 دؤر ساغرده وئرن بادهی صهبا کیم ایدی؟
 گلدی گؤفتارا لبی، عالمی احیاء ائلهدی،
 بو نئجه روح ایدی آیا بو مسیحا کیم ایدی؟
 ۱۰ چشم قیبطی نه بیلیر خلعت هارون سیررین؟
 نه بیلیر دهرده فیرعون کی موسا کیم ایدی؟
 اولماسان بادیهی عشقده مجنون اگر،
 بیلمه سن هیچ کی سن، حضرت لئلا کیم ایدی؟
 نفس واحیددن اگر مطلبه اولسان واقیف،
 گؤره بیلمز کی جمال حقه بینا کیم ایدی؟
 حق ظهوروندا حله یولدا قالب ایکی گؤزوم،
 بس او حق مظهری، آئینهی غلیا کیم ایدی؟
 قرۃ العینیوه عؤمرونده دگیلسن واقیف،
 گؤره بیلمز کی جمال حقه بینا کیم ایدی!
 ۱۵ بو سرچشمه ازلدن بولانیب، ای غافیل!
 گؤر کیمه تابع اولورسان، سیزه مولا کیم ایدی؟
 نئجه گون عالم ناسوتا گلیب اولدو مقیم،
 حئیف کی بیلمه دیلر سئید روسوا کیم ایدی!

۵۶۷

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ دل و جان واله هر گولروخ جانانه ایدی،
 گر چه جانانه لرین قصدی دل و جانانه ایدی.
 کؤنلومه دوشموش ایدی بیر نئجه بوتلار هوه سی،
 بیر زامان بئیت خدا دهرده بوتخانه ایدی.

سوزش نار جفادان ائله مزدی پروا،
 هاردا بیر شمع گۆره دۆرونه پروانه ایدی.
 دل شئیدا سر گیسولارا اولموشدو اسیر،
 باغلانیب سیلسیلهی عشقده دیوانه ایدی.
 ۵ هاردا بیر رشتهی زولف اولسا، اولوردو منه دام،
 کیمده بیر دانهی خال اولسا، منه دانه ایدی.
 هر بوت گول روخ پشیمان شیکین عشقی منه،
 عهد و پشیمانیمیزین شاهیدی پشیمانه ایدی.
 گفتگوی لب شیرین و شکردن غییری،
 هر نه کیم صؤحبت اولا، سئیده افسانه ایدی.

۵۶۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵ ۵

۱ کیمین آئینهی روخسارینا دوشموش نظری،
 کی اوزونده قالب اول توند نیگاهین اثری.
 دئدیم: «ای ماه! اوزونده نه دیر اول زخم»، دئدی:
 «مصطفی بارماغیدیر، شق ائله ییبدیر قمری.»
 گؤستریب بیر - بیرینه ماه روخون، اهل نظر،
 قالب اول آینهی صافدا انگوشت اثری.
 گؤز یاشیم سو وئریب اول خنجر موژگانا، نولار،
 تیغ حئیدردی اونون آرتیق اولورسا کسری.
 ۵ سئیدا ماه روخ یار نهاندیر بو گنجه،
 دهیر عشق اهلینه آخر بو محاقین خطری.

۵۶۹

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن.

۵۵. ۵.۵۵ ۵۵. ۵.۵۵

- ۱ گر وصل یار اولماز، من نئیلیرم باهاری،
یوزمین باهار اولسا، اولماز کؤنول قراری.
گولزاره گول گلینجه، تک بزمه یار گلین،
هر چند یوخدو یارین بیر گولجه اعتباری.
سونبول خجالتیندن باشین آشاغا سالمیش،
یاریمدا گؤردو یوخسا اول زولف مشکباری.
عود قوما را بنزهر، یارین شمیم زولفو،
بیر تاری بست ائدیدی یوز نافه‌ی تاتاری.
۵ ای دل! الیم اوزولدو اول زولف تاردان کیم،
تانری نصیب قیلین بیرده گؤروم او تاری.
بیر سرو حسرتیندن هر سو رواندیر اشکیم،
بیر جو یا ائتمه نیست بو چشم اشکباری.
گول- گول اولوب سیرشکیم، گولزار اولوب کناریم،
من نئیله‌یم باهاری، یا باغ و لاله‌زاری؟
دفن ائیله‌ین بو نعشیم یوللار کنار اوزره،
شاید کی قبریم اوسته یارین دوشه گوداری.
ساقی! الین فداسی، دور بیر ایاق دولدور،
کیم سئیدین بو شبدن باشیندا وار خوماری.

۵۷۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ زاهیدین گر گودری بیر دوشه میخانه ساری،
کافر مگر دونه اول مسجد ویرانه ساری.

دوستلار ائيله ميشم باده ي ناب ايله وضو،
 دؤنده رين بس داخى سجّاده مى بوتخانه سارى.
 زاهيدا! سن منى مئىخواره بيلير سن، يوخسا،
 او نه باخماقدى حقارتله بو ديوانه سارى؟
 ائيله مزديم بو قدەر باده ي گولگونه هوهس،
 ساقى نين عكس روخو دوشمه سه پئيمانه سارى.
 ۵ بچّه ي باده فروشون كى گؤره روخسارين،
 بيرده ديوانه دى سَيِّد باخا قرآنه سارى.

۵۷۱

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.
 ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ سنه اولسايدى، اى گول! يوسفين فى الجملة اوخشارى،
 اولوردو نقد جان ايله جاها ن اهلى، خريدارى.
 او ماه زرفروشون قالميشام ديدارينا حسرت،
 هيجوم مُشتریدن گرمدير از بس كى بازارى.
 گلير اول يوسفين بازارينا زال فلک هر گون،
 گئجه تا صوبح، كؤكبلردن ائيلر جمع دينارى.
 عيار نقد عشقى، اى كؤنول! صرّاف اولاندان سور،
 بروز ائيلر محكده سيم نابين قدر و ميقدارى.
 ۵ نه بيلسين بى بصرلر، قيمتين اشعار جانبخشين،
 آپار صرّافا گؤستر، سَيِّدا بو دُرّ شهواری.

۵۷۲

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.
 ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ نه حددى بير احد اولسون، سنه حوسن ايله اوخشارى،
 ياراتميشدير سنى اؤز صورتينده حضرت بارى.

اگر چه سن بوت چین و ختاسان، ای صنم! آمما،
 سنی ذکر ائتمه یین کس، ائتمه ییب توحیده اقراری.
 آدین قوربانی، تا یئتدیم سنه، توحیده یئتدیم من،
 آتیب تسیحی الدن، ترک قیلدیم تار زوناری.
 خدانین قُل هُوَ اللهُ أَحَد دن مطلبی سنسن،
 سنین توحید یوه امر ائله ییب اخلاصدا تانری.
 ۵ شمیم عطر زولف مشکبارین ایشتیاقیندان،
 آتیدیر طبله دن عطار دیشرا مشک تاتاری.
 سوروشدوم آدیوی، ای سرو قامت! بیلمه دی زاهید،
 مشخص اولدو کیم، یو خدور اونون توحیده اقراری.
 تجلای خداوند احد یاریندا پیدادیر،
 هانی موسا کی سئید! فرق قیلسین نوردان ناری.

۵۷۳

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ گۆره نده جیلوه ده بو سرو گول عذارلاری،
 اوجالماسین نئجه عشاقین آه و زارلاری؟
 او آلا گۆزلر، او گول لبلر، اول قارا تئلر،
 قویارمی کیم قالا عشق اهلی نین قرارلاری؟
 آچیب بهشت برین قاپیسین، مگر رضوان،
 یئنییدی یئر اوزونه بو ملک قاطارلاری؟
 تو کندی عؤمرومو بو بی وفالارین آخر،
 وصال اومیدی ایله درد اینتظارلاری.
 ۵ نه قؤومدور بو گول اوزلو نیگارلار، یارب!
 کی یو خدورور بولارین گولجه اعتبارلاری.

نه اۆلمه دیم قوتاریم، نه میسر اولمادی کیم،
گۆروم وصالدا کامیمجا بو نیگارلاری!
هلاک ائیلهدی آخردا سید زاری،
بو گول عذارلارین درد خار-خارلاری.

۵۷۴

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U. UU ..U. U. UU

۱ عشق اهللی اولدو هر بیرلی بیر جانا مشتری،
پروانه اولدو شمع شبستانا مشتری.
عشق عالمینده هیئت مردانه گۆستریب،
بیر قاری اولدو یوسف کنعانا مشتری.
وارین وئرن دئیرلر اوتانماز، مثلدی بو،
جان نقدی الدن اولدوم او جانانا مشتری.
روخسار یاری عیقد عرق جیلوه گاه ائدیب،
پروین اولوبدو مئهر درخشانا مشتری.
۵ لازم دگیل پدر سنه، ای مئهران پسر!
دُر یتیمه چوخ اولو مردانه مشتری.
آهیم شراری مشتری ی چرخ یاندرار،
اول آشینایا گر اولو بیگانه مشتری.
وصف لب نیگاری قلیب اشک آه ایله،
سید اولوبدو لعل بدخشانا مشتری.

۵۷۵

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U. UU ..U. U. UU

۱ باد صبا شو کوفته ائدر گر چه گوللری،
حمام جامه دن چیخاریر بو گۆزه للی.

ای فوطه! وئرمم سنی زاهید عباسینا،
 شام و سحر قوجورسان ائله اینجه بئللری!
 عاشیق یانیندا زردن آرتیقدی قیمتی،
 ای طاس! تا کی دگدی سنه یارین اللری.
 ای خلوه تی فدا سنه کی اهل تجرودون،
 وار سنده روحا فئض وئرن چوخ عمللری.
 ۵ بیر گوشه نی بهشتیه سنین وئرمه کی وار،
 سنده بو شوخ حورلیقالار محللری.
 حمّام داشی اولسا ایدین سئیدا! اگر،
 سن ده قوجاقلار ایدین او زیبا کفللری!

۵۷۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵ . ۵ ۵۵ . ۵ ۵۵ . ۵ ۵۵ . ۵

۱ پرتو حوسنون پوزوبدور نور مئهر انوری،
 رؤنق حوسنوندور، ای ماهیم! جهانین زیوری.
 آیه ی وَالصَّیْفِ قاشیندیر، بو اوزدن، دهر آرا،
 ثابیت ائیلر خلقه حقاً ذوالفقار حیدری.
 بو پری رولردیر عالمده مسخر لعلینه،
 مور خطیم لبلریندیر اول جمین انگوشتی.
 شورا سالدی پُسته ی خندانین اهل عالمی،
 ای شکر لب، قامتین گوستریدی شور محشری.
 ۵ گوشه ی مئیکانه ده بسدیر بیزه سینمیش سیفال،
 چرخ مینانین اگر خورشیددن وار ساغری.
 عارضین جؤهردیر، اول جؤهر یانیندا گون عَرَض،
 هانی افلاطون کی فرق اتتسین عرضدن جؤهری؟

یوسفیم! گل ایلمه بونجا جفالار سَیّده،
ائتمه رنجیده اؤزوندن خاطیر پیغمبری.

۵۷۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ دل کیمدی زولف یاردا دیوانه‌نین بیرى،
دؤر روخوندا جان نه‌دی؟ پروانه‌نین بیرى.
«زولفوندا اوزدوم ال» دئدیم، اول بی‌وفا دئدی:
«زنچیردن اوزولدو بو دیوانه‌نین بیرى.»
یا خالیوین اسیری‌دی دل یا دهانیوین،
بو مورغه صئید اندیب او ایکی دانه‌نین بیرى.
گر آی و گون توتولسا، نه غم ریند مئی کئشه،
اولسون الینده تک دولو پیمانه‌نین بیرى.
۵ زاهید! چاغیرما کعبه‌یه مئیکانه‌دن منی،
یوز کعبه‌دن صفالیدی مئیکانه‌نین بیرى.
مین حجدن شرافتی افزون اولور، اگر،
شمعه دولانیان یانا پروانه‌نین بیرى.
یا جنتی وئرلله بیزه، یا جهنمی،
سَیّده! مقامیمیزی بو ویرانه‌نین بیرى.

۵۷۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ آخرِ دهر نه مومکوندو فنادان غئیری،
کیمسه باقی دگیل عالمده خدادان غئیری.

عالم فانی یه ال وورما کی یو خدور ثمری،
 ائیلمه هیچ طلب مولک بقادان غثیری.
 بی وفا ماهلارا وئرمه کؤنول، خوار اولوسان،
 گؤرمه سن درد و غم و جؤر و جفادان غثیری.
 لب شکر شیکینیدن سنه دوشنام وئیر،
 گر چه سن ائیلمه سن خئیر دوعادان غثیری.
 ۵ تاپماسان کیمسنه کی درد دل اظهار ائده سن،
 همدم اولماز غمیوه باد صبادان غثیری.
 هر نه ظولم ائیلسه دلدار، گره ک صبر ائده سن،
 همدم اولماز غمیوه باد صبادان غثیری.
 عاشیق اول پرتو روخساره ی شمس ازله،
 تا کی سن گؤرمیه سن نور ضیادان غثیری.
 اول خداوند احد عشقینه جاندان راغیب،
 یو خدو بو کعبه ده چون ذؤق و صفادان غثیری.
 مومکونون وار کی یولو مومکونه عاشیق اولسون،
 پس طلب ائیلمه سن مئهر و وفادان غثیری.
 ۱۰ صورت واجبی مومکونده تمنا ائله سن،
 اودا مومکون کی دگیل شیر خدادان غثیری.
 چنگ وور غروۃ وئقای ولی الالها،
 گؤرمه سم روز جزا لوطف و عطادان غثیری.
 مومکونون واجیه یو خدور یولو، ای سید زار!
 گؤرمه دیم سنده بیر آثار خطادان غثیری.

۵۷۹

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ دون قیسمت اولدو چئشمیمه خالین نظاره سی،
 ساندیم یانیدی چرخده باختیم سیتاره سی.

یوز گون سالیار آرایا فلک سنگ تفرقه،
 ساز اولسا بیر گون عاشیق و معشوقون آراسی.
 مندن آییردی چرخ او قاشی هیلالیمی،
 یاندرسا چرخ، وار یئری، آهیم شراره‌سی.
 دون گنجه خط و خالیوا باخدیم او قدر کیم،
 ای زولفو قارا! گوزلریمین گئتدی قاراسی.
 ۵ گتتمک قاشین خیالی کؤنولدن ماحالدیر،
 محشر اوللا، ساغالماز او شمشیر یاره‌سی.
 بیمار عشقه وئرمه دوالار عبث، طیب،
 اؤلمکدن اؤزگه یوخدو اونون هیچ چاره‌سی.
 اول قاشی یابین اوخلارینی چکمه سینه‌دن،
 چکسن، سالیار جاها نا خلل، قان فواره‌سی.
 آغزین خیالی ائتدی وجودوم عدم، منیم،
 یوخ اؤزگه بیر غمیم، بو سؤزون آشیکاراسی!
 بیر زخم جان سیتانلا منی ائیلهدی هلاک،
 جان وئردی، سیتدا! یئنه زخم دوباره‌سی.

۵۸۰

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ ای روضه‌ی بهشت جمالین نشانه‌سی،
 کوثر او لعل شهد میثالین نشانه‌سی.
 دوزخ نمونه‌ی الم درد فیرقتین،
 جنت نعیم باغ وصالین نشانه‌سی.
 بولبول نوایا گلمز ایدی شور عشق ایله،
 گول اولماسایدی عارض آلین نشانه‌سی.

ائتمزدی هیچ کس حجرالاسودی طواف،
 گر اولماسایدی اوزده کی خالین نشانه سی.
 ۵ محرابا سید ائتمز ایدی باش اگیب، ناماز،
 طاقیندا اولماسایدی هیلالین نشانه سی.

۵۸۱

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۰۰۰ ۰۰۰۰ ۰۰۰۰ ۰۰۰۰

۱ تۆکولور گۆزلریمین، خطیننی گۆرجک، یاشی،
 چوخ تعجّویدو بولود سیزه دن اولموش ناشی.
 یثنی آی چکدیمی چرخ اوزره فلک نقاشی،
 یا سالیب عکس او مه چارده سالین قاشی؟
 سایه ی نخل قدین سروه دوشنده، ای گول!
 او جالیبیر فلگه فخر ایله سروین باشی.
 قویدو تنها منی بو بادیه ی مؤحتنده،
 یوخدو مجنوندا وفا، گۆزلمه دی یولداشی!
 ۵ گنجه - گوندوز کی اؤزو مست ریادیر زاهید،
 باده دن بس نه ایچون منع قیلیر اوباشی؟
 کعبه ده اولسادا زاهید کی طواف ائتمزدی،
 سنگ مئیکانه دن اولسایدی اگر بیر داشی.
 نچیدیر شعرده بیخود سنه همتا اولسون،
 سیدا پوخته ایلن تن گله ییلمز ناشی!

۵۸۲

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰.

۱ اؤلونجه چکمه رم مئیکانه دن هر گیز قدم، ساقی!
 اله آل سن ایاغ باده نی، ائيله کرم، ساقی!

نه اولدو بۇيله کیم ایندی ذلیل روزگار اولدوم،
 منی پیر موغان ساخلاردی داییم مؤحترم، ساقی!
 بیلورین ساغری لبریز قیل خورشید صهبادان،
 کی ییزدن راضی اولسون خاطیر جمشید جم، ساقی!
 خیال طاق ابروی کج، محراب میثلینده،
 الیف تک قامتیم، گیسولارین تک اولدو خم، ساقی!
 ۵ دهان یار فیکرینله یوخ اولدو جومله ی واریم،
 وجودوم اولدو گۆر بیر نۇقطه عشقینده عدم، ساقی!
 بهشتی وئردی آدم دانه یه، من دانه ی خالا،
 اولوم قوی خالیوا قوربان اوزوم من، هم ددهم، ساقی!
 توتولموش قونچه تک هیجرینده غمدن خاطیر سئید،
 سر مینانی آج، خاطیردن ائيله دفع غم، ساقی!

۵۸۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱ اولماییدی منده، یارب! بو محبت کاشکی،
 یا کی هر گیز اولماییدی درد فیرقت کاشکی.
 اولماییدیم اول پری عشقینده روسوای جاهان،
 چکمه یئیدیم دوست و دوشمندن شماتت کاشکی.
 گؤستریب اول وفا، آخر اولورلار بی وفا،
 اولماییدی خوبرولاردا بو عادت کاشکی.
 یا وئرهیدی حق سنه بیر رحم، ای بیدادگر!
 یا اولاییدی منده بو هیجرانا طاقت کاشکی.
 ۵ اینجیب آه و فغانیمدان کم ائتدین جؤورونو،
 ائتمیه یدیم جؤور و ظولموندن شیکایت کاشکی.

سېدا! يارى گۆرونجه وىلده اغيار ايله،
خود قالايديم هيچرده ديدارا حسرت كاشكى.

۵۸۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

۱ بىر كۆنول كى اولاول ماهليقادان خالى،
بو يقينيمدير اولور نور خدادان خالى.
دوشهلى كۆنلومه روخسار منيرين مئهرى،
بوسيه خانه دگيل هيچ ضيادان خالى.
نافهى چين دئيميشم زولف عيرافشانا،
بيلميشم كيم دگيلم سهو و خطادان خالى.
دل پورخونا دگندن برى تير سىتمين،
دل دگيل هيچ بو احسانا دوعادان خالى.
۵ نجه اظهار ائله ييم درد نهانيم او گوله،
كى دگيل يانى اونون باد صبادان خالى.
خالى بىر نۇقطه دير، امما كى ائديب يوز دلى صئيد،
هيچ بىر نۇقطه دگيل امر قصادان خالى.
سېدا سن كيمى عاشيق دگيل اول زولفه مگر،
نيه آيريلماير اول زولف دوتادان خالى.

۵۸۵

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ چيخماز دل زاريمدان او روخسار خيالى،
بولبولده عجمى اولاول گولزار خيالى؟

ایستر کۆنول اول عارض گولگونو عَرَفْنَاك،
 گول گۆرسه، گولابا اولور عطار خیالی.
 شوق دهن و فیکر روخوندا سنین، ای گول!
 من ائیلرم هیچ یوخ و وار خیالی.
 پیوسته ناماز اوسته دوشور یادیما زولفون،
 اوز کعبه ده دیر، قلبده زونار خیالی.
 ۵ هر کیمنه بیر شئی گتیریر فیکر و خیالا،
 مجموعدان افضلدی منه یار خیالی.
 بو خسته کۆنول عرش خداوند احددیر،
 گلمز دل محزونوما اغیار خیالی.
 ایستر توتا دل طورره ی پورچینی، ای ماه!
 افسونگره عادتدیر، اولور مار خیالی.
 سید وئرر اوز جانینی رشک و حسدیندن،
 گلسه دل پورخونونا دلدار خیالی.

۵۸۶

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.
 ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

۱ مگر بزم عزادا اول مهین زولف سیه فامی،
 تۆکولموش کیم اوزه، ائتمیش برابر صوبحله شامی.
 ایکی گوندور اول آیی گۆرموره، اولموش گونوم قارا،
 توتولسون آی و گون، چرخین پوزولسون سقف ایله بامی!
 گۆزوم! تۆک لعل اشکین، آغلا کیم بو مجلس غمده،
 اولوبدور گۆهر افشان اول نیگارین چشم بادامی.
 گئدرسه عارضیندن زولف شب رنگی، گلیر خطی،
 فلک قویماز قارادان چیخسین اول سرو گول اندامی.

۵ سیتارەم قارا، باختیم قارا، سید تک گونوم قارا،
بو قارا گونلرین یارب! نه دیر بیلیم سرانجامی؟

۵۸۷

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ آشفته لیگیم زولف سیه تاری بیلیرمی؟
یارب! گوره سن درد دلیم تاری بیلیرمی؟
بیلمز، بیلیرم یار منیم سوز نهانیم،
توفانا دؤنن گوز یاشیمی باری بیلیرمی؟
گیرم بو گنجه قالدی گوزوم یولدا، نه نفعی؟
اول ماه اوزو اتدیگی اقراری بیلیرمی؟
واعیظ کی دئیر مئی ایچنه اهل جهنم،
بیر مغفرت قادر قهاری بیلیرمی؟
۵ عابید کی ائدیر جنت ایله کوثره رغبت،
مئیکانه ایله بادهی گولناری بیلیرمی؟
سید کی بیلیر اوز-اؤزونو معرفت اهلی،
بیرجه سوروشون، فثیض ده و چاری بیلیرمی؟

۵۸۸

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

۱ صبا! کؤنلوم پریشان اولدوغون دلدار بیلیمز می؟
غم پنهان منی اؤلدوردو، حالیم یار بیلیمز می؟
بلا و مؤحتتیم یوخ، بیر انیس و غم گوساریم یوخ،
بو حالی، ای صبا! اول سرو گول روخسار بیلیمز می؟

صبا! عرض ائيله دلدارا منيم حال پریشانيم،
 مسيحيتم فیرقتیندن اولدوغوم بیمار بيلمزمی؟
 نه دير قيلماز منی خوشحال دلبر بير پیام ايله،
 غمیندن صوبح اولونجا قالدیغیم بیدار بيلمزمی؟
 ۵ منی هیجران النده سئید مهجور و روسوا تک،
 جاهاندا اولدوغوم اول گول عذاریم خوار بيلمزمی؟

۵۸۹

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ قوربان اولوم او گؤزلره کیم گؤردو یاریمی،
 یاریم گۆرهن گؤز، البت آلیر اختیاریمی.
 قوی بیر اوپوم او گؤزلری کیم، یاریمی گۆروب،
 قوربان اندیم او گؤزلره من هر نه واریمی.
 نرگیز گؤزو قالیر آچیلار گۆرسه باغدا،
 چشم خومار و سرو قد و گول عذاریمی.
 مردوملوک اولمادی منه چون چشم یاردان،
 کسديم گؤزومدن آخری اؤز اعتباریمی.
 ۵ بیماری اولموشام من او بادامی گؤزلرین،
 عناب گؤزلریم ائله سین فیکر کاریمی.
 شادام کی خاک ائده منی بو چرخ کجمدار،
 دامن یاریماییتیره تا غوباریمی.
 سئید! او گون اولورمو یئنه صحن باغدا،
 خورهم گؤروم شکوفته گول نؤباهاریمی؟

۵۹۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ غنیر ايله یاریم گزیر، گردن چکیب بیر قو کیمی،
قالمیشام ویرانه لر کونجونده من بایقو کیمی.
ذکر اندرسم گنجه لر آغزیم سولانی ذوقدان،
بیر سورئینی وار او شوخون، بالش پر قو کیمی.
دُر دندانی غمیندن قطره - قطره گؤز یاشیم،
تیر موژگانی توتولموش رشته ی لؤلؤ کیمی.
من دئم کی ایچمه دیم مئی سنسیر، ای نامئهربان!
ایچدیم آما لبلریندن آیری بیر آغو کیمی.
- ۵ سروه دئرلر مئیوه وئرمز، بس نه دیر، ای سرو قد!
پیرهندن باش وئریب پوستانلارین لیمو کیمی.
گؤزلرین آهویا بنزه تدیم، خطا ائتدیم، او شوخ،
عاقیبت مندن رمیده اولدو بیر آهو کیمی.
یارالانمیش محلب شهباز چشمیندن مگر،
ناله ائیلر روز و شب مسکین کؤنول یاهو کیمی.
روی آتشناکین اوسته زولفون اوینار دم به دم،
لؤعت اظهار ائیلر آتشیاز اولان هیندو کیمی.
سونبول زولفونله تا کی مرهم ائتدیم زخمیمه،
بو وئریر هر گنجه زخمیم بیر گول شب بو کیمی.
- ۱۰ سئیدا کیلک مصوردیر عصای موسوی،
سن اونا هر گیز نظیره سؤیلمه جادو کیمی.

۵۹۱

مستفعلن فع مستفعلن فع.

U U .UU U U .UU

۱ هر دمدہ قیلام، نئی تک نوانی،
 سالدین نظردن، من بی نوانی!
 سیجینه دوشدوم، هیجر روخوندان،
 تعرف مکائی، یا من یرائی!
 یاندین بونارا، خاک اولدون، ای دل!
 تۆک آب گۆزدن، ترک ائت هوانی.
 قونچه دهانین اسرارین آچما،
 سن محرم ائتمه باد صبانى.
 ۵ اول چین زولفه گر نیست ائسم،
 بالله خطادیر مشک ختانی.
 کاکیل غمیندن وار سرنوشتیم،
 دؤندر مک اولماز باشندان فضانى.
 عارف گۆزونده وحدتدی کثرت،
 کثرتده سیر ائت ذات خدانى.
 ظاهیرده کثرت، باطینده وحدت،
 وحدت گۆزویله گۆر ماسیوانى.
 دریادی قطره دریایا دوشسه،
 دوش بحر عشقه، ائيله شینانى.
 ۱۰ گر ذات حقی بولماق دیلرسن،
 اغیاری ترک ائت، تاپ مرتضانى.
 عالمده یوخدور بیر اوندان اؤزگه،
 احوال دگیلسن، بیر گۆرسن آنى.
 ذات محمد ﷺ، ذات علی علیه السلام دیر،
 ایکی بدنده بیر ییل او جانى.

سيرر دهانين فاش ائتمه سَيِّد!

نادانا آچما راز نهانی.

۵۹۲

مفاعِلن فعلاَتِن مفاعِلن فعِلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

۱ يانيمدا ائيلمه بين عئيب او ماه تابانی،

كۆنول سئون گۆزه لين اولماز عئيب و نوقصانی.

او زولفه دل وئره لی، خاطيريم اولوبدور جمع،

ملاّت ائيلمه بين چوخدا من پریشانی.

عذار ياريم آرا فوج خطدی، يا بيلمم،

سپاه روس توتوب مولك آل عثمانی؟

سپاه حرب قاراداغ ائيدیدی روما هيجوم،

و يا کی لشکر خط، توتدو روی جانانی.

۵ حوبالارمیدی مؤج سيرشکيم ايچره ويا،

قارا دنيزده واپورلار آچيیدی يئلکانی؟

خدنگ يارا گۆزوم خون دلدن ائتدی غذا،

کی شاه سئون توتار، آری، عزيز مئهمانی.

بو مولکون عيشرتینی، سَيِّد! غنيمت بيل،

کی تايماسان داخی جنتده ذوق شيروانی.

۵۹۳

مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن.

UUU. UUU. UUU. UUU.

۱ دئديم: «قوی کويوون بير من اولوم ای گول! نيگه بانی»،

دئدی: «هر بولبوله وئرمک اولورمو بير گولوستانی؟»

بودور ظنیم کی بیر کس معصیت ائتمزدی دونیادا،
 عوهض ائتسیدیلر گر روز حشره شام هیجرانی.
 زبان شانہنی کوتاہ قیل زولف سیاهیندان،
 گلیدیر مو به مو شرح ائیلہ بیر بیر نقل طولانی.
 سنین تک آفتاب بی زوالین انفعالیندان،
 خجالتدن فلک چاہ ایچرہ سالدی ماہ کنعانی.
 ۵ سنین تک ماهدان ال چکدی سید، ای هیلال ابرو!
 بوگون تک رؤشن اولدو، وار ایمیش عشقینده نوقصانی.

۵۹۴

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱ بیر کیمسہ یہ شرح ائیلہمہ دیم سیرر دہانی،
 اؤلدوردو منی آخری بو درد نہانی.
 ای گول بون گول ریختہ! خیجالت نہ موناسیب؟
 ہر فصل باہارین اولور البتہ خزانہ.
 صد شوکر بوگون قونچہی مقصودوم آچیلدی،
 گؤردوم یئنہ خندان او گول قونچہ دہانی.
 اورتایا دوشوب موی میان ایلہ سوخنلر،
 نحل عسلین رشک ایلہ اینجہلدی میانی.
 ۵ ساغردیر اؤپن لعین او خورشید جمالین،
 بزم ایچرہ شراین توتولور شیشہ یہ قانی.
 سانما مہ نوودور گؤرونن، قاشیوی گؤرجک،
 قوس فلک آی باشینا ووردو بو کامانی.
 اَللّٰهُ لَہ کی بو شہردہ، سید!
 بیر ماہ تمام ایلہ کئچیردیک رمضانہ.

۵۹۵

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

۰.. ۰۰.. ۰۰.. ۰۰.۰

- ۱ نجه همتای توتوم هر بوت زیبا سنی؟
 وئرمم تانری ییلیر، جومله بو دونیا سنی!
 قورخورام کی نظر اهلی دئییه ناقیصدی بو سؤز،
 اوخشادام حوسنوده هر چند تمام آیا سنی.
 عارضین گون عوهضی آدمی نورانی ائدهر،
 گر ملکدر چکه لر عرش معلایا سنی.
 ایسته مز آب بقا خیضر و مسیحا خورشید،
 گؤستره بیر کس اگر خیضر و مسیحا سنی.
 ۵ شاخ گول قویما سالا سایه سنه باغ ایچره،
 بو نزاکتله گولوم اینجیده ر اول سایه سنی.
 ای پری چهره! گلیر باللهی حنیفیم اؤزومون،
 کی دئسین یار، خلاییق، من روسوایا سنی.

۵۹۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

- ۱ گیزله دیردیم بیر زامان بو چشم رؤشندن سنی،
 گیزله دیر ایندی نیگاریم، غئیرلر مندن سنی.
 قوی خدنک مؤحتتین رؤزنلر آچسین سینه دن،
 دل گؤره، ای ماهروخ! شاید بو رؤزنلر سنی.
 بو قد و روخسار ایله سئیر گولستان ائيله سن،
 فرق قیلماز باغبان، ای سرو! گولشدن سنی.
 گر چه نه افلاک کجرو سختدیر، ای تیر آه!
 قورخما پران ائیلرم سوز ایله جؤشدن سنی.

۵ سن دوعا ائيله يتتم ای جان! بوگون جانانیم،
هیچ غم چکمه، قوتاررام محبس غمدن سنی.
من هارا، هنگامه‌ی وصلین هارا، ای شمع حوسن!
اود توتوب پروانه تک یاننام گؤرم گئندن سنی.
سئیدا هر کیمسنه بیر مطلب ایستر دهردن،
مطلبیم یوخ غئیردن، من ایستم سندن سنی.

۵۹۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ دون، ای صفا! کی اتمیش ایدین خوش صفا منی،
توپراقدان گؤتورموسن، ای دلروبا! منی.
قوربان بو مئهربانلیغا، ای کعبه‌ی اومید،
بوندان سورا چئویر باشیوا، قیل فدا منی.
هر یئرده کیم اولام، سنین ای شه! قولامینام،
بو امردن ممانعت ائیلر حیا منی.
جام مئی ایله حمد و ثنا صؤجبتین یازیب،
گویا تصوّر اتمیسن اهل ریا منی.
۵ خاک دریندن اولدوغوما نچه گون جدا،
ای دوست! گر چه یازمیش ایدین بد ادا منی.
راه محبتینده سنین اولمامیش شهید،
سندن ایلاهی! ائیلمه سین حق جدا منی.
دوشنام اولسادا منه شیریندی سؤزلرین،
سئید کیمی حساب ائلمه بی وفا منی.

۵۹۸

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ آلیب قراریمی، گل بی قرار قویما منی،
 شیکسته خاطیر و بی غم گوسار منی.
 آلیبدی یاغی گوزون اختیاریمی الدن،
 فدا اولوم بئله بی اختیار، قویما منی.
 اگر کی اولدوروسن، اینتظاردان خوشدور،
 آماندی قانیمی تۆک، اینتظار قویما منی.
 فراغت دل و جان مستلیکده دیر، ساقی!
 گوزون فداسی اولوم، هوشیار قویما منی.
 ۵ دوروبدو قتلیمه جلاد چرخ، بی پروا،
 آماندی، ساقی! گوزوندن کنار قویما منی.
 گدای کویونام، ای شهسوار عرصه ی حوسن!
 بو ذکّت ایله سن ای تاجدار! قویما منی.
 اگر چه سئیدم، آمما سنه قولامم من،
 بو درد و قوصصه ده، ای شهسوار، قویما منی.

۵۹۹

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

- ۱ سانما گولدور گتیرن صحن گولوستانا منی،
 گوله سنسیز نظر ائتسم گتیره ر جانا منی.
 اؤیله بیللم کی منه سنسیز اولور نار سقر،
 چکه لر سنسیز اگر روضه ی رضوانا منی.
 زولف و خطین هوه سی، ای گول رعنا! قویماز،
 باغدا مایل اولوم سونبول و ریحانا منی.

دل زاریمدا اولان آتش عشقین آخر،
 ائيله دی شمع روخ آلیوا پروانه منی.
 ۵ غلط ائتدیم کی دئدیم مُصحف او وجه حسنه،
 توبه لر وئر، قوی اؤپوم، تاپشیر او قرآنا منی.
 مور سرگشته یم، اول خضر خطیمن آیری،
 سیزی تانری یتیرین مولک سولئیمانا منی.
 سئیدا سیلسیله ی زولفونه اولدوم مایل،
 نه بیلیم کیم ائده جکمیش بئله دیوانه منی؟

۶۰۰

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

U.. UU.. UU.. UU.U

۱ چکمه ای دوست! بوگون دامن صحرایا منی،
 یوخدور اول ماه، آپارما بو تاماشایا منی.
 اولدوم آشوقته پرلر سر گیسو سوندان،
 نه دئیم آدمه کیم گتدی بو دونیایا منی.
 عکس روخساریوی دل جامدا گورجک، ای گول!
 سالدی یوز رنگ ايله بیر اؤزگه تمّایا منی.
 اولماسایدی او خطین، قاضی بیضاوی گلیب،
 ساکیت ائتمزدی اگر شرح ائده معنایا منی.
 ۵ سایه ی سرو قدین تا کی گئدیدی سر دن،
 اینجیدیر گولشن آرا گولدن اولان سایه منی.
 کاکیلین شوقو ايله قارایا باتدیم ائله کیم،
 اوخشادیر اهل نظر کعبه ی غلیایا منی.
 اولفتیمن بوقدر ائتمز ایدی عار اول گول،
 اوخشادیدیر، بیلیم، سئید روسوایا منی!

۶۰۱

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ یئنه بیر نامه ایله یادا سالیب یار منی،
باخت هاندان بو ایشه گۆردو سزاوار منی؟
منی اول ماهلیقا یادینا سالماز، بیلیرم،
گونده بیر موژده ایله آلدادیر اغیار منی.
شب هیجران منی ای ماه! تمام ائتمیش ایدی،
ساخلایب زینده بئله وعدهی دیدار منی.
فرحیمدن اؤلرم گر سنی بیردن گۆرسم،
گلمه گیندن ایرهلی ائيله خبردار منی.
- ۵ درّ گۆفتار دهانینلا ائیدییر خوشحال،
ای لیین صدقه سی یوخدان ائله یین وار منی.
بولبول گولشن قدس ایدیم، عزیز دو جهان،
بیر گول عشقینده فلک ائيله دی گۆر خوار منی.
سئید! عمامه می آل باشدان، ایاق مئی وئر،
سرگیرانام، توت الیم، ائيله سبو کبار منی.

۶۰۲

فاعلاتن فعاتن فعاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

- ۱ اۆلدورور گر چه کۆنول! حسرت پابوس سنی،
وار اومیدیم کی فلک ائتمیه مایوس سنی.
زاهیدین ائتمه نظر جامه ی پشمینه سینه،
کۆنول! آلداتماسین اول خیرقه ی سالوس سنی.
بو دل شیشه میثالیندا نه دیر رسته ی جان؟
یثری واردیر دئسه لر شوعله ی فانوس سنی.

ای فلک! گل کی بیر اگری اوتوروب، دوز دانیاشاق،
 اثر آهیم ائدییدیر بئله منکوس سنی؟
 ۵ وصلده گؤز یوموبان عارض یارا باخیرام،
 ائدهرم هیجره، کؤنول، وصلده پابوس سنی.
 گؤرمه دیم بیر دل آچان یئر، در دلدار کیمی،
 ای صبا! کیم ایله دیم هر یئر جاسوس سنی.
 بو قدهر هیجرده افسوس چکرسن، سئیدا!
 اؤلدورور آخری افسوس، بو افسوس سنی.

۶۰۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

۱ ائله دی آخر فلک اول گول عذاریمدان منی،
 سالدی دشت غوربت ایچره کوی یاریمدان منی.
 ناقه ی سرگشته تک صحرا دولانسام، نئی عجب!
 کیم فلک بیداد ایله اوزموش قاتاریمدان منی.
 هیجردن رنگیم سارالدی، شوکر کیم صراف عشق،
 ایندی تانیر بو زر کامل عیاریمدان منی.
 قالدی، من گئتدیمسه، ای نامهربان، کویوندا دل،
 باری گه - گه سور دل بی اختیاریمدان منی.
 ۵ شهر تیغلیسین چلیپا باغلایان ترسالاری،
 قورخورام کیم آیرا آخردا تاریمدان منی.
 سئیدا من اول محبت اهلی یم آفاقدا،
 کیم تانیر اهل نظر خاک مزاریمدان منی.

۶۰۴

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ تصور ائيلمه کيم مست ائيدیدی باده منی،
 گوزوندو مست قیلان بادهدن زیاده منی.
 او تار طورره لرین ائيله بوینوما زنجیر،
 جنونا وار هوه سیم قویما بی قلاده منی.
 اومید وار کی توتام بیر طرفده دامنینی،
 ساوور سالار کول ائدیب فیرقتینده باده منی.
 منم کی عالم آرا شهسوار عزت ایدیم،
 بو عرصه گاهدا مات ائتدی بیر پیاله منی.
 ۵ یاووقدو کیم بو فرحدن اولم، ائشیتدیم چون،
 شهید قیلماغا یار ائيله ییب اراده، منی.
 مورادیم اول مه الینده شهید اولماقدیر،
 نولور یئتیرسه فلک رحم ائدیب موراده منی؟
 جمالی نقشینی سینه مده ثبت ائدیب، سئید!
 سالییدی رنگه بوگون اول نیگار ساده منی.

۶۰۵

مفاعن فعلاتن مفاعن فعلن.

U.. U.U. UU.. U.U.

- ۱ بودور او فیتنه کی سیز ائيله دیز فسانه منی،
 محبتینده شهیر ائيله دیز جهان منی!
 بودور او کییریگی اوخ دلبر کامان ابرو،
 کی تیر طعنه یه سیز ائيله دیز نیشانه منی!
 بو اول باهار دل آراد کی هواسی ایله،
 باهار عؤمروم آرا دؤنده ریب خزانه منی.

نه خنده، گیریه‌ی بی‌فئض‌دیر ایشیم شب و روز،
 اگر چه دؤنده‌ریب عشقینده زعفرانه منی.
 ۵ فرات آشدی باشیمدان، ولئیک من تشنه،
 یاخیدیر اودلارا، ای وای! عاشیقانه منی.
 عزیز عالم ایکن، دلفیگار سید تک،
 ائدیدی خوار بئله گردش زمانه منی.

۶۰۶

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

U. U.UU ..U. U.UU

۱ دل یاریمین دیلرسه خیلاف رضاسینی،
 یارب! گؤروم کی تاپماسین اؤز مدّعاسینی.
 قیمازدی انتقاما منی زاردان رقیب،
 چکمیش اولایدی من تکی یارین جفاسینی.
 تک گؤرمه ییم رقیبی، گره کمز وصال یار،
 خوشدور چکم بو نوع ایل هیجران بلاسینی.
 یوز بی‌وفا اول، او گولو ترک ائدرمی دل؟
 کیم بونلارین گؤروبدو بیر اهل وفاسینی؟
 ۵ گر اینتظاردان گؤزووه ینسه قاراسو،
 اشک روانیمین بیلیسن ماجراسینی.
 آواره ایکن ائله‌دی دل زولفو و وطن،
 مورغ غریبین، آری، تیکر حق یوواسینی.
 شعباندا گر چه بیر نئچه گون ایچمه‌دیم شراب،
 صد شوکر، ماه روزه‌ده توتدوم قضاسینی!
 مئیدن بوگون کی منع قیلیرسز جوانلاری،
 سید قوجالدی، آلماین الدن عصاسینی.

۶۰۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ..۵. ۵.۵۵

۱ اوزدن چکنده ناز ایله ماهیم نیگاهینی،

تور پاقلارا فلک سالیق اؤز آفتابینی.

بیلیم کی نشئه سین نه بیلیر حق دئین، مئین،

زاهید کی دادماییدی محبت شرایینی.

گؤز کیم بو قدر گیریه لر ائیلر، وضو قلیب،

ایستر کف نیگارا جمالین کیتابینی.

اول قدر شرم وار او بوت نور سیمده کیم،

یوز مست اولو شراب گؤتورمز حیجابینی.

۵ سایماق سیتاره یاد قدینله شب فراق،

کؤنلومدن ائتدی محو قیامت حسابینی.

معلومدور کی هیجرین اولور آخری وصال،

آما کؤنول گرک گتیره هیجر تابینی.

آهوی چین اوزونده گؤروب تار زولفونو،

ائتدی فرار، آتدی چؤله مُشک نابینی.

واعیظ! شب فراقدا گؤر حالیمی، سورا،

تقریر ائیله خلقه جهنم عذابینی.

جانیم فدا او قاتيله سید! کی اجرده،

یازمیش ملک هزار شهیدین ثوابینی.

۳. قطعه‌لر

۱

مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن.

۵۵۵۵ ۵۵۵۵ ۵۵۵۵ ۵۵۵۵

رسم و ره اشعاری تعلیم تاپیب مندن،
ایندی اؤزونو بیخود اوستاد سانیر عمددا.
بیر آیدا تامام اولماز تک بیر غزلی، هرگیز،
بیر فردی بوگون یازسا، بیر فردی یازار فردا.
افسوس او گوندن کیم ایت صاحیبینه هورسون،
ایت اولسا قودوز، یوخدور درمانی اونون دردا.
ای بیخود کم هیئت بو مصرعی حیفظ ائیله،
مَنْ عَلَّمَنِي حَرْفًا قَدْ صَيَّرَنِي عَبْدًا.

۲

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵۵۵۵ ۵۵۵۵ ۵۵۵۵ ۵۵۵۵

اینتقام ایله کؤنول گرچه اولور شاد، ولی،
دم قدرنده فیزوندور فرح و ذوق و شفا.
هر جفا ائیله ینه قصد مکافات ائتسن،
بس گره ک عؤمر گیرانمایه اولا صرف جفا.

۳

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن.

۵.۵ ۵.۵.۵ ۵.۵ ۵.۵.۵

فوت شه حوسن ایچون توتמוש ایکن خط عزا،
هفته‌ده بیر یول او مه لئیک قارادان چیخار.
بیلسه لب لعلی نین سیررینی فاش ائتدیگیم،
کؤنلو داخی قونچه تک باد صبادان چیخار.

۴

فاعلاتن مفاعلن فعلن.

۵.۵. ۵.۵. ۵۵.۵

قاردا گر آجلیغیندان اولسا هلاک،
یئتمز ایت آرتیغین زمانه‌ده شیر.
لاجوردی طلادی دیوارا،
گر مخنث گئییه لباس حریر.
گر فریدونا چاتسا دؤلته،
بی هونر کیمسه‌دیر جاهاندا فقیر.
یئمه نامرد لوقمه‌سین، سید!
صیفتی ائتمه‌سین سنه - تأثیر.
شاهید رازدان گؤتور بورقع،
قوی سنی خلق ائله‌سین تکفیر.

۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

وار نئچه شاعیر کی رسم شعری مندن اویره‌نیب،
اونلارین اوستادیام، عالم بیلیر بالاتفاق!

من آتالیق ائتمیشم، اونلار منه اولادلیق،
 بعضی اونلاردان اولورلار ایندی گر اوستادا عاق،
 اذعا ائیلر کی شاعیرلیکده سندن ماهیرم،
 بانمک اشعاریمایا عالم چکیرلر اشتیاق.
 من ده انکار ائتمیرم، آمما کی واردیر بیر مثل:
 «شوخی قودوق شیللاقی آتار، دوشموش آناسیندان قاباق!»

۶

فاعلاتن مفاعیلن فع لن.

UU U.U. UU.U

بیز ایکی شاعیریک، فلک، آخر،
 بیزی هر خاصیتده توأم قیل.
 یا منی ائششک ائیله بیخود تک،
 یا اونو من کیمی بیر آدم قیل.

۷

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن.

U.U U..U U.U U..U

بیخود ظاهرپرست ظاهریمه بند اولوب،
 چیخمادی باشی اونون حئیف ایچیمدن منیم.
 آدیمی قویموش چوبان، گر چه شبانام، ولی،
 طفیل عیبارت امهر شیر کئچیمدن منیم.
 لاش وئریب بسله دیم هر کوچوگو دهرده،
 تا کی گلیب اولدو ایت توتدو قیچیمدان منیم.

۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵۵ ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

دئدیلر دون او شکرلب منه دوشنام وئریب،
منده اول بخت و سعادت هانی، بؤهتاندير بو.
صیفت خط گلیر عارضیوه فؤج به فؤج،
روم مولکونده اولان لشکر سولطاندير بو.
سئیده! یوخ دئدی درمان غم هیجرانا، طبیب،
چوخ غلط ائيله‌دی اول، گؤر نئجه درماندير بو.

۹

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

وصال یار گول‌روخسار آخر دؤندو هیجرانا،
مقامیم روضه‌ی رضوان ایکن، آخردا نار اولدو.
مگر ابر بهاری من کیمی بیر گولدن آیریلیمیش،
کی رنگی تیره اولدو، همده چشمی اشکبار اولدو؟
فراق یار گول‌روخساردان اینجینمه، ای سئید!
کیمین یاری یانیندا قالدی، کیملر کامکار اولدو؟

۱۰

مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل فاعلن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

ساقی! هانی خورشید مئی آخر کی صاباحدان،
بی ساغر مئی اهل وفا خون جیگر اولدو.
وئردیم کؤنول اوئید ايله بیر اؤزگه نیگارا،
بدبختلیگیم گؤر کی بو اوندان بتر اولدو.

من درد دلیم عرض قیلیردیم، دئدی اول شوخ:
 های، های! بودا گلدی ییزه بیر دردسر اولدو!
 اغیار نه بیلسین کی نه دیر صورت حالیم؟
 خود من بیلیرم کیم منه آخر نه لر اولدو.

۱۱

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.
 ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰. ۰۰۰۰.

کۆنول تاپمازدی یول لعل لبیندن کاما یئتمک چون،
 بحمدلله کی گلدی سبز خطین خیضر راه اولدو.
 او ظالیم بیر گوناہ آختاردی سید تۆکه قانیم،
 گوناہیم اولماماق آخردا قتلیم چون گوناہ اولدو.

۴. ترجیع بندلر

– ۱ –

فاعلاتن فعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵۵

۱

- ۱ ائيله ديم مدرسه لر ايچره مقرر،
اهل تفسيره اولوب خيدمتگر،
غثير نحو ايله انديب عؤمرومو صرف،
منطق و حکمته اولدوم مخبر.
او خودوم مختصر و فيقه و اصول،
ائيله ديم درس مطول ازبر،
درک انديب ماضی و مستقبل و حال،
دل اولوب جامع اشکال صور.
- ۵ روز و شب، جمع حضور و مدا اولوب،
جلد بو معشر من لا يحضر.
منه کشف اولدو معانی ی سخن،
علم قوطبوندا کی اولدوم محور،
بیر گنج دهی حق بینیم آجیب،
ائيله ديم جومله ی آیاتا نظر،
تا کی گوردوم بو سؤزون مضمونو،
جومله آیاتدا اولموش مضمون:
ها علی بشر کیف بشر،
رئه فيه تجلی و ظهر.

۲

- ۱ بیر گنجہ مئیلہ وئریب قلبہ صفا،
 ائتدیم آئینہی اسرار خدا.
 گۆردوم اول آئینہی لم یزلی،
 ما سوی اللہی ائدییدیر پئیدا.
 قلم و کورسو و لوح محفوظ،
 مئهر و ماه و فلک و قطب سُها،
 طوبی و کوثر و تسنیم بهشت،
 اولوب اول آینه دن جیلوه نوما.
- ۵ صف چکیب جومله ی حوران جهان،
 هرہ بیر نوع اولوب نغمه سرا،
 صوت تسیحله افلاکا دوشوب،
 هر زامان غولغوله ی شور و نوا.
 من بو کیفیت ایله محو نیگاه،
 جان و دئیرلر اولابو حالا فدا.
 بو ایکی مصرع ایله گۆردوم اندر،
 جبرئیل عالم بالادا نیدا:
 هَا عَلٰی بَشَرٍ کَیْفَ بَشَرٍ،
 رَبُّهُ فِیْهِ تَجَلٰی وَ ظَهَرَ.

۳

- ۱ دون خراباتا گیریب مست و خراب،
 طلب ائتدیم قدح باده ی ناب.
 پیر مئیکانه منی مست گۆروب،
 ائتدی پئیمانہ نی لبریز شراب.
 لب پئیمانہ یه یتدی کده لیم،
 نظریمدہ چکیلیب جومله حیجاب.

پرده‌ی غنّیده بار ازلی،
 جیلوه‌ی حوسن اولوب برق نیقاب.
 ۵ گۆردوم اول نور تجلا سین کیم،
 ائتمه‌دی جیلوه‌سینه موسی تاب.
 غنیرت عشق اولوب مانع غنیر،
 اؤزلو گومدن اؤزومه ائتدی خیطاب.
 چون فنا بولدو وجودوم اؤزومه،
 ائتدی هر عضووم انا الحق خیطاب،
 تائشیتدیم بو سؤزو کیم سؤیلر،
 شیشه ایچره غلیان مئی ناب:
 هَا عَلَيَّ بَشَرٌ كَيْفَ بَشَرٍ،
 رَبُّهُ فِيهِ تَجَلَّى وَ ظَهَرَ.

۴

۱ دون گنجه وار ایدی باشیمدا خومار،
 ائیلهدیم دیر موغان ایچره گوذار.
 صف ریندانینی گۆردوم ییغیلیب،
 جومله پئیمانه کش و باده گوسار.
 بیرسی رقصه گلیب، اله قدح،
 بیرسی مست دوشوب باشدا خومار.
 بیر طرف چنگ و دف و بریط و عود،
 بیر طرف تار و نئی و موسیقار.
 ۵ ذکر مجلس، نعمات غم دوست،
 شمع محفیل، لمعات روخ یار.
 ناله‌ی عود بو کیم: یا معبود!
 نغمه‌ی تار بو کیم: یا ستار!

گر چه بیگانه ایدیم من، لاکین،
 عشق اودو جانیم سالمیشدی شرار.
 ائشیدیب گۆردوم ائدهر بو سۆزو ذکر،
 گاه نئی نغمه ده، گه ناله ده تار:
 ها عَلِيٍّ بَشَرٌ كَيْفَ بَشَرٍ،
 رَبُّهُ فِيهِ تَجَلَّى وَ ظَهَرَ.

۵

۱ بیر گنجه باشا چکیب بیر نئجه جام،
 ائيله دیم مست کلیسادا مقام.
 توتدو اطرافیمی ترسابچه لر،
 هر بیر حوسنده بیر ماه تمام.
 بیرین زولفونه عنبر چاکر،
 بیرین روینا خورشید قولا م.
 جومله سی کوفر لیباسیندا ولی،
 حَقْدَن غئیری یوخ آنلاردا مرام.
 ۵ چشم حق بین ایله باخدیم گۆردوم،
 کوفرده جیلوه گر اولموش اسلام.
 جومله توحیدی و تثلیث مقام،
 جومله تسلیمی و تکفیر نیظام!
 محو نظاره ایدیم واله و مست،
 کی بو حالا نه دیر آیا انجام؟
 ناگهان گۆردوم او ائنادا ائدهر،
 بو سۆزو جومله سی تسبیح اصنام:
 ها عَلِيٍّ بَشَرٌ كَيْفَ بَشَرٍ،
 رَبُّهُ فِيهِ تَجَلَّى وَ ظَهَرَ.

۶

- ۱ اویقودان صوبح کی بیدار اولدوم،
واقیف عالم اسرار اولدوم.
سَیِّد! آلدیم اله وحدت جامین،
ایچمه میش جامینی سرشار اولدوم.
یثیریب باشیما مئی ذوقو اثر،
جومله اسرارا خبردار اولدوم.
ائیله ییب ترک علایق یکسر،
جوهر پاک پُر انوار اولدوم.
- ۵ سئیر اندیب عالم لاهوت ایچره،
نؤقطه ی وحدته پرگار اولدوم.
ماسوادان کسب اولفت طرحین،
محرم خلوت دلدار اولدوم.
آیه نی سؤیلمه میش موساتک،
قاییل دؤلت دیدار اولدوم.
ذوق دیدار ایله مست اولدوقدا،
ائشیدیب بو سؤزو هوشیار اولدوم:
هَآ عَلِیُّ بِشَرِّ کَیْفَ بَشَرٍ،
رَبِّهُ فِیهِ تَجَلِّی و ظَهَر.

-۲-

فاعلاتن مفاعلن فع لن.

uu u.u. uu.u

۱

- ۱ ساقیا! جاما ائیلمه امساک،
زهر غم دفعینه گرک تریاک!
مئی شبدن بوگون خوماریم وار،

هات، هات الصَّبُوح رُوحی فداک!
 دگیلیک ای عزیز! بیز معصوم،
 نه بیزیک سبط خواجه‌ی لَولاک.
 بابامیز آدم ائيله‌دی عوصیان،
 ای خلف! معصیتدن ائيلمه باک!
 ۵ لئیک قیل هر گوناها استغفار،
 ائده گُور فئض توبه‌نی ادراک.
 توبه سیز گئتمه‌دار دونیادان،
 چیخما حمّامدان، گوزوم! ناپاک.
 چیخ سمایا بوراقِ هیمتيله،
 ائيله هر دمده سئر نه افلاک،
 نه چکیرسن بدن مشقتینی،
 اولین خاک، آخیریندیر خاک.
 مورغ عنقای قاف وحدتسن،
 دام کثرتده ایندی اولما هلاک.
 ۱۰ پر آچیب مولک قُدسا پرواز ائت،
 آشیانین دگیل بو تیره موغاک.
 خار غمدن نجات ایسه غرضین،
 قونچه مانند اول گریبان چاک،
 هو چکیب سؤیله دم به دم: یا هوا!
 وَحْدَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ.

۲

۱ ساقیا! وئر شراب عیشتدن،
 منی قورتار بو دام مؤحتندن.
 اوزومه سپ شراب تردن سو،
 اویانیم تا کی خواب غفلتدن.

سال عؤمرومدن اللى بیر منزل،
 طىّ اندیب دوشدوم استیقامتدن.
 وطن اصلیمیز یاووقلاشدی،
 واختی دیر قورتارام بو غوربتدن.
 ۵ منی، ای ساقی یِ ملايیکِ خو،
 مست قیل ساغر محبتدن.
 مئی خوم غدیری تۆک جاما،
 لوطف قیل باده ی ولایتدن.
 اللى بیر ایله عادتیمدی بو مئی،
 امر موشکول دو قالماق عادتدن.
 عادت اولموش طبیعت ثانى،
 منی دؤندرمه بو طبیعتدن.
 مئی حُبّ علی دی مشریمیز،
 سن ده نوش ائت بو جام شربتدن.
 اله آل، قیل شراب وحدتی نوش،
 چیخاسان تا حیجاب کثرتدن.
 اؤزونو تا جاهاندا گۆردون مست،
 ای عزیزیم! شراب وحدتدن،
 هو چکیب سؤیله دم به دم: یا هوا!
 وَحْدَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ.

۳

۱ ساقیا! جاما تۆک مئی نابى،
 تا گۆروم بیرده لعل سیرابى.
 وئراو مئیدن کی شعلعاتی اونون،
 محو ائدر آفتاب پُرتابى.

وئر او مئیدن کی ایچدی آل علی علیه السلام،
اولدولار عشق حقّ طلابی.
منی ای ساقی ی بیلورین ساق!
کیمی شیخی بیلیر، کیمی بابی!
۵ قوی اؤزوم مذهبیم بیان ائیلیم،
دگیلم چونکی شخص قلابی!
بابی ی باب مور تصایام من،
کی اولور علم شهری نین بابی.
اوخو فأتوا البیوت آیه سینی،
تاپ او سر خئیل فؤج اصحابی.
علم شهرینه وار اون ایکی باب،
یوز رموزات فتح ابوابی.
من کیمی سن ده بابی اولسان اگر،
درک ائدرسن طریق احبابی.
۱۰ چکمه سن دامن علی دن ال،
ائتمه سن گوشت و گودا اطنابی.
گؤهر شاهوارا اول راغیب،
بحر ایحاددان ائدر تابی.
هو چکیب سؤیله دم به دم: یا هوا!
وَحْدَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ.

۴

۱ ای خوش اول کس کی باده نوش ائیلر،
مست اولوب بحر تک خروش ائیلر.
دم به دم باده عیرق عیرقینده،
خون یحیا میثال جوش ائیلر.

راه مئیخانه دوت کؤنول کی سنی،
 واصل حق، مئفروش ائیلر.
 دو تما مسجد یولونو، هوشیار اول،
 سنی یوزمین بلایا توش ائیلر.
 ۵ نه بتر قیل و قال مدرسه دن؟
 گل سنی پیریمیز خموش ائیلر.
 لؤلؤی شاهوار گؤفتارین،
 بحر ذخار دُرّ گوش ائیلر.
 نُه فلک، هم ملک، سماک و سمک،
 مدحینی وحشی و وحوش ائیلر.
 ایچه سن باده ی ولایتدن،
 صاحب عقل و هنگ و هوش ائیلر.
 کیم کی ایچسه شراب مولادان،
 جانینا نیش ماری نوش ائیلر.
 ۱۰ بیزده یوخ عُجب و کینه، بخل و ریا،
 بونلاری شیخ خیرقه پوش ائیلر.
 پنبه ی خوابی چک قولاغیندان،
 بو نیدانی سنه سروش ائیلر:
 هو چکیب سؤیله دم به دم: یا هوا!
 وَحْدَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ.

۵

۱ الصَّلوات! ای رسول ربّ انام،
 بیزدن اولسون سنه صلات و سلام.
 خاصه صدّیقه یار غارین ایدی،
 کی ائدیب مار جان گزایا دوام.

خاصه فاروقا کیم وجودوندان،
 گون به گون آرتدی رونق اسلام.
 او بولند اخترین زمانیندا،
 فتح اولوب مولک مصر و کشور شام.
 ۵ عدل نوشیروانی پست ائتدی،
 چون عمر عدل و داد ائتدی قیام.
 خاصه عثمان صاحب التورین،
 کیم ائدیب نور وجهی رفع ظلام.
 اولدو محراب طاعت ایچره شهید،
 مکر مروان ایله او نیک انجام.
 اولدوقانی او جامع پاکین،
 فیکفیکهم ده زیب کلام.
 خاصه اولسون سلام بیزلردن،
 روضه‌ی مورتضایا صوبح ایله شام.
 ۱۰ شاه خئیرگوشا و مرحب کُش،
 لیث و آجام و فتور ایام.
 افضل خلق بعد پیغمبر،
 اشرف ناس تا به روز قیام.
 ساقی! وئر های و هو ایله باده،
 های و هو ایله خوشدو شرب مدام.
 هو چکیب سؤیله دم به دم: یا هوا!
 وَحْدَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ.

۶

۱ خاتم الانبیا محمد ﷺ دیر،
 اشرف ماسیوا محمد ﷺ دیر.

زینت خاک خواجهی لولاك،
 افتخار سما محمد ﷺ دیر.
 وَالضُّحِي وصف ماه روخساری،
 شمس بوج هذا محمد ﷺ دیر.
 بحر مسجور رحمت یزدان،
 در بحر عطا محمد ﷺ دیر.
 ۵ نقش پیغمبر خدادیر علی ﷺ،
 باطین مورتضا، محمد ﷺ دیر.
 علی ﷺ و احمد و ابوالقاسیم،
 حسن ﷺ مجتبا، محمد ﷺ دیر.
 فاطیمه جانی دیر حسین ﷺ و حسن ﷺ،
 روح خیر النساء، محمد ﷺ دیر.
 اوّل و آخر و هم اوسط دیر،
 نوکتهی کلنا، محمد ﷺ دیر.
 نور واحدی چارده معصوم،
 تیر پر بها، محمد ﷺ دیر.
 ۱۰ اوخو الله نور آیه سینی،
 فرغها فی السّما، محمد ﷺ دیر.
 شجر طیب اصلها ثابیت،
 گور کی نور خدا، محمد ﷺ دیر.
 فَهُوَ الْاَوَّلُ وَهُوَ الْاٰخِرُ،
 هُوَ فَجَرِیْنْدَه‌ها، محمد ﷺ دیر.
 هو چکیب سؤیله دم به دم: یا هوا
 وَحْدَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ.

۷

- ۱ بیل کی سولطان ماسیوادیر علی علیہ السلام،
 مظهر ذات کبریادیر علی علیہ السلام.
 طینت آدمی مخمر ائدن،
 بیر ید قدرت خدایر علی علیہ السلام.
 جاعل اللیل، فالح الاصبح،
 خالق الارض و السمادیر علی علیہ السلام.
 مطلع نور طور آیهی نور،
 دیدهی عالمه ضیادیر علی علیہ السلام.
 ۵ صالح المؤمنین پشت رسول،
 سرور خیل اتقیادیر علی علیہ السلام.
 آیهلر گر چه چو خدو مدحینده،
 بیل کی موصوف هل اقیدیر علی علیہ السلام.
 نؤقطهی تحت بام بسم الله،
 رمز طاها و کاف و هادیر علی علیہ السلام.
 ألقیا فی جهنم آیه سینی،
 رمز اثنین اَلقیادیر علی علیہ السلام.
 والد ماجد شبیر و شبر،
 اوخو توراتی شنطیادیر علی علیہ السلام.
 ۱۰ بیر نچہ آدی وار او مولانین،
 بیل کی گؤیلرده ایلیادیر علی علیہ السلام.
 دوت خبر عالم هویتدن،
 گؤرنه مرآت حق نومادیر علی علیہ السلام.
 هو چکیب سؤیله دم به دم: یا هوا!
 وَحَدُّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ.

۸

- ۱ بیل نه دیر دیر و کعبه دن مطلب،
هره بیر یئرده حقیقی ائتدی طلب.
بیلمه سن دیر و کعبه ده بیر فرق،
یاخشی فیکر ائتن، ای جهان ادب!
صاحب دیر و کعبه دیر باری،
کعبه و دیر دیر نجاتا سبب.
خواه اسلام و خواه نصرانی،
هر بیری اولدو تربیه مذهب.
- ۵ عادت و تربیتده حکمت چوخ،
ائمه انکار، ای بولند حسب!
گلدی قرآن عرب دیلینده، ولی،
نه عجمدیر خدا اؤزو، نه عرب!
هر لسان حق یانیندا زیبادیر،
خواه هیندی لسانی، خواه حلب.
سئید! خؤف قیل قیامتدن،
نه حسب ایش گؤره ر اوگون، نه نسب.
متقی دیر اوگون گرامی اولان،
سئید! عاصی، در جهیمه حطب!
۱۰ بو لهبدیر عموی پیغمبر،
منزیلی اولدو نار ذات لهب.
گر قولام حبش اطاعت ائده،
ائده جک معرض جزادا طرب.
گر گونا ائتسه سید قرشی،
چکه جک دوزخ ایچره سوز و تعب.
هو چکیب سؤیله دم به دم: یا هوا!
وَحْدَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ.

۵. ترکیب بندلر

-۱-

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵ ۵۵.۵

۱

۱ ای خوش اول گونلر کی بزمیمده نیگاریم وارایدی،

ذوق دیداريله کؤنلومده قراریم وارایدی.

بیر عذارى ماه، زولفی مشکباریم وارایدی،

لبلى شکر، أوزو گول، تاجداریم وارایدی.

بیر جمالی رشک باغ و گول عذاریم وارایدی،

سونبولوم، سرویم، گولوم، باغیم، باهاریم وارایدی.

بیر پری پشیکر، ملک روخسار یاریم وارایدی،

کیم حریم وصلینه بوس و کناریم وارایدی.

۵ یار وصلیندن غرض خوش روزگاریم وارایدی،

ائيله مزیدیم مثیل گول، اول گول عذاریم وارایدی.

رشک اندیب دؤر زمانه، سالدی فیرقت، عاقیبت،

قویدو اول ماها من نالانی حسرت، عاقیبت.

۲

۱ ای دُر یکتا! کی یوخدور عالم ایچره قیمتین،

دل روبا یقدا توتوب جومله جاهانی شؤهرتین.

گر چه من چکدیم ره عشقینده رنج و زحمتین،
 وئردی هر گون اوز منه یوزمین بلا و مؤحتنین،
 اولدو ای گول! هم سنین هر خارا مئیل و اولفتین،
 اؤزگه لر بزمین منور قیلدی ماه طلعتین.
 الغرض کیم اولدو قیسمت غییره خوان وصلتین،
 قالدی من دلخسته یه آنجاق ملال و خیفئتین.
 آه، یوزمین آه! اگر کؤنلومده قالسا حسرتین،
 قطع ائدر سررشته ی عؤمرومو تیغ فیرقتین،
 بالله اؤرتولمز مزاریم آه و زاریمدان منیم،
 باش چکر توپراقدان افلاکا سوزو شیوه نیم.

۳

۱ بس کی هر شب فیرقتیندن ائیلرم چوخ آه و زار،
 حالیم آغلار در و دیوار یکسر بی قرار.
 ضعف اولوب غالب منی دون خواب آلیب بی اختیار،
 خواب توتجاق چشمیمی گؤردوم سنی، ای گول عذار!
 ائيله بیلدیم کیم دگیلدير خواب، ساندیم آشیکار،
 یالواریب اؤپدوم الین، دوشدوم آیاغا خاکسار.
 ائيله دیم هیجران الیندن چوخ شیکایت بی شمار،
 کیم وصالیندن منی دور ائتدی دؤر روزگار.
 ائیلر ایدین سئیدی هم وصلینه اومیدوار،
 ناگه اولدوم خوابدان بیدار گؤردوم یوخدویار.
 غصّه دن تا صوبح اولونجا زار و بیدار آغلادیم،
 اولدو جاری گؤزلریمدن اشک گولنار آغلادیم.

-۲-

فاعلاتن فعاتن فعاتن فع لن.

uu uu.. uu.. uu.u

۱

- ۱ امهاتا اولوبان سبعة ی رخشان شوهر،
چکدیلر رنجلر ایجادیم ایچون، هفت پدر.
هفت آبا منه اظهار ائله دی تربیتین،
ائندی تولید منی تا کی بو اسفل مادر.
دؤرد آنا یئددی آتادان اوچ اوغول اولدو عیان،
اولدو بو اوچ اوغولون افضل ایبناء بشر.
عقل ایستردی منه تربیت ائتسین، ناگه،
عشق پئیدا اولوبان قیلدی منی زیر و زیر.
۵ سالدی سئودایا منی رشته ی کاکیل هوه سی،
قیلدی آشوفته و درهم منی زولف دلبر.
ایستر ایدیم گون و گوندن اولاجانیم نیکو،
ائله دی عشق منیم جانیم بددن بدتر.
مختصر، عاشیق اولان اولماز ایمیش دهرده شاد،
بیر زامان اولماز ایمیش درد و بلادان آزاد.

۲

- ۱ ای خوش اول دم کی منیم عشق ایله کاریم یوخ ایدی،
بیم اغیار، کؤنولده غم یاریم یوخ ایدی.
گلمه میشدیم حله من کتم عدمدن بیرون،
وادی عشق بلاخیزه گوذاریم یوخ ایدی.
عشق و عاشیقلیک ایشین بیلمز ایدیم عالم آرا،
دل بی دردده اندوه و غوباریم یوخ ایدی.
خار- خاریم یوخ ایدی بو گول رعنالار ایچون،

فیکر نورو، غم فصل باهاریم یوخ ایدی.
 ۵ نظریمدہ یوخ ایدی جیلوهی حوسن محبوب،
 ذرّہ جه آینهی دلده غوباریم یوخ ایدی.
 غفلت ائتمیشدی منی دام بلادان فارغ،
 کی حریم حرم قنیده باریم یوخ ایدی.
 رشک آسایشیمه چرخ جفاکار ائتدی،
 درد ایچون تا کی عدمدن منی اظهار یوخ ایدی.

۳

۱ جان آشوفته اسیر اولدو دل شئیدایا،
 سر سرگشته گیرفتار غم دونیایا.
 دانهی خالی گؤروب مورخ کؤنول بند اولدو،
 دام گیسوی بوت لاله روخ زیبایا.
 اولدو آتشکدهی قوصصه، دل سوزانیم،
 سالدی کاکیل هوه سی باشیمی بیر سئودایا.
 شاهید فطرت اصلیه م آچیب پرده سینی،
 روخ زیباسینی گؤستریدی من روسوایا.
 ۵ دل و جان و تنه یالواردیم، اولار ائتمه دی گوش،
 بیر زامان ائتمه دیلر رحم من شئیدایا.
 دل و جان و تن اولوب مایل دونیای دنی،
 سالدیلار عاقیبت عالمده منی غوغایا.
 گوردولر عاجیزم، اونلار منی بس خوار ائتدی،
 هر اوچو سیلسیلهی ضبطه گیرفتار ائتدی.

۴

۱ اقتدای تن و جان و دل شئیدا ائتدیم،
 اؤزومو عاشیق اولوب مایل دونیا ائتدیم.

دل و جان و تنیمه و ئرمک ایچون راحتلر،
 رنجلر چکدیم و اسباب مهیا ائتدیم.
 مولک عالمده پریشانلیغا اسباب اولدو،
 من کی جمعیت ایچون هر نه تمنا ائتدیم.
 عالم قُدسدا بیر عاقیل فرزانه ایکن،
 اؤزومو عالم ناسوتدا روسوا ائتدیم.
 ۵ راحت ایدیم ره تشویش و بلانی توتدوم،
 عجب آسوده ایدیم، دغدغه پئیدا ائتدیم.
 هیچ سئودا گرهی آچمادی احوالیمدان،
 عاجیز اولدوم داخی ترک هامی سئودا ائتدیم.
 عشق پئیدا اولوبان دوتدو منیم دامنیمی،
 یاخدی غثیرت اودونا بو دل و جان و تنیمی.

۵

۱ بیر گولون عشقینه تا ائتدی گیرفتار منی،
 سالدی ناگه اودا یاندیردی عجب نار منی.
 گاه گؤستردی قدین گؤیلره چیخدی آهیم،
 گاه گؤستردی گؤزون ائله دی بیمار منی.
 گنجهلر حسرت ماه روخ زیباسیله،
 درد ایله صوبحه کیمی ائله دی بیدار منی.
 گه گیرفتار ائله دی کؤنلومو تار کاکیل،
 گه اسیر ائله دی دل طورره ی طرار منی.
 ۵ قطره-قطره جیگریم قانی گؤزومدن گلین،
 ائتدی روسوای جاها ن دیدی خونبار منی.
 آه! اول سیم تن و سرو قد و لاله عذار،
 ائله دی باغ محبتده بئله خوار منی.

آه کیم خاطیری دلشاد اولور آزاریمدان،
بیر خبر توتما دی احوال دل زاریمدان.

۶

- ۱ تا گیرفتار د گیلدیم بو اداسی یوخ ایدی،
دم به دم عاشیق مسکینه جفاسی یوخ ایدی.
نرگیس مستی منه ائیلر ایدی مردوملوک،
او قارا گوزلری نین بونجا بلاسی یوخ ایدی.
یاد ائیلردی منی، حالیمی ائیلردی سؤال،
بو جفاسی، بو اداسی، بو هواسی یوخ ایدی.
آلمامیشدی روش جور و جفای تعلیم،
جور ایچون خاطیری نین هیچ رضاسی یوخ ایدی.
 - ۵ خوتن آهوسو کیمی چشمی اولوردو منه رام،
چین گیسولاری نین سهو و خطاسی یوخ ایدی.
کعبه ی کویو منیم اولموش ایدی سجده گهیم،
یارسیز مجلسیمین ذوق و صفاسی یوخ ایدی.
- لطفونو عین سیتیم اولدوغونو بیلمز ایدیم،
قصدینی مؤحنت و غم اولدوغونو بیلمز ایدیم.

۷

- ۱ تا کی صئید ائتدی منی، رویونو پنهان ائله دی،
باغیریمی قونچه کیمی مؤحنت ایله قان ائله دی.
مندن اولفت کسین باخدی رقیین سؤزونه،
تیغ بیداد چکیب، قصد دل و جان ائله دی.
بیر نیگاه ایله من اولدوم گوزونون بیماری،
منی درد ایله توتوب اوزگیه درمان ائله دی.
نه دئییم من کی نه لر قیلدی منه هیجرانی،

دئمک اولماز او جفا کیم منہ ہیجران ائلہ دی.
 ۵ کؤنول اوئید وفا ایله اسیر اولموش ایدی،
 جؤر ایله خانہ ی اوئیدی ویران ائلہ دی.
 نہ فراقینا اولور صبر، نہ وصلی مقدور،
 نیلہ ییم، چاره نہ دیر کیم منی حئیران ائلہ دی.
 دون گئجه تنگہ گلیب، یار ایله گؤفتار ائتدیم،
 تا کی فورصت تاپیان درد دل اظهار ائتدیم.

۸

۱ دئدیم: «ای جان و کؤنول خستہ ی آزار غمین!
 خم قلیب قامتیمی بار بلا و سیتمین!
 یوخذو بیردم کی سیتیم گؤرمیہ سندن کؤنلوم،
 چکیرم عالم آرا من سیتیم دم به دمین.
 نتمیشم من سنہ ای شاه! مقصر لر تک،
 باغلاییب گردنیمی طوررہ ی پور پیچ و خمین.
 نظر مرحمتین وارایدی اولده منہ،
 سورمه ایدی گوزومه شوق ایله خاک قدمین.
 ۵ نہ گوناہ اتمیشم ای سرو ریاض جنت،
 کی باشیمدان گئدیپ اول سایہ ی لوطف کرمین.
 بوندان آرتیق منہ سن ائتمہ داخی جؤر و جفا،
 قالماییب دلده داخی طاقت بار المین.»
 دئدی: «سن طالب اکسیر سن، ای بی سر و پا!
 کیم گؤروب دور، گؤره سن، سن ده پریلر ده وفا؟

۹

۱ هر کیمی بیز کی محبتده گیرفتار ائده ریک،
 باغلاریق زولفه، گونون مؤخت ایله تار ائده ریک.

نرگیس مستیمیزه کیمسه کی اولسا عاشیق،
 وئرمه ریک شربت وصلی، اونو بیمار ائده ریک.
 گول روخساریمیزا کیمسه کی اولسا طالب،
 آچماریق اوز اونا، البته اونو خوار ائده ریک.
 گۆرمز عالمده بیزیم پرتو روخساریمیزی،
 بیز اوزو شمع شب مجلس اغیار ائده ریک.
 ۵ آلیق الدن بیزه عاشیق اولانین ایمانین،
 باغلاب زولفه، گونون مؤحت ایله تار ائده ریک.
 آلاریق کۆنلونی بازیچه ی عشق ایله اونون،
 توتوبان ایسته سه بیزدن اونو، انکار ائده ریک.
 مختصر، عاشیق اولان دهرده یتمز کاما،
 بس گره ک صبر ائله درد و غم ایاما.

۱۰

۱ دئدیم: ای روح روان! ائیلمه بونجا منی زار،
 خوش دگیلدیر بو قدهر کیم ائده سن جؤر شو عار!
 گۆزومون مردومونو ائیلمه خوناییه غرق،
 نه روادیر اولاسان مردوم مردوم آزار؟
 نخل جؤر اکمگه وئرمز ثمر خوب سنه،
 رحم قیل تا کی جاهاندا اولاسان بر خوردار.
 دُر گوش ائیلمه اغیار مخالف سؤزونو،
 ائیلمه اولفت یاران موافقندن عار.
 ۵ بو قدهر ماه روخوم حوسنوو اولما مغرور،
 تتر یتر حوسنوو عالمده زوال شب تار.
 خط گلیب آینه ی حوسنوو ایلر تیره،
 صورتین محو اولو قالماز بو صفادان آثار.

تا پار آفاقدا تغییر گول روخسارین،
آتشین دود قیلار، سرو اولار بازارین.

۱۱

۱ هوهس طورره‌ی طراریوی ائتمز بیر کس،
مثیل نظاره‌ی روخساریوی ائتمز بیر کس.
کام عشاقا لیبندن تۆکه سن شکر اگر،
هوهس لعل شکرباریوی ائتمز بیر کس.
قاپیوی سجده گه ائتمز داخی ارباب نظر،
طوف کعبه کیمی دیواریوی ائتمز بیر کس.
کبک تک ناز ایله هر چند خورام ائیلیه سن،
آرزو شیوه‌ی رفتاروی ائتمز بیر کس.
۵ هر کسین یانینا گتسن چکه سندن اوزونو،
کی طلب نرگیس بیماروی ائتمز بیر کس.
بیر کسی گۆرمه سن آشوفته، پریشان خاطر،
آرزو زولف سیه تاروی ائتمز بیر کس.
او صیفت اولما او گونده کی خجالت چکه سن،
اٹشیدیپ طعنه لری، بار ملامت چکه سن.

۱۲

۱ ائتمه‌دی پندلریم اول بوت سنگین دله کار،
قیلمادی رحم منه، ائيله‌دی آزاری شوعار.
ائتمه‌دی ترک جفا، گۆزلمه‌دی راه وفا،
ائيله‌دی بو دل پورخونوما هر دم آزار.
حئیرت زولف و روخيله او بوت کافر کیش،
آغلادیب دیده‌ی پورخونومو هر لئیل و نهار.

جیگیریم داش دگیلدير او بوت کافر تک،
 ائتمه دیم تاب جفايا، سفر ائتدیم ناچار.
 ۵ رنج ایله بیر نچه ایل مؤخت غوربت چکدیم،
 کؤنلومو قان ائله دی حسرت دیدار نیگار.
 ائتدی هر خارا اؤزون اول گول رعنا همدم،
 قیلدی هر خاری سرافراز، منی ائله دی خوار.
 یادا دوشدو کجه او گول، ائیلر ایدیم افغانی،
 گؤزلریمدن تۆکولوردو جیگیریمین قانی.

۱۳

۱ مولک غوربتده منه اولمادی بیر راه گوشاد،
 بلکه یاديله غم عشق داخی اولدو زیاد.
 آغلاییردیم، آپاریردی منی سئیل مؤخت،
 آه ائدردیم، داغیدیب خرمن آرامیمی باد.
 گرچه چیخمازدی او گول چهره منیم یادیمدان،
 گؤردوم اول سنگدل ائتمز منی پیغام ایله یاد.
 یئنه بی صبرلیک آرامیمی الدن آلدی،
 آرزوی وطنی ائله دی قلب ناشاد.
 ۵ باغلادیم رخت سفر، تا کی یئتیشدیم وطنه،
 گؤروب احبابلاری قوصصه دن اولدوم آزاد.
 چون یئتیشدیم وطنه، عزم تماشا قیلدیم،
 او گول آلا کی ائتمیشدی منه چوخ بیداد،
 گؤردوم اول سبزه ی بیگانه گولوستانی توتوب،
 خط ریحانی گلیب صفحه ی قرآنی توتوب.

۱۴

- ۱ سبزہ لر پردہ ی حوسن گول روخساری اولوب،
 خارلار راہزن صفحہ ی گولزاری اولوب.
 ترک اندیب طالیب اولانلار عرفات کویون،
 داخی متروک او گولون کعبہ ی دیداری اولوب.
 ترک اندیب عاشیق اولانلار ہوس دیدارین،
 اؤزو عاشیق لرین اول شوخ طلبکاری اولوب.
 منتظر لر ہامی اوندان ائلہ ییب قطع نظر،
 معتدلر ہامیسی منکر اطواری اولوب.
 ۵ داخی سرمست دگیل بادہ ی غفلتدن او گول،
 آییلیب ہوشا گلیب، درد خبرداری اولوب.
 بیر گدا تک کی اؤزون خوابدا سولطان گورموش،
 گؤز آچیپ واقعہ نی حئیف کی بیداری اولوب.
 آتش حسرت اونون کؤنلونه چکمیش یوز داغ،
 داغیلیب رۇنق جمعیتی، آشوفتہ دیماغ.

۱۵

- ۱ سوزش داغ دلیم اولدو چو اول خطدن کم،
 نی تکلف خطی داغ دلہ اولدو مرہم.
 اندک - اندک آزالیب سینہ دە سوز عشقیم،
 رفتہ - رفتہ دل غم پروریم اولدو خوررہم.
 گرچہ اول شیفتہ حال اولدو پریشان خاطر،
 لثیک جانیم اولوب آسودہ، دل اولدو بی غم.
 دل کی محروم ایدی عیش و طرب عالمدن،
 تا حریم حرم عشرتہ اولدو محرم.
 ۵ جان و تن اولموش ایدی ذوق جہاندان غافیل،
 تازہ دن اولدولا مشغول صفای عالم.

عَلَم عِشْرَتِي نِي كُونْلوم اوجالتدی فلک،
 یئتدی افلاکا باشیم، رفع اولوب درد الم.
 چون کی بی غم اوزومو اول گول غمگین گوردوم،
 ائتمه دیم صبر، گئدیب یانینا حالین سوردوم.

۱۶

۱ دئدیم: «اول سنده اولان شیوه ی رفتار هانی؟
 لب شیرین هانی، اول لَذت گؤفتار هانی؟
 سالکان ره سئودالارین آیا نه اولوب؟
 عشقبازان دل افگار گیرفتار هانی؟
 بئنده یوخدور اسیران دل افگارلارین،
 پای بندان سر طورره ی طرار هانی؟
 لبلریندن نییه سرمست دگیل ذوق اهلی؟
 منی کیفیت اول لعل شکر بار هانی؟
 ۵ دئدی سَیِّد نه اورارسان منه هر دم طعنه،
 دَه گُوروم سنده اولان دیدهی خونبار هانی؟
 ناخن غمله نه دن ائیلمه سن سینه خراش،
 دل سودازده و سینه ی افگار هانی؟
 صورت فانیه سن کُونلُونو وئرمه، زینهار!
 گر بقا طالیبیسن، معنیه اول برخوردار.

۱۷

۱ ائتدی اول گول منی بو باده ی گؤفتار ایله مست،
 سیندیریپ بوتلاریمی چکدیم علائقندن دست.
 کعبه ی کُونلومو ائتدیم داخی بوتلاردان پاک،
 ید قُدرتله اندیب لات ایله عُرّانی شیکست.

کٽچین عشقِ مجازینی، حقیقت تاپدیم،
 اُوزولوب زندهی جاوید ایلہ اولدو پئوست.
 وار اومیدیم کی منی سالماز آیاغا گردون،
 وئردی معشوق ازل چونکی منیم دستیمه دست.
 ۵ جان مشامینا گلیب عشق حقیقت بویی،
 تا دل و جانیم اولوب طالب پئیمان الست.
 دلہ نقش ائیلہدیم اول خالق داور عشقین،
 کی منی دهرده نابود ایکن اول ائیلہدی مست.
 عضو عضو مدن اولور عالمہ صادر بو صدا:
 لا شَرِیکَ لَهُ فِی الْمُلْکِ وَ رَبُّ أَحَدًا.

۶. مستزاد لار

مستفعل مستفعل مستفعل فح لن / مستفعل فعل لن

۵۵ ..۵۵/۵۵ ..۵۵ ..۵۵

۱

- ۱ ای عارضی اهل نظره کعبه‌ی عُلیا،
کویوندو مینا عاشیقه، یوخ، یوخ، داخی اعلا،
نازیک بدنیم، ماه‌وشیم، بو نه سفردیر؟
حالا کی ائدیپ مئهر اسد بورجونو مأوا،
گون قارشیسینا چیخما کی نیلوفر تر سن،
سرچشمه‌ی چشمیمده گره کدیر سنه سُکنا،
تا یئتمیه نازیک تنیوه تاب حرارت،
هر لحظه گونه پرده چکیر گؤیده مسیحا،
۵ اول برگ سمن تک آیاغین قویما رکابا،
قوربانین اولوم پای لطیفین چکر ایذا،
نازیک بدنین غرق ائلمه آلت جنگه،
چیگنینده توفنگ باغی اگر زخم ائده پئیدا،
خنجر نه روادیر گؤزه‌لیم موی میانا،
شاخ نظری چکمه، گل آغوشووا یارا،
گر غنیر ائلیه بئیت خداوندی زیارت،
پشوازا نه لازیم چیخاسان، ای بوت زیبا!
ای گول! سن اؤزون کعبه‌ی ارباب صفاسان،
خال سیهیندیر حجر الاسوده همتا،
کعبه‌سنه شئیدا!
قوربان سنه دونیا.
هنگام خطر دیر!
وار شدّت گرما.
افسرده لئرسن،
ای گؤزلری شهلا!
ای ماه ملاححت!
ای شاهید رعنا!
سالما منی تابا.
ای لاله‌ی حمرا!
ال وورما توفنگه،
اؤللم من روسوا.
سالما منی قانا،
ای یار دل آرا!
هم ائیلیه رجعت،
وی شاهید یغما!
هم نور خداسان.
ای مایه‌ی سئودا.

۲

- ۱ دنیادا جفاسیز بیزه بیر یار تاپیلماز،
مشهور مثلدیر: گول بی خار تاپیلماز،
سونبول نچیدیر کیم اول اول زولفه برابر،
زولفون کیمی بیر نافه‌ی تاتار تاپیلماز،
قدّین کیمی وار باغدا چوخ سرو و صنوبر،
اونلارا ولی سنده کی رفتار تاپیلماز،
بو رنج خومار ائيله‌دی دلخون منی، ساقی!
جامیندا مگر باده‌ی گولنار تاپیلماز؟
۵ بیز گؤهر پورقیمت گنجینه‌ی جانیق،
قالدیق، بیزه دنیادا خریدار تاپیلماز،
اسرار خدادان دل و جانیمدی لبالب،
شرح ائتمگه بیر محرم اسرار تاپیلماز،
سودای غم زولفده آرتیردی فغانین،
سبّده کیمی بیر شاعر بیمار تاپیلماز،
- دلدار تاپیلماز.
گولزار تاپیلماز.
ای لاله‌ی احمر!
بیر تار تاپیلماز.
شیمشاد ایله عرعر،
اطوار تاپیلماز.
یوخمو مئی باقی؟
آثار تاپیلماز.
بیر گنج نهانیق.
بازار تاپیلماز.
دیوان مرتّب.
دیار تاپیلماز.
ترک ائيله‌دی جانین.
بی کار تاپیلماز.

۳

- ۱ ای دوستلار! اول سرو خورامان سیزین اولسون،
سئیر گول گولزار و گولوستان سیزین اولسون،
بیز آتش هیجران ایله دوزخلره یاندیق،
وصل عالمی اول روضه‌ی رضوان سیزین اولسون،
بیز جمع ایکن، اول سیلسیله‌دن تفریقه دوشدوک،
سر حلقه‌ی گیسوی پریشان سیزین اولسون،
زولفو هوه سیندن بیزه شام اولدو نیشین،
اول عارض خورشید ایله شیروان سیزین اولسون،
۵ اول مور خطین قالدی کؤنول وصلینه حسرت،
گولزار صبا، مولک سولیمان سیزین اولسون،
- جانان سیزین اولسون.
ریحان سیزین اولسون.
سئودایا بویاندیق.
قیلمان سیزین اولسون.
بو داما ایلشیدیک.
سامان سیزین اولسون.
ائتدیگ اونو مسکن.
دؤران سیزین اولسون.
یوخدو منه فورصت.
فرمان سیزین اولسون.

ای ظاهری اخوان صفا، گرگ ادا لار،
 یعقوب من اولدوم، مه کنعان سیزین اولسون،
 سید تکی سیز اولمایین البته وفاسیز،
 جان اول قارا گۆز دلبریمین، جان سیزین اولسون،
 بی عهد و وفالار.
 اول جان سیزین اولسون.
 بی شرم و حیاسیز.
 جانان سیزین اولسون.

۴

۱ شیروانا سنی ائیلرم، ای نامه! روانه،
 چک شؤعله، توتوب بزم احبّادا زبانه،
 اول مجلسه کیم روح الامین آلماسا روخت،
 توپراغا دوشوب عجز ایله اوز قوی او مکانا،
 ضوئی نین آیاغیندان اؤپوب کسب ضیا قیل،
 احوالیمی چک بیخودا رمز ایله بیان،
 اول واخت کی حالیم ائله دین غافیه اظهار،
 احبابدا محرم اودو بو سیرر نهانه،
 ۵ اول کاکیلی مشکینه ائله عرض سلامیم،
 سربسته دئییم یعنی: فلان ابن فلانه،
 اول قاشی کامان، کپیگی اوخ یاریمی گورسن،
 تقریب ایله سؤز آج، منی اول قاشی کمانه،
 کیم سن بوت لئیلایا گیرفتار اولان عاشیق،
 مجنونا دؤنوب عالم آرا اولدو فسانه،
 شمعہ دولانیب یاد ائدیب اول عارض آلی،
 ایستر سنی هر لحظه گزر خانه به خانه،
 ای دوستلار اول شوخ ایله ایچدیکده شرابی،
 بیر یادا سالیر سیز من آواره نی، یا نه؟
 ۱۰ سیز راحت ایله لذت ائدیپ بثیت صفادا،
 دؤندو جیگیریم فیرقتینیزدن داخی قانه،
 دؤن آب روانه.
 گلدیکده زبانه.
 یوخ گیرمگه فورصت!
 تاپ اونا بهانه.
 اظهار ثنا قیل.
 شرح ائیه فسانه.
 بیر گیزی سوزوم وار.
 کشف ائتمیشم آنه.
 چک عجز ایله نامیم.
 اول جان جهانه.
 دلداریمی گورسن.
 وئر بؤیله نیشانه:
 بیمار اولان عاشیق،
 مغلوب زمانه.
 پروانه میثالی.
 ای دُر یگانه.
 جام مئی نابی.
 قالدیم یانا- یا نه!
 سید بو بلادا،
 یوخ تنده توانه.

۷. مربع (دۇردلوک)

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

بھمدالله يولوندا عاقبيت خاك اولدو جان، تن هم،
قوتاردین شیوه نیمدن سن، بلای هیجردن من هم.
توکندی درد عشقین، مندن اولدو قطع شیوه من هم،
هم اولدوم من ملال و قوصصه دن آسوده دل، سن هم.

خیال نرگیس دیدار ایله بیمار دیر کۆنلوم،
دوشوبدور آتش عشقه سراپا ناردیر کۆنلوم.
قد و روخسارین هیجرانیله گرچه زاردیر کۆنلوم،
کی شاد ائتمز اونو نظاره ی شیمشاد و گولشن هم.

گولوستان جمالیندان دوشوبدور تا جدا کۆنلوم،
چکر هر لحظه بولبول تک نوا، بو بی نوا کۆنلوم.
دوروبدور اویله چون کونج قفسده مبتلا کۆنلوم،
کی ائتمز آرزوی آشیان و میل گولشن هم.

قیلیدیر روزگاریم قارا زولف عنبر افشانین،
اندیدیر کۆنلومو مجروح زخم تیر موژگانین.
سالییدیر سیدی بیر حالا کیم ایام هیجرانین،
گۆروب احوالین، ای بی رحم! آغلار دوست و دشمن هم.

۸. مخمّسلر (بئشلیکلر)

۱

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

غم ائيله مرم چرخ آلا سیم و زری مندن،
تک ائيلمه سین دور مئی احمری مندن!
جان جؤهریدیر آلمایین اول جؤهری مندن،
ای ساقی! دریغ ائتمه گیلن ساغری مندن،
بیر جام ایله رفع ائيله بو درد سری مندن!

زاهید! توتالیم حشر گونو دوزخیه م من،
هاردان گلیین سن، گؤره ک اولدون بئله ایمن؟
سن قوللار ایله ربّین اداسین نه بیلرسن؟
باکیم نه منیم دوزخین آتشکده سیندن،
آلمازسا اگر لجه ی چشم تری مندن.

کیمدیر او کی هیچ اولمایا عالمده گوناھی،
وار بو قاپی نین من کیمی چوخ روی سیاهی.
هر چند کی چوخ ائيله میشم فعل مناهی،
من آنلادیغیم عفو ایسه، عفو ائیلر ایلاهی،
سورما گوناھیم غثیردن آل دفتری مندن.

یوز حیلہ ایلہ مکر اندیب اغیار جفاکار،
 مندن او گولو ائیلہ دیلر آخری ییزار.
 ایندی کیمہ دردییم دئییم، عالمده کیمیم وار؟
 اولسون گۆره ییم، مؤحت هیجرانا گیرفتار،
 رنجیده ائدن اول بوت مه پشیکری مندن.

۲

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

معنبر کاکیلین کیم رشته ی جان ایلہ توأمدیر،
 حبیبیم! هر تئلی جان بوینونا بیر قتید مؤح مدیر.
 منی روسوای عالم ائیلہ یین اول زولف پورخمدیر،
 وثریب تاراجا عشقین عقلیمی، مشهور عالمدیر،
 دل زاریم اسیر درد عشق و مؤحت و غمدیر.

منی شاد ائیلمز ای گول! باهار و بوستان سنسیر،
 حرام اولسون منه، ای دلروبا! عیش جاہان سنسیر.
 مه و خورشیده باخسام، بیردم اولمام شادمان سنسیر،
 جہنم مسکنیم اولسون، بهشته گر روان سنسیر،
 دؤنر هیجرینلہ کؤنلوم قانا گویا کیم جہنمدیر.

مه گردون دگیل مئهر عذارین کیمی رخشندہ،
 حقیقت، عارضیندیر مه و خورشید شرمندہ،
 منور عارضیندہ اول عرقدیرمی نومایندہ؟
 و یا اولموش مه اوزره خوشہ ی پروین پراکنده،
 دوشوب برگ گول اوزره یوخسا اویله عیقد شبنمدیر؟

مسلسل سونبولون کیم جاندادیر یوز پیچ و تاب اوندان،
 حیفاظ ماهیدیر کیم مُنکسیفدیر آفتاب اوندان،
 مگر آزدی هیجرانین، اولور عاشیق کباب اوندان.
 وصالین کیمیادیر کیم، دل اولماز کامیاب اوندان،
 دهانین قونچه‌ی سیراب، لعلین سیرر مُبهمدیر.

مکدرّ خاطر اولما چو خدا غمدن، بی نوا سید،
 حریم وصلدن محروم اولان، ای مبتلا سید،
 مروّت قیل، نیگاریم، بونجا چکسینمی بلا سید؟
 وئریب یغمایا عقل و هوشونو بختی قارا سید،
 دؤنوب مجنونا عشقیندن، جیگر خون، دیده پورنمدیر.

۳

مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فَعَلن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵.. ۵.۵.

مگر بنفشه معطر قلیب گولوستانی،
 نسیم جونوشو تربتدی شاخ ریحانی.
 شمیمی مُشک توتوب صفحہ‌ی بیابانی،
 و یا داغیتدی صبا تار زولف جانانی.
 کی توتدو عطر، سراسر تمام دونیانی.

سحابدان اوزونو آفتاب اندیب اظهار،
 تجلّی ائیلهدی یا شاخ طوردان انوار.
 و یا جهاننا گلیب حوریان گولروخسار،
 و یا کی زولف آراسیندان گؤرونو چهره‌ی یار،
 فروغ طلعتی ائتدی جهانی نورانی.

گُوروندو عالمہ یوخسا علامت محشر،
و یا قیامت عظمادان اولدو یوخسا خبر.
بلای ناگہ ائدیبدیر نزول خلقه مگر،
و یا خوراما گلیب سرو قامت دلبر.
کی اضطرابا دوشوب خلق اولوبدور حثیرانی.

مگر مُسخر اولوب اهل کوفره قیلہی دین،
اولوبدو کوفره مبدل بساط روی زمین.
و یا سپاہ خوارج اولوبلا کعبہ نشین،
و یا کی غمزہی دلبر چکییدی خنجر کین.
کی گتندی خلقین الیندن عصاسی ایمانین.

جهاندا آب بقادان مگر گُوروندو نیشان؟
و یا دوباره مسیح ابن مریم اولدو عیان؟
یتیشدی حؤکم بقا، یوخسا حؤکم بی امکان،
و یا آچیلدی تکلم ایله لب جانان،
یتیردی فیرقهی امواتا مؤژدهی جانی.

اولوبدو مولک جهان قسط وعدلدن معمور،
دؤنوبدو ساحت خولد برینه وادی طور.
یاخییدی چوخلاری موسا کیمی تجلی نور،
مگر کی حجت عصر ائیلہیبیدی عصره ظهور،
جهانا شامل اولوب فیض ذات ربّانی.

آماندی چک الیوی، سَید! معّادان،
جهانی شبهه یه سالما ایشاره - ایمادان.

گۆتور نيقاب، روخ شاهيد دل آرادان،
گۆروندو نور بها كوه طور سينادان،
جهانا ائتدى تجلا جمال سبحانى.

۴

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن.
۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

بلای عشقه دوشدون ای بوت مهبّاره! صبر ائيله،
گونون اولدوسا گر هيچران اليندن قارا، صبر ائيله!
اوميد وصل جنت ائيله ييب يان نارا، صبر ائيله!
دوشوب مجنون کیمی صحرانی گز آواره، صبر ائيله.
جفای دؤر گردون دون کچرفتارا، صبر ائيله!

بو آهو گۆزلولر باغلار کمند زولف ايله شیري،
تؤکوبدور چوخلارين قانين بو يولدا عشق شمشيري.
ايتيرمه کثرت غمدن، عزيزيم راه تدبيری،
محبت پاک اولورسا، چوخ اولور البته تأثيری.
اندر آهين اثر اول دلبر خونخوارا صبر ائيله!

اوخوردوم مکتب عشاقدا تصنيف لوقمانی،
کی گۆردوم ثبت اولوب هر موشکوله بير نوع سامانی.
بو قدری چکمه هيچر يار اليندن آه و افغانی،
او هانسی درددير کيم اولماسين عالمده درمانی،
يازيلميش دهرده هر درد ايچون بير چاره صبر ائيله!

ووران منصورلوق لافين غم داريندان اينجينمز،
اؤزون پروانه تک شمع ووران ناريندان اينجينمز.

او شیرین لعلین، عاشیق، تلخ گؤفتاریندان اینجینمز،
 گولوستان جهاندا گول سئون خاریندان اینجینمز.
 اگر یار ایسته ییرسن، طعنه ی اغیارا صبر ائیله!

نه غم اولسا سنه، ای دوست! دوشمن جومله ی عالم،
 کی مولک حوسن ایچینده، تاجداریم! شاهسان سن هم،
 چکیب موژگان سیپاهی ائیله یکسر عالمی بر هم،
 ولاکین زخم تیر یارا هر گیز ایستمه مرهم،
 یئتر گر سینهن اوزره یارا اوستن یارا صبر ائیله!

اگر چه خوردو خوابی، عشق عشاقا حرام ائیلر،
 خیال زولف و روخساری گونون مؤحتله شام ائیلر.
 نه افلاتون بو دردین چاره سین، نه جم، نه جام ائیلر.
 اولور کی وصل دلبر بیر گون، ای مه! التیام ائیلر،
 اگر سید کیمی کؤنلون اولاد صداره، صبر ائیله!

۵

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

گوش قیل ای کی بیلیرسن اوزونو واقیف کار،
 آگه اول گؤر کی نه دیر ناله ی نئی، نغمه ی تار؟
 نه دیر اول خشک اولان چوبدا بو ناله ی زار،
 کی صداسیندان اونون غارت اولور صبر و قرار،
 آچماسن پرده نی، هر پرده ده وار یوز اسرار.

قویماز اول تار ی مغنی نییه آغوشوندان،
 دوشمز اول خانه براندازلارین دوشوندان،

هوش ايله گوش ائده هر کيمسه، گئدر هوشوندان!
پنبه ی غفلتی چک سن داخی جان گوشوندان،
تا کی اسرار نهانا اولاسان برخوردار.

لحن داوودی ايله کؤنلونو قیل خوررم سن،
عرض بامینا گوزوم نغمه نی توت سَلَم سن،
اولما قال اهلی، قیل عمدا اؤزونو ابکم سن،
کسب ائله علم و ادب فیضین اگر آدم سن،
فهم قیل گؤر کی نه دیر موسیقی ی موسیقار؟

دوت برابر دم عیسایا مغنی دمنی،
قیلیب احیاء اؤزونو، شیر ائله روح عالمینی.
زیر غم اولما، ائشیت نغمه ی زیر و بمینی،
چکمه، عاقیلسن اگر، دهر مخالف غمینی،
شورا گل، نغمه ايله چک غم دونیا یا حصار.

موسیقی مجلسی نین اهلی، گرک اهل بصر،
تا گؤره پرده ی اسراردا یوز نقش صور.
کیم کی ذوق اهلی دگیل، آنی حساب ائيله حجر،
لحن داوود ائده مز نوع جماداتا اثر،
معنی اربابی ائده ر گوش سخن، ای هُشیار!

فهم قیل، گؤر کی نه دیر چنگ و دف و بریط و عود،
نه دیر اونلاردا بو آهنگ و بو لحن و بو سرود؟
عارف اول، رمز بیل، ای ماحصل غیب و شهود!
عود هر لحظه گلیب شورا دئیر: یا معبود!
تار هر لحظه گلیب وجده دئیر: یا ستار!

زاهیدا! تانریا باخ، مجلس عرفاندر بو،
 تاری اسباب مناهی دئمه، بؤهتاندر بو.
 مئی گؤر، ساقیه باخ، کوثر و قیلماندر بو!
 جومله سی پرتو روخساره ی سبحاندر بو،
 میله حق نورونو گؤر، سهوینه قیل استغفار.

ای کؤنول! محرم راز ائیلمه بیگانه لری،
 وئرمه نااهل الینه بو دولو پییمانله لری.
 چک رموزات ایله زولف سُخنه شانله لری،
 سئیده! مهدی یه یالوار کی بو دوردانه لری،
 ائیله سین مجلس شهوار کریم بیگده نیثار.

۶

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵... ۵۵... ۵۵... ۵۵۵

شهر شیروانین عجب دلبر دلجولاری وار،
 گول بدن، قونچه دهن، ساده و مهرولاری وار.
 بو ختا مولکودو، هریاندا چوخ آهولاری وار،
 یوز لپی شهد و شکر، زولف سمن بولاری وار،
 یور قدی سرو سهی، گؤزلری جادولاری وار.

هر نه بو شهرده کیم وار ایسه چوخ مهرولر،
 هر بیرری بیر کسه بیر نوع ایله دلجولوق ائده ر.
 هر زامان عاشیقه یوز لوطف ایله مئیل ائیلرلر،
 بو ملک روی و ملک خوی و ملک سیمالر،
 یاخشی خاصیتی، چوخ یاخشی گؤزل خولاری وار.

خامەى صونع وئريب گۇر نئجە رۇنق بولار،
 ياراشير شيوہى محبوبلوق آنجاق بولار.
 دسترس اهل شاماخى اولوب الحق بولار،
 بئله نعمتلىرى كيم قيسمت ائديب حق بولار،
 بيلمير من، بولارين داخى نه قاينغولارى وار؟

بونلارين جوملهسى نين شيوہى رفتارى گۇزل،
 خولقو خوش، خويو پسنديدە، هر اطوارى گۇزل.
 چشم خوممارى گۇزل، طوررہى طرارى گۇزل،
 گول روخسارى گۇزل، لعل شکربارى گۇزل،
 هاميسيندان بو گۇزل كيم، يوموشاق سولارى وار.

چوخدو بو شہردە گر چہ صنم لالہ عذار،
 بولارين لئيک بير آئينہ بدن سرورى وار.
 عدد اسمدير ابجدلہ: «صد و بيست و چهار»،
 موژہسى، ناوک دلدوزدو، چئشمى خونخوار،
 حَبْذا! يايى مقوس كيمى ابرولارى وار.

آہ كيم سَيِّد اونون عشقى ايلہ زار اولدو،
 دام گيسوسونا پابند و گيرفتار اولدو.
 او اياز ايدى كى محمودا گنديب يار اولدو،
 يئنه بو درّ يتيمہ او خريدار اولدو.
 كيم اونون ہم بئله يوز يوسف خوش خولارى وار.

۷

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

فضولی نین غزلی نین تخمبسی (بئشلیگی)

قدحدرده حویاب آسا کؤنول دوشموش هاوالاردان،

شراب نابسیز دل کعبه سی دوشدو جفالاردان.

قوتارماز اولمایینجا مست، عشق اهلای بلالاردان،

کرم قیل کسمه ساقی ایلتفاتین بینوالاردان،

الیندن گلدیگی خیری، دریغ ائتمه گدالاردان.

در دلبرده حاصیلدیرمی اهل عشقین آمالی؟

ویا دست فلکدن من تک اولموش قوصصه پامالی؟

منی، حال اهلای سن بیر حال ایله قیل حالدان حالی،

صبا کویوندا دلدارین نه دیر اوفتاده لر حالی،

بیزیم یثردن گلیرسن، بیر خبر وئر آشینالاردان.

شیکسته کاسه ی چینی میثالی، بیر صدامیز یوخ،

سینیق ئئی تک هاوادان دوشموشوک، بیردم نوامیز یوخ.

صبا! اول گول بدنن نامه ی راحت فزامیز یوخ،

اسیر غوربتیز، بیر سندن اؤز گه آشینامیز یوخ،

آیاغین کسمه باشینچون، بیزیم مؤحت سرالاردان.

تنور چشمیمه گردون قلیب توفان تلقینی،

سیرشک چشم خونباریمدان آلمیش صبر و تمکینی.

او سروین تلخ بادامینا وئردی جان شیرینی،

طیبیا! خاک کوی یاردان دیر اشک تسکینی،

منه آرتیرما زحمت، گوز یاشارار توتیالاردان.

قسم پیر موغانا پارسالار یثیروو اولمام،
 بو قوم خودفروش و خودنومالار یثیروو اولمام.
 حقیقت اهلی یم، اهل ریالار یثیروو الومام،
 گیریب مسجدلره گر مقتدالار یثیروو اولمام،
 بو دور وجهی کی هرگیز گۆرمه دیم اوز مقتدالاردان.

مقیم کعبه صنعانین گۆره یدی یار ترساسین،
 سالاردی بوینونا زنجیر گیسوی چلیپاسین.
 گۆز آچ، ای بی بصر! هر یئرده گۆر حقیقین تجلاسین،
 دئمه زاهید کی ترک ائت سیمبر بوتلار تماشاسین،
 منی کیم قورتارار تانری ساتاشدیرمیش بلالاردان؟

وصال خرمنیندن ائتمه دیم بیر خوشه ده حاصل،
 وصالا یئتمگیم دوشوار، هیجره دؤزمگیم موشکیل،
 نه اؤلدوم قورتاریم کیم، من نه اولدوم وصلینه واصل،
 فلکدیر مئهری زایل، یار غافیل، عؤمر مُستعجیل،
 نه دیر تدبیر بیلیم، جانا یئتدیم بی وفالاردان!

قویوب حوسنون تاماشاسینی هرگیز مئیل ماه ائتمن،
 بو یوزدن نامه ی اعمالیمی هرگیز سیاه ائتمن،
 نه گوندور کیم غوبار آستانه ن سجده گاه ائتمن،
 وجودوم نئی کیمی سوراخ - سوراخ اولسا آه ائتمن،
 محبتدن دم اوردوم، اینجیمک اولماز جفالاردان.

دئم کی لوطفوو چوخ، یا کی جؤر و ظولمو آز ائیلہ،
 آچیب زولف سیاهین سیدین عؤمرون دراز ائیلہ.
 حقیقت خواهیش ائتسن، مشقینی عشق مجاز ائیلہ.
 فضولی نازنینلر گؤرسن اظهار نیاز ائیلہ،
 ترحم اومسا عثیب اولماز گدالار پادشالاردان.

۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.
 ۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

نابی نین غزلی نین تخمسی (بشلیگی)
 غائب اولدو تا امام عصریمیز، عنقا کیمی،
 روزگاری عالمین اولدو شب یلدا کیمی.
 چکدی عالمدن اؤزون بیر دست استغنا کیمی،
 نور چشمیم پرده لندی کعبه ی علیا کیمی،
 گوشه گیر خلوت اولدو دیده ی پلتا کیمی.

کنز مخفی دن نهان اولموشکن اول در یتیم،
 عالم ناسوتا گلدی، اولدو بیر مدت مقیم.
 اول سراج مجلس وحدت، صراط المستقیم،
 گؤردو اولموش عالم صورتده آسایش عدیم،
 دیده ی اغیاردان اولدو نهان معنا کیمی.

اول کلیم طور وحدت کیم علو نامدان،
 والی میصر ولایتدیر ازل ایامدان.
 عاقبت چکدی نه غملر، دؤر صویح و شامدان،
 کینه ی فرعون و قوم شوم و بد انجامدان،
 جثیب غثیبی ائیلهدی منزل ید بیضا کیمی.

کشف اولوب اول نور اوّل ابتلاي مصطفّا،
 بيلدي اعدادان نه لر چکميز علي المرتضا.
 آشيكارادير بلای سرگذشت کربلا،
 گوردو يوخدور مردوم عالمده آثار وفا،
 گيردي اسم بي مسما شکلينه عنفاکيمي.

عقل گل دان ائيله دي آيات قرآن تک نزول،
 بدودن قوس وجودا ائيله ييب جان تک نزول،
 عالم ايملکانا قيلدي نور يزدان تک نزول،
 مبدأ عليادان ائتدي آب نئيسان تک نزول،
 مختصی اولدو صدفده لؤلؤی لالاکيمي.

تشنه اولدو جويبار شرعی جاری قيلماغا،
 عالمی خوان کمالين ريزه خواری قيلماغا.
 اهل عشقی مظهر انوار باری قيلماغا،
 نورونو تدریج ايله ذراتا ساری قيلماغا،
 ائتدي ابر ايچره تواری بيضه ی بيضاکيمي.

عارف و کامل گوروب رويون، اندر کسب شرف،
 گورميه ن گؤز نور روخسارين گره ک اولسون تلف.
 وادی حثيرتده چوخلار پويه قيلدي هر طرف،
 اولدوغوندان مسأله موشکول، مقاصيد مختليف،
 اولدو نادانان خفی ماهيت اشيا کيمي.

ای کی ذوق وصلینی بو شاهین ائیلرسن رجا،
 جیسم خاکی ترک انت، اول روح پاکا آشینا.

غایت لوطفوندن اولموش مختفی اول دلروبا،
 روحدور، روحون اولور خاصیت ذاتی خفا،
 بوی گول طبع معادن نشته‌ی صهباکیمی.

بیر گون اول ماه جهان افروز اولور ناگه عیان،
 کیم دولار ظولم و تعدّادان زمین و آسمان.
 قسط و عدلیندن دولور مجموع اقطار جهان،
 ائيله‌دی تقدیر اونو صندوق غیب ایچره نهان،
 اؤزگه موسیملرده عئیده ساخلانان کالاکیمی.

سئید بیچاره‌یم شاه‌ا منه قیل بیر کرم،
 انتظاریندان گلیر خونابه گؤزدن دم به دم.
 جان ظهورون واختی وصلیندن اولورمو مؤحترم؟
 خاطیر نابی اولوب بازیچه‌ی امواج غم،
 جوش ائدر گه یأس و گه اومید ایله دریاکیمی.

۹. مسدّس (آلتلیق)

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۰. ۰.۰۰ ۰.۰۰ ۰.۰۰

خوش اول زامان کی یار منہ ہم زبان ایدی،
بزمیم جمالی یار ایله رشک جینان ایدی.
سولطان ایدیم کی هریانا حؤ کموم روان ایدی.
دؤلت قولام ایدی منہ، باختیم جاوان ایدی،
جان حزینہ همدم و آرام جان ایدی،
دملر اودملر ایدی، زامان اول زامان ایدی.

خورشید گون شراب ایله دولموشدو جامیمیز،
اول ماه ایله کنچیردی ییزیم صوبح و شامیمیز.
دؤر فلکده حاصل اولوردو مورادیمیز،
خاک دریندن اؤزگه یوخ ایدی مقامیمیز.
بولبوللره او ساحت قدس آشیان ایدی،
دملر او دملر ایدی، زامان اول زامان ایدی.

هیچرین اگر چه گؤرموش ایدیم مبتلارین،
دیلدن دیله ائشیتیمیش ایدیم ماجرالارین.
بونجا تصوّر ائیلمز ایدیم بلالارین،
جان چکمیش ایدی مؤحت هیجران جفالارین،

خلوت سرای وصلده دل کامران ایدی،
دملر او دملر ایدی، زامان اول زامان ایدی.

کؤنلوم او ماهدان آچیلیردی کرم گؤروب،
مئهرین زیاده، جؤر و جفاسینی کم گؤروب.
اول گول منه آچیلدیغینی دم به دم گؤروب،
بزم وصالدا اؤزونو مؤحترم گؤروب،
رشدک ایلہ قونچه تکه دل بدخواه قان ایدی،
دملر او دملر ایدی، زامان اول زامان ایدی.

اول گون منیمله همدم ایدی هر باهارد،
گه دامن چمنده، گهی لاله زاردا.
بولبول تکی ایشیم یوخ ایدی آه و زاردا.
سئید کی مسکن ائتمیش ایدی کوی یارادا،
اعزاز ایلہ بیر عالم جنت مکان ایدی،
دملر او دملر ایدی، زامان اول زامان ایدی.

۱۰. روباعيلر

۱

انگوردا مئی شیرەسی، ای اهل صفا!
یئرله گۆی آراسیندا قیلیب نشو و نما.
اوندان اۆتهری خون کبوتر دئدیله،
کیم بیر نئچه گون قالدی معلق به هوا.

۲

ای قدرتین آثاری سنین ارض و سما،
ای امری قیلان کۆن و مکانی پئیدا.
وجهیندن اگر آلماسا نورو، خورشید،
بیر ذره قدهر جاهاانا وئرمزدی ضیا.

۳

ای حوسنو اولان زیب جمال عذرا،
ای وامیقی ائيله یین او اوزدن روسوا،
اۆز پرتو حوسنونو سالیب لئیلایا،
مجنونو سن ائيله دین غمیندن شئیدا.

۴

محشرده خلل یئتمسه ادار کیمیزا،
گلمز الم حشر بیزیم باکیمیزا.
میراث آتامیزدان بیزه قالمیش جنت،
کیمدیر بیزی قویما یان اۆز املا کیمیزا؟

۵

سَیید غم و مؤحتله پریشان اولما،
قونچه کیمی غمدن جیگری قان اولما.
گر اولسا شیکست عضو - عضوون غمدن،
مینت کش مومیای نادان اولما.

۶

صبر ائيله کؤنول درد و غم پنهانا،
فاش ائيلمه احوالینی هر نادانا،
اول کس کی سنی درده سالیب عالمده،
بیر گون یئیره دردینی اول درمانا.

۷

هنگام طرب، ای بوت سیمین غبغب!
گر لعلیوی دیشله دیم، قلیب ترک ادب.
جان آغزیم گلدی حسرتیندن او لیلین،
توت قان ائله دیم، عفو ائله سن، قیلما غضب.

۸

ای رعدی قیلان روباب عشقینه کباب،
قانونا اصول ایله یئیردین مضراب.
تا گول اوزه تار زولفونو ساز ائتدین،
چنگ اولدو بو اوزدن نچه اوز خانه خراب.

۹

سن غنیر بوساطیندا کی ایچدین مئی ناب،
قان اولدو جیگر، گلدی گؤزومدن خوناب.
سئیلاب سیرشک اولدو جهانا جاری،
اول سئیلده ییخدیم ائویمی میثل حوباب.

۱۰

سرمست نامازا گلمه سئیدی اصحاب،
هئچ آیه گلیب حرام اولمازدی شراب.
اولسون بو گنه بوینونا اصحابلارین،
قالدیق بئله بی دماغ، بی باده ی ناب.

۱۱

دوشدو الیمه بیر گنجه بیر شیشه شراب،
گئتدیم ائوه صوبح ایچیم من خانه خراب!
گون ائتدی طلوع، صوبح دوردوم گوردوم،
تصحیف ایله چرخ ائدیب شرابیمی سراب!

۱۲

قویموشدوم ائوه بیر گنجه بیر شیشه شراب،
یاتدیم کی دوروب صوبح اولام اوندان سیراب!
تا صوبح او گنجه یوخومدا گوردوم خورشید،
تعبیر ائله ای شیخ! موبارکدی بو خواب؟

۱۳

قوربانین اولوم ای بوت شیرین حرکات!
هر آجی سؤزوندور منه بیر قند و نبات.
یوخلاردین ازلدن منی شیرین - شیرین،
ایندی نییه اولدوم سنه من بؤیله بایات؟

۱۴

ای خضر خط، ای شاه رفیع الدراجات!
ای ظولمت خط ایچره لین آب حیات.
عشاقا یامان گونه دئدین ال توتارام،
جان وئرسم اولورمو سنه دردیم اثبات؟

۱۵

ای باد صبا! کیونا یارین گوذرائت،
بیر غئیر کس اولماسین یانیندا نظرائت.
جان وئرمه ییمی حسرت لعلیندن اونون،
جانانیمما تقریب ایله سؤز سال، خبر ائت.

۱۶

کسدیم اولب لعل فشانندان رغبت،
اول سرو قد و قونچه دهانندان رغبت.
آغزین منی تنگه گندی، اونندان کئچدیم،
تنگ اولسا کسرمی کیشی جانندان رغبت.

۱۷

ای قانا دؤن رشک لیبندن یاقوت،
اؤلدور منی وئر لعل لیبندن یا، قوت.
روخسارووا یازدی خط ریحانی قضا،
بیر بؤیله شیکسته خط یازارمی یاقوت؟

۱۸

وئردیم کؤنول او شوخ دل آزارا عبث،
قیلدیم اؤزومو یوونجا هر خارا عبث.
گؤرسم گؤزومه باتار تیکان تک هر گول،
ای دوست! منی آپارما گولزارا عبث.

۱۹

گر اولدو منیم جانیمما جانان وارث،
زاهید اولایمانیوا شیطان وارث.
جانانیمم عجبمی جانان گر وارث اولای،
داووده دگیل مگر سولئیمان وارث؟

۲۰

ای کعبه‌ی وصلیوه ملائیک حجاج،
کویوندا منه خار موغیلان مؤحتاج.
ائتدیم نجف ایچره مرقد پاکوی طوف،
کشف اولدو بو عبد زارا سیرر معراج.

۲۱

ای فئضیوه مجموعه‌ی عالم مؤحتاج،
بو عرض و سما و عرش اعظم مؤحتاج.
فرزند سن آدمه ولی خیلقتده،
الطافیوه دیر حضرت آدم مؤحتاج.

۲۲

گل قیلما طیبیا! منه افسانه علاج،
اولماز بیلیرم خسته‌ی هیجرانا علاج.
شمعه دولانیب یاخدی اؤزون پروانه،
عشق آتشیله دی مردانه علاج.

۲۳

گر ائتسه طیب درد پنھانا علاج،
هر دمده گؤزومدن تۆکولن قانا علاج.
آما بودو ظنیم کی دیر یلسه لوقمان،
هر گیز ائده بیلمز غم هیجرانا علاج.

۲۴

ال توتما دی بیر کیمسه دم عسرو حرج،
نه آل بنی اسد، نه قوم خزر ج.
ساقی! نه عرب دادا یئتیر میش، نه عجم،
ائتمک یئنه مؤیدن اولور اوئید فرج.

۲۵

ائیلر منہ خندہ یار گیریان گؤرگج،
من شاد اولورام اول گولو خندان گؤرگج.
جمعیت دل اولور پریشان هر دم،
زولف کجینی اوزده پریشان گؤرگج.

۲۶

ای عاشیق زار، وصل جاناندان کئچ،
جاناندير اگر مورد، گل جانان کئچ!
آت سبجہی صددانہنی، باغلا زونار،
گئت زند ایلہ پازند اوخو، قرآندان کئچ.

۲۷

وئردی منہ اول یار وفادار قدح،
سرمست ایدیم اتدی منی هوشیار قدح.
گویا کی شراب نایمیز کوثر ایدی،
وئردی منہ اول حیدر کرار قدح.

۲۸

ای یوسیف میصردن جمالین املح!
نثرین هامی شعر شعرا دان افصح.
چوخ باده لر ایچدیم اولیا دستیندن،
بو دؤره ی آخردا اثر قیلدی قدح.

۲۹

سوندو منہ پیر مئیکده جام صبح،
وہ! وہ! نہ صبح، فئض دل، راحت روح!
اولدوم ایچین غرق بلادان ایمن،
توفان غمین دفعینہ بیر کشتی ی نوح.

۳۰

گل‌دیم، گۆردوم کی باغدا یاریم یوخ،
گئتدیم، بیلدیم کی اونددا دلداریم یوخ.
اؤلدوم، دئمه‌دیم سیرر دهانین او گولون،
وار یار، ولی محرم اسراریم یوخ.

۳۱

ای معجز انفاسینا شاگیرد مسیح!
هر نوکته‌ی موهومو لبین قیلدی صریح.
گلمیشدی مسیح دهره سندن اقدام،
تا ائیلیه هنگام قدومون توضیح.

۳۲

محرابدا سجده ائتدین عادت، ای شیخ!
اظهار ائله‌دین صیدق و ارادت، ای شیخ!
سجده گهیم آئینه‌ی عارضدی منیم،
سن داش آراسیندا قیل عیبادت، ای شیخ!

۳۳

شهر قاراباغ شیشه قویموشلار آد،
بو شهر پریلردن اولوبدور آباد.
تسخیر پری شیشه‌ده قیلماق خوشدور،
آما بو پری رولار الیندن فریاد!

۳۴

ای خاک روخ جمیع کشور، باغداد!
ای توپراغی مُشک و سویو کوثر، باغداد!
خاکیندا اولان دفن امام اعظم،
ای روضه‌ی رضوانا برابر باغداد.

۳۵

سۆز یوخ کی شکردندی لب یار لذید،
 نه میصرده بیر بئله شکر وار لذید!
 اول خسرو گولگون روخ شیرین دهنین،
 آجی سۆزودور منه شکروار لذید.

۳۶

گؤندرمسه گر اول لبی شکر کاغید،
 من گؤنده رهرم اونا مکرر کاغید.
 شهبازیما ائیلهدیم روانه سنی من،
 پروازا کبوتر کیمی آچ پر، کاغید!

۳۷

هر کیمسه کی سئیر خاک باغداد ائیلر،
 سانمین کی او غمگین اوره گی شاد ائیلر.
 قبرین گؤره لی نواده مظلوملارین،
 تا وار نفسی، نئی کیمی فریاد ائیلر.

۳۸

در بند حصاری سدّ اسکندر دیر،
 هر بیر داشی مرمردن اونون بهتر دیر.
 مسجدلری خوشنوما، ایمامی فاضیل،
 آما کی گلن نامازا چوخ کمتر دیر.

۳۹

عالمده هانی او کیمسه کی خورره مدیر،
 گر خسرو و جمشید و گر کیم جمدیر.
 چون طینت آدمی مخمر غمدن،
 آدم دگیل عالمده او کیم بی غمدیر.

۴۰

هر بولبول زاری عشق گول زار ائتمز،
هرگیز هوهس گولشن و گولزار ائتمز.
گولزاردا بولبوله تیکاندير آزار،
اؤز عاشیق زارینا گول آزار ائتمز.

۴۱

گئتدین، دل زاردان خیالین گئتمز،
بو آینه دن نقش جمالین گئتمز.
هیجرین منی خاک قیلسا، اول خاکیمدان،
الته کی حسرت وصالین گئتمز.

۴۲

ای دل! نه گر کدیر منه بو جان سنسیز،
مجموعه ی عالم اولای ویران سنسیز.
دونیادا قالینجا زینده بیر آن سنسیز،
ای کاش! اولام خاک ایله یکسان سنسیز.

۴۳

شیروان گؤزه لی بیر خوش ادا بیلمز ایمیش،
پئوسته جفا قیلیر، وفا بیلمز ایمیش.
کعبه کیمی خوش جمال زیبالاری وار،
آما کی بو وار: ذوق و صفا بیلمز ایمیش!

۴۴

ائتدیم اونا هر دقیقه یوزمین اخلاص،
بیر شیشه مئی لوظفو منه اولمادی خاص.
ساعت - ساعت رقیبه اولدو همدم،
عقرب زده کیمی کؤنلوم اولدو رقّاص.

۴۵

اول زولفدن اولماز دل بیمار خیلاص،
 زنجیردن اولماز بو گیرفتار خیلاص.
 عشاق نولا قوتارماسا هیجراندان،
 دوزخدن اولورمو هیچ کفار خیلاص؟

۴۶

هر دلشده بیر مئیلده قالدی ناقیص،
 مجنون هوه سی لئیلی ده قالدی ناقیص.
 من مکتب غمده ختم قرآن ائتدیم،
 اول کنچمه دی واللّیل ده قالدی ناقیص.

۴۷

بیر گئجه ابولهب تاپیب کعبه یه ال،
 آهوی طلانی سیرقت ائتدی او دغل.
 آمما آپاریب ساتیب، پولون آلدی شراب،
 به به! نه گؤزه ل ایشدی، نه فرخنده عمل!

۴۸

سؤز یوخ کی گولوستان ارمدر قودیال،
 آهولاری رام اولان حرمدر قودیال.
 کیمین هونری، بونلارا مانند اولسون،
 باشند آیاغا اهل کرمدر قودیال.

۴۹

خاک نجف اشرفه اولدوم واصیل،
 صد شوکر خدایا، فیض آلدیم کامیل.
 سر سبز اولوب مزرعه ی آمالیم،
 خرمن - خرمن سعادت ائتدیم حاصل.

۵۰

انگور یئنه باغدا گؤستردي شيكم،
 عيسايا مگر حاميله اولدو مريم.
 هر چند كي مئي دوختر رزدير آمما،
 بير قيزدي كي يوز اوغلانا وئرمز آدم.

۵۱

شعراي يماندي شراب گولفام،
 كيم مغرب خومدادي طلوعی هر شام.
 چون خاصيتينده واردی تأثير سُهیل،
 اولاد زناني يئتيرير قتله تمام.

۵۲

بير گئجه چكيب باشيما مئيدن نئچه جام،
 سرمست ائله ديم كونج كليسادا مقام.
 گؤردوم بو غريبه حالي، سبحان الله،
 تسبيح قيلير حقه جميع اصنام!

۵۳

تيفليسده بير سرو قد و سيم اندام،
 مئهمانيم اولوب بير گئجه ايچدي نئچه جام.
 سوردوم ليني، گولدو دئدي: اي سييد!
 شرع ايله مگر دگيل سيزه باده حرام؟

۵۴

مندن يئتيرين احمد مختارا سلام،
 اكرام ايله عرض ائدين كي: اي فخر انام!
 شعرينده نئچين حالدير تورش آيران،
 اولدو نه ايچون باده ي گولفام حرام؟

۵۵

بیر آی رمضان اوروج توتوب هر آخشام،
 افطاریمی ائیلهدیم شراب گولقام.
 ایندی نه دیر ای شیخ! شریعت حؤکمو،
 کفاره وئریم، اوروج توتوم، یا اطعام؟

۵۶

قُمری، سنه خئیلی واخت حسرت چکدیم،
 اشعارینا یثردن گؤیه مینت چکدیم.
 تا چاپ اولونوب کیتابین اولدو ظاهر،
 اؤز توتدوغوم افعالا خجالت چکدیم.

۵۷

مین أوچ یوز ایدی، اللیه یئتدی یاشیم،
 کافور کیمی غمدن آغاردی یاشیم.
 هم قوههت ما سکه اولوب سخت ضعیف،
 بورنوم سویونا قاریشیدی هم گؤز یاشیم.

۵۸

شیرواندا اگر بیر گؤزله یار اولاسان،
 لازیمدی کی یوز درده گیرفتار اولاسان.
 الدن گنده جک مال و منالین آخر،
 واجیدی کی بی غئیرت و بی عار اولاسان.

۵۹

ای شیخ نیظامی! ای نیظامی داغیلان!
 ای گنجهده عزّ و احتشامی داغیلان،
 اولموشمو سنینه من کیمی عالمده،
 بیٹی، ائوی، مکتبی، کلامی داغیلان؟

۶۰

دوئیا اوزو سر به سر اگر حور اولسون،
گیرمز گۆزومه یوز گۆزو مخمور اولسون.
ای زؤهره جبین ماه روخوندان آیری،
خورشیده اگر باخسا گۆزوم، کور اولسون.

۶۱

هر شهردن افزوندو صفاسی میصرین،
تخمیر اولوب عیشرتله بیناسی میصرین.
فیرعون تک ادعایا دوشسم، نه عجب!
چوخ ذؤقلودور آب و هاواسی میصرین!

۶۲

ای شهر مدینه! کیمیادیر خاکین،
سرمنزلی سن پادشه لولالکین.
آغوشا چکیب لیلة الاسری ماهین،
گتدین یثره گۆیدن گونونو افلاکین.

۶۳

تا گول اوزونه گلدی خط ریحانین،
اول قیلدی شیکسته رۇنق بوستانین.
ای کاش کی چیخماییدی تا شام ابد،
نسخ ائیلهدی اسلامی چیخان فرمانین.

۶۴

جنت کیمدیر هاواسی گورجوستانین،
وار کعبه کیمی صفاسی گورجوستانین.
گۆریچکلری خوش کلام، عاشیقلارا رام،
واجیدی ییزه دوعاسی گورجوستانین.

۶۵

اۋپدوم لیینی، دئدیم کی: شگردیر بو،
یوخ شیرهی شگر نه دی، بهتردیر بو.
«بیرده گل اۋپوم!» دئدیم، او گول گولدو، دئدی:
«تکرار قبیح اولور، مکرردیر بو!»

۶۶

یاریم گندیین اۋز گه لره یار اولدو،
صدپاره کۋنول هیجره گیرفتار اولدو.
یوز کز گۋروب اول گولون وفاسیزلیغینی،
نه غثیر ته گلدیم، نه اونا عار اولدو.

۶۷

تبریزده تبدن جیگریم قان اولدو،
یاندی بدنیم، آتش سوزان اولدو.
تبلرزیه دوشدوم، نه طبیب ائتدی علاج،
نه کیمنه دن دردیمه درمان اولدو.

۶۸

دردا کی فراق ایله جیگر قان اولدو،
ایام وصال دۋندو هیجران اولدو.
بیرده گۋره سن اولورمو جمعیتیمیز،
ارباب صفا بوگون پریشان اولدو.

۶۹

ای گنجهنی آباد قیلان مسجد شاه،
مئیدانیوا هر گون گتیریر عرش پناه.
سعی ایله قاواقلاری اوجالتدین عرشه،
محبوبه مین ائتدین نییه قددین کوتاه؟

۷۰

هنگام هیلال عید اول مه ناگاه،
 بام اوسته چیخیب ائدردی هریانا نیگاه.
 دوشدو فلگه عکس هیلال ابروسو،
 چوخ کیمسه گؤروب وئردی یئنی آیا گواه.

۷۱

باشدان آیاغا ائله دیم آفاقا نیگاه،
 هر بیر یئری گزدیم، ائله دیم منزلگاه.
 باشی آچین گؤزلریندن نه دئیم،
 لا حَوْلَ وَ لا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ!

۷۲

چون صوبح ازل ائله دیم اقرار سنه،
 تا شام ابد منم طلبکار سنه.
 چوخدور گنهم بیر گؤزهل اعمالیم یوخ،
 معلومدو منده کی یوخ و وار سنه.

۷۳

تا منزل اولوب مسجد و مئیکانه سنه،
 عاشیقدی هامی عاقیل و دیوانه سنه.
 سن بیر گول تر، جومله خلایق بولبول،
 سن شمع سن عالم هامی پروانه سنه.

۷۴

چوخ لوطفلر ائتدی یئنه جانانه منه،
 وئردی اؤز الیه دولو پئیمانه منه.
 ساندیم کی آچیلدی در جنت اوزومه،
 اول دم کی آچیلدی در مئیکانه منه.

۷۵

گۆردوم سنی ای گول! اختیاریم گئتدی،
 تاراج اولوبان صبر و قراریم گئتدی.
 نه صبر و نه آرام و نه طاقت قالدی،
 عشقینه سنین هر نه کی واریم گتدیم.

۷۶

بو گنجه ده بیر گنج نهانیم قالدی،
 بیر سیم بدن، قونچه دهانیم قالدی.
 تانری بیلی کیم تار سر زولفونده،
 گویا اوزولوب رشته ی جانیم قالدی.

۷۷

خیلی اولودور دمشق حماملاری،
 شیرین سولودور دمشق حماملاری.
 گولخنلره دالدان آنیلیر گونده کؤتوک،
 دالدان دولودور دمشق حماملاری.

۷۸

وار اردیلین خیلی گؤزل توپراغی،
 تر یونجاسی، گوی سبزه سی، خورره م باغی.
 هر دم کی دوشر یادیما، حسرت چکهرم،
 بال ساوالان ایله گامیش قایماغی!

۷۹

میخانه طرف آماندی وار، ای ساقی!
 گؤر خومدا اگر شراب وار، ای ساقی!
 غمدن سارالان چهره می گولگون ائتسین،
 لعل می ناب خوش گوار، ای ساقی!

۸۰

ساقی! اوخودوم نقل ابو قېشانی،
 طائفده قُصی له ائتدیگی سئودانی.
 بیر خیک شرابا ساتدی بیت اللهی،
 بیر جاما نولور من ده وئرم ایمانی.

۸۱

گئتدیم، آرادییم کعبه‌ی علیادا سنی،
 زاهید دئدی: گؤرمک اولور عقباداسنی.
 آچیلدی گوزوم، هر یتره باخدیم سنسن،
 گؤرمک اولموش اؤیله بو دونیادا سنی!

۸۲

زاهید آراییر مسجد اقصادا سنی،
 راهیب دیله بیر کونج کلیسادا سنی.
 بالله کی جاهاان اهلینه سنسن مقصود،
 هر کیمسنه بیر نوع سالییر یادا سنی.

۸۳

ای بسته قیلان چاه زنخدانا منی،
 مغلول ائله‌ین زولف پریشانا منی.
 مندن تکی اول خاطیرین اولسون خوشنود،
 شادام کی سالییر فلک بو زیندانا منی.

۱۱. دوبئیتی لر (قوشا بئیتلر)

۱

مفاعیلن فعاتلتن مفاعیلن فع لن.

۵۵ ۵.۵. ۵۵.۵. ۵.۵.

نه غم اگر چیخا جانیم غم فراقینلا،
اگر مزاریمی باسسان گلیب آیقینلا.
جاهاندا هیچ جاوان حسرت اولمه سین، یارب!
بو حسرت ایله کی من اولدوم اشتیاقینلا.

۲

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

ظولم ائتمه دئمم من سنه، ای دلبر نوشاد!
بیر عذر سیتمله نولا قیلسان منی دلشاد؟
بدبختلیگیم گؤر کی منی یار یانیندا،
دوشنام ایله ده اولسا تاپیلماز ائله یین یاد.

۳

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵. ۵۵۵.

نه مهرولار جفاسین چکمگه تاب و توانیم وار،
نه مهرولاردان آیری ناتوان جیسم ایچره جانیم وار.

اگر کی عندلیبین وار گولو، پروانه نین شمعی،
منیم ده بیر گول اوزلو، شمع صورت دلسیتانیم وار.

۴

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵.۵

گورجک آئینه روخون، آه ائله مک موشکول دور،
درد الیندن سنی آگاه ائله مک موشکول دور.
عالم میصر محبتده، کونول تاختیندا،
هر گدانی گوتوروب شاه ائله مک موشکول دور.

۵

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

روسوالیغیم اولدو سبب شؤهرت دلدار،
ترک وطن ائتدیمسه اگر، یاریم ایچوندور.
شادام کی منی غنیر سالیبر یادیوا هر دم،
هر چند کی یاد ائتمگی آزاریم ایچوندور.

۶

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ..۵۵ ..۵۵ ..۵۵

گورسئیدیم اگر یاریمی، بیلم نه دئیردیم!
تاپسایدیم او دلداریمی، بیلم نه دئیردیم!
گوردو کده او شیرین دهنین عارض آلین،
دیل چاشماسا گؤفتاریمی بیلم نه دئیردیم.

۷

مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن.

۵۵۵۵ ..۵۵۵ ۵۵۵۵ ..۵۵۵

عشق اودونا یانماغی پروانه دن اؤیرندیم،
زنجیره توتولماغی دیوانه دن اؤیرندیم.
زولفون تئلینی گزمک، گۆردوم کی دگیل،
بو سینه می چاک ائتدیم، تر شانه دن اؤیرندیم.

۸

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن.

۵.. ۵۵.. ۵۵.. ۵۵۵

آغلادیرسان سؤینیر کیم من سرگردانی،
اینجیمز سمنی منیم ناله و فریادیمدان؟
از بریم میم محمد ﷺ دی، شوعاریم صلوات،
ئیله ییم من، بئله درس آلمیشام اوستادیمدان.

۹

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

گۆزوم کور اولدو هیجرین گیرییه ی بی منتها سیندان،
ضیالانسن گل ای مه! خاک پائین توتیا سیندان.
کولاهیندان چیخارتدیم کاکیلین یالوارا- یالوارا،
ایلانی، آری، شیرین دیل چیخاردار اؤز یوواسیندان.

۱۰

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.
 ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

اگر بیر بوسه آلسام لعل یار نوشخندیمدن،
 غمیم یو خدور اگر نئی تک کسلیسم بند- بندیمدن.
 منه لعل لب دلداریمی اوږمک موباح اولموش،
 بو امره آلمیشام فتوای کامیل اوږز افندیمدن.

۱۱

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.
 ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

قیلیب هر تارینا بیر بی نوانی مبتلا زولفون،
 اولوبدور اهل عشقه، ای سیتمگر! مین بلا زولفون،
 ائدیبدیر اهل عشقین تاب و صبر و هوشونو غارت،
 او آلا گؤزلرین، اول آغ بو خاغین، اول قارا زولفون.

۱۲

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.
 ۵. ۵.۵۵ ۵.۵۵ ۵.۵۵

بیر چاره ائيله یین بو گئجه یارا، گئتمه سین،
 صوبح اولمایینجا بیرده او مه پاره گئتمه سین.
 جمع ائيله سین وصالینا اول مه لقا بیزی،
 هجرینده قویماسین بئله آواره، گئتمه سین.

۱۳

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن.

۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰ ۰۰.۰

بولبول دل گولشن روخسارین ائیلر آرزو،
طوطی ی جان لعل شکر بارین ائیلر آرزو.
نامه و قاصید پیامیله خوش اولماز خاطیریم،
اؤز لنیندن لهجه ی گؤفتارین ائیلر آرزو.

۱۴

مستفعِلن مفاعل مستفعِلن فعل.

۰. ۰.۰۰ ۰.۰. ۰.۰۰۰

حاکیم کی تازه وارد اولای بیر ولایت،
عادتدی دادرس اولور اهل شیکایت.
وار اهل عشقین، ای گول تر! یوز شیکایتی،
سندن دؤنوبدو هر بیر ی بیر کز عینایت.

۱۵

مستفعِل مستفعِل مستفعِل فاعلن.

۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰

واعیظ! دئمه کیم زایل ائدهر عاغلی پیاله،
باده گتیره مردوم هوشیاری کماله.
سن اؤز گه گوناہ ائلمه، ایچ باده ی گولگون،
اوندان نه گوناہ اولسا منه ائيله حواله.

۱۶

مستفعل مستفعل مستفعل فع لن.

۵۵ ۵۵ ۵۵ ۵۵

عاغلیمی الیمدن نه گول یاسمن آلدی،
 نه سونبول و ریحان، نه باغ و چمن آلدی.
 داوود مگر زینده اولوب دهرده سید،
 آرام دلیم صوت محمد حسن آلدی.

۱۷

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ۵.۵۵ ۵.۵۵

ای گولشن بهشت، جمالین نیشانه سی،
 کوثر او لعل شهد میثالین نیشانه سی.
 محرابا سید ائتمز ایدی باش اگیب نیاز،
 طاقیندا اولماسایدی هیلالین نیشانه سی.

۱۸

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ۵.۵۵ ۵.۵۵

ایچدیم کی باده رفع ائده درد و ملالیمی،
 ائندی فراق یاردا آشوفته حالیمی.
 جمشید جامی نین نه چکیم میتینی من،
 وئرمم اونون او جامینا سینمیش سیفالیمی.

۱۹

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن.

۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵. ۵۵۵۵.

دندیم: «قوی کویوون بیر من اولوم، ای مه! نیگاهانی»،

دندی: «بیر بولبوله وئرمک اولورمو بیر گولوستانی؟»

بودور ظنیم کی بیر کس معصیت ائتمزدی دونیادا،

عوض ائتسیدیلر گر روز حشره شام هیجرانی.

۲۰

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل.

۵. ۵.۵۵ ۵.۵۵ ۵.۵۵

یارب! گتیردی تنگه بو درد و بلا منی،

ائندی قضا هزار غمه مبتلا منی.

یا آل بو جانی جیسم نزاریمدان، ای خدا!

یا اول مه مُنیر ایله قیل آشینا منی.

۱۲. تک بئیتلر

۱

ای عزیزیم! حساب یوخ یاشدا،
بو مشخص دی عقل اولور یاشدا.

۲

دیلردی توستودن اولماق کنار،
بتر اوندان بو ایش کیم دوشدو نارا.

۳

سَیِّد او نوع وئرمه دی جان درد یاردان،
کیم دوشمنی ائشیتجک اونو شادمان اول.

۴

اگر وصالوی هر خلقه قسمت ائتسیدی،
اومید کیمسنه توتمازدی باغ رضوانا.

۵

ائشیدیب اولمه گیوی شهردن اولدوم، گتدیم،
ایله ای ماه! منی ترک سفردن احیا.

۶

اُم صبیان اوخویوب، بنت العنب نوش ائسن،
ائتمز ابنای زامان تک سنی لا یعقل مست.

۷

هر یئرده تۆکسه قانیم، اول شوخ سرو قامت،
قان جوش ائدهر او یئردن تا دامن قیامت.

۸

وعدہی دیداری فردای قیامت سؤیله دین،
سخت دلشادام کی هر گیز اول گونون فرداسی یوخ.

۹

یار هر نامه کی هر عاشیق بی یارا یازار،
یازسا بیر لوطفومو یوز یول یئنه تکرارا یازار!

۱۰

سازی سکسنده اؤیره نن اداوار،
بیرده آنی قیامت اولسا چالار!

۱۱

دئمه فراق اوتونون دوزخه شباهتی وار،
بهشته دوزخین، ای بی خرد! نه نیستی وار؟

۱۲

چمن شاهیدلری کیم سر به سر توپراغا یاتمیشدی،
قیامتدیر بوگون کیم باش چکیب توپراقدان یکسر.

۱۳

یوز ماما اولسا ای گروه بشر!
بو مثلدیر کی گوج دوغانا دوشر.

۱۴

اولمازام وصل ایله آسوده کی هنگام وصال،
رشک قیللام اونا کیم، حسرت دیدار چکر.

۱۵

بیر یاخشی ایچون یامان سئورلر،
گول خاطیرینه تیکان سئورلر.

۱۶

سنی حوسن ایله بی نظیر گؤروب،
وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ دئدیلر.

۱۷

همدم یار اگر فرشته اولاً،
عاشیق زاری بدگومان ائیلر.

۱۸

ائشیتدیم تا قیامت قامتیندن بیر علامتدیر،
قیامت حسرتیندن هرگونوم یوزمین قیامتدیر.

۱۹

اؤلمه ائشه گیم، صاباح اولور یاز،
یونجا بیتین ایشین اولور ساز.

۲۰

چیخارمی خاطیرمدن بوسه ی لعل لب جانان؟
نمک حاققین فراموش ائيله نلر کامیاب اولماز.

۲۱

تا گیرفتارینام عشقین منی دلشاد ائتمیش،
رحمت اول شخصه کی اوّل بونو بونیا ائتمیش.

۲۲

جمال یوسفه یعقوب مثیلیندن عیاندیر کیم،
کیشی اؤز اوغلونا عاشیق اولارمیش، یار اولمازمیش.

۲۳

سید اؤتنده گوشه ی چشميله باخد یار،
اول ائتدیگی غضبلری هم عین ناز ایمیش.

۲۴

ایسته سن ای ملک الموت کی جانیم آلاسان،
گئت، منه صورت یاریمدا نومایان اول، گل.

۲۵

من سنی اغیارا مایل سئومزم منع ائده لی،
دوشمنیمدیر اول کی کؤنلو حوسنوه مایل دگیل.

۲۶

روز قتلی سیدین ائیلر ننجین یار اضطراب،
گر بو مظلوما او شوخ سنگدل قاتیل دگیل؟

۲۷

خارغیمدن دگیلم شاد، ولی اغیارین،
باغری قان اولماق ایچون گول تکی خندان اولورام.

۲۸

هر زامان دئرلر کی، قیل بیر تازه دلبر آرزو،
پادشالیق ائتمیشم کی پاسبانلیق بیلزم.

۲۹

جان کوی نیگارا اولدو عازم،
شهری گوره نه، بلد نه لاریم!

۳۰

یاد اول گونلر کی باور ائيله مزیدیم، ای کؤنول!
گر شیکایت ائيله سئیدی کیمسه هیجر یاردان.

۳۱

او مه یانیندا بیر گون قیصه ی توفانی کشف ائتدیم،
کی شاید واقیف اولسون اشک چشمیم ماجراسیندان.

۳۲

داخی مئهر و وفا آختارما اهل حوسندن، سید،
بو رسم کؤهنه منسوخ اولدو اول شوخون جفاسیندان.

۳۳

الا ای تیر دلبر کیم کؤنولده میهمانیمسان،
اگر جان چیخماسایدی جیسمدن، دئردیم کی جانیمسان.

۳۴

هر گولون هیجرینده شاهیم بیر قیامت ائتمیسن،
بیر بیلیرسنمی نه لر، ای سرو قامت! ائتمیسن؟!

۳۵

بوندان بیل اشتیاقیمی کیم بونجا رشک ايله،
بیر غئیری قاصید ائيله ییرم عرض حال ایچون.

۳۶

علاج دردیمه سعی ائتمه، ای طیب! داخی،
بو درد او درد دگیل کیم دواپذیر اولسون.

۳۷

آپاردیم قبره مئهر رویون، آما قورخوم اونداندر،
کی خاکیمدان چیخیب گول، غئیرلر اوندان گولاب ائتسین.

۳۸

خوبلار کؤنلومو ایستلله کی سندن آلالار،
ای پری! قویما کی اؤزگه منی تسخیر ائتسین.

۳۹

رقیبیم رشک ائدهر کیم سئیده دلبر جفا قیلماز،
هاچان من خاطیر دلدارا دوشدوم کیم جفا قیلسین؟

۴۰

اول منه بیر لوطف ائدیپ سونرا قیلیر بیدادلار،
تا کیم شیکایت ائتمگه لوطفی پشیمان ائيله سین.

۴۱

یات راحت ايله توت اؤز سایاغین،
یورقانیوا دوز اوزات آياغین.

۴۲

بو قانلار تۆکمه گیندن رشکیم آرتیر کیم قیامتده،
آچارلار توتماغا ال هر طرفدن خلق دامانین.

۴۳

گؤفت و گو ائیلردی اغیار ايله گؤرچک گؤز یاشیم،
گلدی کیم اوندان سؤال ائیلردیم احوالین سنین.

۴۴

قامت و قاشیندان اولموش ازبریم نون القلم،
مکتب عشق ایچره من طیفل سبق خوانین سنین.

۴۵

بونجا داش آتما فلک سئید دیوانه یه کیم،
آتسا بیر داش ائله یر شیشه نی صدپاره سنین.

۴۶

قاشیندا زخم گؤروب ای بوت هیلال ابرو،
دئدیم کی قله لنن ذوالفقارا بنزر بو.

۴۷

وصف رویوندا بو روشن غزل، ای ماه بوگون،
یئری واردیر یازیلا صفحه ی افلاک اوزره.

۴۸

غیرلر مثیل ائتمه گیندن یارا بی حال اولموشام،
بس نولور حالیم منیم اول مثیل اغیار ائیلسه؟

۴۹

بو صَفّه ده پیری توللا گورگه،
دامه آتیلیر کؤهن سوپورگه.

۵۰

بیر گئجه هیجران جزاسیچون اگر محشر گونو،
آلمارام عرض ائتسه لر یوز حوری قیلمانی منه.

۵۱

قاصید منی بهانه قلیب گئتدی کویووا،
اول کودا بو بهانه ایله منزل ائیلهدی.

۵۲

یاغموردان ائیله نین فراری،
آخر دولویا دوشر گوذاری.

۵۳

تعجب‌بودور کی مجنون قالدی زینده هیجر لئیلادا،
مگر اول واخت هیجرانین یوخ ایمیش بؤیله تأثیری.

۵۴

لب بسته‌دیر اهل حال آغزی،
ائل آغزی، دئمک، چووال آغزی.

۵۵

بلی، هر بیر کسین وار بیر سایاخی،
بؤیوک باشین بؤیوک‌دور آغریماغی.

۵۶

نه یاخشی وصلده نامئهربان دئدین منه کیم،
زمان هیجرده چوخ ائتمه‌دی کباب منی.

۵۷

عباسینی ردّ ائدن سیاهی،
یوخ عئیی چیخارتسین آلتی شاهی.

III. بۇلوم. علاوہلر

١. آیہ لر، حدیث لر و عربجہ سوئلر:

اثنین أَلْقِيا ٥٧٨	جاعل اللیل ٥٧٨
أَحْبَبْتُ ٣٤٨	جسمك جسمی ١٤٥
إِذَا جَاءَ الْغُرَابُ ١٧٨	جَنَّتْ عَدْنٌ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ٢٣٤
أَرَنِي ٣٨٩	حاش لله ٣٣٤، ٣٦٨، ٤٢٧
الْبَلَاءُ لِلْوَلَا ٣٠٥	حُبُّ الْوَطَنِ ٤٧٢
الْعَيْشُ بَرَقَ خَاطِفٌ وَالْعُمُرُ كَالرِّيَّاحِ ٢٠٧	حَبْدًا ٥٢٠، ٦٠٥
أَلْقِيا فِي جَهَنَّمَ ٥٧٨	حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ١٨٠
الْمِثَّةُ لِلَّهِ ٢٢٢، ٢٣٠، ٥٢٧، ٥٥٢	حِجَّةُ الْوَدَاعِ ١٢٧
الْيَفَ لَامَ ٢٣٢	حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ ٢٠٧
أَنْ أَعْرِفَ ١٦٢	حِينَ مِنَ الدَّهْرِ ١٣٧
أَنْ يَطْفَتُوا ١٤٦	خَالِقِ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ ٥٧٨
إِنَّمَا ١٣٧	رَبِّ أَرَنِي ١٤٠، ١٨٠
إِنَّمَا وَلِيِّكُمُ اللَّهُ ١٥١	رَبُّهُ فِيهِ تَجَلَّى وَظَهَرَ. ٥٦٧، ٥٦٨، ٥٦٩، ٥٧٠، ٥٧١
أَيُّهَا النَّاسُ أَشْرِبُ الْخَمْرَ لَكُمْ مِنْهُ الْعِلَاجُ. ٢٠٢	رَبِّي أَرَنِي ٢١٤
بِحَمْدِ اللَّهِ ٣٨٨، ٣٩٣، ٥٢٥	شَجَرِ طَيْبٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ ٥٧٧
بِرَأْتِ ١٤٤	شَمْسٍ وَالضُّحَى ١٣٧، ٣٧٨
بِسْمِ اللَّهِ ٣٧٩، ٥٧٨	شَوْكَرُ اللَّهِ ٢٦٩، ٣٦٨، ٣٩٥، ٤٠٠، ٤٠٩
تَجْرَى الْأَنْهَارُ ١٤٠	٤٢٠، ٤٢٣، ٤٢٤، ٥٢٠
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ٢١١	شَيْءُ الْعَجَابِ ٥٢٨
تَعْرِفُ مَكَانِي، يَا مَنْ يَرَانِي ٥٥٠	صَلْصَالُ كَالْفَخَّارِ ١٤١
تِلْكَ فَضْلُ اللَّهِ بَلْ يَهْدِي لِنُورٍ مَنْ يَشَاءُ. ١٥٣	الصَّلَوَاتُ ٥٧٥
تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ ٤٠٧، ٤٩٢	

عَرَفْنَاكَ ٥٤٦	لَعْمُكَ ٢٠٢
عُرُوَّةٌ وَتَقَى ٥٤١، ١٤٤	لَنْ تَرَانِي ٣١٨، ٣٢٨، ٥١٤
عَفَى اللَّهُ ٣١٨	لَوْلَاكَ ٢٧٠، ٢٧٢، ٥٧٢، ٥٧٧، ٦٢٥
عَلَّمَ الْأَسْمَاءَ ١٨٠	اللَّهُ أَكْبَرُ ٢٥٨
عَلَى الصَّبَاحِ ٢٠٧	اللَّهُ نُورٌ ٥٧٧
عَلَى التَّقْدِ ٢١٥	لَيْسَ فِي الْمُلْكِ غَيْرَةٌ مَوْجُودٌ. ٢٢٢
عَيْنًا تُسَمَّى سَلْسَبِيلَ ٤٧١، ١٤٠	لَيْلَةُ الْأَسْرِ ٦٢٥
فَأَتُوا الْبُيُوتَ ٥٧٤	لَيْلَةُ الْقَدْرِ ٥٠٧
فَاخْلَعْ لَعْلِكَ ١٣٢	مُسْتَجَابُ الدَّعْوَةِ ١٨١
فَالِقُ الْإِصْبَاحِ ٥٧٨	مَعِينُ الضُّعْفَا ٢٧٠
فَرَعُهَا فِي السَّمَاءِ ٥٧٧	مَلِكُ الْمَوْتِ ٢٤٨، ٦٢٤
فُلْكَ مَشْحُونٌ ١٣٩	مَنْ عَلَّمَنِي حَرْفًا قَدْ صَبَّرَنِي عَبْدًا. ٥٦٢
فَهُوَ الْأَوَّلُ وَهُوَ الْآخِرُ ٥٧٧	مَنْ غَابَ غَابَ ١٨٠
قَاتِلُ الْكَفَّارِ وَالْإِشْرَارِ ١٤٠	مَنْ لَا يَحْضُرُ ٥٦٧
قَدْ تَجَلَّى مِنْ شُعَاعِ الْكَأْسِ أَنْوَارُ الْبَهَاءِ، ١٥٣	مِنْ وَقْتِ زَوَالِ ٣٨٨
قَدْ قَامَتْ ٣٧١، ٤٨٥	نَطَوَى السُّهْيَ ٥١٨
قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ ٣٧١	نُونُ الْقَلَمِ ٣٣٢، ٦٢٧
قُلْ كَفَى ١٥١، ١٣٧	وَالسَّلَامُ وَالْإِكْرَامُ ٣٦٧
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ٤٠٢، ٥٣٧	وَالشَّمْسُ ١٥٤، ١٦٦، ٢٠٨، ٢٤٩، ٣٥٤، ٣٩٩
كَأْسُ الْحَقِّ ٢٥٨	٤٢٥
كُنْتُ كَنْزًا مَخْفِيًا أَحَبَبْتُ أَنْ أَعْرِفَ ١٣٩	وَالصَّيْفَ ٥٣٩
كَثُرَ ٢٠٧	وَالضُّحَى ٥٧٧
لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ! ٦١٢	وَاللَّيْلَ ١٦٦، ١٩١، ٥١٩، ٥٢٦
لَا فِتْنًا ٣٢٢	وَاللَّيْلَ إِذَا ٣٤٣
لَا فِتْنَى ١٣٦	وَاللَّيْلَ إِذَا يَغْشَى ١٥٤
لَحْمُكَ لَحْمِي ١٤٥	وَالْتَّجَمَ ١٤٥

وَحَدَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ. ٥٧٢، ٥٧٣، ٥٧٤، ٥٧٥.

٥٧٦، ٥٧٧، ٥٧٨، ٥٧٩

وَحَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ٦٢٣

هَآ عَلَى بُشْرٍ كَيْفَ بَشَرٍ، ٥٦٧، ٥٦٨، ٥٦٩.

٥٧٠، ٥٧١

هَات، هَات الصَّبُوح رُوحِي فِدَاكَ! ٥٧٢

هَلْ أَتَى ١٣٧، ١٥٢، ٥٧٨

يَا حَبِيبِي وَأَسْقِنِي مِنْ رَاحِكَ رُوحِي فِدَاكَ ٣٥١

يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَاب ١٨٠

يَا مَنْ لَيْسَ إِلَّا هُوَ ٤٧٨

يُحْيِي الْعِظَامَ ٢٧٩

۲. آچقلامالار

دوعا اتمیشدیر و بونا گوره آلاسه اوندان اسم
اعظمی آلمیشدیر.

بذل زادهی آزر: آزر اوغلونون باغیشلاماسی. آزر
اوغلو حضرت ابراهیمه اشاره دیر. اونا یوخودا امر
اولدو اوغلونو قوربانلیق وئرسین. اوغلو اسماعیل
ایدی. آلاسه بئله لیکله اونی سیناماق ایستهدی .
ابراهیم سیناقدان چیخدی و آلاسه بهشتدن اونا بیر
جانلی قویون قوربانلیق گوندهردی.
بصارت: گوروجو اولماق، گوروجولوک،
بیلیجیلیک.

بعده: اوندان سونرا.

بولور: بولماق مصدریندن، تاپماق دئمکدیر.

بهجت: سئوینج، شنلیک، یئنی لیک.

پری شان: پری شائینده اولان، پری کیمی.

پیل اوژن: فیل بیخان، چوخ زورلو آدم.

توتیا: دایره وی بدنی اولان دنیز جانلی سی.

جبت: صنم، سحر ائدن.

جبرئیل: بو آد قرآندا اوج دفعه (بقره ۹۷ و ۹۸ .
تحریم ۴) گلمیشدیر. دورد مقرب ملائکه نین
بیرسی اولان بو ملک، روایت گوره پیغمبرلر ایله
علاقه قوراردی. حضرت آدم اوندان اکیچیلیک،
دانیال یوخو تعبیری، داوود زره دوزلتمک
اؤیرندیلر. زکریا پیغمبر یحیانی دوعومو و مریم،
عیسانین دنیایا گلمه خبرینی اوندان آلدیلار. بقره
سوره سی نین ۹۷- نجی آیه سینه گوره، قرآنی
بیزیم پیغمبریمیزین مبارک قلبینه وحی ائدی و
معراج گئجه سی قاب قوسینه دک او مبارک ذات
ایله عروج ائدی و اورادان داها یوخاری کئچه
بیلمه دی. روایت گوره او، بیر شخص کیمی

ابتهاج: سئوینج و شادلیق.

أجاج: آجی و شور.

احدی عشر: اون بیر.

احول: بیر شئی ایکی گوره، چئری.

ازل: فلسفه ده، وارلیغین کئچمیشده دوام
ائتمه سینه دئییلیر. **ابد** سؤزونون قارشسی
معناسیندادیر. **یار ازل:** آلاهیین صفتیدیر. **ازلئت**
آلاهدان اوللیگی سلب ائدر. یعنی آلاها
باشلانغیچ دوشونمک دوعرو دگیلدیر.

استبرق: آغ شیره سیزان بیر جوهره علف.

استفتاح: آچماق، فتح و غلبه طلب ائتمک.

اطهار: پاک، پاکیزه، آرنیمیش.

امطار: یاغیشلار.

انام: یارانمیشلار، انسانلار.

ایما: اشاره.

باب: قاپی دئمکدیر.

باب علم: بیلیک قاپیسی. **أنا مَدِیْنَةُ الْعِلْمِ وَ عَلِیٌّ**

بائها (= من بیلیک شهری و علی اونون

قایسیدیر) حدیثینه اشاره دیر.

باروی مبرم: محکم، ثابت و دایاناجاقلی قلعه.

باقل: عرب ادبیاتیندا عاجزلیک و سفیه لیک
سیمبولو اولان بیر آدم آدیدیر. **بلعم:** حضرت
موسی زامانیندا آلدانان بیر مستجاب الدعوه عالیم
آدیدیر. او آلاهیین بؤیوک آدینی بیلمیش، دوعا
ائنده آلاسه اوندان قبول ائده رمیش، لاکین
آزمیش و روایت گوره، آروادی نین حیلہ سی ایله
حضرت موسانین هاوادلاری نین دوشمنلرینی

حضرت پیغمبر ﷺ حضورنا نازل اولورموش.
اودور که اونا «الله سفیری» دئییلیر.

جوزا: ایکی اوشاق شکلینده اولان بیر فلکی
تمثالدير.

حائیل (حائل): فاصیله، مانع.

حارث: کشاورز.

حجة الوداع: اسلام پیغمبری ﷺ حضرتلری نین
سون حجی. پیغمبر حضرتلری بو حجدن دؤنرکن
«غدير خم» آدلی بئرده حضرت علی علیه
السلامی اؤز وصیلیگینه تعیین بویورموشلار.

حدوث: حادث اولان، عدمدن وجوده گلن، ایجاد
اؤدیلن.

حمل: قوزو شکلینده اولان فلکی بیر تمثال.

حور: جنتین گؤزهل قادینی.

خاطف: ایشیقلی، گؤزو قاماشدیران ایشیق.

خرقه‌ی خلقان: اسکی و پیپرانمیش پالتارلار.

خفتان: ساواش گئییمی، جنگ لباسی.

دژم: غملی، غصه‌لی، توتغون.

دشت ارژن: داغلیق یئر، قورو و برک یئر.

دغا: حيله، مکر، آلدانیش.

دواج: یورقان و اؤرتوک.

دیباچ: رنگلی ایپک پارچا.

ذباب: میلچک، چیبین.

ذخار: ذخیره ائدن، بیغان.

ذی شأن: عزتلی، شأن صاحیبی.

راح: سئوینج و شادلیق، ایچگی.

رطب و یابس: هرزاد، ضد و نقیض سؤزلر.

رطب: سولو، یاش.

رعونت: اوزون قامت، رعنا قد، اوزون بگنمه و
تکبر.

رماح: نیزه‌لر.

رمح: نیزه.

رمیم: چوروموش و کؤهنلمیش.

رواح: آخşam باشی.

روایح: رایحه‌لر.

روضة الصفا: «سلطان حسین بايقارا» نین بیلگین

وزیری «امیرعلیشیر نوایی» آدینا، ۹- نجو

عصرین تانینمیش تاریخچیسى «میرخواند»

طرفیندن یازیلان دونیانین عمومی تاریخینه عائد

بؤیوک و گئنیش بیر کتابدیر. آلتی جیلدینی

«میرخواند»، یئددینجی جیلدی، اوغلو

«خواندمیر» یازمیشلار. اؤچونجو جیلد ایسه قاجار

دؤرونده «رضا قلی خان هدایت» طرفیندن

آرتیریلیمیشدیر.

ریاض عالم: دنیا باغلاری. ریاض، «روضه»

سؤزونون جمع فورماسیدیر.

سبط عمران: موسای عمرانین بالالاری و

تؤره‌مه‌لری.

سحاب: بولود، رحمت بخش ائدن.

سراج: چیراق.

سریر: شاهلیق تختی، تاج و تخت.

سطوت: قورخو توره‌دن حال، حمله، هیجوم.

سقر: جهنم.

سلخ: قمری آیالاری نین سون گونو.

سلیمان، آصف، خاتم، عفریت و دیو:

تورکجه‌میزده «آصف» بیر شعورلو و اوزاق گؤره‌ن

وزیر مظهری کیمی ایشله‌نیر. او حضرت سلیمانین

وزیری ایدی. مستجاب الدعوه ایدی. او، حضرت

سلیمان قیلیغینا گیره‌ن بیر دئوی ده تانییب خلقه

تانیتدیردی. خاتم جم حضرت سلیمانین بارماغیندا

اولان اوزوگه اشاره‌دیر. بو اوزوک اوزه‌رینده،

روایتله گؤره اسم اعظم یازیلی ایدی و سلیمانین

معجزه‌سی ده اوندا ایدی. اونی اوغورلایان دئوه

عفریت دئییلیر.

سمک: بالیق. اینانجا گورہ اوکوزو بئلی اوستہ
 آلان بالیق.
سندروس: ساری، ساریمتیل.
سندس: باہالی ایپک پارچا.
سوسنبر: نانہ (= نعناع) عائلہ سیندن بیر بیتگی.
شبان غنم: سورونون چوبانی.
ششدر: نرد اویونوندا بیر حالتدیر.
شعشعانی: پارلایان، ایشیقلی.
شمیم: خوش ایی، خوش قوخو.
شییم: شیمہ سوزونون جمع فورماسیدیر. شیمہ،
 عادت، خصلت، سحیہ، خلق و خو معناسیندادیر.
صارم: شمشیر، کسکی، قمہ.
صباح: گوزہ للیک، جمال.
صرح: قصر، سارای.
صرصر: سویوق و شدتلی یئل.
صلصل: بیر جورہ قوش، فاخته.
صولت: برکلیک، شدت، ہیبت و غضب.
ضیاء: ایشیق، نور، آیدینلیق.
طایر: اوچان قوش.
طوبی: جنت آغاجی.
طیر: قوش، اوچا بیلن جانلی.
عدوان: دوشمنلیک، حددن آشماق، تجاوز.
عزایم: افسونلار و طیلیسملر.
عندلیب: بولبول.
عوار: عیب، اسگیلیک.
غبرا: توز توپراقلی یئر.
غش: (ع. غشی) هوشوزلوق.
غنم: قویون سوروسو.
غوایت: آزعینلیق.
غوٹ: سیغیناجق، پناه و ملجأ.
غیاث: فریادا چاتان و دادا یئتین.
غیظ: غضب، عصبی لیک.

فتا (فتی): جوان، گنج.
فخارت: او یونمہ، فخر ائتمہ، افتخار.
فقاع: آریا سویو.
فلک: گمی.
قاسطین: صفین ساواشیندا علی علیه السلام قارشیسیندا
 دایانان معاویہ طرفدارلاری.
قباح: پیسلیک، روسوایچیلیق.
قبایح: پیس ایشلر.
قِدم: حادث اولمایان، عدم سیز، بالفعل حاصل
 اولان.
قرب: یاخینلیق.
قرع و انبیق: اسکی کیمیچیلارین ایشلتدیکلری
 تقطیر جهازی.
قریش: عربستانین تہامہ بؤلگہ سیندن قالخان
 اسماعیلیہ عربی نین بیر قبیلہ سی نین آدیدیر. نصر
 بن کنانہ خاندانیندان ساییلان بو قبیلہ، جاہلیت
 دؤوروندا کعبہ نین پردہ چیلری ایدیلر. بنی ہاشم و
 بنی عباس بو قبیلہ یہ منسوبدورلار.
قرین: بنزہر، بیرلیکدہ اولان.
قفس آب و گل: سو و توپراقدان دوزلن قفس.
 جیسہ و جسده اشارہ دیر.
قلزم: دنیز، دریا.
قواریر: دولو و قار دنہ لری.
کئوس: کاسہ لر.
کروبیان: عرشہ یاخین ملکلر، مقرب ملکلر.
کعبتین: نرد اویونوندا ایکی طاس.
کنز نہان (و یا کنز مخفی): حق تعالانین ذاتی.
کوه تمکین: ادب و وقار داغی.
کیمی: کیمسہ، بیر کس.
گلستان ارم: ارم باغی (قرآن: ارم ذات العماد،
 فجر ۷) شداد بن عاد طرفیندن صنعا و حضرموت
 آراسیندا سالیقان بہشت آدیدیر. او آدلیم
 ظالم لردن ایدی، یئر اوزوندا بہشت دوزلتمک

منصود: ترتیبات ایله دوزولموش، مرتب و نظملى.
مُنكسيف: آى و يا گونون توتولماسى حالتى.
مهابت: بۇيوكلوك، هييت، قورخولو.
مُهيمِن: دوغرو دوزگون شهادت وئرن، قورخودان، حيفظ ائدن.
ناكئين: حضرت على عليه السلام ایله مدینه دن بیعت ائندن و بصره ساواشان دسته.
ناکح: ازدواج خطبه سینی اوخیان، عقد ائندن.
نامه ی معجم: میرزا مهدی خان استر آبادی طرفیندن یازیلان «تاریخ معجم» کیتابینا اشاره دیر.
نرّاد: نرد او یونونو یاخشی اوینایان.
نص: متن، دگیشیلمه میس متن، تأویل ائدیلمه بین کلام.
نقود: نقد سؤزونون جمع فورماسی. نقد پوللار.
نوسر: جوان، گنج آدم.
نیر: نور وئرن، ایشیق یابان، آیدین و پارلاق.
نیر اعظم: گونش.
نیران: اود، آتش.
وَرْد: قیزیل گول.
وساده: سلطنت تختی، مسند.
وهاج: آیدین، ایشیق.
هزبر: اصلان، پهلوان، دلاور کیشی.
هیجا: ساواش.
یاپس: قورو.
ید بیضا: آغ ال. حضرت موسانین معجزه لریندن بیر یسی.
یم: دریا، دنیز.

فیکرینه دوشن بو جبار، هود پیغمبرین
 هدایتلرینه ده قولاق آسمادی و بهشتی دوزلتمگه
 دوام ائتدی. لاکین ارم ذات العمداد، الله امریله
 گۆزلردن ایتدی و شداد اورا گیررکن یولدا بیر
 صیحه چکیب اۆلدو.
مُهر: خورشید.
مارقین: حضرت علی عليه السلام علیهینه قیام ائدیپ
 ساواشان دسته.
مبسوط: گنیش، تفصیلاتلى.
محب: سئو، محبت ائندن.
مخلب: قوشلارین جاینایى.
مُدْغَم: (ع. ادغام) گیزلنمیش، اؤرتولموش.
مرحبا: آفرین، احسنت.
مسیحا دم: عیسا نفسلى. مسیحا کیمی نفسى
 اولان. حضرت عیسانین معجزه سى اۆلو
 دیر یلتمک ایدی.
مشک سارا: خالیص عطر عصاره سى.
مشکات: چیراغ، چیراغ یئری.
مصباح: چیراق.
مضجع: مزار، یاتاق.
مطرّا: طراوتلى، تازا و یئنی.
معدلت: عدالت.
مُعَلِّم: اؤز نیشانه سى ایله امتیازلى اولان زاد.
معنبر: عطیرلى و یاخشی قوخولو، عنبر ایله
 بویانمیش.
مغلول: زنجیر ایله باغلانمیش.
مغیر: غارت ائندن، غارتچی.
مقمر: قمار باز.
ملح: دوز، نمک.
مناب: جانشین و نایب اولماق.

۳. شخص آدلاری

خلیل ۱۳۳، ۳۹۰، ۴۶۲، ۴۶۳	ابراہیم ۱۴۲، ۱۴۸
دلخون ۲۹۳، ۳۴۶، ۵۹۴	ابولہب ۶۲۲
زولیکھا ۱۹۸، ۲۰۳، ۲۶۳	احمد مختار ۱۴۰، ۱۹۶، ۶۲۳
سکندر ۴۵۱	اخوان صفا ۵۹۵
سلمان ۱۳۸، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۹۶، ۲۶۰	اسکندر ۳۳۸، ۴۱۶، ۴۷۹
سلیمان ۱۳۶، ۱۳۸، ۱۴۱، ۱۴۳، ۱۳۰، ۱۷۱	اشکیوس ۱۸۷، ۳۲۵
۱۹۰، ۱۹۸، ۲۰۸، ۲۱۴، ۲۲۵، ۲۳۱، ۲۳۵، ۳۰۲	افلاتون ۶۰۲
۳۰۸	اویس قرن ۳۰۱
شبر ۱۳۹، ۵۷۵	ایاز ۱۹۰، ۲۱۳، ۲۲، ۲۶۵، ۵۲۲، ۶۰۵
شیر ۱۳۹، ۵۷۵	ایوب ۱۴۰، ۲۵۰
شنطیا ۱۳۹، ۵۷۸	براہیم ۲۲۲
شیرین ۱۶۲، ۲۰۲، ۲۰۴، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹	بوذر ۱۴۸، ۱۴۹، ۲۶۰
۲۲۹، ۲۴۴، ۲۴۸، ۲۶۱، ۲۷۷، ۲۸۶، ۳۴۹، ۳۶۱	بیخود ۵۴۳، ۵۶۲، ۵۶۴، ۵۹۵
۴۱۵، ۴۲۰، ۴۴۴، ۴۵۲، ۴۷۸، ۴۹۰، ۴۹۹، ۶۲۰	بلقیس ۱۴۳
۶۲۸، ۶۳۱	ثریا ۴۰۳، ۴۲۴، ۴۶۶، ۵۰۹
صنعان ۲۹۱، ۳۱۷، ۳۵۴، ۳۸۵، ۴۲۴، ۴۳۷	ثمود ۲۲۲
۴۳۹، ۴۴۷، ۴۵۵، ۴۹۲، ۶۰۷	جرمی ۲۶۵، ۳۹۶
ضوی ۳۵۸	جریر ۴۲۱
ضیا ۳۰۴	جم ۱۳۰، ۱۵۳، ۲۰۳، ۲۰۸، ۲۲۲، ۲۶۸، ۲۷۰
عاد ۲۲۲	۳۵۷، ۴۹۶، ۵۴۴، ۶۰۲، ۶۲۰
عجم ۱۴۷، ۱۴۹، ۵۷۹، ۶۱۷	جمشید ۲۵۷، ۳۶۸، ۳۶۹، ۴۹۶، ۵۴۴، ۶۲۰
عرب ۱۴۳، ۱۴۷، ۱۴۹، ۱۸۳، ۵۲۵، ۵۷۹	۶۳۵
۶۱۷	حسام ۱۳۵
عمر ابن عبدود ۱۳۳	حسان ۱۴۸، ۱۵۰
فرہاد ۱۶۲، ۱۶۹، ۱۹۱، ۱۹۷، ۲۱۷، ۲۱۸	حوا ۱۴۲، ۴۶۰
۲۱۹، ۲۲۹، ۲۳۳، ۲۴۸، ۲۶۱، ۲۸۶، ۳۱۲	حیدر کرار ۱۴۱، ۱۴۷، ۱۹۶
۳۴۷، ۳۴۹، ۳۷۶، ۴۱۵، ۴۳۴، ۴۳۵، ۴۴۴، ۴۷۸	خزج ۶۱۷
۴۹۹، ۵۲۵، ۵۲۶	خضر ۱۴۸، ۱۷۵

یوسف ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۵۰، ۱۵۹

فسطاط ابن لوقا ۱۴۳

فلاتون ۳۸۴

قاضی بیضاوی ۲۰۸، ۴۰۷، ۵۵۶

قبطی ۱۴۴

کریم بیگ ۶۰۴

لوقمان ۶۰۱، ۶۱۷

لئـیلا ۲۲۰، ۲۲۲، ۳۴۰، ۳۴۹، ۴۱۵، ۴۲۸

۵۲۲، ۵۳۳، ۵۹۵، ۶۱۳، ۶۴۳

لیلی ۵۲۶

ماروت ۲۲۵، ۲۵۵

مجنون ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۷، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۲

۲۷۵، ۲۸۱، ۳۳۸، ۳۴۰، ۳۴۷، ۳۴۹، ۳۵۷، ۳۸۵

۴۱۵، ۴۲۸، ۴۳۵، ۴۶۸، ۵۱۶، ۵۲۰، ۵۲۵، ۵۲۶

۵۳۳، ۵۴۳، ۵۹۵، ۵۹۹، ۶۰۱، ۶۱۳، ۶۲۲، ۶۴۳

محمد حسن ۶۳۵

محمود ۱۹۰، ۲۲۲، ۲۶۵، ۳۲۹، ۶۰۵

مرة ابن قیس ۱۳۳

مرحب ۱۳۳، ۱۳۷، ۱۴۰، ۵۷۶

مقداد ۱۴۸، ۱۴۹

منصور ۱۹۳، ۲۱۷، ۲۳۴، ۲۷۱، ۳۰۵، ۳۴۷

۶۰۱

موسی ۱۳۶، ۱۳۸، ۱۴۴، ۵۶۹

مهدی ۳۸۳، ۶۰۴

ناصر ۲۳۰

ناکام ۱۸۹، ۳۰۰، ۴۱۲، ۴۵۸

نجاشی: ۵۰۴

نمرود ۱۴۸، ۱۳۳، ۲۲۲

نوشیروان ۵۷۶

ویس قرن ۲۰۱

هاروت ۲۲۵، ۲۵۵

هارون ۱۴۳، ۵۳۳

هدهد ۱۴۳، ۲۰۳، ۲۱۴، ۳۰۲

یعقوب ۱۴۰، ۳۵۳، ۳۵۵، ۴۷۲، ۵۱۱، ۵۹۵

۶۳۹

۵. کشف الابیات

- آئینه‌دیر جمالی او سیمین تنین، ولی، ۵۰۴
 آئینه‌سین سیاه ائله‌دی دود آه ایله، ۵۰۴
 آب حیات اؤزوندی خیزرین، نظاره قیل! ۱۷۵
 آب کوثر لب شیرینییه نیسبت، گویا، ۲۰۴
 آب کوثرده منیم هر نه نصیبیم وارسا، ۴۵۸
 آپاردی حؤکم خالیقله قراءت قیلدی اول مولا، ۱۴۴
 آپاردیم قبره مئهر رویون، اما قورخوم اوندا ندیر، ۶۴۱
 آپارسین یگه و تنها، قرائت ائتسون اول مولا، ۱۴۴
 آپارما خاک درین گۆزدن ای سیرشک تریم، ۴۸۲
 آپارما سئیدی بو سوز ایله در یارا، ۳۸۱
 آت سبجه‌ی صددانه‌نی، باغلا زونار، ۶۱۸
 آت غمزه‌ن اوخون سئیده، ای قاشی هیلالیم! ۲۹۹
 آتدی بیر اوخ، بو دل مجروحا او ابرو کامان، ۴۵۳
 آتدی پئیکانلارینی اطرافیم چکدی حصار، ۳۱۳
 آتش بروزا گلدی او چاه ایچره آبدان، ۵۲۸
 آتش حسرت اونون کۆنلونه چکمیش یوز داغ، ۵۹۰
 آتشین روخسارا خطین گلدی کۆنلوم آلماغ، ۳۳۰
 آتشین روخسارین اوزره خال هیندولرمیدیر، ۲۲۰
 آتما غمزه‌ن اوخونو سینمه، غم کثرتی وار، ۴۶۱
 آتیب خدنگ اوخونو یار، ووردو عشاقا، ۵۰۶
 آچ زولف مٹکفامیوی، گؤستر جمالیوی، ۴۶۰
 آچ سیلسیله‌ی زولف کجین بونوما باغلا، ۲۴۵
 آچ سیلسیله‌ی زولف کجین، بونوما باغلا، ۲۴۶
 آچ لب لعلین، تکلّم قبل، کما فیها یقین، ۳۷۲
 آچار رخسارنی گلزار ایچینده شیت تک لاله، ۱۴۲
 آچماز ایدی گۆز روخ خورشید رؤشن پئیکره، ۲۰۷
 آچمامیش خواب عدمدن نرگس تر چئشمینی، ۲۲۰
 آچمیش زبان حالین اثبات ذات حقّه، ۵۱۶
 آچیب اوزون سنی گول وصلینه قیلیر تکلیف، ۳۶۰
 آچیب بهشت برین قاپیسین، مگر رضوان، ۵۳۷
 آچیب زولف سیاهین سئیدین عؤمرون دراز ائیله. ۶۰۸
 آچیب نطق، ائیله‌سین یوخدان تکلّم، ۴۵۶
 آچیبیدی چره گول گولستانین، ای بولبول! ۳۶۰
 آچیرام مصحفی، یوز دفعه، الیف لام گیر، ۲۳۲
 آچیلدی در مسجید، جمع اولدو ریا اهلی، ۴۷۳
 آچیلدی فیض قدحدن، اوزومه چوخ قاپیلار، ۲۰۹
 آچیلدی قونچا، بولبول وصل گولدن یئتدی دلدارا، ۲۱۵
 آچیلدی گۆزوم، هر یثره باخدیم سنسن، ۶۲۹
 آخر اولدوردو منی بو غم هیجران، افسوس! ۳۱۶
 آخر دهر نه مومکوندو فنادان غئیری، ۵۴۰
 آخر من زاری در دلبردن آبیردین، ۳۹۷
 آخردا گۆرکی بی‌دل و بی‌دین ائدی منی، ۳۴۷
 آخیب ای قانلی یاشیم! یوللاری مسدود ائیله، ۴۸۳
 آدیمی قویמוש چویان، گر چه شبانام، ولی، ۵۶۴
 آدین فداسی اولوم هیچ گۆر روادیرمی، ۳۶۴
 آدین قوربانای، تا یئتدیم سنه، توحیده یئتدیم من، ۵۳۷
 آدیندیر ضار و نافع، ای نیگاریم! ۴۱۹
 آدیوی وئرمیش نشان انجیل و تورات و زبور، ۱۳۹
 آرتار کۆنولده شؤوق تماشای عارضین، ۱۷۷
 آرزو ائتمز ایدیم باده‌ی کوثر، سید! ۳۳۵
 آرزوی زلف پیچان دهانیندن سنین، ۱۳۴
 آساندی او غم کی اول غمخواری جاهاندا، ۵۲۷
 آستان یاردا عوریان منی دفن ائیله‌یین، ۴۲۸
 آستانین ایتینه ایسته‌یرم همدم اولام، ۳۷۵
 آستانین داشینا باشینی قویماز زاهد، ۲۸۶
 آسوده اول بیر نیچه گون نازلی نیگاریم، ۳۹۴
 آشوفته اولوب کاکیل ابروی کجین توتدو، ۴۷۳
 آشوفته زولف یاریمی ششک ختا دئدیم، ۴۹۲
 آشوفته کۆنول تار سر زولفوو ایستر، ۲۷۸
 آشوفته‌لیگیم زولف سیه‌تاری بیلیرمی؟ ۵۴۷
 آغاردی موی سر، قدیم خم اولدو، طاقتم گئتدی، ۳۴۶
 آغاز اولقتیمده گۆره‌ن لوطف یاردان، ۴۳۰
 آغزی غمینده اولدو وجودوم عدم منیم، ۳۴۰
 آغزین آچیب خطابیما وئرمز جواب او گول، ۳۱۳
 آغزین خیالی ائتدی وجودوم عدم، منیم، ۵۴۲
 آغزین مباحثینده نفی وجود ائدندر، ۳۶۶
 آغزین منی تنگه گئتدی، اوندان کئچدیم، ۶۱۶
 آغلادی بولبول اگر من کیمی هیجران گنجه‌سی، ۳۱۵
 آغلادیرسان سئوینیر کیم من سرگردانی، ۶۳۲
 آغلارام اول قدهر کی غرق اولوسان، ۳۷۶
 آغلایا- آغلایا یئتدیم لب‌نین بوسه‌سینه، ۴۰۰
 آغلاییدیم، آپاریردی منی سئیل مؤحت، ۵۸۹
 آغوش جانا تاپمادیغی وجهدن علاج، ۴۹۷
 آغوشا چکیب عارض زیبائی شب و روز، ۲۹۹

آغوشا چکیب لیلة الاسری ماهین، ۶۲۵
 آغوشون ایچون بس کی قولوم آچیللا قالدی، ۴۲۷
 آفتاب زرفیشان یا بادهی یاقوتدور، ۲۵۴
 آفتابیم لعلینی بیر گنجه گورموش خوابدا، ۳۱۰
 آفرین ناوک خونریزیوه کیم سینهمدن، ۲۴۸
 آلا بیر یترده کی خورشید اوزوندن نورون، ۴۶۶
 آلاریق کونلونو بازیجهی عشق ایله اونون، ۵۸۷
 آلان قراریمی اول زولف عنبرین مودور، ۲۶۰
 آلان قراریمی، اول کاکیل مطرادیر، ۲۶۹
 آلاندا دستینه اول شوخ گول عذار قلم، ۳۸۰
 آلدی الینه شیشهی باده، او سنگدل، ۳۶۹
 آلدی ایمانیمی الدن، منی بی دین ائله دی، ۱۶۵
 آلدی پنهنای دهانین هر نه کی وار ایدی یوخ، ۴۷۵
 آلدی دل زولف سیاهین، ایکی دونیانی وئریب، ۴۱۲
 آلدی دیوانه کونول دامن مجنونو اله، ۵۲۰
 آلدی عقل و هوشیوی، شوق دهانی دلبرین، ۳۶۳
 آلدیم اله پئیمانه، توگلت علی الله، ۴۹۲
 آلدیم اله پای ملخ آسا، دل و جانی، ۴۰۱
 آلدیم سنی جان نقدینه، ای یوسف ثانی، ۳۸۹
 آلیق الدن بیزه عاشیق اولانین ایمانین، ۵۸۷
 آلمادی تربیتین پیر موغانین سید، ۴۷۸
 آلامیشدی روش جور و جفای تعلیم، ۵۸۵
 آلمیشام آب دو چنشم ایله وضو، عاشیق زار، ۳۴۳
 آلیب جیسم لطیفی عکس روی زرد عاشیقندن، ۳۲۴
 آلیب قراریمی، گل بی قرار قویما منی، ۵۵۵
 آلیب قرارینی الدن او کوه تمکینین، ۱۲۷
 آلیب گورون الینه تار زولف تسبیحین، ۵۰۶
 آلییدی یاغی گوزون اختیاریمی الدن، ۵۵۵
 آلیشیدیم اولارا آلدیم دل دیوانه دن آتش، ۳۱۹
 آلیشیب، شعله چکیب، سوز ایله یانیدیم، گوردوم، ۳۲۳
 آماندی چک الیوی، سید! معمادان، ۶۰۰
 آما آپاریب ساتیب، پولون آلدی شراب، ۶۲۲
 آما بودو ظنیم کی دیریلسه لوقمان، ۶۱۷
 آناسی دامن محرابا آتیپ قونداغین، ۳۳۴
 آنان وئریدی سنه شیر، من جیگر قانین، ۳۸۱
 آنجاق او مهین زولفونه ایمان آلیر الدن، ۴۲۲
 آندایچیب سید عاشیقین اولدو، ۳۷۶
 آواره ایکن ائیلهدی دل زولفو وطن، ۵۶۰
 آواره دوشوب جنت کویوندان او حورون، ۳۹۴
 آه سحر دن ائیله حذر، توکمه قانیمی، ۲۲۸
 آه سحریم قبهی افلاکا او جالدی، ۴۹۷

آه کیم خاطیری دلشاد اولور آزاریمدان، ۵۸۵
 آه کیم سید اونون عشقی ایله زار اولدو، ۶۰۵
 آه و ناله دمیدیر، ائیله فغان، ای بولبول! ۵۲۲
 آه! اول سیم تن و سرو قد و لاله عذار، ۵۸۴
 آه، صد آه! کی دلداردان اولدوم مایوس، ۳۱۸
 آه، یوزمین آه! اگر کونلومده قالسا حسرتین، ۵۸۱
 آهو نیگهیم! وورما قارا زولفووه مشک، ۴۸۷
 آهو ی چشم مستین ائدن صئیدی، ای پری! ۴۲۱
 آهو ی چین اوزونده گوروب تار زولفونو، ۵۶۱
 آهیم شراری مشتری ی چرخ یاندرار، ۵۳۸
 آی کسمه یییدی گون قاباغین، بو دگیل کسوف، ۱۸۲
 آی گوروب باخدیلار آئینه یه مردم، من ده، ۵۱۳
 آی و گون، ثابت و سیاره تاماشایا چیخیب، ۴۴۳
 آیا اوخشاتسام عذار یاری نوقصاندر منه، ۵۰۱
 آیاق آلدیم الیندن ساقی گول چهره نین، سید! ۳۸۸
 آیاق یالین، باش آجیق، زمزم سیرشک توکوب، ۲۴۶
 آیت خط ایله سیرر دهنن سوردونمو؟ ۵۲۴
 آیریلدی مندن اول گول بی خار، ای دریغ! ۳۳۹
 آیهلر گر چه چوخدو مدحینده، ۵۷۸
 آیهنی سؤیلمه میش موساتک، ۵۷۱
 آیهی خمر اوخویور، نفعینی انکار قیلیر، ۲۱۲
 آیهی و الصیف قاشیندیر، بو اوزدن، دهر آرا، ۵۳۹
 آیردی اول عزیز ناگه اخوانین جفا سیندان، ۴۷۱
 آیردی یوسفی مندن برادران غیور، ۳۸۷
 آلا ای تیر دلبر کیم کونولده میهمانیمسان، ۶۴۰
 اوپ لعل لب دلبری، ایچ بادهی گولگون، ۴۳۹
 اوپدو خس لعل لب یاری، من اولدوم محروم، ۱۸۴
 اوپدورلر لعل لبیندن او گولون، آما من، ۳۱۸
 اوپدوم لبینی، دندیم کی: شکر دیر بو، ۶۲۶
 اوپردیم اللرینی اول قلم قاشین من ده، ۳۸۰
 اوپسم اوزوو، ای اوزو مصحف! نه گوناھیم، ۲۴۲
 اوپموشم گون کیمی من خاک در دلدار، ۳۸۰
 ائت شادلیق گوزوم یاشی، اول گول روخوم گلیر، ۴۱۳
 ائتدی آئینه ی روخساریوی آخر تیره، ۳۷۵
 ائتدی اول گول منی بو بادهی گوفتار ایله مست، ۵۹۱
 ائتدی بیر جام ایله تعمیر دل ویرانی، ۴۴۰
 ائتدی میخانه لرین صبر و سوکونون غارت، ۵۲۴
 ائتدی هر خارا اوزون اول گول رعنا همد، ۵۸۹
 ائتدی هیلال یکشبه، اگری قاشینلا بحث، ۲۲۵
 ائتدیگیم ناله لر اولمازدی بو سئودادا تلف، ۳۴۲
 ائتدیم آخر نفیسمده لب جانانا طمع، ۳۳۷

اتندیم اونا هر دقیقه یوزمین اخلاص، ۶۲۱
 اتندیم نجف ایچره مرقد پاکبوی طوف، ۶۱۷
 اتندین جیگریم یارا، گونوم قارا جفادان، ۴۴۵
 اتندین کمند زولفووو پورتاب، ای پری! ۴۵۲
 اتسئیدی قضا گر منی سید کیمی شاعیر، ۳۸۵
 اتتمز حیا، دوشر روخ دلدارا آفتاب، ۱۸۲
 اتتمزدی هیچ کس حجالاسودی طواف، ۵۴۳
 اتتمزم سندن سیوای روخسارینا بیر دژه مثیل، ۳۲۷
 اتتممن زولفوون اوصافینی، شاعیر دئمه سین، ۱۶۶
 اتتمه شکسته سئیدی ای باده خوار، ۱۵۶
 اتتمه دی پندلریم اول بوت سنگین دله کار، ۵۸۸
 اتتمه دی ترک جفا، گۆزلمه دی راه وفا، ۵۸۸
 اتتمه دی عاقیبت کاریوی محمود، خدا، ۵۲۲
 اتتمه دین عاشیق لطف ائتمگی عادت بیر دم، ۴۶۴
 اتتمه سین زاهد منه تکلیف جنت، کیم منیم، ۱۶۳
 اتتمه ییب عاشیقینه هیچ سیتمگر، بالله، ۴۴۶
 اتتمیش وصالا سئید زارین امیدوار، ۱۸۹
 اتتمیشم تجروبه کیم، عشق ایله بیمار اولانین، ۲۵۳
 اتتمیشم گرچه بودم عالم ناستو وطن، ۴۰۹
 اندر گهواره سین تحریک چون اطفال گولزارین، ۳۳۲
 اندرسن جاری مۆج اشکیمی، ای چرخ! غافیل سن، ۳۰۳
 اندرسن عؤمرلردیر سئیدا موی میان فیکرین، ۲۴۹
 اندرسن عالمی سئید! غریق دریا، ۵۰۴
 اندرلر خوب رولار قصید جان، کۆنلوم فغانیندان، ۲۵۰
 اندید جهنمی اوصاف، هر دم آغلارسان، ۳۳۴
 اندید صحابه حکم خروج، اول سرور، ۱۲۹
 اندیدیر اهل عشقین تاب و صبر و هوشونو غارت، ۶۳۳
 اندیدیر نافه تک قان کۆنلومو بو گولزری آهو، ۴۷۸
 اندیدیر هر بیرین غمزه ی خونخواری صئید دل، ۳۲۱
 اندیردی دون الیم دوزخی بیان واعیظ، ۲۳۹
 اؤز - اؤز یله دانیشر واعیظ، اولوب دیوانه، ۴۲۲
 اؤز پرتو حوسونو سالیب لئیلایا، ۶۱۳
 اؤز جوهر ذاتیندادی بو نشئه، شرابین، ۲۷۰
 اؤز زؤهره سیله ماهیما بیر مشتری اولوب، ۱۸۲
 اؤز سوزینه رشتنه ی مریم قیلیب طراز، ۱۷۵
 اؤز عاشیق شکسته دل و بی قرارینا، ۱۸۹
 اؤزدن اینصاف ائله، ای لبرلی شهد و شکر! ۴۷۸
 اؤزگه عالم دیر حقیقتده بو وحدت عالمی، ۴۵۵
 اؤزلوگومدن منی تا بی خبر اتندی ساقی، ۳۸۷
 اؤزو لایعقل و سرمه مئی غفلتدیر، ۳۳۴
 اؤزوم گئتدیمسه اول کودا، دل غم پروریم قالدی، ۵۲۵
 اؤزومله اولسا ایدی، من جاها نا گلمز ایدیم، ۴۰۴

اؤزون اینصاف قیل ای پادشه کشور حوسن! ۴۷۷
 اؤزون هم راهسان، هم راهزنسن، ۴۱۹
 اؤزون یئت، یا علی! امدادیم، بیر یار و یاور یوخ، ۲۸۰
 اؤزوندن قیل ریائی ترک، اگر واردیر هونر سنده، ۳۳۳
 اؤزونو بیر گئجه اوخشاتدی عارض یارا، ۳۶۷
 اؤزونو تا جاها نندا گۆردون مست، ۵۷۳
 اؤزونو دلبره لاقئید گرک گۆستره سن، ۲۹۷
 اؤزونو زولف سیاه عارض گولگونه سالیب، ۳۴۲
 ائشیت ارباب دانش پندینی، فرزانه اول سئید، ۳۵۵
 ائشیت صوت معنی، ساکن اول مئخانه کونجونده، ۱۶۹
 ائشیتدیم اول قارا گۆز دلبریم ساغرپرست اولموش، ۳۲۰
 ائشیتدیم تۆبه ائتمیش آفتابیم، قانا دؤن، ای دل! ۴۸۰
 ائشیتدیم تا قیامت قامتیندن بیر علامتدیر، ۶۳۹
 ائشیتدیم منی حرام اولموش، لب دلداران سوردم، ۳۰۱
 ائشیتیمک گونده یوزمین سرزنیشلر، دوست دوشمندن، ۳۴۵
 ائشیتیمیشلر دهانین وصفینی چون صحن گولشده، ۲۲۶
 ائشیدیب اؤلمه گیوی شهردن اؤلدوم، گئتدیم، ۶۳۷
 ائشیدیب گۆردوم ائدهر بو سؤزو ذکر، ۵۷۰
 ائشیکین داشینا تا دگدی رقیبین قدمی، ۴۷۱
 اؤلدور ای قاشی کامان! عاشیقی مین دلت ایله، ۴۴۲
 اؤلدورور گر چه کۆنول! حسرت پابوس سنی، ۵۵۷
 اؤلدورور، گاهی دیریلدیر عاشیقی غمزه ن اوخو، ۲۷۴
 اؤلدورورلر کۆنول اول گولدن اندر کیم کی گوزر، ۵۱۷
 اؤلوم، دئمه دیم سیرر دهانین او گولون، ۶۱۹
 اؤلمگیم خوشدو رقیب ایله سنی گۆرمکدن، ۲۹۴
 اؤلمه ائشه گیم، صاباح اولور یاز، ۶۳۹
 اؤلمه ییب هیچرده کیم وصلینه یئتدیم، ای مه! ۵۲۹
 اؤلومومدور منیم اول روح و روانسیر بو گئجه، ۱۹۳
 اؤلونجه چکمه رم مئخانه دن هر گیز قدم، ساقی! ۵۴۳
 ائله ییب دیر تازه دن بو معجزی اظهار کیم، ۱۴۷
 ائله ییب دیر تازه دن بو معجزی اظهار کیم، ۱۴۹
 ائیبیدیر زؤهره و خورشید و ماه و مشتری گۆیدن، ۵۱۱
 ائیلر ایدیم رویونا من ده تاماشا اونون، ۱۵۸
 ائیلر ایدین سئیدی هم وصلینه اومیدوار، ۵۸۱
 ائیلر حکما نوقطه ی موهمو مشخص، ۳۰۱
 ائیلر شراب لعل لیبله مدام بحث، ۱۹۸
 ائیلر منه خنده یار گیر یان گۆرگج، ۶۱۸
 ائیلیم عاشیقی بیر لطف ایله خرم، یارب! ۱۵۹
 ائیلیمه ای گول بدن! مشق گولستان سن، ۱۵۸
 ائیله بیلدیم ائدرم تاب غم هجرانه، ۵۱۱
 ائیله بیلدیم کیم دگیلدر خواب، سانیدم آشیکار، ۵۸۱
 اؤیله بیلمم کی منه سنسیر اولور نار سقر، ۵۵۵

اٲیلہ دھن روموزونو مندن سؤال کیم، ۴۲۹
اٲیلہ کیم گنجینی ساخالار اوغرو لاردان گنجور، ۱۶۳
اٲیلہ کیم گول یاپراغی تیرہر نسیم صوبحدن، ۳۷۳
اٲیلہ دی آخر فلک اول گول عذاریمدان منی، ۵۵۸
اٲیلہ دی صئید گؤزون کؤنلومو، ای قاشی کامان! ۴۷۷
اٲیلہ دی وصف کؤنول عارض جانانی غلط، ۳۳۱
اٲیلہ دیم درد و غم هیجره اولومدن چاره، ۳۹۵
اٲیلہ دیم مدرسه لر ایچره مقر، ۵۶۷
اٲیلہ دیم هیجران الیندن چوخ شیکایت بی شمار، ۵۸۱
اٲیلہ دین آخر منی، ای چرخ! یوسفدن جدا، ۵۲۸
اٲیلہ دین صرح قواریری سلیمانہ عطا، ۱۴۱
اٲیلہ دین واریمی یوخ، ای دهن یار! منیم، ۵۰۲
اٲیلہ دین وعدہ کی وصلین گونو قانیم تۆکه سن، ۴۴۵
اٲیلہ مریم عشقه لبین چاره، ای حکیم! ۲۱۰
اٲیلہ سم عارض زیباسینا بیر اوغرو نیگاه، ۲۶۷
اٲیلہ مز فرزین نوابی نی فلک، روخ گؤستریب، ۳۰۹
اٲیلہ مز دیم بو قدر باده ی گولگونه هوهس، ۵۳۶
اٲیلہ میش باد صبا وصف دهانین گوئییا، ۱۳۴
اٲیلہ بن سینہ ی چاکي هدف تیر بالا، ۳۶۵
اٲیلہ ییب بولبول کیمی شام و سحر بازارلار، ۴۰۲
اٲیلہ ییب ترک علایق یکسر، ۵۷۱
ابتلا ی فقردن یوز ذوق و لذت گؤرموشوک، ۳۵۷
ابر آغلایاندا، خنده ائدر قونجه ی چمن، ۳۷۰
ابر نئيسان سویونو تاکا گر افشان ائیلر، ۲۵۱
ابرو لاری بیر تیغدی، موژگانلاری نشتر، ۲۷۵
اثر باده نی گؤر کیم ییخیلیب مست اولورام، ۲۹۴
اثر جام شور عشقیندیر، ۲۲۲
اجتناب اٲیلہ مئیدن، بو او جؤهر دیر کیم، ۲۵۳
احد و احمد و محمود و ابوالقاسیمدن، ۳۲۹
اختراع جمدی جام و باده، اوندان منی ایچیپ، ۴۹۶
اختیلاف رأی ایلہ هر کیمسه بیر معنا وئریب، ۳۴۳
ادب قویارمی اوپوم خاک آستانیندان، ۵۰۷
ادعا ائیلر کی شاعیرلیکده سندن ماهیرم، ۵۶۴
اریت بو قالیب فرسوده می، قیل تازه دن ایجاد، ۳۲۶
اریتمز آتش دل، دلده نوک پٲیکانی، ۲۳۹
اریدیر موم کیمی داشی فراقین، ای گول! ۴۱۱
از بریم میم محمد ﷺ دی، شوعاریم صلوات، ۶۳۲
از بس کی آغلایاندا منه طعن ائدر رقیب، ۳۷۰
از بس کی توتوشام خو هیجرینده ای جفا جو، ۳۶۶
از بس کی سانجیلیب تئیمه اوخ، اوخ اوستونه، ۲۹۵
از بس کی کؤنلو غارت ائدی دیر جفا ایلہ، ۴۹۲
از بس کی وصل تشنه سیم، چئشمه ی بقا، ۳۹۲

ازل گون مئهر ائدر دین، تا کؤنول اولدو گیرفتارین، ۴۳۸
ازلدن چونکی من مئی خواره ی بزم الست اولدوم، ۳۸۶
ازلدن لاف عشق ائتدین، بلایا صبر قیل سئید! ۲۴۹
اسب کاما فیل چرخ ائتمز فضولی نی سوار، ۳۰۹
اسرار خدادان دل و جانیمدی لبالب، ۵۹۴
اسکندرهممی؟ ظولمته، ای خضر! اولام روان، ۲۸۵
اسیر اول کاکیلہ باشند سنی یازمیش قضا، سئید! ۴۲۳
اسیر اولدوم سنه، ای طیف! آما حسرتیم آرتار، ۲۴۴
اسیر درد و غم هیجر جان شیکار اولدوم، ۳۸۶
اسیر قامت موزون اولموشدور مگر، ای گول! ۴۴۴
اسیری اولمایان بیر ذره یوخ اول ماه بی مئهرین، ۳۴۶
اشک گولگوندور میدادیم خامه ی مژگان ایلہ، ۳۳۰
اطفال دبستان گول رویون هوسیندن، ۲۴۲
اعرابلار کیم خطی توتدو عذارینی، ۳۴۰
اعزاز ایلہ بیر عالم جنت مکان ایدی، ۶۱۲
اغیار ایلہ اول قونجه دهن ایچدی منی ناب، ۴۷۰
اغیار ایلہ شراب ایچیپ اول سرو لاله روخ، ۳۵۳
اغیار نه بیلسین کی نهدیر صورت حالیم؟ ۵۶۶
اغیارا التجا ائدیرم ایندی هیجرده، ۳۳۰
اغیاردان همیشه ائلردین شیکایتی، ۵۱۸
اغیاری عشقه سالماغا اول شوخ دلفریب، ۳۶۶
اغیاری کی گؤردوم ائله بیر یارا محبت، ۱۹۳
اغیاری گؤرجگین، منه چوخ ائیلر ایتلیفات، ۲۹۱
افاده خرجه وئریب، سئید! غرور ائتمه، ۵۰۵
افسردہ قیلدی صرصر غم نؤباهاریمی، ۳۶۹
افسوس او گوندن کیم ایت صاحبینہ هورسون، ۵۶۲
افضل خلق بعد پٲیغمبر، ۵۷۶
اقتدای تن و جان و دل شئیدا ائندیم، ۵۸۳
اکرام ائدر اول گون منه اغیار یانیندا، ۱۶۰
اگر آئینه ی اسکندرہ وار دیر مئیلین، ۲۶۸
اگر او شه چکه شمشیر قتل عشاقا، ۳۰۰
اگر او ماهی، زولئیخا گؤره بو صورت ایلہ، ۲۶۲
اگر اوخشاتماسایدین خوبلار ابروسونا سئید، ۴۲۷
اگر اوشه دئیہ: «سئید منیم قولامیدیر»، ۳۵۶
اگر اهل هونرسن، تۆبه دن قیل تۆبه، ای سئید! ۴۸۰
اگر برقع عذارا سالماسان، ای چئشمه ی خورشید، ۲۵۷
اگر بیر بوسه آسام لعل یار نوشخندیمدن، ۶۳۳
اگر بیر قرص نانی سفرده اولسایدی اول پاکین، ۱۴۵
اگر چه ایستہ دی دشمن چراغ مصطفی سؤنسون، ۱۴۶
اگر چه بیلیمشیم گلمز او گول روخ، ۴۵۶
اگر چه جان آلیان بوسه وئرسه لعلیندن، ۴۸۲
اگر چه چوخدو شیروان ایچره زیبا شوخلار، سئید! ۱۹۲

اگر چه حضرت یزدانا قیلدی جوخ تظلم دور، ۱۴۵
اگر چه خاکدہنیک، یوخدو خاکا سیقلتیمیز، ۴۰۸
اگر چه خوردو خوابی، عشق عشاقا حرام ائیلر، ۶۰۲
اگر چه دوشدو اوچ آی قنشره نوروزدان ساقی، ۱۴۳
اگر چه زولف پرچینین دتسه دیل نافه‌ی چیندیر، ۳۰۳
اگر چه سن بوت چین و ختاسان، ای صنم! امما، ۵۳۷
اگر چه سنسبز اولور اهل عشقه باده حرام، ۳۶۷
اگر چه صورت حادثلریک کیم اولماریق باقی، ۲۷۷
اگر چه غیریہ ائتمیش بو نامی اؤزگیه نسبت، ۱۴۴
اگر چه قالسا، کؤنول! یار قتل عام انده‌جک، ۴۸۲
اگر چه گولده وفا گؤرسه ایدی بولبول زار، ۵۱۵
اگر چه یار دئیر: «قوی گئدیم، یئنه گللم!» ۴۸۲
اگر چه یاندی کؤنلوم هیجر اودوندان کویوا، ای مه! ۴۷۱
اگر داش اولسا، دؤزمز خوبلار بیدادینا، بیلیم، ۲۴۷
اگر دل یانماسایدی یاخماز ایدی قلب جانانی، ۳۱۹
اگر سردابه‌ی قبریم اولا مئیخانه خشتیندن، ۴۲۳
اگر سئید سنه سؤیلرسه کیم جانیم فدا قیلام، ۴۶۷
اگر عاشیقسن اول بی‌مهره، روسوالیقدان عار ائتمه، ۳۰۱
اگر کی اولدوروسن، اینتظاردان خوشدور، ۵۵۵
اگر کی بیر- بیرینه مهربان اولا ایکی کس، ۳۵۵
اگر کی عندلیبین وار گولو، پروانه‌نین شمع، ۶۳۱
اگر گول قندند مقصود اصلی جانا قوه‌تدیر، ۴۵۰
اگر گولوم! اولا مئیل شراب ناب سنا، ۱۶۹
اگر مہر ایلہ بیر گون گؤستره اول ماه روخسارین، ۴۱۷
اگر معشوقه منظوروندو، گنت بیر شاهباز ایسته، ۲۵۶
اگر من اول گول روخسارا حسرت جان وئرم، سئید! ۲۵۱
اگر منظور چشمن اولماسایدی احمد مرسل، ۱۶۳
اگر مورادین ایسه جان، توهم ائیلمه کیم، ۳۷۸
اگر وصالیوی هر خلقه قیسمت ائتسئیدی، ۶۳۷
اگر یاریم عیادتچین گلئیدی بیر ایاغ ایلہ، ۵۰۰
اگرچه اختیاری بیرله گلمز، ۴۵۶
اگرچه جملہ‌ی عالمده یوخ نشانه سنا، ۱۷۴
اگرچه حشرده پییدا او سرو قامت اولور، ۲۶۲
اگرچه سئیدم، امما سنه قولامم من، ۵۵۵
اگلشمگه تا خاک ره دیدہ‌ی غئیرہ، ۴۹۸
ال اوز ای دل! وفادان، بسدی کوی یاردان ال چک، ۳۵۴
ال توتامادی بیر کیمسه دم عسرو حرج، ۶۱۷
ال چاتسا، فدا جانیمی جانانا ائدہ‌ردیم، ۳۹۸
«ال چک!» دئمہ ترسابعه‌نین زولف کجیندن، ۳۵۴
ال چک دئدیک اول ماہدان، ال چکمه‌دی سئید! ۳۴۹
ال چکمه مئی نابدان، ای سید مضطر، ۲۷۱

آلقیا فی جہنم آیہ‌سینی، ۵۷۸
آلئتہ لله غمه غمخوار تاپیلدی، ۵۲۷
آلئتہ لله کی اولوب بخت مساعید، ۲۲۲
آلئتہ لله کی بو شهرده، سئید! ۵۵۲
ال وورسا اگر چرخه، چیخار گؤیلره آہیم، ۲۷۶
أم صبیان اوخویوب، بنت العنب نوش ائسن، ۶۳۷
اماما اختیارین وئرمه، هرگیز اویمما تکبیرہ، ۱۶۹
امامدن دیریلیکده هر ایش ظہورا گلیر، ۱۳۳
الامان! ای شاه دریا دل! منه ائیلہ عطا، ۱۳۸
امرم لبلربی تا نفسیم وار منیم، ۴۰۹
اموات معانی اولور احیا نفسمدن، ۴۳۱
امہاتا اولوبان سبعة رخشان شوهر، ۵۸۲
امید خلعت عفونیدی قلب زاریمدا، ۱۳۱
اندرونوم زهر غملہ سبز، بیرونومدور آغ، ۳۷۳
اندک- اندک آزالیب سینہ‌ده سوز عشقیم، ۵۹۰
انفعال خط روینندن توتولدو آفتاب، ۱۷۸
انگشتریله سائل سن ائیلہ‌دین غنی، ۱۵۱
انگور یئنه باغدا گؤستردی شیکم، ۶۲۳
انگوردا مئی شیرہ‌سی، ای اهل صفا! ۶۱۳
انہار کثرت اولدو روان بحر وحدتہ، ۵۱۹
او آلا گؤزلر، او گول لبلر، اول قارا تنلر، ۵۳۷
او آگری قاشلارین گؤردوکده زاهید گلدی ایمانا، ۳۵۰
او امتناع ایدی کیم ابن سعد بد اختر، ۱۲۹
او امتناع ایدی کیم امت اولدی زار و ذلیل، ۱۲۹
او امتناع ایدی کیم اولدو باعث شورا، ۱۲۹
او امتناع ایدی کیم اولدو زار و خانه‌نشین، ۱۲۹
او امتناع ایدی کیم قاسطون لشکر شام، ۱۲۹
او امتناع ایدی کیم قیلدی مجتہانی شهید، ۱۲۹
او اوزو جنتی من بیلیمسم، آدم دگیلم، ۵۳۲
او باب حق او دور باب بارگاه جلال، ۱۲۸
او باغدان منی بیر نکہت ایلہ شاد ائتمز، ۲۸۲
او بزمی بیرده سئید! گورمک اولماز، آغلارام هر گون، ۴۳۲
او بولند اخترین زمانیندا، ۵۷۶
او بیر سریمدی کیم حقندن گیردی رزق مقسومی، ۱۴۵
او تار زولفه اسیرم، شیکایتیم چوخدور، ۵۰۵
او تار زولفه سئید قیلماز ایمان، محض کافردير، ۳۰۵
او تار طورہ‌لرین ائیلہ بونوما زنجیر، ۵۵۹
او تجلاً کی اولوب طوردا موسایا عیان، ۲۷۱
او چین زولفدن سیندی کؤنول، دوشدو صداسیندان، ۳۰۶
او خال فیلقیلین، ای گول بدن! یاندیردی عشاقی، ۳۱۹

- او خط رویونا زولفو علاقہ سی گتیریب، ۳۹۷
 او ڈر گنج حوسنون فیرقتیندن، ۴۷۴
 او دھن فیکری ایلہ جوملہ یوخ اولدو واریم، ۳۲۳
 او رنجی، دل کی چکیر چین زولف پورخمدہ، ۴۸۳
 او روح اعظمی کمتر جمالا بنزہ تدیم، ۳۹۷
 او رہ شعری قیل سیدہ قسمت کیم، اولوب، ۲۰۲
 او ربجانی خطیندن اوزلرین کیم رنگ توتوموشلار، ۲۲۶
 او زولف قارا قلیب باختیمی مگر سید، ۵۳۰
 او زولفو، سید قیلدی حمایل، ۳۸۴
 او زولفون ماجراسین مو به مو شرح ائتمگہ، سید، ۴۷۸
 او زولفہ دل وثرہلی، خاطریم اولوبدور جمع، ۵۵۱
 او سرو گول عذاریم حالیمی گورجک اولور خندان، ۴۷۸
 او سلطان نبی طینت، او هارون خلافت کیم، ۱۴۳
 او سنگین دل الینده سولہ نیر کیم شیشہ گورموشلر، ۳۲۰
 او سنگین دل الینده گوردوم، ای دل! شیشہ ی، ۳۲۰
 او شوق کیم منہ زخم خدنگ یار وثریر، ۴۸۴
 او شاه فراغی منہ روخ وثریددی مات اولدوم، ۱۸۸
 او شاهباز بولند آشیانا بیر دیل ایلہ، ۴۰۸
 او شاهباز دالینجا اوچاردی کبک میثال، ۳۵۹
 او شوخون عشقینہ مہجور خلق ائدیپ منی خالیق، ۵۳۲
 او شہین توتدو بیاض روخونو خط غوبار، ۴۸۸
 او صیفت اولما اوگونده کی خجالت چکھسن، ۵۸۸
 او ظالیم بیر گوناہ آختاردی سید تۆکہ قانیم، ۵۶۶
 او فغوری نژادین مؤختیندندیر منہ قسمت، ۳۴۵
 او قارا خالی منہ وثرسہلہ، قانین ایچرم، ۱۵۹
 او قارا خط و خال و زولفہ وثرمہ کونلونو، ساخلا، ۳۴۵
 او قارا گوز کی منیم عشقده سلطانیمدیر، ۲۸۱
 او قدر آختاراسان، ای شہ دیار وفا! ۵۳۱
 او قدر آغلادی سید غم ہیجران ایلہ، ۲۲۷
 او قطب دایرہی ممکناتدیر، ای دل! ۱۳۰
 او قوہیم کی ید حقلہ گلمیشم فعلہ، ۴۳۱
 او کامان قاش نولا کیم تیر نیگاہیلہ منی، ۴۸۳
 او کس کیم، نازنینیم، کعبہ ی کوپون طواف ائیلر، ۲۴۹
 او کعبہ نین باتا گر پایوہ موغیلانی، ۴۸۲
 او کوپون ایتلری آوازہ سیندن شاد اولور سید، ۲۰۱
 او کوپون ایتلرینہ نذر ائتمیشدیم دل زاری، ۳۹۸
 او گول جمالینا حسرتلہ آغلایان گوزومون، ۵۱۰
 او گول عذاران آخر منی آیردی فلک، ۳۸۶
 او گوندن کی رقیہ آشینادیر ناز پروردیم، ۴۱۵
 او گوندن کی منیم سید طیبیم اول مسیحادیر، ۳۳۳
 او گوندن کیم گوزومدن غائب اولموش ماه روخسارین، ۳۱۱
 او گوندور عاشیق مسکینہ روز استفتاح، ۲۰۶
- او گونه چوخ گنجہ لر گورموشم بہشت آسا، ۵۳۱
 او گونه رشک وار منده گورون ای مردم عالم! ۳۰۶
 او مئین قطرہ سی یوز لعل بدخشانا دہیر، ۴۸۱
 او ماه ایلہ اولالی ہم پیالہ، ای سید! ۱۷۰
 او ماه زرفروشون قالمیشام دیدارینا حسرت، ۵۳۶
 او مقدس قاشیوی وسمہ دن ائتمہ رنگین، ۳۶۹
 او مہ یانیندا بیر گون قیصہ ی توفانی کشف ائتدیم، ۶۴۰
 او مہوشین لب لعلین شرابا بنزتمہ، ۵۰۹
 او نازا دوزمین دل، ایندی نار ہیجرہ صبر ائیلر، ۱۶۲
 او نامہ سیزلری تاباب علمہ واصل ائدہ، ۱۲۸
 او نونہال کی سرو روانیمزدی بیزیم، ۴۰۸
 او واختدان کی سالیب باشیمی بلایا کونول، ۲۳۳
 او واختدان کی هامی ماسیوانی ترک ائتدیم، ۴۳۱
 او جالدی شوعلہ ی آہیم فلکلرہ، ای مہ! ۵۰۸
 اوچ ایدی ہیجرینی چکیرم گول عذاریم، ۴۶۰
 اوچ درده مبتلا ایدی آدم، دگیل نہان، ۴۶۰
 اوچ یوز ایل آدم آغلادی، اوچ آی، اگرچہ، من، ۴۶۰
 اوخشاتما آہ و نالہ می بولبول فغانینا، ۲۶۵
 اوخشاتما اونو مسجیدہ زاہید، سنی تانری! ۲۷۰
 اوخشاییر ماه فلک چونکی عذار یارا، ۱۶۵
 اوخو اللہ نور آہہ سینی، ۵۷۷
 اوخو فاتوا البیوت آہہ سینی، ۵۷۴
 اوخودوم مختصر و فیکہ و اصول، ۵۶۷
 اوخوردوم مکتب عشاقدا تصنیف لوقمانی، ۶۰۱
 اودور سبط شہ مردان، یگانہ فاضل شیروان، ۱۴۶
 اودور مخلوق اول، عقل اول، صادر اول، ۱۴۴
 اورتایا دوشوب موی میان ایلہ سوخنلر، ۵۵۲
 اورہ گیم قان، سیرشکیم مئی گولگونہ دوتر، ۱۸۳
 اورہ گیم قانا دؤنوب، قوہت تقریریم یوخ، ۴۴۱
 اوز اگر وثرمز بیزہ بیر وجہی واردیر، اول پری، ۳۵۷
 اوز ایلہ زولفو درک ائتمہ دیم لطافتدن، ۲۳۷
 اوز سورورلر بونجا کیم عشاق، خاک پایوہ، ۴۳۹
 اوزادیب باشیمیزی خومدان ایچردیک مئی ناب، ۳۵۶
 اوزدن چکندہ ناز ایلہ ماہیم نیگاہینی، ۵۶۱
 اوزلر توجہ ائیلہ دی شمس حقیقتہ، ۵۱۹
 اوزو قرا آلی بوش عاصی و گنہ کارم، ۱۳۴
 اوزو یانیندا اونون مئہر ذرہ دن کم دیر، ۵۰۹
 اوزومہ سپ شراب تردن سو، ۵۷۲
 اوزون اگر چہ بہشتین باہارینا بنزہر، ۲۳۹
 اوزون اوز وثرمہ سیدی، اوزدہ زولفون جیلوہ ائتمزدی، ۲۰۱
 اوزون حدیثینی دون سؤیلہ دیم بیر آیا قدہر، ۲۳۸

- اوزون سوراغین اندر گوئده حضرت عیسا، ۴۹۰
 اوزون غبارینی کیم سبزه ی خطین توتدو، ۱۷۳
 اوزون گوروب گلی کیم شخص کافر ایمانا، ۲۲۹
 اوزون، گوزون، دهنین، قامتین، ایکی زولفون، ۵۰۰
 اوزوندن نوروی کسب ائتمهسه خورشید اگر، ای مه! ۳۰۶
 اوزوندو باغ جینان، زولف خولد طاووسی، ۵۰۰
 اوزوندور ای حبیبیم! عالم ایچره معجز باقی، ۲۷۶
 اوزونده خال سیه وار او ماه بی مئهرین، ۵۰۶
 اوزونده زاهدین یوز گونه اولسا بوریا نقشی، ۳۰۳
 اوزونده عیقد عرقدن تعجبوم آرتار، ۵۰۰
 اوزونو گورمگه یارین، ائشیتیمگه سؤزونو، ۴۰۶
 اوزووه باخسا گوزوم شام و سحر، وجهی بودور، ۳۶۹
 اوسان بو درسدن، ای شوخ! مشق ناز ائبله، ۱۶۰
 اوسان کیم جیسیم و جانیم بونجا نار هیچره یاندیردین، ۴۶۷
 اوغلون اولسون! بو قدهر مسجیده گئتدین، بسدیر، ۳۵۸
 اوغورلار بوی زولفون نقد جان و هوشومو هر دم، ۴۷۸
 اوگون اولسون کی ای رتیم! سفردن دلبریم گل سین، ۴۵۷
 اوگون اولسون کی سر کویووا دوشسون گوزریم، ۳۹۰
 اوگون اولسون کی سنی مجلس صهبادا گوزوم، ۳۹۰
 اوگون اولسون کی یئنه مجلسه دلبر گل سین، ۴۵۷
 اول ایشینا کی قطع ائله دی مندن اولفتین، ۱۷۵
 اول آفتاب ائلمه سین نصف شب طلوع، ۴۵۹
 اول آفتاب روخلا کنچن گونلریم منیم، ۳۵۲
 اول آفتابیم عشقی ایله بی قرار اولوب، ۱۸۲
 اول آهو گوز ایشی گر چه جفادی، قویما گئده، ۴۸۱
 اول آهو گوزلو دلدارین پریشان ائبله یین زولفون، ۳۱۹
 اول آهو گوزلو، دئییرلر، بوگون شیکارا گئدیپ، ۱۸۷
 اول ائله ییب مئهر و محبت منه، آخر، ۴۱۸
 اول امام حق کیم حیی اونون مؤمنلره، ۱۴۹
 اول امام دین داور کیم اونون انکاری نین، ۱۴۹
 اول امام دین و دولت، کیم اونون انکاری نین، ۱۴۷
 اول ائما ولیکم الله دن مورا، ۱۵۱
 اول اوزو خورشید کیم عاشیق لرین جانانیدیر، ۲۸۹
 اول ایکی زولفده روخساره ی جانان گوزونور، ۲۶۸
 اول برگ سمن تک آیاغین قویما رکابا، ۵۹۳
 اول بو کی چین طورره ی جانانه دن گلیر، ۴۲۱
 اول بوت ترسدا هر کیم گورسه نور وحدتی، ۴۵۵
 اول بوت لئلی وشین عاشق مجنونو اولوب، ۳۵۷
 اول پری روخسار فیکرین سالما، سئید! کؤنلووه، ۲۸۷
 اول پریدن چک دئدیم ال، پندی می گوش ائتمه دین، ۳۶۳
 اول جوانی مست قیلدین، مجلس اغیاردا، ۴۶۳
 اول چین زولفه ائتدی اسیر عاقیبت سنی، ۳۶۳
 اول چین زولفه گر نیست اتسم، ۵۵۰
 اول حلقه ی زولفونده گوروب گندم خالین، ۴۹۲
 اول حمید پاک سیرت، اول وحید عصر کیم، ۱۵۰
 اول خانه کیم اول کعبه ی ارباب صفادیر، ۲۷۰
 اول خداوند احد عشقینه جانان راغیب، ۵۴۱
 اول خرمن سهره ی کی وار سنده، ای پری! ۴۹۴
 اول خسرو گولگون روخ شیرین دهنین، ۶۲۰
 اول خواجه ی لولاک و طرازنده ی افلاک، ۲۷۰
 اول خضر خط گندیب خزرلیر دیارینا، ۳۵۳
 اول دلو آسیمان ایدی، یوسف بیر آفتاب، ۵۲۸
 اول دهنین وارلیغین انکار ائیلردی حکیم، ۴۴۷
 اول زولف رو سیاه کی من گورموشم اونو، ۳۶۳
 اول زولف سیاه اولدو منیم دار سلامیم، ۲۳۰
 اول زولف سیهدن، بو شب وصلده، سئید! ۴۹۸
 اول زولفدن اولماز دل بیمار خیلاص، ۶۲۲
 اول زولفه وئرمه اوز کی اونون یوز خطاسی وار، ۲۹۲
 اول سرزنش کی سیده ائیلردیم عشقده، ۳۷۱
 اول سرکشیده قد کیمی آز سرو ناز اولور، ۲۶۴
 اول سروی سرفراز ائله دیم اشکیم ایله من، ۲۶۶
 اول شمع حوسنه یاندیغیم آخشامان بری، ۲۸۵
 اول شهنشاه عدو افکن کی هنگام نبرد، ۱۳۵
 اول شهنشاه فلک رفعت جهان معدلت، ۱۴۷
 اول شهنشاه ولایت کیم شب معراجدا، ۱۴۷
 اول شهنشاهه غضنفر فر کی قهریندن آیین، ۱۳۵
 اول طیفل کی گهواره ده اولموشدوم اسیری، ۲۵۴
 اول عزیزین وئیرم چاه زرخندانینا دل، ۵۱۲
 اول عیسی شش ماهه کی خورشید لیکادیر، ۲۷۰
 اول قاشی ذوالفقار ووران زخم مؤهلیکی، ۲۸۵
 اول قاشی کامان، کبیریگی اوخ یاریمی گورسن، ۵۹۵
 اول قاشی هیلالیم یئتیشیب حد کمالا، ۲۵۴
 اول قاشی هیلالیم یئتیشیب حد کمالا، ۲۷۳
 اول قاشی یابین اوخلارینی چکمه سینهدن، ۵۴۲
 اول قافیه سالارا سسیم یئتمه دی آخر، ۳۹۵
 اول قدر شرم وار او بوت نورسیمده کیم، ۵۶۱
 اول قدهر آغلادیم اول ماه غمیندن، سئید! ۳۹۵
 اول قدهر جوړ ائتمه عشاقا کی چکسین سندن ال، ۲۴۱
 اول قدی سرو روان، باشا سالار می سایه؟ ۴۷۷
 اول کاکیلی مشکینه ائله عرض سلامیم، ۵۹۵
 اول کس کی سنی درده سالیب عالمده، ۶۱۴
 اول کس کی یاردان منی ناکام ائیلهدی، ۴۱۲

اولدو آتشکده‌ی قوصصه، دل سوزانیم، ۵۸۳
 اولدو ای گول! هم سنین هر خارا مئیل و اولفتین، ۵۸۱
 اولدو روانه اشک زولئیکا چو رود نیل، ۳۴۷
 اولدو سنسیز چمن ای گول! من شئیدایا قفس، ۳۱۴
 اولدو سونبولر خجیل، زولف پریشانین گوروب، ۱۸۷
 اولدو صد شوکر منه گوشه‌ی مئیکخانه مقام، ۵۱۴
 اولدو غویار راهیم مردم گوزونه سورمه، ۳۶۶
 اولدو قتلیمه پشیمان، پشیمانام کیم، ۳۹۵
 اولدو محراب طاعت ایچره شهید، ۵۷۶
 اولدو مدتدی کؤنول کعبه‌ی کویوندا مقیم، ۳۶۸
 اولدو نوحه فُلك مشحون اوزره لطفون ناخدا، ۱۳۹
 اولدو هر بیر ذره‌دن عشقین تجلاسی عیان، ۴۴۸
 اولدوقانی او جامع پاکین، ۵۷۶
 اولدوم آشوفته پریر سر گیسوسوندان، ۵۵۶
 اولدوم ایچبین غرق بلادان ایمن، ۶۱۸
 اولدوم شهید غمزه‌سی، بیر کیمسه بیلمه‌دی، ۴۲۱
 اولدون اول آفتابا کی سن مشتری، کؤنول! ۴۲۶
 اولسا حیاتیم، آغلار ایدیم روز حشره دک، ۵۱۸
 اولسا مردومدن نیهان گر نور چشمیم، حقّی وار، ۱۷۸
 اولسا ناکاملیغیم گر او پری‌نین کامی، ۴۵۸
 اولسا نظاره‌سینه اول مهین عشاقدا تاب، ۱۸۱
 اولسا هر کیم کشتی آل پیمبر ساکنی، ۱۲۷
 اولسایدی منیم رأییم ایله خیلقت عالم، ۳۸۴
 اولسایدی وجاهت، سبب عیصمت یوسف، ۴۶۸
 اولسون بو گُنه بوینونا اصحابلارین، ۶۱۵
 اولسون جاهاندا گوشه‌ی مئیکخانه‌لر بیزیم، ۴۳۵
 اولسون حرام باده‌ی گولگون او رینده کیم، ۴۹۷
 اولسون گونوم او گون کی گله یاردان خبر، ۲۳۴
 اولقتیمدن بوقدره ائتمز ایدی عار اول گول، ۵۵۶
 اولما سئیدین کیمسه کفو فاطمه، ۱۴۱
 اولما سایدی غم عشقی دل ویرانیمدا، ۱۵۸
 اولما غافیل حالت عشاقدان، ای مور خط! ۲۳۵
 اولما ملال خاطر ارباب معرفت، ۳۵۲
 اولما یارین سئیدا جور و جفا سیندان ملول، ۲۸۹
 اولمارام سئید تکی هر بی‌وفانین عاشیقی، ۳۷۲
 اولماز باشیندا عاغلی دوروست عشق اهلی‌نین، ۴۲۹
 اولماز باهار مؤسیمی گون دلون عیان، ۵۲۸
 اولماز قبول طاعتی، منکردی، زاهدین، ۱۷۵
 اولماز منه سنین تکی بیر پادشه، ولی، ۲۴۱
 اولمازام وصل ایله آسوده کی هنگام وصال، ۶۳۸
 اولمازدی اینجه‌لیب بئله مو کیمی پئیکرین، ۴۲۶

اول کس کی یارینی گؤره اغیارا یار اولوب، ۲۱۶
 اول کلیم طور وحدت کیم علوّ نامدان، ۶۰۸
 اول کی بیر شیشه شرابی آلا دونیانی وئریب، ۲۵۳
 اول کی گؤزلر بیر هیلال ابرونو یوز اومید ایله، ۴۹۵
 اول گنجه‌دن کی شانه دگیب تار زولفونه، ۴۷۶
 اول گدای عشق، سلطانلیق مورادیندیر اگر، ۱۵۴
 اول گول آلا دئدیم: «بیر یانیم گل بی‌رقیب»، ۳۱۰
 اول گول منه آچیلدیغینی دم به دم گوروب، ۶۱۲
 اول گول منی گور ائیلهدی مشهور قبایل، ۵۱۹
 اول گون کی دیله دوشدو سنین شوق دهانین، ۳۹۹
 اول گون کی قدم شوق ایله بو گولشنه قویدوم، ۳۹۹
 اول گون منیمله همدم ایدی هر باهاردا، ۶۱۲
 اول لاله‌روخ اولماز بیزه نه دوست، نه دشمن، ۳۴۸
 اول لاله‌روخ فراقی ایله اشک آلدان، ۴۳۰
 اول لاله‌روخون عیشوه و نازی چوخ ایمیش، چوخ، ۲۱۳
 اول مئی ناب کی وصلینده سنینله ایچدیم، ۴۶۱
 اول ماه بی‌زوالا دئمم آفتاب‌دیر، ۲۶۶
 اول ماه بیزه وعده‌ی تشریف اندیب آخر، ۴۴۳
 اول ماه دؤره‌سین دولانیرسان صباح و شام، ۴۲۶
 اول ماه روح خیالیمی بیلجک وصال ایچون، ۴۳۵
 اول ماها قرین اولموش ایدی گوشه‌نیشینلر، ۳۸۲
 اول مایه‌ی اکسیر کی خومدور اونا ماوا، ۲۷۰
 اول مجلسه کیم روح الامین آلماسا روخصت، ۵۹۵
 اول منه بیر لوطف اندیب سونرا قیلیر بیدادلار، ۶۴۱
 اول مور خطین قالدی کؤنول وصلینه حسرت، ۵۹۴
 اول مه روخسارا زولفون کیم دوشر، بیر وجهی وار، ۲۷۲
 اول مه نا مئهربان ایستر کی زولفون داراسین، ۱۹۷
 اول مهین لعل لیپندن بوسه ائندین آرزو، ۱۷۱
 اول نوحه شیکایت ایچون دیل آچار تمام، ۲۲۸
 اول و آخر و هم اوسط‌دیر، ۵۷۷
 اول واخت کی حالیم ائله‌دین غافیه اظهار، ۵۹۵
 اول وصی مطلق و نایب مناب مصطفی، ۱۳۵
 اول هوژبر خصم سوزی کیم حسامندن آنین، ۱۳۵
 اول یوسف گمگشته فراقیندا بو سئید، ۴۷۲
 اول یوسف گول‌چهره غمیندن سنه، سئید! ۳۰۱
 اولاجاق آخری شمشیر دو ابرویا دوچار، ۳۲۵
 اولار کی هر بیر یی آفتاب رخساندیر، ۳۹۶
 اولار نه لوطف ایدی، ای گول‌عذار، بو نه جفا؟ ۱۹۵
 اولان بو معجزه منکر لعین دیر کافر، ۱۳۲
 اولان بو معجزه منکر، امامه منکریر، ۱۳۳
 اولان واقیف اوژوندن، عشقندن بیگانه‌دیر بیزه، ۲۷۷
 اولایدی ذاتیم ازلدن اگر زر خالیص، ۴۰۴

- اولماسا اشک، چرخار دپ آتار ایدیم گۆزومو، ۲۸۶
اولماسا سیلسیله زولف سیاهین، ای مه! ۵۰۶
اولماسا کار پریشان، اونا سامان اولماز، ۲۵۰
اولماسا کیمسه غمیدن منیم آگه دئیین، ۵۲۹
اولماسان بادیهی عشقده مجنون اگر، ۵۳۳
اولماسان گر خضره رهبر ای دلیل کاینات، ۱۴۸
اولماسایدی او خطین، قاضی بیضاوی گلیب، ۵۵۶
اولماسایدی گیل آدمده جمالیندان اثر، ۴۳۷
اولمامیشدی قالب آدم مخمر طیندن، ۱۴۱
اولمایان بولبول کیمی بیر گولدن اؤترو خون جیگر، ۳۷۹
اولمایان تار سر زولف سیاهیندا اسیر، ۳۷۹
اولمایان عاشیق نه بیلسین اهل عشقین حالینی، ۳۷۹
اولمایان قائل امامتله بو مولا حقیقته، ۱۴۸
اولمایایدی منده، یارب! بو محبت کاشکی، ۵۴۴
اولمایایدیم اول پری عشقینده روسوای جاها، ۵۴۴
اولماییددی ای قمر! گونده کسوف آفتاب، ۲۵۵
اولموش انوار تجلی، طور وحدتدن عیان، ۲۱۴
اولموش کیمه مقدور دندیم وصل میانی، ۴۶۹
اولموش بیته مجروح او گولون عارض آلی، ۴۴۵
اولموشام ائیله نحیف اول نوش لب عشقینده کیم، ۲۲۰
اولموشمو سینله من کیمی عالمده، ۶۲۴
اولوب بو امرده بعضی صحابه لر مانع، ۱۲۸
اولوب بی نور هیجر عارضینده دیدی سید، ۴۴۱
اولوب نرگیسلرین دؤورونده اهل عشق بیمارین، ۴۴۹
اولوب وجود شریفینه درد و تب عارض، ۱۲۷
اولوبدو تحت فلک تنگ بیت الاحزانیم، ۳۸۶
اولوبدو غائب او ماهین بهشت روخساری، ۱۸۸
اولوبدو مولک جهان قسط وعدلن معمور، ۶۰۰
اولور اول آفتابا مشتری ماه فلک، سید! ۴۴۹
اولور غرق عرق گول شرمندن، روخساریوی گۆزجک، ۲۴۰
اولور قدیم خم، او مهرویی بی نقاب گۆروب، ۱۸۶
اولوردی خلق جهانندان برابری او شهین، ۱۲۹
اولورمو قایل تعمیر بیر ولایت کیم، ۳۶۴
اومارکن آشینالیق اول مهین چشم سیاهیندان، ۴۱۷
اومید الیم اوزولوب دامن وصالیندان، ۱۹۵
اومید جنت ایله طاعت ائیله بیر زاهید، ۲۷۲
اومید کعبه ی دیدارین ایله اولموش آواره، ۲۵۷
اومید نؤباهاری اولسا ایدی بیرده عالمده، ۳۴۴
اومید وار قوتاراق آتش فراقیندان، ۴۸۴
اومید وار کی ائده عفو جورومو **جرمی**، ۳۹۶
اومید وار کی توتام بیر طرفده دامنینی، ۵۵۹
اومیدوارسان اؤز توتدوغون عملره سن، ۳۳۵
- اومیدیم وار کیم گۆرسه فغانیم، رحم ائده دلبر، ۱۸۵
اوندان اؤتهری خون کبوتر دندیلر، ۶۱۳
اونلار ائدر عشق ایچره منه ایندی نصیحت، ۲۰۵
اویقودان صوبح کی بیدار اولدوم، ۵۷۱
اویما زن طبلره، دوت شه مردان یولونو، ۴۶۷
اهل تقوانین اگر مسجیدی بر باد اولسون، ۴۴۰
اهل دلدن او مهین قصدی دل آلماقدی، ولی، ۲۹۶
اهل عشقین، زاهید! جیسمنده کی جان اؤزگه دیر، ۲۸۵
اهل کلاما سیرر کلامین آچیلما دی، ۱۹۹
ای آفتاب! سنسیز اولوب قارا گونلریم، ۳۶۷
ای ائیله یین جاها نندا منی بی قرار عشق، ۳۴۶
ای باختیمین سیتاره سی بو صوبح آچیلما سین، ۳۳۷
ای باد شورطه، لوطف و مروّت زامانیدیر، ۳۵۳
ای باد صبا! قاصد مشکینه روا یح، ۲۰۵
ای باد صبا! کوی حبیبه گوذر ائیله، ۴۹۷
ای باد صبا! کویونا یارین گوذر ائت، ۶۱۶
ای بار خدا! حاصل ائله یار مورادین، ۵۱۹
ای بختیمین سیتاره سی! خط ایچره رویوی، ۲۱۷
ای بسته قیلان چاه زرخدانا منی، ۶۲۹
ای **بیخود** کم هیمت بو مصرعی حیفظ ائیله، ۵۶۲
ای پری چهره! گلیر بالله ی حیثیم اؤزومون، ۵۵۳
ای تار سر زولفون، واللّیل اذا یغشی، ۱۵۴
ای جام! گلیر نکه ت جنت نفسیندن، ۴۴۳
ای چارده معصومون سر خئیل و سرافرازی، ۱۵۵
ای چرخ کجمدار منه اولدو یار، یار، ۱۵۶
ای چرخ! ائدیب او ماه ایله روّشن مقامیمیز، ۳۵۳
ای حوروش! کی عکس روخون ساغریمده دیر، ۲۸۵
ای حوسنو اولان زیب جمال عذرا، ۶۱۳
ای خاک روخ جمیع کشور، باغداد! ۶۱۹
ای خدا اول روضه ی پر عطر خلد آتارا کیم، ۱۴۸
ای خدا! کیم چکر آخردا گولابین بو گولون؟ ۲۵۹
ای خداوند احد! اؤز بیرلیگین حق! منیم، ۴۵۵
ای خداوند قادر موجود! ۲۲۲
ای خسته کؤنول! صبر ائله ایام خزان، ۴۸۵
ای خسته کؤنول! عزم سر کوی نیگار ائت، ۱۹۱
ای خط مشکین، خط ریحان ایله جدول چکیب، ۱۸۱
ای خلوه تی فدا سنه کی اهل تجزودون، ۵۳۹
ای خوبلارین شاهی، کؤنولدور سنه طالیب، ۲۳۷
ای خوش او گون کی تیغین چاک ائیله وجودوم، ۳۶۵
ای خوش اول دم کی منیم عشق ایله کاریم یوخ ایدی، ۵۸۲
ای خوش اول کس کی باده نوش ائیلر، ۵۷۴

ای خوش اول گونلر کی بزمیمده نیگاریم وارایدی، ۵۲۹
ای خوش اول گونلر کی بزمیمده نیگاریم وارایدی، ۵۸۰
ای خوش اول گونلر کی بیم طعنه‌ی اغیاردان، ۴۹۹
ای خوشا نقشینه اول عاشیق حق بینین کیم، ۴۷۱
ای خیال قامتین، دانیم الیف تک جان آرا، ۱۶۳
ای خیال یارا! چرخمازسان کؤنولدن، بیلیمز، ۳۱۷
ای خیزر خط، ای شاه رفیع الدراجات! ۶۱۵
ای خیزیر! ظلمت زولفو سنه آسان اولماز، ۳۰۲
ای دئین: «بال دئمکله آغیز اولماز شیرین»، ۳۵۸
ای دُر یکتا! کی یوخدور عالم ایچره قیمتین، ۵۸۰
ای درد و غم! قویون منی بیر اؤز قراریم، ۴۳۰
ای دل مجروح! یوخ مشک ایله زخمین سازشی، ۳۱۷
ای دل! ائله دین جنت کویونو تمنا، ۲۱۶
ای دل! اگر اول غمزه‌ی خونخواری ستویرسن، ۴۹۸
ای دل! الیم اوزولودو اول زولف تاردان کیم، ۵۳۵
ای دل! اول بی‌درده اظهار ائتمه درد عشقی کیم، ۲۲۰
ای دل! جفا سی ایله وفانین نه فرقی وار؟ ۱۵۵
ای دل! طلب ائتسیدی اگر بوسه لبیندن، ۴۶۸
ای دل! نه گر کدیر منه بو جان سنسین، ۶۲۱
ای دل! هزار شوکر، خبر گلدی یاردان، ۴۱۳
ای دل! یئنه اول شعبده‌گر یادیم دوشدو، ۴۶۹
ای دلبر سیتنگر و معشوق دل شکن! ۴۲۸
ای دلیم! لال اولاسان، بیلیمه بیرم کیم نه دندیم، ۵۱۱
ای دوست! بیزه حوری و غیلماں نه گره کدیر، ۲۳۷
ای دوستلار اول شوخ ایله ایچدیکده شرابی، ۵۹۵
ای دوستلار! اول سرو خوراماں سیزین اولسون، ۵۹۴
ای رعدی قیلان روباب عشقینده کباب، ۶۱۴
ای روح و روان! من ائدرم جان سنه تسلیم، ۴۸۶
ای روضه‌ی بهشت جمالین نشانه‌سی، ۵۴۲
ای روبون آسیمانین خورشید نور تابی! ۵۱۶
ای زؤهره جبین ماه روخوندان آیری، ۶۲۵
ای زاهد بی‌ذوق! بو مسجد کی سنین وار، ۳۹۸
ای زاهد خشک! ایلیمه عشا‌قا تفاخر، ۲۱۶
ای زاهد خودبین! یئری، اؤز عئیبینه کور اول، ۲۷۹
ای زاهد خودبین، بیلیرم کیم هونرین یوخ، ۲۱۵
ای زولف تابداردا روخساری گوی عاج، ۲۰۳
ای زولف یارا! سن حبشی زاده‌سن، نه دیر، ۱۷۴
ای زولفو قارا! تۆکدو قاشین قانیمی منیم، ۲۶۴
ای زولفو قارا! قاشلاریو جان و دل فدا، ۱۵۷
ای سؤیله‌ین: «اول طورده‌ی طراردان ال چک»، ۳۵۴
ای ساربان! قطاریمیزی کوی یارا چک، ۳۵۳
ای ساقی گول چهره! ماه رمضان اولدو، ۴۷۲

ای سبزه‌ی خط! سن کی لب یارا یتیشدین، ۲۳۰
ای سرو! بیر آدم کی ائده کویوو مسکن، ۳۰۸
ای سریر سرفراز لاقّی کیم روز جنگ، ۱۳۶
ای سلیمان سریر عزّ و تمکین کیم سنین، ۱۳۶
ای سوران آب بقا لذّتی کیم نئجه دیر، ۲۶۱
ای سوران حالیمی کیم بؤیله پریشان نییه سن؟ ۲۶۱
ای سید اگر هشت بهشت ایسه مورادین، ۱۹۲
ای سید پیر، ائیله منی وحدته رغبت، ۴۱۹
ای شیخ نیظامی! ای نیظامی داغیلان! ۶۲۴
ای شانه! بو کؤلوم کیمی صد چاک نئچینسن؟ ۲۳۰
ای شانه! سینّه چاک نئچون سن، بیان قیل، ۳۱۶
ای شه خبیر گشا، سلطان اقلیم سخا، ۱۴۰
ای شهر مدینه! کیمیادیر خاکین، ۶۲۵
ای شهنشاهی کی شوقوندن دل و جان تیره‌شور! ۱۳۵
ای صبا! ای سنه بو روح و روانیم قوربان، ۴۵۱
ای طبیب! ال چک علاجیمدان، منه ائتمه علاج، ۲۸۹
ای طبیبیم! دل بیمارا علاج ائتمه داخی، ۳۱۸
ای ظاهری اخوان صفا، گرگ ادالار، ۵۹۵
ای عارضی اهل نطره کعبه‌ی غلیا، ۵۹۳
ای عاشیق زار، وصل جاناندان کنج، ۶۱۸
ای عزیزیم! حساب یوخ یاشدا، ۶۳۷
ای عندلیب! رؤنق گولزار قالمادی، ۵۱۸
ای عندلیب! نوحه‌لر ائتمک زمانیدیر، ۳۱۷
ای فیضیه مجموعه‌ی عالم مؤحتاج، ۶۱۷
ای فلک! گل کی بیر اگری اوتوروب، دوز دانشاق، ۵۵۸
ای فوطه! وئرمرم سنی زاهد عباسینا، ۵۳۹
ای قاشی کامان! کییریگی اوخ! سینمه‌مه بیر باخ، ۴۸۶
ای قان اولان کؤنول! نییه دوشدون بو حالا سن؟ ۴۲۵
ای قانا دؤن رشک لبیندن یاقوت، ۶۱۶
ای قدرتین آثاری سنین ارض و سما، ۶۱۳
ای قویان باشینا عزّله لَعْمَرُکدن تاج، ۲۰۲
ای قیلان بحث قد سرو، اوزو سوسن ایله، ۵۰۳
ای کؤنول! اول گول ایچون ناله و زار ائتمه داخی، ۵۱۷
ای کؤنول! بس وصل یارا نولدو تدبیرین سنین؟ ۴۶۳
ای کؤنول! جیلوه‌گه دوستدو سجده‌گه‌یمیز، ۳۲۹
ای کؤنول! دائیم ائله شیطان انسیدن حذر، ۱۶۶
ای کؤنول! زولف ایله آبروسونا مثیل ائتمه‌کی وار، ۱۶۸
ای کؤنول! زولف سیاهیندا یول آزدین دلبرین، ۴۵۳
ای کؤنول! سرو سمند سن ایدین یا من ایدیم؟ ۴۰۵
ای کؤنول! سیرر دهان یاردان آثار یوخ، ۲۱۳
ای کؤنول! عشق ایچره اولدون خوارسن، دیوانه من، ۴۳۴

ای کۆنول! قدرینی بیل اوخلاری نین سینهمده، ۱۷۲
ای کۆنول! کۆحل صیفاهان سانما خاک پائینی، ۲۸۶
ای کۆنول! لعل لب جانانا ائیلرسن هوس، ۳۱۷
ای کۆنول! محرم راز ائیلمه بیگانه لری، ۶۰۴
ای کۆنول! مسجد یولون ترک ائت، ره میخانه توت، ۱۹۷
ای کۆنول! من کی گۆروب یاری آیقاندان دوشدوم، ۴۴۵
ای کاش اولایدی بو تماشادا گۆزوم کور، ۳۸۲
ای کاش اولایدیم قاییش اول موی میانا، ۲۷۶
ای کاش اولمایایدی سحر، چیخمایایدی گون، ۵۰۴
ای کاش قویایدین ایتوبین آدینی سئید، ۵۲۰
ای کاش کی چیخمایایدی تا شام ابد، ۶۲۵
ای کاکیلین فداسی اولوم گۆرمگه اوزون، ۴۶۲
ای کامان قاشلی! منی یارالادی غمزهن اوخو، ۲۹۱
ای کبوتر! آپاریب نامه ی درد دلیمی، ۴۵۱
ای کعبه ی وصلیه ملائیک حجاج، ۶۱۷
ای کمان قاشلی، آتیب اوخ، اوره گیم یارالادین، ۲۸۴
ای که مانند برگ نیلوفر، ۲۲۲
ای کی ذوق وصلینی بو شاهین ائیلرسن رجا، ۶۰۹
ای کی رشک عارضیندن ماه تابان تتره شیر، ۱۳۴
ای کی سروین بوسه ی لعلین تمنا ائیلهدین، ۳۳۸
ای گۆز! بو قدر اغلاما، تۆکمه سیرشک خون، ۲۶۳
ای گۆزون عین خندان قلم و قاش سنا، ۱۷۱
ای گنجهنی آباد قیلان مسجد شاه، ۶۲۶
ای گول بون گول ریخته! خجلت نه موناسیب؟ ۵۵۲
ای گول! اوزون معاینه فیردوس باغیدیر، ۲۸۷
ای گول! سن اوزون کعبه ی ارباب صفاسان، ۵۹۳
ای گول! سنه اولده خریدار من اولدوم، ۳۸۹
ای گول! سنه حال دل شئیدانی دئمز لر، ۲۴۳
ای گول! نه روادیر سنی مئخواره دئسین لر، ۲۴۵
ای گول! نه روادیر دورا هر خارا مقابیل، ۲۷۶
ای گولشن بهشت، جمالین نیشانه سی، ۶۳۵
ای لاله روخ! آلدین اله غئیر ایله پیاله، ۴۴۵
ای لب دلداران غافیل اولان خضر فقیر، ۲۸۶
ای لبین دوشنامی اهل عشقه شکر دن لذت، ۲۲۴
ای لبین عاشیقه گول قند، گۆزون بیماری، ۳۰۴
ای لعل گول شکر، بو لطافتده بیر سحر، ۲۶۵
ای لعل لبین شیریه ی شکر تکی شیرین، ۴۵۲
ای لعلی شکر! چوخ یتمیشم مصر نباتین، ۲۹۸
ای مۆج اشک آخما، داخی توتما یوللارین، ۲۹۳
ای مذاق جان شیرینیمده آجی سۆزلرین، ۲۲۴
ای مرشد ناسوتی، وی سایر لاهوتی، ۱۵۴
ای مسیحادان لبین جانبخش، لعلین دل روبا، ۳۱۰

ای معجز انفاسینا شاگرد مسیح! ۶۱۹
ای مقدمین فداسی! بالار چکیر باشیم، ۴۱۳
ای ملک خو! وعده ی قتلیمده اهمال ائتمه کیم، ۴۶۳
ای ملک سیما! جمالین رشک جنت باغیدیر، ۲۸۸
ای منی اول مه خورشید لیکادان آیران، ۴۵۷
ای مه نامهربان! ائتمم تمنا وصلینی، ۲۷۴
ای مه! سنه بو آو دمادم نه ایچوندور، ۲۵۸
ای ناخدا! خدایا قسم، بو سفینه نی، ۳۵۳
ای ناله لریم گلدی اودور قتلیم ایچون یار، ۴۹۸
ای نور سماوات و زمین، گر چه نهانسان، ۴۱۸
ای نوربخش بارگه کبریا، علی! ۱۵۱
ای هم نشین لر، او یادین یار یاتماسین، ۴۵۴
ای هم نشین کی سن منه غمخوار اولموسان، ۴۲۰
ای یوسف میصردن جمالین املح! ۶۱۸
ایا ذاتین نیه اندیر، اول نیه اندان هر نیه ان پئیدا، ۱۶۲
ایاغی آل اله ساقی! منه پیای پی وئر، ۲۹۵
ایاغی باده دن خالی گۆره دن دم قان اولور کۆنلوم، ۲۵۶
ایاق آلدیم اله، باشیما چکدیم ناز ایله ساغر، ۲۸۶
ایام باهار اولدو، آچیلدی گول و لاله، ۲۷۳
ایام وصل گئتدی الیندن بو سئیدین، ۵۲۹
ایچ باده کی اولسون ایکی امرین بیر حاصیل، ۴۳۹
ایچدیم کی ارغوانی اولا مئین عارضیم، ۳۱۵
ایچدیم کی باده رفع ائده درد و ملالیمی، ۶۳۵
ایچمیشیک خوم خانه ی احببت جامیندان شراب، ۳۴۸
ایچه شرابی، او روح و روان، اولا مخمور، ۴۹۱
ایچه سن باده ی ولایتدن، ۵۷۵
ایچه دیدی باده ی گولگون او گول پیاله - پیاله، ۵۳۱
ایچیب هر شام مئی یار ایله، ائتدیم هر سحر تویه، ۴۷۹
ایراقدان یارینی گۆزجک، اسبب کۆنلو، قاجیب رنگی، ۳۴۵
ایستر آچ ماه روخون، ایستر نهان ائت ناز ایله، ۴۹۹
ایستر او آفتاب لب لعلین اؤپمگه، ۲۹۳
ایستر ایدیم گون و گوندن اولاجانیم نیکو، ۵۸۲
ایستر توتا دل طورره ی پورچینی، ای ماه! ۵۴۶
ایستر جدا همیشه او مه پاره دن منی، ۴۳۰
ایستر کۆنول اول عارض گولگونو عرفناک، ۵۴۶
ایستردی ملک آدمی کیم تا پمایا خیلقت، ۲۲۵
ایسترسن اگر ای دل شئیدا! فرح اولسون، ۴۳۹
ایسترم بیر گولونه باغ و نه بستان گولودور، ۲۵۹
ایسترسن، دندیم: «ای ماه! غوبار قدمین»؟ ۳۷۵
ایسته دیم چاره خطین بو دل صدباره ایچون، ۴۳۶
ایستهرم آئینه ده چشمیم گۆره عکسین ولی، ۴۸۸

ایستہرم بیر خاص خلوت یار ایله عالمده کیم، ۴۵۴
ایستہرم جانیم آلیب بونوما سالسین زولفونو، ۴۵۵
ایستہرم گۆرمک سنی بیر شخصه ایمکان اولماسین، ۴۵۴
ایستہسن ای ملک الموت کی جانیم آلاسان، ۶۳۹
ایستہمز آب بقا خیزر و مسیحا خورشید، ۵۵۳
ایستہمز عاشیق کی خط توتسون عذار دلبری، ۳۰۹
ایستہمز نرگسی، اول دیدہی شہلانی گۆرن، ۴۲۴
ایستہمزدی ذوق ایچون شکر دهنلر وصلینی، ۴۳۴
ایستہمم استبرق فردوس اعلا دان کفن، ۴۲۸
ایستہبیر جنتی زاهد بو قدر حیلہ ایله، ۲۱۲
ایستہبیر شہردن اول دلبر مہ پارہ گندہ، ۴۸۳
ایسم اؤزو بیر ایسمدیر، امما مُسمّا مختلیف، ۳۴۳
ایشیم قارا گنجہلر آہ و نالہ دیر سنسبز، ۵۰۴
ایشیمدی سجده ہمیشہ، دو طاق ابروی یارا، ۲۲۱
ایشین دائیم جفا و جؤردور، بیداد، عشاقا، ۴۷۸
ایکی دیل اچدی کی وصف ائیلہسین او گول بدنی، ۳۸۰
ایکی زولفون آراسیندان گۆرونہ مئهر روخون، ۳۹۱
ایکی زولفون سرنگون چاہ زرخندان دوشوب، ۲۵۵
ایکی فرزند گرامیدور شہیر و شہردن، ۱۳۹
ایکی گوندور اول آیی گۆرمورہم، اولموش گونوم قارا، ۵۴۶
ایلاہی بولبولہ اولسون ہمیشہ گول ہمد، ۱۶۸
ایلاہی دؤندو جیگر قانا، بیردہ گۆرہم اول، ۵۰۳
ایلاہی! قانا دؤنسون غنیر یادین ائیلہسہ کؤنلوم، ۴۴۱
ایماما مقتدییم، ای خوش اول زامانلار، کیم، ۵۳۰
ایناما گر دئسہ رمال: سیرر غنیبہ آگاہام، ۲۴۹
اینتظار ایله گۆزوم یوللاردا قالدی، ای خدا! ۵۲۸
اینتظاریم حددن اؤتدو، گول عذاریم گلہمدی، ۵۲۸
اینتقام ایله کؤنول گرچہ اولور شاد، ولی، ۵۶۲
اینجیتدی فغانیم گنجہلر اهل دیاری، ۳۹۴
اینجیب آہ و فغانیمدان کم اتدین جؤورونو، ۵۴۴
ایندی اجریندیر، کؤنول! چک شام ہیجرین دردینی، ۱۷۱
ایندی بیر غنیر سیاق ایله اؤتورسن بیزدن، ۳۵۶
ایندی کناردان باخیرام یارا، ای فلک! ۱۵۷
ایندی نہ دیر ای شئیخ! شریعت حؤکمو، ۶۲۴
اینسان دؤندیم صیقتہ سنہ، اتمہدیم خطا، ۴۲۹
بتلہ معلوم گندیب سئیدین الدن او گولو، ۱۸۶
بتلہ دیر قاعدہ گولزار جہان ایچرہ کی، گول، ۲۹۶
با وجودی کی لیلین احیا قیلیردی مردلر، ۳۵۱
بابام آدم بھشتی چون وئریب بیر دانہی خالا، ۲۸۰
بابامیز آدم ائیلہدی عوصیان، ۵۷۲
بابی باب مورتضایام من، ۵۷۴

باتدین یئنہ باختیم کیمی بیلیم نہ قارایا، ۲۵۸
باختیم دؤنوب، ائویم بیخیلیب، عزتیم گندیب، ۳۷۰
باختیمین گوزگوسونہ اوز وئردی ای مہ! تیرہلیک، ۵۱۲
باخدی آیی گۆروب اول شئیخ کی یارین اوزونہ، ۵۰۸
باخسا ہر کیمسہ حقارتلہ اونون درگاہینا، ۱۴۷
باخما فقیہین ائیلہدیگی درس و بحثینہ، ۲۷۹
باخما کیتاب حکمتہ، مئی تک کیتابیہ، ۳۱۲
باخماغا اشکیمہ سیارہلر اولدو ثابت، ۴۶۶
باخیب ائینہیہ، موژگان و ابروسیلہ اوینار چوخ، ۳۳۲
باخیرام زولف چلیپاسینا ترسا بچہنین، ۳۴۲
باخین بو مجلسہ دقتلہ بیر سیزی تانری، ۲۲۸
باد اسدی، گلدی نفخہی زولف معنبرین، ۲۱۸
باد صبا شوکوفتہ ائدہر گر چہ گوللری، ۵۳۸
بادام مزاجین حُکما تلخ دئییلر، ۴۵۳
بادہ ایچون بیلیمدیم واعیظ نہ بؤھتان سؤیلہدی، ۴۲۴
بادہدن غنیری عَزَدیر، نہ کی وار عالمده، ۱۶۷
بادہنی توتدو برابر لعلینہ سئید بوگون، ۱۸۰
بادہنی دئرلر ائدیپ نصّ ایله پئیغمیر حرام، ۲۵۸
بادہنی گر قاضی الحاجات دئرسن نئی عجب! ۴۲۳
بادہنین، لعل لب دلبرہ چون نیسبتی وار، ۱۶۶
بادہی ساغیریمی آلمایم، ای شوخ! ۳۶۵
بادہی گولفام ایله آلودہ اولموش جامہسی، ۲۵۵
بادہی گولفام ایله سئیر گولستان چاغیدیر، ۳۳۹
بادہی گولفامدان رنگین گولستاندیر قدح، ۲۰۸
بادہی لعل لیلین اوصافین اتدیم آشیکار، ۴۰۲
بار ایلاھا! بیردہ من گۆرہم اول اول گوللری، ۵۳۰
بازار حوسنہ عاشیق مسکیندی مشتری، ۲۶۳
باشدان آباغا ائیلہدیم آفاقا نیگا، ۶۲۷
باشدان یئرہ قویدوق هوس بادہی نابی، ۳۴۹
باشی آچیغین گۆزلریندن نہ دئییم، ۶۲۷
باشیم زانوی غمدہ، اولموشام یوز دردہ پیچیدہ، ۲۸۰
باشیم سمایا یئتر سئید، اؤچ رفعتدن، ۴۹۱
باشیمدا شعیہی مئی خاطریمدہ ذوق و صفا، ۵۳۱
باشیمدان چیخمادی سؤدای زولفون، چیخدی جان ... ۳۸۸
باشیمین تاجی غوبار مقدمیندیر، ای صنم! ۴۱۰
باشین ایچون کسمہ مندن، ای بوت بیدادگر! ۲۷۴
باشین یئتر سمایا شرافتلہ، سئید! ۳۵۲
باشیندا پنبہ مینا گؤستریر کشف و کرامتلر، ۲۸۰
باطن اوزومون شاہیدیدیر حوسن کلامیم، ۲۳۰
باطن پیغمبر ایدی باطنین ای سرّ حق! ۱۳۷
باطن گۆزونون یوخ سنی گۆرمکدہ قصوری، ۴۱۸
باعث تسخیر ایکن زولف پریشانلار سنا، ۱۷۰

باعیت نار دندین مئهر روخون، ای واعیظ! ۴۴۵
 باعیت نه اولدو ای گول رعنا! کی گؤرمورم، ۴۶۲
 باغ ایچره گلیب یاریمی اغیار ایله گؤردوم، ۳۸۲
 باغ حوسنون دردیلر عشق اهلی شفتالوسونو، ۱۸۸
 باغ دل شئیدادا اولان نخل محبت، ۴۷۳
 باغ دله اول نخل محبت کی من اکدیم، ۲۹۹
 باغ عالمده منه بیر گول رعنادی غرض، ۳۲۹
 باغ غم گوللر آچیب، ایندی جینونوم دمیدیر، ۴۱۱
 باغا گیردیم وصف روخسار گول افشانین اندیب، ۴۰۳
 باغا گیردین، اول عذار آلدان آچدین نیقاب، ۴۴۷
 باغبان اولدوم سنه، وئردیم گؤزومدن سو، ولی، ۳۱۳
 باغبان هر گونده بیر سروین قویاردیر باغدان، ۱۸۷
 باغبانیر باغ روخساریندا زولفون، ای پری! ۴۷۵
 باغدا آچدی اوزوندن او گول تازه نیقاب، ۳۳۲
 باغدا اوزدن اچان دمده نیقابین قونجا، ۴۶۵
 باغدان فصل باهار اول گول رعنا گئتدی، ۵۲۲
 باغلا دیم رخت سفر، تا کی یئتیشدیم وطنه، ۵۸۹
 باغلار سیز اولدو، اولماز خاطیریم خورهم هنوز، ۳۱۰
 باغلابیب زئارلار زولفون تۆکولدو روبونا، ۲۵۲
 بالله اورتولمز مزاریم آه و زاریمدان منیم، ۵۸۱
 بالله کی جاها انهلینه سنسن مقصود، ۶۲۹
 بالینده باتماق عاشیق زارا حرامدیر، ۲۳۴
 باور اتمم دئسملر سودا بیتر نیلوفر، ۴۸۸
 باهار اولدو، کؤنوللر شاد اولان موسم دی، یاریم یوخ! ۲۱۵
 باهار ظاهرین آخر نه دیر تماشاسی؟ ۲۳۱
 باهاریم اولدو خزان، قوی من ائیله ییم ناله، ۳۶۱
 باهانا ایله یئتمیش وصالا عاشیقلار، ۴۰۴
 بُتخانه ی شیروانا یئنه بیر بُت زیبا، ۲۷۳
 بچّه ی باده فروشون کی گؤره روخسارین، ۵۳۶
 بحر مسجور رحمت یزدان، ۵۷۷
 بحر وحدت مۆج ائدیب تیشره داغیلدی قطره لر، ۳۴۳
 بحرینه دؤنوب مۆج بلادان ایکی چشمیم، ۴۷۲
 بحرینه دؤنوب یار غمیندن ایکی چشمیم، ۲۳۰
 بحمد الله کی قالدی یادگار اشعار جانبخشیم، ۵۲۵
 بحمد الله کی ظلمات ثلاثه دفع رفع اولدی، ۱۴۳
 بحمد الله یولوندا عاقیبت خاک اولدو جان، تن هم، ۵۹۶
 بخته ور بو چرخ گردان کیم کئچیردیر عؤمرونو، ۴۹۶
 بخش قیلدین سائیله تا کیم قطار ناقه نی، ۱۳۸
 بدبختلیگیم گؤر کی منی یار یانیندا، ۶۳۰
 بدن سو ایچره باش سودان کنار، ۲۸۴
 بدنین سیم بیلیب مشتری اولدو چوخلار، ۱۷۲

بَر وئرمه دی، آچیلما دی بیر قونجه ی موراد، ۴۲۹
 برائت سوره سین وئرمیشدی گر صدّیقه پیغمبر، ۱۴۴
 بزم رقیبه سالدی ضیا شمع طلعتین، ۴۲۹
 بزم عاشیق روژن اولماز آفتاب و ماه ایله، ۳۷۲
 بزم عیشرتده اگر یار اول، بیر حالتی وار، ۴۵۷
 بس دئمیشدین گنجهلر چیخمارام، ای ماه! نئچین، ۴۴۶
 بس کی ائتمیش روز و شب، ای طفیل! فیکر قاتمین، ۴۷۵
 بس کی جان وئرمگه شمشیریوه من موشتا قام، ۴۶۶
 بس کی وئیر جفالاری هر دم صفا منا، ۱۷۴
 بس کی هر شب فیرقتیندن ائیلرم چوخ آه و زار، ۵۸۱
 بس کی، ای دل! هوس زولف گر هگیر ائتدین، ۴۴۵
 بس ندن پئیکانلاری چشمیمده اولدو لعلگون، ۱۷۹
 بس نه دن روخسارینا زولفون پریشان ائتدی یار، ۳۰۹
 بس هانی ای کؤنول! سریوین اوسته سایه سی، ۴۲۶
 بساط سلطنت ذوقوندن اهل عشقه افزوندور، ۳۵۰
 بساط عیشیمیز هیجرینده، ای گول! بزم نامدیر، ۲۷۹
 بسان سئیل یئتیب بحر وحدت یارا، ۲۴۴
 بسدی بو بیر قطره قانه بونجا بیداد ائتمه کیم، ۱۳۵
 بسدیر اولدون بو قدەر بسته ی زنجیر جون، ۵۱۷
 بسدیر بو یارا کیم منه وار بزمده رقیب، ۴۵۹
 بسدیر سنه روخسار زر و اشک چو سیمین، ۲۱۶
 بسدیر منه بو تلخی هیجران لبیندن، ۴۹۸
 بسدیر منه بو ساقی ایله باده ی گولگون، ۲۷۸
 بسدیر منه خاک قدمی، خیرقه ی چاکیم، ۲۳۰
 بسکی جفالار ایله کؤنول عادت ائیله ییب، ۱۷۵
 بسکی دل عاشیق گوشتار شکر باریندیر، ۳۰۴
 بسکی شب تا به سحر آغلاماق عادتدی منه، ۲۲۷
 بسیندی پیر مغان التیقاتی، ای دل زار! ۱۷۳
 بلا و درد و غمین وئرمه اؤزگیه، منه وئر، ۳۸۱
 بلا و مؤحتتیم یوخ، بیر انیس و غم گوساریم یوخ، ۵۴۷
 بلادان خالی اولماز عالم ایچره عاشیق صادق، ۳۴۴
 بلادیر حال بیلمز یارا، ای دل! مبتلا اولماق، ۳۴۴
 بلای تلخ هیجر یاری کؤنلونده صنوبر توت، ۲۷۷
 بلای عشقه دوشدون ای بوت مهپاره! صبر ائیله، ۶۰۱
 بلای هیجر دلبر تیره تردیر، ای کؤنول! آما، ۲۷۷
 بلند رتبه امیرا مدایحینده اگر، ۱۳۰
 بلورین جامه تۆک ساقی شراب راحت افزانی، ۱۴۲
 بلی، هر بیر کسین وار بیر سایاغی، ۶۴۳
 بند اولدو کؤنول تار سر زولف نیگارا، ۲۸۰
 بند- بندیم کسه لر، ائیلتم ترک فغان، ۴۰۹
 بندده یوخدور اسیران دل افکارلارین، ۵۹۱

بوندی پیر موغانام کی عینایتلر انڈیب، ۵۲۱
 بنز ابروی کجین ہر بیر آئی پارہ سینہ، ۵۱۳
 بنز او نخلہ کیم اولابی سایہ و ثمر، ۲۱۶
 بنز خدنگ روستم دستانا کیپر یگین، ۳۲۵
 بنزہر جمالی مرکز خورشید دژرونہ، ۲۹۳
 بو آستانہدہ ہم مستجاب اولور دعوات، ۱۳۲
 بو آھو گوزلولر باغلار کمند زولف ایلہ شیر، ۶۰۱
 بو آل او آل دگیمی باب خیری قوپاریپ، ۱۳۳
 بو آل او آل دگیمی عمر ابن عبدودی، ۱۳۳
 بو آل او آل دگیمی مرۃ ابن قیسی بولوب، ۱۳۳
 بو آل او آل دگیمی مرحبی قلوب یکسان، ۱۳۳
 بو آوزو قارا کۆنولدور منی روسوا ائلہین،
 بو آوزون مدتہ تحقیق ائیلہدیم بو امری کیم، ۳۲۷
 بو اول باہار دل آراد کی ہواسی ایلہ، ۵۵۹
 بو اولفت ظاہیردن اگر منع اولورسان، ۲۳۱
 بو اومید ایلہ کی غمزنندن آلا کام دلین، ۳۴۲
 بو اومید ایلہ کی قانیمی تۆکہ غمزن اوخو، ۲۹۰
 بو ایک مصرع ایلہ گوردوم اندر، ۵۶۸
 بو بارگاہدا سردارلار سلاطینلر، ۱۳۱
 بو بزم جانفرازا بادہی گولفامدیر لایق، ۳۵۰
 بو بزم عیشرت آرا سید سالیق یادا، ۲۲۹
 بو بیسر و پادان نییہ بیدادیوی کسیدین، ۲۳۰
 بو پری رولردیر عالمده مسخر لعلینہ، ۵۳۹
 بو پیر کۆنول، تازہ بیر اہل نظر ایستر، ۲۳۶
 بو تعمیر دل اولدو خاکا یکسان، ۴۵۶
 بو تمنادا ایدیم کیم اول جان قوربانین، ۳۹۵
 بو تمنادایم ای گول! کی شہیدین سن اولام، ۳۹۰
 بو جفا دیدہ دل اول کاکیل مشکینہ فدا، ۲۱۲
 بو حسرت خسروون دؤندرمہ سینمی کۆنلونو قانا، ۱۶۲
 بو حسن و لطافتہ یقیندیر بشر اولماز، ۲۹۸
 بو خال مشکفام کی رویندہدیر سنین، ۲۹۵
 بو خبردن کی گئدیب یار اورہ گیم گئندی منیم، ۴۸۳
 بو خستہ کۆنول عرش خداوند احدیر، ۵۴۶
 بو دام عشقہ منی سالدی دانہی خالین، ۴۰۴
 بو دگیل پردہی عشاق و نہاوند و حیجاز، ۴۶۷
 بو دل شیشہ میثالیندا نہدیر رشتہی جان؟ ۵۵۷
 بو دؤقندن ائلہ باغبان منی مایوس، ۴۰۵
 بو دؤقو بیلیمینین، اولما ہیچ حالینا مُنکر، ۲۴۳
 بو رسمدیر کی پری مردومہ عیان اولماز، ۵۰۰
 بو رنج خومار ائیلہدی دلخون منی، ساقی! ۵۹۴
 بو سرچشمہ ازندن بولانیب، ای غافل! ۵۳۳

بو سرزمیندہدیر قبر حضرت آدم، ۱۳۱
 بو سعادتن بو نور ہر دم مباحات ائیلہ سین، ۱۴۸
 بو سلطنت عثقدہ محمود تاپیلماز، ۲۱۳
 بو شرمدن کی دل، آوزون ائینہدیر دئمیش، ۲۳۲
 بو شیرینلیک کی وار ما بئینیمیزدہ یار ایلن، سید! ۴۴۴
 بو صفہدہ پیری توللا گورگہ، ۶۴۲
 بو طوف گاہدا سئیران اندر ملائیکلر، ۱۳۱
 بو ظلمت زولفوندا لبین آب بقامیز، ۲۳۷
 بو عزیزہ نئچہ یوسفیلر اولوب زار و اسیر، ۱۹۰
 بو عصرده یوخ گؤھر عرفانہ خریدار، ۵۱۹
 بو غزلدن یئنہ بیر رمز گؤرونو سید! ۱۶۴
 بو غزلدن یئنہ بیر رمز گؤرونو سید! ۴۲۵
 بو قارا زولف و کاکیل مشکین کی سندہ وار، ۲۶۲
 بو قارا گون کی منیم باشیما ہیجیندہ گلیب، ۱۵۷
 بو قانلار تۆکمہ گیندن رشکیم آرتیر کیم قیامتہ، ۶۴۱
 بو قد و روخسار ایلہ سئیر گولوستان ائیلہ سن، ۲۴۱
 بو قد و روخسار ایلہ سئیر گولوستان ائیلہ سن، ۵۵۳
 بو قدر سیدہ جؤر ائتمہ، ای ملائک خو! ۲۳۹
 بو قدر شعرده اولماز نمک، ولی سید! ۲۲۴
 بو قدری فرقی وار کیم سوزش نار محبتہ، ۳۰۷
 بو قدرہ بوتلار کیم سجدہلر ائیلر سید، ۴۶۶
 بو قدرہ جؤر و سیتیم عاشیقہ ائندین، بسدیر، ۴۶۶
 بو قدرہ زمزمی توصیف ائلہ، ای حاجی! ۱۶۷
 بو قدرہ قیلما جفا، قیلما شکایت عاقبت، ۱۳۵
 بو قدرہ کیم گؤرونور عارض دلبردہ صفا، ۱۶۷
 بو قدرہ ماہ روخوم خوشنووہ اولما مغرور، ۵۸۷
 بو قدرہ ہیجردہ افسوس چکرسن، سید! ۵۵۸
 بو کشکولر اونا ہرگز ائتمہ ییب تأثیر، ۱۳۲
 بو کوفرنوما شعریوی، سید گؤروب عالم، ۲۴۶
 بو کولہ ایلہ توتوب گون تک جاہانی شوہرتین، ۴۷۹
 بو کولہ ایلہ مسخر قیلدی سید عالمی، ۴۷۹
 بو گنجہ ائیلہ میشم اوچ ثریادا مقام، ۴۶۶
 بو گنجہ ایچمیسن ای لالہ روخ! اول قدر شراب، ۲۶۷
 بو گنجہ بیرمہ ایلہ اوچ ثریادا ایدیم، ۴۰۳
 بو گنجہ خواب ایچرہ اول زولف سیاہی توتومشام، ۱۸۱
 بو گنجہ ظولمت زولفوندا کۆنول آزی یولون، ۵۱۳
 بو گنجہ گوردو آوزون اوژ نیگاری نین سید، ۲۰۶
 بو گنجہ منزل ائلہ خانہمی، ای ماہلیقا! ۴۴۲
 بو گؤز منیم، ترانہ منیم، سوز دل منیم، ۳۷۰
 بو گلن کیمدی کی یوز ولولہ شیروانا سالیب، ۱۸۹
 بو گنجہدہ بیر گنج نہانیم قالدی، ۶۲۸
 بو گول خیلقت خالیقدہ، لطافت چوخدور، ۲۵۹

بولبول تکی ایشیم یوخ ایدی آه و زاردا. ۶۱۲
 بولبول دل گولشن روخسارین ائیلر آرزو، ۶۳۴
 بولبول شوریده‌یم من، فصل گولزار ایسته‌رم، ۳۷۲
 بولبول کیمی فغانا گلیب آغلا سئید، ۴۲۱
 بولبول کیمی فغاندی ایشیم ایندی سئید! ۴۱۳
 بولبول گولزار قُدر ایدین ازلدن، سئید! ۲۵۵
 بولبول گولشن قدس ایدیم، عزیز دو جهان، ۵۵۷
 بولبول گوله ائیلر گیل، ای نوگول رعنا! ۱۹۷
 بولبول نوایا گلمز ایدی شور عشق ایله، ۵۴۲
 بولبول! سنین اولسون داخی گولزار محبت، ۳۴۸
 بولبول! کئچیرمه باغدا غفلتله عؤمرونو، ۲۳۳
 بولبول، پرینده باشینی گیزلندی شرمندن، ۳۱۳
 بولبولره او ساحت قدس آشیان ایدی، ۶۱۱
 بولبولون حال دلین نوگول گولزار بیلیر، ۲۹۷
 بونا محمود دئییم، بیلیمه‌یرم یا کی، ایاز، ۱۹۰
 بونجا اوزون قارالمادی خط سییاهدان، ۵۱۷
 بونجا تصوّر ائیلیم بلالارین، ۶۱۱
 بونجا جفالارین گؤروب، اول بی‌نوا کؤنول، ۲۶۴
 بونجا داش آتما فلک سئید دیوانه‌به کیم، ۶۴۲
 بونجا کیم حوسنونو قرآندا وصف اتندی خدا، ۴۳۷
 بونجا کیم سیلسیله‌ی زولفووو ایستر سئید، ۴۴۱
 بوندان آرتیق منه سن ائتمه داخی جؤر و جفا، ۵۸۶
 بوندان بیل اشتیاقیمی کیم بونجا رشک ایله، ۴۳۶
 بوندان بیل اشتیاقیمی کیم بونجا رشک ایله، ۶۴۱
 بوندان سورا زمانه‌ده من مرگه شائیق، ۴۱۲
 بونلارین جومله‌سی‌نین شیوه‌ی رفتاری گؤزل، ۶۰۵
 بوی زولفون سنه تاپشیردی او مشکین گیسو، ۴۷۶
 بوینوما سالدین او مشکین زولفون زونارینی، ۴۴۷
 بویوردو کی: «ای ره دین اوزره جان نثارلیریم، ۱۲۸
 به سان شیشه‌ی فانوس بس کی من صافام، ۴۰۶
 بهشت عدندن آدم گتیردی توپراغین، ۲۰۹
 بهشت وصفینی کیم بونجا ائیله‌یر منه خالیق، ۲۲۱
 بهشت هشت در وصفین منه یوز باب ایله سؤیلر، ۳۳۳
 بهشتی وئردی آدم دانه‌یه، من دانه‌ی خالا، ۵۴۴
 بهیشته کیمسنه گئتمز عیبادت ائتمک ایچون، ۱۷۴
 بهیشته مثیل ائله‌مز سئیدین اگر، ای گول! ۱۶۸
 بی‌باده‌ی گولگون بیزی مست ائیلهدی ساقی، ۲۷۹
 بیت الحرام اولدی مقام ولادتین، ۱۵۲
 بی‌جا دگیل بو آغلاماغیم سئیدا نیم، ۳۷۱
 بی‌جا دگیل کی رویوی زولفون ائدر طواف، ۳۴۱
 بی‌جا دگیل کی هیجرده، ای آفت! آغلارام، ۳۷۱
 بیچرسن مزرع آخرادا زاهید، ۲۰۰

بو له‌بدر عمومی پئیغمبر، ۵۷۹
 بو محمد ائله‌دی سئید بی‌یاری هلاک، ۱۵۷
 بو مرغ گرفتار قفس صورت حالین، ۴۵۵
 بو مشهور مثلدیر ساقی جان! کیم: «تویره‌نن دورماز»، ۴۸۰
 بو مطلع عرفا ایله بو غزل، سئید، ۱۶۰
 بو معجزی ائشیدیب شاد اولور دل مؤمن، ۱۳۲
 بو مولکون عیشرتینی، سئید! غنیمت بیل، ۵۵۱
 بو نامه ایله جانا وئریب سرفرازلیق، ۱۸۹
 بو نامه کیم منه اول شوخ دل‌روباداندیر، ۲۸۲
 بو نامه‌نی کی یار دلارام گؤنده‌ریب، ۱۸۹
 بو نقدی قویوب نسیه دالینجا نه گئدیم من؟ ۲۷۸
 بو نقص حوسن دگیلدیر دئیمسه ماه سنا، ۱۷۳
 بو نوع ایله کی لطافت تنینده وار، ای گول! ۱۶۹
 بو نوع معجزی گورمز نئچون اماما روا، ۱۳۲
 بو نه بهجت، نه صفادیر، نه سرور و نه به! ۵۳۲
 بو نه دلسته اولماقدیر پرلر زولف و خالینا، ۳۰۷
 بو هیجردن منی قورتارماسین، گندیم، بالله! ۱۵۹
 بوتلاردان اولدو بیئت خدا پاک، ای کؤنول! ۵۱۹
 بودور او حاکم ذی‌شان کیم دؤنر آبه، ۱۳۳
 بودور او فیتنه کی سیز ائیلهدیز فسانه منی، ۵۵۹
 بودور او کییریگی اوخ دلبر کامان ابرو، ۵۵۹
 بودور بو وادی اقدس کی گلدی موسایا، ۱۳۲
 بودور خلیفه‌ی رحمان، بودور امام انام، ۱۳۲
 بودور ظنیم کی بیر کس معصیت ائتمزدی دونیادا، ۵۵
 بودور ظنیم کی بیر کس معصیت ائتمزدی دونیادا، ۶۳۶
 بودور علی ولی الله شیر حضرت حق، ۱۳۳
 بوراق همت ایله قیل عروج عرش حقه، ۲۶۹
 بورق گؤتوروب اول عرق آلوده اوزوندن، ۴۲۷
 بوریا اوزره اوتورما، بو ریادان بیر اوسان، ۴۸۰
 بوریا تک دؤشه‌نیر مسجیده هردن زاهید، ۴۲۲
 بوسه نه‌قدر چوخ اولا خوش، لا اقل ایکی، ۲۱۰
 بوگون اول گوندو کیم آثار خلقت آشکار اولدو، ۱۴۳
 بوگون اول ماه گول‌چهره گلیبدیر سئیر گولزارا، ۱۶۵
 بوگون عشاق ایچون سن گؤیدن ائتمیش رحمت . . . ۲۴۹
 بوگون منیم گؤزومه آفتاب تار گلیر، ۱۸۸
 بوگونکو بزمده جام شرابیمیز یوخدور، ۲۵۵
 بوگونه اولماز ایدی بی‌وفا او گول منه، سئید! ۵۳۲
 بولار نه رتبه‌دیر اول پادشاه کونین، ۱۳۳
 بولبول آغلار گنجهلر صوبحه کیمی بیر گول ایچون، ۴۱۱
 بولبول اوصاف روخون قیلدی مگر گولشنده، ۱۹۶
 بولبول بی‌دل الیندن اوزولوب دامن گول، ۲۲۷
 بولبول تک ایسته‌سن کی اگر ائتمه‌یم خروس، ۴۵۹

بیخود ظاہر پرست ظاہر پرست بیدار اندین آماندیر او زولف سیاهی می، ۵۶۴
 بیدار اندین آماندیر او زولف سیاهی می، ۴۵۴
 بی دوست اهل عشقه منی ایچمک حرامدیر، ۴۹۵
 بیر آدم و عیسادا دگیل نفخه ی روحون، ۴۱۸
 بیر آی رمضان اوروج توتوب هر آخشام، ۶۲۴
 بیر آیاق ایله دماغین ائده تر زاهید خُشک، ۳۵۸
 بیر آیدا تامام اولماز تک بیر غزلی، هر گیز، ۵۶۲
 بیر الدہ توتوب تیغینی، بیر الدہ توتوب چنگ، ۲۷۶
 بیر اهل حال تاپمادیم عالمده، ای کوئل! ۳۷۰
 بیر آیاق ایله منیم کوئلومو آلدین الهسن، ۴۴۱
 بیر - ایکی گون کی سنه، ای نیگار! مہمانام، ۴۶۲
 بیر بوت خیالی ائیلہ ییب آشوفته کوئلومو، ۴۹۴
 بیر بی ادبلیک ائیلہ دیک بیز کی واعیظ! ۱۷۷
 بیر - بیرندن ذرہ جه عالمده اولمازلار جدا، ۲۰۹
 بیر بیللمہ دی آخرنیہ بو قاش گؤزه گلدی، ۵۲۶
 بیر پری پئیکر، ملک روخسار یاریم وارایدی، ۵۸۰
 بیر تارا دوزہ ردیم نئجه یوز دانہ ی انگور، ۳۹۸
 بیر جانا گومانیم گلیر، اول روح و روانیم، ۳۰۸
 بیر جمالی رشک باغ و گول عذاریم وارایدی، ۵۸۰
 بیر چاره ائیلہ یین بو گنجہ یار، گنتمہ سین، ۶۳۳
 بیر حال ایله صؤحتده گنیردی منی حالا، ۳۸۳
 بیر خیک شرابا ساتدی بیت اللہی، ۶۲۹
 بیر دادا یت کی عرشہ چیخیب آہ و الامان، ۲۲۸
 بیر دوشئیدی ایلمہ وصل، دئیئیدیم بیر - بیر، ۲۵۰
 «بیرده گل اوپوم!» دئدیم، او گول گولود، دئدی: ۶۲۶
 بیر زامان بیز داخی اول ماه ایله ہمخانہ ایدیک، ۳۵۶
 بیر زخم اوروب او توشمه سنی تانری، ای صنم! ۳۷۲
 بیر زخم جان سیتانلا منی ائیلہ دی هلاک، ۵۴۲
 بیر سؤز دئییلہ اول گولہ مندین حیجاب ائدەر، ۴۱۲
 بیر سؤز یوزہ گلمز سنہ اول شاہید مقصود، ۵۲۷
 بیر ساغر ایله ساقی منی سالدی آباقدان، ۴۸۶
 بیر سرو حسرتیندن هر سو رواندیر اشکیم، ۵۳۵
 بیر سولیمانام کی من بیلقتیسه عاشیق اولموشام، ۳۷۲
 بیر شیشہ منی قویون لحدیم ایچره دفن ائدین، ۲۷۴
 بیر ضربتینده وار ثقلینین عبادتی، ۱۵۱
 بیر طرف چنگ و دف و بربط و عود، ۵۶۹
 بیر طرف شانہ داغیتدی زولفوو، بیر یان صبا، ۲۵۲
 بیر طیفل صغیر آلدی منیم عاغلیمی الدن، ۳۸۵
 بیر عذاری ماه، زولفی مشکباریم وارایدی، ۵۸۰
 بیر عزیزین دل قولامی اولدو تا یوسف کیمی، ۳۱۳
 بیر عہدیہ سن ائتمہ دین ای بی وفا، ۱۵۶
 بیر غمزہ ایله سئیدی قیل شؤہرت جهان، ۳۹۲

بیر قطره قان اوغور لامیشام تیغ یاردان، ۳۷۸
 بیر کوئل کی اول اول ماهلیقدان خالی، ۵۴۵
 بیر کتاب الله دیر هر برگ گول، ای عندلیب! ۲۱۱
 بیر کرہ عداوت ائله سم من سنہ، ای گول! ۱۹۶
 بیر کسی گؤرمہ سن آشوفته، پریشان خاطر، ۵۸۸
 بیر کعبہ ایدین، هیچ زیارت ائدہ نین یوخ، ۳۸۹
 بیر کعبہ دگیلمیش بو صفا اهلینہ قبیلہ، ۲۱۳
 بیر کلافیلہ گلیر سئید سنین بازار یوا، ۱۴۱
 بیر کلمہ دیر میان فلکده وجودوموز، ۳۲۵
 بیر کیمسنہ یوخدور کی سنہ اولمایا پابند، ۲۳۶
 بیر کیمسنہ دئدیم وارمی کی روخساریوی اوپسون؟ ۴۶۹
 بیر کیمسنہ یه شرح ائیلہ دیم سیرر دہانی، ۵۵۲
 بیر گنجہ ابولہب تاپیب کعبہ یه ال، ۶۲۲
 بیر گنجہ باشا کچیک بیر نئجه جام، ۵۷۰
 بیر گنجہ کچیک باشیما مئیدن نئجه جام، ۶۲۳
 بیر گنجہ حوسنووہ اوخشاتدی اوژون آی، اودو کیم، ۱۹۶
 بیر گنجہ دیدہ ی حق بینیم آچیب، ۵۶۷
 بیر گنجہ روشن اولمادی اول ماہدان گؤزوم، ۴۱۴
 بیر گنجہ مئیلہ وئریب قلبہ صفا، ۵۶۸
 بیر گنجہ ہیجران جزاسیچون اگر محشر گونو، ۶۴۲
 بیر گدا تک کی اوژون خوابدا سولطان گؤرموش، ۵۹۰
 بیر گلمیش ایدیم وئرمگہ جان، اولمادی قیسمت، ۴۰۱
 بیر گوشہ نی بہشتیہ سنین وئرمہ کی وار، ۵۳۹
 بیر گول آچماز دؤر گردون، گولستان دہردہ، ۳۰۹
 بیر گول عذار توپراغیدیر کیم، نمو اندر، ۳۶۲
 بیر گولستاندیر سر کوپون آچیلیمیش گوللری، ۴۶۴
 بیر گولون عشقینہ تا ائتدی گیرفتار منی، ۵۸۴
 بیر گون اول ماه جهان افروز اولور ناگہ عیان، ۶۱۰
 بیر گون اولور بو طعنہ ی خلق اولدورور سنی، ۴۲۹
 بیر لئیلی سئویب عشقده سئودالارا دوشدوم، ۲۸۵
 بیر لالہ روخو پیرهن آل ایله گؤردوم، ۳۸۳
 بیر ماہی سئویب چرخہ تمّادان اوسانددی، ۳۴۸
 بیر نئجه آدی وار او مولاتین، ۵۷۸
 بیر نؤع ایله کی روح چیخیب تندن آیریلیر، ۴۱۲
 بیر نگاہ لطف قیل ای پادشاہ انس و جن! ۱۳۶
 بیر نیگاہ ایله من اولدوم گؤزونون بیماری، ۵۸۵
 بیر نیم غمزہ بسدی کوئل شهرین آلمغا، ۲۰۳
 بیر واخت اولاجاقدیر کی، سن، ای یوسف ثانی! ۴۱۸
 بیر وجود کامیلین اولموش طوفیلی کائنات، ۳۲۸
 بیر وعدہ ی وصالا وفا ائتمہ دی حبیب، ۱۵۷
 بیر یاخشی ایچون یامان سؤرلر، ۶۳۸
 بیر یوزی قارا قولوندور، بی پناہ و در بہ در، ۱۴۲

- بیرده بزمیمده منیم اول بوت نوشاد اولومو؟ ۴۷۷
 بیرده گۆرسم، گۆز آچیب، گر اول گول رعنا اوزون، ۴۲۸
 بیرده گۆره سن اولورمو جمعیتیمیز، ۶۲۶
 بیرى ظاهر نیگاه ایله آلیبدیر جانیمی پنهان، ۳۲۱
 بیرسی آماغا جانیم، گۆتورموش خنجر بورران، ۳۲۱
 بیرسی رقصه گلیب، الده قدح، ۵۶۹
 بیرى نین زولفونه عنبر چاکر، ۵۷۰
 بیز آتش هیجران ایله دوزخلره یانددیق، ۵۹۴
 بیز ائیلهدیک داخی ای چشم یار! ترک وطن، ۴۹۵
 بیز او ریند باده خواریق عالم عیشرته کیم، ۴۲۳
 بیز اول آلوده ی دردیک کی جام مئی دوامیزدیر، ۲۷۷
 بیز اول پیاده ی بی پالریک بو عصرده کیم، ۴۰۸
 بیز ایکی شاعیریک، فک، آخر، ۵۶۴
 بیز بیر قطار ناهلریک دشت عشقه، ۳۱۴
 بیز جمع ایکن، اول سیلسیله دن تفریق دوشدوک، ۵۹۴
 بیز قصه ی شیرین ایله فرهادی اونوتدوق، ۳۴۹
 بیز گۆهر پورقیمت گنجینه ی جانیق، ۵۹۴
 بیز، چاکر اول پیر موغانیق کی شرفدن، ۲۷۰
 بیزده استحقاق یوخ، بو نه کرمدیر، بیلیم، ۳۴۸
 بیزده یوخ عجب و کینه، بخل و ریا، ۵۷۵
 بیزه کفایت ائدهر بعده کلام خدا، ۱۲۸
 بیزی روسوا گۆروب ظاهرده، بیزدن ائتمه نیفرت کیم، ۲۷۷
 بیژن کۆنلوم قالیب چاه بلادا اسیر، ۳۲۸
 بی سبب وئرمه میشم غوربتنه دل، ای سید! ۵۰۲
 بیستون داغیندا سامنین لاله دیر هر ایل چیخان، ۴۳۴
 بی صؤت گره کمیش اول بو ماه شیکاریم، ۳۹۴
 بیضای روخون قاضی بیضاوی ائدر شرح، ۴۰۷
 بیعت ایچون گاه باغلالتدی ید الله قوللارین، ۱۳۸
 بی کس و در به درم، پشت و پناهیم یوخدور، ۳۷۵
 بی کسم عالم آرا، درد و غمیندن اؤزگه، ۴۰۹
 بیگانه لرله چونکی اولور آشینا او گول، ۱۵۵
 بیگانه لرله چونکی اولور آشینا کۆنول، ۱۷۶
 بیل کی سولطان ماسیوادیر علی القلی، ۵۷۸
 بیل نه دیر دیر و کعبه دن مطلب، ۵۷۹
 بیل وصل یار قدرینی، دوشمزمی سید! ۱۷۸
 بیلدی جفالاریله کۆنول شاد اولدوغون، ۱۵۵
 بیلدی گۆرسم روخ آلین، فرحیندن اولرم، ۲۹۴
 بیلدی مگر طبیب کی بیمار چشمینم، ۲۰۳
 بیلدی منی نادان ائله دی پند خلابیق، ۳۸۵
 بیلدیم آدم چکدیگین جنت غمیندن سید!، ۳۳۹
 بیلدین گلیرم هر یئر گئتسن، سفر ائتدین، ۴۴۴
 بیلسه لب لعلی نین سیررینی فاش ائتدیگیم، ۵۶۳
- بیلیمز اول طفیل حله، شیوه ی معشوقه لیگی، ۳۵۸
 بیلیمز خطین اول آیه ی روخسار شرحینی، ۳۳۶
 بیلیمز روموز صؤحبت همراز دردینی، ۳۵۲
 بیلیمز، بیلیم یار منیم سوز نهانیم، ۵۴۷
 بیلیمگه عشقینده احوالیم قاراجیلار کیمی، ۵۱۳
 بیلیم کی بو نه فیتنه ی دؤر قمر اولدو، ۴۷۰
 بیلیم کی نشسته سین نه بیلیر حق دین، مئین، ۵۶۱
 بیلیم کیم اندیب سینه ی سوزانیمی مسکن، ۴۸۹
 بیلیم نه ائیله ییب اونا عشق اهل کی مدام، ۴۱۳
 بیلیم نه رمزدیر کی بو سیرر دهانیوی، ۲۶۶
 بیلیم نه کعبه سن کی، سن ای قبیله ی صفا! ۴۲۱
 بیلیم نه دیر فقیه دین محشر عظیم، ۳۹۲
 بیلیم سود اؤزومه چارسوی عالمده، ۳۸۱
 بیلیمه سن دیر و کعبه ده بیر فرق، ۵۷۹
 بیلیمز زولفو ایچون شاننه ی خلق ائتدی خدا، ۴۳۷
 بیلیمز مسجیده ای سید! نه گۆردوم عاقیبت، ۲۲۱
 بیلیمش کی بو قدر جور و جفا ائتمکدن، ۲۹۶
 بیلیمه ن واجب سجود آستان دولتین، ۱۴۷
 بیلورین ساغری لبریز قیل خورشید صهادان، ۵۴۴
 بیلیدیر فرض اؤزونه آستانه ن سجده سین خورشید، ۴۴۸
 بیلیدیر کیم بنؤشه شربتی بیمار لازیمدیر، ۴۵۰
 بیمار عشقه وئرمه دوالار عبث، طبیب، ۵۴۲
 بیمار گۆزون ایستسه، قوی قانیمی ایچسین، ۲۳۶
 بیمار منی ائتدی گۆزون ایکی دوداغین، ۲۴۳
 بیمار ی اولموشام من او بادامی گۆزلرین، ۵۴۸
 بینای زؤهدومو مئی سئیلی بیرله آبا وئرن، ۴۵۲
 بینای طاقیمی سئیل غم خراب ائتدی، ۱۹۵
 بی وفا ماهرلار وئرمه کۆنول، خوار اولوسان، ۵۴۱
 پیغام گۆنده رین بو گنجه یارا گلهمه سین، ۴۵۹
 پییکانلارین گلیبدی کۆنوله عیادته، ۲۶۳
 پییکانلارینا ائیلهدی کۆنلومو نیشانه، ۳۸۲
 پییکانلارینی خواهیش ائدهر دل ایکی یاندان، ۲۳۶
 پییکریم پییکر جوزا کیمی گۆر اولدو دو نیم، ۱۵۷
 پیوسته اول هیلال قاشین مؤختینده سن، ۴۲۶
 پیوسته ناماز اؤسته دوشور یادیم زولفون، ۵۴۶
 پادشاه حوسن سن، اهل محبت لشکرین، ۴۷۹
 پادشاهیم! سن منی تک قیل قبول خیدمتین، ۳۷۳
 پاره - پاره کۆنلومو الدن آلیب گیسولارین، ۲۵۲
 پاک قیلدیم خطینی، یئتدی گۆزوم عارضینه، ۴۰۰
 پای جانانا فدا قیلماق ایچون وصل گونو، ۱۹۹
 پر آچیب مولک قُدا پرواز ائت، ۵۷۲
 پرتاب ائدیبدی تیرین او ابرو کمان گلیر، ۲۷۵

پرتو حوسنون پوزوبدور نور مٹھر انوری، ۵۳۹
 پردہ ی چٹشمیمہ مومکوندو چکم صورتیوی، ۳۷۵
 پردہ ی غنیدہ بار ازلی، ۵۶۹
 پروانہ شمعہ عاشیق اولوب، من جمالیوا، ۲۶۵
 پری گوزموش کیمی رنگیم پریدہ، عاغلیم آمیشدیر، ۳۲۴
 پریشان ائیلہ زولف سیاہین ماہروخسار، ۵۰۹
 پریشان، تیرہ بخت، آشوفتہ حالام، ۴۷۴
 پریشانلیقدان اول زولفو، دندیم دون نافہی چیندیر، ۲۰۵
 پشیمان اتمہدی دلبر منی اومید قتلیمدن، ۳۵۰
 پشیمانام کی بیر مدت قلیب واعیظ سوزون باور، ۳۹۳
 پنہی خواہی چک قولاغیندان، ۵۷۵
 پنج تنلر ادینی ذکر ائت کی سید، بیلیمش، ۳۲۹
 پوزور خط روثق روخسار یاری سالدی دیللردن، ۳۰۷
 پوستہ دھنی آچیلہ قالدی حسدیندن، ۳۵۲
 پیادہ دشتدن اول شاہدان جدا دوشدوم، ۵۱۵
 پیالہ توت، ائلہ جام جہان نومایا نظر، ۲۷۲
 پیچیدہ اولوب دردہ، قارا گولنلر قالدین، ۳۵۴
 پیر مٹخانہ علیدیر، اودور انوار جلی، ۴۳۷
 پیر مٹخانہ منی مست گوزروب، ۵۶۸
 پیر موغان ائتیددی بیژہ بادہنی حلال، ۲۷۴
 پیراھن فلکدہ شفق سانما، ای کونول! ۲۳۸
 پیمانہنی سیندیرمایا تا سنگ حوادث، ۱۹۲
 توبہ ائتدین مٹی گولفامدان، ای سید زار، ۴۵۷
 توبہ سیندیرماغیم شئیخ ملول اولسا اگر، ۴۴۰
 توبہ وئردی منہ مٹھین قسم ایلہ واعیظ، ۴۳۶
 توبہ سیز گنتمہدار دونیادان، ۵۷۲
 توتکیدی قانیمی، آزاد اولایدیم درد ہیجراندان، ۱۸۵
 توتکدو اوزہ اول زولف خم اندر خمی، ای مہ! ۴۲۷
 توتکدو، داغیتدی عارضہ زولف سیاہینی، ۱۷۶
 توتکر بیاض روخا تودہ- تودہ مٹشک، اول زولف، ۲۳۹
 توتکر خوناب گوزدن صوبج و شام آغلار فراقیندان، ۳۱
 توتکر سیرشک گوزوم، سو وئیر او، موزگانہ، ۲۳۶
 توتکمزدی بونجا قانلار او سلطان گولروخان، ۲۰۷
 توتکمگہ قانیمی دگدی بیر- بیرہ موزگانلارین، ۱۶۳
 توتکمہ مٹی نابی یترہ، ای زاہید گومراہ! ۲۷۱
 توتکوبسن کتکب اشک ایلہ سید، ہر گتجہ نالہ، ۳۱۹
 توتکوللو برگ و باریم، بیر نہال خوشکا دوندوم من، ۳۴۵
 توتکولور گوزلریمین، خطینی گوزجک، یاشی، ۵۴۳
 تا ائتیتدیم بو سوزو کیم سولیر، ۵۶۹
 تا او ماہین خط و خالینا نیگاہ ائیلہ میشم، ۳۷۹
 تا اولمایا غنیرین گوزونہ سورمہی روثن، ۳۹۴
 تا توبہ گیرمگہ آرایا یتر تاپیلما سین، ۲۲۸

تا جاما اوزون عکسی دوشوب، ای لب مٹگون! ۴۶۸
 تا چاپ اولونوب کیتابین اولدو ظاہیر، ۶۲۴
 تا حبّ علی دن مٹی سید کیمی توش ائتدیم، ۴۷۳
 تا خار محتنین دل پُر خونہ سانجیلیب، ۲۳۴
 تا دندیم عاشیقینم، قہر ایلہ توتکدون قانیمی، ۳۹۵
 تا دوشدو دیللرہ غم عشیقین حکایتی، ۵۱۶
 تا دھانین سیررینہ پنہان طلبکار اولموشوق، ۳۴۸
 تا رومی روبون اتمگہ پامال زنگ خط، ۲۹۱
 تا سایہ سالدی باشیما، یئتدیم سعادتہ، ۳۲۲
 تا سحر چشم خیالیلہ کونول بیداردیر، ۴۷۵
 تا سحر زولف سیاہ و دھنی یاد یلہ، ۵۲۹
 تا سحر شام فراقین کتکب افشاندیر گوزوم، ۳۹۱
 تا سنسبز اوزگہلر اوزونو گوزمہ سین گوزوم، ۳۷۲
 تا شانہ اوروب اولقت زولفوندن اولام شاد، ۲۱۹
 تا شانہ سیندہ زولفونہ اولسون مناسبت، ۳۱۵
 تا صوبج او گتجہ یوخومدا گوزدوم خورشید، ۶۱۵
 تا عاشیق اول شوخ جفا گوستر اولموشام، ۳۷۱
 تا عاشیق اولدوم اول بوت قونجہ دھانا من، ۴۲۹
 تا قتید دل اول سلسیلہی پرخم اولوبدور، ۲۵۴
 تا قارا زولف ایچرہ گوزدوم کعبہی روخساریوی، ۴۰۳
 تا قطرہی نیسان اولا دندانیوا نیسبت، ۴۶۹
 تا قویمایا دوداغینی دلبر دوداغینا، ۲۳۴
 تا کونول زنجیر زولف یارا اولدو مبتلا، ۳۳۸
 تا کونول صیدینہ صیاد او گوز و قاش اولدو، ۴۷۰
 تا کونول مٹیل سر زولف سیہ تار ائیلہ دین، ۴۴۶
 تا کوی یاردا اوزومہ منزیل اتمیشم، ۳۷۷
 تا کی اوپدوم لب جان پرورین اول حور وشین، ۵۲۳
 تا کی اولدو مست یار مہلیقامیز بادہن، ۴۲۳
 تا کی بیرالین اوپمک ایچون پیر موغانین، ۳۸۵
 تا کی بیلدین عاشیقم، ائتدین منہ جؤ و جفا، ۴۰۲
 تا کی تاپدی سندن، ای مہ! زینت و زیور کولہ، ۴۷۹
 تا کی تقریب ایلہ بیر دفعہ روخ یارا باخام، ۳۴۲
 تا کی دل نوتکتهی موھومدان انکاردادیر، ۲۷۱
 تا کی سرمستدیر، عشق اھلینہ لوطف ائیلر یار، ۴۴۱
 تا کی سن اولدون اسیر زولف یارین، ای کونول! ۳۶۳
 تا کی صید ائتدی منی، روبونو پنہان ائلہ ددی، ۵۸۵
 تا کی ظولمون ائتیدیب اتمیلر مٹیل سنہ، ۲۴۸
 تا کی گوزدوم بو سوزون مضمونو، ۵۶۷
 تا کی گلدی ابر تک روخسار ماہ یارا خط، ۳۳۰
 تا کی گلدی خط عذار یارا بیلدیم، ای کونول! ۲۵۸
 تا گول اوزونہ گلدی خط ریحانین، ۶۲۵
 تا گول اوزہ تار زولفونو ساز ائتدین، ۶۱۴

- تا گیرفتار دگیلیم بو اداسی یوخ ایدی، ۵۸۵
تا گیرفتارینام عشقین منی دلشاد ائتمیش، ۶۳۹
تا گیریب مئیکانه ایچره باشیما چکدیم ایاغ، ۳۳۹
تا گیریب مئیکانه یه منی ساغرین نوش ائیلهدیم، ۴۰۳
تا مخبر عشق اولدو کؤنول، بی خبرم من، ۲۱۵
تا مندن ایراق اول بوت گول پیرهن اولدو، ۴۷۲
تا منزل اولوب مسجد و مئیکانه سنه، ۶۲۷
تا نقاب اولدو سنین روخساریو زولف سیاه، ۱۸۰
تا نیقاب عارضینه زولف دوتاوان سالدی، ۵۲۴
تا یتیمه نازیک تیوه تاب حرارت، ۵۹۳
تاب تب، ظلمت شب، مؤحت غوربت، غم یار، ۲۲۷
تابدان سالدی کتان تک بو دل بی تاب، ۱۵۷
تاجاققیر منی هر یئرده کیم، اولسام گویا، ۱۶۸
تاپار آفاقدا تغییر گول روخسارین، ۵۸۸
تاپدی اول دُر گرنامه یه نی آخردا رقیب، ۵۲۰
تاپدی لعلیندن شفا، درد دل بیماریمیز، ۳۱۳
تاپمادی خانه ی دل کعبه طوافیندا صفا، ۵۰۶
تاپماسان کیمسنه کی درد دل اظهار ائده سن، ۵۴۱
تأثیر عشقین اولدو دله کارگر سنین، ۴۶۲
تار ائیله یین اول آینه نی، دود دلیمدیر، ۵۲۷
تاس اوپدو الین، باغیرینی سو ائیلهدی، سید! ۲۷۶
تاک آیاغیندا اولان خاکا تماشا ائیله، ۱۸۲
تانری بیلی کیم تار سر زولفونده، ۶۲۸
تبریزده تیدن جیگریم قان اولدو، ۶۲۶
تبلرزیه دوشدوم، نه طیب ائندی علاج، ۶۲۶
تجربید لطفله سن عیسای زمانسان، ۲۵۸
تجلای جمالین مسجد و مئیکانه ده گوردوم، ۳۸۶
تجلای خداوند احد یاریندا پئیدادیر، ۵۳۷
تجلیات اوزونون، گؤز اونون، جمال اوزونون، ۲۶۹
تحقیق اولوب بو کیم مئی گولگوندا حال وار، ۲۶۷
ترازو الده دوشدو گؤز لریم اول ماه تابانه، ۵۱۱
ترک اندیب طالب اولانلار عرفات کویون، ۵۹۰
ترک اندیب عاشیق اولانلار هوس دیدارین، ۵۹۰
ترک مئی امریله غمناک ائتمه، ای واعیظ! بیزی، ۲۰۳
تسخیر پری شیشه ده قیلماق خوشدور، ۶۱۹
تشنه اولدو جویبار شرعی جاری قیلماغا، ۶۰۹
تصحیف ایله لیندن بیر بوسه ایستر عاشیق، ۵۱۶
تصوّر ائتمه تقواداندی گر ساغر شیکست ائتدیم، ۴۱۶
تصوّر ائتمه فغانیم هلاک جاندا نیر، ۲۸۳
تصور ائیلمه کیم مست ائیدیدی باده منی، ۵۵۹
تضمینن اگر اولماسا اشعاردا، سید! ۴۶۸
تعجبوبدور کی مجنون قالدی زینده هیجر لئیلادا، ۶۴۳
- تعلق عالمیندن ال گؤتور تجرید قیل حاصل، ۱۹۲
تغافل ایله بوگون اؤتدو یار سئیدن، ۵۱۵
تغافل عادت خوباندی، اینجیمه سید، ۳۶۴
التفات ائیلهدین اول منه شیرین - شیرین، ۴۴۴
تفسیر مصحف روخ و رمز دهانیوی، ۴۹۳
تقویم روخون بیلمه سه، ای ماه! منجم، ۴۸۹
تک گؤرمه ییم رقیبی، گر کمز وصال یار، ۵۶۰
تکلیف ایله اولسایدی اگر وضعی جاهانین، ۳۸۴
تلخ و شیرین رو عشقی نه بیلسین خسرو، ۲۶۱
تلخکام اولدوغومو زهر غم هیجربندن، ۱۵۷
تلخکام اولسان اگر، وار یئری، ای طوطی دل! ۱۸۶
تن زاریمدان آل، یا، ای خدا! بو جان ناشادی، ۱۸۵
تنگدل ائتمیش ایمیش خیزی غم تنه یی، ۴۸۰
تنور پیره زندن بدتر اولدو چشم خون پاشیم، ۱۸۵
تنور چشمیمه گردون قیلیب توفان تلقینی، ۶۰۶
تنیم داغیندا کیم زخمین آچیدیر لاله لر، شادام، ۵۰۱
تنیم هیلال کیمی گون به گون ضعیف اولدو، ۵۱۵
توبه ی آدم سنیه اولدو عالمده قبول، ۱۳۹
توت کؤنول! آل علی دامنینی، ائیلمه غم، ۲۶۰
توت کی ای مرغ دل! اولدوم بو قفسدن آزاد، ۳۳۲
توتان کیمدیر برابر لعل نابی سنگ خارا یا؟ ۲۲۶
توتانی مصحف روخساریوی اول کافر خط، ۱۵۹
توتدو اطرافیمی ترسابعه لر، ۵۷۰
توتدو بیر آئینه کیم، گؤر صورتیم، اول دا، فریب، ۱۸۸
توتدو قرار تا کی کؤنول زولف یاردا، ۱۵۷
توتدون صدای شعر ایله سید جاهانی سن، ۴۲۱
توتمایان عالم آرا پیر موغان دامنینی، ۳۹۰
توتموسان دهرده سن هیچ مسلمانین الین؟ ۲۰۴
توتوب خط روین، اولدو فیتنه ی دؤور قمر پئیدا، ۱۸۵
توتوبان باغریو باسدین او سر زولفو، کؤنول! ۲۸۴
توتوبدور لشکر کفار خط، روخسار جانانی، ۳۵۰
توتوشدو غم اودونا جیسیم، یاندی هم کؤنلوم، ۵۰۷
توتولموش قونچه تک هیجربنده غمغن خاطر سید، ۵۴۴
توتوم کی وصلینه یئتدیم بوگون، ولئیک نه سود؟ ۱۷۰
توتوم کی وصلیه جان یئتدی یوز فسانه ایله، ۵۰۷
توفان سیرشکیم چکیلیب روی زمیندن، ۵۲۷
توفانا وئریب مردم چشمیم بو جاهانی، ۵۲۶
توکتدی عؤمرومو بو بی وفالارین آخر، ۵۳۷
توکتدی درد عشقین، مندن اولدو قطع شیوه هم، ۵۹۶
توکولمه ییب حرم پاکینه اونون قانی، ۱۳۲
تولا عروه الوقی به بل اول کس کی عاقیلدیر، ۱۴۴

تومار ائدیپ بو حال دل آزاری مؤختین، ۴۹۲
 توهم ائتمه کی تیغیندن اعتراض ائدیرم، ۲۳۳
 تیرهشن رخسارین اوزره زلف مشکینیممیدور، ۱۳۵
 تیرهشن رویوندا اول گیسوی عنبر فامدیر، ۱۳۴
 تیرهشیر بیر نؤع کیم گؤرجک بالیق سودا ایلان، ۳۷۳
 تیرهشیر سیماب تک آئینهی رویون گؤروب، ۴۸۵
 تیرهشیر گؤرجک دل زاریم سنی ای شاه حسن! ۱۳۵
 تیرهشیرمی نشسته سیندن قامتین رفتار آرا، ۱۳۵
 تیر تیزی سلوتیندن تیرهشیر ارض و سما، ۱۳۵
 تیغ ائتدی خطین پاک اؤزوندن او نیگارین، ۵۲۶
 تیغ ائتسه خطین پاک، سنه بیر ضرر اولماز، ۲۹۹
 تیغ پاک ائتدی خطی عارض زیباسیندن، ۵۲۰
 تیغلیسه بیر سرو قد و سیم اندام، ۶۲۳
 ثنای ذات خدای جهان مورادین ایسه، ۲۰۹
 جؤر و جفای یار ایله آرتار نوازشیم، ۲۶۵
 جؤر یار اولدو فیزون، ساقی! گؤزون قوربان، ۴۷۷
 جؤرلر کیم ائیلهمیشدین، بیر به بیر یاد ائیلهمیب، ۳۷۴
 جاعل اللیل، فالق الاصبح، ۵۷۸
 جام ایچره گؤروب عکسیوی چوخ خام طمعلر، ۴۸۶
 جام ایله حیجاب اولدو اونون تیغینه باشیم، ۲۷۵
 جام توتدوم کیم توتوب پیر موغانین پندینی، ۲۲۱
 جام شرابیم داش آتیر محتسب یئنه، ۴۱۴
 جام مئی آئینهی اسرار حقدیر، ای کؤنول! ۱۵۳
 جام مئی ایله حمد و ثنا صؤحبتین یازیپ، ۵۵۴
 جام مئی تشنه سیام، قویماز ایچیم زاهید دون، ۱۹۴
 جام مئی مظهر روخسارین ایمیش، ای گول تر! ۴۱۱
 جام و باده قصدینی ائتمیشدی چوخدان محتسب، ۳۱۲
 جامه ی استبرق و سندس دن آلیر خلعتین، ۱۴۸
 جان آشوقته اسیر اولدو دل شئیدایا، ۵۸۳
 جان آغزیم گلدی حسرتیندن او لبین، ۶۱۴
 جان آلیب بیر بوسه وئرسه ن لبریندن، ای پری! ۳۲۷
 جان تازه لنیر لعل دُر افشانینی گؤرجک، ۳۵۲
 جان چکیپ پنهانی چوخ سوردوم دهان یاردان، ۲۱۴
 جان چیخدی گؤرمه دیم دهن یاردان اثر، ۴۳۶
 جان حزینه همد و آرام جان ایدی، ۶۱۱
 جان سئور پئیکانینی، پئیکانی جانی، بیلیمزم، ۱۶۳
 جان ساخلا مارام تنده نیگاریم گله، بیر کس، ۴۸۴
 جان سنین، جیسم سنین، امر سنین، فعل سنین، ۴۱۰
 جان شیرین منه تلخ اولدو غم هیجرانندان، ۴۵۱
 جان فدا انصافینا، ای شوخ! کیم بو حوسن ایله، ۴۳۴
 جان کوی نیگارا اولدو عازم، ۶۴۰

جان گلسه آرایا، دم وصلینده گیراندر، ۴۸۴
 جان مشامینا گلیب عشق حقیقت بوی، ۵۹۲
 جان مشامینا گلیر بوی ریا مسجیددن، ۴۲۲
 جان نه لازیمدیر اگر منظور جانان اولماسا، ۱۶۶
 جان نیثار ائتمگه آماده دی سئید، گؤزه لیم، ۲۱۲
 جان و تن اولموش ایدی ذؤق جهانان غافیل، ۵۹۰
 جان و دل بیگانه دیر بزم وصال یاردا، ۴۵۴
 جان و دل صبح از لیلن طالیب دلدار ایکن، ۱۵۳
 جان وئرمه ییمی حسرت لعلیندن اونون، ۶۱۶
 جان وئرنده اوخویون نغمه نی قرآن عوضی، ۱۹۴
 جان وئریب آلماق ایسترم بوسه دهان یاردان، ۳۷۷
 جان وئریب جانانا یئتمکدیر مورادی عاشیقین، ۳۲۸
 جان وئریب جانانا، یان شمع روخوندان دلبرین، ۱۹۷
 جان وئریب وصلیه یئتمک اولما مقدور اگر، ۴۶۴
 جان یاندی شمع تک بو گئجه انتظار ایله، ۴۹۷
 جانان دولاندیریر منی روخساری دؤرونه، ۲۹۲
 جانان یولونا وئرمگه من جان یئنه گلدیم، ۴۰۱
 جانانی گؤرمه ن لحظه ده جان دوشدو آیاغا، ۳۵۲
 جانانیم عجبیم جانان گر وارث اولما، ۶۱۶
 جاندان سیوای دهانینا یوخ ندری سئیدین، ۲۷۵
 جانی جانانینا بذر ائتمه یین عاشیق، مثلن، ۳۲۶
 جانیم آلدین، آلمانا پئیکانین دل سوزاندا، ۲۰۳
 جانیم فدا او قاتیله سئید! کی اجرده، ۵۶۱
 جانینوا جانلار فدا کیم، سنسن، ای ترسایچه! ۴۷۵
 جاوانلار گلدی دونیا یا، قوجالیم، حنیفا! پیر اولدوم، ۳۸۸
 جاها ن دؤنسون بهشته، جنت موعود عیان اولسون، ۴۵۸
 جاها ن یوخ، جیسم و جانین یوخ، الینده اختیارین یوخ، ۳۴۴
 جاها ندا هیچ جاوان حسرت اولمه سین، یارب! ۵۰۴
 جاها ندا هیچ جاوان حسرت اولمه سین، یارب! ۶۳۰
 جدا اولوردوم او ماه ملک عذاریمدان، ۵۰۳
 جدا دوشدوم او طوطی لهجه دن، بال و پریم سیندی، ۴۵۸
 جذب ائیلهمه سئیدی اونو شور لب شیرین، ۲۱۹
 «جرمی» له چوخدو بو غزلین فرقی، سئید، ۲۶۵
 جزا گونو اولوسان سورخ روی، ای سئید! ۴۶۲
 جیسم بیماریم اولوب چشمین غمیندن مضطرب، ۱۳۵
 جفا اوخونو آتیر غئیره اول یگانه، هارای! ۵۱۵
 جفا و جؤرونه مخصص دیر منیم فره حیم، ۱۹۱
 جفا و جؤرووه معتاد قیلدین سئید زاری، ۴۳۸
 جفادی کاری دئییب اول نیگاری قویما گنده، ۴۸۲
 جُفت قاشقین طاقینا پئیوسته قامت خم قیلیپ، ۲۲۰
 جمال یوسفه یعقوب مئیلیندن عیاندر کیم، ۶۳۹
 جمالی کیم خط ریحان ایله مزین دیر، ۵۱۰

چشمین، غزالی صئید اندر، آسان طریق ایله، ۳۲۵
چشمیندن اوزگه حال دلیم کیمسه بیلیمه ییر، ۲۵۲
چشمینده غضب یوخسا، دل زاریم ایچوندور، ۲۵۷
چارهسی شربت گفتار شکر باریندیر، ۲۰۲
چارهسی دردیمده زحمت چکمه یین، ای دوستلار! ۱۸۸
چاشنی ی باده، لعل یاردیر، یا کیم اولور، ۲۲۴
چاغیردی بزم عیشرتدن رقیب، اول مئهریان گتندی، ۵۲۵
چاغیردی یاریمی اغیار، قالدی اولفتیم ناقص، ۳۲۶
چاغیرین قنیس ایله فرهادی ییغیلین باشیما، ۳۷۶
چاک سینه مدن گوروب تیتیر گول روخساری، ۱۳۴
چالار سنی او سیه زولقونه دئمه عرق، ۵۱۰
چرخ حلاجیق ائیلردی ترازو قورویان، ۴۱۲
چرخ دؤار ایله یتردن گؤیه واردیر فرقیم، ۳۷۵
چرخ دون عشق اهلی نین کامینجا دؤران ائیلهمز، ۳۰۹
چرخ فصل قدر، برج کوکب احدی عشر، ۱۴۱
چرخ کجرودان مگر تعلیم آلییدیر کیم سالیب، ۱۷۹
چشم بیمارینا مربوطدور، ای گول! فرحیم، ۲۱۰
چشم حق بین ایله باخدیم گؤردوم، ۵۷۰
چشم زمانه گؤرمه ییب البته سن کیمی، ۴۲۸
چشم سیه یارا دندیم نرگیسه بنزه، ۴۸۷
چشم قیبطی نه بیلیر خلعت هارون سیریرین؟ ۵۳۳
چشم گریانیمنده تیتیر عارضین عکسی مدام، ۱۳۴
چکدی باغا فرش رنگارنگ چرخ لاجورد، ۲۱۹
چکدیلر بازارا اول گون کیم امانت گؤهرین، ۳۴۸
چکدیلر یوسیف معنای یئنه بازارا، ۳۴۳
چکدیم بو قدر آه کی اول سرو جمالی، ۴۷۳
چکدیم بیر آه کیم یانا اول شعله دن رقیب، ۵۰۵
چکدیم جفاسینی او گولون قونچالقدن من، ۳۶۹
چکر بیاضینا مئهر مئیر مردم چشمیم، ۲۲۱
چکر بیاضینا مؤهره هتوز مردم چشم، ۱۶۰
چکر جانان الین کؤنلوم، لب دلداردان کئچمز، ۳۰۵
چکمه او تار طورره ی عنبر فیشانیوا، ۴۶۰
چکمه ای دوست! بوگون دامن صحرایا منی، ۵۵۶
چکمه رم هیچ دامنیندن ال، ۳۷۶
چکمه سن دامن علی دن ال، ۵۷۴
چکمه سه رنج کیشی، گنجه اولورمو واصل، ۲۵۰
چکمه سین هر بیر ایکی دنیا آرا بیر ذره غم، ۱۵۰
چکمه بین سئل لامذهبی مئیکخانه ساری، ۲۹۱
چکمیس جانان جفاسین، گؤرموسن هیجران غمین، ۴۲۰
چکمیشدی قتلیم ائتمگه یوز تیر گؤزلرین، ۴۵۱
چکه زنجیر سر زولفه دل شئیدانی، ۴۸۳
چکیددی تیغ جفا یار، اگر تۆکه قانیم، ۲۶۲

جمالی نقشینی سینه مده ثبت اندیب، سئل! ۵۵۹
جمالین مصحفین گؤرمز، دئیر اعراب قرانی، ۳۳۳
جمشید جامی نین نه چکیم میتینی من، ۶۳۵
جمع ائیلهم سین وصالینا اول مهلیقا بیزی، ۶۳۳
جمع اولوبدور هر یتره اعیانلار اشخاصلار، ۱۴۹
جمع ایکن، روخساریا زولفون پریشان ائیلهدین، ۴۴۷
جمعدیر گوشه ی مئیکخانه یه ارباب ثواب، ۴۲۲
جمعیت دل اولور پریشان هر دم، ۶۱۸
جمعیت دل کثرت غم دندی پریشان، ۴۵۵
جمله اوستن حمله اظهار ائیلین کافرله، ۱۴۱
جمله ی روضه ی رضواندا تاپیلماز بئله گول، ۲۵۹
جن و انسین طاعتیندن افضل اولدی ضربتین، ۱۴۰
جنازه م اوستونه گل سین ایمامیم، ۴۵۶
جنازه می آپارین اول نیگار کویوندا، ۴۹۵
جنت اولورمو گوشه ی مئیکخانه دن عوض، ۳۲۹
جنت حرامیم اولسون اگر شیکوه ائیلهم سم، ۱۷۶
جنت دونیادا هر گیز باور ائتمزدی فقیه، ۲۵۸
جنت کیمدیر هاواسی گورجوستانین، ۶۲۵
جنتده سنسبز اولسا اگر حور همدمیم، ۳۱۷
جنته گتندی و یا دوزخه موره، نه غمیم، ۲۱۲
جواب تلخ لب لعلیه ضرر وئرمز، ۲۲۳
جمله توحیدی و تثلیث مقام، ۵۷۰
جمله سی کو فر لیاسیندا ولی، ۵۷۰
جونون مولکونده سلطان قنیس ایدی، اول گتندی ... ۳۸۸
جهال باطنیم کامیلدی، یوخ بیر ذره نوقصانی، ۳۲۶
جهان مولکونده سئل! یوخدو بیر احسان بی منت، ۲۰۵
جهاندا آب بقادان مگر گؤرونندو نیشان؟ ۶۰۰
جهانی جام آن اعرق دئن ائندی مست الطافین، ۱۶۲
جهانین خیلقتیندن مقصدین بیر ذات اکرمدیر، ۱۶۲
جهد ائت اولسان وسوسه ی عقلدن آزاد، ۱۹۲
جسیم زاریم اشک چشمیمدن پوزولسا نئی عجب، ۲۸۸
جیسمدن جان آماغا گر اولسا فرمانین سین، ۴۶۳
جیگر پرگاله سیندن وئرمه دیم تابوتوما زینت، ۵۲۵
جیگرده داغ نهان بیر جواب دلخون، ۳۹۶
جیگریم داش دگیلدیر او بوت کافر تک، ۵۸۹
جیگریم یاره سیننی گؤردو چو اول قونچه دهن، ۵۱۳
جبلوه ی نازدا اول شاه سواری گورجک، ۴۰۶
چشم خواب آلود و مخمورون نه بیلسین حالینی، ۲۷۳
چشمه لر سامین تۆکر گؤز یاشی، آغلار بیستون، ۳۳۴
چشمیمده پرده ایچره نهان ایدی چون گولاب، ۳۴۰
چشمین جفاسینی نه بیلیر مست اولمایان، ۳۳۵

چکیر یوز خنجر خونریز قانین تۆکمگه هردم، ۱۶۵
 چکیرم آه، رقیبه اثر ائتمز، صد آه! ۳۹۳
 چکیلیمیش خلوته زاهید، ووراد دم پارسالیقدان، ۳۴۴
 چمن شاهیدلری کیم سر به سر توپراغا یاتمیشدی، ۶۳۸
 چمنده بولبول اوخور، یا فغان سئیدیر، ۲۳۹
 چمنده عنعلیبین کۆنلونی قان ائندیگیچون گول، ۱۶۵
 چمنده نرگس شهلا گۆزون یاديله مست اولموش، ۳۲۰
 چنگ وور غرؤه و تقای ولی الله!، ۵۴۱
 چو ایندی گنتمه لیم دار ملک عقیباه، ۱۲۸
 چو توتدو پنجه ی روخسار یاری خط مشکینی، ۳۸۸
 چو گۆردو غمزهی فتانیوی خؤفوندن عزرائیل، ۴۷۱
 چو مندن اولدو او محبوب دل روبا غافیل، ۳۶۴
 چوخ ائدن بیمارا خیدمت، عاقیبت بیمار اولور، ۳۱۱
 چوخ باخیردیم دهن یارا نهانی، هر دم، ۴۰۴
 چوخ باخیرسان دهن یارا، کؤنول! یوخسا یئنه، ۲۳۲
 چوخ بادهلر ایچدیم اولیا دستیندن، ۶۱۸
 چوخ بالالار دفع قیلدین احمد محمودان، ۱۴۱
 چوخ حسرتم دوباره گۆروم بیر جمالینی، ۳۹۲
 چوخ زولئیخالار سنه جان ایله اولدو مشتری، ۴۰۲
 چوخ شاهلار سنینه دوشوبدور گدالیغا، ۳۴۶
 چوخ کیمسه نین اگر چه کسیدیر قرارینی، ۲۱۶
 چوخ گنجهلری زمزمه ی یار ایله، ای دل! ۳۹۴
 چوخ لوطفلر ائتدی یئنه جانانه منه، ۶۲۷
 چوخ مسلمانین یئتیردین چرخه دود آهینی، ۴۷۹
 چوخ موشکول ایدی کئچمه کیم اول جنت کودان، ۳۹۴
 چوخ نگاه لوطفلر ائیلردی روز وصلده، ۲۱۸
 چوخدا شکیات ائیلمه سئید سهردن، ۱۷۶
 چوخدا نادان دگیلم، آنلاماییم خئیر و شریم، ۳۸۰
 چوخدان منی ائدهردی زبون قوصصه، ساقیا! ۵۱۶
 چوخدو بو شهرده گر چه صنم لاله عذار، ۶۰۵
 چوخدور گنهم بیر گۆزهل اعمالیم یوخ، ۶۲۷
 چوخلار اؤزونو آتسه یاندریدی غمیندن، ۲۴۵
 چون اولدو بشر احسن تقویمده تخمیر، ۲۲۵
 چون خاصیتینده واردی تأثیر سُهیل، ۶۲۳
 چون خاکا تجلی ائلهدی خالقی جبار، ۲۲۵
 چون صوبح ازل ائیلهدیم اقرار سنه، ۶۲۷
 چون طینت آدمی مخمر غمدن، ۶۲۰
 چون فنا بولدو وجودوم اؤزومه، ۵۶۹
 چون کی بی غم اؤزومو اول گول غمگین گۆردوم، ۵۹۱
 چون گلیر روخسارا خط، حوسنون لطافتدن دوش، ۲۴۱
 چون وصالیدان اولور اغیار، ای مه! نا اومید، ۱۶۴

چون یئتیشدیم وطنه، عزم تماشا قیلدیم، ۵۸۹
 چهار میخ طبیعتدن ال چکن عارف، ۲۶۹
 چیخ سمایا بوراق هیمتیله، ۵۷۲
 چیخا جان خوشدو منه حسرت دیداریندا، ۴۹۹
 چیخارمی خاطیریمدن بوسه ی لعل لب جانان، ۶۳۹
 چیخاندا صوتو او شیرین کلامیون، سئید! ۲۴۵
 چیخدی پیراهن چاک ایله گولوستاندان گول، ۱۹۸
 چیخدی جان وصلینده تندن، رسمدیر چیخماق، بلی، ۲۸۷
 چیخدی طوغرای اطاعت خط بیاض رویونا، ۲۱۸
 چیخما یاریم گنجهلر دیشراسن اغیار ایله، ۵۱۰
 چیخماز دل زاریمدان او روخسار خیالی، ۵۴۵
 چیخیب اول ماه کیم نوروں آلیب شمس رسالتدن، ۱۴۳
 چیخیبان بورجدان اول ماه منور گل سین، ۴۵۷
 چیخیبان شهردن، ای ماه! جیگر قان گل دیم، ۴۰۰
 چیخیبدی منبره واعیظ، سالیبدی طاقا صدا، ۲۷۲
 چیخیب جان جیسمدن، بیر دم یئتیر جانانیمی، یارب! ۱۸۵
 چیراغ اهدان رۆشدی هر شب کولبه ی تاریم، ۲۱۴
 چیراغ شب منه بسدیر، جیگرده شعله ی داغین، ۲۷۶
 چین زولفونده کی بند ایدی دل پورخونوم، ۴۰۵
 چین سۆز بودور کی نافه ی چیندن زیادهدیر، ۳۲۲
 حؤکمووه یکسر مسخردیر سنین جن و پری، ۱۳۸
 حثیرت زولف و روخیله او بوت کافر کیش، ۵۸۸
 حثیرتده ایدیم بونجا نه دیر گۆزدن آخان قان، ۴۶۹
 حثیواندی کی یوخ باشی نین افساری، حقیقت، ۳۰۱
حاجی! علی محبتینه گنتمه کعبه یه، ۱۷۹
 حاش لله دگیلم باده ی نابا معتاد، ۳۶۸
 حاشا کی گول تر اولا روخساریا نیست، ۱۶۱
 حاکیم کی تازه وارد اولا بیر ولایت، ۶۳۴
 حالیمی بیل ای صبا! ائتمگه جانانا عرض، ۳۲۷
 حبیبیم آدینی ذکر ائتمه ییب محراب طاعتده، ۴۴۸
 حبیبیم حددن آشدی عاشیق مسکینه بیدادین، ۴۴۳
 حبیبیم! سن بوگون اول کعبه ی حوسن صفاسان کیم، ۴۴۹
 حجاب ابرده قالدی اوج آی گر ماه نور افشان، ۱۴۳
 حجاب عصمت ایچره ساخلا طبع بکرینی سئید! ۱۶۲
 حجت قاطعی یوخ قونجا، ولی آغزین آچیب، ۱۹۹
 حجر او خال، اوزون کعبه، قارا اؤرتوگو زولفون، ۲۴۲
 حدیث حوسن محبتدی درسیمیز کی بیزیم، ۲۵۵
 حدیث روضه بیان ائیله ییرسن، ای واعیظ! ۳۶۷
 حدیث لَحْمِک لَحْمی کلام جسمک جسمی، ۱۴۵
 حذر قیل ماجرای چشم تردن، ۴۷۴
 حذر قیل یاخما دلده آه اوديله ناو کین، سید! ۲۱۵

خنیلی اولودور دمشق حماملاری، ۶۲۸
 خاء روخساری بیلبیدیر باء بسم الله فقیه، ۳۷۹
 خاتم الانبیا محمد ﷺ دیر، ۵۷۶
 خاتم لعلیوه تا یتیمه اهریمن الی، ۵۱۰
 خار - خاریم یوخ ایدی بو گول رعنلار ایچون، ۵۸۲
 خار غمدن نجات ایسه غرضین، ۵۷۲
 خارغیمدن دگیلم شاد، ولی اغیارین، ۶۴۰
 خارلار هر دم گؤرور، ای گول بدن! روخساریوی، ۴۵۵
 خاصه اولسون سلام بیزلردن، ۵۷۶
 خاصه بو موسم کی اعجاز ید شیر خدا، ۱۴۷
 خاصه بو موسم کی اعجاز ید شیر خدا، ۱۴۹
 خاصه بو موسم منه می وئر کی ابنای زمان، ۱۴۹
 خاصه بو موسم منه می وئر کی خلق روزگار، ۱۴۹
 خاصه صدیقه یار غارین ایدی، ۵۷۵
 خاصه عثمان صاحب التورین، ۵۷۶
 خاصه فاروقا کیم وجودوندان، ۵۷۶
 خاک در مئیخانه نی چک چشمیموه، سئید! ۲۷۰
 خاک دریندن اولدوغوما نئجه گون جدا، ۵۵۴
 خاک راه اولدوم، او گول روخ گوذر ائتمه نه ائدیم؟ ۳۹۲
 خاک شیروان ائیله سین سائر بلاده فخرلر، ۱۴۸
 خاک کوی دلبری ائیله نیشیمن، سئید! ۳۳۸
 خاک کوی دلکشین یوز باغ جنتدی لطیف، ۲۲۴
 خاک نجف اشرفه اولدوم واصل، ۶۲۲
 خاکیه دؤنسم کسمرم اومید لعل یاردان، ۳۳۸
 خاکیندا اولان دفن امام اعظم، ۶۱۹
 خال آجیب روخساریوا زولفون قاراچیلار کیمی، ۴۷۵
 خال خیالی خالی اندیب بس کی عقلدن، ۴۷۶
 خال زیر لب جان پروریوه واجب ایمیش، ۳۰۷
 خال سیهین عکسدی بو چشم تر ایچره، ۴۸۷
 خال عنبرشکن اول عارض گولنار اوزره، ۴۸۷
 خال محرم، سورمه همدمدیر او ماها، سئید! ۳۱۰
 خال و خطین اولوب دل ویرانه اوغروسو، ۴۷۶
 خال و خطین عکسی چشمیمده جمالین شوقدن، ۴۳۹
 خالدر اؤیره دن اول لاله روخا جؤر و جفا، ۵۰۳
 خالدر عارض دلبرده و یا کیم، سئید! ۴۷۷
 خالی اولماز بیر زامان چشمین خیالیندان کؤنول، ۲۸۷
 خالی بیر نؤقطه دیر، امما کی اندیب یوز دلی صئید، ۵۴۵
 خالین اوخشار حجره، زمزمه چاه ذقین، ۱۷۲
 خالین قارادی، زولف قارا، گؤزلرین قارا، ۱۵۵
 خالین گتیردی خط سیاهی عذارینا، ۵۰۴
 خام ایدی کؤنول دوشدو غم بوتهی عشقه، ۲۸۰

حرام اندر بیزه هیجرانی شرب باده ایله، ۲۲۱
 حسدله عاشیقی معشوقدان جدا ائیلر، ۳۵۵
 حسرت ایدیم او هیلال ابرویا بیر ماه تمام، ۳۶۸
 حسرت تیغینله تیترو هر خسته کؤنلوم هر زمان، ۱۳۵
 حسرت سیلسیله ی زولف پریشانین ایله، ۴۰۰
 حسرتدن آخدی گؤز یاشیمیز دؤندو جولارا، ۳۶۷
 حسرتیندن بو قدهر قانا کی دؤندون بسدیر، ۵۱۷
 حشردن سؤیلر، سالیب واعیظ قیامت مسجدیه، ۴۸۵
 حصار چرخه سالمیشدیر نوالار بولبول شئیدا، ۱۴۳
 حصیری آلت تزویر اندیب، آلدانما، ای کؤنلوم! ۳۴۴
 حصیری، آلت تزویر اندیب اگلشمه مسجدیه، ۲۰۵
 حضرت نوح نبی نخله ی طوبانی کسب، ۴۳۶
 حضرت هارونا سن ائتدین خلافت بی خلافت، ۱۳۸
 حق ظهوروندا حله یولدا قالیب ایکی گؤزوم، ۵۳۳
 حقدن اولورام بیر ولد صالحه طالب، ۲۰۶
 حقدن شرابخواری او کیم ناومید اندر، ۲۷۴
 حقیقت عالمینه قویمادین قدم، واعیظ! ۱۷۳
 حقیقی کعبه سی سنسن نه سنگ و گیل، ای گول! ۲۴۲
 حکمت فئضینله سن چوخ مسلری زر ایلدین، ۱۳۸
 حکیم آب انارین ائیله میش ترتیب، بیلمز کیم، ۴۵۰
 حکیم ناقیص ایمیش، ساندی ای اوزونده کدر، ۱۵۹
 حلقه ی زولفده روخسار منبرین گؤروب، ۴۰۴
 حلقه ی زولفده گؤر خال سیاهین، ای دل! ۴۶۷
 حلقه ی سیلسیله ی زولف پریشاندر بو، ۴۶۵
 حمام داشی اولسا ایدین سئید! اگر، ۵۳۹
 حمدلر خالق بی مثله کی شیروانی یئنه، ۱۹۰
 حوا! هاواسی، درد گونا و فراق خلد، ۴۶۰
 حوایلارمیدی مؤج شیرشکیم ایچره ویا، ۵۵۱
 حور و غیلما نئجه مئیل ائله سین عاشیق زار، ۴۲۴
 حوسن روخسارینا کام ایله قیلان نظاره، ۴۰۶
 حوسن سلطانی سنین کیمی تاپیلماز هرگیز، ۳۰۲
 حوسن و عشق و عاشیق و معشوق بیردیر، ای کؤنول! ۳۴۴
 حوسن یار ازل اولموشدو چو سندن ظاهیر، ۴۰۵
 حوسنده یوسینو دوشمز انده جانان ایله بحث، ۱۹۹
 حوسنون اولوب اول سبزه ی خطدن داخی زیبا، ۴۴۳
 حوسنونه مظهر ایدیک اول بوت سیمین بدنین، ۳۵۶
 حوسنوه عاشیق اولان، اولدو ملکن اعلا، ۳۲۳
 حوسنه موقوف دگیل، یار گرک حال اهلی، ۳۰۲
 حیجاب ائیلهدیم گوفته ی ثریادان، ۳۹۶
 حیجاب اولدو عذار یارا خط عنبر افشانی، ۲۴۷
 خؤف ائتمه، اؤلدور عاشیقیوی، عذرخواه اولور، ۱۷۳
 خؤفوم بودور رها قیلا صیاد سنگدل، ۳۷۱

خام توتما اهل عشقی، ای عزیزیم! کیم دوشوب، ۲۰۳
 خامه‌ی سید اگر کیم اول یوز موی شیکاف، ۳۹۰
 خامه‌ی صوغ وئریب گؤر نئجه رۇنق بولار، ۶۰۵
 خبر اول سرو قامتدن منه باد صبا وئرمز، ۳۰۵
 خدا ائتمیش سنی اول کشتی اوزره ناخدا ساقی، ۱۴۲
 خدا کئچن گنجهنی عؤمرومه حساب ائله‌سین، ۵۳۱
 خدانین قُل ھُو الله اَحَد دِن مطلبی سنسن، ۵۳۷
 خدنگ تیغ و سینان و کمند ایله اول شوخ، ۴۹۱
 خدنگ غمزه‌سیندن اونلارین تیر نیگاہیندن، ۴۳۲
 خدنگ یارا گؤزوم خون دلدن ائتدی غذا، ۵۵۱
 خدنگین آتش آهینلا یاخما، ای دل مجروح! ۳۵۱
 خراب اولمادی بیر گونه دل فراقیندن، ۲۰۶
 خراب اولوم، قوتاریم تا زمانه دؤرونندن، ۴۵۲
 خراش ائتمه عذار آفتاب ماه نولاردان، ۵۰۹
 خرْموهره قدری اولمادی عالمده قیمتی، ۳۴۰
 خرمن ریب و ربانی یاندیریرمیش جام مئی، ۴۲۴
 خزان غمده قالیب بلبل فصاحت لال، ۱۳۰
 خزان غمیله مگر خاطیرین پریشانیدیر؟ ۳۶۰
 خصوصاً اول نیگار سرو قامت، یار مه‌سیم، ۳۲۱
 خط ائتمه‌دی سنی خواب غروردان بیدار، ۲۲۳
 خط اوزون توندو، وار ابروی هیلالیندا شعاع، ۳۳۵
 خط باسار عارضیوی، حوسنوو، ائیلر بر هم، ۲۹۸
 خط پوزوب رۇنق حوسنوو دئدیم رام اولور، ۳۶۹
 خط دگیل، صفحه‌ی رویینده او خورشید روخون، ۱۸۶
 خط شیکسته کیمی خط چیخیب رویووا، ۱۵۸
 خط قارا، کاکیل قارا، موژگان و گیسولار قارا، ۲۱۸
 خط گلدی روخ یارا فیزون اولدو سوادی، ۵۱۹
 خط گلدی روخ یارا، فیزون اولدو ملالیم، ۱۹۳
 خط گلدی روی دلبره، ای دل! حیجایی وار، ۲۳۲
 خط گلدی روی یارا، فیزون اولدو رۇنقی، ۲۷۵
 خط گلدی، یاری قیلدی شرمندہ اهل دلدن، ۵۱۶
 خط گلندہ خلق آرا، معشوق اولور بی‌اعتبار، ۲۴۱
 خط گلیب آینه‌ی حوسنوو ائیلر تیره، ۵۸۷
 خط گلیب اعراب‌لار کیمی طواف حوسنونه، ۲۱۱
 خط گلیب روخسارووا آلدی الیمدن کؤنلومو، ۴۷۵
 خط گلیب رویونا، روم ایچره دوشوبدور غوغا، ۱۸۵
 خط گلیب مصحف روخسارینا معناسی ایچون، ۴۳۷
 خط گلیبمیش دئمه روخسارینا اول سیم‌تین، ۱۹۸
 خط مشکینی گلیب توندو روخ جانانی، ۵۲۴
 خط و خال و سر زولفوندن اولوب قان کؤنلوم، ۱۶۷
 خط‌دیرمی توتان دؤر روخ دلبری یا کیم، ۴۹۰

خطی گلجک، قتل عاما آجدی ال اول گول مگر، ۳۳۰
 خطین ابراز قیلیر مصحف حوسنون سیررین، ۱۶۴
 خطین اوزونده گؤروب سؤیله‌دی منجم کیم، ۲۲۹
 خطین بیلیریک مصحف حوسنوندہ، نه معنا، ۲۴۳
 خطین دؤرنده ایستر تشنه کؤنلوم بوسه‌ی لعلین، ۳۵۰
 خطینی رویینه گیسوسو گتیردی او مهین، ۲۸۷
 خطیوه باخدیم، گؤزومه گلدی سو دریای نوح، ۴۸۸
 خلاف یکدگر اول بزم محنت افزادا، ۱۲۸
 خلایقی عمل خئیره دعوتین خوشدور، ۳۳۴
 خلق انده عاشیق ایچون خالیق اگر یوز فیردوس، ۳۰۲
 خلق انساندا نه صورت، نه هیولا، سید! ۳۲۹
 خلق دئرلر کی اولور مست، ایچن باده‌ی ناب، ۳۸۷
 خلق دئرلر کی صفا یوخدو قارادا، هئیهات! ۱۶۷
 خلق هر چند دئیر: «بیر گول ایله یاز اولماز»، ۴۴۲
 خلقت خُشک و تره اولدو وجودون باعیت، ۱۷۱
 خلقت عالمدن ای مولا! وجودوندور غرض، ۱۳۸
 خلقتن تا بو فریب ایله کؤنول آلماق ایچون، ۲۵۱
 خلقه گؤستردیم هیلال ابرولاریندان بیر نیشان، ۴۰۲
 خلقین ایمانینی گر مکر ایله شیطان آپاریر، ۲۹۰
 خلوت خاص زولئخادی بوگون باغ مگر، ۵۰۳
 خلوت نه روا غئیر ایله، ای یوسفِ ثانی! ۲۴۵
 خلوت‌سرای وصلده دل کامران ایدی، ۶۱۲
 خلیل خانه‌سی‌نین نتیلیرم زیارتینی؟ ۴۶۲
 خم ابروسو اولوب بس کی دله نقش ضمیر، ۲۶۸
 خم یئمیش قامتیم، ابرولریوین قوربان، ۲۱۲
 خنجر نه روادیر گؤزه‌لیم موی میان،... ۵۹۳
 خوار ائتمه منی هیجرین ایله، ای گول بی‌خارا! ۱۹۶
 خوار ائیلهدی اول گول سنی اغیار یانیندا، ۴۱۸
 خواه اسلام و خواه نصرانی، ۵۷۹
 خواه موسا دامنن توت، خواه عیسا، ای فتا، ۱۵۴
 خواهیش ائتدی دهنین سیررینی چوخلار، آمما، ۴۳۷
 خوب‌لار زولفونده گؤرسن بو پریشان کؤنلومو، ۱۹۷
 خوب‌لار زولفونه قویمازدیم سنی بند اولماغا، ۳۶۳
 خوب‌لار عشقینده گر ایندی منیم روسوالیغیم، ۱۹۷
 خوب‌لار کؤنلومو ایستلله کی سندن آلا، ۶۴۱
 خوب‌لار کیم بو قدەر کؤنلومه بیداد ائیلر، ۳۲۴
 خوتن آهوسو کیمی چشمی اولوردو منه رام، ۵۸۵
 خورشید آسیمان گؤرونه توتیا ایچون، ۴۶۲
 خورشید اندر طلوع، یئتر شب نہایتہ، ۲۶۶
 خورشید جمالیندان بیر ذره عیان اولدو، ۱۵۵
 خورشید قدرینی نه بیلیر هوشو کورلا، ۲۵۲
 خورشید گون شراب ایله دولموشدو جامیمیز، ۶۱۱

- خورشید مئی آردینجا سنی، هر گنجہ تا صبح، ۲۴۵
 خورشید یئنه طالع اولوب بورچ هومادان، ۲۷۳
 خورشیده دئسین ذرہی سرگشته ملالین، ۴۵۵
 خوش اول بیمارلیق کیم سئید غوربت دیاریندا، ۴۵۰
 خوش اول زامان کی اول شه ایله هم زبان اولام، ۳۷۱
 خوش اول زامان کی دوشه وصل او سرو قامت ایله، ۴۹۴
 خوش اول زامان کی قاپیندا گدالیغیم وار ایدی، ۵۳۰
 خوش اول زامان کی یار منه هم زبان ایدی، ۶۱۱
 خوش کئچئیدی گونوم اول ماه وفادار ایله، ۴۹۶
 خوشا اول عاشیقہ کیم مجلسینده یاری اولام، ۱۶۸
 خوشام کی جان چیخا بو حسرت عذارین ایله، ۵۰۴
 خوم آیاغینا قویوب باشیوی، آل دستیه جام، ۳۵۸
 خون عثمانی گنیر خئیمه یه سن، ای ساقی! ۳۶۸
 خون فسا فؤجونه گؤسترمه کلامین، سئید! ۲۹۷
 خیال بالش ائدیپ اوسته باشیمی قویدوم، ۲۶۰
 خیال رویی، سئید! قرع و انبیقی دو چئشمیدن، ۲۴۷
 خیال زولف رویون روز و شب کؤنلومه مضمردیر، ۲۷۶
 خیال زولف و خال و عارضیندن اول گول اندامین، ۵۲۱
 خیال زولف و روخ اول پرله لئیل و نهار، ۵۱۵
 خیال زولفله هر شام دل یوز پیچ و تاب ائیلر، ۱۹۴
 خیال شمع روخسار ایله چکدین آهالار، سئید! ۴۴۸
 خیال طاق ابروی کچ، محراب میثلینده، ۵۴۴
 خیال غمزه ایله شرحه - شرحه اولدو جیگر، ۱۸۶
 خیال لعل یار ایله همیشه مستم، ای واعیظ! ۴۸۰
 خیال نرگیس دیدار ایله بیمار دیر کؤنلوم، ۵۹۶
 خیال نیز قدم یتیمز ارتفاعیله، ۱۳۰
 خیال وصلین ایله پُر گؤروب دل زاری، ۳۹۷
 خیال یار ائدیپ آلدیم بو شب اول دل روبادان حظ، ۳۳۲
 خیالیمدان خطور اتمزدی کیم دلبر اولام ساقی، ۴۷۹
 خیدمت یارا، کؤنول! تا مور تک بئل باغلادین، ۱۷۱
 خیضر اول سبز خطین تنگ دهانین گؤرجک، ۲۸۱
 خیضر تک توندو کؤنول ظولمت زولفونده مقام، ۳۶۸
 خیضر و موسادان قدح سیررین سؤال ائتدیم، دئدی: ۲۰۸
 خیلقت گونو هر گاه منیم باختیم اولاییدی، ۳۸۴
 خیلقتده فلاتون ایله گر من تن اولوردوم، ۳۸۴
 دئدی دلبر بو قدر کیم باشیم آغریتما منیم، ۵۲۴
 دئدی سئید نه اورارسان منه هر دم طعنه، ۵۹۱
 دئدی فقیه منه: «گئتمه یار کویونا»، ۴۸۲
 دئدی: «سن طالب اکسیرسن، ای بی سر و پا! ۵۸۶
 دئدی: «من بعد سنه آتش دوزخدی مقام»، ۵۲۲
 دئدی خلق کی وار بادهی حمرا دا فرح، ۲۰۹
 دئدی لر دون او شکر لب منه دوشنام وئریب، ۵۶۵
 دئدی لر: ایسته لبیندن درد پنهانا دوا، ۲۱۳
 دئدی لر: «اؤلدوره جک یار سنی، ای سئید! ۳۷۵
 دئدیم بو قدر منی، ای حبیبیم آغلاتما! ۲۳۷
 دئدیم سوررام لبیندن دردیمی، گؤردو کده دلداری، ۳۸۹
 دئدیم شراب، لب لعلیوی، زهی خجلت! ۳۹۷
 دئدیم کی سئید، باخ آیا، ای هیلال ابرو! ۲۲۹
 دئدیم کی سئیدی قورتار غم فراقیندان، ۵۰۳
 دئدیم کی قویمارام عالمده اینتیظار سنی، ۳۴۹
 دئدیم کی کیمدی تۆکن عشق اهلی نین قانین، ۲۶۰
 دئدیم کی یارا غم هیچر داستانی یازیم، ۴۰۷
 دئدیم: ای روح روان! ائیلمه بونجا منی زار، ۵۸۷
 دئدیم: ای سرو روان! گول کیمی خندان گزمه، ۵۱۰
 دئدیم: نه دیر روخ مصحف و شینده خط سیاه؟ ۲۶۹
 دئدیم: «اول سنده اولان شیوهی رفتار هانی؟ ۵۹۱
 دئدیم: «اول طرہی پُرچینده نه دیر روخسارین؟» ۲۸۹
 دئدیم: «اول عارضی زیبیدا نه دیر خط سیاه؟» ۲۹۰
 دئدیم: «ای جان و کؤنول خستهی آزار غمین! ۵۸۶
 دئدیم: «ای گول! نییه ائندین منی زولفونده اسیر؟» ۲۸۹
 دئدیم: «ای ماه! اوزونده نه دیر اول زخم»، دئدی: ۵۳۴
 دئدیم: «جاهاندا نه دیر بونجا قیل و قالا سبب؟» ۲۸۲
 دئدیم: «خطین دیشه ردی، کؤنلومو وئر، ای مه تابان، ۳۱۹
 دئدیم: «قوی کویوون بیر من اولوم ای گول! ... ۵۵۱
 دئدیم: «قوی کویوون بیر من اولوم، ای مه! نیگاهبانی»، ۶۳۶
 دئدیم: «وصالین ایچون چوخ دوعالار ائیله میشم»، ۲۳۹
 دؤر چئشم اشکباریمدا صف موژگان دگیل، ۳۹۱
 دؤر خطیندیر نولا پئوسته گلسم کویووه، ۱۸۱
 دؤر روخساریندا مشکین سونبول پُر تابدیر، ۲۷۲
 دؤر روخساریوی توتوموش یئنه اول زولف سیاه، ۲۶۹
 دؤر رویینی توتوب لشکر خط سیاهی، ۱۹۰
 دؤر فلکده حاصل اولوردو مورادیمیز، ۶۱۱
 دؤر لبینده خط دگیل اول سرو گول روخون، ۲۹۱
 دؤر لبینده خیضر خطیندن خبر توتوب، ۱۷۷
 دؤرد آنا یتددی اتادان اوچ اوغول اولدو عیان، ۵۸۲
 دؤردیم کی خطین توتمیا دؤر مه رویون، ۴۷۳
 دؤردیم کی کؤنول زیر و زیر اولماسین، اولدو، ۴۷۳
 دؤردیم لب اوسته خال دوشوبدور غلط، غلط، ۱۵۶
 دؤرسن منه کیم حوری و غیلما اولاجاقدیر، ۲۷۸
 دؤرلر بهشت اهلینه جنتده یوخ عذاب، ۳۱۲
 دؤرلر کی آغلاما، منه، هیچران یاردان، ۳۷۰
 دؤرلر کی آفتاب بودور، اول سینتاره دیر، ۱۸۲
 دؤرلر کی ایچمه بادهنی، اُم الفساد دیر، ۲۷۴
 دؤرلر کی باده روحا جلا، جیسمه جان وئریر، ۲۹۲

دئرلر کی بادہدن آچیلیر باب معرفت، ۴۳۵
 دئرلر کی خلق: «اؤچ یوز ایلی آدم آغلادی.» ۵۱۸
 دئرلر کی عؤمر اولسا اگر یار، یار اولور، ۲۱۹
 دئرلر کی وئرمه اول مه بی مئهره اختیار، ۳۱۴
 دئرلر کی وصل یاردا بیر اؤزگه حال وار، ۱۷۵
 دئرلر: «عذاب اولماز جئتده»، بو عبتدیر، ۵۱۶
 دئرلردی وجود دهن یار عدمدیر، ۵۲۶
 دؤز مہ ییب هیجره، کؤنول! هر گنجہ فریاد اتندین، ۴۴۴
 دئسم پئیغمبر عصره، دگیلیر کوفر، زیرا کیم، ۴۷۱
 دئسم پنہانسان، هر یان عیانسان، ۴۱۹
 دئسم یار اؤلدورور، دردیم دئمزسن درد پنہانی، ۲۵۷
 دئسم یوسیفدن آرتیقسان، دگیل یؤھتان، کی ... ۴۴۸
 دئسن حالی نہدیر سنسین، نیگاریم! سئید زارین، ۴۸۶
 دؤلت غظما دیر ای دل! پند پیر مئی فروش، ۴۵۳
 دؤلت غظما یای یئتدی حالین، ای گؤز مردومو، ۵۱۲
 دؤلت وصلین دل نالانا چاندان سئوگیلی، ۲۲۴
 دئمک حال دل زاری او گول روخسارا موشکولور، ۲۵۶
 دئم کی لوطفوو چوخ، یا کی جؤر و ظولمو آز ائیلہ، ۶۰۸
 دئم نسیم صبا، بیلیرسن احوالیم، ۳۴۹
 دئمم بادہ ایله ائت منی سیراب، خدا، ۴۴۲
 دئمہ بی دردلیکن مسکن اتندیم غورتی، سئید! ۴۱۵
 دئمہ زاهد نظر ائتمز گؤره گل اول آیی، ۳۶۵
 دئمہ سئید کی شکست ائیلہدی پئیمانینی یار، ۱۹۶
 دئمہ سئید کی وفا ترکین ائیدب قیلدی جفا، ۳۰۴
 دئمہ فراق اوتونون دوزخه شباھتی وار، ۶۳۸
 دئمہ کیم لوکتی وار، بس کی لبی شیریندیر، ۱۹۴
 دئمہ دیممی سنہ من عشقندن، ای دل! حذر ائت؟ ۴۶۴
 دئمہ رم آدینی من، باخ سر هر بیئته بوگون، ۱۹۰
 دئمیشدیم یاری گؤرچک ائیلرم ای دل! شیکایتلر، ۳۵۰
 دئمین کی یارہ ائدیب سئید کی زمانہ ذلیل، ۱۸۷
 دؤندر دی بولبولون اورہ گین قانا عاقیبت، ۳۶۲
 دؤندو هیلالا غوررہی عؤمرومده قامتیم، ۴۳۶
 دؤندوبدو بحرہ گؤزوم محنت فراقیندان، ۲۰۶
 دؤنر رایملہ بیر دمده، بو چرخ کجمدار، البت، ۱۹۴
 دؤنسون، داغیلین عالمین، ای گول! بینالاری، ۴۵۹
 دؤنوب کنارلاریم رود نیلہ اشکیمدن، ۳۸۷
 دؤنوب، ای غورہ! آخر زاهدین حلواسی اولماقدان، ۳۴۶
 دؤنوم سنین باشیوا، ساقی! آل ایاغی اله، ۴۹۰
 دؤورومو توتوب قوصصہ و غم، مؤخت عالم، ۴۳۳
 دئیردیم کیم دھان یار وار فی الجملة اوخشاری، ۱۶۵
 دئیرلر کیم غم اولماز، اولسا بیر کسده فرح، اما، ۲۱۴
 دئینده یار منہ درد، من دئیردیم جان، ۲۴۶

دئییب تمام اونا خناملار کی: ای سرور! ۱۳۲
 دئییرلر اؤزگه یئرین اهل حوسنو زیبادیر، ۲۲۸
 دئییرلر شیرہی عَناب تنده قانی صاف ائیلر، ۴۵۰
 دئییرلر عاقبت الامر بیر قیامت اولور، ۲۲۸
 دئییرلر: «لوطفدن جان ظاہیر اولماز»، بس نندیر بو- ۱۶۳
 داخی اول سرو قدین کویونا جنت دئییین، ۱۶۶
 داخی سانکی جفادان خالی اولماز، ۴۷۴
 داخی سرمست دگیل بادہی غفلتدن او گول، ۵۹۰
 داخی سن ای دل بیمار! دواسیز قالدین، ۵۲۲
 داخی کمندیوه دوشمز بو نؤع طورفه شیکار، ۴۸۲
 داخی مئهر و وفا آختارما اهل حوسندن، سئید، ۶۴۰
 دادیما یئته روز بلا، هیچ کسیم یوخ، ۳۹۵
 داغا چالدی جان شیرینین قوتاردی کوہ کن، ۴۳۹
 داغدا صورت شیرینینی نقش ائیلر ایکن، ۲۱۷
 داغلارا چیخب سالدی باشین سونبول آشاغی، ۳۵۲
 داغیتدی کاکیلینی شانه هریان، ۳۸۴
 داغیم اولدوقجا فزون، شاد اولور آشوفته کؤنول، ۲۱۰
 دانہی خالی گؤروب مورغ کؤنول بند اولدو، ۵۸۳
 دانہی خالیوا دل وئردی کؤنول مورغو، خوشام، ۱۸۱
 دانہی غورہنی من تاکدا گؤزدوم، دئیہ سن، ۲۶۸
 دانہی گندم خالینا طمع ائیلمه کیم، ۲۰۴
 دانیشما حشر سؤزون چوخدا، حقدہ رحمتی گؤر، ۲۲۹
 دانیشیرلار هامی، ائل آغزینی توتماق اولماز، ۵۱۰
 داوود مگر زینده اولوب دهرده سئید، ۶۳۵
 دخیلدور بو شہین آشیانینا سئید، ۱۳۴
 دژ اشکیمہ نولا یار خریدار اولسا، ۳۴۳
 دژ بحرین دو چئشمہ تا او مدیر مشتری، ۳۱۲
 در بند حصاری سڈ اسکندر دیر، ۶۲۰
 در دلبرده حاصلدیرمی اهل عشقین آمالی؟ ۶۰۶
 دژ دندانی غمیندن قطره- قطره گؤز یاشیم، ۵۴۹
 دژ گؤفتار دھانینلا ائدیدی خوشحال، ۵۵۷
 دژ گوش ائیلمه اغیار مخالف سؤزونو، ۵۸۷
 دژ معنایا اولوب بحر سخندہ غواص، ۳۲۵
 درد عشقی یارہ ای دل! فیکر درمان ائیلمه، ۲۲۰
 دژد مئی تا واردیر، بیز درد عالم چکمه ریک، ۳۵۷
 دژد مئیخانہنی تۆک جاما گتیر، ای ساقی! ۴۲۲
 درد هیجران اول قدہر ائتمیش ضعیف اندامیمی، ۳۷۳
 دردا کی فراق ایله جیگر قان اولدو، ۶۲۶
 دردیمہ چاره اودور کیم تۆکہ قانیم دلبر، ۵۱۳
 درک ائدیب ماضی و مستقبل و حال، ۵۶۷
 درگہینده متصل فخریم گدالیقدر منیم، ۴۰۲
 درمان دئیلر درد نہانیم دھانین، ۴۰۱

دل زاریمدا اولان آتش عشقین آخر، ۵۵۶
 دل سختینه تأثیر ائتمه‌دین اول ماه بی‌مهرین، ۱۶۵
 دل سرگشته‌می زولفونده تاپدیم، شادمان اولدوم، ۳۳۲
 دل شئیدا سر گیسولارا اولموشدو اسیر، ۵۳۴
 دل شیشه‌سین جفا ایله صد پاره ائیلهدین، ۴۶۲
 دل صد چاکا زولفوندن گلن غم شانه‌دن گلمز، ۳۰۷
 دل صف مؤزگان‌یون مجروحو اولدو عاقبت، ۴۹۹
 دل صنوبریمیز بید تک اولوب لرزان، ۳۵۹
 دل عاشیق اولوب زولفوه سئودالارا دوشدو، ۴۶۸
 دل عشاق تک اولما پریشان، کلمه فریادا، ۵۰۹
 دل کی زولفونده قارا گون چکین صبر ائیلر، ۲۰۱
 دل کی سر منزل سلطان خیالیندیر، اونو، ۳۱۶
 دل کی شمع رویونا بیر دلبرین پروانه‌دیر، ۲۸۷
 دل کی محروم ایدی عیش و طرب عالمین، ۵۹۰
 دل کی نادیده اولوب عاشیق دیدار سنه، ۲۰۱
 دل کیمدی زولف یاردا دیوانه‌نین بیر، ۵۴۰
 دل گلیر بوسه ایچون دؤر خطینده درینه، ۲۹۴
 دل مجروحوما بونجا جفالار بسدیر، ای ظالم! ۴۶۶
 دل و جان عاشیق اولوب زولفوه هر دم چکیشیر، ۵۱۳
 دل و جان و تن اولوب مایل دونیای دنی، ۵۸۳
 دل و جان و تنه یالواردیم، اولار ائتمه‌دی گوش، ۵۸۳
 دل و جان و تنیمه وئرمک ایچون راحتلر، ۵۸۴
 دل و جان واله هر گول‌روخ جانانه ایدی، ۵۳۳
 دل وئرمز ایدیم من سنه، ای یار دل آزار! ۴۱۸
 دل یاربیم دیلرسه خیلاف رضاسینی، ۵۶۰
 دلاک پسر کاینه‌ی اهل نظر دیر، ۲۷۵
 دل‌بسته اولماسایدیم اگر زولف یارا من، ۴۳۰
 دلدار توتوب روزه، ضعف اولدو اونا غالیب، ۴۷۲
 دل‌دن کنجیب احوالی بیلن یار زباندان، ۴۷۰
 دله نقش ائیلهدیم اول خالیق داور عشقین، ۵۹۲
 دلی زخم‌دار سئل، یئته گر او قارا زولفه، ۲۸۴
 دم اولدو کیم انده‌سن عزم بزم یار ازل، ۱۲۷
 دم اولدو کیم اولا روح مطهرین آزاد، ۱۲۷
 دم به دم باده عیرق عیرقینده، ۵۷۴
 دم به دم ناله قیلیر هیچ هوادان دوشمز، ۳۰۶
 دم تیغینده اولور زینده دل عشاقین، ۴۶۶
 دم وصال‌دیر، ای جان! نیثار اول یارا، ۱۷۰
 دم‌ماد صاف اندر قانیمی تنده بوسه‌ی لعین، ۲۰۱
 الدن گنده‌جک مال و منالین آخر، ۶۲۴
 دوام قیلما‌دی بیر تیشه‌ی سر فرهاد، ۲۳۳
 دوباره گؤز آچیب اول غش‌دن رسول خدا، ۱۲۹
 دوت برابر دم عیسایا معنی دمنی، ۶۰۳

دریادا دیشین تک در شهوار تاپیلماز، ۳۰۱
 دریادی قطره دریایا دوشسه، ۵۵۰
 دریده دامن ایله چیخدی گول گول‌اردن گویا، ۱۴۲
 دریغ ائیلمه، خاک درین گؤزوم نورو، ۲۸۲
 دریغا درد کیم گلدی اجل، من گنتدیم عالمین، ۵۲۵
 دریغا گنتدی خا‌کا عرض حالی سینه‌ده سئل، ۴۱۶
 دست حق نفس نبی میر عرب شاه عجم، ۱۴۹
 دست حق، نفس نبی، میر عرب، شاه عجم، ۱۴۷
 دستبرد پنجه‌ی شیر نیگاهیندان آمان، ۱۷۱
 دستینده دیر همیشه سنین خامه‌ی قدەر، ۱۵۱
 دشت ارژنده سنی سلمان چاغیردی دادینا، ۱۳۸
 دشت ختادا شوهرتی وار چوخ غزال اولور، ۲۶۶
 دشت قبیچاغی توتوبدور قاراقاینق اهلی، ۱۸۵
 دفن ائیله‌ین بو نعشیم یولار کناری اوزره، ۵۳۵
 دفن ائیله‌یین عوریا منی کویوندا او ماهین، ۳۰۱
 دگیل بو رشک منه اختیاری، مجبورام، ۳۸۱
 دگیل بو روضه‌ی پر عطر کعبه‌دن کمتر، ۱۳۱
 دگیل خدا، ولی آندان صدور اولان ایشلر، ۱۳۴
 دگیل سیتاره، فلک اوزره آه‌لار چکین، ۵۰۶
 دگیل ممکن یازیب اظهار قیلماق شرح هیجرانین، ۳۱۱
 دگیلدیر ساغر ایچره باده، یاقوت روان‌دیر بو، ۴۶۶
 دگیلدیر عیب اگر چه خیالار طبعینده ناز اولماق، ۳۴۶
 دگیلدیر فؤج خط، روخسار یار اوزره شه زنگی، ۴۱۷
 دگیلم، ایکی گؤزوم اولسادا، من خاطیر جمع، ۵۱۰
 دگیلم‌دیر بو او سرور کی کشتی نوحی، ۱۳۳
 دگیلم‌دیر بو او سلطان کیم شب معراج، ۱۳۳
 دگیلم‌دیر کی بو مولا کی نار نمرودی، ۱۳۳
 دگیلیک ای عزیز! بیز معصوم، ۵۷۲
 دل اندر ناقوس تک فریاد درد هیجران، ۴۷۵
 دل ائیلهدی آخر سر زولفونده نیشیم، ۴۷۲
 دل اولمادی او سیرر لب یارا مطلع، ۳۳۶
 دل اولماسین او زولف گرہ‌گیردن خیال، ۳۲۵
 دل باس‌دی باغ‌رینا بو گنج زولف پورخمی، ۴۷۶
 دل بیمار اندر جؤر و جفا مست گؤزون، ۵۰۲
 دل بیمار چشمیندن دوا ایستر، ولی بیلمز، ۴۴۸
 دل پورخونا دگندن بری تیر سیتمین، ۵۴۵
 دل چکر جانی سر کویونا صبح ائتمک ایچون، ۲۹۱
 دل دیلر لعل لبین اممگی، فریادا گلیب، ۵۰۳
 دل دیوانه او زولفونده خطالار چکدی، ۵۱۴
 دل دیوانه سئون جان تک او زولف سهی، ۲۱۲
 دل دیوانه‌نی زنجیره چکرسن، یئری وار، ۳۰۴
 دل روز الست اتندی قبول غم عشقین، ۵۲۶

دوت خبر عالم ھوئیدن، ۵۷۸
 دوتما مسجد یولونو، ھوشیار اول، ۵۷۵
 دوتمیان اول آستانین احترامین صدقله، ۱۴۷
 دوتوب اوز، اوز قارالیق عذرین ائتمک اول سیه رودان، ۳۴۵
 دوختر رزین نیقاب اچدی چو پیر مئی فوروش، ۳۳۹
 دورا بیلمز اوزووه ماه مقابیل بیر گون، ۱۹۶
 دوروبدو قتلیمه جلا د چرخ، بی پروا، ۵۵۵
 دوروبدو اویله چون کونج قفسده مبتلا کونلوم، ۵۹۶
 دوزخ اهلینہ گلر آتش دوزخ جنت، ۱۸۱
 دوزخ سنبلہ خلد بریندن زیاده دیر، ۳۹۲
 دوزخ نمونہی الم درد فیرقتین، ۵۴۲
 دوستلار ائیلہ میشم بادهی ناب ایله وضو، ۵۳۶
 دوستلار! دون گنجہ کیم مست مئی وحدت ایدیک، ۵۳۲
 دوستلار! من گورن اول دلبر زیبا کیم ایدی، ۵۳۲
 دوشیدی کاش چشمین کفہ سیله یار دستیندن، ۵۱۱
 دوشدو الیمہ بیر گنجہ بیر شیشہ شراب، ۶۱۵
 دوشدو فراق آرمیزا اول مومیان ایله، ۳۴۰
 دوشدو فلگہ عکس هیلال ابروسو، ۶۲۷
 دوشدو لئیلا یا پرتو حوسنون، ۲۲۲
 دوشدو کجہ ایدیا ماو سهی قامت، آغلارام، ۳۷۰
 دوشدوم او شوخ حیلہ گرین دام زولقونہ، ۳۳۰
 دوشدوم او نؤع دیلرہ دیوانہ لیکدہ کیم، ۵۱۶
 دوشدوم جدا چو جنت کوبوندان اول مہین، ۵۱۸
 دوشدوم جدا چو زولف و روخوندان او مہوشین، ۴۱۲
 دوشدوم ھوہس سیلسیلہی زولف نیگار، ۴۹۲
 دوشو او خال سیہ یادا داغدار اولام، ۵۰۸
 دوشر گنج نہانیم اللہ، ای خیضر خط! بیر دم، ۴۵۰
 دوشرمی بیردہ الہ، ای خدای حی! احد! ۲۴۶
 دوشسئیدی نہانی الیمہ بچہی زاہید، ۳۹۸
 دوشموش قاشین خیال دل سئیدہ، ولی، ۲۸۸
 دوشموش گزر دالیمجا اوشاقلار الیندہ داش، ۲۰۳
 دوشموشدو دالینجا او مہین نحس رقیبی، ۳۸۳
 دوشموشدو متاع ھونری، فصل کساد، ۵۲۷
 دوشموشم نؤقصانا ائتدین ماہیمی مندن جدا، ۴۴۷
 دوشمہین عشقہ نہ بیلسین کی نہ دیر موشکولوموز؟ ۲۶۸
 دوشمہیہ تا کی یئر اوزرہ سایہی نخل قدین، ۴۵۴
 دوشنام اولسادا منہ شیریندی سؤزلرین، ۵۵۴
 دوشنام وئردی سئیدہ سولطان گول روخان، ۴۹۴
 دوشنام وئردی لعلین آچیب گرچہ دلبریم، ۴۹۳
 دوشنام وئیر عاشیقینہ لعل لیبندن، ۴۸۷
 دوشنامسیز اولسایدی لب یار میسر، ۴۶۸
 دوشندہ خاطیریمہ، گؤیلرہ چیخار آہیم، ۲۴۶

دوشندہ یادا دوشر شعلہلر دل و جانا، ۲۴۴
 دوشنمہ بوریا تک مسجد ایچرہ سجدہی سہوہ، ۱۶۹
 دوشوب بیر شلہسی شیروانا اول نور تجلنین، ۱۴۶
 دوشوب سئودای عشقہ تار زولف تابداریندن، ۲۴۸
 دوشوبدور حلقہ - حلقہ گول اوزہ زولف گیرہ گیرین، ۴۸۶
 دوشہ گر سایہسی کوبوندای دیوارا دلدارین، ۴۴۸
 دوشہ چکدیر داخی من بعد ایشیم نؤقصانا، ۵۲۳
 دوشہلی خوبلرین کونلومہ فیکری، سئید! ۱۵۹
 دوشہلی عارضیوہ طورہی مشک افشانین، ۴۶۱
 دوشہلی کونلومہ روخسار منیرین مئہری، ۵۴۵
 دوعا ائتدیم سنہ، دوشنام وئردین، ای گول رعنا! ۳۵۱
 دولانمازدیم ازلدن ھیچ بو نخجیر گاہ ایچرہ، ۱۶۲
 دولانیم باشینا، ای نازلیجا یاریم! بری باخ! ۲۱۲
 دولو انوار محبتدہ یئنہ سینہ بوگون، ۵۳۲
 دولسا عالم خوبلاردان ایستیم، زیرا کی سن، ۴۱۰
 دون ائشیتدیم بیر سیہ زولفہ گیرفتار اولموسان، ۴۲۰
 دون اولوب اوزگہ نحو ایله عؤمر زمان ماضیدہ، ۳۷۷
 دون خراباتا گیریب مست و خراب، ۵۶۸
 دون دئدین کیم منہ ای شاه، گدادیر سئید! ۴۲۵
 دون دئمیشم دھانیوی نؤقطہ، ولئیک یوخ یترہ، ۳۷۷
 دون دولانیدیم باشینا سؤیلہدی پروانہدی بو، ۴۶۷
 دون شمار ائیلہدین عالمدہ کی دیوانہلری، ۴۷۱
 دون قیسمت اولدو چئشمیمہ خالین نظارہسی، ۵۴۱
 دون کی بیر فورصت تاپیب یار ایله گؤفتار ائیلہدیم، ۴۰۲
 دون گنجہ تنگہ گلیب، یار ایله گؤفتار ائتدیم، ۵۸۶
 دون گنجہ خط و خالیوا باخدیم او قدر کیم، ۵۴۲
 دون گنجہ شرب بادہنی من توبہ ائیلہدیم، ۳۷۸
 دون گنجہ وار ایدی باشیمدا خومار، ۵۶۹
 دون، ای صفا! کی ائتمیش ایدین خوش صفا منی، ۵۵۴
 دونن گنجہ منہ ہم بزم بیر سمبیر ایدی، ۵۳۱
 دونکی گون دہ گون ایدی، بوگون دہ بیر گوندور، ۲۳۹
 دونیا اوزو سر بہ سر اگر حور اولسون، ۶۲۵
 دونیادا جفاسیز ییزہ بیر یار تاپیلماز،... ۵۹۴
 دونیادا عشق قدرینی ھشیار اولان بیلر، ۲۵۱
 دونیادا قالینجا زیندہ بیر آن سنسیر، ۶۲۱
 دونیادا گرک یار پریوش، مئی بی غش، ۲۷۸
 دونیانی توتوب ططنہی فضل و کمالیم، ۴۳۱
 دونیا گلہ ییر نہ سبب بیر وفالی یار، ۲۹۳
 دونیا گلن گتتمک ایچوندور، بو نہ غم دیر، ۲۵۸
 دھان یار فیکرینلہ یوخ اولدو جوملہی واریم، ۵۴۴
 دھان یار کی بیر نؤقطہ دیر، نہ دیر سیرری، ۳۹۶
 دھان یاردان اولسایدی بیر اثر ظاہیر، ۴۰۴

- دهان یاردان بیر سۆز تمّاسینداسان چوخذان، ۲۰۵
 دهان یاریمی گر گۆرسن ای خیزیر، بیلیسن، ۱۷۰
 دهانی ایله قلم باشین ائتدی پاک او گول، ۳۸۰
 دهانی سیرینی مخفی دندیم سنه، سئید! ۴۸۳
 دهانیم نفس تشخیصی ایچون، ۴۵۶
 دهانین اوپسه عاشیق، اینجیمه، وار سیرر پنهانی، ۳۰۴
 دهانیدان سر مو قدری سۆز اظهار قیلیمیشدیم، ۴۷۱
 دهر آرا بیر گول یتتیردیم، درد ی گولچین عاقبت، ۱۸۴
 دهرین منه سنسبز بو باهاری نه گر کدیر، ۲۷۸
 دهن دلرله مئیل ائله ییب، قانا دؤنوب، ۱۸۶
 دهن شوقیله گر یوخ ائتدی وارین، ۲۰۰
 دهن یار خیالیله یوخ ایدی واریم، ۴۸۱
 دهنین آچماغا اول یار قیلیردیم تدبیر، ۴۰۴
 دهنین بیر سر مودور، بونا سۆز یوخ، آمما، ۲۶۸
 دهنین دلبری مین چششمه ی حنیوان دئدیله، ۲۵۳
 دهنین سیرینی سوردوم، دئدی: یوخذان نه دئییم؟ ۲۶۹
 دهنین قیلدی وجودومو عدم، واریمی یوخ، ۴۹۶
 دهنین نؤقظه بیلیم اهل دقایق او مهین، ۱۹۹
 دیار عشقده بیر طفیله من گیرفتارم، ۲۰۶
 دیار غوربت آرا اول غزال رعنا، ۳۵۶
 دیار هیجرده سئیلاب درد و غم هیجوموندان، ۳۴۵
 دیار یارا بوگون ائتمیشم سفر عزمین، ۲۸۲
 دیدیه بولبولده خوار اولدو گول، ای سرو سهی! ۴۴۷
 دیدیه یعقوبه وئردی فیض دیدارین ضیاء، ۱۴۰
 دیلدن محالدير کی ائده انتقال عشق، ۲۸۵
 دیلردی توسودن اولماق کنار، ۶۳۷
 دیلینه گلهمییدیر لا، مگر وقت تشقده، ۱۴۶
 دؤق ائدر گؤزجک سارالمیش عارضیم اول سیمتن، ۲۲۴
 دؤق دیدار ایله مست اولدوقدا، ۵۷۱
 دؤق وئرمز داخی عشق اهلینه شیرین دهنین، ۲۹۸
 ذات پاکین اولدو مظهر گر چه حق اثباتینا، ۱۵۰
 ذات پاکیندی سنین واسطه ی ارض و سما، ۲۰۲
 ذات پاکیندیر مشیت خلق قیلدین عالمی، ۱۳۹
 ذات خالقی چون اولوب ذات علیدن جیلوه گر، ۴۰۲
 ذات محمد، ذات علی دیر، ۵۵۰
 ذاتین ائله ییب جومله ی اشیادا تجلّا، ۴۱۸
 ذکر ائدرسم گئجه لر آغزیم سولانی ذوقدان، ۵۴۹
 ذکر مجلس، نغمات غم دوست، ۵۶۹
 ذوی القربی حقوقون ایسته ییردی اولماسین پامال، ۱۴۵
 رؤشن ائت خانه میزی بیر گئجه تشریفینه، ۲۰۴
 رؤشن ائله دیم شمع جمالین نه بیلیم کیم، ۴۱۸
 رؤشن قیلیب جهانی جمالین تاللوئو، ۲۸۸
- راحت ایدیم ره تشویش و بلانی توتدوم، ۵۸۴
 راضیام کی یانا پروانه کیمی بال و پریم، ۲۹۷
 راه مئیکانه دوت کؤنول کی سنی، ۵۷۵
 راه محبتینده خوشام گر اولام شهید، ۴۱۶
 راه محبتینده سنین اولمامیش شهید، ۵۵۴
 ربّ آرنی سؤیله دی موسا اگر چه طوره، ۱۴۰
 ربّ آرنی سؤیله دیم، ساقی منه قیلدی عیتاب، ۱۸۰
 رحلت پیغمبر آخر زماندان سونرا چوخ، ۱۳۸
 رحم ائتمه دی احوالیم یاریم، بئله کنجیدی، ۵۲۳
 الرحیل ای زایران بئیت پاک مئیکده! ۲۰۳
 رخشان سیتاره لرمدیر اوج سیپهرده، ۳۱۵
 رُسل سابقه سندن یتتیشیب عزّ و شرف، ۲۰۲
 رسم غزلین خاتمی یوخ، من ده رسولام، ۲۰۶
 رسم و ره اشعاری تعلیم تاییب مندن، ۵۶۲
 رسم وفا گؤرئیدی اگر روزگاردان، ۳۴۱
 رشته ی جانیم یانار سوز نهاندان هر گئجه، ۴۴۷
 رشته ی عؤمر و یانار سوز ایله نار فیرقته، ۵۲۸
 رشک آسایشیمه چرخ جفاکار ائتدی، ۵۸۳
 رشک ائدر بیر - بیرینه مردمک دیدهرلیم، ۴۳۷
 رشک ائدیب دؤر زمانه، سالدی فیرقت، عاقیت، ۵۸۰
 رشک ائدیب دؤر فلک، مندن آیدردی، عاقیت، ۵۳۰
 رشک اولدورجکدی منی اول موی میانین، ۴۷۳
 رشک ایله قونچه تک دل بدخواه قان ایدی، ۶۱۲
 رشک صد عاقل و فزانه ایدیک گر چه کی بیز، ۳۵۶
 رشک لبینه باده ایچر خون دل مدام، ۳۶۶
 رشکدن کی دوشوبن سایه دالیمجا گلجک، ۳۴۲
 رضوان و حور الله گلیب شیشه ی گولاب، ۱۷۶
 رطب و یابسدی آچیب باب، سالیب محبتله، ۳۳۴
 رعد لازیمدی روباب، ائتمه مغنی دغه زور، ۳۴۳
 رفاقتیمده بروز ائیه دیز محبتله، ۱۲۸
 رفع قیل دردی، توت بیر نئجه جام ایله الیم، ۳۱۸
 رفیق یوخدور اول غش عشقندن خالی، ۵۰۰
 رقیب ائتمیش شفاعت یارا سندن، وا مصیبت کیم، ۴۶۷
 رقیب اول ماها همدم، شمع دیر پروانه یه محرم، ۲۷۷
 رقیب بولوههس مقصودا یتتدی، ۴۷۴
 رقیب وورماز ایدی خار قوصصه دن منه یارا، ۵۳۲
 رقیب! شعله ی نار فراقیندان هراسیم یوخ، ۲۵۷
 رقیبی یار ایله گؤرمکدن اولمه گیم خوشدور، ۳۹۷
 رقیبیم رشک ائدر کیم سئیده دلبر جفا قیلماز، ۴۴۱
 رگ لعل اولدو نوما یان او لب ترده مگر، ۱۸۴
 رمز دهانین ای گول! اهل دقایق ایچره، ۳۶۶

رمز روخسارینی یارین، من مضطردن سور، ۲۶۱
 رموز شعریمین درک ائتمه‌میش معناسینی، سئید! ۱۶۹
 رنج ایله بیر نئجه ایل مؤحنت غوربت چکدیم، ۵۸۹
 رنجیده ائیله‌ییب گولو بولبول، فغان ایله، ۲۳۳
 روادی قان اولادل ای جمالی خورشیدیم، ۳۹۷
 روامیدیر که انده پست سبط عمران، ۱۳۰
 روامیدیر که سلیمانہ آصف اولسون دیو، ۱۳۰
 روح حستان شاد اولور عقیبا بو اشعاردن، ۱۵۰
 روخون غذاسی اگر چه مئی لعل فامدیر، ۲۷۹
 روخ زردیمده نقش بوریا ظاهیر دورور، اما، ۲۱۴
 روخ زیبا یا دوشوب رشته‌ی زولف سیهین، ۴۶۵
 روخ گولگونه عبث گلدی بو خط سیهین، ۳۰۳
 روخ و چشمین آلیز هرگونه بیر رنگ ایله یوزمین... ۲۲۶
 روخ یار اؤزره دوشن زولف سیه‌دیر، یا کیم، ۱۸۶
 روخسار آیین اؤزره، او خال سیه‌می‌دیر؟ ۲۸۸
 روخسار یار چشمده وار الله جام مئی، ۱۷۹
 روخسار یار زینت خط غوباردیر، ۲۷۵
 روخسار یاری عیقد عرق جیلوه‌گاه اندید، ۵۳۸
 روخسارووا یازدی خط ریحانی قضا، ۶۱۶
 روخساره‌سی نوخطلرین آلسایدی دل الدن، ۴۶۸
 روخساری گرچه چاهدا پور آب و تاب ایدی، ۵۲۸
 روخسارین آجیب، بولبولو شیدا ائله‌دین سن، ۴۲۷
 روخسارین ائتمه‌سین یاتیان زولف آرا نهان، ۴۵۴
 روخسارین اؤزره ختمی، افتدیم! ظهور اندید، ۳۱۵
 روخسارین اؤزه تازہ گلن سبزه‌ی خطین، ۴۲۲
 روخسارینی گؤردوم سر زولف سیهینده، ۳۸۳
 رود اولور آب روان گر قهریله قیلسین نظر، ۱۵۰
 رود نیل اولدو گؤزوم یاشی بو مؤحنتدن کیم، ۲۹۶
 روز جزادا ثیقلتی شاهینی سیندیرار، ۴۶۱
 روز قتلی سئیدین ائیلر نتچین یار اضطراب، ۶۴۰
 روز محشرده بیر اسباب شفاعتدی منه، ۵۰۲
 روز و شب، جمع حضورمدا اولوب، ۵۶۷
 روز هیجران گر شمار اولسا حساب عؤمردن، ۳۶۴
 روزگاریم قارالادی زولفون تک، ۳۷۶
 روسوالیغیم اولدو سبب شوهرت دلدار، ۲۵۷
 روسوالیغیم اولدو سبب شوهرت دلدار، ۶۳۱
 روسوای عالم ائتدی زولفیخانی عشق یار، ۳۴۷
 روم روخساریوی توتماغا خط و زولف گلیب، ۳۳۵
 روموز شعردن عالمده یوخ منیم خبریم، ۲۶۹
 رومی روخ اؤزره فؤج خط ائتدی عبورلا، ۲۲۵
 روی آشناکین اوسته زولفون اونبار دم به دم، ۵۴۹
 روی گولگونوندا، ای گول! اول خط مشکین دگیل، ۵۱۲

رویو زیبالاندی یارین خط عنبرفام ایله، ۵۰۱
 رویون شعاعی کیم مئی، ای دل‌رویا دوشر، ۲۴۰
 رویون کی مئهر صوبح اومیدیمدیر، ای پری! ۴۱۷
 رویون یانیندا ذره ایجه ائیلمز نیمود، ۴۹۳
 ره جانانا تسلیم اولموشوق، ال چکمیشیک جانان، ۲۷۷
 رهبر دندگییم، اولدو منه راهزن آخر، ۴۷۲
 ریاض عالم اولوب سبز آب لطفوندن، ۱۲۷
 ریانی ترک ائله‌دیم، جام توتدوم، ای زاهید! ۵۳۰
 ریندلر مئیخانه‌نی جنت کی دئزلر، دوغودور، ۲۵۸
 ز بس تپیده‌له‌نیرمیتلا کؤنول، قویماز، ۴۰۸
 ز بس کی عارضیون حسرتین چکر سئید، ۲۹۵
 ز بس کی منتظرم، هر آفاق صداسیندان، ۲۹۵
 ز بس کی یاغدی داشلار باشیما بو چرخ میندان، ۲۸۶
 زؤهره و شمس نولا مشتری اولسا او مهه؟ ۳۳۵
 زائیل اولورمو پند ایله عاشیقندن عشق یار، ۲۶۳
 زامان - زامان اوخویوب یار ایله دوعای قدح، ۲۴۴
 زامان - زامان فرحین وار تبسم گولدن، ۳۶۱
 زاهید آراییر مسجد اقتصادا سنی، ۶۲۹
 زاهید انکار مئی ناب قیلیرسا، نه عجب! ۲۶۱
 زاهید اول زولفده روخسارینی گؤردوکده، دئدی: ۲۹۱
 زاهید ایشی ظاهرده عبا، ورد و دوعادیر، ۵۱۹
 زاهید ایله جنت الماوا گئتمکدن یئنه، ۵۰۰
 زاهید بیلیرمی ذوق مئی نابی، ای کؤنول! ۳۴۱
 زاهید ریای طاعت ایله جنت ایسته‌ییر، ۲۷۹
 زاهید سؤزیله ائیلهمه‌دیک بیر ثوابا مئیل، ۳۱۳
 زاهید شرابی کیم گؤره بو آب و تاب ایله، ۴۹۳
 زاهید کج‌بین نه بیلسین عارضین اسرارینی، ۴۷۴
 زاهید کی آتدی سنگ جفا مئی سوسونا، ۱۷۵
 زاهید کی دئمز آد بیزه ناپاکدن اؤزگه، ۴۸۹
 زاهید کی مئیین ام فساد آدینی قویموش، ۲۲۳
 زاهید منات و لات و خیلدن گؤتورمز ال، ۴۹۳
 زاهید نه بیلسین عشقده احوالیمی منیم، ۴۱۴
 زاهید و مسجد تمناسین چوخ ائتمه، ای کؤنول! ۱۹۷
 زاهید! توتالیم حشر گونو دوزخیه من، ۵۹۷
 زاهید! چاغیرما کعبه‌یه مئیخانه‌دن منی، ۵۴۰
 زاهید! دختر رز ام فساد ایسه اگر، ۵۲۱
 زاهید! رمضاندا منه بو توبه‌نی وئردین، ۴۳۱
 زاهید! سنه معراج معارف اولو ظاهیر، ۲۲۲
 زاهید، شرابی کؤثر ایچون ترک اندرسه، من، ۴۳۵
 زاهیدا ائیلهمیسین اول خم ابرویا سجود، ۴۶۱
 زاهیدا اول صنمین زولفن چلیپاسینا باخ، ۲۱۱
 زاهید! ائتمه منیم کؤنلومه ایمان تلقین، ۳۰۲

زاهیدا! تانریا باخ، مجلس عر فاندیر بو، ۶۰۴
 زاهیدا! دینیوی سن وئردین عبت شیطانا، ۴۳۷
 زاهیدا! سن دهرده سی پاره لر آل، وقف قیل، ۲۰۹
 زاهیدا! سن کی بیلیرسن اؤزوو حال اهلی، ۲۳۲
 زاهیدا! سن منی میخواره بیلیرسن، یوخسا، ۵۳۶
 زاهیده جنت تمنا سیندا حورادیر غرض، ۳۲۸
 زاهیدی کوفر اؤیله توتوموش، دوشمز ایمان فیکربنه، ۱۷۹
 زاهیدین ائتمه نظر جامه ی پشمینه سیننه، ۵۵۷
 زاهیدین حالین اگر کیم بیلیمیم، عتییم دگیل، ۳۷۹
 زاهیدین کامی ایله دؤر ائله یردی گردون، ۴۲۲
 زاهیدین گر گوزدی بیر دوشه میخانه ساری، ۵۳۵
 زبان حال قیلیر حالیمی اؤزو تقریر، ۲۳۳
 زبان شانهنی کوتاه قیل زولف سیاهیندان، ۵۵۲
 زبان عرض حالا جراتیم یوخ، رو به رو اولسام، ۳۹۷
 زخم دلینده هر گنج ایشلر فیتله سی، ۳۳۷
 زخم سیتیم اولمادی بو سئله کاری، ۴۳۳
 زخملی کؤنلوم ایچره گور ناوک غمزه ن، ای پری! ۲۳۸
 زخمیمه مرهم خدنگین ایسته سم، عتییم دگیل، ۳۳۸
 زخمینه مرهم تصور ائتدی تیر روستمی، ۱۸۷
 زمان احتضاریمدیر، بوگون مثیل شراب ائتدیم، ۳۹۳
 زمان گولودو، کؤنول! ایچ شراب گول قامی، ۱۷۰
 زمان مرگ روخسارین گؤروب محو جمال اولدوم، ۳۸۸
 زمان وصلده عیب ائتمه اؤپسم لعل گولقامین، ۳۵۱
 زمان هیجرده گاه اغالییب، گهی گولورم، ۲۳۳
 زمانه قویمادی بیر دم منی نیگاریم ایله، ۵۰۲
 زمانه، تک یتتیریب حوسنوده بو شیروانی، ۲۲۸
 زمانده سنه سئله! وفالی یار اولماز، ۵۰۸
 زمزم تک اولدو کویووا اشکیم روان، روان، ۱۵۶
 زنجیرده بیر کیمسه جان وئرمه دی من تک، ۴۳۲
 زنده ی انفاس پاکوندور مسیخالار سنین، ۱۴۰
 زولال لبلرین عیناً ئسمی سلسبیل اولدو، ۴۷۱
 زولال لعل لبین، خضر خالا اولدو نصیب، ۳۵۹
 زولف آراسیندا کؤنول عارض دلبر تاپدی، ۵۲۰
 زولف بیرگون طوف ائدر رویینی، بیرگون کاکیلین، ۳۴۱
 زولف پور خم اوستونه اگمیش کولاهی دلبریم، ۴۷۹
 زولف تارینی قیلان بونونا زنجیر جینون، ۴۰۶
 زولف سیاه یار خیالیه، زاهیدا! ۳۷۸
 زولف سیاهینا اولانی عاشیق اول بوتون، ۲۳۵
 زولف سیهی یارا شبیه اولدوغو اوزدن، ۱۹۳
 زولف طزارین اولوب گؤز لرینه رام آخر، ۴۷۰
 زولف مشکیننه دل وئردین، او قانین تۆکدو، ۴۴۴

زولف مشکینینی ائیلرمی یئنه جانا کمند، ۴۷۷
 زولف مشکینیه کیم نافه ی چین سؤیله میشم، ۴۸۰
 زولف و خطین هوه سی، ای گول رعنا! قویماز، ۵۵۵
 زولف و روخساری خیالی، روز و شب بسدیر اونا، ۴۵۵
 زولف و روخون حکایتی یتیمیز نهایتیه، ۱۹۹
 زولف و روخون خیالی ایله دؤقلر ائدر، ۳۶۲
 زولف و روخون خیالی ایله شاددیر کؤنول، ۱۵۷
 زولف یارین بو قدره وصفینی ائیلر سئله، ۴۹۶
 زولفو خطین گتیریر عارضینه جانانین، ۴۵۸
 زولفو خیالی منی قیلدی پریشان صبا، ۳۲۷
 زولفو هوه سیندن بیزه شام اولدو نیشیم، ۵۹۴
 زولفون آلیبان سورهی و اللیل اوخووردوم، ۳۹۹
 زولفون ائله دی خاطر عشاقی نیشیم، ۴۶۹
 زولفون اولدو باعیت، ای گول روخ! هلاک سئله، ۱۷۸
 زولفون تئلینی گزمک، گؤردوم کی دگیل، ۶۳۲
 زولفون غمی بیر حالا سالیبدیر منی، ای ماه! ۴۸۴
 زولفون گؤتوروب آل، اوزون ایمانا ائدر قصه، ۴۲۲
 زولفوندن اؤتدو دل، قاشینا اولدو مبتلا، ۳۲۵
 «زولفوندن اؤزدوم آل» دئدیم، اول بی وفا دئدی، ۵۴۰
 زولفونده گیزلنپ اوزونه یتتدی عاقیبت، ۵۱۷
 زولفونو ائله کنار، اولسون عیان ابرولارین، ۳۴۱
 زولفونو تا شانه افشان ائتدی، من اولدوم هلاک، ۳۵۱
 زولفونو داییم باسار باغیرنا چشمی، وجهی وار، ۳۱۱
 زولفونه سؤیله دیلر مُشک ختا، نافه ی چین، ۲۵۳
 زولفونه طولمت دؤران دئدیله، گنرچک ایمیش، ۳۲۳
 زونار سالیب بونوما زولف سیهیندن، ۴۹۲
 زیاد اولور گؤزومون نورو، ای گؤزوم نورو! ۱۵۹
 زیانی یوخ آلیبان جانی، وئردیلر غمینی، ۲۸۲
 زیر بار غم هر سیمیر اولدوق، بسدیر، ۵۱۷
 زیر لب، خنده کنان حالیمی سوردون، صنما! ۲۸۴
 زینت بیئت خدا، پرده ی مشکین ایله دیر، ۳۰۶
 زینت خاک خواجه ی لولاك، ۵۷۷
 زینده دیر کیم کی یتتیشسه لب دلدارا عبت، ۴۷۷
 سؤز یوخ کی باده شعرده اولموش بیزه حرام، ۲۶۷
 سؤز یوخ کی شکر دندی لب یار لذت، ۶۲۰
 سؤز یوخ کی گولستان ارمیدیر قودیا، ۶۲۲
 سئودالارا دوشدوم، دئدیم: الله کریمدیر، ۲۸۰
 سئودای سر زولفده سرمایه می وئردیم، ۲۸۵
 سئیر ائدیب عالم لاهوت ایچره، ۵۷۱
 سئیره اغبارا باخ، اول ماها اولدو مشتری، ۳۱۱
 سئیل غم اتمیش ایکن عالم ایمکانی خراب، ۵۲۱

سٹیلاب سیرشک اولدو جهاننا جاری، ۶۱۴
 سائیليون اثتدين رکوعندا عطا انگشترین، ۱۳۷
 ساچیندا عیاندى منه طولانی بلالار، ۲۹۹
 «سارا» دیر آدین، ایکی ساچین عنبر سارا، ۲۹۹
 سارالمیش رنگیمی آتش صیفت جام شراب ائیلر، ۲۴۷
 سارالمیش زعفران تک عارضیم بیر گول فراغیندان، ۲۵۶
 سارالمیش عارض خورشید نور افشان تحیردن، ۳۲۴
 سارالیب رنگ روخون، بلربیوین قانی قاجیب، ۱۸۶
 ساری گول تک لیباس اگنینه اول سرو روان گئیمیش، ۳۲۴
 سازی سکسنده اؤیره نن ادبار، ۶۳۸
 ساعت - ساعت رقیبه اولدو همدم، ۶۲۱
 ساغردیر اؤین لعلین او خورشید جمالین، ۵۵۲
 ساغرلری سیندیرماغیمین وجهی بودور کیم، ۲۴۲
 ساغری دئرلردی کأس الحق دگیلمیش افترا، ۲۵۸
 ساغریم جام قواریر، شرابیم کوثر، ۴۰۳
 ساقی کی الله بادهی مرجان دولاندریر، ۲۹۲
 ساقی! الله مخمور و خراب ائت منی مئیدن، ۲۱۹
 ساقی! الیم اسیر، منه چوخ وئرمه جام کیم، ۴۵۹
 ساقی! الین فداسی، دور بیر ایاق دولدور، ۵۳۵
 ساقی! اوخودوم نقل ابو قبیسان، ۶۲۹
 ساقی! شراب ایله منی سن تر دماغ ائله، ۱۷۷
 ساقی! شراب یوخسا، منه دُرد منی گتیر، ۳۴۱
 ساقی! صبح ترکینی قیلما علی الصّباح، ۲۰۷
 ساقی! گوزون فداسی اولوم، جام منی گتیر، ۴۳۵
 ساقی! منی وئر! یئننه بیر تازه گونا ایسته بیرم، ۳۷۵
 ساقی! منه غیلماندی شراب منی کوثر، ۲۷۸
 ساقی! نه عرب دادا یئتیرمیش، نه عجم، ۶۱۷
 ساقی! وئر های و هو ایله باده، ۵۷۶
 ساقی! هانی خورشید منی آخر کی صاباحدان، ۵۶۵
 ساقی! لوطف ائت منه بیر جام منی صهبادان، ۴۱۱
 ساقی! جاما تۆک منی نابی، ۵۷۳
 ساقی! جاما ائیلمه امساک، ۵۷۱
 ساقی! لازیمه ییر باعیش خئیره رحمت، ۳۶۸
 ساقی! می حسرتیندن ملک تن ویران اولور، ۱۴۸
 ساقی! وئر شراب عیشرتدن، ۵۷۲
 ساقی! گول چهره میز حال اهلیدیر، واردیر امید، ۵۱۲
 سال عؤمرومدن الی بیر منزل، ۵۷۳
 سالدی آریا تفرقه گول چین روزگار، ۳۱۴
 سالدی سئودایا منی رشتهی کاکیل هوهسی، ۵۸۲
 سالدی کؤنلومدن او گول، اؤزگه صنمئر شوقون، ۵۲۴
 سالدی موره کب مگر عارضینه نؤقطه لر، ۱۵۸

سالدی یارین گول روخساره سیننه مو سایه، ۵۱۴
 سالدیم اؤزومو پای سمندینه او شاهین، ۵۲۳
 سالکان ره سئودالارین آیا نه اولوب؟ ۵۹۱
 سالمازدی بو جهاننا ضیا اولماسایدی گر، ۱۵۱
 سالیبدی بونوما زنجیر زولف پورچینی، ۵۰۵
 سالیبدیر سئیدی بیر حالا کیم ایام هيجرانین، ۵۹۶
 سالیبدیر مسجیده اوصاف دوزخدن شرر واعیظ، ۳۳۳
 سانجیلدی تن زاریمما گر اوخلاری، سئید! ۴۷۰
 ساندی گولده تاپیلیر نفخه ی زولف سهین، ۳۳۲
 ساندیلار کیم دُر دندانیما همتای اولور، ۳۳۲
 ساندیم کی آچیلدی در جنت اوزومه، ۶۲۷
 ساندیم کی توتان دامنینی، وصله یئتر، من، ۵۲۶
 سانما بو سئیدی سن اهل جهنم، واعیظ! ۲۱۲
 سانما غم دفعینی دلدن منی گولگون ائیلر، ۲۵۳
 سانما کیم ابر سیه دن تۆکولوردو باران، ۴۰۰
 سانما کیم من بیشه ایچره اژدها دان تیتیرم، ۳۷۳
 سانما گولدر گتیرن صحن گولوستانا منی، ۵۵۵
 سانما محشرده شهیدین طلب خون اتتسین، ۴۶۱
 سانما مسجید کیمی، بی صیدق و ارادت گلمه، ۴۶۷
 سانما مه نوودور گوزون، قاشیوی گوزجک، ۵۵۲
 سانما کی چشمدن اوزومه اشک تر گلیر، ۲۹۳
 سانما کی خانه گاهدا گوزونسون فقیه دن، ۲۹۲
 سانما کیم عارض آلین خط ایله اولدو سیاه، ۲۸۱
 سانمین کی تویه ائیلهدی سئید شرایدان، ۲۳۸
 سانیب نه گورسه سنی دل، یورور او تشنه لبی، ۱۸۶
 سانیر گورن گوزوو زولف چین آراسیندا، ۲۶۰
 سایماق سینتاره یاد قدینله شب فراق، ۵۶۱
 سایه ی سرو قدین تا کی گئیدیدیر سرددن، ۵۵۶
 سایه ی نخل قدین سروه دوشنده، ای گول! ۵۴۳
 سبای مسکنتده هدهد مولک سلیمانام، ۲۱۴
 سبحه بند ایدی اله، باشیما بیر عمامه، ۳۸۷
 سبحه تکلیفینی ائتمه منه، ای سئید! ۲۷۱
 سبزه لر پرده ی حوسن گول روخساری اولوب، ۵۹۰
 سپهر بی وفادان آرزوی لوطف ائتمکدیر، ۳۴۴
 سجده قیل یارا کؤنول، باخما او زاهید سؤزونه، ۱۹۹
 سجده گهیم آئینه ی عارضدی منیم، ۶۱۹
 سجده ی آدمه ظاهیره اولوندو تکلیف، ۱۷۱
 سحاب زولف آرا ائتمه نهان خورشید روخسارین، ۳۱۸
 سحاب همت و کیوان شکوه و عرش سریر، ۱۳۰
 سحابدان اوزونو آفتاب ائدیب اظهار، ۵۹۹
 سر خئیل جنون قئیس ایله فرهاد ایدی، سایدیم، ۵۲۶
 سر سبز اولوب مزرعه ی آمالیم، ۶۲۲

سر کویوندا، ای گول! گۆز یاشیمدان اولما رنجیده، ۴۴۸
 سر موژگانا ای گول! تکیه ایلر چٹشم بیمارین، ۳۰۶
 سراسر شیکوه دیر نظمین فراق یاردان سئید، ۴۶۵
 سر بسته معمادی سور اول قونچه دهانی، ۴۳۹
 سر گشته ائدر کؤنلومو اول کاکیلی درهم، ۴۲۳
 سرمست اولورم، گئت منی دفن ائتمگه ساقی! ۴۹۸
 سرمست مئی حوسن و جفا سان حله، ای گول! ۴۱۸
 سرمست نامازا گلهم سئیدی اصحاب، ۶۱۵
 سرمستلیکده سؤیله میشم مئی حرامدیر، ۳۷۸
 سرو و مه دئردیم او طوبا قامت و مه طلعتی، ۴۷۹
 سرو هر چند رعوتنده قدین تایی دگیل، ۳۶۵
 سروه دئرلر مئیوه وئرمز، بس نه دیر، ای سرو قد! ۵۴۹
 سروی پست ائتدی قدین، باغدا جؤولانا گلیب، ۱۹۳
 سعی ایله قاواقلاری اوجالتدین عرشه، ۶۲۶
 سفیر خامه ی جان پروریندی، ای سئید! ۳۰۰
 سگ کوی حبیبیمله قدیمی آشینادیر دل، ۴۱۵
 سلطان وادی الم، درد و غم سیپاه، ۱۷۵
 سلطانیم! ائيله خطینیه هر هفته ده تراش، ۲۱۹
 سلطنت تختینه بیر پایه ی زیندان، ای دل! ۲۵۰
 سلمانینام، ای احمد مختار زمانه! ۱۹۶
 سن اؤزگه گونا ائيلمه، ایچ باده ی گولگون، ۴۹۰
 سن اؤزگه گونا ائيلمه، ایچ باده ی گولگون، ۶۳۴
 سن ائيله پری، حور خیالیه عیبادت، ۲۱۵
 سن ائيله وصل یارا هوس شوق جان ایله، ۴۱۷
 سن اول و سن آخیر، سن باطن و سن ظاهر، ۱۵۴
 سن اول هومای حوسن سن، ای سرو گول روخوم! ۲۶۵
 سن اولدن بئله بیدادلار ائتمزدین عشاقا، ۴۴۴
 سن اولدون سئیدین نوظقونده ظاهر، ۴۲۰
 سن اولدون عاقیبت روخ دلدار محرمی، ۳۶۲
 سن بؤیله دگیلین منه، ای روح و روانیم، ۴۷۲
 سن بیر گول تر، جومله خلایقی بولبول، ۶۲۷
 سن جؤهر، عرض عالم، سن اصل، طفیل آدم، ۱۵۴
 سن حوریمیسین، یوخسا ملک، یا کی پریسن، ۴۸۷
 سن خرمن حوسنون دولانیب باشینا هر دم، ۳۳۶
 سن دوعا ائيله یتمم ای جان! بوگون جانانیم، ۵۵۴
 سن ظهور اولدون جهان ظاهر اولدی ذات حق، ۱۳۹
 سن غنیر بوساطیندا کی ایچدین مئی ناب، ۶۱۴
 سن قائیم بالذاتسان، عالم هامی بالغیر، ۴۱۹
 سن کی شرح ائيله دین احوال شب هیجرانی، ۵۲۴
 سن کی شهر علمسن، اول شهر بابی مرتضی، ۱۸۰
 سن گوله شوریده، من بیر گنج حوسنون طالبی، ۴۳۴
 سن مگر عیسای روح الله سان، ای روح پاک! ۴۹۹

سن مگر قیلدون گذار سرو گول روخ باغه کیم، ۱۳۴
 سن منیم، ای لب جانبخش! کی جانانیمسان، ۴۲۵
 سن نه بوتسان کی، ایا کعبه ی ارباب صفا! ۳۰۴
 سن نه کوتاهسان، ای شام وصال دلبر، ۴۵۸
 سن، ای بولبول! فغان ائت گولدن اؤترو صحن ... ۲۱۵
 سن، کؤنول! فورصت تاییب اول یارا قوربان کیم، سنه، ۳۷۴
 سندن اؤترو نئچه مدتدی ملامت چکیرم، ۳۷۴
 سندن اؤترو نه غمیم دوشسه باشیم غوغایا، ۳۹۱
 سندن ای کعبه ی عشاق! جفا گؤرموش ایدیم، ۴۰۵
 سندن دئدیم کی ائيله یرم شیکوه روز حشر، ۴۱۶
 سندن روادیر ائيله سهر ادعا اگر، ۳۱۵
 سندن سیوایا جؤر ائله مز یار، ای کؤنول! ۴۲۱
 سندن نولور کمالا یئته سئید فقیر، ۳۳۶
 سن ده گئدین آغلا اؤز احوالیوا، سئید! ۲۵۷
 سنده من تک عاشیق گولسن اگر، ای عنعلیب! ۲۲۰
 سنده، ای لعلی شکر! بونجا وجاهت قالماز، ۲۹۷
 سنده وار ای شاه عالم! درد عصیان چاره سی، ۱۳۸
 سنسن آدم حضرت آدم سنه فرزنددیر، ۱۴۱
 سنسن او رحم دل شه مسکین نواز کیم، ۱۵۲
 سنسن او شاه غنیر خم کی حقدن شأنیه، ۱۴۸
 سنسن او ماه بورج ملاحت کی دهرده، ۲۰۲
 سنسن اول پادشه مسند عزت کیم اولوب، ۱۷۱
 سنسن اول دریای جود و بخش کیم سندن مدام، ۱۳۶
 سنسن اول سرور کی خاک درگهینده قول کیمی، ۱۳۶
 سنسن اول سرور کی قنبر تک قارا خادیملرین، ۱۵۰
 سنسن اول شاه قضا فرمان کی ابراهیم ایچون، ۱۴۸
 سنسن اول شیر خدا کیم صولتیندن هر زمان، ۱۳۶
 سنسن اول مشکل گوشا کیم یا علی! آدین سنین، ۱۵۰
 سنسن اول نور تجلا کیم شعاعیندان سنین، ۱۳۶
 سنسن بو عصرین، ای بوت زبیا! محمدی، ۲۶۷
 سنسز ای روح و روان! تنده توانیم یوخ ایدی، ۵۲۹
 سنسز ای گول! حور اول، بیر کسله اولقت توتمارام، ۱۸۸
 سنسز تصور ائتمه گئدیم سئیر باغا من، ۳۶۲
 سنسز فضای جنت مأوآدا یوخ فرح، ۲۱۰
 سنسز، ای سرو گول اندام! خیال ائيلمه کیم، ۴۹۹
 سنسز، ای گول! گؤزومه موسم هیجرانیندا، ۲۶۸
 سنگریزه دیل آچیب اولدو گواه حالین، ۱۷۲
 سنه آل دون یاراشیر، نییه گنیمسن قارا سن، ۲۸۴
 سنه اولسایدی، ای گول! یوسفین فی الجملة ... ۵۳۶
 سنه بو رمز نیهان سئیدا دگیلمی جواب، ۱۵۹
 سنه بی مئهر اولوب ای دل! اگر اغیارا مئیل ائتدی، ۴۴۹
 سنه تاپشیردیم، ای دل! سیرر لعل یاریمی بیرگون، ۴۳۸

سنه حدسیز اولور ای شوخ! منیم تک عاشیق، ۳۰۲
 سنه دوعا ائله‌دیم، فُحش وئردی لعل لبین، ۲۲۳
 سنه عاشیق اولسا هر کس، اولو قارا باخت، باله، ۲۸۴
 سنه کی سَید اولوب غائبانه عاشیق زار، ۳۴۹
 سنه منیم تکی، ای دوست! بیر گدا اولماز، ۴۸۴
 سنه، ای دوست! بو خونابی حلال ائیلمه‌رم، ۳۶۸
 سنی آئینه‌ی مقصود ساندیم، رو به رو دوردم، ۳۲۲
 سنی اول گۆزلی خونخوار سالیبدیر گۆزدن، ۴۴۶
 سنی اهل وفا بیلیمشدیم، ای گول! بی‌وفاسنمیش! ۳۲۱
 سنی تانری! اؤزون انصاف ائله بیر، ای زاهید! ۴۲۴
 سنی حوسن ایله بی‌نظیر گۆروب، ۶۳۸
 سنی دئرلردی، ای دل! بی‌وفا، من باور ائتمزدیم، ۴۳۸
 سنی عشاق ایچون سؤیلردیم اول رحمت حقسن، ۳۲۲
 سنی قسم وئیریم اول کریم ذی شأنه، ۱۹۵
 سنی گۆرک اوزوم ایله حسدیندن اؤلرم، ۳۰۳
 سنی گۆردوکه سر راهدا حقندن سَید، ۴۳۶
 سنی وفالی بیلیم عشقینه کؤنول وئردیم، ۱۹۵
 سنی یوسف بیلیم وئردیم کؤنول مولکونده سلطانلیق، ۳۲۲
 سنین بو حوسنوده لایق دگیل شراب ایچمه‌سن، ۲۲۹
 سنین ترانه‌لرین شعریون نظیره‌سیدیر، ۳۶۱
 سنین تک آفتاب بی‌زوالین انفعالیندن، ۵۵۲
 سنین تک ماهدان ال چکدی سَید، ای هیلال ابرو! ۵۵۲
 سنین تکی بوت بی‌رحمه اولماز ایدیم اسیر، ۳۶۴
 سنین دؤندو خزانین، وصل گولدن نوباهار اولدو، ۲۱۵
 سنین زبانه‌لرین، یاندیریر زمانه‌لری، ۳۶۱
 سنینلنیر فرح عشق اهلینه، ای سَید عالی! ۲۸۰
 سنینله همدم ایمیش بیستون، ای فرهاد! ۱۶۹
 سنینلهدیر خزانیم هم باهاریم، ۴۱۹
 سو اوسته میثل حویابام، هوا ایله مملو، ۴۰۷
 سو ایچمکدن منه آساندی، ساقی! تۆبه سیندیرماق، ۴۸۰
 سوادا چوخ باخانین محو اولور گۆزوندن نور، ۱۵۹
 سودا عکس سرو و گولدر، ای نگار گول بدن! ۱۶۳
 سودای غم زولفده آرتیردی فغانین، ۵۹۴
 سوردوم اثار دهانین دون او شکرلب دئدی: ۳۷۴
 سوردوم دهانیوی، دئدی دیل: سیرر غئیبدیر، ۴۹۳
 سوردوم کی رقیب ایله اوتورماق نه‌دیر، ای شوخ! ۱۶۰
 سوردوم کی گۆزوم نورو، سیه‌پوش نئچین سن؟ ۴۸۵
 سوردوم لبینی، گولود دئدی: ای سَید! ۶۲۳
 سورما بو گنجه سیلسیله‌ی زولف سیاهین، ۲۹۹
 سورماغا قونجادهان دهنین سیرر مبهمین، ۲۴۰
 سوروشدم کیم نئچین انگورو دهقان پایمال ائتدی؟ ۲۴۷
 سوروشدم آدیوی، ای سرو قامت! بیلمه‌دی زاهید، ۵۳۷

سوره‌ی واللیل زولفوندور، یوزون و الشَّمس دیر، ۱۶۶
 سوز درونا گۆز یاشی چون انطیفا وئیر، ۳۷۰
 سوزش داغ دلیم اولدو چو اول خطدن کم، ۵۹۰
 سوزش نار جفادان ائله‌مزدی پروا، ۵۳۴
 سولتیمان دهرده زنبیل‌باف اولدو بو معنادان، ۵۱۱
 سولاندی شربت شکرندن آغزیم، ۳۸۴
 سولطان ایدیم کی هریانا حؤکوم روان ایدی. ۶۱۱
 سونبول اؤزونو زولفوه اوخشاتدی بیر گنجه، ۲۳۴
 سونبول خجالتیندن باشین آشاغا سالمیش، ۵۳۵
 سونبول زولفون او گول ائسه شکسته اوزونه، ۱۹۶
 سونبول زولفونه تا کی مرهم ائتدیم زخمیمه، ۵۴۹
 سونبول نچیدیر کیم اول اول زولفه برابر،... ۵۹۴
 سونبولستان موژنده ایکی چشمیندی می یا، ۱۷۲
 سونبولون حالی پریشان گۆرونور، یوخسا ائدیپ، ۱۹۹
 سوندو منه پیر مئیکده جام صبح، ۶۱۸
 سووئر مه‌سئیدی عالمه ابر عنایتین، ۱۵۱
 سئلدر کیم انده‌سن قانیمی سو کیمی روان، ۴۵۷
 سیاه زولفو تۆکوب اوستومه یاتان دملر، ۲۴۴
 سیاه زولفون اولوب رویوا نیقاب دئدیم، ۳۹۶
 سیاه حرب قاراداغ ائدیدی روما هیجوم، ۵۵۱
 سیپه خط سیه توتدو روح جانانی، ۳۳۸
 سیتارم قارا، باختم قارا، سَید تک گونوم قارا، ۵۴۷
 سیتمیندن سو یئرینه قان آخار، ای ظالیم! ۱۸۲
 سیچینه دوشدوم، هیجر روخوندان، ۵۵۰
 سَید اؤتنده گوشه‌ی چشمیله باخدی یار، ۶۳۹
 سَید ائله بیلدیم کی بقا سویونو ایچدیم، ۳۵۳
 سَید اراده ائیلمه دلدار بزمینه، ۵۰۵
 سَید او مهن اؤترو چوخ ائتمه مباحیته، ۱۹۹
 سَید او نوع وئرمه‌دی جان درد یاردان، ۶۳۷
 سَید اول زولف و روخوندان کی حکایت سؤیلر، ۴۵۹
 سَید اول کعبه‌ی حوسن ایله کی اولدوم همد، ۴۸۱
 سَید اول گول بدنی بس کی وفاسیز گۆردوم، ۵۲۵
 سَید اول گون کی اولوب زائر خاک حرمین، ۱۷۲
 سَید بو غمده آغلاماسا، وار طاقتی، ۳۷۰
 سَید بیچاره بیر کمتر غلامیندیر سنین، ۱۵۰
 سَید بیچاره‌یم شاها منه قیل بیر کرم، ۶۱۰
 سَید بیلیر حلال شراب ایچمگی، اگر، ۴۹۵
 سَید تک ائدیپ وصف پریر خط و خالین، ۳۹۸
 سَید تکی ائتمه هوس باده‌ی گولگون، ۲۴۵
 سَید تکی سیز اولمایین البته وفاسیز، ۵۹۵
 سَید دوشنده مؤحنته «ناد علی» اوخور، ۳۲۲

- سید! دولایب گون تکی مجموع جهانی، ۲۸۱
 سید! دهن یاردان ائتمه بو قدر بحث، ۴۹۰
 سید! دیلوی لال ائله سین قادر سبحان، ۴۷۳
 سید! رقیبی یار ایله گوردو کده اینجیمه، ۲۶۴
 سید! روموز عشقده سنده چیخارتدین آد، ۲۶۳
 سید! سنه دوشنام دئسه یار، نه عیبی؟ ۴۵۳
 سید! سنه مقصود اولار گر مطلبه یتمک، ۲۲۳
 سید! سنی کافر دئسه زاهید، نه غمین وار، ۲۷۱
 سید! شرابی مظهر حق بیلسه، نئی عجب، ۲۹۲
 سید! عاشیق اولالی، بیلیمش عاشیقار ایشین: ۳۲۴
 سید! عامه می آل باشندان، ایاق میه وئر، ۵۵۷
 سید! غزلده لفظ غلیظ ائتمه مندرج، ۲۰۷
 سید! غویار مقدمی اول سرو قامتین، ۳۵۳
 سید! قاییت، بو مرحله دن کس آیاغینی، ۲۱۷
 سید! گوزون ایشیقلا نا کیم، پیر مئیکده، ۱۷۷
 سید! گلیب اول گوهر نایاب سفردن، ۲۷۳
 سید! متاع شعرینی بازارا چکمه سن، ۵۱۹
 سید! منی اویقویا وئرب فیکر و خیالیم، ۲۴۲
 سید! نه گر کدیر منه اول لعل بدخشان، ۲۳۰
 سید! نه هوه سدیر یئنه بیر یار سئویر سن، ۴۰۷
 سید! هانی شرابین اؤتور فصل نوبهار، ۲۱۶
 سید! هزار شوکر کی بزم نیگارد، ۲۲۶
 سید! هلاک اولور اویدان اول غزالیمی، ۴۵۴
 سید! همیشه طالیب مئخانه بییک مگر، ۳۱۳
 سید! یئتیردی رفعت ایله گؤیلره باشیم، ۴۶۱
 سید! یئتیشیب عالمه فریاد و فغانیم، ۲۱۹
 سید! یئری معلوم کی حال اهلی دگیلسن، ۳۸۳
 سید! یئنه اولدون هوس عشق ایله ذرباش، ۲۹۹
 سید! شیکایت ائیلمه هیجران یاردان، ۲۶۶
 سید! گئدر دندیم سر کویوندان، ای پری! ۲۹۳
 سید! من تر دامنی وصلینده بیلیدیر، ۴۹۲
 سید! همان قدیمی اولان بوت پرستدیر، ۳۶۷
 سید! ائیلمه اوصاف علیدن غئیری، ۴۳۷
 سید! ائیلمه زن طبعلر ایله اولفت، ۵۰۸
 سید! ائیلره فرح، چکمه بو دنیا غمینی، ۲۱۰
 سید! البسه ی عقلدن اولدون عاری، ۵۱۷
 سید! اولدو تجلی طور وحدتن عیان، ۲۱۱
 سید! ایمان کنیر روخسار یارا، بیل یقین، ۱۶۶
 سید! بختی قارانی گر «بیلا لمیدیز» دئسن، ۳۷۴
 سید! بسدی، دله عشق خداوند احد، ۳۸۲
 سید! بو زاهدی مسجددن اخراج ائیله یین، ۴۸۵
 سید! بو غزل تازه بیانی یازیان، ۴۱۱
- سید زار گوروب وصلوی بیدار اولموش، ۱۶۱
 سید سرگشته تک مسکین گدایام، لئیک سن، ۴۱۱
 سید سوخته نی آتش ناز ایله یاخیب، ۴۴۴
 سید عذار دلبره گلدی او قارا خط، ۳۴۰
 سید غم و مؤختله پریشان اولما، ۶۱۴
 سید کی بیلیر اؤز - اؤزونو معرفت اهلی، ۵۴۷
 سید کی گوردو سن بوت ترسانی، ای پری! ۳۳۰
 سید کیمی جاهاندا آیلماز خوماردان، ۲۶۲
 سید گورنده یاری، دوشورسن آیاغینا، ۴۶۰
 سید گوروب عذاریمی خونین سیرشک ایله، ۳۱۷
 سید مضطری ای شه! نه سورورسان مندن؟ ۴۶۱
 سید نئچه یول گلمیش ایدیم مولک جهاندا، ۴۰۱
 سید نچیدیر اتستین اوصاف سنی، ای شه! ۱۵۵
 سید وئر اؤز جانینی رشک و حسدیندن، ۵۴۶
 سید یئتر بو ناله کی صوبح ائیلهدی طلوع، ۳۳۶
 سید یئتیردی آخر اؤزون خوم آیاغینا، ۲۳۴
 سید یقین کی رحمت حقدندی بی خبر، ۴۳۵
 سید! آلدیم اله وحدت جامین، ۵۷۱
 سید! آواره لیگی ترک ائله کیم سالیق عشق، ۳۲۶
 سید! اگر اول شمع غمیندن چیخا جانیم، ۴۸۷
 سید! اگر اول شمع سنین یانمادی کؤلون، ۲۵۸
 سید! امید مرحمتی کسمه یاردان، ۱۸۳
 سید! او سر کوی ایتی اولدو سنه همد، ۵۲۷
 سید! او سروین عشقینی انکار ائیلمه، ۴۲۶
 سید! او سیه زولف دوشر خاطیر زارا، ۴۸۴
 سید! او سیه زولف منیم اولدو طنائیم، ۱۹۳
 سید! او قارا گوزلو منیم کسدی قراریم، ۵۲۴
 سید! او گون اولورمو یئنه صحن باغدا، ۵۴۸
 سید! اول حورقشین وصلین اندهرسن خواهیش، ۲۳۲
 سید! اول شمع غمیندن گئجه لر صبحه کیمی، ۲۸۱
 سید! اول ماه سنین قتلوه اقدام ائتدی، ۱۷۲
 سید! بو چارمیخ عناصرده سن، حله، ۳۴۲
 سید! بو حالا شوکرلر ائت تا کی اولمایا، ۴۶۳
 سید! بو غزل مطلعین ائندیکده سن انشا، ۳۹۹
 سید! تحمل ائت شپ هیجرانا، چکمه آه، ۲۶۴
 سید! تغافل ائیلمه اکسیر باده دن، ۱۵۵
 سید! توتار جهانی کلامین حلاوتی، ۱۷۴
 سید! جاهاندا کثرت ایله یوخ رجوعوموز، ۳۷۸
 سید! حیات ایسه غرضین روزگاردان، ۲۷۹
 سید! دنگیلن بند اولام هر بیر گول آلا، ۲۳۷
 سید! دنگیلن نسیه سؤزه باور ائدم من، ۲۷۸
 سید! داخی بو طالع الیندن نه شیکایت، ۲۳۱

سید! بونجا کی مسجدین اندیرلر نیفرت، ۴۲۲
 سید! بیرده گۆروب اولماز غمیم، ۵۳۰
 سید! بیز واقعات شام هیجران گۆرموشوک، ۳۱۲
 سید! بیلیمه بیرم هیچ نه مذهبدی بو کیم، ۵۱۳
 سید! توتدو خط مشکین عذارین اول مهین، ۱۸۱
 سید! جانیمی نذر ائتمیشم اول قاصیده کیم، ۴۵۱
 سید! جنت دیداردان اولدوم محروم، ۲۶۸
 سید! چک گۆزه ایوان طلا سورمه سین، ۴۶۷
 سید! چکنم اول دؤر مخالف غمینی، ۴۴۲
 سید! چکمه عبث بار امانت غمینی، ۳۵۹
 سید! چیخمش دل و جان یارین استقبالینا، ۵۱۳
 سید! دئرلر کی مئیدن رفع اولور شرم و حیا، ۴۲۴
 سید! دیوانه لی لئیل کی لئیل سنده دیر، ۲۲۰
 سید! سؤز یوخ کی لذت وار مئی گولفامدا، ۲۲۴
 سید! سال بوینوا زونار زولف یاری سن، ۳۱۷
 سید! سن کیمی عاشیق دگیل اول زولفه مگر، ۵۴۵
 سید! سن گنت اوخو صیدق ایله قرآن، کی منیم، ۱۹۴
 سید! سیلسیله ی زولفونه اولدوم مایل، ۵۵۶
 سید! شادلیغی مؤخت غمده گۆره لی، ۴۰۰
 سید! شعر گۆهر بار اندردین خواهیش، ۴۰۶
 سید! شعله ی شمع روخوما یاندیغیمی، ۲۶۱
 سید! صؤحبت زؤهادا هوس ائیلمه کیم، ۲۵۲
 سید! صد شوکر کیم آسوده اولدوق، ائیله ییب، ۴۳۴
 سید! عشق سؤزون سؤیلمه نافهملره، ۲۱۷
 سید! عالم صورت اگر اولسایدی فنا، ۳۱۵
 سید! قورخما کی عالمده خداوند احد، ۲۵۰
 سید! قویماز ایدی شاخ گول اؤسته قدیم، ۱۸۳
 سید! کیلک مصؤدیر عصای موسوی، ۵۴۹
 سید! گئتدی او کیم گلیمش ایدی شیروانا، ۵۲۲
 سید! گر جانیوی جانانا ائتمز سن فدا، ۴۶۴
 سید! گلدیکجه اول روخسار آتش گونه خط، ۲۴۱
 سید! لاله لر آلدی اله مرجان قدح، ۳۶۹
 سید! مؤخت هیجران و اجل، نار سقر، ۴۹۹
 سید! ماسوا ایریر فانی، ۲۲۲
 سید! ماه روخ یار نه اندیر بو گئجه، ۵۳۴
 سید! من اول محبت اهلی یم آفاقد، ۵۵۸
 سید! موسم گولدر، هامی دلشاد اولدو، ۵۲۰
 سید! موشکول قالیر اول ماه نور افشان تک، ۴۷۵
 سید! هر کیمسنه بیر مطلب ایستر دهردن، ۵۵۴
 سید! یتسم اگر بیر شب او ماهین وصلینه، ۲۰۸
 سید! ائیله شکی مولکونه البته روان، ۱۸۲
 سید! اهل وفا دئرلر کی بو عالمده وار، ۲۷۳

سید! ایندی نه کافر، نه مسلمانام من، ۳۱۸
 سید! تار سر زولفو گۆزومدن گئتدی، ۲۹۴
 سید! ترک ائتمه مدح بو شه کونینی کیم، ۱۳۷
 سید! خؤف قیل قیامتدن، ۵۷۹
 سید! خوبان خلخن نه دیر اوصافلار، ۲۸۶
 سید! دوغرانی نارنج کیمی بو دل زار، ۳۹۱
 سید! رنجیده اولما جؤر و ظلم یاردان، ۱۷۱
 سید! سن ائیله دائیم شاه مردان وصفینی، ۳۰۹
 سید! غم چوخ، ولی عالمده یوخ بیر غم گوسار، ۳۱۳
 سید! یار ائشیدیب ناله ی زاریمی دئدی، ۲۴۸
 سید! یاری گۆرونجه وصلده اغیار ایله، ۵۴۵
 سید! یوخ دئدی درمان غم هیجرانا، طبیب، ۵۶۵
 سید! کوفر ذره جه یوخدور، عجب دگیل، ۳۲۵
 سید! راضیام کی یانام نار دوزخه، ۴۹۳
 سید! زؤهد اگر ثواب اولسا، محبتین گونا، ۲۳۸
 سید! عئیب ائلمه باغلاسا زونار اگر، ۵۱۴
 سید! میخانه دن منع ائتمه کیم ائتمز قبول، ۴۹۶
 سید! باده نی ترک ائتمه گین عئیب ائلمه من، ۴۴۰
 سید! ظاهر اولوب شعر شکر باریندان، ۳۲۳
 سید! قویماسا اوز گر اوزونه، وجهی بودور، ۴۸۸
 سید! نطقی کلامی فکر و ذکر ی روز و شب، ۱۴۱
 سید! وار ایدی بیر جزیی اولان ایمانی، ۴۳۸
 سیرر دهان یارا یتیردی رقیب اؤزون، ۳۶۹
 سیرر دهان یاری من ایسته بیرم، شعور یوخ، ۳۷۷
 سیرر دهانی مندن ائشیت کیم بو نؤقطه نین، ۲۸۵
 سیرر دهانین فاش ائتمه سید! ۵۵۱
 سیرر دهن یاری، کؤنول آختار، اؤزون تاپ، ۲۴۳
 سیرر دهنین سؤیله دیلر رمز ایله مردوم، ۴۶۸
 سیرری وار، آنلامیشام، یوخدو دهانیندان اثر، ۳۸۲
 سیرریمی عالم بیلیر، ای دل! نه پنهان ائیله ییم، ۲۸۹
 سیرشک چشتم تۆکوب آغلا یار ایچون، سید! ۴۹۱
 سیرشک لاله گونوم دامنیم گولزارا دؤندریدی، ۴۱۵
 سیرشکیم مئیل کویون ائیله میش وئرمز رقیبیم یول، ۲۵۷
 سیرز راحت ایله لذت ائیدب بئیت صفادا، ۵۹۵
 سیرزه متاعیمی مستحسن ائیله دیم میذول، ۱۲۸
 سیزی تاری منه بو آیلا وئردین فورصت، ۴۳۳
 سیزی تانری دئیین اول ماه نه سمته گئتدی، ۳۳۵
 سیزی تانری یتتیرین پیر خراباتا منی، ۴۱۰
 سیمبر بوتلار غم عشقیندن اولدون عاقیبت، ۴۳۴
 سیمگون سئیل سیرشکیم کی گۆزومدن ساجیلیر، ۲۰۱
 سینای سر کویووا گلدم ارنی گوی، ۳۸۹

سینه‌دن پئیکانلارین چکمه، دلی ائتمه خراب، ۳۰۹
 سینه‌دن گوشوما فریاد دل زار گلیر، ۲۹۴
 سینه‌ده پئیکانیوا قیلدیم جیگر قانین غیدا، ۲۸۹
 سینه‌ده یارالاریم سایدی دندی: «مین»، جراح، ۳۶۵
 سینه‌مین داغلارین من نئجه پنهان قیلیم؟ ۱۹۸
 سینیدیر خاطریم سندن، داخی آه و فغان ائتمز، ۳۰۶
 شئش جهنمه طاس بختیم آنمادی بیر پنج و شئش، ۲۱۸
 شئشدر هیجیرنده قالدی خسته کؤنلوم ناموراد، ۲۱۸
 شؤعلی دوزخی بیر مۆج ایله خاموش ائیلر، ۵۰۲
 شؤق جمالین ای گول! یاشیمی تۆکدو گۆزدن، ۵۱۶
 شؤق دهن و فیکر روخوندا سنین، ای گول! ۵۴۶
 شؤق روخیله چئشمیمه عالم گلیر بهشت، ۲۹۵
 شؤق کویولا ایشیم آه و فغاندیر، ای گول! ۲۰۱
 شؤق لعلیندن اونون، ای خسرو شیرین زبان! ۴۲۰
 شؤقدن کؤحل صیفاهان کیمی دورتر گۆزونه، ۳۵۸
 شئخ صنعانا مذمت نه روادیر واعیظ! ۴۲۴
 شئخلر تسبیح ائدر تهلیل عالیملر دوعا، ۱۵۰
 شاخ گول قویما سالا سایه سنه باغ ایچره، ۵۵۳
 شاد اول بو حالا چکمه‌سن آینده‌نین غمین، ۳۱۵
 شاد ایکن وصلین ایله کؤنلومه غم چکدی هیجوم، ۲۲۷
 شادام کی خاک ائده منی بو چرخ کجمدار، ۵۴۸
 شادام کی خاک اولام، اول اول خاک گردباد، ۲۱۸
 شادام کی سالیغ غئیر منی یادیا هر دم، ۲۵۷
 شادام کی کؤنلوم اولدو اول زولف و خالا مائیل، ۳۶۵
 شادام کی گۆزون فیکریدی پئیوسته کؤنولده، ۱۶۰
 شادام کی منی عشقده غمگین گۆروب اول شوخ، ۲۱۹
 شادام کی منی غئیر سالیغ یادیا هر دم، ۶۳۱
 شاکیرم یانماغا، یوخ جرأت ائدم شیکوه، اگر، ۲۹۷
 شام اندیب عیش و طرب، یاتدی او مه شیکه‌ده، ۲۰۸
 شام هیجران بو دل غمگین تسلی تاپماغا، ۴۰۳
 شانه کیمی صد چاک ایدی کؤنلوم بو حسدن، ۲۷۶
 شانه‌یه عرض ائتمیشم چاک درونوم، ولی، ۳۲۸
 شاه خنیرگوشا و مرحب کُش، ۵۷۶
 شاهلیق تاج ایله اولماز، الله جام جم گرک، ۲۰۳
 شاهمار تار زولفوو اوزدن کنارا چک، ۲۶۴
 شاهید رازدان گۆتور بورقع، ۵۶۳
 شاهید فیطرت اصلیمه آجیب پرده‌سینی، ۵۸۳
 شاید دوشه دالیمجا، او لئیلی الی داشلی، ۳۹۴
 شاید کی بیر اؤیم او شهین آسیتانه‌سین، ۳۷۱
 شاید گتیرم دامنه اول دُر یتیمی، ۳۸۵
 شاید گله بیر شاخ گوله بولبول بی‌دل، ۳۹۴
 شب آدینه گلیب بزمیمیزه یار، دگیل، ۵۰۷

شب معراج وصالین منی زار ائتدی رقیب، ۲۱۰
 شب معراجدا گنتدین صنما بیر یول کیم، ۱۷۲
 شب معراجده صوت علیله خالق داور، ۱۴۵
 شب وصل اولسا او مەدن منه بیر جام برات، ۱۹۳
 شب هجرتده یاندی مضجع احمدده اول مول، ۱۴۵
 شب هیجران او قدر ناله و افغان ائتدیم، ۳۹۵
 شب هیجران منی ای ماه! تمام ائتمیش ایدی، ۵۵۷
 شب هیجران، موژه‌لر توتماسا چئشمیم اؤنونو، ۲۹۰
 شجاعته بو سلطانیه برابر اولماییب موسی، ۱۴۴
 شجاعته، سخاوتده، فراستده، عدالتده، ۱۴۶
 شجر طیب اصلها ثابیت، ۵۷۷
 شدت ائلینجه منع اولور سوز دل فیزون، ۲۶۳
 شراب آلماسا سندن اؤترو تنده نقد جانیم وار، ۳۲۱
 شراب آلباء لولای دان مست اولان عاشیق، ۳۰۵
 شراب اول، من اولام، بیرده نازلی یاریم اول، ۴۹۱
 شراب تیغ ایله یاندر منی، اگر مندن، ۲۹۵
 شراب ناب بیر جؤهدی، بو عالم عرض، سید! ۲۱۴
 شراب ناب کی خورشید عالم آرادر، ۲۷۲
 شراب نابدا هر چند دؤق بهجت وار، ۲۲۸
 شراب نابدا یوخ عئیب، ائیلمز توهمت، ۲۷۲
 شراب نابی تۆک جام بلورا موچلر اورسون، ۱۴۲
 شراب وصلیوی قیلدی منه حرام، فلک، ۳۵۵
 شرابا اولماسادا گرچه نقد سیم و زری، ۱۶۸
 شرابا باتمیش ایدی لعلینی نیهان گۆردوم، ۱۵۹
 شرابخانه‌ده واعیظ نیگار و ساغر وار، ۲۲۹
 شرابخانه‌ده باش خوم آیاغینا قویدوم، ۴۹۱
 شربت ایچین بزمده شیرینلیک اولور کام، ۴۴۳
 شرح دهنین موشکول ائدر اهل دقایق، ۳۸۳
 شرح زولفون گنجهلر سیدی قویموش بیدار، ۲۹۰
 شرح زولفونده نه لازیمدی کی اطناپ ائله‌ییم، ۴۱۱
 شرعه گرچه قارا جائز دگیل تکفین ایچون، ۴۲۸
 شریکم غم گونونده من سنه، ای دلبر زیبا، ۵۰۹
 شعباندا گرچه بیر نئجه گون ایچمه‌دیم شراب، ۵۶۰
 شعر معجز اثر سید ایله بحث قیلان، ۲۰۰
 شعرا یمانی دی شراب گولقام، ۶۲۳
 شعرینده نئچین حاللیر تورش ایران، ۶۲۳
 شعاعات نور سبحانی گۆروندو باده‌دن، ۱۸۱
 شعله‌ور قیلدیم کی آهیمدان مگر یانسن رقیب، ۱۷۹
 شفاعتدن اولوم عقیقادا محروم، ۲۰۰
 شکر اوستونده مگس، یا کی اود اوستونده سینده، ۴۸۸
 شکر لبیندی دائیم اولان قوت روحوموز، ۴۹۴

شمشیر چکدی قتلین ایچون، گلدی اول یری، ۳۶۲
 شمع پروانہ نی یاندرماز ایدی اما سن، ۲۰۴
 شمع جمالا یاندی کؤنول، اؤبدو لعلیوی، ۴۷۶
 شمع روخون کی وئردی ضیا بزم عالمہ، ۳۳۰
 شمع کیم رؤشن اولوب یانماغا پروانہ ایچون، ۴۳۶
 شمعہ پروانہ اؤزون وورماغینی سانما عبث، ۲۷۱
 شمعہ دولانیب یاحدی اؤزون پروانہ، ۶۱۷
 شمعہ دولانیب یاد ائدیپ اول عارض آلی، ۵۹۵
 شمیم عطر زولف مشکبارین ایشتیاقیندان، ۵۳۷
 شور مئی باشدا، آلیق الدہ، سپو زانودا، ۳۵۶
 شور محبت اولماسا بیر کیمسہدہ اگر، ۴۹۵
 شورا سالدی ئیستہی خندانین اهل عالمی، ۵۳۹
 شورب مئی توبہ مقفا گؤرونوب بیر- بیرینہ، ۴۸۰
 شوکر ائیلہ، کؤنول! صحبت جانانا یولون وار، ۲۳۰
 شوکر ای دل! گلیر اول ماه بیزیم ساری بوگون، ۴۴۲
 شوکر خدا کی وعدہی وصلیندہ اول مہین، ۴۱۳
 شوکر سئید گئدیرم کام دل ایلہ بو سفر، ۴۰۱
 شوکر کیم نوسخہی تدبیری گتیردیم الہمن، ۴۰۰
 شوکر للہ کی جمادی وئربین جان آلدیم، ۴۰۰
 شوکر للہ کی قوتاردی الم نؤقصانین، ۳۶۸
 شوکر للہ کی کؤنول غملریوہ گئتدی پناہ، ۵۲۰
 شوکرلر کی گئدین بیر موغانا قول اولوب، ۳۸۷
 شہا او کس دگیلم دار مولک دونیادا، ۱۳۱
 شہبازیم ائیلہدیم روانہ سنی من، ۶۲۰
 شہر تیغلیسین چلیبا باغلایان ترسالاری، ۵۵۸
 شہر شیروانین عجب دلیر دلجولاری وار، ۶۰۴
 شہر قاراباغ شیشہ قویموشلار آد، ۶۱۹
 شہردہ باغلی قویبودور در مئخانہلری، ۴۴۰
 شہید اولدون کؤنول! آخردا اول خونخوار تیغیندن، ۳۹۳
 شیتاب ایلہ کتچر چوخ خاطیر اغیار ایچون مندن، ۳۰۵
 شیتادیر، ساقیا! مجلس آرا قلب شیتا خوشدور، ۳۱۹
 شیروان گؤزہلی بیر خوش ادا بیلیمز ایمیش، ۶۲۱
 شیروانا سنی ائیلرم، ای نامہ! روانہ، ۵۹۵
 شیرواندا اگر بیر گؤزلہ یار اولاسان، ۶۲۴
 شیکایت ائیلہمہ بیگانہدن صفا گلمز، ۲۸۲
 شیکست صبحہ وئربیر رونق صفای قدح، ۲۰۹
 شیکست صرصر یأس اولدو، ای خوش اول گون کیم، ۵۳۰
 شیکستہ کاسہی چینی میثالی، بیر صدامیز یوخ، ۶۰۶
 شیوہسی گاہ غضب، گہ روشی ناز اولسون، ۴۴۲
 سنید اتندی مرغ کؤنلومو شاہباز گؤزلرین، ۲۶۵
 سنید حرم حرامدیر، ای قبیلہی صفا! ۴۵۱
 سنید قیلماز دل عشاقی، کؤنول، کاکیل زولف، ۳۰۲

صاحب دیر و کعبہدیر باری، ۵۷۹
 صالح المؤمنین پشت رسول، ۵۷۸
 صالحہ قیلدین عطالار ناقہ سنگ خارہدن، ۱۳۹
 صبا دہیب داغیدیر تئلرین اوزہ، ہر دم، ۲۳۶
 صبا گتیردی یئنہ موزدہی گولوستانی، ۲۹۴
 صبا! عرض ائیلہ دلدارا منیم حال پریشانیم، ۵۴۸
 صبا! کؤنلوم پریشان اولدوغون دلدار بیلیمز می؟ ۵۴۷
 صبادان تار زولفون تک، او ساحیر گؤزلرین وصفین، ۲۴۰
 صبادان کیم اوزوندہ طورہی عنبرفشان تیتہر، ۲۴۰
 «صبر ائیلہ!» دئدین، وصلہ علاج اولمادی سئید، ۴۹۸
 صبر ائیلہ کؤنول درد و غم پنہانا، ۶۱۴
 صبر ایوب گرک عاشیق دلسوختہدہ، ۲۵۰
 صحت ایستر خلق اؤز بیمارینا، آمما کی من، ۳۷۲
 صحن چمندہ لالہ دگیل، دلبریم گلیب، ۳۱۶
 صد پارہ کؤنول! خؤف ائلہمہ تیر بلادان، ۴۹۸
 صد چاک ائیلہدیم دل مجروحو شانہ تک، ۳۲۹
 صد شوکر الہ گلدی شریک غم مؤخت، ۵۲۷
 صد شوکر بوگون قونجہی مقصودوم آچیلدی، ۵۵۲
 صد شوکر کی من ریند قدح خوارم و مستم، ۲۲۳
 صد شوکر، کؤنول! یئتدی الین دامن یارہ، ۴۸۵
 صدای غلغلہی «وامحمد» دن او گون، ۱۲۸
 صدف سینہم آرا بسلہدیگیم گؤھر ناب، ۴۷۱
 صدقور بطن پاکی اول صدفدہ یازدہ گوھر، ۱۴۵
 صراف الیندہ اولسان اگر، چوخدو قیمتین، ۴۲۸
 صرف اولدو بسدی سبجہ و اورادا عؤمروموز، ۴۳۵
 صف چکیب جوملہی حوران جہان، ۵۶۸
 صف ریندانینی گؤردوم بیغلیب، ۵۶۹
 صفا ایسہ غرضین کعبہی وصالدا، سئید! ۲۲۱
 صفا ایلہ اولانی زائر سر کویون، ۴۰۶
 صفا و مروہ او بئیتین کی رکن اعظمدر، ۲۴۲
 صفادا صفحہی کشکولا دؤندو صحن چمن، ۳۶۰
 صفای خاطر اولماز عاشیقہ مئخانہسین، ای دل! ۲۰۵
 صفای خاطر ایلہ سعلر قیللام، نہ حاصل کیم، ۳۰۰
 صفای کعبہی حوسنون تمناسیندایام، ای مہ! ۵۰۱
 صفای کعبہی کویون تاپارمی شیخ حرم، ۲۳۹
 صفای کویووا احرام باغلایان عاشیق، ۳۶۷
 صفای مئیکدہ عشاقا اولماز کعبہدن حاصل، ۳۰۷
 صفحہی خاطرہ نقش اولدو جمالین عکسی، ۳۰۳
 صفحہی عارضینہ کاتب قدرت او گولون، ۳۳۲
 صلوات ایلہ گؤروب صورت پاکین، سئید! ۲۵۹
 الصلوات! ای رسول رب انام، ۵۷۵

صنعتی اولوب بیر بوت ترسا طلبینده، ۳۸۵
 صنما! خال تریندیرمی زرخندانیندا، ۳۵۸
 صنما! سنده تجلا ائیله بیر حضرت حق، ۳۲۳
 صنوبر بار وئرمز، وئردی قذین باره لر قده، ۲۷۷
 صوبح روخساریوی، ای ماه! توتار ظلمت خط، ۲۹۸
 صوبح سرمست چیخیب تا ائله دی رفیع نیقاب، ۵۲۵
 صوت تسبیحله افلاکا دوشوب، ۵۶۸
 صورت رحمانی گورمک خواهیش ائیلرسن کونول، ۲۱۱
 صورت ظاهره مئیل ائتمز ایدین، سید، اگر، ۴۱۲
 صورت ظاهره هرچند کی وار رغبتیمیز، ۳۲۹
 صورت فانیه سن کونلونو وئرمه، زینهار! ۵۹۱
 صورت واجبی مومکونده تمنا ائله سن، ۵۴۱
 صورتین عکسی اگر دوشسه سنین، آینه یه، ۲۶۷
 صید دله اول زولف گرگه گر نه لازیم؟ ۴۰۷
 صیفت خط گلیر عارضیه فوج به فوج، ۵۶۵
 ضرورتله چو گلدی عالم ناسوتا اول گول روخ، ۴۷۱
 ضعف اولوب غالبی منی دون خواب آلیب بی اختیار، ۵۸۱
ضوئی نین آیاغیندان اوپوب کسب ضیا قیل، ۵۹۵
 ضیای شمس تک دوشدوم او کوی دلبره سید، ۳۸۶
 طالیب دونیا اولان دونیادا قالمز متصل، ۳۳۱
 طاووسدا شراب ایدی یا دیدی خروس، ۳۱۵
 طایر کونلومو صئید ائدی غزال چئشمین، ۴۴۲
 طوبی و کوثر و تسنیم بهشت، ۵۶۸
 طور سینای روخون توتدو موغیلان کیمی خط، ۵۱۴
 طور کوی یاری کیم بونجا سیاحت ائیلرم، ۳۲۸
 طورره دیلر ایله نغمه ی بیزیم، ۴۴۰
 طورو داغیتدی یار تجلاسی، ای کونول! ۲۳۵
 طوطی جان لبیوه پسته خیالیه یاتیب، ۵۲۰
 طوطی کونلوم نبات میصره ائتمز اعتنا، ۳۷۲
 طولانی شیکایتلر ائردین بیزه، سید، ۴۴۵
 طینت آدمی مخمر ائدن، ۵۷۸
 ظالیم! دیار عشقه هولاکوی تازاسان، ۴۵۱
 ظاهرن آب بقایا یئته جک خسته کونول، ۱۶۱
 ظاهره اهلی نه بیلیر دوق لب مئگونون؟ ۱۶۷
 ظاهره کثر، باطنیه وحدت، ۵۵۰
 ظلمات خطده گورسه دب یاری رشکن، ۲۹۳
 ظلمت زولفونده پنهان لعینه مئیل ائدی کیم، ۲۸۹
 ظلمت زولفونده دل خورشیده ائتمز ایلتیفات، ۳۰۸
 ظلمت سرای دهر سینله تاپیب ضیا، ۱۵۱
 ظلمت شیدن اوساندم، ای الین قوربانی! ۳۰۲
 ظنیم بودور کی حشره شاهینی سیندیرا، ۳۱۴
 ظولم ائتمه دئم من سنه، ای دلبر نوشادا! ۶۳۰

ظولمت خطله گورن تیره عذار ماهین، ۴۰۶
 ظولمت زولفده گوردوم دهن یاری یئنه، ۴۸۱
 ظولمت غمده سکندر کیمی قالدیم حئیران، ۴۵۱
 ظولمت هیچرینده قالدیم شام غمده من اوزوم، ۴۰۲
 عشق اوزو اوج حرفدیر: عئینی اونون عئین رضا، ۳۴۰
 عشق اولماسایدی، اولماز ایدی حوسن ایچون رواج، ۳۴۷
 عشق اولینده سرکش اولور تا زبون ائده، ۵۱۶
 عشق اهلی اولدو هر بیر بیر جانا مشتری، ۵۳۸
 عشق اهلی کی خال لب جانانی اوپرلر، ۲۴۱
 عشق اهلی یارسیز کی مئی ارغوان ایچر، ۲۳۸
 عشق ایچره منه روق بازار پوزولدو، ۳۸۲
 عشق عالمینده هیمت مردانه گوستریب، ۵۳۸
 عشقه غم چکمز عاشیق، طعنهی اغیاردان، ۳۵۱
 عشقه مجنون کیمی عالمده چوخلار ووردو لاف، ۳۴۰
 عشقدیر ائیله یه عالمده بالالار ایجاد، ۲۱۷
 عشقدیر الدن آلان دین ایله ایمانی، ولی، ۲۹۱
 عشقدیر عالم آرا دارا چکن منصور، ۲۱۷
 عشقدیر مرشد کامل، اونا آفاق مرید، ۲۱۷
 عشقیم منی انگشت نوما قیلدی جاهاانا، ۳۸۹
 عشقیمی ائیلمه نیسبت اوزووه، ای بولبول! ۲۵۹
 عشقین رواجی حوسنلهدیر، حوسن، عشق ایله، ۳۴۷
 عشقین مریضیم، منی ائیلر بو غم هلاک، ۳۹۲
 عشقین یولوندا غم وئر اوز، عاشیق اینجیمز، ۲۲۶
 عشقینده بونجا مؤخت و نقصانا دوشموشم، ۲۲۶
 عشقینه دوشدو مسیحا چو بو زیبا صنمین، ۴۳۷
 عشقیوه، ای نیگار! مجبورام، ۳۷۶
 عؤمر پایانا یئتیپ، موی سیه اولدو سفید، ۵۱۷
 عؤمروم توکهنیب اولدو نهایت شب وصلین، ۴۷۲
 عئیبی یوخ باغلانسا کونلوم، ای پریش زولفوه، ۲۸۷
 عئینک قویوبدو چشمینه ماه مئیردن، ۱۸۲
 عابید قاشین خیالی ایله سرسم ائیله ییب، ۱۷۵
 عابید کی ائدیر جنت ایله کوثره رغبت، ۵۴۷
 عابیدین سهوینی عئیب ائتمه، قاشین شوقو ایله، ۲۹۰
 عادت اولموش طبیعت ثانی، ۵۷۳
 عادت بودور کی دهرده گورمز وصال یار، ۲۶۶
 عادت و تربیتده حکمت چوخ، ۵۷۹
 عارض آلین او شوخون خط ریحانین توتوب، ۱۸۵
 عارض پاکیندی، ای نور خدا! أم الکتاب! ۱۸۰
 عارض صبح ازلدن آلدی پرتولر مگر، ۲۰۸
 عارض گولگونون ائیلر غازه ایله رنگ - رنگ، ۵۱۲
 عارض یاریم باخ، یوخدو گر اغلیندا قصور، ۴۶۷
 عارض یاریمی، ای صانع آفاق! مگر، ۴۴۵

عارضین جۇھردیر، اول جۇھر یانیندا گون عَرَض، ۵۳۹
 عارضین دۇرونده یا پروانه‌دیر عنبرفیشان، ۲۷۲
 عارضین گون عوه‌ضی آدمی نورانی ائده، ۵۵۲
 عارضیندن آلمانا بیر بوی باد صوبحدم، ۳۳۹
 عارف گۇزونده وحدتدی کثرت، ۵۵۰
 عارف و کامیل گۇروب رویون، اندر کسب شرف، ۶۰۹
 عاشق روخسار یارام، دین‌نه‌دیر، ایمان نه‌دیر؟ ۵۰۱
 عاشیق آزاده گره‌کدیر کی دۇنر زیندانا، ۳۱۴
 عاشیق اگر چه یاری گۇروب کۇنلو شاد اولور، ۲۶۳
 عاشیق اول پرتو روخساره‌ی شمس ازله، ۵۴۱
 عاشیق اولان فرار ائله‌مز پای داردان، ۳۴۷
 عاشیق اولوب دهانیوا، حلقه‌ی میمه دۇنموشم، ۳۷۷
 عاشیق اولوبدو من تکی بیر آتشین روخا، ۳۳۶
 عاشیق چکردی گولشنه موژگان ایله حصار، ۳۶۲
 عاشیق چکن قارا گونو ایام هیجرده، ۲۵۲
 عاشیق دگیل اگر اوزونه گون، نه‌دندی بس، ۲۶۲
 عاشیق کامیل اولان دردینی یارا نه دئسین، ۲۹۷
 عاشیق یانیندا زردن آرتیق‌دی قیمتی، ۵۳۹
 عاشیق‌ام بیر گوله کیم یوخدو گولستان ایچره، ۴۹۶
 عاشیق‌لرین نیشان دئیلر تیر چئشمیه، ۴۲۹
 عاشیق‌یم، عاشیق‌یم نیکارا قسم، ۳۷۶
 عاشیق‌ین هر چند خوشدور یاری اولماق بزمده، ۲۸۶
 عاغلیمی الیمدن نه گول یاسمن آلدی، ۶۳۵
 عاغلیمین گۇر عشق یار ایله پریشان اولدوغون، ۳۳۸
 عالم اولدو شاد، بولبول وصل گولدن کامیاب، ۳۱۰
 عالم ایچره مطّلع انوار سنسن، یا علی! ۱۳۹
 عالم پیر و جوان اولدو مقید رنگ ایله، ۳۴۳
 عالم طاعتده عۇمرون کئچدی دۇق عشق‌سین، ۳۶۴
 عالم عشق ایچره جانانین سئون، جان ایسته‌مز، ۳۰۸
 عالم فانی‌یه ال وورما کی یوخدور ثمری، ۵۴۱
 عالم قُصدی بیر عاقیل فرزانه ایکن، ۵۸۴
 عالم میصر محبتده، کؤنول تاختیندا، ۶۳۱
 عالم و آدم طُفیل ذات پاکیندیر سنین، ۱۳۹
 عالمده بیر گون اولمادی کی وصل یار ایله، ۴۱۳
 عالمده منم لئیلی اسرار حقیقت، ۲۱۹
 عالمده هانی او کیمسه کی خورره‌مدیر، ۶۲۰
 عالمده یوخدور بیر اوندان اؤزگه، ۵۵۰
 عالمه فیتنه سالان معدن شردیر واعیظ، ۳۳۴
 عالمه معلول بیعت وجودندور سنین، ۱۳۹
 عالمین درد و غمیندن خبریم یوخ، سید! ۳۸۰
 عالمین کُنهونو آنالاردی، قیلاردی سجده، ۵۱۴
 عباسینی رد ائدن سیپاهی، ۶۴۳

عبث فسانه‌دی بو سؤز قویاندا قدم، ۱۳۲
 عبث گۇسترمه سن مسجید طریقین سید! زاهد! ۴۱۷
 عجب دگیل کی توتار دوست خوبلار، سید! ۵۰۷
 عجب یوخ عکس قدی عارض اولسا چئشمیمده، ۲۶۱
 عجب یوخ کسمه‌سه گر مئهرینی عشاق‌دان اول مه، ۴۴۹
 عجبیمی چئشمه‌ی خورشید دهری روشن اندر، ۲۸۲
 عجبیمی نامه‌ی اعمالیمیز قالیرسا سفید، ۲۵۵
 عدل نوشیروانی پست ائتدی، ۵۷۶
 عدم معموره‌سینده راحت ایکن عین وحدتله، ۳۸۶
 عذار یاریم آرا فؤج خطدی، یا بیلیم، ۵۵۱
 عذارین زولف آرا خورشید انوردیر سحاب ایچره، ۴۸۶
 عرب الفاظنه یونان‌دن شرح ایلیور حکمت، ۱۴۳
 عرش احد آلتیندا اولان کئز نه‌انا، ۲۰۶
 عرض حالیمدی سنا سؤز دل زاریم‌دان، ۱۷۲
 عرض روخسار ائیلهدین گولشنده، ای گول! بولبوله، ۴۴۷
 عرق روی محمد ﷺ دن اولوب گول ظاهر، ۲۵۹
 عرق عارض گول فامیوا بنزهر دئیین، ۴۱۲
 عرق‌له باده‌دیر اول ایکی جۇھر، ۲۰۰
 عزیز عالم ایکن، دلفیگار سید تک، ۵۶۰
 عزیز مصطفادور جدّه سادات عالم‌دیر، ۱۴۶
 عشاق باغیرینی سیتمین قانا دۇندهریب، ۴۶۲
 عشاق نولا قوتارماسا هیجران‌دان، ۶۲۲
 عشاقا یامان گونده دئدین ال توتارام، ۶۱۵
 عشق اودونا یانماغی پروانه‌دن اؤیرندیم، ۶۳۲
 عشق ایله سالمیش ایدی عالمه مجنون صدا، ۵۲۵
 عشق پئیدا اولوبان دوتدو منیم دامینمی، ۵۸۴
 عشق و عاشیق‌لیک ایشین بیلیمز ایدیم عالم آرا، ۵۸۲
 عشقه بیدردلر ائیلر تعجب حالیم، ۱۸۴
 عشقه صنعان اولوب زوناره ائتمزمی هوه‌س؟ ۴۳۹
 عشقدیر اول قوه‌ی جاذب کی خاک مکّه‌دن، ۱۵۴
 عشقدیر کیم کی اندر وادی ایمن‌دن خروش، ۱۵۴
 عشقه دوشدوم، کس‌دی مندن اولفتین احباب‌لار، ۱۸۹
 عضو عضومدن اولور عالمه صادر بو صدا، ۵۹۲
 عطر سر زولفون منه مطلوب‌دور، ای گول! ۲۷۸
 عطری، سر زولفون‌دن اندر شانه توقّع، ۳۳۵
 عطشان جام وصلینم ای خضر خطا، اگر، ۱۷۵
 عطشان جیگریم یارالاری، برقیوی گۇرچک، ۲۴۲
 عقرب زولف کجین رغبینه، ساعت - ساعت، ۳۲۶
 عقربده قمر، یوخ عجب، آز ائیله‌سه منزیل، ۴۸۷
 عقل ایستردی منه تربیت ائتسین، ناگه، ۵۸۲
 عقل کُل‌دان ائیلهدی آیات قرآن تک نزول، ۶۰۹
 عقل‌دن لاف‌لار ائیلردی بو سید، امما، ۵۱۲

عکس خورشید روخ ساقبله تاپمیش تربیت، ۲۰۸
 عکس روخسار مئیرین دوشه‌لی، ای مه تام! ۱۶۴
 عکس روخساریوی دل جامدا گؤرجک، ای گول! ۵۵۶
 عکس روخوو ساغر صهبادا گؤرن دم، ۳۸۵
 علاج دردیله سعی ائتمه، ای طبیب! داخی، ۶۴۱
 عَلمُ الاسماءدا اولدون سن معلّم آدمه، ۱۸۰
 علم شهرینه وار اون ایکی باب، ۵۷۴
 علم عیشرتینی کؤنلوم اوچالتدی فلکه، ۵۹۱
 علوم اولین و آخرین صدرینده مضمردیر، ۱۴۶
 علی امیر و علی آمر و علی مأمور، ۱۳۰
 علی برابری یوخ کیمسه خلق امکاندان، ۱۲۹
 علی دگیلمی ائدن طینت ابوالبشری، ۱۳۴
 علی رضی و علی روضه و علی رضوان، ۱۳۰
 علی عالی اعلا، وصی سید بطحا، ۱۴۴
 علی گر اولماسایدی فاطمه قالمیشدی بی شوهر، ۱۴۴
 علی محبتی دیر قلبیمیزده نوقطه‌ی عشق، ۲۵۵
 علی نام و علی علم و علی حلم و علی صولت، ۱۴۶
 علی نعیم و علی ناعم و علی منعم، ۱۳۰
 علی ﷺ و احمد و ابوالقاسیم، ۵۷۷
 عن قصد «جرمی» به ائله‌دیم عجز و انکسار، ۲۶۵
 عناید قریشون اکثرین مقتول ائتمیشکن، ۱۴۴
 عنبر ساچیلیر، قافیلہ‌ی عود گلیبیدیر، ۲۷۳
 عنبر سارایا مئیل ائتمزدی، ای آهو نیگاه! ۴۷۵
 عنبرین زولفون اول قدر زیانین دئیهرم، ۱۶۶
 عندلیب چمن و گولده اولان ذات شریف، ۳۱۵
 عود قومارا بنزهر، یارین شمیم زولفو، ۵۳۵
 عود و صندل نه گرک، نکهت زولفون خوشدور، ۱۸۳
 عهد ائدی دل کی باغلانا زنجیر زولفووه، ۴۶۰
 عهد ائله‌میشم کؤنلوم زولفوندن آلان گون، ۴۹۰
 عیادت ائندی من نیم جان شفا تاپدیم، ۴۹۱
 عیادت ائیلیم اولدو مسیحیم عاشیق زارین، ۴۵۰
 عیار نقد عشقی، ای کؤنول! صراف اولاندان سور، ۵۳۶
 عیان اولدو حملدن آفتاب، ای ساقی مهرو! ۱۴۲
 عیان گؤزله باخان شخصه نهانسان، ۴۱۹
 عیتاب یار وئریر اؤزگه لذت اهل دله، ۲۲۴
 عیشوه آغاز قلیب، صبریمی تاراج ائلمه، ۲۱۲
 عین مشکات آیہ‌سی الله نورون مطهری، ۱۳۸
 غنیر ایلہ گؤرمک دوشر یادیم، اؤللم رشکن، ۳۷۴
 غنیر ایلہ یاریم گزیر، گردن چکیب بیر قو کیمی، ۵۴۹
 غنیر نحو ایلہ ائدیب عؤمرمو صرف، ۵۶۷
 غنیرت عشق اولوب مانع غنیر، ۵۶۹

غنیرلر مئیل ائتمه‌گیندن یارا بی‌حال اولموشام، ۶۴۲
 غائب اولدو تا امام عصریمیز، عنقا کیمی، ۶۰۸
 غازدن عارض دلبر کی اولوبدور گولگون، ۴۶۵
 غافیل اولدوم، ای منجم! اچمادین تقویمده، ۲۳۵
 غافیل او سر زولفووه دل وئرمه‌دیم، ای گول! ۳۹۹
 غافیلدی گر اول شمع غمیندن، نه مذمت، ۲۴۳
 غایت رشکیم تماشا قیل کی قانیمدان کئچیب، ۳۷۴
 غایت شوقومو گؤر یارا کی هنگام وداع، ۴۴۰
 غاییم سندن، ولی، کؤنلوم سنین یانیندا دیر، ۱۸۰
 غبار تیره‌دن گل باش چکر مانند آدم‌دور، ۱۴۲
 الغرض کیم اولدو قیسمت غنیرہ خوان وصلتین، ۵۸۱
 غرضیم، خاک در یارا گدالیقدی منیم، ۳۷۵
 غرق ائدیب اشک منی، آتش روخساریوی آج، ۵۲۳
 غرور حوسن ائدیب، ای مشک خط، مندن کنار اولما، ۴۴۱
 غریبه خانه ویران ریند بی‌پروادی سید، ۳۰۷
 غصه‌دن تا صوبح اولونجا زار و بیدار آغلادیم، ۵۸۱
 غفلت ائتمیشدی منی دام بلادن فارغ، ۵۸۳
 غلط ائدیم کی دئدیم مُصحف او وجه حسنه، ۵۵۶
 غم ائله‌مرم چرخ آلا سیم و زری مندن، ۵۹۷
 غم بساطین ختم ائدیدیور دؤر، سید آدینا، ۳۰۹
 غم چکمه‌دی کؤنول داخی عیش و نشاط قیل، ۱۷۷
 غم چکمه‌بین بوگون کی غروب ائدی آفتاب، ۱۷۸
 غم دلداری پنهان ساخلا دلده جاندان، ای سید! ۲۵۷
 غم دهانینا کیم صرف اولدو وار و یوخوم، ۱۶۰
 غم هیچرانا دئدین، صبر ائله‌سن، ای ناصح! ۲۹۴
 غمدن سارالان چهره‌می گولگون اتسین، ۶۲۸
 غمزه پشیکانین چکیب هر دم بیزه، ای نوش لب! ۱۸۳
 غمزه‌ن اوخو کویون داشینا قانیمی تؤکسه، ۲۴۲
 غمزه‌ن ایمامینا ائله‌دیم اقتدا، ولی، ۳۶۶
 غمین شرحینی یارا هر زامان کیم ایسترم یازماق، ۲۴۰
 غمیندن قونچه تک دل قانا دؤندو، ۴۷۴
 غمینده گر چیخا جان، یوز حیاتدان خوشدور، ۴۹۴
 غنیمت بیل بوگون، ای دل! شراب بزم دلداری، ۳۰۰
 غوّاص اولوب بشیر او دریای چاهدا، ۵۲۹
 غوبار مقدمیه دون کی توتیا دئمیشم، ۳۷۸
 غوباری چوخ گؤتورسون تا اوپن دم آستانیندان، ۲۷۶
 غوربتده پریشانلیغیمی زولفو غمیندن، ۴۹۷
 غولغول مینا صدای حقّ ائیلر آشیکار، ۱۵۲
 غیاث ملت و غوث نجات و غوث امید، ۱۳۰
 غیلمان و حور خُلدا گؤرمز ضیا اوزون، ۳۳۷
 غیلمان و حور و باغ جینان، زاهیدا سنین، ۴۹۳
 فؤحشوندو طیبات منه، ای شکردهن! ۴۹۴

فاضل شیروانیان کیم نسل پاکیندیر سنون، ۱۴۱
 فاطیمہ جانی دیر حسین ﷺ و حسن ﷺ، ۵۷۷
 فدا او بارماغا کیم ذوالفقار بر آن تک، ۱۳۲
 فدا اولسون سنہ ای دختر رز! پاکلار جانی، ۴۲۶
 فدا اولوم سنہ، ای کعبہی محبت! کیم، ۴۶۲
 فدا اولوم سنہ، سید سنین قولامیندیر، ۱۹۵
 فدک غصیبندہ گر اتندی شکایت زہرہی زہرا، ۱۴۵
 فرات آشدی باشیمدان، ولٹیک من تشنہ، ۵۶۰
 فراغت دل و جان مستلیکدہ دیر، ساقی! ۵۵۵
 فراق لعل لیندہ او سرو لالہ روخون، ۴۰۸
 فراق یار گول روخساردان اینجینمہ، ای سید! ۵۶۵
 فراق یوسفہ اولدون دوجار، ای سید! ۳۵۹
 فراقا دؤزمہ ییب، ای ماهر! ترک وطن اتندیم، ۴۴۹
 فراقی یارہلر کیم سینہی مجروح اورموشدو، ۳۹۸
 فرحیمدن اولرم گر سنی بیردن گؤرسم، ۵۵۷
 فرزند سن آدمہ ولی خیلقتدہ، ۶۱۷
 فرزین عقل مات قالیب قیلدی سجدهلر، ۴۹۴
 فرہاد داغاقاچدی، گؤروب عشق سئیلینی، ۳۴۷
 فرہاد منم کیم بئلہ شیرین سخنیم وار، ۲۲۹
 فساد اہلی قویوب آدین مفسر، ۲۰۰
 فصل باہار اول، مئی اول، بیردہ یار اول، ۱۷۷
 فصل خزان غمین چکن آوارہ بولبولہ، ۴۱۳
 فضای باغ و گولوستانا مثیل اتتمز ایدیم من، ۵۳۱
 فضای قدسہ دیر سیرگاہ وحدتیمیز، ۴۰۹
 فضای قدسہ آجیب بال، طاہر روحی، ۱۲۷
 فغان کی سایہ سینہ حسرت اولدوم اول سروین، ۵۰۳
 فغان کی سیدہ وصلین میسر اولدو او دم، ۱۷۰
 فغان و نالہ اولوب ارض و آسمانہ بلند، ۱۲۸
 فغانا گلہ کؤنول! چکدی یار شمشیرین، ۱۸۶
 فقر مولکوندہ اولان دؤلتی بیلسیدی اگر، ۳۳۷
 فقر و فنانی بیلزم ایدیم کیمیا ایمیش، ۳۲۲
 فقر و فنانا طالب اولان دؤلت ایستمز، ۲۶۶
 فلک باری جفالار ائیلہ ییب، سن بیر غم آرتیرما، ۳۴۶
 فلک بو فیکرہ دوشوب ریشہ می قیلا کندہ، ۴۹۰
 فلک جفاسی بو گوندہ دگیل سنہ، سید! ۳۵۵
 فلک عداوت اندر خاطر مشوش ایلہ، ۵۰۰
 فلک قویماز کی اول ماہا وثریم من جانیمی بیرگون، ۳۲۶
 فلک! مورادیم ایلہ دؤر قیلما دین بیرگون، ۱۶۹
 فنادر عالم ہستی نومانین آخری، ای دل! ۳۴۴
 فوت ائمہ وقت عیشی کی یوخ عؤمرہ اعتبار، ۲۰۷
 فوت ائلہمہ بو فورستی، ای عاقیل و ہشیار، ۲۷۸
 فوت شہ حوسن ایچون توتوموش ایکن خط عزا، ۵۶۳

فوزون اولوسن جلال عشق کیم آثار یمنیندن، ۳۸۸
 فہم ائیلیمک ایسترسن اگر علم خرابات، ۴۸۹
 فہم قیل، گؤر کی نہ دیر چنگ و دف و بریط و عود، ۶۰۳
 فہو الاول و ہو الآخر، ۵۷۷
 فی الجملہ آہ عاشیقہ بنزہر ترانہ سی، ۲۴۱
 فیتنہلر دوشدو جاہانا قد مؤزونوندان، ۴۶۴
 فیرون تک ادعایا دوشسم، نہ عجب! ۶۲۵
 قؤول زاہیدلہ عمل ائتمہ میشم حشر گونو، ۳۵۸
 قاب قوسین، او کمان قاشلاریوین اوصافی، ۲۰۲
قاب قوسین اوخودوم ابروی یاری، سید! ۳۳۲
 قاپیندا تکیہ گہیم خاک آستانیندیر، ۵۰۵
 قاپیوی سجده گہ اتتمز داخی ارباب نظر، ۵۸۸
 قاجیمیش او گول آیین لعل لبی نین قانی، ۴۷۲
 قادان آلیم ای قارا گؤز! سنہ بو ادا نتیجیندیر، ۲۸۳
 قارا اولسون روزگاری خط یارین من کیمی، ۳۳۱
 قارالدی روزگاریم سید! ہیچریندہ اول ماہین، ۵۲۱
 قارالیب رنگ روخ سینہ سی، صد چاک اولدو، ۳۳۷
 قارایا باتدی کؤنول، کنجدی ایش قراریندان، ۳۴۹
 قاردا گر آجلیغیندان اولسا ہلاک، ۵۶۳
 قاشلارین طاقینا باخماز ختیلی مدتدیر، مگر، ۳۴۱
 قاشلارین طاقیندا خالی آلدی کؤنلوم، سید! ۴۷۶
 قاشلارین نون قلم، قد دین الیف، زولفون لام، ۳۲۳
 قاشلارین نون و قلم، زولفونو واللیل دئدیم، ۳۳۲
 قاشی طرحیندہ گؤرچک، اتتمیشم محرابا خم قامت، ۲۰۱
 قاشین ای زولفو قاراب! قتلیم اندر، ۳۷۶
 قاشین تک آی باشینا، ای قمر ہلال! یقین، ۳۰۰
 قاشیندا زخم گؤروب ای بوت ہلال ابرو، ۶۴۲
 قاشینلا قتلیم اتتمگہ پٹیوست اولدولار، ۴۵۱
 قاشینی چکمگہ اسباب اولماسا، سید! ۳۸۰
 قاشینی گؤردوم او ماہین، عید اعظم دیر بوگون، ۵۰۱
 قاشیوا ائیلرم نظر، فیکر ہیللا دوشموشم، ۳۷۷
 قاصید اول ماہ تمامیم شب ہیجران غمینہ، ۴۳۶
 قاصید منی بہانہ قیلیب گئتدی کوہووا، ۶۴۲
 قاصید یارا فدا جانیمی قیلدیم، خجیلیم، ۳۱۶
 قاصید! اول سبز خط و زولف چلیپا نہ دندی؟ ۵۲۴
قاضی بیضاوی تک والشمس تفسیرین قیلیب، ۲۰۸
 قال اہلی بیللمہ سہ دھنین سیررین، عثیبی یوخ، ۲۵۲
 قالان کس اوج گون آج نئیلردی فدک مولکون، ۱۴۵
 قالدی جان، چکدیلر اول شوخون اوخون جیسیمدن، ۲۸۱
 قالدی، من گئتدیمسہ، ای نامئہربان، کوہوندا دل، ۵۵۸
 قالدیم زمانہ دہ بئلہ بی یار و غم گوسار، ۳۴۰

قطره - قطره جیگریم قانی گۆزومدن گلین، ۵۸۴
 قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ معناسینی قیلدیم بیان، ۴۰۲
 قلم اوڑو خوتن آهوسودور ویا این کیم، ۳۸۰
 قلم و کورسو و لوح محفوظ، ۵۶۸
 قُمُری، سنه ختیلی وخت حسرت چکدیم، ۶۲۴
 قند و نبات میصره اندیدیر مگر هوس، ۳۱۶
 قوربان اولوم او گۆزلره کیم گۆردو یاریمی، ۵۴۸
 قوربان اولوم سنه قاداغان ائله چنشمیه، ۲۲۸
 قوربان بئله مئیکانهیه کیم فرق اولونماز، ۲۷۰
 قوربان بو مئهرانیغا، ای کعبه ای اومید، ۵۵۴
 قوریاندی دل و جان سگ کویونا او ماهین، ۱۹۳
 قوربانین ائله، قوی دولانیم باشیوا منی، ۳۹۲
 قوربانین اولوم ای بوت شیرین حرکات! ۶۱۵
 قورتاردی نصف شامدا ساقی! شرابیمیز، ۳۱۲
 قورخ او گوندن کی او مهپاره فراقیندا فلک، ۴۸۳
 قورخوتما زاهد! منی تار جحیمدن، ۲۸۵
 قورخورام خرمن حوسنون یاخا آخر نارا، ۳۹۳
 قورخورام کی خرمن آفاقی سوزان ائله سین، ۳۷۳
 قورخورام کی نظر اهلی دئیله ناقیصدی بو سۆز، ۵۵۳
 قورخورام گنتمه یه سن کعبه یه، ای اعرابی! ۲۶۰
 قورخورام یاتمایا لار ایتلری فریادیمدان، ۳۸۲
 قورخوزمامیش اولسایدی منی قیصه ی هیجران، ۴۶۸
 قورخوم بودو جمعیتیمیز اول پریشان، ۴۹۲
 قورخوم بودو گورسم سنی، لذت تاپا چشمیم، ۴۳۲
 قورخوم بودور کی رشک ائده بو چرخ کجمدار، ۱۷۷
 قوروب تحت الحنکدن دام زاهد، سبحدن دانه، ۱۶۹
 قولام کاکیلیم، مندن عار اندیرسن اگر، ۱۹۱
 قونچا تک باغدا هر خارا آچیلدین، ای گول! ۲۸۴
 قونچا تک چاک اولماسین کؤنلو نجه بو سید، ۴۵۳
 قونچا تک سیرر لبین، عشق اهلی خلوت ساخالاسین، ۴۵۳
 قونچا تک یوز بیرهن چاک اتندی، ای گول! رشکدن، ۱۸۷
 قونچا حسرتدن قالب آغزی آچیلیمیش باغدا، ۴۴۷
 قونچا کیمی کؤنلوم دؤنه جک قانا کی، سید! ۳۸۳
 قونچانین باغیرینی ازله فلک قان ائیلر، ۲۴۹
 قونچانین کؤنلو بوتون، لئیک یوخ عهدینده وفا، ۱۹۶
 قونچه دهانین اسرارین آچما، ۵۵۰
 قونچه ی دل نه وسایطله گوشاییش تاپسین، ۳۹۰
 قونشو توبوغو قاز گورونور قونشویا، سید! ۲۷۹
 قوه دن بیز بونلا گلدیک، ایندی واریق، ای حکیم! ۳۱۳
 قوی اوڑوم مذهبییم بیان ائیلیم، ۵۷۴
 قوی اولوم، آخر نفسدیر، گلنه نعشیم اؤسته، تا، ۱۸۷

قالماز نه سنه وصل گول تاز، نه خارا، ۳۵۴
 قالمیشدی ترازوی گۆزومده ڈر اشکیم، ۵۲۷
 قالیبدی سن گنده لی خاطیریم خیالیندا، ۱۵۹
 قالیبدیر شیشه ی چنشمیمده سید! عکس روخساری، ۳۰۴
 قامت موزون یاریمی گوروب واعیظ مگر، ۴۸۵
 قامت و قاشیندان اولموش ازیریم نون القلم، ۶۴۲
 قامتین گۆرجک، قیامتده ندامتله چکیب، ۴۲۸
 قان اندیدیر دل عشاقی خیال دهین، ۳۰۲
 قان اولو قونچا تک دل پورخونوم، ای فلک! ۳۶۹
 قان اولوب گلسه گۆزومدن بو دل زار، نه غم، ۴۹۹
 قانیمی تۆکدو غمزه سی شاهیددی گۆزلی، ۵۰۴
 قانیمی تۆکدو لبین، دیشله دیم، آخدی قانی، ۳۸۱
 قبر ائونه او کی بیر شیشه مئی ناب آپاریر، ۲۹۰
 قبرین گۆره لی نواده مظلوملارین، ۶۲۰
 قبول فئوض وصل یارا، استعدادیمیز یوخدور، ۳۰۵
 قتل مرجده سنه حقدن یتیشدی مرجبا! ۱۴۰
 قتلیمه مئیل اگر اول دلبر نوشاد ائیلر، ۲۴۷
قَدْ تَجَلَّى مِنْ شُعَاعِ الْكَأْسِ أَنْوَارُ الْبَهَا، ۱۵۳
قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ مَوْذِنٌ دَيْنِ زَمَانِ، ۳۷۱
 قد و روخسارین هیجرانیله گرچه زاردیر کؤنلوم، ۵۹۶
 قدح بهاسینا جان وئرمک ایسترم، اما، ۲۰۹
 قدح نئاسینی سن نغمه ائله، ای بولبول! ۲۰۹
 قدحدرده حوباب آسا کؤنول دوشموش هاوالاردان، ۶۰۶
 قدیدندی سنین سرو خورامان، ذقنین سیب، ۲۹۸
 قدیدنی الیف، زولف سیاهیینی دندین دال، ۴۲۷
 قدر کمال حوسنو بیلیر عاشیق حزین، ۲۵۲
 قدیرینی بیلمه سن اول کعبه ی حوسنون، سید! ۳۹۰
 قدم گول اؤستونه قویماق ندیر، سزادیر اگر، ۳۶۱
 قدیمی ائیلر ایدیم درد ایله غمینده کامان، ۴۰۴
 قدین اندیشه سی کؤنلومده، رویون عکسی چشمیمده، ۴۸۶
 قدین خیالینی هر وخت کیم سالیب یادا، ۲۶۲
 قدین کیمی وار باغدا چوخ سرو و صنوبر، ۵۹۴
 قدینله فیتنه ی آخر زمان اولور پئیدا، ۲۶۲
 قرار و صبر، دل و تاب و طاقتیم آلدین، ۵۰۰
 قرة العینیوه عؤمرونده دگیلسن واقیف، ۵۳۳
 قرع و انبیکیدی چشمیم، چکدی بوییندن گولاب، ۲۱۱
 قرین مغرتین ایله جمله ظاهریدیر، ۱۷۴
 قسم پیر موغانا پارسالار یئبروو اولمام، ۶۰۷
 قصد جان ائیلر، او قتان گۆزله رین بیداددیر، ۲۷۳
 قصه ی معراجی سن نقل ائیلهدین پیغمبره، ۱۲۸

قوی بیر اویوم او گۆزلری کیم، یاریمی گۆروب، ۵۴۸
 قوی خدنگ مۆختین رۆزنلر اچسین سینهن، ۵۵۲
 قوی دۆنمهسه مورادیمجا چرخ دۆنمهسین، ۴۱۳
 قوی رقیب اتسین منه افزون جفا، کیم هر زامان، ۳۷۳
 قوی عشقه قدم، سؤیله توگلت علی الله، ۴۰۷
 قوی منی عرض ائیله ییم، اول گولومه حالیمی، ۳۲۸
 قوی واعیظ! منی یتیشیم خُم آیاغینا، ۱۷۶
 قویو تنها منی بو بادیهی مۆختنده، ۵۴۳
 قویو، سوزان اتدیب اول صاعقهی حسن و جمال، ۳۹۰
 قویو دی او نور خدا! مهر نبوت اوسته یا، ۱۴۰
 قویما پیاده دشت بلادا توتوب الیم، ۲۶۴
 قویما خطین گله آئینهی روخسار اوزره، ۱۶۴
 قویما گئتسین چیخیب، ای دل! او مه بی مئهری، ۴۴۲
 قویمادی جانیمی جانانا وئریم وصل گونو، ۳۱۶
 قویماز اول تاروی مغنی نییه آغوشوندان، ۶۰۲
 قویموشدو گر فلک منی حسرت جمالیوا، ۱۷۷
 قویموشدوم ائوه بیر گنجه بیر شیشه شراب، ۶۱۵
 قویوب حوسنون تاماشاسینی هر گیز مئیل ماه اتتمن، ۶۰۷
 قویوب خاک درین، چکمه گۆزه کؤحل صیفاهانی، ۳۰۵
 قیزاردی لیلرین ای گول! شراب نابدر باعث، ۲۰۰
 قیزاریب عارض آلی گول تر نک مئیدن، ۱۸۹
 قیل کوی یارا گشتیوی، ای چاره ساز، ساز، ۱۵۶
 قیلدی اسیر غوربت، بو سئید حزینی، ۳۶۶
 قیلدی حوسن ایازی نور روخون، ۲۲۲
 قیلدی کنارا زولفونو روخسار یاردان، ۲۳۴
 قیلدی منی هلاک بو بی مئهر ماهلار، ۲۲۷
 قیلدی هیجران قصد جان، جانانه بیلیمز حالیمی، ۲۷۴
 قیللام نیشار پیر موغان خیدمتینده جان، ۲۹۲
 قیلیب هر تارینا بیر بی نوانی مبتلا زولفون، ۶۳۳
 قیلیبیدر روزگاریم قارا زولف عنبر افشانین، ۵۹۶
 قیلین احوالیمی جانانا رۆشن، ۴۵۶
 قیمت لعل لیلین صرافلار جان اتدیلر، ۲۵۲
 قییمازدی انتقاما منی زاردان رقیب، ۵۶۰
 کؤثردن ال گؤتوررم، اگر اولسا حاصیلیم، ۲۳۸
 کئچدی خیالدا کی اوییم لعل نابینی، ۴۱۴
 کئچدی خیالین، ای پری! بو دل دردناکدان، ۲۳۸
 کئچدیم ردا و سبحه و عمامه دن بوگون، ۳۲۵
 کئچر پیر موغان هر بیر گوناھی، کان رحمتدیر، ۳۰۵
 کئچر جیگردن، اوتور توت او قانلی بیکانین، ۴۸۲
 کئچمک خطادی بجهی ساغر فروشدان، ۴۲۱
 کئچن شب بیر مکناد، بیر نیگار ساده گؤردوم من، ۴۳۲

کئچن گنجه یوخودا سیدا منه مجنون، ۱۹۱
 کئچیب جمعیتمیندن وئر کؤنول زولف پریشان، ۳۵۰
 کئچیب زمان وصال، ایندی هیجرده حالیم، ۱۸۷
 کئچیین عشق مجازی، حقیقت تاپدیم، ۵۹۲
 کؤکب باختیمین کسب راهینی نحس اولدوزو، ۳۷۷
 کؤنلو گره کدی قونچا کیمی قان اولام، ۲۶۶
 کؤنلوم او ماهدان آچیلیدی کرم گؤروب، ۶۱۲
 کؤنلوم اولوردو رشکده صد چاک شانهدن، ۳۲۲
 کؤنلومده خیالین او مهین ایسته مزم کیم، ۴۸۷
 کؤنلومو تازه داغلارین رۆشن ائیله میس، ۲۳۴
 کؤنلومو شورا سالان، پستهی خندانیدیر، ۲۸۴
 کؤنلومون دؤقونه بیر قونچا دهئدیر باعث، ۲۰۱
 کؤنلومون زخمینه موژگانی ایله قیلدی علاج، ۵۰۳
 کؤنلومه دوشموش ایدی بیر نچجه بوتلار هومه سی، ۵۳۳
 کؤنلومه دولوب مئهرین، عداوت یئری یوخدور، ۱۹۷
 کؤنلومه گلسه خیالین حسدیندن اولورهم، ۴۹۶
 کؤنلومه، سن گیره لی اؤزگه لر اولدو خارج، ۳۶۸
 کؤنلوندو اولماسایدی اگر مخفی غقه ده سی، ۳۱۶
 کؤنول اولوبدو فراقیندا بی قرار، ای دوست، ۱۹۵
 کؤنول اومید وصل ایله غم هیجرانا صبر ائیلر، ۲۴۸
 کؤنول اومید وفا ایله اسیر اولموش ایدی، ۵۸۶
 کؤنول بیناسینی بیخدی سیرشک اشک تریم، ۵۱۵
 کؤنول تا وار الینده جام منی، سبحه شمار اولما، ۱۶۸
 کؤنول تا وار الینده جام منی، سلطان عالم سن، ۴۲۶
 کؤنول تاپمازدی یول لعل لیلیند کما یتیمک چون، ۵۶۶
 کؤنول تپیده له نیر، یوخسا نازلی یار گلیر، ۲۹۴
 کؤنول خلوت سرای وصلده سردار ایکن، بیردم، ۵۲۱
 کؤنول خورشید روخساریندان ای ماه هیلال ابرو، ۲۴۸
 کؤنول سراچه سینی وئریمش سنه، ای عشق! ۱۹۱
 کؤنول شوق روخوندان حلقه ی زولفونده ساکیندیر، ۲۵۰
 کؤنول غرق اولدو اشک آلا، لاکین نارا جاذبیدر، ۳۰۴
 کؤنول کیم اولدو، ای گول! بسته ی زولف پریشانین، ۴۶۵
 کؤنول! الینده کی بیر جام خوش گوارین وار، ۲۳۱
 کؤنول! اول ماهلیقا صؤحبتیمیز عار بیلیر، ۲۹۶
 کؤنول! بسدیر، اوسان عشقیندن اول شوخ پری زادین، ۳۵۴
 کؤنول! بوگون کی میسردی وصل یار سنا، ۱۷۰
 کؤنول! دانا بیلیر زاهد اؤزو مئیل شراب اتتمز، ۳۵۰
 کؤنول! سن اول صنمین سجده قیل جمالینا، باری، ۲۴۳
 کؤنول! سنی او سر کویا محرم ایسته منم، ۳۸۱
 کؤنول! گلیب منی و محبوب اختیار ائیله، ۲۳۱
 کؤنول! مئیکخانه جنت، باده کوثر، ساقیدیر غیلمان، ۱۶۹
 کؤنول! وئر بیر نیگاره، فارغ اول دنیا و عقبادان، ۱۹۲

کۆنول! ووروب باشیما تیشە، نۆحە بونیاد ات، ۱۹۱
 کۆنول! یئنه سنە ھەمدی کوھکن، بالە! ۱۹۱
 کۆنول! یاخیب اودا دۆندرمە سویا پئیکانین، ۲۸۳
 کۆنول! لالە صیفت داغدار سر تا پا، ۲۸۳
 کۆنول! جەنبش آرتار، ای دُر تر! آه و اشکیمدن، ۲۰۱
 کۆنول! زخم نەھان اولماسایدی، ای سَید! ۴۰۵
 کۆنول! زمزمی قاتلی سیرشکیم اتتدی عیان، ۲۶۲
 کۆنول! کاش اولایدین نەھان، خیالین تک، ۳۵۹
 کۆنول! وار نەھان اشتیاق مشتاق، ۳۹۶
 کۆنول! یوخ قرار و صبر، ای آرام جان! سنسبز، ۳۱۱
 کاتب صنع یازیب مئھر روخون اوصافین، ۱۶۴
 کاتبی صونع چکر طرح قاشین پئیوستە، ۳۵۹
 کاروان گەتتدی، کۆنول! غافیل اندیرسن نالە، ۴۰۹
 کاش اولایدیم دۆنوب بیر ایکی دیللی قلم، ۱۵۸
 کاش بیر قطره مئیە قیمەت اولایدی یوز جان، ۵۱۴
 کافورە سحر ایله ائەلیب موشکدن رقم، ۱۸۹
 کاکیل غمیندن وار سرنوشتیم، ۵۵۰
 کاکیلین آیتی واللہ دی، والسّمس اوزون، ۴۲۵
 کاکیلین شۆقو ایله سَید سرگشتە کیمی، ۵۲۹
 کاکیلین شۆقو ایله قارایا باندیم ائەلە کیم، ۵۵۶
 کاکیلین شۆقو دوشوب باشیما، باتدیم غمە کیم، ۱۶۴
 کام عشاقا لیبندن تۆکەسن شکر اگر، ۵۸۸
 کامران ایدیم وصال یاردا سَید کیمی، ۲۳۵
 کبک تک ناز ایله هر چند خورام ائیلەسن، ۵۸۸
 کبودی جامە ایله گلدی اول سەی بالا، ۲۸۳
 کبیر اولموش بیلیردیم من اوزومو عقل و فہیم گۆر، ۳۸۸
 کثرت ایچرە تاپمیشام من دُر کَنز وحدتی، ۴۶۴
 کسئیدی باشیمی تیغ جفا ایله ھردم، ۳۸۰
 کسیدیم او لب لعل فشاندان رغبت، ۶۱۶
 کسسن نظر فئیضوی بیر لحظە جاھاندان، ۴۱۹
 کسمک اولماز آرزوی لعل جاناندان طمع، ۳۳۸
 کسمە اومید وصلدن ایام ھیجرە، ۲۹۳
 کسوف خط ایله یوز قارالانسا روخسارین، ۳۰۰
 کشف اسلامە کفایت ائیلەدی بیر ضربتون، ۱۳۷
 کشف اولوب اول نور اول ابتلائی مصطفی، ۶۰۹
 کشور عشقە تعمیر ایله آباء اولماز، ۱۸۱
 کعبە روخسارین، حجر خالیندی، خطین حاجیلار، ۵۰۱
 کعبە کیمی خوش جمال زیبالاری وار، ۶۲۱
 کعبەدە اولسادا زاھید کی طواف اتمزدی، ۵۴۳
 کعبەنین اورتویونو تیکمگە خیاط قضا، ۲۷۱
 کعبە ی حقە مقام باصفاسان، یا علی! ۱۳۷

کعبە ی کۆنلومو اتتدیم داخی بوتلاردان پاک، ۵۹۱
 کعبە ی کوپو منیم اولموش ایدی سجدە گھیم، ۵۸۵
 کعبە ی کوپون ایدی سجدە گھ اهل صفا، ۴۰۵
 کعبە یە اهل حقین باطن دلەندی یولو، ۲۶۰
 کلام جامع اکرم، او روح اللہ اعظم کیم، ۱۴۳
 کلام ضلّ احمد من علیّ سؤیلە ی کسلر، ۱۴۴
 کلام ناطق حق حیف کنج عزەتدە، ۱۲۹
 کلیسایا شعاع عارضی دوشسە، اولور کولبە، ۱۴۶
 کمال جەل گۆر، کیم سؤیلەمیشدیر، ۲۰۰
 کمند زولف مشکینە دوشن آقتدن ایمنلر، ۳۲۰
 کنار چشمیمە سانجیلدی اوخلارین نئی تک، ۲۳۹
 کنار لعل لیبندە سیاه خال محمد ﷺ، ۲۲۱
 کنارمدان چون اول دُر اولدو غائب، ۴۷۴
 کُنْتُ کُنْزاً مَخْفِياً أَحَبُّتُ أَنْ أُعْرَفَ دُئِیْنِ، ۱۳۹
 کنز مخفی دن عیان اولدو دُر شہوارلار، ۴۴۸
 کنز مخفی دن نەھان اولموشکن اول دُر یتیم، ۶۰۸
 کوچوکلر ھورمە گین بئھر بیر گر چە آناسینلان، ۵۱۱
 کور اولایدی گۆزوم ای کاش! بو باغ ایچرە، بوگون، ۵۰۳
 کوفر ایمیش دھردە بیر دینە مقید اولماق، ۳۸۷
 کوفر و ایمانی نە بیلسین زولفوو بند اولمایان، ۲۸۶
 کولاهیندان چیخارتدیم کاکیلین یالوارا- یالوارا، ۴۱۵
 کولاهیندان چیخارتدیم کاکیلین یالوارا- یالوارا، ۶۳۲
 کوھکن داغ اوزرە اولدو تیشە ی غمدن ھلاک، ۳۱۰
 کوی جانانا یئتیشمکسە مورادین، سَید! ۲۶۰
 کوی نیگارد گۆروب اؤز سایە ی قدیم، ۴۲۹
 کوی یارا اتمیسن سَید گۆذر مند نەھان، ۴۴۷
 کوپون خیالی دۆندەری نار جەننە، ۴۹۷
 کوپون مقیمی یم، نە غم، ایمندی قتلدن، ۲۶۵
 کوپوندا گۆز یاشیمی گۆروب توتوب اول یری، ۲۳۴
 کوپوندو قییلە، خاک درین سجدە گاهیمیز، ۲۰۷
 کە بیر وصیت ائدیم سیزلرە ائدین تحریر، ۱۲۸
 کی براھیمە آب لوطفوندن، ۲۲۲
 کی چون حبیب خدا حجّۃ الوداعیندن، ۱۲۷
 کی سال مین ایکی یوز سکسن اوچدە بیر پاشا، ۱۳۱
 کی شاید رفع ائدە درد سیریمی، ۴۵۶
 کی من ھمیشە سلاطینلر حضورندا، ۱۳۲
 کی ناگهان اوجالیب قبردن ایکی انگشت، ۱۳۲
 کیتاب گولدن اوخورسان رسول مدحینی سن، ۳۶۱
 کیم ایچون اولاسان مقدور، اولور مستغنی عالمند، ۴۲۶
 کیم سن بوت لئیلایا گیرفتار اولان عاشیق، ۵۹۵
 کیم کی آغزین قونجە ی خندان گومان ائیلر غلط، ۳۳۱

کیم کی اخلاصیلہ دوتسا بو شہون دامانٹی، ۱۴۹
 کیم کی ایچسہ شراب مولادان، ۵۷۵
 کیم کی ایستر اؤزونو سرور ایام اٹلہ سین، ۴۵۸
 کیم کی بیر مدت منیم تک یارا حسرت قالما ییب، ۳۷۹
 کیم کی سیڈ اؤزونہ بیر گوژلی یار بیلیر، ۲۹۶
 کیم کی میخانہنی بو دھردہ بونیا د ائتدی، ۵۲۰
 کیم گندی دئیم نکھت زولفون منہ یارین؟ ۴۶۹
 کیمدو کیم عمر بن انتر ضربیوہ تاب اٹیلہ سین، ۱۴۰
 کیمدی بس سینہی سوزاندا فریادا گلن، ۳۶۵
 کیمدی بو عارضی خورشید درخشان، کی بوگون، ۱۹۰
 کیمدی بو مجلس عرفانی بو شورا گتیرن؟ ۵۳۳
 کیمدی سندن غیری اسرار مگودان با خبر، ۱۴۰
 کیمدیر او کی هیچ اولمایا عالمده گوناہی، ۵۹۷
 کیمسندن اولمادی دردینہ سیڈ! علاج، ۳۲۸
 کیمسہ اخلاصیلہ دوتسا بو شہین دامانینی، ۱۴۸
 کیمسہ کیم گئیمہ میڈان محبتدہ کفن، ۲۹۱
 کیمہ سن قہر ایلہ دوشنام وئرئیدین، ای شوخ! ۴۰۵
 کیمی حرم، کیمی میخانہدن سنی ایستر، ۱۷۴
 کیمین آئینہی روخسارینا دوشموش نظری، ۵۳۴
 کیمین زولفونہ بند اولدونسہ، سیڈ بی وفا چیخدی، ۳۲۲
 کیمین کی سن کیمی بیر یار سرو قامتی وار، ۲۳۳
 کیمین ہونری، بونلارہ مانند اولسون، ۶۲۲
 کیمینی طور تجلادا یاخار برق جمال، ۲۹۶
 گئتدی اوگون کی سیڈ اوخوردوم بو مصرعی: ۴۱۳
 گئتدی اول جوہر جان، قالدی منیم رنگ روخوم، ۵۲۲
 گئتدی اول کعبہی علیا نظربندن، سیڈ! ۱۶۷
 گئتدی اول گونلر کی زولف عارضیندن اول مہین، ۵۲۹
 گئتدی اول یاسمن زولف، سالیب یاسا منی، ۵۲۳
 گئتدی تا سیلسیلہی زولفو الیمن او مہین، ۵۲۲
 گئتدی سیڈ دولانا کوپون او خال خجین، ۵۲۳
 گئتدیلر فرہاد ایلہ مجنون بساط دھردن، ۴۳۵
 گئتدیم، آرادیم کعبہی علیادا سنی، ۶۲۹
 گئتدین، دل زاردان خیالین گتتمز، ۶۲۱
 گتسہ شام تیرہ، رۋشن صوبح اولور، لاکین منیم، ۳۱۱
 گتتمک قاشین خیالی کۋنولدن ماحالدر، ۵۴۲
 گتتمہ جمعیت اغیارا، سن ای زولفو سیاہ! ۵۱۱
 گتتمہ کج، ای دل شئید! بو ہیلال ابرونون، ۲۸۱
 گتجہ اول ماہ ایلہ ہم بزم اولدوغومدان داغ اولوب، ۲۰۸
 گتجہ باخماق نہ قدرہ آینہیہ شوم ایسہدہ، ۳۹۰
 گتجہ گۋردوکدہ صفای روخون، ای کعبہی حوسن، ۱۶۱
 گتجہ گۋردوم سنی، ای آفت دۋران! یوخودا، ۱۶۱
 گتجہ - گوندوز کی اۋزو مست ریادیر زاہید، ۵۴۳

گتجہ لہر حسرت ماہ روخ زیباسیلہ، ۵۸۴
 گتجہم او حور جمالیلہ روز تک رۋشن، ۵۳۱
 گتجہم گونوم بیر اولوب اول مہین فراقیندان، ۳۵۶
 گتدرسہ عارضیندن زولف شب رنگی، گلیر خطی، ۵۴۶
 گتدندہ یار، دوروب ناز ایلہ کناریندان، ۲۴۶
 گتدہر باہار ہامی یار و ساغرین، ای دل! ۴۸۳
 گتدیب اغیار ایلہ اول ماہ روخ، سئیر گولوسنانا، ۳۹۸
 گتدیب او قاشی کامان غئیر ایلہ شیکارا بوگون، ۱۸۸
 گتدیب او ماہی نچہ گوندو من یٹنہ گۋرورم، ۲۸۲
 گتدیب شیکارا بوگون اول غزال مشکین مو، ۱۸۸
 گتدیب فرہاد و مجنون دھردن، من قالیشام تنہا، ۵۲۵
 گتدیدی غئیر ایلہ گولزار سئیرینہ یاریم، ۴۰۶
 گۋڈریم کوپووا دوشجک، آباغیم توپراغینی، ۲۹۰
 گۋر اۋنون بارماقلا ریملہ توتوموشام شام و سحر، ۲۳۵
 گۋر بو سۋدازدہنی، توتدو او زولف سیہی، ۳۶۸
 گۋر رشکیمی کیم ایستہ بیرم گۋزلریمی کو، ۴۸۶
 گۋر طولم پایہ سین کی شہ مستقل ایکن، ۳۶۲
 گۋر کی توتوبدور قلم، یئر لب جاناندا، ۱۵۸
 گۋرچک آئینہ روخون، آہ اٹلہ مک موشکولدر، ۶۳۱
 گۋرچک اول صورت ذوق آوری، قالدیم حئیران، ۴۸۷
 گۋرچک اول صورت زیبانی، اۋزومدن گتدین، ۳۹۵
 گۋرچک جمال یاریمی گلدی زبانا شمع، ۳۳۶
 گۋردو اولورہم حسرت چشمیندن او شوخون، ۵۲۷
 گۋردو او تار طوررہی پر پیچ و پر خمی، ۳۱۴
 گۋردو ای قونچہ دھن! تا کیم گول روخساریو، ۳۳۹
 گۋردو رویون، صنما! گلدی بوگون ایمانا، ۲۸۵
 گۋردو کی شمع روخ آلینا بنزر او مہین، ۳۴۲
 گۋردوکدہ او شیرین دھنین عارض آلین، ۶۳۱
 گۋردوکدہ لالہ داغینی، رشک اولدورہ منی، ۲۷۵
 گۋردولر عاجیزم، اونلار منی بس خوار ائتدی، ۵۸۳
 گۋردولر قان ایچیجی گۋزلرینی اہل نظر، ۲۵۴
 گۋردوم آبی، دئیم: «ای گول! گۋردوم آبی نہ ایلہ؟» ۵۰۷
 گۋردوم او سیہ طوررہنی روخساریو دوشموش، ۲۴۳
 گۋردوم اول آئینہی لم یزلی، ۵۶۸
 گۋردوم اول سبزہی بیگانہ گولوسنانی توتوب، ۵۸۹
 گۋردوم اول نور تجلاسین کیم، ۵۶۹
 گۋردوم بو غریبہ حالی، سبحان اللہ، ۶۲۳
 گۋردوم رقیبہ مایل اولان التیفاتینی، ۱۷۶
 گۋردوم رقیبی یار ایلہ باغ ایچرہ ہم نفس، ۳۶۹
 گۋردوم سحر دوشوب در دلدارا دزہوار، ۱۸۲
 گۋردوم سنی ای گول! اختیاریم گتدی، ۶۲۸
 گۋردوم کی اولفیتمدن ائدر عار دلبریم، ۴۳۰

گۆردوم کی گلیر تنگه نیگاریم، سفر اتتدیم، ۳۹۳
 گۆردوم گولو، اولدو اوزونه حسرتیم افزون، ۴۶۹
 گۆردوو گۆزوم کی یاری گلیر، آغلایاندا من، ۵۱۸
 گۆرسئیدیم اگر یاریمی، بیلم نە دئیردیم! ۶۳۱
 گۆرسم گۆزومه باتار تیکان تک هر گول، ۶۱۶
 گۆرسه بو صفا ایله سنی کعبهده حجاج، ۲۴۶
 گۆرسه ناداندا اگر بیر درد، انیلر یوز دوا، ۳۰۹
 گۆرک منیدن نه فیتنه اولدو حادث، ۲۰۰
 گۆرمز حقیقی عاشیق اولان وصل یارینی، ۲۶۶
 گۆرمز عالمده بیزیم پرتو روخساریمیزی، ۵۸۷
 گۆرموسن آئینهی وجهینده عکس صورتین، ۴۲۰
 گۆرموشدو خیزر آب بقانی او چاهدا، ۵۲۸
 گۆرموشم خواب ایچره بیر مئلتدی قاشین طاقینی، ۳۱۰
 گۆرموشم لعلینی، لازیمدی تۆکولسون قانیم، ۱۶۱
 گۆرمه دیم بیر دل آچان یئر، در دلدار کیمی، ۵۵۸
 گۆرمه مک یاری بلا، گۆرمگی غئیر ایله بلا، ۱۶۸
 گۆرمه میش دیداری، ای دل! وصلت اسناد اتتدیلر، ۱۷۱
 گۆرمه میش سئید سرگشته او شمع حوسنو، ۱۹۰
 گۆرمه ییب سن کیمی، ای مه! چرخ مینانین گۆزو، ۴۷۴
 گۆرن خدای احد نورونو بو کثرت آرا، ۲۶۹
 گۆرن دئیر اوزونو نقطه ی مرکب ایله، ۱۶۰
 گۆرن زولف سیاهین اوزده سؤیلر مشک تردیر بو، ۴۶۵
 گۆرنده خامه نی اول نوخطین بنانیندا، ۱۶۰
 گۆرنلر صفحه ی رویوندا سئید خطین اول شوخون، ۳۲۱
 گۆروب ابروسونو شمشیره باخیرسان اگر، ۳۶۵
 گۆروب بلقیس گل تخت زمرد فام گلزاری، ۱۴۳
 گۆروب بیر گنجه، ای مه! پرتو روخسار تابانین، ۵۰۱
 گۆروب جفاسینی تا غئیر ترک عشقین ائده، ۱۹۱
 گۆروب خوبلار جفاسین خوفه دوشموش سئید، زاهید، ۴۱۶
 گۆروب روخسارینی نذر اتتمیشیم کیم جان ائدم قوربان، ۱۸۵
 گۆروب روسوالیغیم دؤقون، آتارلار ننگ و ناموسو، ۲۲۶
 گۆروب ضیای روخون کوی یارا گلدیم من، ۴۳۳
 گۆروب عذارینی زولف سیه جیواریندا، ۳۶۷
 گۆروب عذارینی زولف کجینده اول شوخون، ۲۸۲
 گۆروب کؤنول آچیلیر الله تیغ برانین، ۱۸۶
 گۆروب مزاریمی اول شهسوار حوسن، دئدی: ۲۳۹
 گۆرورهم اول گۆزو بادام، او لعلی شکر، ۲۹۷
 گۆروسن چرخده بیر آیدا دگیلیر مه نو، ۲۰۲
 گۆروم ای سئید سرگشته، سنی لال اولاسان! ۴۴۶
 گۆروم سنی دؤنه سن قانا، ای دل زاریم! ۵۰۴
 گۆرون کی عاقبت الامر کیم اولور مغبون، ۴۵۲
 گۆرونو عالمه یوخسا علامت محشر، ۶۰۰

گۆرونده بیر اوزو، مستور قیلدی بیر اوزون زولفو، ۳۲۶
 گۆرونمه سئیدی اگر هر مکاندا نور روخون، ۴۰۴
 گۆرونور زولفون آراسیندا مه روخسارین، ۲۶۹
 گۆره بهشت جمالیندا گندم خالین، ۴۸۴
 گۆره هاراییمی، شاید او شه، سورا حالیم، ۵۱۵
 گۆره ر اغیار ایله یارینی اولمز، ۴۵۷
 گۆره سن کی او کیمین دهرده توپراغی ایمیش، ۱۸۴
 گۆره سن کیم نه ایمیش خورمت صهبایا سبب، ۱۸۳
 گۆره لر دؤق و صفاسینی اگر سئید تک، ۵۰۷
 گۆرنده جیلوهده بو سرو گول عذارلاری، ۵۳۷
 گۆرنده قامتیوی سئیرگاه گولشنده، ۵۰۸
 گۆره نی موی میانین او پری نین، سئید! ۲۸۷
 گۆره دیدی سن تکی روح و روانی دیدی مریم، ۴۱۶
 گۆریچکلری خوش کلام، عاشیقلا رانام، ۶۲۵
 گۆز کیم بو قدر گیریلر ائیلر، وضو قیلیب، ۵۶۱
 گۆز گۆرمک ایسته مز او گول تردن اؤزگه نی، ۴۹۷
 گۆز گۆستریر دله خم ابروی مهوشی، ۲۹۱
 گۆز یاشی ایله خورهم او سروی ائدیب کؤنول، ۵۱۸
 گۆز یاشیله لب دلداردان آلدیم بوسه، ۳۷۹
 گۆز یاشیم ایله نشو و نوما وئردیگیم گولون، ۳۴۰
 گۆز یاشیم سو وئریب اول خنجر موژگانا، نولار، ۵۳۴
 گۆز یاشیمدان وئردیم، ای نخل وفا! نشو و نوما، ۴۰۲
 گۆز یاشیمی دل، جولارا دؤنده ردی غمیندن، ۲۳۶
 گۆزدن روان اولور جیگریم قانی رشکدن، ۲۳۸
 گۆزلریم فیکر میانینلا اولوبدور اشکبار، ۴۸۸
 گۆزلرین آهویا بنزه دیم، خطا اتتدیم، او شوخ، ۵۴۹
 گۆزلرین پنهنان وئریب سیرر دهانیندان نیشان، ۴۸۹
 گۆزلرین تعلیم سحر ائیلر سنین مردوملره، ۲۵۵
 گۆزلرین رۆشن ائدن شمع روخوندان، ای پری! ۳۰۸
 گۆزلرین وصفینده بیر سؤز یازماق ایچون شاملار، ۵۰۱
 گۆزلرین هر غمزه سی بیر عاشیقی مقتول ائدیب، ۲۵۲
 گۆزلرین یادی ایله سینده آسایش یوخ، ۲۹۸
 گۆزلرین، ای سنگدل! سیندیردی کؤنلوم شیشه سین، ۱۸۴
 گۆزوم خونا ب دلدن ظاهر ائیلر زخم پنهنای، ۴۶۶
 گۆزوم دوشدو او بادام دو مغزه، ۳۸۴
 گۆزوم سندن سیوای روخساره یه گر باخسا، کور ... ۴۴۱
 گۆزوم قاراسینی حل ائیله ییب میداد ایچره، ۴۰۸
 گۆزوم کور اولدو هیجیرن گیره ی بی منتها سیندان، ۶۳۲
 گۆزوم کیم رۆشن ایدی نچه گون برق جمالیندان، ۴۷۸
 گۆزوم یاشی غمینده آغلاماقدان دؤندو دریایا، ۳۱۱
 گۆزوم یاشیندان ای سرو روان! رنجیده اولموشسان، ۲۰۵
 گۆزوم! تۆک لعل اشکین، آغلا کیم بو مجلیس غمده، ۵۴۶

گۆزومدن اتندی غمین قانلی چشمه لر جاری، ۴۹۵
 گۆزومدن خاک پاییں آلدی سئیل اشک توفانی، ۵۲۱
 گۆزومون مردومونو ائیلمه خونابه غرق، ۵۸۷
 گۆزومون یاشینی منع ائیلمه کویوندان، کیم، ۲۸۶
 گۆزون قوربانی، ساقی! دور منه رطل گیران دولدور، ۲۵۶
 گۆزون گر ایچسه قانیم، نازیوی چکمک موناسییدیر، ۳۰۵
 گۆزون یاديله کۆنلومده، عجب یوخ اولماسا عیشرت، ۴۴۱
 گۆسترسه یارا کۆنلونو وار وجهی سئیدین، ۲۹۲
 گۆستریب اؤل وفا، آخر اولورلار بی وفا، ۵۴۴
 گۆستریب بیر- بیرنه ماه روخون، اهل نظر، ۵۳۴
 گۆستریب روخساریوی گؤفتارا گلدین تا کی سن، ۴۴۷
 گۆستریب زولفون آرا خطین، دهانین عاشیقه، ۴۳۵
 گۆستریب مسجیدی زاهد کی بو ایمان یولودور، ۲۶۰
 گؤفت و گو ائیلردی اغیار ایله گؤرجک گۆز یاشیم، ۶۴۱
 گۆندرمسه گر اول لبی شکر کاغید، ۶۲۰
 گۆندهریر وصل پیامین منه اغیار ایله، ۴۹۹
 گۆندهرین سئید! وفات اتدیکده من، زوناریمی، ۴۲۸
 گۆهر اشکیم کیمی دوشدون نظردن عاقیبت، ۴۶۳
 گۆهر شاهوارا اول راغب، ۵۷۴
 گۆیدن یثره سن اتنمیسن، ای آیه ی رحمت! ۲۹۸
 گاه آلیرسان جانیمی، گاهی وئیرسن جان منه، ۴۱۰
 گاه اولور تندیاد قهریندن، ۲۲۲
 گاه پیغام جفا، گاه بلای هیجران، ۱۹۸
 گاه درد و گاه غم، گاهی بلا، گاهی عنا. ۱۷۱
 گاه عیشوه، گاه غمزہ، گاه خشم و گاه ناز، ۴۴۸
 گاه گؤستردی قدین گؤیلره چیخدی آهیم، ۵۸۴
 گاه و گه دل ایستیهیر بوسه یوزوندن، وجهی وار، ۱۸۴
 گاه یاخدی منی هیجر روخو، گاه وصالی، ۲۸۰
 گاهی دهانی کۆنلوم ائدر آشیکارا قان، ۲۹۳
 گتدیلر دوزخ اودون عاشیق ایچون دونیایا، ۲۵۴
 گتیر ساقی قدح کیم موسم عشرت مهتادیر، ۱۴۲
 گتیردی باشیما سئید، قدی قیامتیر، ۵۱۰
 گتیردی تنگه منی روزگار، ای خالیق! ۳۴۹
 گتیردین، ای کۆنول! زارا منی، سن آه و زارینلا، ۱۹۴
 گتیرمز عارض آلین باخاندن تاب نیگاه، ۲۸۲
 گتیریب تازه یئنه شهره جهنم خبرین، ۳۳۴
 گدای کوی یارام تخت و تاجا احتیاجیم یوخ، ۲۱۴
 گدای کوی یارم، ائیلرم آفاقا سولطانلیق، ۳۵۰
 گدای کویونام، ای شهسوار عرصه ی حوسن! ۵۵۵
 گذرین دوشه در دلبره، ای باد صبا! ۱۵۶
 گر آی و گون توتولسا، نه غم ریند منی کشه، ۵۴۰
 گر اتسه طیب درد پنھانا علاج، ۶۱۷

گر اتمز ایدین عارض دلبرده تجلی، ۲۲۵
 گر اؤلن واخت سنین آدینی ذکر ائیلمه سم، ۳۵۸
 گر او آهو گۆز دوشه عالمده بیر گون دامیوا، ۳۶۳
 گر او سرو گول روخ عشقیندن شهید اولسام، منه، ۴۲۸
 گر او شیرین لب لعلینی شکر بار اتسه، ۲۴۸
 گر اول صنمین زولفو غمیندن اؤله سئید، ۱۶۱
 گر اولدو منیم جانما جانان وارث، ۶۱۶
 گر اولسا شیکست عضو- عضون غمدن، ۶۱۴
 گر ای سرو روانیم! باغ آرا ناگه خورام اتسن، ۲۵۰
 گر ایستهن کی خسته کۆنول قانا دؤنمه سین، ۴۵۹
 گر اینتظاردان گۆزووه یئنه قاراسو، ۵۶۰
 گر بو نقدی کم عیار اولسا قبولون یا علی! ۱۳۷
 گر بهشت کویون ایچره نعشیمی دفن اتسه لر، ۴۲۸
 گر بیر ایاق ایله توتا لوطف ائیله ییب الیم، ۱۷۷
 گر پیر موغان توتسا الیمدن، نولا، زاهد، ۴۴۳
 گر تۆکرسن، ای خلیلیم! قانیمی، غم اتمرم، ۴۶۳
 گر چه آی گوندن قیلیر کسب ضیاء، امما بیزیم، ۴۲۴
 گر چه بیگانه ایدیم من، لاکین، ۵۷۰
 گر چه دل سئیدینه، ای گول! خط ایله خالین وار، ۲۳۱
 گر چه قارا گونم او مه کج کلاهدان، ۴۱۶
 گر چه من چکدیم ره عشقینده رنج و زحمتین، ۵۸۱
 گر چه مندن اتدی سرکشلیک او سرو سربلند، ۲۲۰
 گر چه نه افلاک کجرو سختدیر، ای تیر آه! ۵۵۳
 گر چه هامیدان صفحه ی دونیادا کم من، ۴۳۱
 گر چه هیجراندا، کۆنول! بد کنجینیر احوالین، ۴۵۷
 گر حمید ذوالمعالی ایچین بو غزا مدحن، ۱۵۰
 گر خالیق اشجار و فواکه من اولادیم، ۴۸۹
 گر خیزر او فئض دم شمشیریوی بیلسه، ۳۰۸
 گر دئسم آیدی یئر اوستونده گلیب رفتارا، ۳۰۶
 گر دئسم مریم، ائدر تصدیق اهل روحلار، ۲۰۸
 گر ذات حقی بولماق دیرسن، ۵۵۰
 گر سؤال ائیلسه زاهد کی نه دیر نشئه ی منی، ۲۶۱
 گر غنیر ائلیه بئیت خداوندی زیارت... ۵۹۳
 گر فریدونا چاتسا دؤلتده، ۵۶۳
 گر قانیمی ایچسه منیم اول دلبر خونخوار، ۱۹۶
 گر قتل مورادیندی، سنه بسدیر او غمزہ، ۴۰۷
 گر قولام حبش اطاعت ائده، ۵۷۹
 گر قونجه ی ریاض اومیدی آچیلماسا، ۴۹۷
 گر کسمه سئیدی بولبول زارین قرارینی، ۳۶۲
 گر گؤرسه نخل قامتیوی سرو پا به گل، ۲۶۶
 گر گوناھ اتسه سئید قرشی، ۵۷۹
 گر منی بو ایسه، ساقیسی اول قارا گۆزلو یار، ۲۶۲

گلمیشم جان وئرمگه، ای شه! منای کویووا، ۴۶۳
 گلمیشم کویووا یوز سعی ایله جان وئرمک ایچون، ۳۹۰
 گلن زیارت بیت الحرامدان داخی سئید، ۲۴۳
 گلیب بازارا بیر یوسف کی گؤرسه روی زیباسین، ۵۱۱
 گلیب گؤفتارا، ای گول روخ! نیشان گؤستر دهانیندان، ۳۲۰
 گلیب مزارینا اول سرور فلک قدرین، ۱۳۱
 گلیب نهانی در یارا یوز قویوب خاکا، ۲۴۶
 گلییدی تنگه اونون جمله خلق طولموندن، ۱۳۱
 گلییدی جیلوهیه اول سرو، قده و قامتله، ۲۳۶
 گلیر اول یوسفین بازارینا زال فلک هر گون، ۵۳۶
 گلیر ملک سبادان موزدهی بلقیس دیر هدهد، ۱۴۳
 گلیر منه بو غمین هر دقیقه سی بیر آی، ۱۸۸
 گلیر یانیم غنیر ایله نیگاریم حال سورماقچین، ۴۱۵
 گلیردی جیسمه اوخون، چیخدی جان قاباغینا، آری! ۲۴۳
 گلین، بیر ائیله یین ای باده خوارا، هیمت، ۴۵۲
 گنج استغنا ایچون خورشید ساغردیر دلیل، ۲۰۳
 گنج کمال لایق بو خاکدان دگیل، ۳۳۰
 گندم خالین گؤروب آلدانا یارین، ای کونول! ۲۸۷
 گندم خالین گؤروب بیر کیمسه مائل اولمایا، ۳۶۴
 گندم خالین گؤروب جنتدن ال چکمز او کیم، ۳۵۷
 گندم خالینا یارین وئردی سئید جنتی، ۲۵۹
 گو کوب باختمیدا منیم رفعت اولوردو، ۴۶۸
 گوش قیل ای کی بیلیرسن اؤزونو واقیف کار، ۶۰۲
 گوشه ی زندان محب حیدره گلزار اولور، ۱۴۹
 گوشه ی مئحرابدا اول بوت آچیب روخسارینی، ۴۸۵
 گوشه ی مئخانه ده بسدیر بیزه سینمیش سفال، ۳۵۷
 گوشه ی مئخانه ده بسدیر بیزه سینمیش سیفال، ۵۳۹
 گوشه ی وحدته گولزار حقه واصل اولان، ۳۰۸
 گول اول اسحاقه بنز دامن سارای گولشنده، ۱۴۲
 گول جعفر کیمی رنگیم سارالدی باد مؤختندن، ۴۵۸
 گول جعفر کیمی رنگیم سارالیب فیرقتدن، ۱۵۶
 گول جمالیمیزین وصفینی قیلان سئید، ۴۰۹
 گول رعنادان آرتار باغا زیور، بو عجب دیر کیم، ۱۶۵
 گول روخساریمیزا کیمسه کی اولسا طالب، ۵۸۷
 گول غنچه لیکده گر چه اولور خارا آشینا، ۱۷۶
 گول گؤروب یاد روخیله منی اینجیتدی کونول، ۵۰۳
 گول - گول اولوب سیرشکیم، گولزار اولوب کناریم، ۵۲۵
 گول - گول دهیب سیرشک تریم، چشم خون فیشان، ۳۱۴
 گولاب وورما اوزه، ائتمه گؤز یاشیم جاری، ۲۸۱
 گولخنره دالدان آتیلیر گونده کؤتوک، ۶۲۸
 گولزار خط و خالینا نظاردن سیوای، ۴۵۴
 گولزاردا بولیوله تیکاندیر آزار، ۶۲۱

گر مئیلیم اول شمع روخ یارا، نه نقصی، ۱۹۳
 گر من سن اولسام، ائتمز ایدیم، ای سییهر دن! ۲۱۸
 گر موزدهی وصالی گله، یوخدو فائده، ۲۹۳
 گر نهال آرزوموز، ریشه سیندن خشک اول، ۳۵۷
 گر وصل یار اولماز، من نئیلیرم باهاری، ۵۳۵
 گر یار ایچون اغیاری توتوم دوست، نه عئیبی؟ ۱۹۳
 گر یار ناز قیلسا، نیاز ائیله، ای کونول! ۲۶۵
 گرچه اسماعیل ایچون خلق ایلده بیر قوربان کسر، ۱۵۰
 گرچه اول شیفته حال اولدو پریشان خاطر، ۵۹۰
 گرچه چیخامزدی او گول چهره منیم یادیمدان، ۵۸۹
 گردنیدیر بو بیاضنده و یا سینه ی باز، ۴۷۷
 گرک اول قدم یاردا سر عاشیق، ۳۶۱
 گردی کیم سالا حال اهلینی بلایا فلک، ۳۵۵
 گره کدی یوسفی یعقوبدان جذا قیلسین، ۳۵۵
 گره کدیر مۇج خارا بیلسین، ای مه! مۇج دریانی، ۴۴۹
 گشت گولشن دندیلر رفع غم هیجر قیلیر، ۳۲۴
 گفتگوی لب شیرین و شکردن غنیری، ۵۳۴
 گل ای جمالی اولان زیب جان و زیور دل، ۳۵۹
 گل بزم زولئیخایا، سن ای یوسف ثانی! ۲۹۹
 گل بیر یانیم ای گؤزو بیمار! اولورهم من، ۴۳۲
 گل تاماشا ائله روخساردا عیقد عرقی، ۴۲۴
 گل تشنه ی دیدارینا پئیکان اوخون آت کیم، ۲۴۶
 گل قیلما طیبیا! منه افسانه علاج، ۶۱۷
 گل کلیسایا، تاماشا ائله معجزلرینه، ۴۲۴
 گل وعده ی قتلمده منیم ائیلمه تأخیر، ۴۰۷
 گل، ای مسیح! لطف ایله بیرگون عیادته، ۲۰۴
 گلدی باهار، گلمه دی اول گول عذاریمیز، ۳۱۴
 گلدی خط روخسارینا، عشاقا دهیدی یارالار، ۳۳۰
 گلدی خطی اگر چه اوزه خال خشک تک، ۲۳۲
 گلدی دیله قان ایچمگه پئیکانی اوشوخون، ۳۰۸
 گلدی فیکرین کونلومه، یارب! اول جان بی خبر، ۲۳۵
 گلدی قانیمی تۆکوب یار قوتارسین غمدن، ۴۰۹
 گلدی قرآن عرب دیلینده، ولی، ۵۷۹
 گلدی گؤفتارا خیالین، دل دیوانه ایله، ۵۰۶
 گلدی گؤفتارا لبی، عالمی احیاء ائله دی، ۵۳۳
 گلدی ماهیم، چیخدی گون، من گؤهر اشکیم ساجیب، ۲۰۸
 گلدیکجه عؤمروم، اولدو فیزون درد و محنتیم، ۲۹۵
 گلدیم، گوردوم کی باغدا یاریم یوخ، ۶۱۹
 گلمه نغشیم اوسته وئرسم حسرتیندن جان اگر، ۴۱۰
 گلمه دی آفتابیمیز، کئچدی نهار نیصفدن، ۳۷۷
 گلمه میشدیم حله من کتم عدملن بیرون، ۵۸۲
 گلمیشدی مسیح دهره سندن اقدام، ۶۱۹

گه گيرفتار ائله‌دی کۆنلومو تار کاکیل، ۵۸۴
 گه یاد زولفون ائيله‌ییرم، گاه کاکیلین، ۲۹۳
 گه یاندی، گه ییخیلیدی، چیخیب دود باشینا، ۳۳۷
 گه‌ی چئشمین آلیر جان، تیر غمزه‌ندن توتار پنهان، ۲۵۰
 گه‌ی چئشمین، گه ابرون، گاه غمزه‌ن قصد جان ائیلر، ۲۵۰
 گه‌ی دیلین توتولور، گه فغان ائدرسن سن، ۳۶۰
 گه‌ی هیجرین، گه‌ی وصلین، وورار اود قلب سوزانا، ۳۱۹
 گیرم بو گنجه‌قالدی گۆزوم یولدا، نه نفعی؟ ۵۴۷
 گیرمه‌سن مسجیدلره نامرد زاهدیلر کیم، ۱۹۷
 گیریان سنی گۆردوکده اولور گول کیمی خندان، ۴۴۰
 گیریب حمّام آرا دلداری گۆردوم، ۳۸۳
 گیریه‌ی بی‌اختیاریم تلخ ائدیپ اوقاتییمی، ۲۲۰
 گیزله‌دیریم بیر زمان بو چشم رۆشنندن سنی، ۵۵۳
 گیزله‌نیب زولفونده کۆنلوم، بیلمیشم کیم بو سوزو، ۱۶۴
 گیسولار ایچره ائتدی کمین تورک مست تک، ۴۵۲
 لولؤی شاهوار گۆفتارین، ۵۷۵
 لئیک قیل هر گوناها استغفار، ۵۷۲
 لاجوردی طلادی دیوارا، ۵۶۳
 لازیم دگیل پدر سنه، ای مئهربان پسر! ۵۳۸
 لاش وئریب بسله‌دیم هر کوچوگو دهرده، ۵۶۴
 لاف ائتمه‌سئیدی عارض یار ایله حوسنده، ۱۸۲
 لاف ائدیپ گویا کی بیز دریا‌لاری نوش ائتمیشیک، ۴۰۳
 لاکین رقیب پندین آلیب، سئید، منیم، ۱۷۶
 لال اولور عاشیق، گئدر چون حوسنو الدن بلبرین، ۲۴۱
 لاله آچیلیب داغی منه اولدو نومايان، ۳۸۳
 لاله تک داغ دل سینهی سوزانیمی گۆ، ۱۵۷
 لاله‌لر کیم باش وئریپ خاک مزاریمدان چیخار، ۲۸۸
 لایه‌ی رویون ائدر چون داغ پنهان آشیکار، ۲۴۱
 لب اوسته خالیی گۆردوم او نوسرین، سئید! ۳۹۷
 لب بسته‌دیر اهل حال آغزی، ۶۴۳
 لب پئیمانیه یئتدیکده لییم، ۵۶۸
 لب جاما یئتیشیردی لب لعلی او گولون، ۴۰۳
 لب دلبردن آلیر کام لب جام مدام، ۳۹۳
 لب شکر شیکینندن سنه دوشنام وئریر، ۵۴۱
 لب شیرینی وصف ائت، او گولون کیم سئید! ۲۰۲
 لب لعلین هوه‌سین مونس جان ائيله‌نم، ۳۸۱
 لب لعلینده خس، ای مئهر سما! گۆردوم، عجب! ۱۸۴
 لب لعلینله کی بیر سیرر نهانیم وار ایدی، ۳۸۱
 لب و زولف و خطینه اولدو منیم دسترسیم، ۴۰۰
 لب یار ایله مکزکز اولا گر قافیه‌لر، ۲۹۸
 لب یار ایله‌دیر پئیماننه‌نن ذوق روان بخشی، ۳۰۷
 لبرین اؤپدو کۆنول اولدو مئی ناب اوغروسو، ۴۷۵

گولزاره گول گلینجه، تک بزمه یار گلین، ۵۳۵
 گولستان کوی دلبر وصفی نین انشاسینا، ۳۳۰
 گولشن باغ رسالنده گول ایدی فاطمه، ۱۴۱
 گولشنده سئید! ایچدیم او نوشین لب ایله مئی، ۴۳۰
 گولشنلر ایچره گر آچیللا صد هزار گول، ۳۶۱
 گولشنه تشریف نشر ائيله، او بوی کاکیلین، ۱۷۱
 گوللر آچیلدی، دماغی چاغ اولدو دلبرین، ۳۳۹
 گولو الیندن آلیب بی‌قرار شغل ولتیک، ۳۵۵
 گولوستان جمالیندان دوشوبدور تا جدا کۆنلوم، ۵۹۶
 گولوستان جهاندا گول سئون چکمز خزان قئیدین، ۲۴۹
 گولون گولایینی آخر گونو چکر عطار، ۳۶۰
 گولون گولایینی عطار چکدی، ای سئید! ۲۷۲
 گولون وصالینی سن بول غنیمت، ای بولبول! ۱۷۰
 گولون وصالینی گولزاردا غنیمت بیل، ۳۶۰
 گون ائتدی طلوع، صوبح دوردوم گۆردوم، ۶۱۵
 گون اوزون روخساریوا اوخشاتدی بیرگون لاف ائدیپ، ۴۳۴
 گون اولسا گنجه اولماز، ای ماه! نه‌دیر وجهی، ۱۵۴
 گون چکیدی گۆزونه خاک در دلداری، ۳۰۶
 گون چیکدی محو اولدو جهاندا سیتاره‌لر، ۵۱۹
 گون شعاعی وار ایکن، مومکون دگیل گۆرمک هیلال، ۴۸۹
 گون قارشیسینا چیخما کی نیلوفر تر سن،... ۵۹۳
 گون کی هر ساعت گیریر بیر ابر آرا پنهان اولور، ۱۷۹
 گوناها اهلینی مایوس قیلما رحمتدن، ۱۷۳
 گوندوزلر ایشیم ناله، گنجه گۆز یاشی همدم، ۵۲۳
 گویا باشیندا بیر گول آلین هواسی وار، ۱۷۶
 گویا قفسده بولبول اولور زاغا هم نفس، ۳۷۲
 گویا کی شراب نایمیز کوثر ایدی، ۶۱۸
 گویا کی وصل یاردا سولطان عصر ایدیم، ۴۱۳
 گویا تک اشک گولگونوم اولور هریان روان، ۱۸۷
 گه اوج، گه حسیضده گۆردو فغانیمی، ۵۱۸
 گه باد صبا تک وئریسن گولشنه رۆتق، ۴۱۹
 گه تمنا تیغین ائیلرسن، گه‌ی پشیکانیی، ۳۱۷
 گه جؤر و گه خطا و گاه خشم، ۱۷۵
 گه دوشرسن مشکلات دهره ای مشکل گشا! ۱۳۸
 گه سۆزون مئیکانه‌دیر، گاهی خیالین ساقیدیر، ۳۱۷
 گه سرزنش خلق، گه‌ی کینه‌ی گردون، ۴۶۹
 گه سنه یمن یمن وار ایدی، گه یسر یسر، ۴۰۶
 گه عندلیب و گه‌ی سار و گاه صلصلدن، ۱۷۴
 گه غمزه‌دن آتار منه یوز ناوک بلا، ۲۲۸
 گه کۆنول نازینی ایستر او شهین، گه سیتیم، ۳۳۷
 گه گۆزوم احوالینا کۆنلوم قیلیر فریادلا، ۳۹۱
 گه گۆزون یادیله کۆنلوم درد ایله بیماریدیر، ۳۹۱

مٺهرو مہدن کعبتین آلمیش الہ نژاد چرخ، ۲۲۰
 مٺهري اول ماہین سیرشته اولدو اول گون کۆنلومه، ۳۱۰
 مٺهريں آرتار سنہ روخساریو باخدیقجا خطین، ۳۷۶
 مٺی ایچمهین، بو مشخصدی، اهل حال اولماز، ۲۹۹
 مٺی ایچمهیین قیلا سیله اگر نهان سندن، ۳۳۵
 مٺی ایچیب غئیر ایله روخسار عرقناکین آچیب، ۴۴۶
 مٺی حُبّ علیدی مشربیمیز، ۵۷۳
 مٺی خوم غدیری تۆک جاما، ۵۷۳
 مٺی شیدن بوگون خوماریم وار، ۵۷۱
 مٺی ظهورو اولدو ساغردن عیان عالمه، ۱۵۳
 مٺی کیمی روگوشاده ایکن اول پری جمال، ۱۷۹
 مٺی گولفاما دؤن اول لبّ لعین هوهسی، ۲۴۸
 مٺی گولفامدان زاهید! سؤز ایله ائیلهدین تۆبه، ۱۹۴
 مٺی ناب ایله آباد ائیلهدیم صد شوکر جان مولکون، ۳۹۳
 مٺیخانه آستانهسینی ائتمرم عوض، ۴۹۵
 مٺیخانه طرف اماندی وار، ای ساقی! ۶۲۸
 مٺیخانه طرف، ساقی! اماندیر گوذر ائیله، ۴۹۸
 مٺیخانهلرین حالینا دخل ائیلهمهسئیدن، ۴۴۳
 مٺیدن اؤتورو اکمک ایچون تاک یئرینده، ۳۹۸
 مٺیدن بوگون کی منع قیلیرسیز جوانلاری، ۵۶۰
 مٺیدن غرضین بیلمهسه، باک ائیلهمه، نادان! ۲۷۱
 مٺیدن مورادا بوسه ی ساغردیر، ای کۆنول! ۲۱۰
 مٺیده یوخ لعل لیبندہ اولان آثار صفا، ۱۹۰
 مٺیل مٺی گولفام کی آخر نفس ائتدیم، ۳۹۴
 مٺیوهسی اوخشاماسایدی لیبندہ دلدارین، ۱۸۳
 مٺیه سیله کیمی مٺعاد اولار گر واعیظ شهر، ۵۱۴
 مائیل چشمین اولان باداما ائتمز ایلتیفات، ۳۲۷
 مار ضحاک ایدی گیسوسو، فریدون خطی، ۴۳۸
 ماسوادان کسب اولقت طرحین، ۵۷۱
 ماشاء الله بو گۆزل کیمدی کی شیروانا گلیب، ۱۹۰
 ماضی کئچیب، مضارعه یوخدور اومیدیمیز، ۴۹۲
 مانع اولورلار عاشیقہ کیم مٺهري آز اولار، ۲۶۳
 ماه بی مٺهريم اگر کیم گؤستریر روخسار، صبح، ۲۰۷
 ماه تماما ائیلهدی نیسبت جمالینی، ۴۱۴
 ماه روخ جانان، خط ایله اولدو سیهگون، ۱۹۱
 ماه نو بحثی ائشیتدیم کی او مٺهرو ایلهدیر، ۲۸۶
 ماهیم بیخیلیدی بستره عین الکمالدان، ۴۱۴
 مایلیدی مگر چرخ جفاکار وفا یا، ۵۲۷
 مبادا جان چیخا سیله، گنده بو نامه ایله، ۴۰۸
 متاع شعر او قدر ارزان اولوب عالمده، ای سیله! ۳۰۶
 متاعیم اولماسا ایدی متاع فضل و هنر، ۴۰۶
 متقی دیر اوگون گرامی اولان، ۵۷۹

بلبرین بوسهسینه مانع اولوب لشکر خط، ۴۸۸
 بلبرین تک کان آرا هرگیز تاپیلماز لعل تر، ۲۱۳
 بلبرین معجز ایله مُردهلر ائتمز احیا، ۲۹۸
 بلبریندن نییه سرمست دگیل دؤق اهلّی؟ ۵۹۱
 لمیدیر ای خیضر خط! یا چشمه ی آب حیات، ۲۵۵
 لبین ایستردی تۆکسون قانیمی یوز رنگ و آل ایله، ۳۲۰
 لبین خیالی ایله دلده شور اولور پئیدا، ۲۲۳
 لبین شوقیله، ای مه! آستانین داشلارین هرگون، ۳۹۳
 لبین قیزاردی گول آل کیمی باده ایله، ۵۰۵
 لبین کی شکر ایدی ائیلهدی عیتاب لذت، ۲۲۳
 لبیندن سوردوم اول پوسته دهانین سیرر پنهانین، ۳۲۰
 لبینی آچسا او گول محفله شکر تۆکولور، ۲۶۷
 لبینی بیر نچّه ایلدیر کی اؤیموشم یوخدا، ۲۲۹
 لحظه - لحظه سئیل اشکیم عالمه توفان سالیر، ۲۷۴
 لحن داوودی ایله کۆنلومو الدی اول شوخ، ۴۸۱
 لحن داوودی ایله کۆنلونو قیل خوررم سن، ۶۰۳
 لذت دنیا و مافیها سنین جامیندادیر، ۳۵۱
 لرزه ائیلر بدنیم، کوره ی سیماب کیمی، ۳۷۹
 لشکر زنگ و حیش توتدولار اطراف روخون، ۲۰۴
 لشکر غم کۆنلومون مولکونو ویران ائیلهدی، ۲۸۸
 لطف حق آقای آقاییان آقا سید علی، ۱۴۱
 لعل رویون خطی پامال اولدو، قارا گۆزلرین، ۴۵۳
 لعل لبین خیالینا دوشموش دل حزین، ۴۷۶
 لعل لبین صفادا کیم باده ی نابدان کئچر، ۲۳۷
 لعل لبینی ایستسه دل، حقّی وار، ای گول! ۲۳۶
 لعل مٺیدیر یا نگیں خاتم انگشت جم، ۲۰۸
 لعل مٺیگونون نه دیر دوشموش سیه خال اوستونه؟ ۵۱۲
 لعین غمی اؤلدوردو منی، کیمسه اینانماز، ۲۴۳
 لعین کی بحثلر قیلیر آب حیات ایله، ۴۹۴
 لفظی هر آینه دیر واعیظ شهرین سخنی، ۵۰۸
 لَن تَرانی اولسادا موسایا خوشدور بو خطاب، ۳۲۸
 لَن تَرانی دَندیلر طوردا موسایا یئنه، ۳۱۸
 لوطف ائتمه غئیره اؤلدورو رشک، ای پری! منی، ۱۷۸
 لوطف اندیب بیر گون نولار سورسان پریشان حالیمی، ۲۸۸
 لوطف ایله منیم ساری دا دوشسئیدی نیگاهین، ۳۸۴
 لوطفونو عین سیتم اولدوغونو بیلمز ایدیم، ۵۸۵
 اللی بیر ایله عادتیمدی بو منی، ۵۷۳
 لیک جوردور گرون دغادان خاطیریم، ۱۳۶
 مؤت جیسمانی ایله سانما منیم اؤلمه گیمی، ۴۰۹
 مؤحکم اولدو قدیم مرکز مٺیخانه ده تا، ۳۸۷
 مٺهر روخساریوی دل ماه سمدان سئچمز، ۳۰۴

- مست ایدی، آلدی خامه‌ی موزگانی دسینه، ۴۵۱
 مست لعلین ساغر و صهبایا ائیلر اعتراض، ۳۲۷
 مست مئی گۆردوکه زاهید، طعن قیلما چوخ منه، ۲۸۷
 مستجاب اولدو دوعامیز کی نیگاریم گلدی، ۴۴۲
 مستطیع، وار ایدی ایکی قرابه وجه مئی، ۳۴۱
 مستلیکدیر سبب حورمتی گر صهبانین، ۱۸۳
 مسجد اقصاده سن اولدون امام انبیاء، ۱۳۷
 مسجد و منبر نه لازیم مایل روخساریوا، ۲۷۳
 مسجدده حصیری ائلمه آلت تزویر، ۱۹۲
 مسجدلری خوش‌نوما، ایمامی فاضیل، ۶۲۰
 مسکن ائله‌یبب جنت کویونو او حورون، ۲۵۴
 مسکین کۆنول یئنه اؤزونو یارا گۆستریر، ۲۹۱
 مسلسل سونبولون کیم جاندا دیر یوز پیچ و تاب اوندان، ۵۹۹
 مسلمان زاده ایدیم، دؤندوم آخر بوت‌پرست اولدوم، ۴۳۲
 مشاطه پاک اندر عرق روی یاریمی، ۴۷۶
 مشتری اولدوم او خورشیدوش و ماه‌روخا، ۴۰۰
 مشخص ائله‌دیم کیم، اولمه‌گیم غالیبدی صختدن، ۴۵۰
 مشرف موتام ولی، عزرائیله جان وئرم، ۴۲۴
 مشرق ساگردن اتندی آفتاب مئی طلوع، ۱۵۳
 مشک ختا دندیم او سیه زولف کاکيله، ۲۴۰
 مشک ختا دندیم سر زولفون، او گول دندی، ۱۵۵
 مشهور قیلدی عشق زولخا او یوسفی، ۲۶۳
 مصور اتمک ایچون داشا نقش شیرینی، ۴۹۰
 مضمون خط یاریمی انکار اندر فقیه، ۳۶۶
 مطربا! لحن حجاز ایله سرودون ساز قیل، ۱۸۴
 مطلبیم بیر گنجه افغانیم یئتیرمکدیر سنه، ۳۷۴
 مطلع نور طور آیه‌ی نور، ۵۷۸
 مطول ماجرالار چکمیشم زولفون بلاسیندان، ۴۶۵
 مظهر اولمادی اوزون پرتو شمس ازله، ۴۰۵
 معتاد اولان هیجر ایله وصله هوس ائتمز، ۳۰۸
 معراجین ایله اولدو فرحناک عرشیان، ۲۱۰
 معلم‌دور معلوم‌دور علوم دینه رهبردیر، ۱۴۶
 معلوم‌دور کی هیجرین اولور آخری وصال، ۵۶۱
 معنبر کاکیلین کیم رشته‌ی جان ایله توأم‌دیر، ۵۹۸
 مغرورسان ای گول! خبرین یوخدور اؤزوندن، ۴۱۸
 مغنی‌لر شب هیجران خیال‌تار زولفونله، ۲۲۶
 مقام قربه اشارتدی «قان»ی، «دال»ی دله، ۲۰۹
 مقام قوربدا دل شاد ایکن وصالیندان، ۳۵۶
 مقصیدیم ششعه‌ی ماو جمالیندی سنین، ۳۹۱
 مقصود بو کیم من اولام آرزه، رقیبی، ۱۶۰
 مقیم کعبه صنعانین گۆره‌بدی یار ترساین، ۶۰۷
 مکتب عشقه عیسا سنه اولدو شاگرد، ۵۱۴
- مجروح اولور، ای گول! بدنین سایه‌ی گولدن، ۳۰۱
 مجمع اهل دل اولمازدی پریشان دهرده، ۱۶۶
 مجنون ایدی بو مرحله‌نین پیر کامیلی، ۳۴۷
 مجنون ایله بیر مکتب عشق ایچره اوخوردوم، ۵۲۶
 مجنون بورهنه سئیر قیلیر جمله عالمی، ۲۷۵
 محاقا سالما زولفوندن نیگاریم! ماه تابانی، ۵۰۹
 محال‌دیر کیم انده وصف ذات بی‌بدلین، ۱۳۰
 محراب دوبرودا کۆنول خنیل زامان‌دیر، ۲۱۳
 محرابا سئید ائتمز ایدی باش اگیب نیاز، ۶۳۵
 محرابا سئید ائتمز ایدی باش اگیب، ناماز، ۵۴۳
 محرابدا گلش کی جیگردار دگیلسن، ۲۱۵
 محرابدا سجده اتدین عادت، ای شئیخ! ۶۱۹
 محروم دگیلسن حله کویوندان او شوخون، ۲۳۰
 محشرده خلل یتیمسه ادارکیمیزا، ۶۱۳
 محقق‌دور، مدقق‌دور، موفق‌دور، مصدق‌دور، ۱۴۶
 محنت هیجران، بلای عشق، بیداد رقیب، ۲۵۳
 محو نظاره ایدیم واله و مست، ۵۷۰
 مخبط اولدو دماغیم لب فراقیندان، ۵۰۵
 مختصر، عاشیق اولان اولماز ایمیش دهرده شاد، ۵۸۲
 مختصر، عاشیق اولان دهرده یتیمز کاما، ۵۸۷
 مختلف فیض روح و چشتم و لبیندن گۆردوم، ۳۲۶
 مدارا قیلدی تاکیم اولماسین مخلوق‌لار مرتد، ۱۴۵
 مدّندی بزم غیر اولوب اول ماه منزلی، ۴۲۱
 مدّندی زولف یاردا سان مبتلا، کۆنول! ۳۶۲
 مدّندی کی قیلام قدیمین داشینا سجده، ۲۱۳
 مدحینده کافی اولسا ایدی قُل کفی اگر، ۱۵۱
 مذاق تلخ کامان جهانی اتمگه شیرین، ۱۶۳
 مذاق جان شیرینیم اولوبدور تلخ هیجرینده، ۴۵۷
 مرحبون قتلینده گلدی سوی حقدن مرحبا! ۱۳۷
 مردم دانا ایلندیر کینه‌ی چرخ دنی، ۳۰۹
 مردم دیده خیال ایله هم آغوش اولموش، ۱۹۸
 مردم دیده‌لریم رنجیدی اشک ایچره مدام، ۱۶۷
 مردوملوک اولمادی منه چون چشم یاردان، ۵۴۸
 مرغ باغ ملکوت قفس چرخه اسیر، ۴۰۹
 مُرکّب ایچره حل قیلدیم سواد چشتم خونباری، ۳۹۷
 مرگیم منیم آساندی، ولی موشکول اولور کیم، ۲۱۹
 مرید پیر موغانیق، جاهاندا بیز، زاهیدا! ۳۰۰
 مریض دیده‌ی یارام هانی او عیسادم، ۵۱۵
 مژده‌ی دیداروی حق وئردی اهل جنته، ۱۳۷
 مست اندیب بس کی منی ساقی‌ی کوثر هوه‌سی، ۵۰۷
 مست اولمادیم دم یوخ ایدی دهرده بیرگون، ۴۳۲

مکثر اتندی غوبارِ حوادث ایلہ فلک، ۵۳۰
 مکثر ائیلہمہ غمدن دل آئینہ کردارین، ۵۰۹
 مکثر خاطر اولما چوخدا غمدن، بی نوا سید، ۵۹۹
 مکر ایلہ سالاما داخی تحت الحنک، حنک، ۱۵۶
 مکثر ائیلہیب اول آجی سؤزلرین، سید! ۲۴۷
 مگر ائیشیمه میسن معجز شه دینی، ۱۳۱
 مگر ابر بهاری من کیمی بیر گولدن آیرلیمیش، ۵۶۵
 مگر اول ماہ تمام، عؤمرده بیر یاری گنجہ، ۲۵۱
 مگر بزم عزادا اول مہین زولف سیہ فامی، ۵۴۶
 مگر بنفشہ معطر قلیب گولستان، ۵۹۹
 مگر خار جفا پیشہ اولوب قایلبلہ ہمدست، ۱۴۲
 مگر قیاما گلیدیر قیامت کبرا، ۲۶۲
 مگر کی رہگذر یاردا آجیب زولفون، ۲۹۵
 مگر مُسخر اولوب اهل کوفرہ قبیلہ دی، ۶۰۰
 ملال و مؤختیمین فرقی وار سیتارہ ایلہ، ۵۰۵
 ملالت ایلہ کنجیرمہ سلامت ایامین، ۲۳۱
 ملک الموت اگر غمزہ نہ شاگیرد اولسا، ۲۴۸
 مملو ایکن هوای محبتلہ سینہ میز، ۳۵۲
 من آتالیق ائتمیشم، اونلار منہ اولادلیق، ۵۶۴
 من آز بیلیردیم منہ انعامینی یارین، ۲۱۳
 من آغلا یاندا، کوثرہ آوز وئردی یوز مال، ۵۱۸
 من آغلا ییرام، یاتمایا تا مردوم عالم، ۲۴۲
 من آوزوم محروم، لئیک اول ماہا افغانیم یتر، ۱۶۴
 من اولدوم اوستومہ دلدار گل سین، ۴۵۶
 من اولہ بیلردیم کی منہ یار اولاجاقسان، ۴۱۷
 من اولہ خیال ائتمیش ایدیم، ای گول رعنا! ۴۱۷
 من اسیر غم ہیجرانی، او گول غنیر ایلہ یار، ۲۵۱
 من اول اهل محبت عاشیقام کیم خا کا دؤنسم، ۴۱۷
 من اول مقمر بی حاصلیم بو عرصہ آرا، ۵۰۵
 من اول مور ضعیفم کیم، الیم یتمز سولیماننا، ۳۸۹
 من اولدوم، ای رفیق! پریشان او زولفدن، ۴۶۰
 من بو کیفیت ایلہ محو نیگا، ۵۶۸
 من بیلیم ایدیم سورہی اخلاصدان اوزگہ، ۳۹۹
 من بیلیم کی هانسی غمی ائیلہ ییم بیان، ۴۶۰
 من تک باہاردا هر او شخصین کی یاری یوخ، ۲۱۶
 من چکدیگیم بالالاری، ای سید حزین، ۲۵۲
 من حکیم روزگارام، دهرہ حؤمومدور رواج، ۲۰۲
 من دئدیم دلبرہ: «قیل جوور و جفادان توبہ»، ۴۸۰
 من دئم کی ایچمہ دیم می سنسیر، ای نامہربان! ۵۴۹
 من درد دلیم عرض قیلیردیم، دئدی اول شوخ، ۴۷۰
 من درد دلیم عرض قیلیردیم، دئدی اول شوخ، ۵۶۶
 من دوعا قیلدیم، منہ دوشنام وئردی دلبریم، ۱۸۱

من زهر بیلدیگیم من مسکینہ نوش ایمیش، ۳۲۲
 من سادہ لوحا قیلدی او روخساری آل، آل، ۱۵۶
 من سنی اغیارا مایل سئومزم منع ائدہ لی، ۶۳۹
 من سنین مورونام، ای سبز خط و مشکین مو! ۴۲۵
 من ضامینم کی اولمایا بیر عیلت ایلہ فوت، ۴۹۳
 من طاعت ایچون گئیہمہ میشم خیرقہ نی، زاهید! ۲۰۵
 من ظلمت ایچرہ یاریم اولوب شمع بزم غنیر، ۳۳۷
 من عاشیق دیوانہ، اوشاقلار الی داشلی، ۴۹۲
 من قد جاناندان آیری مین قیامت گورموشم، ۴۹۶
 من کوی یاری، زاهید! اگر کعبہ دیر دندیم، ۱۹۹
 من کی بیہوش دوشوب، گورجک اوزومدن گتدیم، ۵۳۲
 من کی ہیجر آتشیہ یاندی وجودوم، بالله، ۲۲۷
 من کیمی بیر قارا باخت آدم، پریشان روزگار، ۴۸۸
 من کیمی سن دہ بابی اولسان اگر، ۵۷۴
 من مجتہد عصر، جهان اہلی، مقلد، ۴۹۰
 من مکتب غمدہ ختم قرآن ائتدیم، ۶۲۲
 من نئجہ دلشاد اولوم مردوملہ گوردو کدہ سنی، ۲۱۸
 من نئجہ صبر ائیلہ ییم اول یوسفیم ہیجرانی، ۱۸۹
 من ہارا، ہنگامہ ی وصلین ہارا، ای شمع حوسن! ۵۵۴
 من ہمان قاقانی آسایم کی شعریمدن منیم، ۱۳۶
 من ہمان معجز بیان و سحرگستر شاعر، ۱۳۶
 من یانینا گلسم، توتولور اول مہ تابان، ۴۸۴
 منتظرلر ہامی اوندان ائلہ ییب قطع نظر، ۵۹۰
 منجم اتندی نظر باختمین سیتارہ سینہ، ۴۳۳
 مندن آیردی چرخ او قاشی ہیالیمی، ۵۴۲
 مندن اگر کی عار دیر ای سیمتن سنا، ۱۷۳
 مندن اولفت کسین باخدی رقیبین سؤزونہ، ۵۸۵
 مندن تکی اول خاطرین اولسون خوشنود، ۶۲۹
 مندن زیادہ شیکوہ ائدہ اول داخی منہ، ۵۱۷
 مندن سوایا جوور ائلمز اول پری میثال، ۳۷۱
 مندن سوروش اول ماہوشین پایہ ی قدرین، ۴۸۹
 مندن کنارسان داخی بیگانہ لر کیمی، ۳۶۲
 مندن نہ سورورسان او گولون سیرر دہانین، ۴۳۱
 مندن یئتیریب اول شہہ عجز ایلہ دوعالار، ۴۵۵
 مندن یئتیرین احمد مختار سلام، ۶۲۳
 من دہ انکار ائتمیرم، آما کی وار دیر بیر مثل: ۵۶۴
 منصور پایدار ایدی چون عشق یاردا، ۳۴۷
 منظورون اگر عالم آرا کسب زیاندیر، ۱۹۲
 منقلب اولدو حوادثلہ من زارا مزاج، ۲۰۴
 منم او طائر قدس آشیانہ کیم سید! ۲۸۲
 منم بو وادی مؤختندہ سرگردان قالان ناقہ، ۴۱۴
 منم کی عالم آرا شہسوار عزت ایدیم، ۵۵۹

منم کی یوز غم و یوز درده مبتلایام، من! ۴۳۰
منور اتمیسن جومله جاہانی، ۴۱۹
منہ آد «قارا» گرہ کدیر کی منیم گونومدو قارا، ۲۸۴
منہ اؤز وصلینی، زۇھادا وئریر باغ بہشت، ۲۵۱
منہ اول ماہ بی مئہریم، یقینیمدیر کی رام اولماز، ۳۰۰
منہ بیر ی خوبرو بیر گوشہ ی خلوتدہ یار اولسا، ۴۲۳
منہ بی قدرلیک عالمده قحط مشتریدنیر، ۳۲۶
منہ تلخ ائتدی عؤمر و ہجرانین، ۳۷۶
منہ تلخ اولدو عئیشیم پیرلیکدن، ہانی، ای طالع! ۲۴۴
منہ روسوالیغیمی عئیب قیلیر زاہید خشک، ۳۲۴
منہ کشف اولدو معانی ی سخن، ۵۶۷
منہ گلمز عجب وجہیندہ تر، گول اؤزرہ شبنم تک، ۴۸۶
منہ لعل لب دلداریمی اؤپمک مویاح اولموش، ۶۳۳
منہ مئہمان ایدی اول سرو خورامان بو گنجہ، ۴۸۱
منہ مئی تا خط بغداد وئر، ای شاہد خلیخ، ۱۶۲
منہ مئیدن کتچن گون تۇبہ وئریدی شیخ، ای سئید! ۳۹۸
منہ معجون مئی لعلی دوادیر، ساقی، ۴۱۰
منہ ہجیریندہ او نۇع ایلہ دگیل صورت حال، ۳۵۸
منی آز قالدی صیاد اجل صئید ائیلہ سین، ای دل! ۲۴۴
منی آییرومایا حق، زاہید! اول سر کودان، ۵۰۸
منی احبابلار تکلیف ائدر سئیر گولوستانا، ۳۱۱
منی اول ماہلیقا یادینا سالماز، بیلیرہم، ۵۵۷
منی ای ساقی ی بیلورین ساق! ۵۷۴
منی بو اہل نظر طعنی اؤلدورور، سئید! ۳۷۸
منی بو شہردہ بیر ماہلیقا اتمیش اسیر، ۵۱۲
منی بیر یئرہ او ماہ ایلہ دئییب خلقہ رقیب، ۳۰۳
منی جانانندان ائدن دور کی بو جان و تن ایمیش، ۳۲۳
منی چکر گؤزونہ ہاردا گؤرسہ اہل نظر، ۴۳۱
منی دؤر فلک آوارہ قیلدی کوی یاریمدان، ۴۱۴
منی سالدی آیقا دہر، پامال ائتدی، ای ساقی! ۵۰۱
منی سئید تکی چک گوشہ ی مئیکانہ لرہ، ۴۱۰
منی سئید کیمی یاندریدن، ای بیدارگر! آمما، ۲۴۴
منی شاد ائیلمز ای گول! باہار و بوستان سنسبز، ۵۹۸
منی گدالیغا اول یار پُر ستیز ایستر، ۲۳۶
منی ہر کیم ائدیب اول ماہ لبقادان محروم، ۳۹۰
منی ہجیران الیندہ سئید مہجور و روسوا تک، ۵۴۸
منی یاندریدن آخر آتش ہجیرانا یان دوردون، ۲۴۹
منی، ای خیضر خط! ہیئتدہ اسکندر خیال ائتمہ، ۴۱۶
منی، ای ساقی ی ملاییک خو، ۵۷۳
مئہری نیر اعظمی چرخ نظم اؤزرہ، ۳۹۶
منیم اول حوسن جہانسوز کی معشوقم دور، ۴۰۵
منیم باغیم، باہاریم، ہم گولوم، ہم بولبولوم سنسن، ۳۱۱

منیم تک اولمایا محروم گول عوداریندان، ۱۶۸
منیم زمانہدہ سئید، نہ ایدی نۇقصانیم، ۵۰۶
منیم کی کؤنلومو قان ائیلہدین، وفاداندر، ۳۷۸
منیم گندییدی گولوم، قوی من ائیلہ بیم نالہ، ۳۶۰
منیم مئیکانہ ایچرہ شیشہ ی مئیدن حصاریم وار، ۳۳۳
منیمدہ وار ایمیش عئشقیمدہ نۇقصان، ای قمر طلعت! ۳۸۹
منیملہ زندہ اولوب تاپدی خیضر عؤمر اید، ۴۳۱
مو قدری گؤرمہدین دہن یاردان اثر، ۴۲۶
مو، سایہ سالدی یار دل آرا جمالینا، ۲۲۶
مور آوارہ ایدیم دامن صحرانی گزیب، ۴۰۱
مور سرگشتہ ییم، اول خیضر خطیمدن آیری، ۵۵۶
موراد یار اگر عئشق اہلینی ناکام قیلماقدیر، ۳۰۰
مورادی بیر عزیزین اولسا یوسف کیمی سلطانلیق، ۲۴۸
مورادیم اول مہ الیندہ شہید اولماقدیر، ۵۵۹
مورادین خاطر جانانی یاندریماقسا، فریاد ائت، ۳۱۹
مورادینجا دؤنر دؤر فلک، ای ساقی مہرو! ۲۵۶
مورخان وصایای قبلہ ی عالم، ۱۲۷
مورغ عنقای قاف وحدتسن، ۵۷۲
موژدہ ای دل! گلہجک بو گنجہ جانان خلوت، ۱۹۸
موژگان اوخون آتسان اگر، ای قاشی کامانیم! ۲۹۸
موژن، گؤزون، نیگہین، ابروان خونریزین، ۲۶۰
موسای قبلہ قیلدی تجلاً جمال یار، ۳۳۶
موسیقی مجلسی نین اہلی، گرک اہل بصر، ۶۰۳
موشکولوداخی عاقیبت کار اولا محمود، ۳۹۹
موقوف ایسہ قلبین فرحی قتلیمہ، بالہ، ۴۳۹
مولک جاہانا نور خدا دوشدو جامدان، ۳۶۶
مولک جاہاندا سئید، خاتم عاشیقان منم، ۳۷۷
مولک دونیا عاقیبت بر باد اولور، ای ہوشیار! ۳۰۸
مولک عالمده پریشانلیغا اسباب اولدو، ۵۸۴
مولک غوربتدہ منہ اولمادی بیر راہ گوشاد، ۵۸۹
مولک فنا و فقردہ سلطان ایمیش فقیر، ۳۲۲
مومکون اولدوقجا ہرہ بیر نوع ائیلر شادلیق، ۱۵۰
مومکونون واجبیہ یوخدور یولو، ای سئید زار! ۵۴۱
مومکونون وار کی یولو مومکونہ عاشیق اولسون، ۵۴۱
مونیس بیزہ یوخ شاہید زیبادان علاوہ، ۴۸۹
مہ گردون دگیل مئہر عذارین کیمی رخشنده، ۵۹۸
مہیمنا! نہ ایمیش سز اول وصیت کیم، ۱۲۹
میراث آتامیزدان بیزہ قالمیش جنت، ۶۱۳
میسر اولسا اگر طوف کوی جانانین، ۴۶۱
میقرض جفا ایلہ اگر رشتہ ی عؤمر و موم، ۲۷۶
مین اؤچ یوز ایدی، اللیہ یئتدی یاشیم، ۶۲۴
مین بیر آدی نین ہر بیر یی عاشیقہ مونس، ۴۱۹

مین جلدن شرافتی افزون اولور، اگر، ۵۴۰
مینای مئی، مۆدنه بنزر کی ناله‌سی، ۲۰۷
مینای مئی آلدیم عبا آلتینا، زاهیدا! ۲۷۱
مینبر عوه‌سی اوندای قویاردیم خوم باده، ۳۹۸
نؤباهار ایامیدیر، من زار قالدیم یارسیز، ۳۱۰
نئتمیشم من سنه ای شاه! مقصرلر تک، ۵۸۶
نئجه اظهار ائله‌ییم درد نهانیم او گوله، ۵۴۵
نئجه برابر ائدیم مسجیده من، ای زاهیدا! ۳۰۰
نئجه کی عکس گون کئچر، مۆوجلو بحرین، ائله، ۲۳۸
نئجه من باده ایچیم لعل لبیندن آیری، ۲۶۹
نئجه همتای توتوم هر بوت زیبایا سنی؟ ۵۵۳
نئجه ایللر کی مقیم در خمار اولدوم، ۳۸۷
نئجه ایللردی قیلیب سیلسیله‌ی زولفه اسیر، ۲۴۸
نئجه ایللردی کی دل فیکر دهانین ائیلر، ۲۸۴
نئجه ردیف غزل ائتدیم انتخاب، دئدیم، ۳۹۶
نئجه رفیق موافیقله اگله‌شیب ایچه مئی، ۱۶۸
نئجه گون عالم ناسوتا گلیب اولدو مقیم، ۵۳۳
نئجه مهر و گۆزل شیرواندا کۆنلومدن قرار آلمیش، ۳۲۱
نئجین منع ائیله‌ییرسن سئیدی بوتلار سیجودندان، ۳۳۳
نئدیم کیم خلق آرا اول گۆزلری جلااد اولور پئیدا، ۱۶۲
نؤقطه‌ی تحت بام بسم الله، ۵۷۸
نئی تکی دل کی نوالار یئتیریر عشاق، ۲۰۱
نئی شکردن هیندارا، طوطی تاپار دؤق و صفا، ۲۸۶
نئیلرم آی و گونو، تک مئیم اولسون عرقیم، ۳۸۰
نئیلرم گولشنی کیم اول گول احمر گئتدی، ۵۲۲
نئیله‌ییرسن مصحفی زاهیدا! جمال یارا باخ، ۲۱۱
نئیله‌ییم مجلس آرا اولسادا اغیار، اولسون، ۴۴۰
نئیله‌ییم، یوخدو ساوادیم، نه بیلیم معناسین، ۴۶۵
نئیلیرم سرو و گول و گولشنی، ای لاله‌عذار، ۴۲۵
نئیلیرم گولزاری کیم سن گول‌عذاریمسان منیم، ۴۱۰
نئینوادا منی بیر شوخ عرب قیلدی اسیر، ۵۲۵
نئیلیرم سروی، اوزون سۆز نه گره‌کدیر، ای گول! ۴۲۵
ناپخته‌دیر دئین تنبوه سیم خامدیر، ۱۹۸
ناخن غمده بیزی فرهادا نیسبت ائتمه‌یین، ۳۱۲
ناخن غمله نه‌دن ائیلمه‌سن سینه خراش، ۵۹۱
نادان تاپار همیشه فرح وصل یاردان، ۲۱۱
نازکدیر اول قدر بدنن کیم وئریر مدام، ۱۷۳
نازل اولدو شانیوه حین من الدهر آیه‌سی، ۱۳۷
نازیک بدنیم، ماهوشیم، بو نه سفردیر؟... ۵۹۳
نازیک بدنن غرق ائلمه آلت جنگه... ۵۹۳
نازیکدی گول آما هانی گولده بو لطافت، ۴۹۰

ناصح! نه دؤیورسن بو قدر آهن سردی؟ ۲۰۵
نافه‌ی چین دئیشم زولف عبیرافشان، ۵۴۵
ناقه‌ی سرگشته تک صحرا دولانسام، نئی عجب! ۵۵۸
ناکئین و مارقین و قاسطینه جمله دور، ۱۴۱
ناکسلیگین اظهار ائله‌دی آخری، سئیدا! ۳۹۵
ناگهان گۆردوم او ائنادا ائده، ۵۷۰
ناله ائیلر گنجهر بیمار، عئیب ائتمین اگر، ۱۶۳
ناله‌ی عود بو کیم: یا معبود! ۵۶۹
نام معشوقه نه حاجت ظاهر ائتمک، ای کۆنول! ۲۸۹
نامه گلدی یاردان، ایستر جسدن جانیمی، ۲۸۹
نامه و قاصید پیامیله خوش اولماز خاطیریم، ۶۳۴
ناوک دلدوزووا قوی جانیمیز اولسون فدا، ۴۶۳
نېضمیزدن چکمز ال ای ماه! بیر ساعت طیب، ۳۴۸
نچونکه یوخدو عزیزیم امام اوچون اولمک، ۱۳۳
نچیدم من، کی اولام مجلس یارا محرم، ۴۹۶
نچیدیر شعرده **بیخود** سنه همتا اولسون، ۵۴۳
نخل اندوه و بلائیق، درد و غم‌دیر توشه‌میز، ۳۱۲
نخل جؤر اکمگه وئرمز ثمر خوب سنه، ۵۸۷
نخل عسل رشک ایله تلخ اولدو مذاقی، ۴۵۳
نذر ائیله‌میشم وئرمگه جان یار گلنده، ۴۸۴
نرگس چمنده گۆز آچیب، حئیراندی حوسنونه، ۲۷۵
نرگیز گۆزو قالیر آچیلار گۆرسه باغدا، ۵۴۸
نرگیس مستی منه ائیلر ایدی مردولمک، ۵۸۵
نرگیس مستیمیزه کیمسه کی اولسا عاشیق، ۵۸۷
نسیم قهرین ائیلر گه خزان یوزمین گولوستانی، ۱۶۳
نشانه‌ی کرمین بذل زاده‌ی آزر، ۱۳۰
نشینین کی سنین بوریا‌دیر، ای واعیظ! ۳۳۴
نصف شیده ایسته‌سن کیم چیخسین ای مه! آفتاب، ۱۷۹
نصف شیده منه هم بزم ایدی اول قاشی هیلال، ۴۸۱
نصیب سئیده توحید ذاتین ائت، یارب! ۱۷۴
نطق پاکبندیر سنون عیناً تسمی سلسبیل، ۱۴۰
نطوی السّهی بروزه گلیب‌دیر عیان بوگون، ۵۱۸
نظر مرحمتین وارا‌یدی اولده منه، ۵۸۶
نظردن یار گنتجک، عاشیقه لاکین بودور عادت، ۲۴۰
نظری یار گنتجک، غارت ائتدی غم کۆنول مولکون، ۳۰۱
نظریمده یوخ ایدی جیلوه‌ی حوسن محبوب، ۵۸۳
نظریه‌ی غزل **جرمی** به اندیب اقدام، ۳۹۶
نفت خمدن جوش قیلماق موجب حیرت دگیل، ۱۴۸
نفس اماره ائدر ترغیب خلقی دلتّه، ۱۶۶
نفس واحیددن اگر مطلبه اولسان واقیف، ۵۳۳
نفسیم قطع‌دیر، آئینه‌ی روخساریوی توت، ۳۵۸

نہی دن اثباتا گل، ای دل! کی خاکا نصّ ائدہ، ۴۶۴
 نقاشا عاشیق اولدو کۆنول، نقش یاردان، ۲۶۵
 نقد محبتینده وار اغیاردان انقلاب، ۴۵۹
 نقش پیغمبر خدادیر علی علیہ السلام، ۵۷۷
 نقشدن پئی آپاریردیم بو گنجہ نقاشا، ۴۰۴
 نقصانیمی گۆردون سنہ اخلاصده، بیزدن، ۲۵۴
 نکھت عنبر سارا بورویور آفاقی، ۲۶۷
 نوبهار حوسو اتندیگجه ترقی اول مہین، ۱۷۸
 نور رخساریندن اولدو دھر نورانی تمام، ۱۳۷
 نور واحدی چارده معصوم، ۵۷۷
 نور، عثین ناردیر، ہم نار، عثین نوردور، ۳۴۳
 نورو آریتیپ چشمیمین باشیم فلکلردن کئچر، ۴۳۹
 نورو باتسین چشمی مین گۆرمک تمنا ائیلہسم، ۴۳۹
 نوش بادا! لب آجیب بادہنی شیرین ائتسین، ۴۵۷
 نوش بادہ لب شیرینیوی آچدین، ای گول! ۴۴۶
 نوظقہ گلیب اتدین بو دل مردہنی احیاء، ۴۲۷
 نوکتهی پنهانی سور لعل لب دلداردان، ۳۱۱
 نولا اغیارا دلداریم اگر عرض جمال ائیلر، ۴۴۹
 نولا باہار گلیب آچیلایدی باغدا گول، ۴۹۱
 نولا تۆکدیسہ گۆزون حؤر ایله سیّد قانونی، ۳۶۴
 نولا چوخ اولماق ایسترسہ حبیبیم عاشیق زارین، ۴۴۹
 نولا چیخسا فغانیم چرخہ ہر بیر اوستخوانیمدان، ۵۲۱
 نولا خطدن اولا گر عارض دلبرده قارا! ۱۶۴
 نولا دیل بیللمہسہ رمز روخ جانانی دوروست، ۱۹۵
 نولا قان اغلاسان، ای گؤز! کیم اول حوری لبقا گتندی، ۵۲۱
 نولا کئچمز یوزوندن اول نیگار آزرینین دل، ۳۰۵
 نولا لعلین گۆروب زووق ایله خندان اولسام، ۱۶۱
 نولایدی بزمیمہ اول گول عذار بیردہ گلہ، ۴۹۱
 نولور باری خدا بو خانقاہا، ۴۵۶
 نولور کیم گلہسہ اول ماہ منور بزم عشاقا، ۲۸۰
 نولوردو بزمده یارب! منیمدہ یاربیم اولایدی، ۵۳۱
 نومید قیلما زولفونو اوزدن کنار قیل، ۲۹۵
 نہ آہ و زار ایدی بو بیر گولون فراقیندا، ۴۳۳
 نہ آیدیر ماہ گردوندور، دگیلدر ساقیا باللہ! ۱۴۳
 نہ اولمہدیم قوتاریم، نہ میسر اولمادی کیم، ۵۳۸
 نہ اعتبار کی صیادا بیردہ رام اولسون، ۴۸۲
 نہ افسون ائیلہمیش بیلیم، رقیب اول سرو رعنا یا، ۳۲۰
 نہ الدہ نقد دل و جان، نہ دین و ایمانیم، ۲۳۷
 نہ اولدو بؤیلہ کیم ایندی ذلیل روزگار اولدوم، ۵۴۴
 نہ اولموشسان گیرفتار قفس، ای طایر قدسی، ۱۹۲
 نہ اومید ایلہ یئتہ دلبر سنہ وئرمیش فریب، ۳۶۳
 نہ ایچون وئرمہمیشم وصل گونو جانی سنہ، ۴۰۱

نہ باخماقدیر منہ، ای مدعی! چشم حقارتلہ، ۱۹۴
 نہ بتر قیل و قال مدرسدن، ۵۷۵
 نہ بلادیر گتیریر باشیما چشمین، یارب! ۱۶۷
 نہ بلاسان بیزہسن، ای شب ہیجران کی سنین، ۴۶۱
 نہ بلالار گتیریر باشیما بو دیدہی تر، ۴۷۰
 نہ بوگون باغدا یاربیم، نہ مئیم وار منیم، ۴۱۰
 نہ بیلسین بی بصرلر قدر فیض نور روخسارین، ۳۳۳
 نہ بیلسین بی بصرلر، قیمتین اشعار جانبخشین، ۵۳۶
 نہ بیلسین عشق ایشینی عشقہ دوشمہین کیمسہ، ۵۰۶
 نہ پری صدمہسیدیر سرده، نہ سودای جنون، ۲۸۱
 نہ توتوموسان کۆنول غوربت دیارین، عزم شیروان ائت، ۱۹۲
 نہ جورم ائتمیش ایدیم، ای خدای پاک و احد! ۳۸۷
 نہ چئورہمہ دولانیرسان، بوگون منیم، ای باخت! ۵۳۰
 نہ چارہ ائدیم عشقیمہ بس من ائوی ویران، ۲۲۵
 نہ چکیرسن بدن مشقتینی، ۵۷۲
 نہ حنکمتدیر کی بیلیم کسیدیگنجہ اولقتین مندن، ۳۲۷
 نہ حددی بیر احد اولسون، سنہ حوسن ایلہ اوخشاری، ۵۳۶
 نہ خارلیقدی، کۆنول خاردان گۆتورمز ال! ۲۰۶
 نہ خطرناک ایدی سر منزل عشقین کی سنین، ۳۲۶
 نہ خندہ، گیرہیہی بی فیضدیر ایشیم شب و روز، ۵۶۰
 نہ خواهیش ائیلہسم اول بزم آرا اولوب حاصیل، ۵۳۱
 نہ خوشدور بیر زامان بیر دلبرین عشقیندہ زار اولماق، ۳۴۵
 نہ دئییم من کی نہ لر قیلدی منہ ہیجرانی، ۵۸۵
 نہ دست یاردان اوپدوک، نہ بیر ساقی آیاغیندان، ۴۱۶
 نہ دل قالدی، نہ دلده طاقتیم، دون شب ائشیتدیم کیم، ۳۱۸
 نہ دین قویوموش نہ ایمان منده، نہ آئین و نہ مذهب، ۳۲۱
 نہ روا جام بیلورین یئتہ نازک لبیوہ؟ ۱۷۲
 نہ روخسارین کیمی گولزار آرا بیر گول اولور ظاہیر، ۱۶۲
 نہ زؤھد خشکدور ہر دم ساتارسان، زار اغلارسان، ۳۳۳
 نہ زخم غمزہسی نہ تیر دلستیانیمدیر، ۲۸۱
 نہ زیبا بوتسان، ای مہ! سن، کی گۆرچک قاشلارین ... ۴۲۳
 نہ سعادتدی بو کیم گُشتہی تیغ سیتمین، ۱۸۱
 نہ سن فراقا سبب اولموسان، نہ من باعیت، ۱۹۵
 نہ سندہ وار وفا ہم نہ یاردا، سیّد! ۲۸۳
 نہ سود اوندان کی سنسبز بادہی گولگونہ مئیل ائتدیم، ۴۶۵
 نہ شئیدن قیسمتیم آز اولسا، شادام روز محشرده، ۳۴۶
 نہ شام ہیجرینی سال یادا اول شوخ دل آزارین، ۳۵۵
 نہ شعلہیم کی چکم آسیمانا گردن کبر؟ ۴۳۱
 نہ شیرین داغ چاپیرسان بو قدر، ای فرہادا! ۲۸۶
 نہ شیکایت ائیلہیم درد دلیمدن یارا، ۲۹۷
 نہ صبر و نہ آرام و نہ طاقت قالدی، ۶۲۸
 نہ عجب گر آخا زمزم کیمی اشک چشیمیم، ۵۲۲

نه غزه سن بو وفاسیز حیاتا، ای خواجه! ۲۰۶
 نه غم اگر چیخا جانیم غم فراقینلا، ۶۳۰
 نه غم اولسا سنه، ای دوست! دشمن جومله ی عالم، ۶۰۲
 نه غم اوندان ریاستده مقدم دوشسه اؤچ کیمسه، ۱۴۵
 نه غم پناهیم اگر یوخدو دهرده سید! ۱۷۳
 نه غم جهانی انده لشکر بلا غارت، ۴۰۸
 نه غم محاسبه ی روز حشردن، سید! ۲۵۶
 نه فراقینا اولور صبر، نه وصلی مقدور، ۵۸۶
 نه فرهادام کی داغلاردا وورام اؤز باشیما تیشه، ۴۱۵
 نه فلک، هم ملک، سماک و سمک، ۵۷۵
 نه فیرقتین، نه زمانه غمین، نه غصه سین، ۴۰۸
 نه قوومدور بو گول اؤزلو نیگارلار، یارب! ۵۳۷
 نه قدره جوړ و سیتمدن انده معشوقو گونا، ۲۹۶
 نه قدره کوفر سر زولفوه دینین وئرمز، ۳۰۳
 نه قدره گر اولا بو چرخ جفا جودا بلا، ۱۶۷
 نه قیل هر نانجیه اول پریوش چین تملق لر، ۳۵۴
 نه کؤنول قویدو، نه جان منده، نه صبر و آرام، ۵۳۲
 نه کارهیم، نه چیه، باده ایله سادهم یوخ، ۴۳۳
 نه کارهیم، نه چییم من، بیر اختیاریم یوخ، ۲۰۶
 نه گوزوب بیلمه بیرم فقر و فنادان سید، ۳۰۷
 نه گول شوکوفته ده چشمیمده اشک آلا سبب، ۲۸۲
 نه گونا اتمیشم ای سرو ریاض جنت، ۵۸۶
 نه گونه مؤشکول اولسا کاما یتیمک دهردن، سید! ۲۷۷
 نه لطافتدی بو، ای شوخ گول اندام! سنا، ۱۷۲
 نه مثیل باغ اندهر خاطیریم، نه فیکر چمن، ۳۴۹
 نه مثیل باغ بهشت ائیلهر، نه حور، نه غیلما، ۲۲۱
 نه ماییل اولموسان ای دل! بو مولک دونیا، ۲۳۱
 نه مجنونام کی وحشت ائیلهر لئیل جفا سیندان، ۴۱۵
 نه مدتدیر ایاغیم، باشین ایچون خالیدیر مئیدن، ۲۵۶
 نه مومکوندور بشرده حاش لله بو جمال اولسون؟ ۴۲۷
 نه مهرولار جفا سین چکمگه تاب و توانیم وار، ۶۳۰
 نه ناله لردی بو، ای خسته بولبول دل ریش؟ ۳۶۰
 نه نزاکت، نه وجاهت، نه ملاحظتدیر بو، ۴۶۴
 نه تقدیم وار مئی نابا، نه رهن جاما دستاریم، ۲۱۵
 نه وصل و نه آغوش و نه بیر بوس و کنارین، ۲۱۶
 نه هونردیر کی تانیخ خوبلار ایچره سنی دل، ۳۰۴
 نه یاخشی وصلده نامهر بان دئدین منه کیم، ۶۴۳
 نه یار اندهردی جفا، نه رقیب، نه گردون، ۲۸۳
 نه یالقیز بیر منم سید اونون مرهون احسانی، ۱۴۶
 نه یوزدن گئیمیسین قارا بوگونه، ای خط دلبر! ۴۲۷
 نهال قذی اولوب تا فتاده ی بستر، ۱۲۸
 نهان اولدو پری تک خلوتینده، ۳۸۴

نهانی عشقیمی مرڈملره فاش اتندی گؤز یاشیم، ۴۱۵
 نهانی غمزه لری جانیم آشیکار الدی، ۴۹۱
 نه دی خطدن بو حیجابین، گؤتور اول بورقی، کیم، ۳۷۵
 نه دیر قیلماز منی خوشحال دلبر بیر پیام ایله، ۵۴۸
 نیت گنجه سی وئردیم ایمانی، شراب الدیم، ۴۷۳
 نیشان عشقدیر روخسار زردی، اهل سئودا تک، ۳۲۴
 نیشیم آستان یاری اتدیم عاقبت، ای دل! ۳۸۸
 نیشیم اتمز ایدیم من دیار غوربتی، ای دل! ۵۳۲
 نیشیم اتمیش ایکن قاف غزلت اوزره عنقا تک، ۳۸۶
 نیشیف روخونو خط سیه توتدو او ماهین، ۴۷۲
 نیشیف شبدر گلیب اول ماه تمامیم بو گنجه، ۵۰۲
 نیقابین اوزدن آج، ای گول کیم اولسون دل گوشا . . . ۳۱۸
 نیگارا! اؤلدورور بو درد بالله عاشیق زاری، ۳۲۱
 نیگارا! بزم غمده چشم مخمورون پوراب اتمه، ۵۰۹
 نیگاریم سن گئندن بو اولوبدور سیدین وردی، ۴۵۸
 وی سیدی گر جواب آجیلیب آغزی دلبرین، ۳۴۱
 وئر او مئیدن کی ایچدی آل علی، ۵۷۴
 وئر او مئیدن کی شمععاتی اونون، ۵۷۳
 وئر منه اول باده دن کیم کیم ترشح ائیلسه، ۱۴۹
 وئردی او ماه زولفونو بیگانه دستینه، ۳۷۰
 وئردی ایوب تن افکاره شفا لطفون سنین، ۱۴۰
 وئردی جان کؤنلومو زولف سیپینه او مهین، ۴۳۸
 وئردی دل اول صنمین کوفر سر زولفوندن، ۴۴۵
 وئردی دل کاکیل پُر بیچینه اول مشک خطین، ۱۸۴
 وئردی سید او بتون زولف پریشانینا دل، ۳۰۳
 وئردی کؤنلوم اوزون اول طورره ی طزارا طرف، ۳۴۲
 وئردی مئی جامینی ساقی، یئنه جانان ایینه، ۵۱۳
 وئردی منه اول یار وفادار قدح، ۶۱۸
 وئردی نیشان رقیب او مهی غیره سئیرده، ۲۹۲
 وئردیم دل و جان نقدینی، آلدیم غم عشقی، ۳۹۴
 وئردیم صنما آینه ی حوسنوه صئقل، ۳۸۹
 وئردیم غمینده خرمن عؤمرومو بادامن، ۳۷۸
 وئردیم کؤنول او شوخ دل آزارا عبث، ۶۱۶
 وئردیم کؤنول اومید ایله بیر اؤزگه نیگارا، ۴۷۰
 وئردیم کؤنول اومید ایله بیر اؤزگه نیگارا، ۵۶۵
 وئردین خبرین گئتمه گیوین، گئندیم اوزومدن، ۴۴۵
 وئرگیل عقیادا سن یا مرتضا خلعت اونا، ۱۵۱
 وئرمله کؤنول! یوسیفی بیر دسته کلافا، ۳۵۴
 وئرمنم کؤنلومو بیر دلبره بوندان سونرا، ۱۶۵
 وئرمنه منه مفرح یاقوت، ای حکیم! ۳۲۹
 وئرمدی باد صبا مؤزده غوبار مقدمین، ۵۲۸
 وئرمنه ییم خالیوا، ای گول! نییه من دونیانی؟ ۴۳۷

وئرمیسن بیر سنگدل دلدارا نازیک کۆنلونا، ۴۲۰
وئرمیسن دل گنجہ، سن هانسی لیبی مرجانا، ۲۶۷
وئرمیشم سن تکی بی مئهره کۆنول، غافیل اولوب، ۳۱۶
وئره جکدیر او بوت کافره یوز رغبت ایله، ۵۱۴
وئریبدی قانینی کۆنلوم او چشم خونخوارا، ۵۰۸
وئریر انگوشت ایله مردوم نیشانه بیر - بیرہ ایندی، ۴۷۸
واحسرتا! اوزولدو الیم وصل یاردان، ۴۱۲
وادی وحدتہ گل، ای دل دیوانہ! داخی، ۱۹۸
وار اردیبیلین خئیلى گۆزل توپراغی، ۶۲۸
وار اومیدیم کی نصیبی اولا آب کوثر، ۱۸۳
وار اومیدیم اولا جمعیت وصلین مقدور، ۱۶۱
وار اومیدیم کی منی سالماز آباغا گردون، ۵۹۲
وار اهل عشقین، ای گول تر! یوز شیکایتی، ۶۳۴
وار ایدیک اول لحظه کیم، یوخ ایدی ارض و آسمان، ۳۴۸
وار نچه شاعیر کی رسم شعرى مندن اؤیره نیب، ۵۶۳
وارین وئرن دئیرلر اوتانماز، مثلدی بو، ۵۳۸
واعیظ ائله بیر منفعت بادهنی انکار، ۵۱۹
واعیظ اسرار لب دلدارى بیلیمز، بیلیمش، ۳۷۹
واعیظ بو قدره ذمینی ائتمزدی شرابین، ۴۴۳
واعیظ دمه کیم زائیل ائدر عاغلی پیاله، ۴۸۹
واعیظ شهر اؤزو اقرارینا ائتسیدى عمل، ۲۵۷
واعیظ کی دئیر مئی ایچنه اهل جهنم، ۵۴۷
واعیظ مئیین مذمتین ائتمز ثواب ایچون، ۴۳۵
واعیظ مذمت ائیلمه سئیدی عیناد ایله، ۴۹۵
واعیظ منی موسولوم بیلین ائیلهدی تکفیر، ۴۰۷
واعیظ! بو قدره ذم مئی ائتمکله نه سودون، ۲۲۳
واعیظ! دئیدن بهشته واردیر ایاق مئی، ۲۸۸
واعیظ! دمه کیم زایل ائدر عاغلی پیاله، ۶۳۴
واعیظ! زولال کوثری وصف ائتمه سئیده، ۱۵۸
واعیظ! شب فراقدا گۆر حالیمی، سورا، ۵۶۱
واعیظ! تقریر قیلما چوخدا روز حشردن، ۲۸۸
واعیظ! مئی کئشلره داییم غضبیدیر عادتین، ۱۸۴
واعیظین حاققیندا من مئیکانه ده ائتدیم دوعا، ۴۸۵
واقع اولدو یئنه بیر بوسه دن اؤترو شکرآب، ۵۱۲
واقیف اولسایدیم، قویامیدیم چیخا خط، رویوه؟ ۲۳۵
والد ماجد شبیر و شبیر، ۵۷۸
والشمس اوزون ائیلمه انکار او ماهین، ۳۵۴
والضحی وصف ماه روخساری، ۵۷۷
وایمی یار ائشیدیب، وای کۆنول سؤیله دی کیم، ۳۶۵
وجود مریم گول بونده گلدی عیسیٰ گول، ۳۶۱
وجودوم فانی اولدو حسرت تنگ دهانیندان، ۴۶۶

وجودومو فلک آری، قیلیب نقش عوارضدن، ۵۲۵
وجهیندن اگر آلماسا نوروں، خورشید، ۶۱۳
وحدت ایدی مقصدیم، چون کی عبارت اولدو تنگ، ۴۰۲
وحدته ائیلہ نظر کیم، چیز واحیدیر همان، ۳۴۳
وحش و طیر و دیو و دد محکومدور فرمانیوه، ۱۳۶
وردی قد قامت اولوب تکبیر خوانین متصل، ۴۸۵
ورق عارض آلین گوروب اول لاله روخون، ۱۹۰
وسمه اول ابروی خونریزه، شهیم حاجت دگیل، ۳۴۱
وصال خرمنیندن ائتمه دیدیم بیر خوشه ده حاصل، ۶۰۷
وصال یار بی اغیار، مجلس خالی، مئی حاضر، ۲۵۶
وصال یار قدرین خسته ی هیجران بیلیر، آری، ۳۳۳
وصال یار گول روخسار آخر دؤندو هیجرانا، ۵۶۵
وصال یاردان ائتدین بساطیم برهم، ای گردون! ۴۲۶
وصالدا نچه گون خوش کئچیردی ایامیم، ۱۹۵
وصالی دؤندو منه اولدو آخری هیجران، ۴۳۳
وصالی کیم او مهن حاصل اولدو، چیخ، ای جان! ۱۷۰
وصالین ایله فلک باغین ائیلہ میشدیم قان، ۳۵۶
وصالیندا کئچن گونلر دوشر یادیم سئید تک، ۲۴۰
وصالیندان رقیب دیو سیرت کامیاب اولسون، ۴۴۹
وصف ائیلمه یین، چوخ یتیمشیم میصر نباتین، ۴۵۳
وصف جنتدن منیم قصدیم جمال یاردیر، ۳۲۸
وصف رویوندا بو روشن غزل، ای ماه بوگون، ۶۴۲
وصف صفای سینهنی، ای کعبه ی اومید! ۲۴۰
وصف لب نیگاری قیلیب اشک آه ایله، ۵۳۸
وصل یارا یتیشیب غنیر، من اولدوم مرحوم، ۲۶۸
وصلدن دوشدوم جدا، عئیب ائتمه یین افغانیمی، ۱۸۸
وصلده گۆز یوموبان عارض یارا باخیرام، ۵۵۸
وصلینده اگر چه نچه گون شاد ایدیم، ای مه! ۳۹۹
وصلینده ایدیم مؤحت هیجرانی بیلیردیم، ۳۹۹
وصلینده جان یتیشسه، نولا جیسم زاریم، ۱۵۸
وصلینده کئچن گونلری کیم گلدی خیالا، ۴۶۹
وصی حق علی اولدوغون اقامه ائدر، ۱۲۹
وصیتیم بو دو، سئید! وفاتیم اولدوقدا، ۴۵۲
وطن اصلیمیز یاووقلاشدی، ۵۷۳
وطنده جۆر جانان خوشدو، غوربت ایچره راحتدن، ۴۱۵
وعده ی دیداری فردای قیامت سؤیله دین، ۶۳۸
وفا رسمین توتوب، گل، ای پری! جۆر و جفادان گنج! ۲۰۴
وفور شوقدن از بس قیلیب بو نؤع چوخ ایشلر، ۳۴۵
ولی شمع رسالت شمعانی دوتدو آفاق، ۱۴۶
ووران منصورلوق لافین غم داریندان اینجینم، ۶۰۱
وه! نه مومکوندور گۆروم آئینه ی روخساریوی، ۳۷۳

- ویرانه کوئول بیر داخی آباد اولایلمز، ۳۸۲
 اله آل، قیل شراب وحدتی نوش، ۵۷۳
 ها علی بَشَرُ کِیفَ بَشَر، ۵۶۷
 ها علی بَشَرُ کِیفَ بَشَر، ۵۶۸
 ها علی بَشَرُ کِیفَ بَشَر، ۵۶۹
 ها علی بَشَرُ کِیفَ بَشَر، ۵۷۰
 ها علی بَشَرُ کِیفَ بَشَر، ۵۷۰
 ها علی بَشَرُ کِیفَ بَشَر، ۵۷۱
- هاچان سندن وفا گوردوک، بیز اتندیکی بی وفالیق کیم، ۲۷۷
 هاردا اولسا دؤلت دیدارین اولسون جیلوه گر، ۳۲۸
 هاردا بیر رشته ی زولف اولسا، اولوردو منه دام، ۵۳۴
 هاردا قالمیش گورمه دیم فرهاد شیدادان اثر، ۴۹۹
 هاروت ایله ماروتا اندیم من نه مذمت، ۲۲۵
 هامی مسجد طرفه گنتسه اگر، ای سید! ۵۲۱
 هاندا گورموش یا اثشیمیش باغبان روزگار، ۳۳۱
 هانسی بیر سرودی کیم قامتیوبین یادی ایله، ۳۸۲
 هانسی بیر شهرده کیم سن کیمی غارتگر اول، ۳۰۳
 هانسی بیر عاشیقه کیم سن کیمی جانان اولماز، ۳۰۲
 هانسی بیر عضوی تعریفه اندرسم اقدام، ۲۹۴
 هانسی بیر فصلدی کی، ای گول رعنا! سن ایچون، ۲۸۲
 هانسی فضیلتین دئیم ای نور اولیا، ۱۵۱
 هانسی گوندن واقیف اسرار غثیب اولدو حکیم، ۳۳۱
 هانی او قاشی کامانیم کی یئتسین ایمدادا، ۵۱۵
 هانی او ماه ایله من عیشرت اتندیگیم گنجهر، ۲۴۶
 هانی او ماها هم اغوش اولدوغوم گونلر، ۲۴۴
 هانی اول برقی تجلاً کی یوخ اتتسین وارین، ۲۹۶
 هانی اول گوشه ی مئیکانه ده شاد اولدوغوم گونلر، ۲۴۴
 هانی اول گون کی اولام یار ایله بیر گولشنده، ۴۷۷
 هانی بیر قاصید فرخونده سییه ر، عیسادم، ۴۵۱
 هانی بیر کاندایین کیمی عقیق یمنی، ۴۷۷
 هانی بیر کس کی یئتیرسین منه جانان خبرین، ۴۵۰
 هانی منده او طاقت کیم، اوپوم لعلین، وئریم جانی، ۳۸۹
 هانی، ای روح و روان غثیرت معشوقه لیگین، ۴۴۱
 هبوط کوکی گنت سوره ی والتجم دن اویرن، ۱۴۵
 هر «انا الحق» سوله یین عاشیقه، منصور دئمین، ۲۷۱
 هر آدی محمد، اولایلمز شه بطحی، ۳۰۱
 هر اول مجلس کی اولسون اوندان رنگین باده و ساده، ۳۱۸
 هر اهلی حوسن کیم من بدیخته یار اولور، ۲۶۴
 هر ایشیندن ائلیه توبه، یقیندیر، سید! ۴۸۱
- هر ایکی دونیادا حستان رتبه سین درک ائله یز، ۱۴۸
 هر ایل کی کعبیه حجاج تازا- تازا گندلر، ۲۴۲
 هر باده کی قیمت تاپا فنیض نظربندن، ۲۷۰
 هر بوالهوسه ایندی نصیب اولدو وصالین، ۳۸۹
 هر بوت گول روخ پئییمان شیکین عشقی منه، ۵۳۴
 هر بولبول زاری عشق گول زار ائتمز، ۶۲۱
 هر بیر دقیقه حکمتینی فهم ائدن حکیم، ۳۳۶
 هر بیر کونولده عشق اولاشادان ائدر اونو، ۳۴۷
 هر بیر کسین اندامینی کیم داغ ائده عشقین، ۳۰۸
 هر تار شام هیجرده یوز مور و مار اولور، ۳۴۱
 هر تازی بیر تیکان تکی جیسمیمه سانجیلیز، ۲۰۴
 هر جانبیه باخ، بیر بوت هر جای گوره رسن، ۳۸۵
 هر جفا ائله ینه قصد مکافات ائتسن، ۵۶۲
 هر چند حوسنه یازدی غزل کیلک صنع خط، ۲۳۲
 هر چند خوب رودا بو عادتدی ناز اولور، ۲۶۵
 هر چند کی بیمار گوزون خسته سی اولدوم، ۳۹۹
 هر چند کی مئی دوختر رزدر آما، ۶۲۳
 هر چند کی من تانیمیرام، باشلا آیاغیم، ۴۹۸
 هر خار نه وئرسین عرق رویووا قیمت، ۱۶۱
 هر دلشده بیر مثیله قالدی ناقیص، ۶۲۲
 هر دم عومور گوره نده رقیب ایله یارینی، ۲۳۳
 هر دم قلیب وجود عدمدن حکایه لر، ۱۹۹
 هر دم کی دوشر یادیما، حسرت چکه رم، ۶۲۸
 هر دم کی مئیدن اول بت طنز مست اولور، ۲۶۱
 هر دمده قیلام، نئی تک نوانی، ۵۵۰
 هر زمان دئرلر کی، قیل بیر تازه دلبر آرزو، ۶۴۰
 هر زمان کیم حلقه ی زولف کجی یاد ائله رم، ۳۷۴
 هر زمانی کیم گلیر اول قامت دلجو گوزه، ۴۸۸
 هر سیم ائله می سن، راضیام، ای گول! تکی ین، ۵۰۶
 هر شام و سحر، وردی بودور سید زارین، ۴۵۶
 هر شهردن افزوندو صفاسی میصرین، ۶۲۵
 هر طرف انجم کیمی شهرین چراغانین گوروب، ۱۴۹
 هر عاشقین کی سن کیمی بیر گول یاناغی وار، ۲۳۴
 هر عاشیق دل سوخته بیر مثیله قالدی، ۵۲۶
 هر عاشیقین کی سن کیمی بیر مه جمالی یوخ، ۲۱۶
 هر علته علت سن، سن باعث خلقت سن، ۱۵۴
 هر قاصید ایله نامه اندیم یاریما ارسال، ۲۲۳
 هر قلبی قارا ناکس ایله ائلمه اولفت، ۲۴۵
 هر کونول کیم خط سیزیندن اسیر غم دگیل، ۳۶۴
 هر کس او ماهی اوخشادا خورشید انوره، ۴۱۴
 هر کس کی چاتیب وصلیه رضوانا یئتیشدی، ۵۲۶
 هر کسده هر طبیعت اولای، مئی بروز ائدر، ۲۷۴

ہمد شیتادا گر منہ اول گول عذار اولور، ۲۶۳
ہمد یار اگر فرشته اولا، ۶۳۹
ہمدیم حور ایدی جامیدا شرابیم کوثر، ۴۸۱
ہمیشہ دلہ لبین شوقودور، گوزون فیکری، ۳۶۷
ہمیشہ شعر دئییب، منی ایچیپ، جاوان سئوہریک، ۲۵۵
ہمیشہ کثرت غم، کثرت ایچرہ دیر، سئید! ۲۳۳
ہمیشہ گردشی کام اهلینی اندر ناکام، ۳۵۵
ہنگام باہار اولدو، ایشیم بؤیلہ خزاندير، ۵۲۳
ہنگام طرب، ای بوت سیمین غبغب! ۶۱۴
ہنگام ہلال عید اول مہ ناگاہ، ۶۲۷
ہنوز آدم میان آب و گیلہ تاپامش صورت، ۱۴۳
ہنوز وصلدیر، ای ماہ! یوخدر آرامیم، ۴۶۲
ہو چکیب سؤیلہ دم بہ دم: یا ہو! ۵۷۲
ہو چکیب سؤیلہ دم بہ دم: یا ہو! ۵۷۳
ہو چکیب سؤیلہ دم بہ دم: یا ہو! ۵۷۴
ہو چکیب سؤیلہ دم بہ دم: یا ہو! ۵۷۵
ہو چکیب سؤیلہ دم بہ دم: یا ہو! ۵۷۶
ہو چکیب سؤیلہ دم بہ دم: یا ہو! ۵۷۷
ہو چکیب سؤیلہ دم بہ دم: یا ہو! ۵۷۸
ہو چکیب سؤیلہ دم بہ دم: یا ہو! ۵۷۹
ہوای خارايلہ سن توتماسان قرار و شکیب، ۳۶۱
ہوای زولف چلیپای یار ترسانان، ۲۷۲
ہوای طوررہی پُرچین یار ایلہ، سئید! ۴۰۷
ہوای عشق ایلہ مملو اولان دل زاری، ۵۱۰
ہوای کاکیلینلہ دود دلدیر، ای ملک سیما! ۴۱۵
ہونر آمیزش خلق ایچرہ زاہید! خلوت اتمکدیر، ۳۴۴
ہوہس سیلسیلہی زولف و روخوندان، ای ماہ! ۴۴۶
ہوہس طوررہی طراروی ائتمز بیر کس، ۵۸۸
ہوہسلہ شرح ائلہدیم عارضین گولوستائین، ۳۹۷
ہیجر دردینہ دوا سوردم اطبالاردان، ۲۵۴
ہیجر روخ آئیندا ایکی چشمیمی، ای گول! ۴۲۷
ہیجر روخوندا گیرہ ایلہ گز دولان گوزوم، ۱۷۷
ہیجران غمی، فلک سیتمی، طعنہی رقیب، ۴۶۰
ہیجران ہلاک اندر منی، وئر بادہ ساقیا! ۴۹۳
ہیجران رنگیم سارالدى، شوکر کیم صراف عشق، ۵۵۸
ہیجرہ چکدیگیم اول کافر الیندن گنجہلر، ۲۹۶
ہیجرین اگر چہ گورموش ایدیم مبتلا رین، ۶۱۱
ہیجرین منی خاک قیلسا، اول خاکیمدان، ۶۲۱
ہیجوم شوقدن زولفو کیمی اوپمک یاناغیندان، ۳۴۵
ہیچ سؤز یوخ شئخ شہرین قوہی تشخیصینہ، ۳۳۱
ہیچ سؤدا گرہی آچمادی احوالیمدان، ۵۸۴
یئندی چون خاک مدینہ مقدمیندن دؤلنہ، ۱۸۰

ہر کسدہ یوخدر عشق، اونون بیر کمالی یوخ، ۳۴۷
ہر کسی یازدیقجا لؤحا چون ازل کاتیلیری، ۲۵۳
ہر کسین یانینا گئتسن چکہسندن اوزونو، ۵۸۸
ہر کیمسنہ بیر شئی گتیریر فیکر و خیالا، ۵۴۶
ہر کیمسہ کی سئیر خاک باغداد ائیلر، ۶۲۰
ہر کیمی بیز کی محبتدہ گیرفتار ائدہریک، ۵۸۶
ہر کیمین جامی وار اللہ، گوزونہ جم گوزونور، ۲۶۸
ہر کیمین کؤنلوندہ اولسا نقطہی ختون سنون، ۱۳۶
ہر کیمین کیم حیدر کرار تک مولاسی وار، ۱۴۷
ہر کیمین مولاسی عالمدہ شہ مردان اولور، ۱۴۷
ہر گنجہ فغانیم یئتیشیر گؤیدہ ہیللا، ۲۵۷
ہر گنجہ کی آغوش خیالیمدایر اول ماہ، ۲۷۹
ہر گنجہ موم تک اریدیم، یاندیم اولدارا، ۳۳۷
ہر گلن آدم اندر جان و کؤنولدن تصدیق، ۳۲۳
ہر گول روخون کی حوسنون اندہ خطی پایمال، ۴۱۴
ہر گولون ہیجریندہ شاہیم بیر قیامت اتمیسن، ۶۴۰
ہر گون اغیارا نصیب اولدو جمالین، ای ماہ! ۳۹۱
ہر گون کی ہندیوہ بو نصیحتلر اوخشاماز، ۴۲۰
ہر گونوم ہیجریندہ، ای مہ! بیر قیامت تک کئچر، ۱۷۸
ہر لحظہ کیم خیالما اول سیمبر گلیر، ۲۹۵
ہر لیسان حق یانیندا زییادیر، ۵۷۹
ہر ماہ سیم ساقا کی من مشتری اولام، ۲۶۴
ہر محلہ اؤز بساطین عقد ائدیپ پروین کیمی، ۱۴۹
ہر مرضدہ وار طبیبین شؤہرتی، امما اگر، ۳۳۱
ہر نخل تمنایا کی یاشیملا سو وئردیم، ۴۷۰
ہر نہ اغیار دئدیسہ سنہ، باور قیلدین، ۴۴۶
ہر نہ بو شہردہ کیم وار ایسہ چوخ مہرولر، ۶۰۴
ہر نہ ظولم ائیلسہ دلدار، گرہک صبر ائدہسن، ۵۴۱
ہر یئتن شوخ جفاپیشہ منہ ائیلر سیتیم، ۲۸۸
ہر یئردہ تۆکسہ قانیم، اول شوخ سرو قامت، ۶۳۷
ہر یئردہ کیم اولام، سنین ای شہ! قولامینام، ۵۵۴
ہر کس کی اوزوندہ خط ریحانی بگنمز، ۳۰۷
ہزار آوادیر ابراہیم اسماعیلدیر غنچہ، ۱۴۲
ہزار شوکر گلیب نؤباہار، ای بولبول! ۳۵۹
ہزار مرتبہ شیریندی نقل و شکردن، ۳۶۱
ہفت آبا منہ اظہار ائلہدی تربیتین، ۵۸۲
ہلاک ائلہدی آخردا سئید زاری، ۵۳۸
ہلاک قیل منی، ای شہ! کی گلمیشم جانا، ۱۶۹
ہم پیمر باطنیندہ باطن ایدی باطنین، ۱۴۰
ہم قووہت ما سکہ اولوب سخت ضعیف، ۶۲۴
ہم وصلدہ، ہم ہیجرہ واریندی شکایت، ۴۸۶
ہمای! عئیب قیلما سئیدی مخمور گوردو کدہ، ۳۲۰

یئتییدی ماضی‌نی، مستقبیله تیکیب گۆزونو، ۳۰۰
یا آل بو جانی جیسم نزاریمدان، ای خدا! ۶۳۶
یا جنتی وئریله بیزه، یا جهنمی، ۵۴۰
یا خالیوین اسیری‌دی دل یا دهانیوین، ۵۴۰
یا علی! بو تازه معجز بیر زمرددور ائده، ۱۴۸
یا علی! سنسن او مولا کیم بو فانی دهرده، ۱۵۰
یا علی! سنسن او مولا کیم محبتین دهرده، ۱۵۰
یا علی! لطفون دریغ ائتمه من دلخسته‌دن، ۱۳۶
یا محمد ﷺ اؤزودور گول عرق پاکی اونون، ۲۵۹
یا منی ائششک ائیله بی‌خود تک، ۵۶۴
یا وئره‌یدی حق سنه بیر رحم، ای بیدادگر! ۵۴۴
یاپیش او طورده کیم تاراری رسته‌ی جاندیر، ۴۸۲
یات راحت ایله توت اؤز سایاغین، ۶۴۱
یاتسا او ماهیاره، یاتار باختیمیز بیزیم، ۴۵۴
یاخیرسان جیسم زاریم آتش آهینلا هر ساعت، ۱۹۴
یاد ائیلردی منی، حالیمی ائیلردی سؤال، ۵۸۵
یاد اول گونلر کی باور ائیلهمزیم، ای کۆنول! ۶۴۰
یاد چشم شوق شمع عارض جانانه‌دن، ۴۳۴
یاد لب نیگاریم ایله ووردوغونا لاف، ۳۳۲
یادا دوشدو کجه او گول، ائیلر ایديم افغانی، ۵۸۹
یادا سالدیقدا سنی، دیدهی خونبار آغلار، ۲۲۷
یادا سالیبان رویوو واکشمس اوخوردوم، ۳۹۹
یار آچمیشدی لطافتله بو شب سینه‌سینی، ۴۰۳
یار اؤزگه‌لرین مجلسی‌نین اولدو چیراغی، ۵۲۳
یار ائیلهمسه عشاق دل افکارا عداوت، ۱۹۶
یار ائیلهمز او گۆیده منی بیر ایتله حساب، ۳۴۷
یار اولان یترده نهدیر خوبلارین دیداری؟ ۳۰۶
یار اولسا اگر یار، نه ائیلر سنه اغیار؟ ۳۵۴
یار اولوب اؤزگه‌لره یار، چکیر ذوق و صفا، ۳۷۵
یار ایله فورصت تاییب بیردم کی کؤفتار ائیلهرم، ۳۷۳
یار ایله کیم بوگون ایچیرم باده، ای خیضیر! ۱۷۹
یار بزمینده گرک تارا چکیب رسته‌ی جان، ۴۱۱
یار بی‌مئهر و سیتماکار، کۆنول مائیل یار، ۳۱۶
یار غار اولدی رسولا گر چه غیری ظاهر، ۱۴۰
یار کویون دؤر ائدیر هر شب خیالیم، لئیک من، ۳۱۳
یار کویوندا سیرشکیم سئیلینه ائیلر نظر، ۲۱۱
یار گلدی، هامی اؤز دردینه مشغول اولدو، ۴۵۸
یار موافق اولماسا، مئیلن نه فائده؟ ۲۷۹
یار وصلیندن غرض خوش روزگاریم واریدی، ۵۸۰
یار هر نامه کی هر عاشیق بی‌یارا یازار، ۶۳۸
یارا اولام هم‌نفس، خوشدو منه سئید! ۱۵۸

یئتدی رقیب شومون الی یارا آغلارام، ۳۶۹
یئتر اول نوحه‌لر، اول بزمده از ناله بونید ائت، ۵۰۹
یئتمز الیه نه چاره دوشم خاک پایوا، ۳۹۲
یئتمک ایستر لبیوه، گیزله‌ییب اول زولفده دل، ۳۳۸
یئتیپ سئید کیمی وصله، یئنه اغیار زولموندن، ۳۴۶
یئتیپ ناگه وصالا، کاما یئتمک چرخ کچرودان، ۳۴۵
یئتیر اول سبب زرخدانی، قلبه قوه‌ت ایچون، ۴۹۰
یئتیردی باده‌نی ساقی مگر لعل لب یارا، ۵۰۱
یئتیردی مؤژه گولدن بولبوله باد صبا، سئید! ۱۶۵
یئتیریب باشیما مئی ذوقو اثر، ۵۷۱
یئتیشدی الی‌یه یاشیم، تۆکر سو چشتم خون پاشیم، ۳۸۸
یئتیشدی بیر یئره بی‌کسلیم بو عالمده، ۳۵۹
یئتیشدی پیک خدا یعنی جبرئیل امین، ۱۲۷
یئتیشدی جنت کویونا آخر اول حورون، ۳۶۷
یئتیشدی حکم کیم صدیقن آل سوره‌ی پاکی، ۱۴۴
یئتیشدی خسرو گول، گولشنه جلال ایله، ۳۶۰
یئتیشدی عزته گول، خئیلی کار خوار اولدو، ۳۶۰
یئتیشدی قطره‌لر اول بحر وحدته سئید، ۴۳۳
یئتیشدی گوشیمه الهام غیب بهجتله، ۱۳۱
یئتیشدین کاما، یازدین عاشیقانه شعرلر، سئید! ۳۵۱
یئتیشمز اول بوت نامئهربانا بیر اثر قیلماز، ۴۴۴
یئتیشمه‌دین صنما! دادینا بیر اهل دلین، ۱۷۳
یئتیشمیسن لبیمه، چیخماسان نه‌دن؟ ای جان! ۲۳۱
یئتیشمیش رشکدن اول حده حالیم کیم منی اول شه، ۲۴۷
یئتین مال یتیمی سن، بیز ایچدیک باده‌ی گولگون، ۳۳۳
یئر و گۆی، عرش و ملک نوروا ائیلر سجده، ۳۲۳
یئرین گۆیه وار یوسف ایله فرق سینچون، ۴۲۷
یئری وار ائتسه او خورشید روخ، کۆنول! سنی قان، ۵۱۰
یئریدی یاخسا منی چرخ نارا، ای سئید! ۳۸۷
یئله وئردین شمیم تار زولفون، ۴۲۰
یئمه نامرد لوقمه‌سین، سئید! ۵۶۳
یئنگی آی تک گۆرونوردو قاشی، زولف آلدی اونو، ۵۲۳
یئنه ای گۆز! نه گۆردون کیم بو نؤعی خون فیشان ... ۴۳۸
یئنه بیر نامه ایله یادا سالیب یار منی، ۵۵۷
یئنه بی‌صبرلیک آرامیمی الدن آلدی، ۵۸۹
یئنه جان تازه‌لیر شعر شکر باریندان، ۴۶۴
یئنه دونیالارا سیغماز نه اولوبدور سئید، ۴۴۳
یئنه ساقیلر اله باده‌ی گولگون آلسین، ۴۵۷
یئنه کیملر اؤزره‌گین قان ائده‌جکسن، ای مه! ۲۳۲
یئنه هم بزم ایدیم اول زولف سیه‌تاریم ایله، ۵۰۲
یئنی آی چکدیمی چرخ اؤزره فلک نقاشی، ۵۴۳
یئهر مال یتیمی زاهید، ایمانین وئره بادا، ۲۴۷

یارالانمیش مخلب شہباز چشمیندن مگر، ۵۴۹
 یارالی کۆنلومو قوی بیر زامان توتا آرام، ۵۰۷
 یارالی کۆنلومہ ہرگیز نمکدن اولماز علاج، ۴۹۴
 یاران صفا مائدہی طبعیمہ مؤحتاج، ۴۳۱
 یارب! بوگونکو مجلسیمیز خوش کنچر بیزیم، ۱۷۹
 یارب! جاہاندا من تکی مقصودا یتیمہ سین، ۴۱۲
 یارب! کیم اولور عرضیمی جانانا یتتیر سین، ۴۵۵
 یارب! گتیردی تنگہ بو درد و بلا منی، ۶۳۶
 یارب! نصیب قیل منہ سئید تک اول گونو، ۳۷۲
 یاردان آیریلالی، وار رقیبہ مئیلیم، ۴۹۶
 یاردان آیریلدی بیلمز، شام ہیجران حالینی، ۳۹۱
 یاردان تا سئید مضطر کیمی دوشدوم جُدا، ۲۷۴
 یاردان خالی گۆروب بزمی آیاقدان دوشدوم، ۵۰۶
 یارسیز سئیر چمندن نہ بیتیر، ای سئید! ۲۵۱
 یارسیز می ایچمک، ای عاشق! حرام محض دیر، ۲۱۸
 یارسیز نئیلہ ییرم سئیر گول و گولزاری، ۲۱۰
 یاری اغیار ایلہ گۆرسن، قیلما ای دل! نالہلر، ۲۱۴
 یاری گۆرونجہ غئیر ایلہ جۆلندا ہر زامان، ۲۰۷
 یاریم کیمی بیر سرو قد و گول بدن اولماز، ۳۰۱
 یاریم گئیدین اۆزگہلرہ یار اولدو، ۶۲۶
 یاریمیز عشق اہلینہ احسانا ماییلدیر اۆزو، ۴۵۳
 یاریمین ادینی بیلدیکدہ فرح حاصل اولور، ۲۱۰
 یاریمین اندامینی سئید دتمیش بیر سیم خام، ۵۰۲
 یارین مرورونو منہ چوخ سانما، ای رقیب! ۲۲۶
 یارینی اغیار ایلہ گۆردو، اۆزون اۆلدورمہدی، ۲۱۴
 یازدی واللّیل إذا صفحہی روخساریوا خط، ۳۴۳
 یازیپ درد دل پورخونومو دلدارا گۆندردیم، ۳۹۷
 یازیم او سنگدلہ شرح فیرقتین، یوخسا، ۴۰۸
 یاغموردان ائیلہ بن فراری، ۶۴۲
 یامان گۆز یاخشسی دگیل وصل یارا، ۴۷۴
 یامانلیق ائیلہمہ بیر شخصہ، یاخشلیق وار ایکن، ۲۳۱
 یاناجاق بال و پری سوز ایلہ پروانہ کیمی، ۳۳۸
 یانار تاب ائیلمز بیر شعلہی شمع ایلہ پروانہ، ۲۴۹
 یاناغیندی لالہ نیسبت، دوداغین عقیق مانند، ۲۸۴
 یاندی سئید شعلہی نار فراقیندان سنین، ۱۸۰
 یاندیرا ہیندو اوزون نارا اپانمازدیم، ولی، ۴۸۸
 یاندیردی جیسم و جانیمی، گۆردو فغانی یوخ، ۳۳۷
 یاندیردی گنجہ شمع شہستان پر و بالین، ۱۹۷
 یاندیردی منی شعلہی نور جمالی، ۲۸۰
 یاندیردی منی شعلہی نور جمالین، ۴۶۹
 یاندیرسا پر و بالینی، شمعین نہ گوناہی، ۳۳۶

یاندیریر آتش آہیلہ گولو، گولزاری، ۳۴۲
 یاندیریر بال و پری پروانہ شمعہ ہر گنجہ، ۲۳۵
 یاندیم، ننجہ سن ایندی کۆنول! نار فراقا، ۴۹۸
 یاندین بونارا، خاک اولدون، ای دل! ۵۵۰
 یانسا دل، خاک اولسا تن، ای شمع! سوز عشقندن، ۳۵۷
 یانمیش بو دردہ عاشیق بیچارہ نئیلہ سین، ۴۲۹
 یانیمدا ائیلہمہ یین عئیب او ماہ تابانی، ۵۵۱
 یانیندا عندلیبین، سئید، زاغ و زغنلردیر، ۲۲۷
 یاووقدو کیم بو فرحدن اۆلم، ائشیتدیم چون، ۵۵۹
 یتیم مالینا گۆز تیکمہ یین نذیر دائیم؟ ۳۳۴
 ید بیضا عصای موسویلہ ائیلہدی پروا، ۱۴۴
 یرہقانی کیمی رنگیم سارالمیش، قان وثریر یارام، ۳۲۴
 یعقوب نچین اۆلمہدی بیلیم فرحیندن، ۳۵۳
 یقین کی شاخ گول اؤستوندہ آشیانہ تکیک، ۲۶۱
 الیمدہ بادہی گولگون، یانیمدا یاریم یوخ، ۲۸۲
 الیندہ یار گلیب مجلسہ ایاغی ایلہ، ۵۰۸
 یوخ اولدو صبر و سکون حسرت دہانیندان، ۳۴۹
 یوخ ایدی عاشیق شئیدا اؤرہگین قان ائتمک، ۴۴۴
 یوخ ایشین سیر دہان یاری سورماقدان سیوا، ۳۱۷
 یوخ ایمیش خلوت یارا یولو، گئتدیم، گۆردوم، ۴۸۰
 یوخ دہردہ بیر کس کی اولا عارف حق یین، ۲۱۳
 یوخ طاقتم اغیار ایلہ گۆرمک سنی، ای شوخ! ۴۳۳
 یوخ عئیبی کیمسہدن سنین احسان قبولون، ۳۵۲
 یوخ لفظ غئیر مُصلحین حوسن شعرده، ۲۰۷
 یوخ مملکت ری دہ شہ ناصر دینین، ۲۳۰
 یوخ مندہ حلہ نفس ملک، قوہی قدسی، ۲۲۵
 یوخ و واریمدی فدای ای دہن یار، سنہ، ۴۲۵
 یوخ یقین اولمایان ایشدن سۆزونو ناغل ائیلر، ۳۳۴
 یوخ، یوخ، خطا دئدیم، غلط ائتدیم، کج آنلادیم، ۴۲۹
 یوخدو بیر رمز آشینا بو عصر بدفرجامدا، ۱۵۳
 یوخدو بیر کیمسہ کی غمدہ ائدہ حالیمی سؤال، ۴۰۱
 یوخدو بیردم کی سیتیم گۆرمیہ سندن کۆنلوم، ۵۸۶
 یوخدور اگر چہ وجہ کیفافیم زمانہدہ، ۱۵۵
 یوخدور ای آرام جان! سنسیز وجودا بیر اثر، ۳۴۸
 یوخدور علاج، چوخدو بو کۆنلومدہ حسرتیم، ۳۹۲
 یوخسا اغیار ایلہ گۆرموشسن یئنہ مہ پارہنی؟ ۳۶۳
 یوخسا سلطان غمین مملکتی جانا گلیر، ۲۵۱
 یوخلاردین ازلدن منی شیرین - شیرین، ۶۱۵
 یوخو احوالی گلیر ایندی منہ شام وصال، ۴۰۳
 یوخوندو کعبہی روخسار یاردان خبرین، ۳۳۵
 یوز ایل گر ہیجر چکسہ، قلب عاشیقندن صفا گنتمز، ۳۰۳
 یوز بی وفا اول، او گولو ترک ائدرمی دل؟ ۵۶۰

یوز جفا ائيلهسن، ای شوخ! کۆنولدور راضی، ۵۱۲
یوز جفا گۆردون ولی بیر کز شیکایت ائتمه دین، ۳۶۳
یوز حيله ایله مکر ائدیپ اغیار جفاکار، ۵۹۸
یوز خط ایله کوسوب ائده خورشید طلعتین، ۲۱۷
یوز دفعه خزان اولموش ایدی باغ و باهاریم، ۴۰۱
یوز دفعه لوطف ایله ائده وعده ی وصال، ۲۶۴
یوز زوهره جبین، ماهلیقا، مئهر دل آرا، ۲۳۷
یوز ساخلا یاسان نقد دل و جانیوی، سئید! ۴۲۳
یوز سرو خورامان اول، کۆنلوم سنی ایستر، ۲۳۷
یوز شکر و شیرینی اول خسروون، اولماز، ۴۵۲
یوز فیضین اولسا خلقه اگر آفتاب تک، ۳۵۲
یوز کز گۆروب اول گولون وفاسیزلیغینی، ۶۲۶
یوز گۆز گۆزورهم کی، هامیسی سئحردی جادو، ۲۲۵
یوز گون سالیق آرایا فلک سنگ تفرقه، ۵۴۲
یوز گونه منه خلق گر افسانه دئسینلر، ۲۴۵
یوز ماما اولسا ای گروه بشر! ۶۳۸
یوز وعده ی وصال ائله سین اول پری جمال، ۲۱۷
یوز یارا دگسه چئشمیمه گر نوک تیردن، ۴۲۱
یوسفه زیندان تمنّا اولدو مئهریندن سنین، ۱۸۷
یوسفی بیر ذره حوسنون قیلدی مشهور جهان، ۳۳۱
یوسفیم! گل ائیلمه بونجا جفالار سئیده، ۵۴۰
یولوندا وئرمه دیم اول سرو قده جان، سئید! ۴۹۵
یوخیلدیم، هوشدان گئتدیم، توتولدو نطق موسا تک، ۴۳۲
یغییدیلار بو بؤسات ایچره حور و غیلمانی، ۲۲۹
یغیلمیشدی او بزم جانفزایا حور و غیلمانلار، ۴۳۲

۶. قایناق‌لار

- آذربایجان ادبیات تاریخینه بیر باخیش، جواد هیئت، تهران، نشر وارلیق، ۱۳۵۸. (جلد یکم) / ۱۳۷۶ (جلد دوم)، ۲۳۳-۲۳۷.
- آذربایجان سووت انسیکلوپدیسی، سردبیر: ج. ب. قلی‌یف، باکو، ۱۹۷۶، ۳۲۶/۸.
- آذربایجان غزل‌لری، گردآوری و مقدمه: محمد نوری اوغلی، باکو، ۱۹۹۱، ۲۲۰-۲۳۰.
- آموزش زبان فارسی در جمهوری آذربایجان، ته‌میننه رستم اوا، تهران، شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، ۱۳۷۴، ۱۸۹-۱۹-۳۹.
- تذکره‌ی شعرای آذربایجان، محمد دیهیم، تبریز، آذربادگان، ۱۳۶۷ (۵ جلد). تهران: تالار کتاب، ۱۳۶۷، ۶۲/۵-۶۵.
- دانشمندان آذربایجان، محمد علی تربیت، به کوشش غلامرضا طباطبایی مجد، تهران، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۸، ۱۸۵-۱۸۶.
- الذریعه الی تصانیف الشیعه، آغا بزرگ طهرانی، ۹-۴۸۲/۲-۴۸۳.
- سخنوران چند زبانه‌ی آذربایجان، عسگر زینالی آلتی، اردبیل، آذرسیلان، ۱۳۷۹، ۱۱-۱۵.
- سرایندگان شعر پارسی در قفقاز، عزیز دولت آبادی، تهران، بنیاد موقوفات دکتر افشار، ۱۳۷۰، ۱۱۷-۱۱۸.
- سککیز یوز ایل آذربایجان تورکجه غزلی، نادعلی پیام، تهران، آسیا، ۱۳۷۸، ۱۸۸-۱۸۹.
- فهرست کتاب‌های چاپی فارسی، خان بابامشار، تهران، ناشر مؤلف، ۱۳۵۰، جلد یکم (چاپ دوم) / ۱۳۵۱، جلد دوم (چاپ دوم) / ۱۳۵۲، جلد سوم (چاپ دوم) / ۱۳۵۳، جلد چهارم (چاپ دوم) / ۱۳۵۵، جلد پنجم (چاپ دوم). ۲۳۲۰/۲.
- فهرست نسخه‌های خطی فارسی آکادمی علوم آذربایجان، به کوشش محمد عادل‌اف، تهران، سازمان اسناد ملی ایران، ۱۳۸۰ (جلد یکم). ۱ / ۱۵۰.
- مکارم الآثار، میرزا محمد علی معلم حبیب آبادی، اصفهان، کمال و انجمن کتابخانه‌های عمومی اصفهان و نفایس محفوظات اصفهان، ۱۳۷۷-۱۳۷۴ (۷ جلد). ۱۳۹۶/۴.
- مؤلفین کتب چاپی فارسی و عربی ۷۹/۴ خان بابامشار، تهران، ناشر مؤلف، ۱۳۴۰.
- مقالات:
- شاعیرلریمیز بیزی و دیلیمیزی نتیجه آدلاندیریرلار، محمدرضا هیئت، وارلیق، پائیز ۱۳۷۶، ۵۷.

۷. وثیقه‌لر

مقصود و در مدح عالیشان کریم بک شخصی بک اف مرقوم شد		
<p>نصای کلشن آرنهز هزار کلور مشربو خوش ناز و تار کلور بور غلر ده فریا و مرغش از کلور چمنده زمره چنک و عود و تار کلور بان سابل آچوب سینه سین چن کلور نصویر ایله که روم اورده زنگینار کلور دی شکو و یکجه تیره زنده ار کلور شکو صولت خضاک تار و تار کلور سجاده دیزه رستم بک انجبار کلور سرود و تهنیت عند سب و تار کلور جناله طره پرچ زلف یار کلور باط عشر شنه یار کلغندر کلور نه خاطر نیه غم فرد و خار کلور اگر کنایه اول رشک نو بهار کلور کوزیده جلوه جهان ملک قند یار کلور</p>		<p>نزار رشک کورل موسم بهار کلور چمنده سبل آچ طره زلف و رشک نوا سے باربد و لجه کنده بار رشک دمنده لعلنه تار رشک و عود و تار کلور نثار ایدر چمنه در و کوه ابر بهار بنفشه پش و رشک بهار اولور کمان رستی قوس قزح ایدر طاهر بهار کاه و کیمی ناکهان خرد و چای دریده پهلوی سهراب تک اولور غنچه دیار باغده فریدون کل اولور سلطان کوزنده کلشن آرنهز دلار کلور خوش اولعشق خوشبختی کیم بود سده نه غنچه دن جگری بگردن دوتار قانه منده دور و بریم روضه چنانه دوتار کوزنده قند لپس اول بک رشک و زین</p>

فہرست قاریوں و اشخاص اہل علم و فضل
مکتبہ خیرین پورہ منظر کوہ رجب
سید حسنین شاہ منظر کوہ رجب
محمد نادر شاہ منظر کوہ رجب

۲۰۴

کتاب عجیب و غریب
وجودہ فی شہر
اول
شہر ہزار سید و زید

۱۰۹

۱۰۸

۱۰۷

۱۰۶

۱۰۵

۱۰۴

۱۰۳

۱۰۲

۱۰۱

۱۰۰

۹۹

۹۸

۹۷

۹۶

۹۵

۹۴

۹۳

۹۲

۹۱

۹۰

۸۹

۸۸

۸۷

۸۶

۸۵

۸۴

۸۳

۸۲

۸۱

۸۰

۷۹

۷۸

۷۷

۷۶

۷۵

۷۴

۷۳

۷۲

۷۱

۷۰

۶۹

۶۸

۶۷

۶۶

۶۵

۶۴

۶۳

۶۲

۶۱

۶۰

۵۹

۵۸

۵۷

۵۶

۵۵

۵۴

۵۳

۵۲

۵۱

۵۰

۴۹

۴۸

۴۷

۴۶

۴۵

۴۴

۴۳

۴۲

۴۱

۴۰

۳۹

۳۸

۳۷

۳۶

۳۵

۳۴

۳۳

۳۲

۳۱

۳۰

۲۹

۲۸

۲۷

۲۶

۲۵

۲۴

۲۳

۲۲

۲۱

۲۰

۱۹

۱۸

۱۷

۱۶

۱۵

۱۴

۱۳

۱۲

۱۱

۱۰

۹

۸

۷

۶

۵

۴

۳

۲

۱

۰

۱۰۰

۱۰۱

۱۰۲

۱۰۳

۱۰۴

۱۰۵

۱۰۶

۱۰۷

۱۰۸

۱۰۹

۱۱۰

۱۱۱

۱۱۲

۱۱۳

۱۱۴

۱۱۵

۱۱۶

۱۱۷

۱۱۸

۱۱۹

۱۲۰

۱۲۱

۱۲۲

۱۲۳

۱۲۴

۱۲۵

۱۲۶

۱۲۷

۱۲۸

۱۲۹

۱۳۰

۱۳۱

۱۳۲

۱۳۳

۱۳۴

۱۳۵

۱۳۶

۱۳۷

۱۳۸

۱۳۹

۱۴۰

۱۴۱

۱۴۲

۱۴۳

۱۴۴

۱۴۵

۱۴۶

۱۴۷

۱۴۸

۱۴۹

۱۵۰

۱۵۱

۱۵۲

۱۵۳

۱۵۴

۱۵۵

۱۵۶

۱۵۷

۱۵۸

۱۵۹

۱۶۰

۱۶۱

۱۶۲

۱۶۳

۱۶۴

۱۶۵

۱۶۶

۱۶۷

۱۶۸

۱۶۹

۱۷۰

۱۷۱

۱۷۲

۱۷۳

۱۷۴

۱۷۵

۱۷۶

۱۷۷

۱۷۸

۱۷۹

۱۸۰

۱۸۱

۱۸۲

۱۸۳

۱۸۴

۱۸۵

۱۸۶

۱۸۷

۱۸۸

۱۸۹

۱۹۰

۱۹۱

۱۹۲

۱۹۳

۱۹۴

۱۹۵

۱۹۶

۱۹۷

۱۹۸

۱۹۹

۲۰۰

۲۰۱

۲۰۲

۲۰۳

۲۰۴

۲۰۵

۲۰۶

۲۰۷

۲۰۸

۲۰۹

۲۱۰

۲۱۱

۲۱۲

۲۱۳

۲۱۴

۲۱۵

۲۱۶

۲۱۷

۲۱۸

۲۱۹

۲۲۰

۲۲۱

۲۲۲

۲۲۳

۲۲۴

۲۲۵

۲۲۶

۲۲۷

۲۲۸

۲۲۹

۲۳۰

۲۳۱

۲۳۲

۲۳۳

۲۳۴

۲۳۵

۲۳۶

۲۳۷

۲۳۸

۲۳۹

۲۴۰

۲۴۱

۲۴۲

۲۴۳

۲۴۴

۲۴۵

۲۴۶

۲۴۷

۲۴۸

۲۴۹

۲۵۰

۲۵۱

۲۵۲

۲۵۳

۲۵۴

۲۵۵

۲۵۶

۲۵۷

۲۵۸

۲۵۹

۲۶۰

۲۶۱

۲۶۲

۲۶۳

۲۶۴

۲۶۵

۲۶۶

۲۶۷

۲۶۸

۲۶۹

۲۷۰

۲۷۱

۲۷۲

۲۷۳

۲۷۴

۲۷۵

۲۷۶

۲۷۷

۲۷۸

۲۷۹

۲۸۰

۲۸۱

۲۸۲

۲۸۳

۲۸۴

۲۸۵

۲۸۶

۲۸۷

۲۸۸

۲۸۹

۲۹۰

۲۹۱

۲۹۲

۲۹۳

۲۹۴

۲۹۵

۲۹۶

۲۹۷

۲۹۸

۲۹۹

۳۰۰

۳۰۱

۳۰۲

۳۰۳

۳۰۴

۳۰۵

۳۰۶

۳۰۷

۳۰۸

۳۰۹

۳۱۰

۳۱۱

۳۱۲

۳۱۳

۳۱۴

۳۱۵

۳۱۶

۳۱۷

۳۱۸

۳۱۹

۳۲۰

۳۲۱

۳۲۲

۳۲۳

۳۲۴

۳۲۵

۳۲۶

۳۲۷

۳۲۸

۳۲۹

۳۳۰

۳۳۱

۳۳۲

۳۳۳

۳۳۴

۳۳۵

۳۳۶

۳۳۷

۳۳۸

۳۳۹

۳۴۰

۳۴۱

۳۴۲

۳۴۳

۳۴۴

۳۴۵

۳۴۶

۳۴۷

۳۴۸

۳۴۹

۳۵۰

۳۵۱

۳۵۲

۳۵۳

۳۵۴

۳۵۵

۳۵۶

۳۵۷

۳۵۸

۳۵۹

۳۶۰

۳۶۱

۳۶۲

۳۶۳

۳۶۴

۳۶۵

۳۶۶

۳۶۷

۳۶۸

۳۶۹

۳۷۰

۳۷۱

۳۷۲

۳۷۳

۳۷۴

۳۷۵

۳۷۶

۳۷۷

۳۷۸

۳۷۹

۳۸۰

۳۸۱

۳۸۲

۳۸۳

۳۸۴

۳۸۵

۳۸۶

۳۸۷

۳۸۸

۳۸۹

۳۹۰

۳۹۱

۳۹۲

۳۹۳

۳۹۴

۳۹۵

۳۹۶

۳۹۷

۳۹۸

۳۹۹

۴۰۰

۴۰۱

۴۰۲

۴۰۳

۴۰۴

۴۰۵

۴۰۶

۴۰۷

۴۰۸

۴۰۹

۴۱۰

۴۱۱

۴۱۲

۴۱۳

۴۱۴

۴۱۵

۴۱۶

۴۱۷

۴۱۸

۴۱۹

۴۲۰

۴۲۱

۴۲۲

۴۲۳

۴۲۴

۴۲۵

۴۲۶

۴۲۷

۴۲۸

۴۲۹

۴۳۰

۴۳۱

۴۳۲

۴۳۳

۴۳۴

۴۳۵

۴۳۶

۴۳۷

۴۳۸

۴۳۹

۴۴۰

۴۴۱

۴۴۲

۴۴۳

۴۴۴

۴۴۵

۴۴۶

۴۴۷

۴۴۸

۴۴۹

۴۵۰

۴۵۱

۴۵۲

۴۵۳

۴۵۴

۴۵۵

۴۵۶

۴۵۷

۴۵۸

۴۵۹

۴۶۰

۴۶۱

۴۶۲

۴۶۳

۴۶۴

۴۶۵

۴۶۶

۴۶۷

۴۶۸

۴۶۹

۴۷۰

۴۷۱

۴۷۲

۴۷۳

۴۷۴

۴۷۵

۴۷۶

۴۷۷

۴۷۸

۴۷۹

۴۸۰

۴۸۱

۴۸۲

۴۸۳

۴۸۴

۴۸۵

۴۸۶

۴۸۷

۴۸۸

۴۸۹

۴۹۰

۴۹۱

۴۹۲

۴۹۳

۴۹۴

۴۹۵

۴۹۶

۴۹۷

۴۹۸

۴۹۹

۵۰۰

۵۰۱

۵۰۲

۵۰۳

۵۰۴

۵۰۵

۵۰۶

۵۰۷

۵۰۸

۵۰۹

۵۱۰

۵۱۱

۵۱۲

۵۱۳

۵۱۴

۵۱۵

۵۱۶

۵۱۷

۵۱۸

۵۱۹

۵۲۰

۵۲۱

۵۲۲

۵۲۳

۵۲۴

۵۲۵

۵۲۶

۵۲۷

۵۲۸

۵۲۹

۵۳۰

۵۳۱

۵۳۲

۵۳۳

۵۳۴

۵۳۵

۵۳۶

۵۳۷

۵۳۸

۵۳۹

۵۴۰

۵۴۱

۵۴۲

۵۴۳

۵۴۴

۵۴۵

۵۴۶

۵۴۷

۵۴۸

۵۴۹

۵۵۰

۵۵۱

۵۵۲

۵۵۳

۵۵۴

۵۵۵

۵۵۶

۵۵۷

۵۵۸

۵۵۹

۵۶۰

۵۶۱

۵۶۲

۵۶۳

۵۶۴

۵۶۵

۵۶۶

۵۶۷

۵۶۸

۵۶۹

۵۷۰

۵۷۱

۵۷۲

۵۷۳

۵۷۴

۵۷۵

۵۷۶

۵۷۷

۵۷۸

۵۷۹

۵۸۰

۵۸۱

۵۸۲

۵۸۳

۵۸۴

۵۸۵

۵۸۶

۵۸۷

۵۸۸

۵۸۹

۵۹۰

۵۹۱

۵۹۲

۵۹۳

۵۹۴

۵۹۵

۵۹۶

۵۹۷

۵۹۸

۵۹۹

۶۰۰

۶۰۱

۶۰۲

۶۰۳

۶۰۴

۶۰۵

۶۰۶

۶۰۷

۶۰۸

۶۰۹

۶۱۰

۶۱۱

۶۱۲

۶۱۳

۶۱۴

۶۱۵

۶۱۶

۶۱۷

۶۱۸

۶۱۹

۶۲۰

۶۲۱

۶۲۲

۶۲۳

۶۲۴

۶۲۵

۶۲۶

۶۲۷

۶۲۸

۶۲۹

۶۳۰

۶۳۱

۶۳۲

۶۳۳

۶۳۴

۶۳۵

۶۳۶

۶۳۷

۶۳۸

۶۳۹

۶۴۰

۶۴۱

۶۴۲

۶۴۳

۶۴۴

۶۴۵

۶۴۶

۶۴۷

۶۴۸

۶۴۹

۶۵۰

۶۵۱

۶۵۲

۶۵۳

۶۵۴

۶۵۵

۶۵۶

۶۵۷

۶۵۸

۶۵۹

۶۶۰

۶۶۱

۶۶۲

۶۶۳

۶۶۴

۶۶۵

۶۶۶

۶۶۷

۶۶۸

۶۶۹

۶۷۰

۶۷۱

۶۷۲

۶۷۳

۶۷۴

۶۷۵

۶۷۶

۶۷۷

۶۷۸

۶۷۹

۶۸۰

۶۸۱

۶۸۲

۶۸۳

۶۸۴

۶۸۵

۶۸۶

۶۸۷

۶۸۸

۶۸۹

۶۹۰

۶۹۱

۶۹۲

۶۹۳

۶۹۴

۶۹۵

۶۹۶

۶۹۷

۶۹۸

۶۹۹

۷۰۰

۷۰۱

۷۰۲

۷۰۳

۷۰۴

۷۰۵

۷۰۶

۷۰۷

۷۰۸

۷۰۹

۷۱۰

۷۱۱

۷۱۲

۷۱۳

۷۱۴

۷۱۵

۷۱۶

۷۱۷

۷۱۸

۷۱۹

۷۲۰

۷۲۱

۷۲۲

۷۲۳

۷۲۴

۷۲۵

۷۲۶

۷۲۷

۷۲۸

۷۲۹

۷۳۰

۷۳۱

۷۳۲

۷۳۳

۷۳۴

۷۳۵

۷۳۶

۷۳۷

۷۳۸

۷۳۹

۷۴۰

۷۴۱

۷۴۲

۷۴۳

۷۴۴

۷۴۵

۷۴۶

۷۴۷

۷۴۸

۷۴۹

۷۵۰

۷۵۱

۷۵۲

۷۵۳

۷۵۴

۷۵۵

۷۵۶

۷۵۷

۷۵۸

۷۵۹

۷۶۰

۷۶۱

۷۶۲

۷۶۳

۷۶۴

۷۶۵

۷۶۶

۷۶۷

۷۶۸

۷۶۹

۷۷۰

۷۷۱

۷۷۲

۷۷۳

۷۷۴

۷۷۵

۷۷۶

۷۷۷

۷۷۸

۷۷۹

۷۸۰

۷۸۱

۷۸۲

۷۸۳

۷۸۴

۷۸۵

۷۸۶

۷۸۷

۷۸۸

۷۸۹

۷۹۰

۷۹۱

۷۹۲

۷۹۳

۷۹۴

۷۹۵

۷۹۶

۷۹۷

۷۹۸

۷۹۹

۸۰۰

۸۰۱

۸۰۲

۸۰۳

۸۰۴

۸۰۵

۸۰۶

۸۰۷

۸۰۸

۸۰۹

۸۱۰

۸۱۱

۸۱۲

۸۱۳

۸۱۴

۸۱۵

۸۱۶

۸۱۷

۸۱۸

۸۱۹

۸۲۰

۸۲۱

۸۲۲

۸۲۳

۸۲۴

۸۲۵

۸۲۶

۸۲۷

۸۲۸

۸۲۹

۸۳۰

۸۳۱

۸۳۲

۸۳۳

۸۳۴

۸۳۵

۸۳۶

۸۳۷

۸۳۸

۸۳۹

۸۴۰

۸۴۱

۸۴۲

۸۴۳

۸۴۴

۸۴۵

۸۴۶

۸۴۷

۸۴۸

۸۴۹

۸۵۰

۸۵۱

۸۵۲

۸۵۳

۸۵۴

۸۵۵

۸۵۶

۸۵۷

۸۵۸

۸۵۹

۸۶۰

۸۶۱

۸۶۲

۸۶۳

۸۶۴

۸۶۵

۸۶۶

۸۶۷

۸۶۸

۸۶۹

۸۷۰

۸۷۱

۸۷۲

۸۷۳

۸۷۴

۸۷۵

۸۷۶

۸۷۷

۸۷۸

۸۷۹

۸۸۰

۸۸۱

۸۸۲

۸۸۳

۸۸۴

۸۸۵

۸۸۶

۸۸۷

۸۸۸

۸۸۹

۸۹۰

۸۹۱

۸۹۲

۸۹۳

۸۹۴

۸۹۵

۸۹۶

۸۹۷

۸۹۸

۸۹۹

۹۰۰

۹۰۱

۹۰۲

۹۰۳

۹۰۴

۹۰۵

۹۰۶

۹۰۷

۹۰۸

۹۰۹

۹۱۰

۹۱۱

۹۱۲

۹۱۳

۹۱۴

۹۱۵

۹۱۶

۹۱۷

۹۱۸

۹۱۹

۹۲۰

۹۲۱

۹۲۲

۹۲۳

۹۲۴

۹۲۵

۹۲۶

۹۲۷

۹۲۸

۹۲۹

۹۳۰

۹۳۱

۹۳۲

۹۳۳

۹۳۴

۹۳۵

۹۳۶

۹۳۷

۹۳۸

۹۳۹

۹۴۰

۹۴۱

۹۴۲

۹۴۳

۹۴۴

۹۴۵

۹۴۶

۹۴۷

۹۴۸

۹۴۹

۹۵۰

۹۵۱

۹۵۲

۹۵۳

۹۵۴

۹۵۵

۹۵۶

۹۵۷

۹۵۸

۹۵۹

۹۶۰

۹۶۱

۹۶۲

۹۶۳

۹۶۴

۹۶۵

۹۶۶

۹۶۷

۹۶۸

۹۶۹

۹۷۰

۹۷۱

۹۷۲

۹۷۳

۹۷۴

۹۷۵

۹۷۶

۹۷۷

۹۷۸

۹۷۹

۹۸۰

۹۸۱

۹۸۲

۹۸۳

۹۸۴

۹۸۵

۹۸۶

۹۸۷

۹۸۸

۹۸۹

۹۹۰

۹۹۱

۹۹۲

۹۹۳

۹۹۴

۹۹۵

۹۹۶

۹۹۷

۹۹۸

۹۹۹

۱۰۰۰

۱۰۰۱

۱۰۰۲

۱۰۰۳

۱۰۰۴

۱۰۰۵

۱۰۰۶

۱۰۰۷

۱۰۰۸

۱۰۰۹

۱۰۱۰

۱۰۱۱

۱۰۱۲

۱۰۱۳

۱۰۱۴

۱۰۱۵

۱۰۱۶

۱۰۱۷

۱۰۱۸

Yzden akledak naz ila matlam niqbedib,
Toplancaklar salir fakir ez atilabun,
Birimin ki, nas'isin na bilir has elcan mehin,
Zalim ki daimahin mahabbat sarabun,
Oz kim bu qeder gribler eler yzın qulub
Isir kahr-igamla canbun kitabun,
U qdar seim var o buy-ovrasimda kim,
Nevrest ila sarib reyterim hicabun-
Sabit sitara fad-qulayimla shof'arun,
Jantundan ecdi mahv qizantim hoshabun,
Ma'lumud ki, hicrim olar axars vishu,
Amma geyul gerek reyter huzir tabun,
Amul-Cin yzinda goryib tartiz'ilyuv,
Padi firar, aids celsa nuysh'arabun,
Vazir cab'firatod egr halibun soru,
Taqdir ebla xalim cehennem azabun,
Gamim fida o qatill Seftik ki, acedun,
Jazabun mabek hazar shulim sevabun.

Nece jomiti dutumi har byt-zilbaga seni,
Vermamur tärä bilir, cymile bu dymjala seni.
Qoruram kim nezer eñli deñi maqıstı bu sez,
Qorıdam lysında harıcand tamam ala seni.
Arızlı cym azevı alomı muram ceder,
Gor malektor cekarlar arstı-yıllajla seni.
Islamız abı-baqı, Xızry Mısıra xırsıd,
İstamız bar beqar Xızry Mısırlı ala seni.
İstamız bar beqar Xızry Mısırlı ala seni,
Saxı-çyl qonma sala sala sena bar içre,
Bu nezakətlə çylgım içıldir ol sala seni.
İç partıçnə gəlir bililñiñ iñim özümni
Kı, deñin jar xələq mən-rıysala seni,
Na çar artıvıñıñ na çarvıñıñ bostıñı,
Vesçelər bir rıceə bu Soñdıl seldiñə seni.

Mejer bozuti-zada ol mahin ziyfi-silahnam, Tokyimsy kim yza, cimis buralshybylla samu, Iki xynyr ol ab, tolmymym, olms xynym gary, Dmtmsun ely xym, cexym pozalsm seqlu barm, Geyzym, tek la-b-shkym, aqla kim bu meclis-qandm. Olundur geyher-ah ol mfarany cims-badam. Gledurs artdmda ziyfi-sabrmg, gylt xalt. Folek qolmuz qaradun cegsm ol sayr-zylyndam. Sitaran qaza barxambr kl, Sefid tek geyzym gary. Bu qaza gynbatm iaryb ndur blmnm sarancam?

La gysztu dillara omni-ocum beccati.
Divanilikda dudu darym her yilati.
Dyxtm o nev dillara divanilikda kim,
Mansup olundu dehdik Macum rivati.
Esg avvalinda serkes olur, ta zabun eib
Sobir et ki, vash-harir omni nitilati.
Goddan moni elandri zabun gysst, saqla,
car oltaasgik, pir-nyagomni inatli.
Mendan zillade sekra elar ol davi man,
Sondan kim elaresn a zalim sikati.
Eica vyzn qara elad xat silatidan,
Ysytg almanu bulduq jet sary alati.
Zylfi-kech o mah gyyva jeti aubek,
Kyf-iera tagub Sakul o murri-hidati.

Xos ol zəmin ki qardaşa gəldikdən var idi,
 Bu cibərd eti bir pərdəbəqəm var idi.
 Məyşəddər eti qəbrat-nəvədis ilə tələk,
 Sərab-nəb kihi dikləyibəqəm var idi.
 Sikişsi sərsərlərs oltu el xos ol geyn kim,
 Səfinəli-mələ məxələbəqəm var idi.
 Nə cəvriyə dolubərsən bi geyn mənim baxtım,
 Hələm səmülə mənim aşımlarım var içi.
 Rıftın tərki elədim, canı dərdund el zəhid,
 Mənim də el gəzginə pərsələbən kim.
 İmanın müqəddim el xos ol zəminlər kim,
 Sərbəqərlərə pərsəyibəqəm var idi.
 O zəvil qare qəli baxtımın mənəf Səfild,
 Mənim əzələ bu baxt-qərdəbqəm var idi.

Bir kəsəyə səth elmədim sirt-dəhənm,
Əldirgə mənə xəstər bu dərd-nəhəni.
El gəlyün-gyurixə xəstəni nə mənəş,
Hər fəst-bəhəni öyrə əbəstə xəstəni.
Sənd sükə bu cən qırcəy-i-məqsutun əcadlı,
Göylənm cənə xələnd dəliyi qırcəy-dəhəni.
Ortañ dıyşb mühl-məñan ilə xəşənlər,
Nəli-əşən rəsklə nəcəli mənəş.

Sagortir öpən lə ilim o xursid-gəmənlər,
Bəzən təcə səbəbən diltür şıştə qatb.
Səmmə mətli-məvdür cöyənən gəşvə gərək,
Qevəst-fəhək ul bəşvəni vurdun bu kəməni.
Əliməy-i illəhi ki, nən səhərdə Səfid,
Bir mənə tənəmni kəcərdik fərtəzənb.

Арзи-алип о шухун хати-рејһаны тутуб,
 Сүнбүли-тэр кенә бу сәһни-күлүстаны тутуб,
 Хәт кәлиб рујинә, Рум ичрә дүшүбдүр говга,
 Ләшкәри-һиндү пәзәш кишвәри-султаны тутуб,
 Дәшти-Ғыпһағы тутубдүр Гарагејтаг әһли,
 Ја ки, ол хәтти-сијәддир рухи-чапаны тутуб,
 Тәлһкам олсан әкар, вар јери, еј түтиј-дил,
 Ләшкәри-мурү мәкәс бу шәкәристаны тутуб,
 Хәт декил сәфһеји-рујиндә о хуршидрүхүн,
 Зилан-мәхрути земинин мәһи-табаны тутуб,
 Рүхи-јар үзрә дүшән әүлфи-сијәддир, ја ким,
 Пәри-Ҷиһрилин-әмин сәфһеји-тур аны тутуб?
 Дәһәни-дилбәрә дил мејл сләјиб, гана дөнүб,
 Әҗәб олмаһи, нејә мәнлән буну пинһаны тутуб?
 Саралаһб рәшқи-рүхүн, ләбләрүвүн гапы гачыб,
 Сәһи, еј диләрүх, ашигләрүвүн гапы тутуб,
 Белә мәлүм кәлиб Сејидин әлдән о күлү,
 Бүлбүли-зар кими аләми әфғаны тутуб.

Олду сүнбүлләр хәчил әүлфи-пәришанын көрүб,
 Гөһпәләр ган олдулар ләли-дүрәфшанын көрүб,
 Јусифә зиндан төмәһна олду мейришлән сәһни,
 Аләми-зәрратдә чаһи-занәхданын көрүб,
 Бағбан һәр күндә бир сәрвин гопардыр бағдә,
 Та ким, еј руһи-рәван, сәрвин-хураманын көрүб,
 Күјләр тәк ашқи-күлүдүм олур һәр јан рәван,
 Әлдә чөвкан, әрсәдә Раһш үзрә чөвлянын көрүб,
 Гој өлүм, аһыр нәфәсдир, кәлмә нәһим үстә, та
 Гејрләр мәрк етмәсин хайиш, бу еһсанын көрүб,
 Зәхминә мәрһәм тәсәввүр етди тир-Рүстәми,
 Әшкәбүс, еј гапы јај, синәмдә пәјканын көрүб,
 Гөһчә тәк јүз пирәһән чак етди, еј күл, рәшкдән
 Сејиди-хунишкәһр чак-кирибанын көрүб.

ÖNSÖZ

Seyyid Əzim Şirvani (1835- 1888) , 19-cu əsr Azərbaycan ədəbiyatı tarixinə yenilik gətirən ən adlım şairdir. O, çox cəhətli şair, alim və ədib idi. Əsərləri arasında Türkçə Divanı Şe`r tariximizin qiymətli incilərindən sayılır. Bu divan 1895- 1928 illəri arasında daş basma usulu ilə dörd dəfə Təbrizdə nəşredilmişdir.

Divanın Əlinizdə olan tanqidi mətnini Təbriz daş basmalarını, 1937 Azərnəşr və 1967 Süleyman Rustəmov nəşrləri ilə qarşılaşdıraraq hazırlaya bilmişik. Bu işdə Təbriz nəşrindən yardımcı mətin kimi istifadə etdik. Nəşrimizə 607 qəzəl, 11 qitə, 2 tərcibənd, 2 tərkibbənd, 4 müstəzad, 1 mürəbbə, 8 müxəmməs, 1 müsəddəs, 83 rubai, 20 qoşabeyt və 57 təkbeyt və 8 qəsidə salınmışdır. Çəkdiyim Zəhmətlərin əcrini Seyyid Əzimin uca və pak ruhuna nisar edirəm.

Hüseyin Düzgün

SEYYİD ƏZİM ŞİRVANİ

DİVÂN-ı ƏŞ`ÂR-i TÜRKİ

Düzənləyən
Prof. Dr. Hüseyin Düzgün
(Hossein Mohammadzadeh Sadigh)

Niday-i Şəms Nəşriyatı
Təbriz- 2007

